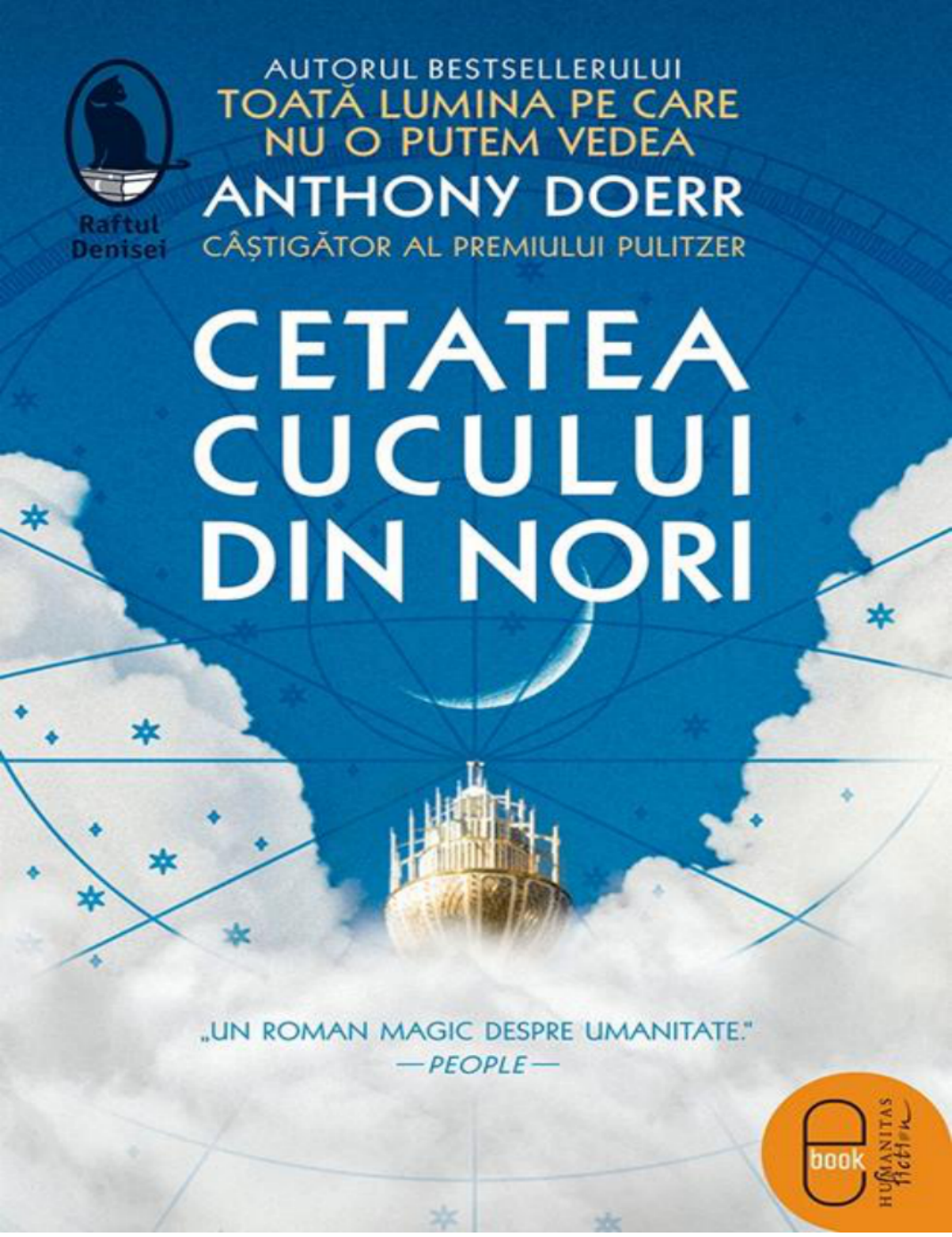

Raftul Denisei
AUTORUL BESTSELLERULUI
TOATĂ LUMINA PE CARE NU O PUTEM VEDEA
ANTHONY DOERR
CÂȘTIGĂTOR AL PREMIULUI PULITZER
CETATEA CUCULUI DIN NORI
„UN ROMAN MAGIC DESPRE UMANITATE."
— PEOPLE —
book
HUMANITAS fiction

ANTHONY DOERR

CETATEA CUCULUI DIN NORI

Traducere din engleză și note de
IULIA GORZO

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

ANTHONY DOERR
CLOUD CUCKOO LAND
Copyright © 2021 By Anthony Doerr
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziţie publică pe internet sau în reţele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informaţiei, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislaţiei privind protecţia dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2022, pentru prezenta versiune în limba română (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-097-161-0 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Bibliotecarilor de ieri,
de azi și din anii ce vor veni

CONDUCĂTORUL CORULUI: Ce nume o să-i dăm cetăţii noastre?
PEISETAIROS: Vreun nume falnic, din Lacedemon… Să-i zicem Sparta…
EUELPIDE: Cum? Pe Heracles! Să-i zic cetate spartă? Eu n-aş vrea nici chiar pe pat o rogojină spartă!
PEISETAIROS: Atunci ce nume vreţi?
CONDUCĂTORUL CORULUI: Să căutăm aici, la noi, în nouri, în văzduh, un nume, dar să fie mai pompos!
PEISETAIROS: Nu vrei „Cetatea Cucului-din-Nouri“?
Aristofan, *Păsările*, 414 î.Hr.[1]

1. Aristofan, *Teatru*, în românește de Eusebiu Camilar și H. Mihăescu, Editura pentru Literatură și Artă, București, 1956.

PROLOG

Pentru nepoata mea dragă,
în speranța că-ți va aduce sănătate
și lumină

ARGOS

AL 65-LEA AN AL MISIUNII
ZIUA 307 ÎN SEIFUL 1

Konstance

O fată de paisprezece ani stă cu picioarele încrucișate pe podeaua unei săli circulare. O claie de cârlionți îi încadrează capul; șosetele îi sunt pline de găuri. E Konstance.

În spatele ei, într-un cilindru translucid care se înalță la peste patru metri din podea până-n tavan, stă suspendată o mașinărie compusă din trilioane de fire aurii, nu mai groase decât un fir de păr omenesc. Fiecare filament e răsucit în jurul altora mii, într-o urzeală extraordinar de complicată. Pe alocuri, câte un mănunchi pulsează luminos la suprafața mașinăriei: când într-o parte, când în alta. E Sybil.

Altfel, în încăpere mai există un pat gonflabil, o toaletă ecologică, o imprimantă alimentară, unsprezece saci de Praf Alimentar și o bandă rulantă multidirecțională, de mărimea și forma unei anvelope auto, care se numește Premergător. Lumina vine de la niște diode dispuse circular pe tavan; nu se vede nici o ieșire.

Mai toată podeaua e acoperită cu aproape o sută de bucăți dreptunghiulare rupte de Konstance din saci goi de Praf Alimentar, pe care a scris cu cerneală făcută chiar de ea. Pe unele scrisul este înghesuit, pe altele apare câte un singur cuvânt. Pe una, de pildă, se pot citi cele douăzeci și patru de litere ale vechiului alfabet grec. Iar pe alta:

> În mileniul premergător anului 1453, orașul Constantinopol a fost asediat de douăzeci și trei de ori, dar nici o armată n-a izbutit să treacă de zidurile sale de apărare.

Fata se apleacă și ia trei bucăți de hârtie din puzzle-ul care i se așterne în față. Mașinăria din spatele ei pâlpâie.

E târziu, Konstance, și n-ai mâncat nimic toată ziua.

— Nu mi-e foame.

Ce zici de niște rizoto gustos? Sau friptură de miel cu piure? Ți-au rămas multe combinații de încercat.

— Nu, mulțumesc, Sybil.

Privește în jos la primul petic de hârtie și citește:

Cetatea Cucului-din-Nori, o bucată de proză pierdută a autorului grec Antoniu Diogene, care spune povestea călătoriei unui păstor într-un oraș celest utopic, a fost scrisă, probabil, către sfârșitul secolului I d.Hr.

Pe al doilea petic scrie:

Dintr-un rezumat bizantin al cărții, care datează din secolul al IX-lea, aflăm că se deschide cu un scurt prolog pe care Diogene i-l dedică unei nepoate suferinde, explicând că povestea care urmează nu e născocită de el, ci descoperită într-un mormânt din străvechiul oraș Tir.

Pe al treilea scrie:

Mormântul, îi povestește Diogene nepoatei, purta inscripția: *Eton a trăit 80 de ani ca om, un an ca măgar, un an ca biban de mare, un an ca cioară.* Diogene pretinde că ar fi găsit înăuntru o ladă de lemn pe care scria: *Străine, oricine ai fi, deschide asta, ca să te minunezi de ceea ce vei afla.* Deschizând lada, a dat peste douăzeci și patru de tăblițe de lemn de chiparos, pe care era scrisă povestea lui Eton.

Konstance închide ochii, îl vede pe scriitor coborând în bezna din morminte. Îl vede cercetând ciudata ladă la lumina torței. Diodele din tavan pâlesc, albul pereților se îndulcește într-o nuanță chihlimbarie, iar Sybil spune:

În curând se face NeLumină, Konstance.

Fata pășește cu grijă printre bucățile de hârtie de pe podea și scoate de sub pat un sac gol. Rupe o bucată dreptunghiulară, folosindu-și dinții și degetele. Pune o linguriță de Praf Alimentar în imprimanta alimentară, apasă pe niște butoane, iar aparatul scuipă în bol câțiva stropi de lichid închis la culoare. Apoi, Konstance ia un mic tub de polietilenă, căruia i-a ascuțit vârful, dându-i formă de peniță, înmoaie tocul improvizat în cerneala improvizată, se apleacă peste peticul virgin și desenează un nor.

Apoi îl înmoaie iar.

Deasupra norilor desenează turnurile unui oraș, apoi păsări ca niște mici puncte, planând în jurul turlelor. Camera se întunecă și mai mult. Sybil clipește.

Konstance, trebuie să insist să mănânci.

— Nu mi-e foame, Sybil, mulțumesc.

Ia un petic pe care e trecută o dată – *20 februarie 2020* – și-l așază lângă cel pe care scrie *Fila A*. În stânga pune apoi desenul cu orașul din nori. Preț de-o clipită, în lumina tot mai palidă, cele trei petice mai că par să se desprindă de la podea și să strălucească.

Konstance se lasă pe călcâie. N-a mai ieșit din acea încăpere de aproape un an.

UNU

STRĂINE, ORICINE AI FI,
DESCHIDE ASTA, CA SĂ TE MINUNEZI
DE CEEA CE VEI AFLA

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila A

Manuscrisul lui Diogene măsoară treizeci pe douăzeci și doi de centimetri. Cum a fost ros de viermi și în bună măsură șters de mucegai, au fost recuperate doar douăzeci și patru de file, numerotate aici de la A la Ω. Toate în diverse stadii de deteriorare. Scrisul e îngrijit și înclinat spre stânga. Din traducerea din 2020 a lui Zeno Ninis.

…cât să fi mucezit tăbliţele în ladă, în aşteptarea unor ochi care să le citească? Nepoată scumpă, deşi te vei îndoi fără doar şi poate de adevărul întâmplărilor stranii pe care le istorisesc, n-am lăsat la o parte nici un cuvânt în transcrierea mea. Poate că în vremurile de demult oamenii chiar cutreierau pământul în chip de dobitoace, iar un oraş al păsărilor plutea în ceruri, între tărâmul oamenilor şi cel al zeilor. Sau poate că păstorul şi-a croit singur adevărul, ca toţi zănaticii, aşa că pentru el e purul adevăr. Dar haide să ne aplecăm acum asupra poveştii lui şi singuri să judecăm de-a fost zdravăn la minte.

BIBLIOTECA PUBLICĂ
DIN LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
16:30

Zeno

Însoțește cinci elevi de clasa a cincea de la școala gimnazială la biblioteca publică printr-o perdea de ninsoare. E un octogenar într-un palton de stofă groasă, poartă ghete care se închid cu arici, pe cravata lui sunt desenați pinguini patinatori. Bucuria i-a crescut întruna în piept toată ziua, iar în această după-amiază, la ora 16:30, o zi de joi din luna februarie, privindu-i pe copiii care se înșiră pe trotuar în fața lui – Alex Hess cu capul lui de măgar din papier-mâché, Rachel Wilson cu o făclie de plastic, Natalie Hernandez trăgând după ea o boxă portabilă –, se simte aproape copleșit de emoție.

Trec pe lângă secția de poliție, pe lângă Departamentul Parcuri, pe lângă Agenția Imobiliară Eden's Gate. Biblioteca Publică din Lakeport e o clădire victoriană cu două etaje, ornamentată, cu fronton înalt, pe Lake colț cu Park, care a fost donată primăriei după Primul Război Mondial. Hornul i s-a strâmbat, burlanele s-au deformat, trei dintre cele patru ferestre din față au crăpături lipite cu bandă adezivă. Peste ienupărul care flanchează aleea și peste cutia de retur pentru cărți, pictată ca să semene cu o bufniță, s-au așternut deja câțiva centimetri de zăpadă.

Copiii se avântă pe aleea din față, sar pe verandă și bat palma cu Sharif, bibliotecarul de la secția pentru copii, care a ieșit afară ca să-l ajute pe Zeno pe scări. Sharif are căști verde- limetă în urechi, iar părul de pe brațe îi licărește de sclipici. Pe tricoul lui scrie ÎMI PLAC CĂRȚILE MARI, RECUNOSC.

Înăuntru, Zeno își șterge ochelarii aburiți. Pe biroul de la intrare sunt lipite inimioare de carton colorat, pe peretele din spate e înrămată o inscripție

brodată: *Aici se răspunde la întrebări.*

Pe masa computerelor, spiralele screensaverelor şerpuiesc sincron pe toate cele trei monitoare. Între raftul cu cărţi audio şi două fotolii ponosite, apa dintr-un calorifer defect se scurge printre plăcile tavanului, picurând într-un coş de gunoi de douăzeci de litri.

Pic. Poc. Pic.

Puştii urcă val-vârtej la etaj, împrăştiind zăpadă peste tot în drum spre secţia pentru copii, iar Zeno şi Sharif îşi zâmbesc, auzindu-le paşii care se opresc în capul scării.

— Oau, se aude vocea Oliviei Ott.

— Aoleu, frăţică, se aude vocea lui Christopher Dee.

Sharif îl ia pe Zeno de cot şi urcă amândoi scările. Intrarea de la etaj a fost blocată de un panou de placaj vopsit în auriu, pe care e desenată o mică uşă boltită deasupra căreia Zeno a scris:

῏Ω ξένε, ὅστις εἶ, ἄνοιξον, ἵνα μάθῃς ἃ θαυμάζεις

Şcolarii se bulucesc lângă panou, zăpada de pe geci şi ghiozdane li se topeşte, toată lumea se uită la Zeno, iar Zeno aşteaptă să-l prindă suflul din urmă.

— Toată lumea îşi aduce aminte ce scrie?

— Bineînţeles, spune Rachel.

— Ete na, zice Christopher.

Natalie se ridică pe vârfuri şi urmăreşte cuvintele cu degetul.

— *„Străine, oricine ai fi, deschide asta, ca să te minunezi de ceea ce vei afla.“*

— Băi, să n-am ambiţie, spune Alex, cu capul de măgar sub braţ. Zici că intrăm *în* carte.

Sharif stinge lumina de pe scară, iar copiii se înghesuie în jurul uşiţei luminate în roşu de semnul cu IEŞIRE.

— Gata? strigă Zeno, iar de cealaltă parte a placajului îi răspunde Marian, directoarea bibliotecii:

— Gata.

Unul câte unul, şcolarii intră prin uşiţa arcuită în secţia pentru copii. Rafturile, mesele şi fotoliile puf care umplu de obicei spaţiul au fost împinse la pereţi, iar în locul lor stau treizeci de scaune pliante. Deasupra scaunelor, zeci de nori de carton îmbrăcaţi în sclipici atârnă legaţi cu fire de grinzile tavanului. În faţa scaunelor e o mică scenă, iar în spatele scenei, pe o pânză întinsă pe tot peretele din fund, Marian a pictat un oraş în nori.

Turnuri aurii cu flamuri în vârf, în care se cască sute de ferestruici, se înalţă în pâlcuri. În jurul turlelor se rotesc stoluri dese de păsări – presuri mici

și brune, vulturi mari, argintii, păsări cu lungi cozi arcuite sau altele, cu lungi ciocuri arcuite, păsări ale lumii și păsări ale imaginației. Marian a stins becurile din tavan, iar în bătaia unui singur reflector așezat pe un suport, norii sclipesc, păsările licăresc, iar turnurile par luminate dinăuntru.

— E… începe Olivia.

— ...mai tare decât am… zice Christopher.

— Cetatea Cucului-din-Nori, șoptește Rachel.

Natalie lasă jos boxa, Alex sare pe scenă, iar Marian strigă:

— Aveți grijă, s-ar putea ca vopseaua să nu se fi uscat peste tot.

Zeno se așază pe un scaun din primul rând. De fiecare dată când clipește, o amintire îi freamătă pe sub pleoape: tatăl lui se aruncă în glumă într-un troian de zăpadă, o bibliotecară deschide sertarul unei cartoteci, într-un lagăr, un bărbat scrijelește litere grecești în praf.

Sharif le arată copiilor zona de culise, pe care o amenajase folosind ca paravan trei corpuri de bibliotecă, ticsită de costume și obiecte de recuzită. Olivia își pune pe cap o cască de latex, ca să pară cheală, Christopher trage până-n mijlocul scenei un dulăpior pentru microunde, pictat ca să pară un sarcofag de marmură, Alex se întinde să atingă un turn al orașului pictat, iar Natalie scoate un laptop din rucsac.

Telefonul lui Marian țârâie.

— A venit pizza, îi spune ea lui Zeno la urechea sănătoasă. Mă duc eu să le aduc. Vin într-o clipită.

— Domnule Ninis? Rachel îl bate pe Zeno pe umăr. Are părul roșcovan împletit în codițe și ochii mari și strălucitori. Dumneavoastră ați construit toate astea? Pentru noi?

Seymour

La un cvartal depărtare, într-un Pontiac Grand Am învelit în șapte centimetri de zăpadă, un băiat de șaptesprezece ani, cu ochi cenușii, pe nume Seymour Stuhlman, moțăie cu un rucsac în poală. E un rucsac mare, verde închis, marca JanSport, și conține două oale sub presiune Presto, ambele pline ochi cu rulmenți, cuie pentru tablă, un aprinzător și cinci sute treizeci și opt de grame dintr-un explozibil puternic, care se numește Composition B. Fire duble leagă interiorul fiecărei oale de capac, unde sunt branșate la circuitele unui telefon celular.

Într-un vis, Seymour trece pe sub copaci, îndreptându-se spre un pâlc de corturi albe, dar cu fiecare pas pe care-l face, poteca se mută, corturile se îndepărtează și îl copleșește o confuzie groaznică. Se trezește tresărind.

Ceasul de pe bord arată ora 16:42. Cât timp dormise? Cincisprezece minute. Cel mult douăzeci. Stupid. Neglijent. Stă în mașină de peste patru ore,

i-au amorțit degetele de la picioare și simte nevoia să urineze.

Șterge aburii de pe interiorul parbrizului cu mâneca. Riscă și pornește o singură dată ștergătoarele, care curăță o bucată de zăpadă de pe geam. În față nu sunt parcate mașini. Nu e nimeni pe trotuar. Singura mașină din parcarea cu pietriș din partea de vest e Subarul bibliotecarei Marian, îngropat în zăpadă.

16:43.

Cincisprezece centimetri înainte de lăsarea serii, se aude la radio, între treizeci și treizeci și cinci de centimetri în timpul nopții.

Inspiri până numeri la patru, reții până numeri la patru, expiri până numeri la patru. Îți aduci aminte lucruri pe care le știi. Bufnițele au trei pleoape. Ochii lor nu sunt sferici, ci niște tuburi alungite. Sunt solitare.

Nu trebuie decât să intre tacticos, să ascundă rucsacul în colțul de sud-est al bibliotecii, cât mai aproape de sediul Agenției Imobiliare Eden's Gate, și să iasă tacticos. Să ia mașina și să se îndrepte spre nord, să aștepte ora 18, când se va închide biblioteca, să formeze numărul. Să aștepte preț de cinci sonerii.

Bum.

Simplu.

La ora 16:51, o siluetă într-o canadiană cireșie iese din bibliotecă, își trage gluga pe cap și curăță de zăpadă aleea din față cu o lopată. Marian.

Seymour oprește radioul mașinii și se lasă mai jos în scaun. Într-o amintire, are șapte sau opt ani, e la Nonficțiune Adulți, la categoria 598, iar Marian ia un ghid practic despre bufnițe de pe un raft de sus. Are o furtună de pistrui pe obraji, miroase a gumă de mestecat cu scorțișoară, se așază lângă el pe un scăunel pe rotile. Îi arată pagini cu bufnițe în fața unor scorburi, bufnițe pe crengi, bufnițe zburând deasupra unor câmpuri.

Alungă amintirea. Cum spune Episcopul? *Un războinic cu adevărat implicat nu știe ce înseamnă vinovăția, frica sau remușcarea. Un războinic cu adevărat implicat devine suprauman.*

Marian curăță cu lopata rampa pentru cărucioare cu rotile, împrăștie niște sare, iese în Park Street și dispare în zăpadă.

16:54.

Seymour a așteptat toată după-amiaza ca biblioteca să se golească, și s-a golit. Deschide ruscacul, pornește telefoanele lipite pe capacele oalelor sub presiune, scoate o pereche de căști de protecție folosite în poligoanele de tir și închide la loc rucsacul. În buzunarul drept al gecii are un pistol semiautomat Beretta 92, pe care-l găsise în magazia pentru unelte a străunchiului său. În stângul, un telefon mobil cu trei numere de telefon scrise pe spate.

Intri tacticos, ascunzi rucsacul, ieși tacticos. Iei mașina și te îndrepți spre nord, aștepți până se închide biblioteca, formezi primele două numere. Aștepți

să sune de cinci ori. Bum.

16:55.

Un plug hârșâie prin intersecție, cu luminile aprinse. Trece o camionetă gri, pe ușa căreia scrie King Construction. La fereastra de la primul etaj al bibliotecii strălucește semnul DESCHIS. Probabil că Marian a plecat cu treburi; n-o să lipsească mult.

Haide. Coboară din mașină.

16:56.

Fiecare cristal care lovește parbrizul face un zgomot abia audibil, dar care pare să-i pătrundă până la rădăcinile molarilor. Pic pic pic pic pic pic pic pic pic. Bufnițele au trei pleoape. Ochii lor nu sunt sferici, ci niște tuburi alungite. Sunt solitare.

Își acoperă urechile cu căștile de protecție. Își trage gluga pe cap. Pune o mână pe clanță.

16:57.

Un războinic cu adevărat implicat devine suprauman.

Coboară din mașină.

Zeno

Christopher aranjează pe scenă pietre funerare de polistiren și potrivește dulăpiorul pentru microunde transformat în sarcofag în așa fel încât publicul să poată citi epitaful: *Eton: a trăit optzeci de ani ca om, un an ca măgar, un an ca biban de mare, un an ca cioară.* Rachel ia făclia de plastic, Olivia iese din spatele rafturilor bibliotecii cu o cunună de lauri peste casca de latex, iar Alex râde.

Zeno bate o dată din palme.

— La repetiția cu costume jucăm ca și cum ar fi de-adevăratelea, ați uitat? Mâine seară poate că în public o să strănute bunica sau o să plângă un bebe, poate că unul dintre voi o să uite o replică, dar orice s-ar întâmpla, povestea merge mai departe, bine?

— Bine, domnule Ninis.

— La locurile voastre, vă rog. Natalie, muzica.

Natalie butonează la laptop, iar din boxă se aude o fugă de orgă sinistră. Pe fondul muzicii se aud porți scrâșnind, ciori croncănind, bufnițe țipând. Christopher întinde câțiva metri de satin alb în partea din față a scenei, îngenunchează la un capăt, Natalie la celălalt, și încep să fluture satinul în sus și-n jos.

Rachel vine țanțoșă în mijlocul scenei, încălțată cu cizmele ei de cauciuc.

— E o noapte cețoasă în regatul insular Tir – aruncă o privire textului, apoi ridică iar ochii –, și scriitorul Antoniu Diogene pleacă de la arhive. Iată-l,

e obosit și îngrijorat, frământându-se pentru nepoata lui muribundă, dar stați să vedeți când am să-i arăt ciudatul lucru pe care l-am descoperit printre morminte. Satinul vălurește, se aude orga, făclia lui Rachel pâlpâie, și Olivia pășește în lumină.

Seymour

Cristale de zăpadă i se prind în gene, și le alungă clipind. Rucsacul de pe umăr e o stâncă, un continent. Ochii mari și galbeni ai bufniței pictate pe cutia de retur pentru cărți par să-l urmărească atunci când trece pe lângă ea.

Cu gluga pe cap, cu căștile de protecție pe urechi, Seymour urcă cele cinci trepte de granit până pe veranda bibliotecii. La intrare, pe partea interioară a geamului, e un anunț scris de mâna unui copil:

MÂINE
O SINGURĂ REPREZENTAȚIE
CETATEA CUCULUI-DIN-NORI

Nu e nimeni la recepție, nici în fața tablei de șah. Nimeni la masa computerelor, nimeni nu răsfoiește reviste. Probabil că viscolul i-a speriat pe toți.

Deasupra biroului atârnă broderia înrămată cu *Aici se răspunde la întrebări.* Ceasul arată ora cinci și un minut. Pe monitoarele computerelor, trei screensavere în spirală sfredelesc întruna.

Seymour se duce în colțul de sud-est și îngenunchează pe culoarul dintre Limbi și Lingvistică. Ia de pe un raft de jos *Engleza pe înțelesul tuturor*, *501 verbe englezești* și *Neerlandeza pentru începători*, strecoară rucsacul în spațiul prăfuit rămas gol și pune la loc cărțile.

Când se ridică în picioare, în fața ochilor i se revarsă pete vineții. Inima îi bubuie în urechi, genunchii îi tremură, îl ustură vezica, nu-și mai simte picioarele și a împrăștiat zăpadă pe tot culoarul. Dar a reușit.

Acum ieși tacticos afară!

Când o ia înapoi pe la Nonficțiune, totul pare pieziș. Își simte bascheții grei, mușchii necooperanți. Pe lângă el se rostogolesc titluri, *Limbi pierdute*, *Imperiile lumii*, *Șapte pași în educația unui copil bilingv*; trece pe lângă Științe Sociale, Religie, pe lângă dicționare; e aproape de ușă când simte o bătaie pe umăr.

Nu. Nu te opri. Nu te întoarce.

Dar se întoarce. Un bărbat subțire, cu căști verzi în urechi, stă în fața biroului de la recepție. Are niște smocuri mari și negre pe post de sprâncene, niște ochi curioși, pe partea vizibilă a tricoului său scrie ÎMI PLAC CĂRȚILE

și ține în brațe rucsacul JanSport al lui Seymour.

Bărbatul spune ceva, dar din cauza căștilor, se-aude ca și cum ar fi la sute de metri de el, iar inima lui Seymour e o foaie de hârtie mototolită, îndreptată și iar mototolită. Rucsacul nu poate fi acolo. Rucsacul trebuie să stea ascuns în colțul dinspre sud-est, cât mai aproape de Agenția Imobiliară Eden's Gate.

Bărbatul sprâncenat privește în jos la rucsac, al cărui compartiment principal e parțial deschis. Când ridică iar ochii, expresia îi e încruntată.

O mie de punctișoare negre umplu câmpul vizual al lui Seymour. Un vuiet îi crește în urechi. Caută cu mâna dreaptă în buzunarul drept al gecii până când degetul său întâlnește trăgaciul pistolului.

Zeno

Rachel se preface că deschide cu efort capacul sarcofagului. Olivia caută în mormântul de carton și scoate o cutie mai mică, legată cu sfoară.

— Un cufăr? întreabă Rachel.

— Cu o inscripție pe el.

— Ce zice?

— Zice: *Străine, oricine ai fi, deschide asta, ca să te minunezi de ceea ce vei afla.*

— Gândește-te, stăpâne Diogene, spune Rachel, câți ani a rezistat cufărul în acest mormânt. Câte veacuri a dăinuit! Cutremure, potopuri, pârjoluri, generații care au trăit și au murit! Și iată-l ajuns în mâinile domniei tale!

Christopher și Natalie continuă să fluture ceața de satin, chiar dacă brațele le-au obosit, orga cântă, zăpada bate în geamuri, boilerul din pivniță geme ca o balenă eșuată, Rachel se uită la Olivia, care desface sfoara. Scoate din cutie o enciclopedie învechită, pe care Sharif o găsise în pivniță și o vopsise în auriu.

— E o carte.

Fetița suflă un praf inexistent de pe copertă, iar Zeno zâmbește din primul rând.

— Dar cartea asta ne lămurește cum poate fi cineva om vreme de optzeci de ani, măgar vreme de un an, biban de mare încă un an și cioară tot pe-atâta? întreabă Rachel.

— Ia să vedem.

Olivia deschide enciclopedia și o așază sus pe un pupitru, cu fundalul în spate, Natalie și Christopher dau drumul satinului, Rachel ia pietrele funerare, Olivia, sarcofagul, în timp ce Alex Hess, înalt de un metru treizeci și cinci, cu o coamă leonină de păr auriu, cu un toiag de păstor în mână și un halat bej peste pantalonii scurți de sport, vine în mijlocul scenei.

Zeno se apleacă în față pe scaun. Șoldul suferind, țiuitul din urechea stângă, cei optzeci și șase de ani trăiți pe pământ, numărul aproape infinit de decizii care-l aduseseră până în acel moment – toate pălesc. Alex stă singur în lumina reflectorului și măsoară din ochi scaunele goale ca și cum n-ar avea în față etajul al doilea al unei biblioteci publice dărăpănate dintr-un orășel din centrul statului Idaho, ci dealurile verzi care împrejmuiau străvechiul regat Tir.

— Eu, spune el cu vocea lui subțire și blândă, sunt Eton, un păstor modest din Arcadia, și am să vă spun o poveste atât de gogonată, atât de incredibilă, că nu veți crede o iotă – și totuși, e adevărată. Căci eu, minte de găină, netot, cum îmi spuneau – da, eu, Eton cel încet la minte, nătărău, cap sec –, am călătorit la vremea mea până la capătul pământului și mai departe, până la porțile strălucitoare ale Cetății cucului din nori, unde nimeni nu duce lipsă de nimic și o carte care cuprinde toată cunoașterea…

De la parter se aude o bubuitură care lui Zeno îi amintește mult de un foc de armă. Rachel scapă o piatră funerară, Olivia tresare, Christopher își ferește capul.

Muzica merge, norii se răsucesc pe firele lor, mâna lui Natalie planează deasupra laptopului; o a doua detunătură reverberează prin podea până sus, iar frica, asemeni unui deget lung și negru, traversează încăperea și-l atinge pe Zeno pe scaunul său.

În bătaia luminii, Alex își mușcă buza de jos și se uită la Zeno. Inima îi bate o dată. De două ori. Poate că în public o să strănute bunica. Poate că o să plângă un bebe. Poate că unul din voi o să uite o replică. Orice s-ar întâmpla, povestea trebuie să meargă mai departe.

— Dar mai bine să încep cu începutul, continuă Alex, privind din nou spațiul de deasupra scaunelor goale, apoi Natalie schimbă muzica, Christopher schimbă lumina din alb în verde, iar Rachel intră în scenă cu trei oi de carton.

DOI

ETON ARE O VIZIUNE

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, fila β

Deși ordinea inițială a celor douăzeci și patru de file recuperate a stârnit polemici, cercetătorii acceptă în unanimitate că episodul în care, beat fiind, Eton vede comedia Păsările *de Aristofan în interpretarea unor actori și ia Cetatea Cucului-din-Nori drept un loc real se situează la începutul călătoriei sale. Traducere de Zeno Ninis.*

…sătul să umblu ud, sătul de glod și de behăitul neîncetat al oilor, sătul să-mi zică lumea că-s încet la minte, nătărău, cap sec, mi-am lăsat turma pe câmp și m-am împleticit până-n oraș.

În piață, toată lumea ședea pe scânduri. În față dansau o cioară, o stăncuță și o pupăză, mari cât un stat de om, și mi se făcu frică. Dar se dovediră a fi păsări blânde, iar două mai bătrâioare povestiră despre minunile unui oraș pe care aveau să-l ridice în nori, între cer și pământ, departe de necazurile oamenilor, deschis doar celor înaripați, unde nimeni nu știe ce-i suferința și toată lumea e înțeleaptă. În minte mi se înfiripă năluca unui palat cu turnuri aurii, cocoțat pe nori, împresurat de șoimi, fluierari-cu-picioare-roșii, prepelițe, găinușe-de-baltă și cuci, unde din butoaie curg râuri de supă, broaște țestoase cară în spinare prăjituri cu miere, și vinul șiroiește în rigole de-o parte și de alta a străzilor.

Văzând eu toate astea cu propriii ochi, m-am ridicat în picioare și am spus: „De ce să stau aici, când aș putea fi acolo?“ Am dat drumul urciorului cu vin și am pornit numaidecât la drum spre Tesalia, un tărâm renumit pentru vrăjitorie în toată lumea, doar-doar oi găsi o vrăjitoare care să mă preschimbe…

CONSTANTINOPOL

1439–1452

Ana

Pe cea de-a Patra Colină a unui oraș căruia noi îi spunem Constantinopol, dar căruia, la vremea lui, localnicii îi spuneau pur și simplu Orașul, peste drum de mânăstirea Sfintei Teofana Împărăteasa, în atelierul de broderie al lui Nikolas Kalafates, odinioară renumit, trăiește o copilă orfană pe nume Ana. Până la vârsta de trei ani, nu vorbește. Apoi nu mai contenește cu întrebările.

— Maria, de ce respirăm?

— Caii de ce n-au degete?

— Dacă mănânc un ou de cioară, o să am părul negru?

— Maria, luna începe în soare, sau invers?

Maicile de la Sfânta Teofana îi spun Maimuța pentru că se cațără mereu în pomii lor fructiferi, băieții de pe a Patra Colină îi spun Țânțarul pentru că nu-i lasă în pace, iar șefa brodăreselor, văduva Teodora, zice c-ar trebui s-o cheme Degeaba, pentru că e singura copilă pe care a văzut-o vreodată acum să învețe un punct, pentru ca într-o oră să-l uite cu desăvârșire.

Ana și sora ei mai mare, Maria, dorm într-o chilie cu o singură fereastră, în care de-abia intră un pat așternut cu păr de cal. Toată averea lor înseamnă patru bănuți de aramă, trei nasturi de fildeș, o pătură de lână peticită și o icoană a Sfintei Coralia, care poate că-i aparținuse mamei lor sau poate că nu. Ana n-a gustat niciodată smântână dulce, n-a mâncat niciodată portocale și n-a ieșit niciodată din oraș. Înainte să împlinească paisprezece ani, toți cei pe care-i cunoaște vor fi morți sau luați în robie.

Zori. Plouă peste oraș. Douăzeci de brodărese urcă scările spre atelier, se așază la mese, iar văduva Teodora trece de la o fereastră la alta, deschizând obloanele.

„Apără-ne, Doamne, de trândăvie, slăvit fie numele Tău“, spune ea, iar

cusătoresele răspund „Căci am păcătuit în neștire“, apoi văduva Teodora descuie dulapul cu ațe, cântărește firele de aur și argint și cutiuțele cu perle de cultură, consemnează greutatea pe o tăbliță de ceară, și imediat ce camera se luminează îndeajuns ca să se cunoască firul negru de cel alb, se pun pe treabă.

Cea mai bătrână e Tecla, are șaptezeci de ani. Cea mai tânără e Ana, are șapte ani. Stă cocoțată lângă sora ei, Maria, privind-o cum întinde pe masă un patrafir pe jumătate brodat. Pe margini, în spirale ordonate, lujeri de viță se încolăcesc în jurul unor ciocârlii, păuni și porumbei.

— Acum, că l-am schițat pe Ioan Botezătorul, spune Maria, îi facem trăsăturile.

Pune în ac fire de bumbac colorat de lungime egală, fixează un gherghef pe mijlocul patrafirului și execută o ploaie de puncte.

— Întoarcem acul și scoatem punctul prin mijlocul cusăturii de dinainte, ca să se despartă firele așa, vezi?

Ana nu vede. Cine să vrea o viață ca asta, să trudești toată ziua cu acul și ața, brodând sfinți, stele, balauri și viță-de-vie pe odăjdii preoțești? Evdochia cântă un imn de slavă despre cei trei copii sfinți, Agata un altul despre caznele lui Iov, iar văduva Teodora umblă pâș-pâș prin atelier ca un stârc care pândește plevușcă. Ana încearcă să țină pasul cu acul Mariei – în urma acului, în lanț –, dar chiar în fața mesei lor, un mic mărăcinar brun poposește la fereastră, își scutură apa de pe spate, cântă piu-cip-cip-cip, și într-o clipită, Ana se și visează în locul păsării. Se desprinde fâlfâind de pervaz, se ferește de picăturile de ploaie și se înalță spre miazăzi deasupra cartierului, peste ruinele bisericii Sfântului Polieuct. Pescărușii se rotesc în jurul cupolei Sfintei Sofia ca niște rugăciuni pe lângă capul lui Dumnezeu, vântul crestează brazde albe în strâmtoarea largă a Bosforului și o galeră comercială dă ocol promontoriului, cu pânzele întinse în vânt, dar Ana zboară tot mai sus, până când orașul nu mai e decât o dantelărie de acoperișuri și grădini undeva hăt dedesubt, până când ajunge la nori, până când…

— Ana! se stropșește Maria. Ce ață punem aici?

Din cealaltă parte a atelierului, văduva Teodora își îndreaptă fulgerător atenția asupra lor.

— Roșu aprins? Înfășurată pe sârmă?

— Nu. Maria oftează. Nici roșu aprins. Nici sârmă.

Toată ziua se duce după ață, pânzeturi, apă, le aduce cusătoreselor gustarea de prânz, fasole cu ulei. După-amiază aud tropotitul unui măgar, salutul portarului și pasul stăpânului Kalafates pe scări. Toate femeile se îndreaptă de spate, dau zor la cusut. Ana se târăște pe sub mese, adunând fiecare bucățică de ață care-i apare în cale, șoptindu-și în gând: „Sunt mică, sunt invizibilă, nu mă poate vedea.“

Ana nu cunoaște pe nimeni care să aducă așa de mult cu un vultur precum

Kalafates, cu brațele lui mult prea lungi, gura pătată de vin și cocoașa amenințătoare. Scoate mici croncăneli dezaprobatoare în timp ce țopăie printre mese, oprindu-se în cele din urmă în spatele unei cusătorese, care-n acea zi s-a nimerit să fie Eugenia, și predică ritos despre cât e de înceată, cum pe vremea lui taică-său, o incompetentă ca ea nici n-ar fi fost lăsată să se apropie de un balot de mătase, ce, femeile astea nu pricep că pe zi ce trece tot mai multe provincii ajung pe mâna sarazinilor, că orașul e o ultimă insulă a lui Cristos într-o mare păgână, iar dacă n-ar fi zidurile de apărare, ar sfârși toate vândute-n târg ca roabe în cine știe ce sălbăticie uitată de Dumnezeu?

Kalafates tună și fulgeră până când portarul sună clopoțelul, semnalând sosirea unui client. Își șterge fruntea, își așază crucea aurie peste plastronul cămășii, apoi zburătăcește până jos, și toată lumea răsuflă. Eugenia lasă foarfeca, Agata își freacă tâmplele, Ana iese de sub masă. Maria își vede de cusut.

Mușteleе se rotesc în cercuri printre mese. De jos se-aud râsete de bărbați.

Cu o oră înainte să se întunece, o cheamă văduva Teodora.

— Copilă, cu voia Domnului, mai ai timp azi să culegi muguri de capere. O să-i aline Agatei durerea de încheieturi și i-or prinde bine și Teclei, cu tusea ei. Să te uiți după cei care stau să-nflorească. Să te-ntorci până sună clopotul de vecernie, să-ți acoperi părul și să ai grijă la tâlhari și neisprăviți.

Ana mai are puțin și plutește.

— Și să nu fugi. Că ți se lasă pântecul.

Se străduiește să coboare scările încet, să traverseze curtea încet, să treacă încet de paznic – apoi își ia zborul. Pe porțile Sfintei Teofana, pe lângă niște blocuri uriașe de granit dintr-o coloană prăbușită, printre două șiruri de călugări care înaintează anevoie pe stradă în rasele lor negre, ca niște ciori fără aripi. Pe străduțe licăresc bălți; trei capre care pasc printre ruinele unei biserici înalță toate capetele spre ea exact în aceeași clipă.

Probabil că s-ar găsi douăzeci de mii de tufe de capere care să crească mai aproape de casa lui Kalafates, dar Ana aleargă mai mult de un kilometru până la porțile orașului. Acolo, într-o livadă sufocată de urzici, la poalele marelui zid interior, e o intrare secretă uitată de toți. Ana se urcă pe un morman de cărămizi căzute, se strecoară printr-o deschizătură și urcă pe o scară șerpuită. Șase cotituri până-n vârf, printre zalele țesute de păianjeni, apoi intră într-un mic turn pentru arcași, luminat la ambele capete de două creneluri. Peste tot numai dărâmături; șuvoaie de nisip se cern cu zgomot prin crăpăturile din podea, o rândunică speriată își ia zborul.

Cu răsuflarea tăiată, așteaptă ca ochii să i se adapteze. Cu secole în urmă, cineva – poate un arcaș solitar, plictisit să stea de strajă – pictase o frescă pe zidul sudic. Vremea și intemperiile cojiseră mare parte din tencuială, dar desenul se vede încă limpede.

În capătul din stânga, un măgar cu ochi triști stă pe malul unei mări. Apa e albastră, cu valuri de forme geometrice, iar în partea dreaptă, pe o plută de nori, prea sus pentru ca Ana să-l ajungă, strălucește un oraș cu turnuri de argint și bronz.

E a cincea sau a șasea oară când admiră pictura, și de fiecare dată stârnește ceva în ea, un soi de atracție spre locuri îndepărtate imposibil de descris în cuvinte, sentimentul imensității lumii față de propria-i micime. Stilul e cu totul altfel decât cel al brodăreselor din atelierul lui Kalafates, perspectiva e mai stranie, culorile, mai elementare. Cine-i măgarul și de ce pare atât de oropsit? Și ce oraș este? Sionul, paradisul, orașul lui Dumnezeu? Se chinuie să se ridice pe vârfuri; tencuiala crăpată lasă să se ghicească stâlpi, arcade, ferestre, mici porumbei zburând în stoluri în jurul turnurilor.

În livezile de la poale începe să se audă chemarea privighetorilor. Lumina scade, podeaua trosnește, turnul pare să încline tot mai mult spre ruină, iar Ana se strecoară pe fereastra dinspre apus pe parapet, unde un șir de tufe de capere își întind frunzele spre soarele la scăpătat.

Adună muguri, vârându-și-i în buzunare din mers. Dar tot spre lumea largă o trage inima. Lumea care așteaptă dincolo de zidul exterior, de șanțul sufocat de alge: crânguri de măslini, poteci pe unde umblă caprele, silueta măruntă a unui cămilar care mână două cămile pe lângă un cimitir. Pietrele emană căldura adunată peste zi; soarele se face nevăzut. Când sună clopotul de vecernie, și-a umplut buzunarul abia pe sfert. O să întârzie; Maria o să-și facă griji; văduva Teodora o să se înfurie.

Ana se strecoară înapoi în turn și se oprește iar sub frescă. Mai trage o dată aer în piept. În lumina amurgului, valurile par să se învolbureze, orașul, să scânteieze; măgarul măsoară malul cu pasul, tânjind să treacă marea.

SATUL UNOR TĂIETORI DE LEMNE ÎN MUNȚII RODOPI DIN BULGARIA

ÎN ACEEAȘI PERIOADĂ

Omeir

La peste trei sute de kilometri nord-vest de Constantinopol, în sătucul unor tăietori de lemne aflat pe malul unui râu iute și năvalnic, vine pe lume un băiat aproape întreg. Are ochi umezi, obraji trandafirii și picioare sprintene foc. Dar în partea stângă a gurii, buza de sus îi e despicată de la gingie până la nas.

Moașa dă înapoi. Mama băiatului îi bagă un deget în gură: gaura e adâncă, până-n cerul gurii. Ca și cum creatorul său și-ar fi pierdut răbdarea și ar fi abandonat lucrarea o clipă prea devreme. Sudoarea de pe corpul ei se răcește, groaza umbrește bucuria. De patru ori rămăsese grea, și până atunci nu pierduse nici un copil, ba chiar se crezuse binecuvântată din pricina asta. Și să pățească așa ceva?

Pruncul țipă; pe acoperiș răpăie o ploaie înghețată. Femeia încearcă să-l țină drept între coapse, în timp ce-și stoarce sânul cu amândouă mâinile, dar nu reușește să-i unească buzele. Gura lui soarbe, gâtlejul îi tremură; mai mult pierde lapte decât înghite.

Amani, fiica mai mare, e plecată de ore bune ca să-i cheme pe bărbați de la pădure; trebuie să fie cu toții în căruță, grăbindu-se spre casă. Cele două fete mai mici se uită de la mama lor la nou-născut și îndărăt, de parc-ar încerca să priceapă dacă e îngăduit cuiva așa un chip. Moașa o trimite pe una din ele la râu după apă, și pe cealaltă să îngroape căița, afară s-a întunecat de-a binelea, copilul urlă întruna, când deodată se aud câinii, apoi talângile lui Frunză și Ac, boii lor, care s-au oprit în fața staulului.

Bunicul și Amani intră pe ușă în scânteieri de chiciură, cu ochi ca de nebuni.

— Calul… a căzut, spune Amani, dar amuțește văzând fața copilului.

Din spatele ei se aude vocea bunicului:

— Bărbatu-tău a luat-o înainte, dar calul trebuie să fi alunecat pe întuneric, și râul…

Groaza umple bordeiul. Nou-născutul hohotește, moașa se strecoară spre ușă, cu chipul schimonosit de o frică obscură, primitivă.

Nevasta potcovarului îi prevenise că strigoii se ținuseră de rele pe munte toată iarna, furișându-se prin uși încuiate, îmbolnăvind femei gravide și sufocând prunci. Nevasta potcovarului îi sfătuise să lase o capră legată de un copac ca jertfă și să mai verse și un vas cu miere în pârâu, ca să fie siguri, dar soțul ei spusese că nu se pot lipsi de capră, iar ea refuzase să renunțe la miere.

Trufie.

La fiecare mișcare simte în pântec o scurtă străfulgerare. Cu fiecare bătaie a inimii, știe că moașa răspândește iute vorba din casă-n casă. S-a născut un demon. Taică-său e mort.

Bunicul ia copilul care plânge, îi desface scutecul pe podea, îi vâră între buze degetul îndoit, iar băiatul tace. Cu cealaltă mână desface ușurel buza de iepure a copilului.

— Acum mulți ani trăia departe, pe munte, un bărbat care avea o despicătură ca asta sub nas. Un călăreț priceput, dacă nu te uitai că-i urât.

Dă copilul înapoi, aduce de afară capra și vaca, apoi iese iar în noapte ca să dejuge boii, și ochii animalelor reflectă strălucirea pământului, iar fetele se adună în jurul mamei lor.

— E un duh?

— Un diavol?

— Cum o să respire?

— Îl duce bunicul pe munte, să moară acolo?

Copilul clipește la ele cu ochi negri care nu uită.

Lapovița se transformă în ninsoare, iar femeia încredințează cerului o rugăciune, fie ca băiatul ei să fie cruțat, dacă are o menire pe această lume. Dar chiar înainte să se crape de ziuă, se trezește cu bunicul lângă ea. Înfășurat în mantaua lui de piele de bou, cu zăpadă pe umeri, arată ca o stafie dintr-un cântec al tăietorilor de lemne, un monstru deprins cu fapte cumplite, și chiar dacă femeia își spune că până dimineață băiatul va sta alături de soțul ei pe un tron într-o grădină a desfătării, unde din piatră țâșnește lapte, curg râuri de miere și nu e niciodată iarnă, când îl lasă din mână simte că parcă și-ar da un plămân.

Cocoșii cântă, zăpada pârâie sub roți, în bordei se face lumină, și groaza năvălește iar. Bărbatul ei s-a înecat, cu el și calul. Ce-o să se facă? Fetele se

spală, se roagă, o mulg pe Frumoasa, vaca lor, aduc nutreț pentru Frunză și Ac, mărunțesc crenguțe de pin ca să aibă capra ce rumega, și dimineața lasă locul după-amiezii, dar ea tot nu adună destulă vlagă ca să se ridice. Sânge înghețat, minte înghețată. Fiul ei traversează acum râul morții. Sau acum. Sau acum.

Înainte să se întunece, se aud câinii mârâind. Ea se ridică și șontâcăie până la ușă. Sus pe munte, o rafală de vânt stârnește din copaci un nor sclipitor. Presiunea din sânii ei a ajuns aproape de nesuportat.

Multă vreme nu se întâmplă nimic altceva. Apoi, pe drumul de lângă râu apare bunicul călare pe iapă, cu un ghemotoc pe șa. Câinii izbucnesc, bunicul descalecă, brațele ei se întind după ce duce el în braţe, chiar dacă mintea îi spune că nu e bine.

Copilul trăiește. Are buzele vinete și obrajii cenușii, dar nici măcar degetele minuscule nu-i sunt negre de la ger.

— L-am dus pe munte.

Bunicul aruncă lemne pe foc, suflă peste tăciuni să se aprindă; mâinile îi tremură.

— L-am lăsat jos.

Ea se apropie de foc cât o ține curajul, sprijinind de această dată bărbia și obrazul copilului cu mâna dreaptă, în timp ce cu stânga îi toarnă pe gâtlej jeturi de lapte. Copilului îi curge lapte din nas și din despicătura de pe cerul gurii, dar înghite. Fetele se strecoară pe ușă fremătând stârnite de mister, flăcările se înalță și bunicul tremură.

— Am încălecat. Stătea așa de liniștit. Se uita și el la copaci. O mogâldeață în zăpadă.

Copilul icnește, înghite iar. Câinii scheaună la ușă. Bunicul își privește mâinile tremurânde. Cât de iute s-o duce vorba în sat?

— N-am putut să-l las.

Sunt alungați cu furci și torțe înainte de miezul nopții. Copilul a pricinuit moartea părintelui său, și-a vrăjit bunicul ca să-l aducă înapoi din pădure. În el s-a cuibărit un demon, dovadă stă chipul lui slut.

Lasă în urmă staulul, pășunea, cămara pentru rădăcinoase, șapte stupi de răchită împletită și bordeiul construit de tatăl bunicului cu șase decenii în urmă. Zorii îi găsesc înghețați și speriați, la câțiva kilometri în sus pe râu. Bunicul tropăie prin mocirlă pe lângă boii care trag căruța în care stau fetele, ținând bine de găini și de oale. Vaca Frumoasa vine după ei greoaie, ferindu-se de orice umbră, iar în urma tuturor vine mama băiatului călare pe iapă, cu pruncul înfofolit, care privește clipind cerul.

Până să se întunece ajung la vreo cincisprezece kilometri de sat, într-o râpă pe unde nu trece nici un drum. Un pârâu șerpuiește printre pietre acoperite de gheață, și prin coroanele copacilor trec alene nori nărăvași, mari

cât nişte zei, fluierând ciudat şi speriind vitele. Poposesc sub o boltă de calcar, unde cu eoni în urmă hominizii pictaseră urşi de peşteră, bouri şi păsări care nu puteau zbura. Fetele se adună în jurul mamei, bunicul face un foc, capra se tânguie, câinii tremură şi ochii copilaşului reflectă lumina focului.

— Omeir, spune mama lui. O să-l cheme Omeir. Cel care trăieşte mult.

Ana

Are opt ani şi, întorcându-se de la cârciumar cu trei căni din vinul negru al lui Kalafates, de la care îţi plesneşte capul, se opreşte să se odihnească în faţa unei case de oaspeţi. Dinspre o fereastră acoperită de obloane aude, într-o greacă vorbită cu accent:

Stă-n slăvi-nălţat, sus, palatul durat de-Alcinou, luminatul:
Ziduri de-aramă, de jur împrejur, se-avântau către ceruri,
De cum intrai, până-n fund, cu ciubuc vineţiu învrâstate;

Porţile de-aur bătut ferecau straşnic curtea măiastră,
Iară uşorii de-argint se-ntocmeau jos cu pragul de-aramă;
Pragul de sus tot de-argint, iară limba zăvorului – aur.
Crini din argint şi din aur – străjer! – stau de fiece parte,
Tot de Hefaistos făcuţi, cu adânca lui îndemânare,
Ca să păzească palatul ce-avea Alcinou, luminatul,
Fără de moarte fiind, şi de vârstă, păzind pe vecie.[1]

Ana uită de căruţ, de vin, de oră – de tot. Accentul e ciudat, dar vocea e gravă şi lichidă, iar ritmul o subjugă ca un călăreţ în galop. Se-aud apoi vocile băieţilor care repetă versurile, şi prima voce care continuă:

Iar în afară de curte-i grădina cea mare, spre poartă,
De patru iugăre largă, cu gard înălţat împrejuru-i:
Iară în ea cresc pomi înalţi şi rotaţi şi bogaţi şi în floare,
Peri şi cu rodii şi merii cu rodul domnesc, mari cât pumnul,
Şi-apoi smochinii cei dulci şi măslinii cu roade bogate.
Rodul lor nu li se strică şi nu încetează vreodată
Iarnă să fie, sau vară; de-a pururi asupră-le bate
Boarea Zefirului: unele-n floare-s, iar altele, coapte.
Coace-se-aşa, tot la rând, câte-o pară, un măr după altul,
Struguri de viţă, la fel, şi smochină, iar, după smochină.[2]

2. Homer, *Odysseia*, Cântul VII, 85–94, traducere de Dan Sluşanschi, Bucureşti,

Ce fel de palat e ăsta, cu uși de aur care strălucesc, coloane de argint și pomi mereu în rod? Ca hipnotizată, înaintează până la zidul casei de oaspeți, se cațără pe poartă și se uită prin oblon. Înăuntru, patru băieți cu pieptare stau în jurul unui bătrân cu o gușă umflată ca un balon într-o parte a gâtului. Băieții repetă versurile cu niște voci pierite, monotone, bărbatul pare să țină în poală niște bucăți de pergament pe care le răsfoiește, iar Ana se apleacă atât cât o lasă curajul.

Mai văzuse cărți doar de două ori până atunci: o Biblie îmbrăcată în piele, sclipind de nestemate, purtată în naos de mai-marii de la Sfânta Teofana, și un catalog medicinal la piață, pe care erboristul îl închisese brusc, văzând că Ana își vâră nasul. Asta pare mai veche și mai soioasă: literele sunt înghesuite pe foile de pergament ca urmele a sute de păsări marine.

Profesorul reia versurile, în care o zeiță îl deghizează pe călător în ceață, ca să se furișeze în palatul strălucitor, dar Ana scapă oblonul, și băieții ridică ochii. Numaidecât, o îngrijitoare lată în umeri o alungă pe Ana afară pe poartă, ca și cum ar uși o pasăre de la fructe.

Fata se întoarce la căruțul ei și se aventurează cât poate de aproape, dar cu huruitul căruțelor și răpăitul ploii pe acoperișuri, nu mai aude nimic. Cine e Ulise și cine e zeița care-l învăluie în ceața vrăjită? Să fie regatul viteazului Alcinou totuna cu cel pictat înăuntrul micului turn al arcașilor? Poarta se deschide și băieții ies în fugă, privind-o încruntați în timp ce sar peste băltoace. Curând iese și bătrânul profesor, sprijinindu-se într-un baston, iar ea îi ține calea.

— Cântecul dumneavoastră. E în paginile astea?

Profesorul abia poate întoarce capul; s-ar zice că umblă cu o tărtăcuță înfiptă sub bărbie.

— Mă învățați și pe mine? Știu deja câteva semne; îl știu pe ăla ca doi stâlpi cu o vergea între ei, pe ăla ca o spânzurătoare și pe ăla ca un cap de bou răsturnat.

Desenează un A la picioarele lui, în noroi, cu degetul arătător. Bărbatul ridică privirea în ploaie. Albul ochilor nu-i e alb, ci galben.

— Fetele nu-și iau îndrumători. Și tu n-ai nici un ban.

Ea arată o cană din căruț.

— Am vin.

Bătrânul se înviorează. Un braț se întinde spre cană.

— Mai întâi o lecție, spune ea.

— N-ai să înveți niciodată.

E neînduplecată. Bătrânul profesor geme. Scrie cu capătul bastonului pe pământul ud:

Ὠκεανός

— Ōkeanos, Ocean, fiul cel mare al Cerului și al Pământului.

Desenează un cerc în jurul cuvântului și înfige bastonul în mijlocul lui.

— Aici sunt cele știute.

Apoi îl înfige în afara cercului.

— Aici sunt cele neștiute. Acum dă vinul.

Ea i-l dă, și el bea, ținându-l cu ambele mâini. Se lasă pe călcâie. Ὠκεανός. Șapte semne în noroi. Și totuși să cuprindă ele călătorul solitar, palatul de bronz, cu câinii lui de aur, și zeița, cu ceața ei?

Pentru că s-a întors târziu, văduva Teodora o bate pe Ana la talpa stângă cu bastonul. Pentru că s-a întors cu una dintre căni pe jumătate goală, o bate la talpa dreaptă. Câte zece lovituri de fiecare talpă. Ana nu plânge mai deloc. Jumătate de noapte scrie litere pe suprafețele din mintea ei, iar a doua zi, șontâcăind în sus și-n jos pe scări, în timp ce cară apă și-i duce țipari bucătăresei Chryse, vede regatul insular al lui Alcinou, încununat de nori, binecuvântat de vântul dinspre apus, doldora de mere, pere și măsline, smochine albăstrii, rodii rumene și flăcăi de aur pe piedestaluri strălucitoare, cu făclii aprinse în mână.

Două săptămâni mai târziu, pe când se întoarce de la piață, abătându-se din drum ca să treacă pe lângă casa de oaspeți, îl zărește pe profesorul gușat stând la soare ca o plantă în ghiveci. Lasă jos coșul cu ceapă și scrie în praf cu degetul:

Ὠκεανός

Desenează un cerc în jurul cuvântului.

— Fiul cel mare al Cerului și al Pământului. Aici sunt cele știute. Aici sunt cele neștiute.

Bărbatul întoarce anevoie capul într-o parte și o fixează cu privirea de parcă e prima oară când o vede, iar lumina-i joacă în ochii umezi.

Îl cheamă Licinius. Înainte să-l ajungă necazurile, spune el, fusese tutore la o familie avută, într-un oraș apusean, și avusese șase manuscrise și o cutie de fier în care să le țină: două cu viețile sfinților, o carte de meditații de cineva pe nume Horațiu, o mărturie a minunilor săvârșite de Sfânta Elisabeta, un îndreptar de gramatică grecească și *Odyseeia* lui Homer. Dar apoi orașul său căzuse în mâinile sarazinilor, iar el se refugiase în capitală cu mâna goală și slavă îngerilor cerului pentru zidurile cetății, ale căror pietre de temelie sunt puse chiar de mâna Maicii Domnului.

Licinius scoate din haină trei suluri de pergament pătate. Ulise, spune el, a fost pe vremuri general în cea mai grozavă armată care s-a pomenit vreodată, cu legiuni venite din Hirmina, din Dolicha, din cetățile Cnossos și Gortina, de pe mările cele mai îndepărtate, și au străbătut oceanul cu o mie de

corăbii negre ca să prade legendara cetate a Troiei, din fiecare corabie revărsându-se o mie de războinici, nenumărați, spune Licinius, ca frunzele copacilor sau ca muștele roind deasupra găleților cu lapte cald în grajdurile păstorilor. Zece ani au asediat Troia, și după ce în sfârșit au cucerit-o, legiunile istovite au pornit spre casă și au ajuns cu toții teferi, în afară de Ulise. Întreaga epopee a întoarcerii sale acasă, explică Licinius, e alcătuită din douăzeci și patru de cânturi, câte unul pentru fiecare literă a alfabetului, și durează câteva zile să-l reciți, dar lui Licinius nu-i mai rămăseseră decât acele trei suluri, fiecare a câte șase pagini, istorisind părțile când Ulise pleacă din peștera lui Calypso, e urgisit de o furtună și eșuează despuiat pe insula Scheria, unde trăia viteazul Alcinou, cârmuitorul feacilor.

A fost o vreme, continuă el, când orice copil din imperiu știa toate personajele din povestea lui Ulise. Dar cu zeci de ani înainte ca Ana să vină pe lume, cruciații latini de la apus trecuseră orașul prin foc, omorând cu miile, și prăduiseră aproape toate bogățiile. Apoi dăduseră molimile care înjumătățiseră populația o dată și încă o dată, iar împărăteasa acelor vremuri se văzuse silită să-și vândă coroana Veneției, ca să-și plătească garnizoanele, iar actualul împărat poartă o coroană de sticlă și abia dacă-și permite blidele din care mănâncă; orașul se târăște printr-un amurg nesfârșit, așteptând a doua venire a lui Cristos, și nimeni nu mai are timp pentru poveștile de demult.

Atenția Anei rămâne ațintită asupra foilor din fața ei. Atâtea cuvinte! I-ar trebui șapte vieți ca să le învețe pe toate.

De fiecare dată când bucătăreasa Chryse o trimite pe Ana la piață, fata găsește un pretext ca să-l viziteze pe Licinius. Îi duce coji de pâine, un pește afumat, câteva mierle; de două ori reușește să fure câte o cană din vinul lui Kalafates.

În schimb, el o învață. A e ἄλφα, alfa. B e βῆτα, beta; Ω e ὦ μέγα, omega. În timp ce mătură podeaua atelierului, în timp ce cară câte un sul de stofă sau încă o găleată de cărbune, în timp ce stă în atelier lângă Maria, cu degetele amorțite și suflând aburi peste mătase, exersează literele pe cele o mie de pagini goale din mintea ei. Fiecare semn corespunde unui sunet; a lega sunete înseamnă a forma cuvinte, iar a lega cuvinte înseamnă a construi lumi. Istovit, Ulise pornește la drum din peștera lui Calypso pe pluta lui; oceanul îi stropește fața, umbra zeului mării, cu alge atârnându-i în părul albastru, se întrezărește sub apă.

— Îți împui capul cu nimicuri, șoptește Maria.

Dar puncte în nod, puncte lănțișor, puncte petală – Ana n-o să le învețe niciodată. Cel mai statornic dintre talentele ei de brodăreasă pare a fi să se înțepe din greșeală și să păteze stofa cu sânge. Sora ei îi spune că ar trebui să se gândească la fețele bisericești care vor săvârși sfintele taine în odăjdiile împodobite prin strădania ei, dar mintea Anei zburdă mereu la insulele din

măriîndepărtate, unde curg mereu izvoare suave, și zeițele lunecă din nori pe raze de lumină.

— Pe toți sfinții, spune văduva Teodora, tu o să-nveți vre-odată?

Ana e destul de mare ca să înțeleagă cât de șubredă e situația lor: ea și Maria nu au nici rude, nici bani; sunt ale nimănui și sunt ținute în casa lui Kalafates doar datorită dibăciei cu care Maria mânuiește acul. În cel mai bun caz, își vor petrece toată viața la una dintre acele mese de lucru, brodând cruci, îngeri și frunze pe sfite, văluri de potire și feloane din zori și până-n seară, până se vor gârbovi și le vor lăsa ochii.

Maimuță. Țânțar. Degeaba. Și totuși nu se poate opri.

— Cuvânt cu cuvânt.

Cercetează iar învălmășeala de semne de pe pergament.

πολλῶν δ᾽ ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω

— Nu pot.

— Ba poți.

— Άστεα înseamnă orașe; νόον înseamnă minte; ἔγνω înseamnă învățat.

— A văzut orașele multor oameni și le-a învățat obiceiurile, spune ea.

Excrescența de pe gâtul lui Licinius tremură în timp ce gura i se arcuiește într-un zâmbet.

— Exact. Exact așa e.

Aproape peste noapte, străzile se luminează de înțelesuri. Citește inscripțiile de pe monede, de pe clădiri și pietre de mormânt, de pe sigilii de plumb, contraforturi și plăci de marmură încastrate în ziduri de apărare – fiecare străduță întortocheată a orașului, un imens manuscris în sine, ros de vremuri.

Cuvintele strălucesc pe marginea ciobită a unei farfurii pe care bucătăreasa Chryse o ține lângă vatră: *Zoe Preacucernica*. Deasupra ușii unei bisericuțe uitate: *Pace celor ce intră cu inima bună.* Preferata ei e cioplită în pragul de sus al ușii paznicului de la intrarea în Sfânta Teofana și-i ia jumătate dintr-o duminică s-o descifreze:

Voi, hoților, tâlharilor, ucigașilor, călăreților și soldaților, opriți-vă și vă smeriți, căci am gustat din sângele roș al lui Isus.

Ultima oară când Ana îl vede pe Licinius bate un vânt rece, iar pielea lui are culoarea vijeliei. Îi curg ochii, nu se atinge de pâinea pe care i-a adus-o ea, iar gușa lui pare de-a dreptul o dihanie înfricoșătoare, inflamată și aprinsă, de parcă s-ar fi hotărât în sfârșit ca în acea noapte să-i devoreze fața.

— Azi, spune el, vor învăța despre μῦθος, *mýthos*, ceea ce înseamnă

conversație sau ceva spus, dar și poveste sau istorisire, o legendă din vremurile zeilor străvechi, și în timp ce o lămurește că e un cuvânt delicat, versatil, care poate sugera un lucru adevărat și totuși fals în același timp, atenția îi slăbește.

Vântul îi smulge dintre degete una dintre coli, iar Ana fuge după ea, o prinde din zbor și i-o așază la loc în poală. Licinius își odihnește pleoapele îndelung.

— Cavou, spune el într-un final, știi cuvântul ăsta? Un loc de odihnă. Un text – o carte – e un loc unde se odihnesc amintirile oamenilor din alte vremuri. Un mod prin care amintirea dăinuie după ce sufletul trece dincolo.

În acel moment deschide larg ochii, ca și cum ar privi într-o beznă nesfârșită.

— Dar și cărțile mor, la fel ca oamenii. Mor în flăcări, sub ape, de gura viermilor sau de capriciile tiranilor. Dacă nu sunt păzite, dispar din lume. Și când o carte dispare din lume, amintirea moare a doua oară.

Îl scutură un fior, începe să răsufle greu și hârâit. Pe stradă, frunzele foșnesc, nori strălucitori se înșiră deasupra acoperișurilor, câțiva cai de povară trec pe lângă ei, cu călăreții înfofoliți ca să nu-i ajungă frigul, iar Ana tremură. Să se ducă după îngrijitoare? După doftor, să-i ia sânge?

Licinius ridică brațul; în mâna ca o gheară sunt cele trei suluri ponosite.

— Nu, profesore, spune Ana. Sunt ale dumneavoastră.

Dar el i le îndeasă în mână. Ana privește strada: casa de oaspeți, zidul, copacii foșnind. Spune o rugăciune și ascunde pergamentele sub rochie.

Omeir

Fata cea mare moare de viermi, mijlocia, de febră, dar băiatul crește. La trei ani se poate ține drept în cotigă, în timp ce Frunză și Ac curăță și ară câmpul. La patru ani poate umple oala cu apă la pârâu și o duce printre bolovani până-n casa de piatră cu o singură odaie, construită de bunicul. Maică-sa o tocmește în două rânduri pe soția potcovarului să vină din sat aproape cincisprezece kilometri în susul râului, ca să coasă buza băiatului cu ac și ață, dar degeaba se străduiesc. Despicătura, întinsă de la maxilarul superior până la nas, nu se închide. Dar chiar dacă uneori îl ustură urechile pe dinăuntru și-l doare falca, chiar dacă mereu îi curge supa din gură și-i pătează hainele, băiatul e voinic, liniștit și nu se îmbolnăvește niciodată.

Cele mai vechi amintiri ale sale sunt în număr de trei:

1. Cum stă în picioare la pârâu între Frunză și Ac, care beau apă și se uită cum li se scurg picăturile pe bărbiile imense, rotunde, reflectând lumina.

2. Soră-sa Nida strâmbându-se deasupra lui, în timp ce se pregătește să-i

împungă buza de sus cu un băț.

3. Bunicul despuind de pene corpul roz aprins al unui fazan, ca și cum l-ar dezbrăca, și prăjindu-l la frigare în vatră.

Copiii puțini la număr pe care ajunge să-i cunoască îl pun să facă pe monstrul când se joacă de-a aventurile lui Bulukiya[3] și-l întreabă dacă-i adevărat că, dacă-l văd la față, iepele fată mânji morți, iar pitulicile cad late din cer. Dar tot ei îl învață unde să găsească ouă de prepeliță sau în ce gropi din albie se ascund păstrăvii cei mari și-i arată o tisă neagră pe jumătate uscată, crescută într-un carst abrupt deasupra râpei, care cic-ar fi nemuritoare și unde s-ar fi aciuat duhuri rele.

3. „Aventurile lui Bulukiya“, poveste din *O mie și una de nopți*. (n. red.)

Tăietorii de lemne nu prea se apropie de el și nici nevestele lor. Nu o dată se întâmplă ca negustorii care călătoresc pe lângă râu să-și mâne caii printre copaci ca nu cumva să treacă pe lângă Omeir pe drum. Poate c-or fi fost și străini care să-l privească fără teamă sau suspiciune, dar nu-i mai ține minte.

Cele mai dragi îi sunt zilele de vară când copacii dansează în vânt, mușchiul strălucește smăräldiu pe stânci și rândunicile se fugăresc prin râpă. Nida cântă în timp ce duce caprele la păscut, mama lor se întinde pe o piatră deasupra pârâului, cu gura deschisă, de parc-ar înghiți lumina, iar bunicul își ia plasele și borcanele cu clei și-l duce pe Omeir sus pe munte, să prindă păsări.

Așa gârbov cum e și fără două degete de la picioare, bunicul e sprinten, și Omeir face câte doi pași la fiecare pas al bătrânului. În timp ce urcă, bunicul predică despre superioritatea boilor: că sunt mai liniștiți și mai de nădejde decât caii, că nu le trebuie ovăz, că bălegarul lor nu usucă orzul precum cel de cal, că poți să-i mănânci când îmbătrânesc, că atunci când unul moare, ceilalți plâng după el, că dacă se culcă pe partea stângă, înseamnă că se anunță vreme bună, dar dacă se culcă pe partea dreaptă, înseamnă c-o să plouă. Pădurea de fag lasă locul celei de pin, pinii, gențianelor și aglicelor, iar până seara, bunicul prinde mai mult de zece găinușe-de-munte în capcanele lui.

La apus se opresc să înnopteze într-o poiană presărată cu pietre, câinii se învârtesc pe lângă ei, adulmecând aerul după lupi, Omeir face focul, bunicul pregătește și frige patru găinușe, iar crestele munților de dedesubt se pierd într-o cascadă de tonuri albăstrii tot mai intense. Mănâncă, focul se face jar, bunicul bea rachiu de prune dintr-o ploscă, iar băiatul așteaptă cu cea mai curată bucurie, simțind-o cum se rostogolește spre el ca o căruță luminată de felinare, plină cu miere și zaharicale, apărând la un cot al drumului.

— Ți-am povestit vreodată, spune bunicul, cum a fost pe când am încălecat pe un cărăbuș uriaș și am fost în vizită pe lună?

Sau:

— Ți-am povestit vreodată călătoria mea pe insula făurită din rubine?

Îi povestește lui Omeir despre un oraș de sticlă aflat hăt, în nord, unde toată lumea vorbește în șoaptă, ca să nu spargă nimic; spune că odată s-a preschimbat într-o râmă și a săpat un tunel până-n adâncul pământului. Poveștile se încheie întotdeauna cu bunicul întorcându-se teafăr pe munte după încă o aventură înfricoșătoare și nemaipomenită, jarul se transformă în cenușă, bunicul începe să sforăie, iar Omeir ridică ochii în noapte și se întreabă ce lumi or pluti printre luminile îndepărtate ale stelelor.

Când o întreabă pe maică-sa dacă un cărăbuș poate zbura până la lună sau dacă bunicul a petrecut un an încheiat în burta unui monstru marin, ea zâmbește și răspunde că, după știința ei, bunicul n-a plecat niciodată de pe munte, așa că Omeir ar face bine să fie atent și s-o ajute să extragă ceara de albine.

Și totuși, băiatul urcă adesea pe potecă până la tisa pe jumătate uscată de pe malul abrupt, se cațără printre crengile ei, privește în jos la râul care se face nevăzut după un cot și visează la aventurile care s-ar putea așterne dincolo de el: păduri unde copacii umblă, deșerturi unde oameni cu trup de cal aleargă la fel de iute precum zboară lăstunii, un tărâm de la marginea lumii unde anotimpurile nu mai există, unde dragoni de mare înoată printre munți de gheață și unde trăiește un neam de uriași albaștri nemuritori.

Are zece ani când Frumoasa, bătrâna vacă gheboasă a familiei, fată pentru ultima oară. Aproape toată după-amiaza, două mici copite șiroind de mucozități, din care frigul scoate aburi, se ițesc pe sub bolta înaltă a cozii, dar Frumoasa paște ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat vreodată pe lume până când într-un sfârșit, cu un spasm, un vițel cafeniu alunecă întreg afară.

Omeir face un pas în față, dar bunicul îl trage înapoi, cu o expresie întrebătoare pe chip. Frumoasa își linge vițelul, trupșorul se cutremură sub greutatea limbii ei, bunicul șoptește o rugăciune, plouă încetișor, iar vițelul nu se ridică în picioare.

Apoi Omeir vede ce văzuse și bunicul. Încă o pereche de copite apărând sub coada Frumoasei. Un bot din care se ivește o limbuță rozalie se alătură numaidecât copitelor, urmate de un ochi, și într-un sfârșit un al doilea vițel – unul sur de data asta – vine pe lume.

Gemeni. Masculi amândoi.

Vițelul sur se ridică în picioare aproape imediat ce atinge pământul și începe să sugă. Cel cafeniu rămâne cu bărbia în pământ.

— Cu ăsta nu-i a bună, șoptește bunicul și-l blestemă pe crescătorul care-i luase bani în schimbul serviciilor taurului său, dar Omeir bănuiește că vițelul e doar mai încet.

Încearcă să priceapă acea combinație nouă și stranie de gravitație și oase.

Cel sur se ține pe picioarele ca niște rămurele strâmbe și suge, primul

născut rămâne ud și chircit în culcușul de ferigi. Bunicul oftează, dar chiar în clipa aceea, primul vițel se ridică și face un pas spre ei, de parc-ar spune „Cine s-a îndoit de mine?“; bunicul și Omeir râd, și avutul familiei se dublează.

Bunicul îi previne că Frumoasei îi va fi greu să dea suficient lapte pentru amândoi, dar ea se dovedește la înălțime, păscând întruna în lumina zilelor tot mai lungi, iar vițeii cresc iute, fără oprire. Celui cafeniu îi spun Copac, celui sur, Clar-de-Lună.

Lui Copac îi place să aibă copitele curate, behăie dacă o scapă pe maică-sa din ochi și așteaptă răbdător jumătate de dimineață să-i curețe Omeir blana de scaieți. Clar-de-Lună însă tropăie mereu pe coclauri după fluturi, ciuperci sau cioturi de copaci, roade frânghii și lanțuri, mănâncă rumeguș, intră-n noroi până la genunchi, își prinde un corn într-un copac mort și zbiară după ajutor. Dar ceea ce au în comun cei doi viței de la bun început e adorația față de băiat, care-i hrănește din palmă, îi mângâie pe bot și se trezește adesea în ocolul din fața bordeiului cu trupurile lor mari și calde lipite de el. Se joacă toți trei de-a v-ați ascunselea și cine-ajunge-primul-la-Frumoasa, tropăie prin băltoace de primăvară, printre nori scânteietori de muște; par să-l accepte pe Omeir ca pe un frate.

Înainte de prima lor lună plină, bunicul îi pune la jug. Omeir umple carul cu pietre, ia un băț cu care să-i îmboldească și începe să-i învețe. Pas în față, pas în spate, *hăis* înseamnă la stânga, *cea* la dreapta, *ho* înseamnă stop – la început, vițeii nici nu se sinchisesc de băiat. Copac refuză să dea îndărăt și să se lase înhămat. Clar-de-Lună încearcă să desfacă jugul la fiecare copac care-i iese în cale. Cotiga se răstoarnă, pietrele se rostogolesc cât colo, vițeii cad în genunchi, mugind, iar Frunză și Ac ridică ochii de la iarba lor și-și clatină capetele cărunte de parcă s-ar amuza.

— Ce ființă s-ar încrede într-unul cu o mutră ca asta? râde Nida.

— Arată-le că ești în stare să te-ngrijești de ei, spune bunicul.

Omeir o ia de la capăt. Îi lovește ușor peste genunchi cu bățul, cloncăne și fluieră, le șoptește la ureche. Pe munte se face o vară atât de verde cum nimeni nu ține minte să mai fi văzut vreodată, iarba crește înaltă, stupii maică-sii sunt doldora de miere, și pentru prima oară de când fusese alungată din sat, familia are mâncare pe săturate.

Coarnele lui Clar-de-Lună și Copac se lungesc, crupa li se îngroașă, pieptul li se lățește; când vine vremea să fie castrați, s-au făcut deja mai mari decât mama lor, iar Frunză și Ac par plăpânzi pe lângă ei. Bunicul spune că, dacă asculți cu luare-aminte, îi auzi cum cresc și chiar dacă Omeir e aproape convins că bunicul glumește, când nu-l vede nimeni își lipește o ureche de coastele uriașe ale lui Clar-de-Lună și închide ochii.

Toamna, în vale ajunge vestea că sultanul Murad al II-lea Gazi[4], Păzitorul Lumii, își dăduse obștescul sfârșit și că la putere îi urmase fiul său de optsprezece ani (să-i dea Domnul noroc și viață fără de moarte). Negustorii care cumpără mierea familiei povestesc că tânărul sultan e vestitorul unei noi epoci de aur, ceea ce în mica râpă pare să se adeverească. Drumul rămâne liber și uscat, bunicul și Omeir treieră cea mai bogată recoltă de orz de care avuseseră parte vreodată, Nida și maică-sa umplu coșurile cu grăunțe, și un vânt curat și vesel ia cu el pleava.

4. Titlu onorific de luptător în numele credinței.

Într-o seară, chiar înainte să dea prima zăpadă, un călător călare pe o iapă lucioasă se apropie pe drumul dinspre râu, urmat de servitorul său pe o gloabă. Bunicul îi trimite pe Omeir și pe Nida în staul, dar ei trag cu ochiul printre bușteni. Călătorul poartă un turban verde ca iarba și o haină de călărie căptușită cu lână de miel și are o barbă atât de îngrijită, că Nida se întreabă dacă nu cumva i-o tund spiridușii noaptea. Bunicul le arată pictogramele străvechi din peșteră, după care călătorul se plimbă prin mica fermă admirând terasele și recoltele, iar când vede cei doi juncani, rămâne cu gura căscată.

— Îi hrăniți cu sânge de uriași?

— Rareori ai norocul să înhami gemeni la același jug, spune bunicul.

Pe înserat, mama își acoperă chipul și îi ospătează pe musafiri cu unt și verdețuri, apoi cu ultimii pepeni ai anului, stropiți cu miere. Nida și Omeir se furișează în spatele casei ca să tragă cu urechea, iar Omeir se roagă să aibă parte de povești despre orașele văzute de musafir în ținuturile de dincolo de munte. Călătorul întreabă cum de au ajuns să trăiască singuri într-o râpă, la mulți kilometri de cel mai apropiat sat, și bunicul spune că așa au vrut ei, că sultanul, pacea fie mereu cu el, îi dăruise toate cele de trebuință familiei. Călătorul șoptește ceva nedeslușit, iar sluga lui se ridică în picioare, își drege glasul și spune:

— Stăpâne, ascund un demon în staul.

Liniște. Bunicul pune un buștean pe foc.

— Un strigoi sau un vrăjitor care se dă drept copil.

— Să-mi fie cu iertare, spune călătorul. Slujitorul meu și-a uitat rangul.

— Are chip de iepure, iar când vorbește, fiarele sunt la porunca lui. De-aia trăiesc singuri, departe de cel mai apropiat sat. De-aia au juncani așa de mari.

Călătorul se ridică.

— E adevărat?

— E doar un băiat, spune bunicul, deși Omeir aude că vocea i-a devenit tăioasă.

Servitorul se retrage spre ușă.

— Așa zici acum, spune el, dar își va da arama pe față cu vremea.

Ana

Dincolo de zidurile orașului clocotesc vechi resentimente. Sultanul sarazinilor a murit, spun femeile din atelier, iar noul sultan, aproape un copil, unelteşte clipă de clipă să cucerească orașul. Cic-ar studia războiul cum studiază călugării scriptura. Deja zidarii lui construiesc cuptoare de ars cărămida la jumătate de zi de mers în sus pe Strâmtoarea Bosforului, căci acolo, în cel mai îngust punct al canalului, are de gând să clădească o fortăreață monstruoasă, care să captureze orice corabie ar încerca să aducă în oraș arme, grâne sau vin din avanposturile de la Marea Neagră.

Când se așterne iarna, stăpânul Kalafates vede în orice umbră semne prevestitoare de rău. Dacă se sparge un urcior, dacă se crapă o găleată, dacă se stinge o lumânare – sultanul cel nou e de vină. Kalafates se plânge că nu mai primește comenzi din provincii; brodăresele nu sunt îndeajuns de vrednice sau folosesc prea mult fir de aur, sau prea puțin, sau credința lor e prefăcută. Agata e prea înceată, Tecla e prea bătrână, desenele lui Elyse sunt prea banale. Dacă găsește o singură musculiță în vin, timp de câteva zile are o stare de spirit ca un fuior negru.

Kalafates are nevoie de compasiune, spune văduva Teodora, și rugăciunea alină orice amar, iar când se întunecă, Maria îngenunchează în chilia lor, în fața icoanei Sfintei Coralia, cu buzele mișcându-i-se în tăcere, trimițând gânduri pioase dincolo de grinzi. Abia târziu de tot, cu mult după pavecerniță, Ana îndrăznește să se furișeze de lângă sora ei adormită, ia o lumânare de seu din dulapul de la spălător și scoate pergamentele lui Licinius din ascunzătoarea lor de sub patul de scânduri.

Dacă observă, Maria nu spune nimic, iar Ana e prea absorbită ca să-i pese. Lumina lumânării tremură deasupra foilor: cuvintele devin versuri, versurile devin culoare și lumină, iar Ulise cel singuratic plutește în furtună. Pluta i se răstoarnă, înghite apă sărată, zeul mării trece valvârtej, călare pe armăsarii lui verzi ca marea. Dar la orizontul turcoaz, dincolo de vuietul valurilor, strălucește regatul magic al Scheriei.

E ca și cum ar construi în cămăruța lor un mic paradis strălucitor de bronz, sclipind de fructe și vin. Aprinzi o lumânare, citești un rând și se stârnește vânt dinspre soare-apune: o slujnică aduce o cană cu apă, și alta cu vin, Ulise se așază la masa regească să se ospăteze, și bardul preferat al regelui începe să declame.

Într-o noapte de iarnă, pe când se întoarce pe coridor de la spălător, Ana aude vocea lui Kalafates prin ușa întredeschisă a chiliei lor.

— Ce vrăjitorie mai e și asta?

Fiori de gheață îi năpădesc toate cotloanele corpului. Se furișează până-n prag: Maria stă în genunchi pe podea, cu gura însângerată, iar Kalafates stă îndoit de spate sub tavanul scund, cu orbitele ochilor în umbră. Ține cu degetele lungi de la mâna stângă pergamentele lui Licinius.

— Tu ai fost? De la bun început? Tu dai iama-n lumânări? Tu ne aduci ghinioane?

Ana dă să deschidă gura, să mărturisească, să șteargă totul, dar e atât de îngrozită, că și-a pierdut uzul vorbirii. Maria se roagă fără să miște gura, se roagă din ochi, refugiindu-se într-un sanctuar tainic aflat chiar în centrul minții ei, iar tăcerea ei pare să-l întărâte și mai tare pe Kalafates.

— Mi s-a zis că numai un sfânt ar băga în casa părintelui său niște copii care nu-s ai lui. Cine știe ce rele or aduce? Dar ce, eu am ascultat? Am zis că-s doar niște lumânări. Cine le-o fura, le-o fura ca să aibă lumină pentru ruga de noapte. Dar ce văd aici? Otrava asta? Vrăjitoria asta?

O ia pe Maria de păr și ceva urlă în ființa Anei. Spune-i. Tu ești hoața, tu ești ghinionul. Vorbește. Dar Kalafates o târăște pe Maria de păr pe hol, trecând pe lângă Ana de parcă nici n-ar fi acolo, Maria se zbate să se ridice în picioare, dar Kalafates e de două ori cât ele, și curajul Anei a pierit.

O târăște pe Maria pe lângă cămărușele în care celelalte brodărese stau pitite după ușă. O clipă, fata reușește să-și recapete echilibrul, dar se împiedică, un smoc gros de păr îi rămâne în pumnul lui Kalafates și se lovește cu tâmpla de treapta de piatră care duce la spălător.

Se aude un zgomot ca de ciocan care străpunge o tigvă. Bucătăreasa Chryse privește scena de lângă cazanul ei; Ana rămâne pe coridor, Maria sângerează pe podea. Nimeni nu spune nimic când Kalafates o apucă de rochie și-i târăște corpul inert până la cămin, aruncă foile de pergament în foc și apropie ochii nevăzători ai Mariei de flăcări în timp ce foile se fac scrum, una, două, trei.

Omeir

Omeir are doisprezece ani și stă pe o creangă a tisei pe jumătate uscate, privind în jos la cotul râului, când dedesubt, pe drum, apare potaia cea mai mică a bunicului, fugind iute spre casă cu coada între picioare. Clar-de-Lună și Copac – niște boi splendizi de doi ani, cu ceafa și umerii lați și pieptul unduind de mușchi ca niște frânghii – își înalță botul la unison dintre ultimele degetarițe rămase pe câmp. Adulmecă aerul, apoi ridică ochii la el ca și cum ar aștepta instrucțiuni.

Lumina devine de platină. În amurg se lasă o asemenea tăcere, încât băiatul aude câinele lipăind spre bordei și pe maică-sa spunând:

— Ce l-o fi apucat pe ăsta?

Patru răsuflări, cinci, şase. Mesageri cu steaguri pătate de noroi apar la cotul drumului, câte trei în rând. În spatele lor vin alţi călăreţi, unii cu ceea ce par a fi trompete, alţii cu sulițe; mai întâi vreo zece, apoi şi alţii: măgari înhămaţi la căruţe, soldaţi pe jos – atâta omenet şi animale nu-i mai fusese dat să vadă niciodată.

Sare din copac şi o ia la fugă spre casă, cu Clar-de-Lună şi Copac tropăind după el, continuând să rumege, croindu-şi drum prin iarba înaltă ca nişte prore de corăbii. Până ajunge Omeir în staul, bunicul a şi ieşit şchiopătând din bordei, întunecat la chip, de parcă în sfârşit sosise clipa unei răfuieli neplăcute, îndelung amânate. Potoleşte câinii, o trimite pe Nida în cămara pentru rădăcinoase şi, cu spatele ţeapăn şi pumnii pe lângă corp, aşteaptă să apară primii călăreţi dinspre râu.

Călăresc ponei împodobiţi cu ciucuri şi frâie colorate, poartă berete roşii şi duc cu ei, prinse la şa, halebarde, lănci de fier sau arcuri compuse. La gât le atârnă mici cornuri pentru praf de puşcă; au tunsori ciudate. Un sol al regelui, cu cizme înalte până la genunchi şi mâneci cu volane la capăt, descalecă, păşeşte cu grijă printre bolovani şi se opreşte cu mâna dreaptă pe mânerul pumnalului.

— Domnul fie cu voi, spune bunicul.

— Asemenea.

Încep să cadă câteva picături de ploaie. La capătul şirului, Omeir vede alţi şi alţi oameni apărând pe drum, câţiva cu boi de munte costelivi înhămaţi la căruţe, alţii pe jos, cu tolbe cu săgeţi în spinare sau săbii în mână. Privirea unuia dintre soli zăboveşte pe chipul lui lui Omeir, expresia i se schimonoseşte a silă, iar băiatul întrezăreşte ceea ce probabil că văd ceilalţi când se uită la el şi la locul acela: o locuinţă primitivă scobită într-o peşteră, unde trăieşte un băiat cu faţa despicată, un schit al sluţilor.

— Se lasă noaptea, spune bunicul, şi aduce ploaie. Oţi fi obosiţi. Avem nutreţ pentru animale şi un acoperiş pentru domniile voastre, să nu staţi sub cerul liber. Haideţi, sunteţi bineveniţi. Invită în bordei câţiva soli cu o politeţe bătoasă şi poate că e sincer, chiar dacă Omeir îl vede ducându-şi mereu mâna la barbă şi apucându-şi firele între degetul mare şi arătător, aşa cum face când e neliniştit.

Până se întunecă, ploaia s-a aşternut de-a binelea şi patruzeci de bărbaţi, împreună cu aproape tot atâtea animale se adăpostesc sub bolta de calcar, în jurul a două focuri fumegânde. Omeir aduce lemne, apoi ovăz şi fân pentru animale, alergând prin întunericul umed între staul şi peşteră, ascunzându-şi chipul sub glugă. De fiecare dată când se opreşte, cârcei de panică îl strâng de beregată: ce caută aceşti oameni aici, unde se duc şi când pleacă? Alimentele pe care maică-sa şi soră-sa le împart bărbaţilor – mierea şi conservele, varza murată, păstrăvul, brânza de oaie şi vânatul uscat – reprezintă aproape toate

proviziile lor pentru iarnă.

Mulți dintre bărbați poartă pelerine și mantale ca pădurenii, dar alții sunt îmbrăcați cu haine de blană de vulpe sau piele de cămilă și cel puțin unul are o hermină cu colți cu tot. Cei mai mulți au pumnale atârnate la cingători și cu toții vorbesc despre bogățiile pe care le vor prădui dintr-un mare oraș de la miazăzi.

E trecut de miezul nopții când Omeir îl găsește pe bunicul la masa de lucru din staul, trebăluind la lumina lămpii cu ulei – un lux la care Omeir nu-l văzuse niciodată dedându-se cu atâta nechibzuință –, meșterind ceea ce pare a fi un nou jug de lemn.

— Sultanul, să-i dea Domnul sănătate, spune bunicul, adună oameni și animale în capitala Edirne. Are nevoie de luptători, păstori, bucătari, potcovari, fierari, hamali. Cine se duce va fi răsplătit, în viața asta sau în următoarea.

Mici spirale de rumeguș se înalță la lumina lămpii, destrămându-se iar în întuneric.

— Când ți-au văzut boii, continuă el, să le cadă capetele și alta nu, dar nu râde și nu ridică ochii de la lucru.

Omeir se sprijină de perete. Un amestec aparte de bălegar, fum, paie și talaș îl gâdilă în gâtlej într-un fel plăcut, familiar, și trebuie să-și înăbușe lacrimile. În fiecare zi se face dimineață și presupui că va fi la fel ca acea de dinainte – că vei fi în siguranță, că familia ta va fi vie, că veți fi împreună, că viața va rămâne în mare parte ca și până atunci. Numai că vine un moment care schimbă tot.

Imagini cu orașul de la miazăzi i se perindă prin minte, dar n-a văzut niciodată un oraș, nici măcar umbra vreunuia, și nu știe ce să-și închipuie, iar viziunile sale se confundă cu poveștile bunicului despre vulpi zburătoare și păianjeni de pe lună, despre turnuri de sticlă și poduri între stele.

În noapte zbiară un măgar.

— O să-i ia pe Copac și Clar-de-Lună, spune Omeir.

— Și un căruțaș, să-i mâne. Bunicul ridică scândura, o cercetează, o lasă iar jos. Animalele nu ascultă de nimeni altcineva.

Pentru Omeir e ca o lovitură de topor. Toată viața se întrebase ce aventuri așteaptă dincolo de umbra muntelui, dar în clipa aceea nu vrea decât să stea ghemuit, lipit de buștenii staulului, până se va schimba anotimpul, vizitatorii vor fi doar o amintire, și totul va fi iarăși ca înainte.

— Nu mă duc.

— Pe vremuri, spune bunicul, privindu-l în sfârșit, toți locuitorii unui oraș, de la cerșetori la măcelari și rege, au refuzat chemarea Domnului și au fost prefăcuți în pietre. Un oraș întreg, femei, copii, prefăcuți în pietre. Nu poți refuza.

Lângă peretele opus, Copac și Clar-de-Lună dorm, cu coastele înălțându-

li-se și coborând sincron.

— Te vei acoperi de glorie, spune bunicul, apoi te vei întoarce.

TREI

AVERTISMENTUL BABEI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Γ

…ieșind eu pe poarta satului, trec pe lângă o babă scârnavă, care stătea pe o buturugă.

— Încotro, cap-sec? face ea către mine. În curând se lasă întunericul, și asta nu-i vreme să te așterni la drum.

— Toată viața am tânjit să văd mai mult, zic, să-mi clătesc ochii cu lucruri noi, să ies din orașul ăsta mâlos și împuțit, cu oile astea care behăie întruna. Am pornit spre Tesalia, Tărâm Fermecat, ca să găsesc un vrăjitor să mă preschimbe-n pasăre, în vultur fioros sau într-o bufniță ageră și puternică.

Ea râde și zice:

— Eton, nătărăule, toată lumea știe că n-ai habar a număra până la cinci, dar tu-ți închipui că poți număra valurile mării. N-ai să-ți clătești niciodată ochii cu altceva decât cu propriu-ți nas.

— Taci, babo, zic, că am aflat de un oraș în nori, unde-ți zboară mierla în gură gata friptă, vinul curge în valuri pe străzi și bate mereu un vânticel cald. Imediat ce am să mă fac un vultur curajos sau o bufniță ageră și puternică, într-acolo am de gând să zbor.

— Mereu ți se pare că orzul crește mai din belșug pe câmpul altuia, Eton, dar crede-mă pe mine că nu-i mai bine acolo, zice baba. La fiecare colț se-ațin tâlhari, gata să-ți crape țeasta, și-n beznă pândesc strigoi care tânjesc să-ți bea sângele. Aici ai brânză, vin, prieteni și turma ta. Ceea ce ai deja e mai bun decât ceea ce cauți cu atâta disperare.

Dar precum albinele ce umblă neobosite de colo până colo, din floare-n floare, și neastâmpărul meu…

LAKEPORT, IDAHO

1941–1950

Zeno

Are șapte ani când taică-său e chemat să instaleze un nou fierăstrău cu pânză îngustă la Ansley Tie and Lumber Company. Sosesc în luna ianuarie și e prima oară când Zeno vede fulgi de zăpadă, în afară de cei de fibre de azbest cu care proprietarul unei drogherii din nordul Californiei își decorase vitrina de Crăciun. Băiatul atinge suprafața înghețată a unei bălți de pe peron, apoi își trage degetele ca ars. Tatăl se aruncă pe spate într-un morman de zăpadă, se umple de zăpadă pe palton și se împleticește spre el:

— Iote! Iote la mine! Ditai om de zăpadă!

Zeno izbucnește în lacrimi.

Firma le închiriază o căsuță cu două camere, prost izolată, aflată la un kilometru și jumătate de oraș, la marginea unui câmp orbitor de alb care, așa cum va descoperi mai târziu băiatul, e de fapt lacul înghețat. Pe înserat, tata deschide o conservă de un kilogram, spaghete cu chiftele de la Armour & Company, și încălzește mâncarea pe plita cu lemne. Jumătatea de jos îi arde limba lui Zeno; jumătatea de sus e un terci.

— Casă grozavă are noi aici, nu, puiuț? Fantastic, nu?

Toată noaptea, frigul pătrunde printr-o mie de crăpături din pereți, și băiatul nu se poate încălzi. Să răzbească până la toaletă, cu o oră înainte să se lumineze, prin canionul de zăpadă stivuită cu lopata, e o oroare atât de cumplită, încât se roagă să nu mai aibă niciodată nevoie la pipi. În zori, taică-său îl ia cu el un kilometru și jumătate până la magazinul universal și cheltuiește patru dolari pe opt perechi de șosete Utah Woolen Mills, cele mai bune care se găsesc, și se așază amândoi pe podea, lângă casa de marcat, iar tati îi trage lui Zeno câte două perechi de șosete pe fiecare picior.

— Ții minte, băiete, spune el, nu se există vreme proastă, doar haine proaste.

Jumătate dintre copiii de la școală sunt finlandezi, și restul sunt suedezi, dar Zeno are gene negre, irișsi de culoarea nucilor, pielea de culoarea ceaiului cu lapte și numele ăla. Măslinar, Fute-oi, Broscar, Zero – chiar și atunci când nu înțelege epitetele, mesajul e clar: nu puți, nu respira, nu mai tremura, nu mai fi diferit. După școală, rătăcește prin labirintul de zăpadă curățată cu plugul care alcătuiește zona comercială a orașului, un strat de un metru și jumătate deasupra benzinăriei și de aproape doi metri pe acoperișul magazinului cu articole de menaj M.S. Morris. La cofetăria Cadwell, băieții mai mari mestecă gumă și vorbesc despre prostănaci, homalăi și rable; când îl observă, tac; îi spun:

— Nu ne spiona.

La opt zile după sosirea în Lakeport, Zeno se oprește în fața unei clădiri victoriene albastru deschis, cu două etaje, la colțul dintre Lake și Park. Din streașină atârnă țurțuri ca niște colți; pe clădire e o firmă, pe jumătate îngropată în zăpadă:

Bibliotecă publică

În timp ce trage cu ochiul pe o fereastră, ușa se deschide și două femei identice, îmbrăcate cu rochii de casă, cu guler înalt, îi fac semn să intre.

— Măi să fie, spune una din ele, ai degerat de tot.

— Mama ta unde-i? întreabă cealaltă.

Lămpi cu gât lung luminează mese de citit; pe perete e un goblen cu mesajul *Aici se răspunde la întrebări*.

— Mama trăiește acum în Orașul Ceresc, răspunde el. Unde nimeni nu cunoaște suferința și nu duce lipsă de nimic.

Bibliotecarele înclină capetele exact în același unghi. Una îl poftește pe un scaun cu spătar de lemn din fața căminului, iar cealaltă dispare printre rafturi și se întoarce cu o carte legată în pânză, cu o copertă galben-lămâie.

— Ah, bună alegere, spune prima soră.

Apoi se așază una în stânga, cealaltă în dreapta lui, iar cea care a adus cartea zice:

— Într-o zi ca asta, când e frig și umezeală și nimic nu te încălzește, uneori grecii sunt fix ce-ți trebuie – îi arată o pagină ticsită de cuvinte – ca să te poarte-n zbor în jurul lumii până-ntr-un loc fierbinte, stâncos și luminos.

Focul pâlpâie, mânerele de alamă de la sertarele cartotecii scânteiază, Zeno își strecoară mâinile sub coapse, iar cea de-a doua soră începe să citească. E o poveste cu un marinar singuratic, cel mai singur om din lume,

care plutește pe mare optsprezece zile înainte să-l prindă o furtună teribilă. Pluta îi e zdrobită, și omul eșuează gol pe stâncile unei insule. Dar o zeiță pe nume Atena ia înfățișarea unei fetițe ducând o cană cu apă și-l conduce într-un oraș fermecat.

— *Se minuna Odysseu și de porturi, de navele svelte*, citește ea,
Piețele lor pentru sfat, tot precum și de ziduri mărețe,
Până-n tărie de-nalte, -ntărite cu stâlpi – o minune![5]

5. *Odysseia*, ed. cit., p. 105.

Zeno stă ca vrăjit. Aude valurile spărgându-se de stânci, simte mirosul sărat al mării, vede cupolele înalte strălucind în soare. Oare insula feacilor e totuna cu Orașul Ceresc și oare mama lui a trebuit să plutească singură sub stele optsprezece zile pân-a ajuns acolo?

Zeița îi spune marinarului singuratic să nu se teamă, că în toate cele e mai bine să fii viteaz, iar el pătrunde într-un palat care sclipește ca razele lunii, regele și regina îi dau vin îndulcit cu miere, îl așază pe un jilț de argint și-l roagă să le povestească aventurile sale, iar Zeno e dornic să afle mai mult, dar căldura focului, mirosul de hârtie veche și cadența vocii bibliotecarei țes în jurul lui o vrajă și îl fură somnul.

Tatăl promite izolație, toaletă în casă și că va comanda un calorifer electric Thermador nou-nouț, direct de la Montgomery Ward, dar aproape în fiecare seară se întoarce de la fabrică atât de obosit, că nici șireturile nu și le poate desface. Pune pe plită o conservă cu tăiței și carne de vită, fumează o țigară și adoarme la masa din bucătărie, cu o baltă de zăpadă topită la picioare, ca și cum s-ar dezgheța puțin în somn înainte de a ieși iarăși pe ușă în zori, ca să se întărească iar.

În fiecare zi, după școală, Zeno se oprește la bibliotecă, iar bibliotecarele – pe care le cheamă la fel, domnișoarele Cunningham – îi citesc toată *Odyseeia*, apoi *Lâna de aur* și *eroii care au trăit înainte de Ahile*, purtându-l prin Ogigia și Eritea, Hesperia și Hiperboreea, locuri pe care surorile le numesc tărâmuri mitice, adică nu sunt reale, deci Zeno poate călători până acolo doar în imaginație, deși alteori bibliotecarele spun că vechile mituri pot fi mai adevărate decât adevărurile, așa că, la urma urmei, n-or fi totuși locuri reale? Ziua crește, streșinile bibliotecii picură, iar pinii cei mari care se înalță deasupra căsuței se scutură de nea cu niște bufnituri puternice, care-i sună băiatului ca pașii lui Hermes coborând iute din Olimp, încălțat cu sandalele lui de aur, trimis iar de zei cu treburi.

În aprilie, tata aduce de la fabrică o cățea collie tărcată și, chiar dacă miroase a baltă și-și face mereu nevoile după plită, când cățeaua se urcă noaptea pe pătura lui Zeno și-și lipește corpul de al lui, oftând din când în când de încântare, ochii băiatului se umezesc de bucurie. Îi dă numele Atena,

și în fiecare după-amiază, când pleacă de la școală, cățeaua îl așteaptă în mocirla din fața gardului cu zăbrele, dând din coadă, și merg amândoi la bibliotecă, iar surorile Cunningham o lasă pe Atena să doarmă pe covor, în fața căminului, în timp ce ele îi citesc lui Zeno despre Hector și Casandra și despre cele o sută de odrasle ale regelui Priam, iar mai se transformă în iunie, lacul se face albastru ca safirele, ferăstraiele răsună în păduri, stive de bușteni mari cât orașele se înalță lângă fabricile de cherestea, iar tata îi cumpără lui Zeno o salopetă cu trei numere prea mare, cu un fulger brodat pe buzunar.

E iulie, și Zeno trece pe Mission colț cu Forest, pe lângă o casă cu două etaje și horn de cărămidă, în fața căreia e parcat un Buick Model 57 din 1933, albastru deschis, iar o femeie iese în prag și-i face semn să urce pe verandă.

— Nu te mușc, spune ea. Dar lasă câinele afară.

Înăuntru, draperii de culoarea dudelor coapte opresc lumina. Femeia spune că o cheamă doamna Boydstun și că soțul ei a murit de câțiva ani, într-un accident la fabrica de cherestea. Are părul blond, ochii albaștri și gâtul plin de alunițe, ca niște cărăbuși încremeniți în mișcare. În sufragerie, pe un platou, se înalță o piramidă de fursecuri în formă de stea, lucind de glazură pe o parte.

— Nu te sfii. Altfel le arunc.

Își aprinde o țigară. Pe peretele din spatele ei, un Crist înalt de treizeci de centimetri privește încruntat de pe crucea lui.

Zeno ia unul: zahăr, unt, un deliciu.

De jur împrejurul camerei, pe etajere, stau sute de copilași de porțelan cu obraji trandafirii, cu căciulițe și rochițe roșii, unii cu saboți, alții cu furci, unii sărutându-se, alții privind în fântâni fermecate.

— Te-am tot văzut, spune ea. Hoinărind prin oraș. Vorbind cu vrăjitoarele alea de la bibliotecă.

Nu știe ce să răspundă, copilașii de ceramică îi dau un sentiment neplăcut și mai are și gura plină.

— Mai ia unul.

Al doilea e chiar și mai bun decât primul. Cine să coacă un platou întreg de fursecuri doar ca să le arunce?

— Taică-tu e ăla nou, nu-i așa? De la fabrică. Lat în spate.

Zeno reușește să încuviințeze din cap. Isus privește în jos fără să clipească. Doamna Boydstun trage un fum zdravăn. În ciuda aerului degajat, e cumplit de atentă, iar Zeno își amintește de Argus Panoptes, paznicul Herei, care avea ochi peste tot pe cap, ba chiar și pe buricele degetelor, atâția ochi, încât putea închide cincizeci dintre ei ca să doarmă, că tot îi rămâneau cincizeci deschiși, la pândă.

Ia un al treilea fursec.

— Și maică-ta? E prin zonă?

Zeno clatină din cap și brusc casa i se pare sufocantă, fursecurile i se fac humă în măruntaie, Atena scânceşte pe verandă şi valuri de vinovăție și confuzie îl inundă pe Zeno cu atâta forță, încât se îndepărtează de masă și o zbugheşte pe uşă fără să mulţumească.

În weekendul următor se duce cu tata și cu doamna Boydstun la slujba duminicală, unde un pastor transpirat la subraț îi avertizează că forțele întunericului dau târcoale. După care merg toți trei acasă la doamna Boydstun, iar femeia toarnă ceva care se cheamă Old Forester în păhărele albastre identice, tata porneşte radioul ei portabil Zenith, umplând camerele întunecoase, apăsătoare cu muzică de big band, iar doamna Boydstun râde larg, cu toți dinții, atingând antebraţul tatei cu unghiile. Zeno speră ca femeia să scoată iar un platou cu fursecuri, dar tata spune:

— Acuma afară să joacă, băiete.

Împreună cu Atena, se plimbă până pe malul lacului şi construieşte în nisip un miniregat al feacilor cu o mulțime de ziduri înalte, livezi din rămurele și o flotă de corăbii făcute din conuri de pin, iar Atena strânge bețe de pe toată plaja și i le aduce lui Zeno, să i le arunce în apă. În urmă cu două luni s-ar fi simțit în al nouălea cer dac-ar fi fost primit într-o casă adevărată, cu un șemineu adevărat și un Buick Model 57 parcat în față, dar în acel moment nu vrea decât să plece acasă cu tata, în căsuța lor, ca să încălzească pe plită tăiței la conservă.

Atena îi aduce bețe din ce în ce mai mari până când ajunge să târască prin nisip puieți întregi smulși din rădăcini, soarele scânteiază pe lac, pinii uriași tremură, se leagănă și-și scutură acele peste regatul lui, iar Zeno închide ochii și simte cum se face mic de tot, atât de mic, încât poate intra în palatul regal din mijlocul insulei lui de nisip, unde slujitorii îl îmbracă într-o mantie călduroasă și-l duc pe coridoare luminate de făclii, toată lumea îl primește cu mare bucurie, iar în sala tronului îi găsește pe Ulise, pe maică-sa și pe Alcinou cel chipeș și măreț, și închină cu toții în cinstea lui Zeus, stăpânul fulgerelor, care-i călăuzește pe pribegi.

Într-un târziu, se târâie înapoi la doamna Boydstun și-l strigă pe tata, care-i răspunde din fundul casei „Încă trei minute, puiuț!“, iar Zeno și Atena se așază pe verandă într-un nimb de țânțari.

Septembrie îl cuprinde pe august ca într-un cleşte, în octombrie, zăpada pudrează umerii munților, își petrec toate duminicile cu doamna Boydstun, ca și multe seri din timpul săptămânii, se face noiembrie, și tata tot n-a mutat toaleta în casă și nici urmă de vreun radiator Thermador nou-nouț, comandat direct de la Montgomery Ward. În prima duminică din decembrie se întorc de la biserică acasă la doamna Boydstun, tata dă drumul la radio, și crainicul spune că trei sute cincizeci și trei de avioane japoneze au bombardat o bază

navală americană într-un loc pe nume Oahu.

În bucătărie, doamna Boydstun scapă o pungă cu făină.

— Ce înseamnă „toate trupele auxiliare“? întreabă Zeno.

Nu primește răspuns. Atena latră pe verandă, crainicul speculează că mii de marinari trebuie să-și fi pierdut viața, și tatei îi pulsează vizibil o venă la tâmpla stângă.

Afară, pe Mission Street, mormanele de zăpadă sunt deja la fel de înalte ca Zeno.

Atena sapă un tunel în zăpadă, pe stradă nu trece nici o mașină, pe cer nu se zărește nici un avion, iar din celelalte case nu iese nici un copil. Lumea întreagă pare să fi amuțit brusc. După câteva ore, când intră iar în casă, taică-său se învârtește în cerc în jurul radioului, trosnindu-și încheieturile degetelor de la mâna dreaptă cu degetele de la mâna stângă, doamna Boydstun stă în picioare la fereastră cu un pahar de Old Forester și nimeni n-a curățat făina.

La radio, o femeie spune „Bună seara, doamnelor și domnilor“, apoi își drege glasul. „Vă vorbesc în această seară într-un moment foarte grav din istoria noastră.“

Tata ridică un deget.

— E soția președintelui.

Atena scâncește la ușă.

„De câteva luni“, spune soția președintelui, „trăim cu amenințarea că s-ar putea întâmpla așa ceva, deși părea de necrezut“.

Atena latră.

— Poți să faci animalul ăla să tacă, te rog? spune doamna Boydstun.

— Mergem și noi acasă, tati? zice Zeno.

„Orice ni s-ar cere“, continuă soția președintelui, „sunt convinsă că vom duce la bun sfârșit“.

Tatăl clatină din cap.

— Băieții ăștia le zboară creierile la masa de dimineață. Arde de vii.

Atena latră iar, doamna Boydstun își cuprinde fruntea în mâinile tremurânde, și sutele de copii de porțelan de pe etajere – care se țin de mână, sar coarda, cară găleți – par brusc însuflețiți de o putere colosală.

„Continuăm programul obișnuit al acestei seri“, spune vocea de la radio.

— Le arată noi la japonezii ăștia căcăcioși de căcat. Băi, frați, băi, le arată noi.

După cinci zile, tata și alți patru colegi de la fabrică fac un drum la Boise ca să li se numere dinții și să li se măsoare piepturile. Iar a doua zi după Crăciun, tata pleacă într-o așa-numită tabără de instrucție dintr-un loc care se numește Massachusetts, iar Zeno rămâne cu doamna Boydstun.

LAKEPORT, IDAHO

2002–2011

Seymour

Ca bebeluș, țipă, urlă, zbiară. Când începe să umble, mănâncă doar cercuri: Cheerios, vafe congelate și bomboane M&M’s simple, din pachete de cincizeci de grame. Nu din pachete mari, Fun Size, să le împarți cu prietenii, și Dumnezeu s-o apere pe Bunny dacă-i propune varianta cu alune. Poate să-l atingă pe brațe și picioare, dar nu și pe mâini și tălpi. Pe urechi, niciodată. Spălatul cu șampon e un coșmar. Tunsul = imposibil.

Acasă e o cameră închiriată cu săptămâna la un motel care se numește Golden Oak; ea își plătește camera făcând curat în celelalte șaisprezece. Iubiții vin și pleacă în trombă: Jed, apoi Mike Gawtry, apoi un tip căruia Bunny îi spune Copănel. Brichetele scapără, mașinile de gheață bolborosesc, camioanele cu lemne zgâlțâie ferestrele. În nopțile cele mai proaste, dorm în Pontiac.

La trei ani, Seymour hotărăște că nu poate suporta etichetele de pe chiloți și nici fâșâitul unora dintre cerealele pentru micul- dejun înăuntrul ambalajelor de plastic. La patru ani, urlă dacă paiul dintr-o cutie de suc se freacă invers decât ar trebui de folia prin care e înfipt. Dacă ea strănută prea tare, băiatul tremură jumătate de oră. „Ce-i cu el?“ întreabă bărbații. „Nu poți să-l faci să tacă?“

Băiatul are șase ani când Bunny primește vestea că străunchiul ei Pawpaw, pe care nu-l mai văzuse de douăzeci de ani, murise și-i lăsase casa lui mobilă din Lakeport. Ea închide telefonul cu clapetă, lasă mănușile de cauciuc în cada camerei numărul 14, abandonează căruciorul pentru curățenie în ușa pe jumătate deschisă, înghesuie în Grand Am prăjitorul de pâine, combina cu DVD Magnavox și doi saci de gunoi plini cu haine, îl ia pe Seymour și conduce trei ore spre sud fără să oprească nici măcar o dată.

Casa se înalță pe un pogon năpădit de buruieni, la un kilometru și jumătate de oraș, la capătul unei străzi înfundate, acoperite cu pietriș, care se numește Arcady Lane. O fereastră e țăndări, pe peretele lateral scrie cu spray EU NU SUN LA URGENȚĂ, iar acoperișul e răsucit la un capăt, de parcă un uriaș ar fi încercat să-l desprindă. Imediat ce mașina avocatului se îndepărtează, Bunny îngenunchează în fața casei și izbucnește în hohote care o țin atât de mult, încât se îngrozesc amândoi.

Pogonul de teren e împrejmuit din trei părți de o pădure de pini. Mii de fluturi albi rătăcesc printre măciuliile scaieților din curte. Seymour se așază lângă ea.

— Vai, Oposum. Bunny se șterge la ochi. A trecut al dracului de mult timp, atâta tot.

Copacii care se înalță în spatele proprietății scânteiază, fluturii plutesc.

— De la ce, mami?

— De la speranță.

Firul unei pânze de păianjen lunecă prin aer, captând lumina.

— Mda, spune ea. A trecut al dracului de mult timp de la speranță.

Băiatul tresare când maică-sa izbucnește în râs.

Bunny repară fereastra spartă cu placaj, curăță excrementele de rozătoare din dulapurile de bucătărie, scoate în drum salteaua lui Pawpaw, roasă de veverițe, și cumpără două saltele noi în rate, fără avans. Găsește la magazinul de vechituri un divan portocaliu, pe care-l stropește cu jumătate de spray Glade, aroma Briză de Hawaii, înainte să-l care în casă împreună cu Seymour. Pe înserat, se așază unul lângă altul pe treapta de la intrare și mănâncă fiecare câte două vafe. Sus, pe cer, trece o egretă, îndreptându-se spre lac. O cerboaică și doi cerbi tineri se ivesc lângă magazia de scule, cu urechile palpitând. Cerul se face vinețiu.

— *Iarba a-ncolțit*, cântă Bunny, *pajiștea a-nflorit și pădurea a-nverzit…*

Seymour închide ochii. Vântul e la fel de catifelat ca păturile albastre de la Golden Oak, poate și mai și, scaieții emană un miros ca de brazi calzi de Crăciun și fix în spatele lor e camera lui personală, cu pete pe tavan care arată ca niște nori, sau ca niște pume, sau poate ca niște bureți-de-mare, iar maică-sa pare atât de fericită, încât, când ajunge la partea din cântec despre oaia care behăie, despre boul care pășește țanțoș și despre țapul care trage bășini, râde și Seymour fără să vrea.

Clasa întâi la școala primară Lakeport = douăzeci și șase de copii de șase ani într-o sală modulară de șapte metri pe doisprezece, sub supravegherea doamnei Onegin, o veterană într-ale ironiei. Banca bleumarin pe care i-o repartizează lui Seymour e detestabilă: are un cadru strâmb, șuruburi ruginite

și picioare care scrâșnesc pe podea, ca niște ace străpungându-i fundul ochilor.

— Seymour, mai vezi tu alți copii care să stea pe jos? spune doamna Onegin.

— Seymour, aștepți cumva invitație specială? zice ea.

— Seymour, dacă nu te așezi… mai spune.

Pe biroul directorului e o cană pe care scrie CEL MAI MULT ÎMI PLACE ZÂMBETUL. Pe cureaua lui se fugăresc, desenați, cuci alergători. Bunny poartă tricoul ei nou-nouț de la Servicii de Administrație Wagon Wheel, pe care urmează să-l achite din primul salariu.

— E foarte sensibil, spune ea.

Directorul Jenkins o întreabă:

— Are parte de vreo figură paternă? trăgând cu ochiul pentru a treia oară la sânii ei, iar mai târziu, în mașină, Bunny oprește pe dreapta, pe Mission Street, și înghite trei pastile de excedrină fără apă.

— Oposum, mă asculți? Mâna la urechi, dacă mă asculți.

Patru camioane trec vuind pe lângă ei: două albastre, două negre. Băiatul duce mâna la urechi.

— Ce suntem noi?

— O echipă.

— Și ce fac membrii unei echipe?

— Se ajută reciproc.

Trece o mașină roșie. Apoi un camion alb.

— Poți să te uiți la mine?

Se uită. Pe ecusonul magnetic prins pe bluză scrie BUNNY, SERVICII DE MENAJ. Numele e mai mic decât slujba. Alte două camioane zgâlțâie Grand Am-ul când trec pe lângă el, dar băiatul nu reușește să le audă culorile.

— Nu pot pleca de la serviciu în mijlocul programului pentru că nu-ți place ție banca. O să mă dea afară. Și nu-mi permit să mă dea afară. Trebuie să încerci. Încerci?

Încearcă. Atunci când Carmen Hormaechea îl atinge cu brațul ei de iederă otrăvitoare, încearcă să nu țipe. Atunci când discul zburător al lui Tony Molinari îl lovește în tâmplă, încearcă să nu plângă. Dar într-a noua zi din septembrie, un incendiu izbucnit în Seven Devils îneacă toată valea în fum, iar doamna Onegin spune că aerul e prea nociv ca să iasă afară în pauză și trebuie să stea cu ferestrele închise din cauza astmului lui Rodrigo, și în câteva minute, clasa modulară începe să pută așa cum pute cuptorul cu microunde al lui Pawpaw când Bunny dezgheață o fajita congelată.

Seymour rezistă la Aritmetică, la Masa de Prânz, la Exerciții de Vorbire. Dar când ajunge la Pauza de Meditație, răbdarea îi seacă. Doamna Onegin îi trimite pe toți în bănci, să coloreze hărțile Americii de Nord, iar Seymour încearcă să deseneze mici cercuri verzi în Golful Mexic, încearcă să miște

doar mâna și încheietura, să nu-și schimbe poziția pentru ca banca să nu facă *scârț*, *scârț*, încearcă să nu respire, ca să nu simtă nici un miros, dar sudoarea îi șiroiește în jos pe coaste, Wesley Ohman își tot lipește și dezlipește ariciul de la pantoful stâng, buzele lui Tony Molinari fac *pop-pop-pop*, doamna Onegin scrie pe tablă cu litere uriașe, oribile, A-M-E-R-I-C-, vârful markerului hârșâie și zgârie, ceasul din clasă tic-tic-ticăie, și toate zgomotele astea îi roiesc în cap ca viespile într-un cuib.

Tunetul: de când se știe îl auzise bubuind în depărtare. Acum crește. Rade munții, lacul, centrul orașului Lakeport, spulberă parcarea școlii, azvârlind mașini în toate direcțiile, vuiește în fața clasei modulare și zgâlțâie ușa. Câmpul vizual i se umple de găuri mici ca de ac. Își acoperă urechile cu mâinile, dar tunetul înghite lumina.

Consiliera școlară, domnișoara Slattery, spune că ar putea fi tulburare de procesare senzorială, deficit de atenție, hiperactivitate sau poate o combinație între ele. Băiatul e prea mic ca să se pronunțe cu certitudine. Și ea nu e diagnosticiană. Dar țipetele lui Seymour îi speriaseră pe ceilalți copii, directorul Jenkins îl trimisese acasă toată ziua de vineri, iar Bunny trebuie să-l programeze la un terapeut ocupațional cât mai urgent.

Bunny strâmbă din puntea nasului:

— Asta e inclus, cum ar veni?

Steve, managerul de la Wagon Wheel, îi spune cum să nu, Bunny, adu-ți copilul la muncă, dacă ții neapărat să te dăm afară, așa că vineri dimineața, Bunny scoate butoanele aragazului, lasă o cutie de Cheerios pe masă și pune DVD-ul cu *Băiatul Stelar* pe funcția de reluare.

— Oposum?

Pe Magnavox, Băiatul Stelar își face apariția din întuneric, în costumul lui strălucitor.

— Du mâna la urechi dacă mă auzi.

Băiatul Stelar găsește o familie de tatu prinși într-o plasă. Seymour își atinge urechile.

— Când ceasul de la microunde ajunge la zero-zero-zero, o să vin acasă să văd ce faci. Bine?

Băiatul Stelar are nevoie de ajutor. E timpul s-o cheme pe Prietenă-de-Nădejde.

— O să fii cuminte?

Băiatul dă din cap; Pontiacul se îndepărtează huruind pe Arcady Lane. Bufnița Prietenă-de-Nădejde apare plutind în noaptea de desen animat. Băiatul Stelar luminează drumul, în timp ce Prietenă-de-Nădejde sfâșie plasa cu ciocul ei. Cei câțiva tatu o zbughesc, eliberați; Prietenă-de-Nădejde declară că prietenii care-și ajută prietenii sunt cei mai buni prieteni dintre toți. Apoi, pe

acoperișul casei mobile începe să zgrepțăne ceva ca un scorpion uriaș.

Seymour ascultă în camera lui. Ascultă la ușa de la intrare. La ușa glisantă a bucătăriei. Se-aude un *cioc*, hârș, hârș.

Pe Magnavox răsare un soare mare și galben. E timpul ca Prietenă-de-Nădejde să zboare înapoi în cuib. E timpul ca Băiatul Stelar să zboare înapoi pe Firmament.

Prieteni buni, prieteni buni, cântă Băiatul Stelar.

Nicicând nu ne vom despărți,
Căci cerul este casa mea,
Iar tu-n inima mea vei fi.

Când Seymour deschide ușa glisantă, o coțofană își ia zborul de pe acoperiș și aterizează în curtea din spate pe un bolovan în formă de ou. Lasă coada în jos și strigă *câț*, câț, câț.

O pasăre. Nici vorbă de scorpion.

O furtună a risipit fumul peste noapte, iar dimineața e senină. Scaieții își înclină căpșoarele vinețiii, și peste tot zboară gâze mărunte. Miile de pini înșirați în sus spre creastă în spatele proprietății par să respire în legănarea lor. Inspiră, expiră, inspiră, expiră. Sunt nouăsprezece pași printre buruieni înalte până la brâu până la bolovanul în formă de ou, dar până să se cațăre Seymour pe el, coțofana a și zburătăcit pe o creangă de la marginea pădurii. Pete de licheni – roz, oliv, portocaliu aprins – împodobesc bolovanul. E formidabil acolo, afară. Mare. Viu. Infinit.

La douăzeci de pași de bolovan, Seymour ajunge la un singur rând de sârmă ghimpată care atârnă între stâlpi. În spate sunt ușa glisantă, bucătăria, cuptorul cu microunde al lui Pawpaw; în față sunt trei mii de pogoane de pădure, proprietatea unei familii din Texas pe care nimeni din Lakeport n-a văzut-o vreodată.

Câț, câța, câț, strigă coțofana.

E ușor să te strecori pe sub sârmă.

Sub copaci, lumina se schimbă de tot: e altă lume. Lichenii atârnă filiformi de pe crengi; deasupra licăresc fărâme de cer. Uite un mușuroi de furnici pe jumătate cât el, uite o coamă de granit mare cât un microbuz, uite o bucată de scoarță care-l cuprinde peste mijloc ca platoșa Băiatului Stelar.

Sus, la jumătatea dealului din spatele casei, Seymour ajunge într-un luminiș înconjurat de brazi Douglas, în mijlocul căruia tronează un pin galben mare și mort, ca mâna cu multe degete a unui schelet gigantic țâșnind din adâncurile pământului. Aerul din jur e străpuns de sute de perechi de ace scuturate din brazi. Prinde o pereche, care devine în mintea lui un omuleț cu trunchiul retezat și picioare lungi și subțiri. Omul-Ac se aventurează prin luminiș pe picioarele lui ascuțite.

La poalele copacului mort, Seymour construiește o casă din scoarță și rămurele pentru Omul-Ac. Când să aștearnă înăuntru o saltea de licheni, la trei metri deasupra lui se-aude urletul unei fantome.

Iiii? Iii-iit?

Tot părul de pe brațele lui Seymour se zbârlește. Bufnița e atât de bine camuflată, încât mai strigă de trei ori înainte ca băiatul s-o vadă, iar când o zărește, i se taie răsuflarea.

Pasărea clipește de trei ori, de patru ori. Cum stă în umbră, una cu scoarța, nici nu se vede dacă închide ochii. Abia când îi redeschide se materializează iar.

E cât Tony Molinari de mare. Are ochii de culoarea mingilor de tenis. Se uită drept la el.

La poalele copacului înalt și uscat, Seymour privește în sus, bufnița privește în jos, pădurea respiră, și atunci se întâmplă ceva: neliniștea care forfotește la marginea fiecărei clipe din viața lui conștientă – tunetul – amuțește.

Există magie în locul ăsta, pare să spună bufnița. *Trebuie doar să stai, să respiri, să aștepți și o să vină ea la tine.*

Stă, respiră și așteaptă, iar Pământul parcurge încă o mie de kilometri pe orbita lui. Noduri pe care băiatul le poartă-n el de-o viață slăbesc.

Bunny vine după el cu părul plin de scoarță și tricoul cu Wagon Wheel pătat de muci și-l smucește în picioare, iar Seymour nu-și dă seama de când stă acolo, de un minut, o lună sau un deceniu. Bufnița dispare ca fumul. Băiatul se răsucește să vadă unde s-ar fi putut duce, dar ia-o de unde nu-i, și-a pierdut urma adânc în pădure, iar Bunny îi atinge părul, hohotește – „cât pe ce să chem poliția, de ce n-ai stat locului?“ – înjură, îl târăște acasă printre copaci, rupându-și blugii în sârma ghimpată; ceasul cuptorului cu microunde din bucătărie face *bup-bup-bup-bup*, Bunny vorbește la telefon, managerul Steve o dă afară, ea aruncă în divan cu telefonul, îl strânge de umeri pe Seymour ca să nu fugă, spune „Credeam că suntem împreună în chestia asta“ și „Credeam că suntem o echipă“.

După ora de culcare, băiatul se furișează la fereastră, o deschide, scoate capul în întuneric. Noaptea emană un miros sălbatic, ca de ceapă. Ceva latră, ceva scoate un *cii-cii-cii*. Pădurea e chiar acolo, numai să treci de sârma ghimpată.

— Prietenă-de-Nădejde, spune el. O să te cheme Prietenă-de-Nădejde.

Zeno

La parter, adulții tropăie prin livingul doamnei Boydstun cu pantofii lor grei. Cinci soldăței de plastic Playwood ies din cutia lor de tablă. Soldatul 401 se furișează spre tăblia patului cu pușca pregătită, 410 își târâie arma antitanc printr-un șanț din pătură, 413 se apropie prea mult de calorifer și i se topește fața.

Pastorul White urcă scările greoi, cu o farfurie cu șuncă și biscuiți în mână, și se așază gâfâind pe pătuțul de alamă. Îl ia pe soldatul 404, cel cu pușca deasupra capului, și spune că deși n-ar trebui să-i destăinuie așa ceva, știe din auzite că înainte să moară, tatăl lui Zeno trimisese în iad cu mâna lui patru japonezi.

Jos, sub scară, cineva spune „Deci, unde ziceați că-i Guadalcanal?“, altcineva spune „Mie mi-e totuna“, și dincolo de fereastra dormitorului plutesc fulgi de zăpadă. Preț de-o clipă, mama lui Zeno descinde din cer într-o corabie aurie și, sub privirile stupefiate ale tuturor, el și Atena urcă la bord, iar ea îi duce în Orașul Ceresc, unde o mare turcoaz scaldă stânci negre, și în fiecare pom atârnă lămâi călduțe de la soare.

Apoi e din nou pe patul de alamă, pastorul White, duhnind a loțiune tonică pentru păr, îl plimbă cu fața-n jos pe soldatul 404 pe cuvertură, și tata n-are să se mai întoarcă acasă nici-odată.

— Erou adevărat, sută la sută, spune el. Așa a fost tăticul tău.

Mai târziu, Zeno se furișează pe scară cu farfuria și iese nevăzut pe ușa din spate. Atena apare șchiopătând dintre ienuperi, înțepenită de frig, el îi dă șuncă și biscuiți, iar ea îl privește cu recunoștință pură.

Ninge cu fulgi mari, închegați. Ești singur, și asta probabil din vina ta, șoptește o voce în mintea lui, iar lumina zilei pălește. Într-un fel de transă, iese din curtea doamnei Boydstun, o ia pe Mission Street până la intersecția cu Lake Street, se cațără pe berma curățată și-și croiește drum cu pumnii prin nămeți, cu zăpada inundându-i pantofii de înmormântare, până când ajunge pe malul lacului.

E sfârșit de martie și cam la opt sute de metri, în mijlocul lacului, acolo unde a început dezghețul, se ivesc acum primele pete întunecate. Pinii galbeni de pe malul din stânga lui formează un perete imens, licăritor.

Când Zeno pășește pe gheață, stratul de zăpadă se subțiază, zvântat și bătătorit de vânt. Cu fiecare pas care-l îndepărtează de mal, devine tot mai conștient de uriașa întindere întunecoasă de apă de sub tălpile lui. Treizeci, patruzeci de pași. Când se întoarce, nu mai vede fabricile, nici orașul, nici măcar copacii de pe mal. Chiar și urmele pașilor lui sunt șterse de vânt și zăpadă; e suspendat într-un univers alb.

Încă șase pași. Șapte, opt, stop.

Oriunde privește, nimic: un puzzle complet alb, cu piesele spulberate.

Parcă ar șovăi undeva pe o muchie. În urmă e Lakeport: școala unde trage curentul, străzile mocirloase, biblioteca, doamna Boydstun cu răsuflarea ei de kerosen și copiii ei de ceramică. Acolo, în urmă, e Măslinarul, Fute-oi, Zero: un orfan pirpiriu, cu sânge străin și nume ciudat. Dar în față ce-l așteaptă?

Un trosnet aproape subsonic, înăbușit de zăpadă, răsună în acel alb. Nu cumva printre fulgi licărește palatul feacilor? Zidurile de bronz, coloanele de argint, viile, livezile de peri și izvoarele? Încearcă să-și folosească ochii, dar capacitatea lor de a vedea pare într-un fel inversată; e ca și cum ar privi înăuntru, într-o scobitură albă, învolburată, din capul lui. *Orice ni s-ar cere*, spusese soția președintelui, *sunt convinsă că vom duce la bun sfârșit.* Dar lui ce i se cere și cum să le ducă la bun sfârșit fără tati?

Încă puțin și gata. Primul pantof alunecă, apoi celălalt, jumătate de pas în față și un al doilea trosnet geme pe lacul înghețat, părând să pornească din mijloc și să țâșnească îndărăt spre oraș, trecând chiar printre picioarele lui. Apoi se simte apucat de pantaloni, de parc-ar fi ajuns la capătul unei funii care-l priponește și-l trage spre casă, iar când se răsucește, Atena l-a prins de curea cu dinții.

Abia în acel moment îl năpădește frica, o mie de șerpi colcăindu-i pe sub piele. Se împiedică, își ține răsuflarea, încearcă să calce cât mai ușor, în timp ce cățeaua collie îl călăuzește pe propriile-i urme pe întinderea de gheață până în oraș. Ajunge la mal, se împleticește prin nămeți și traversează Lake Street. În urechi îi răsună galopul inimii. Se oprește tremurând la capătul aleii, Atena îi linge mâna, iar înăuntru, dincolo de ferestrele luminate ale casei doamnei Boydstun, oamenii mari stau în picioare în living, mișcând din gură ca spărgătoarele de nuci.

Adolescenți de la biserică curăță zăpada de pe alee cu lopețile. Măcelarul le dă resturi și oase pe gratis. Surorile Cunningham îi recomandă comediile grecești, o lectură mai ușoară, un dramaturg pe nume Aristofan care, după spusele lor, ar fi inventat unele dintre cele mai reușite lumi din câte s-au pomenit. Citesc *Norii*, *Adunarea femeilor*, apoi *Păsările*, o comedie despre doi bătrâni care, sătui de stricăciunea lumii, pleacă să trăiască într-un oraș ceresc împreună cu păsările, doar ca să descopere că necazurile se țin scai de ei, iar Atena moțăie în fața raftului cu dicționare. Seara, doamna Boydstun bea Old Forester, sudează țigări Camel și joacă cribbage cu el, plimbând jetoanele pe tablă. Zeno stă drept, ținând cărțile frumos în mână, în evantai, gândindu-se poate c-o fi el încă pe lumea asta, dar sigur mai e o lume pe-aici, pe-aproape.

Clasa a patra, a cincea, se termină războiul. Turiști veniți de la câmpie se înșiră pe lac în bărci care-i par lui Zeno pline de familii fericite: mămici, tătici, copii. Primăria înscrie numele lui tati pe un monument comemorativ din

centrul orașului, cineva îi dă lui Zeno un steag, altcineva spune eroii așa și pe dincolo, iar mai târziu, la cină, pastorul White stă în capul mesei doamnei Boydstun și gesticulează cu un picior de curcan.

— Alma, Alma, cum se numește un bătăuș homo?

Doamna Boydstun se oprește din mestecat, cu resturi de pătrunjel între dinți.

— Fătă-rău!

Ea chicotește; pastorul White rânjește în buza paharului. În jurul lor, pe etajere, două sute de copilași durdulii de porțelan se uită la Zeno cu ochi mari.

Are doisprezece ani când gemenele Cunningham îl cheamă la biroul de împrumut și-i întind o carte: *Tritonii din Atlantis*, optzeci și opt de pagini în patru culori.

— Am comandat-o cu gândul la tine, spune prima soră, cu pielea din jurul ochilor încrețindu-i-se, cealaltă soră ștampilează data de restituire pe spate, iar Zeno duce cartea acasă și se așază pe pătuțul de alamă. Pe prima pagină, o prințesă e răpită de pe o plajă de niște oameni ciudați, în armuri de bronz. Când se trezește, se pomenește captivă într-un oraș subacvatic, sub o cupolă imensă de sticlă. Pe sub armura de bronz, bărbații din oraș sunt niște făpturi cu degete palmate la picioare, cu banderole aurii, urechi ascuțite și branhii pe gât, au tricepși solizi, picioare puternice și niște umflături între coapse care stârnesc un freamăt în pântecul lui Zeno.

Bărbații frumoși și stranii respiră sub apă; sunt mai mult decât destoinici; orașul lor are turnuri delicate de cristal, punți cu arcade înalte și submarine lungi, lucitoare. Pe lângă coloane de lumină apoasă, aurie, bule se ridică la suprafață. Până la pagina zece a izbucnit deja războiul între bărbații de sub apă și bărbații neîndemânatici de pe uscat, veniți să-și ia prințesa înapoi. Bărbații de pe uscat luptă cu harpoane și muschete, cei de sub apă, cu tridente, mușchii lor sunt lungi și fini, iar Zeno, încins tot pe dinăuntru, nu-și poate lua ochii de la micile branhii roșiatice de pe gâturile lor și de la membrele lor lungi și vânjoase. Pe ultimele pagini, bătălia e tot mai feroce, dar chiar când cupola de deasupra orașului începe să crape, punând în pericol pe toată lumea, cartea se încheie cu VA URMA.

Timp de trei zile, ține *Tritonii din Atlantis* într-un sertar, unde lucește ca un lucru primejdios, pulsându-i în minte chiar și când e la școală: radioactivă, interzisă. Doar când e sigur că doamna Boydstun doarme, iar casa e complet cufundată în tăcere, riscă să aprofundeze studiul: marinarii furioși lovesc cupola protectoare cu harpoanele lor; grațioșii războinici subacvatici înoată în mantiile lor roșu închis, cu tridente și coapse ca niște frânghii. În vis, îi bat la fereastra dormitorului, dar când deschide gura să vorbească, apa vine peste el și se trezește cu o senzație de parc-ar fi căzut prin gheața lacului.

Am comandat-o cu gândul la tine.

În a patra noapte, cu mâinile tremurându-i, Zeno coboară scările scârțâitoare ducând cu el *Tritonii din Atlantis*, trece pe lângă draperiile de culoarea dudelor, pe lângă mileuri și ceainicul plin cu amestecul vegetal care emană un parfum grețos, deschide grătarul șemineului și aruncă înăuntru cartea.

Rușine, fragilitate, frică – Zeno e opusul tatălui său. Rareori se aventurează până-n centrul orașului, face tot posibilul ca să nu treacă pe lângă bibliotecă. Dacă o zărește pe vreuna din surorile Cunningham pe malul lacului sau într-un magazin, face stânga împrejur, bagă capul la cutie, se ascunde. Ele știu că n-a adus cartea înapoi, că a distrus un bun public – vor bănui de ce.

În oglindă, picioarele îi sunt prea scurte, bărbia, prea slabă; îi e jenă de tălpile lui. Poate că și-ar găsi locul într-un oraș îndepărtat, licăritor. Poate că într-unul dintre acele locuri ar renaște, senin și nou, ca bărbatul care visează să fie.

Are zile când, pe drum spre școală sau pur și simplu când se dă jos din pat, se simte răscolit de senzația acută, grețoasă, că e înconjurat de spectatori cu cămășile îmbibate de sânge și expresii acuzatoare. Molâule, spun ei, arătându-l cu degetul. Homo. Fătă-rău.

Zeno are șaisprezece ani și e ucenic cu jumătate de normă la atelierul mecanic de la Ansley Tie and Lumber când șaptezeci și cinci de mii de soldați ai armatei populare nord-coreene traversează paralela 38 și provoacă Războiul din Coreea. În august, fețele bisericești care se adună duminica după-amiaza la masa doamnei Boydstun se plâng de metehnele noii generații de soldați americani – că s-au făcut niște răsfățați, niște blegi din cauza unei culturi prea permisive, s-au molipsit de abandonită –, iar țigările lor aprinse desenează cercuri portocalii deasupra fripturii de pui.

— Nu-s curajoși ca tăticul tău, spune pastorul White, bătându-l ostentativ pe umăr pe Zeno, iar undeva, în depărtare, Zeno aude o ușă deschizându-se.

Coreea: un deget mic și verde pe globul pământesc de la școală. Nici că poate exista un loc mai îndepărtat de Idaho.

În fiecare seară, după munca la fabrică, aleargă o bucată de drum în jurul lacului. Aproape cinci kilometri până la curba de pe West Side Road și tot atâta înapoi, plescăind prin ploaie, cu Atena – cu botul albit acum și inimă de leu – șchiopătând în urma lui. Sunt seri când războinicii chipeși și strălucitori din Atlantis se iau după el ca purtați de fire electrice, iar el iuțește pasul, încercând să-i lase în urmă.

În ziua când împlinește șaptesprezece ani, o roagă pe doamna Boydstun să-i dea voie să meargă la Boise cu vechiul Buick. Ea își aprinde o țigară nouă de la cea veche. Ceasul cu cuc ticăie, puzderia de copii stau pe etajerele lor,

trei chriști diferiți privesc în jos de pe trei cruci diferite. În spatele ei, dincolo de fereastra bucătăriei, Atena stă ghemuită lângă gardul viu. La un kilometru și jumătate, în căsuța în care el și tatăl lui își petrecuseră prima lor iarnă în Lakeport, dormitează șoarecii. Inima se vindecă, dar niciodată de tot.

I se face rău de mașină de două ori pe serpentinele canionului. La biroul de recrutare, un asistent îi apasă capsula rece a stetoscopului pe stern, linge vârful unui creion și bifează toate căsuțele din formular. După cincisprezece minute, devine recrutul Zeno Ninis.

Seymour

Bunny e proprietară fără obligații pe casa mobilă, dar Pawpaw mai avea încă de achitat un credit pentru pământ: 558 de dolari pe lună. La care se adaugă benzina + factura de electricitate la Idaho Power + utilitățile din Lakeport + gunoiul + rata la Blue River Bank pentru salteaua luată pe credit + asigurarea Pontiacului + telefonul cu clapetă + plugul de zăpadă, ca să poată ieși cu mașina de pe alee + 2.652,31 dolari descoperirea de card Visa + asigurarea de sănătate, haha, asta-i o glumă, n-o să-și permită niciodată asigurare de sănătate.

Găsește de lucru oricând ca femeie de serviciu la Aspen Leaf Lodge – 10,65 dolari pe oră – și lucrează serile la Pig N' Pancake – 3,45 dolari pe oră, plus bacșișul. Când nu comandă nimeni clătite, domnul Burkett o pune să spele camera frigorifică, și nimeni nu-ți dă bacșiș pentru spălatul camerei frigorifice.

La șase ani, Seymour coboară în fiecare zi singur din autobuz, vine singur pe Arcady Lane, deschide singur ușa casei. Mănâncă o vafă, se uită la un episod din *Băiatul stelar* și nu iese din casă. Mă asculți, Oposum? Poți să-ți atingi urechile? Poți să-ți pui mâna pe inimă?

Își atinge urechile. Își pune mâna pe inimă.

Și totuși, de îndată ce ajunge acasă, indiferent de vreme, indiferent cât e de mare zăpada, își lasă ghiozdanul, iese pe ușa glisantă, se strecoară pe sub sârmă și urcă prin pădure până la uriașul pin mort din luminișul de pe deal.

În unele zile, doar simte o prezență, are furnicături în ceafă. În altele aude câte un *huuu* grav, tunător, străbătând pădurea. Alteori, nimic. Dar, în zilele cele mai bune, Prietenă-de-Nădejde e chiar acolo, moțăind la aceeași îmbinare dintre trunchi și creangă, stropită de găinați, unde Seymour o văzuse prima oară, la trei metri de pământ.

— Salut.

Bufnița privește în jos la Seymour; vântul îi zbârlește penele de pe cap; în vârtejul razei ei de interes se rotește o înțelegere veche de când lumea.

— Și nici măcar nu-i vorba doar de bancă, spune Seymour, mai e și mirosul etichetelor de la murăturile Miei, cum se simte după pauză, când Duncan și Wesley sunt transpirați rău și…

— Ei zic că-s ciudat, spune el. Că-i bag în sperieți.

Bufnița clipește în lumina tot mai palidă. Are un cap cât o minge de volei. Arată ca sufletele a zece mii de copaci, distilate într-o singură formă.

Într-o după-amiază de noiembrie, Seymour o întreabă pe Prietenă-de-Nădejde dacă și pe ea o sperie zgomotele puternice, dacă are uneori senzația că aude prea multe – și dacă are și ea momente când își dorește ca lumea să fie la fel de tăcută ca acel luminiș, unde un milion de fulgi de zăpadă minusculi, argintii, zboară în liniște prin aer –, iar în următoarea clipă, bufnița se desprinde de pe creanga ei, planează peste luminiș și aterizează într-un copac mai îndepărtat.

Seymour o urmează. Bufnița lunecă în liniște printre copaci, înapoi spre casă, strigând din când în când de parcă l-ar invita s-o urmeze. Când Seymour ajunge în curte, bufnița s-a oprit pe acoperiș. Scoate un *huu* grav, răsunător prin perdeaua de zăpadă, apoi își îndreaptă privirea asupra fostei magazii de scule a lui Pawpaw. Și iar se uită la Seymour. Apoi iar la magazie.

— Vrei să intru acolo?

În întunericul îmbâcsit al magaziei, băiatul găsește un păianjen mort, o mască de gaze sovietică, niște cutii cu unelte ruginite și o pereche de căști de protecție pentru tir, atârnate deasupra bancului de lucru. Când și le pune, vacarmul lumii se domolește.

Seymour bate din palme, scutură o cutie de cafea plină cu rulmenți, lovește cu un ciocan: totul e estompat, e mai bine. Se întoarce în zăpadă și privește în sus la bufnița cocoțată pe fronton:

— Astea? De astea ziceai?

Doamna Onegin îl lasă să poarte căștile în Recreație, la Gustare și în timpul Pauzei de Meditație. După cinci zile consecutive în care se comportă ireproșabil, îi dă voie să se mute în altă bancă.

Consiliera, domnișoara Slattery, îl răsplătește cu o gogoașă. Bunny îi cumpără un nou DVD cu *Băiatul Stelar.*

Mai bine.

Ori de câte ori lumea devine prea zgomotoasă, prea gălăgioasă, prea tăioasă pe margini, ori de câte ori i se pare că larma s-a furișat prea aproape de el, închide ochii, își apasă căștile pe urechi și-și imaginează că e în luminișul din pădure. Cinci sute de brazi Douglas se leagănă; Oameni-Ac se parașutează prin aer; pinul galben mort se înalță sub stele, alb ca un schelet.

Există magie în locul ăsta.

Trebuie doar să stai, să respiri și să aștepți.

Seymour suportă Spectacolul de Ziua Recunoștinței, Concertul

Extraordinar cu Muzică de Crăciun, pandemoniul de Ziua Îndrăgostiților. Își îmbogățește regimul alimentar cu ștrudel încălzit în prăjitorul de pâine, cereale cu scorțișoară și crutoane. O dată la două săptămâni, joia, acceptă să fie spălat pe cap fără să ceară vreo recompensă. Face eforturi să nu tresară când unghiile lui Bunny fac toc-toc-toc-toc pe volan.

Într-o zi senină de primăvară, doamna Onegin îi duce pe copiii de clasa întâi printre băltoacele de zăpadă topită până la o casă albastru deschis, cu veranda strâmbă, de la intersecția dintre Lake și Park. Ceilalți copii se îmbulzesc la etaj; o bibliotecară cu fața plină de pistrui îl găsește pe Seymour singur la Nonficțiune Adulți. Trebuie să-și ridice una din căști ca s-o audă.

— Cât de mare zici că e? Arată așa, de parc-ar purta papion?

Bibliotecara ia un ghid practic de pe un raft înalt. Chiar pe prima pagină pe care i-o arată o vede pe Prietenă-de- Nădejde zburând cu un șoarece în ghearele de la piciorul stâng. Iat-o și în următoarea poză: stă pe un ciot deasupra unei pajiști înzăpezite.

Inima lui Seymour tresaltă.

— *Huhurezul bărbos*, citește ea. *E cea mai mare specie de bufniță, ca lungime. I se mai spune bufnița cenușie, bufnița cu barbă, huhurezul spectral, Fantoma Nordului.* Îi zâmbește din vârtejul ei de pistrui. Uite ce zice, că anvergura aripilor poate depăși un metru și jumătate. Aude bătăile inimii șoarecilor-de-câmp de sub aproape doi metri de zăpadă. Are un disc facial mare, care o ajută prin captarea sunetelor, ca atunci când îți duci mâna pâlnie la ureche.

Femeia își pune palmele la ureche. Seymour își scoate căștile și o imită.

În fiecare zi din acea vară, de îndată ce Bunny pleacă la Aspen Leaf, Seymour își toarnă Cheerios într-o pungă, iese pe ușa glisantă, trece pe lângă bolovanul în formă de ou și se strecoară pe sub sârmă.

Face discuri zburătoare din scoarță de copac, sare cu prăjina peste băltoace, rostogolește pietre pe deal în jos, se împrietenește cu o ciocănitoare neagră. Acolo, în pădure, găsește un pin galben viu, înalt cât un autobuz școlar așezat pe verticală, cu un cuib de egretă chiar în vârf, și un crâng de plopi tremurători cu frunze care susură ca atunci când plouă peste apă. Și o dată la două sau trei zile o vede pe Prietenă-de-Nădejde pe creanga ei de pe copacul scheletic, contemplându-și împărăția ca o zeiță milostivă, ascultând cu o concentrare fără egal în lumea animalelor.

Printre cocoloașele scuipate de bufniță pe covorul de ace, băiatul găsește mandibule de veveriță, vertebre de șoarece și cantități uluitoare de cranii de șoarece-de-câmp. Un capăt de fir de plastic. Coji de ou de culoare verzuie. O dată, un picior de rață. Pe bancul de lucru din magazia lui Pawpaw, asamblează schelete fantastice: șoareci-de-câmp zombi cu trei capete, veverițe-păianjen cu opt picioare.

Bunny îi găsește căpușe pe tricouri, noroi pe covor, scaieți în păr; umple cada cu apă și spune „Știu eu pe cineva care o să mă bage în arest“, Seymour toarnă apă dintr-o sticlă de Pepsi în alta, iar Bunny cântă o melodie a lui Woody Guthrie, apoi adoarme pe covorașul din baie în bluza ei de la Pig N' Pancake și ghetele Reebok mari și negre.

Clasa a doua. Seymour merge de la școală la bibliotecă și se așază la o măsuță de lângă Cărți audio, cu căștile în jurul gâtului. Jocuri de puzzle cu bufnițe, cărți de colorat cu bufnițe, jocuri pe computer cu bufnițe. Când bibliotecara pistruiată, pe care o cheamă Marian, are o clipă liberă, îi citește, dându-i în același timp și explicații.

Nonficțiune 598.27:

Habitatul ideal al bufniței cenușii e pădurea mărginită de câmpuri, cu puncte de observație înalte și o populație numeroasă de șoareci-de-câmp.

Jurnal de ornitologie contemporană:

Bufnițele cenușii sunt atât de sperioase și de ascunse, încât încă nu știm prea multe despre ele. Am descoperit însă că sunt noduri într-o rețea de relații între rozătoare, copaci, ierburi, ba chiar și spori fungici, o rețea atât de complicată și de multidimensională, încât cercetătorii abia încep să deslușească o mică parte din ea.

Nonficțiune 598.95:

Doar unul din cincisprezece ouă de bufniță cenușie eclozează și ajunge la vârsta adultă. Puii sunt mâncați de corbi, jderi, urși bruni și bufnițe cornute; de multe ori, mor de foame în cuib. Pentru că au nevoie de terenuri de vânătoare atât de întinse, bufnițele cenușii sunt deosebit de vulnerabile la distrugerea habitatului: vitele calcă în picioare pășunile, decimându-le prada; incendiile de pădure mistuie zonele în care-și fac cuibul; bufnițele mănâncă rozătoare care au ingerat otravă, mor lovite de vehicule sau se ating în zbor de cabluri electrice.

— Hai să vedem, site-ul ăsta estimează că, în acest moment, în S.U.A. trăiesc unsprezece mii o sută de bufnițe cenușii. Marian își aduce calculatorul mare de birou. Să zicem că sunt trei sute de milioane de americani, cu aproximație. Ai pus treiul, mai pui opt zerouri; așa, Seymour. Mai știi semnul de împărțire? Unu, unu, unu. Așa.

27 027.

Se uită amândoi lung la număr, asimilându-l. O bufniță cenușie la 27 027 de americani. Pentru 27 027 de Seymouri, o Prietenă-de-Nădejde.

Încearcă s-o deseneze la masa de lângă Cărțile audio. Un oval cu doi ochi în mijloc – asta-i Prietenă-de-Nădejde. Mai are de făcut în jurul ei 27 027 de cerculețe cu puncte în mijloc – oamenii. Când ajunge aproape de șapte sute, începe să-i zvâcnească mâna, creionul i s-a tocit și trebuie să plece.

Clasa a treia. Ia 93 de puncte din 100 pentru o temă cu zecimale. Își îmbogățește meniul cu sticksuri Slim Jim, sărățele și macaroane cu brânză. Marian îi dă o Diet Coke de-ale ei. Bunny spune „Te descurci așa de bine, Oposum“, iar luminile Magnavox-ului se reflectă în ochii ei umezi.

Într-o după-amiază de octombrie, pe când se întoarce acasă cu căștile pe urechi, Seymour o ia la dreapta pe Arcady Lane. Un panou cu două picioare, de un metru pe un metru și jumătate, se înalță pe locul unde de dimineață nu era nimic. Pe panou scrie:

EDEN’S GATE
ÎN CURÂND
CĂSUȚE ȘI VILE PE COMANDĂ
TERENURI DE CALITATE DISPONIBILE

În ilustrație, un cerb cu coarne de trofeu bea dintr-un iaz învăluit în ceață. Sub panou, drumul spre casă arată la fel: un șir de gropi prăfuite, străjuite de-o parte și de alta de tufe de afine, cu frunzele aprinse într-un roșu autumnal.

O ciocănitoare se avântă peste drum într-o parabolă joasă, apoi dispare. Pe undeva chițăie un jder de copac. Zadele se leagănă. Se uită la panou. Apoi iar la drum. Simte cum îi crește în piept un prim lujer negru de panică.

PATRU

TESALIA, PĂMÂNT FERMECAT

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Δ

În aproape toate tradițiile populare din aproape toate culturile regăsim peripețiile unui erou comic care călătorește într-un ținut îndepărtat, în căutare de magie. Deși s-au pierdut multe file ale manuscrisului, în care probabil că era descrisă călătoria lui Eton până în Tesalia, cert e că în Fila Δ a ajuns deja la destinație. Traducere de Zeno Ninis.

…nerăbdător să dau peste semne de vrăjitorie, mă duc glonț în piața orașului. Să fie porumbeii de pe cortul de colo niște magi ascunși de pene? Oare centaurii se preumblă printre tarabele din piață cu copitele lor de cai și cuvântează? Opresc trei slujnice încărcate cu coșuri și le întreb unde pot găsi o vrăjitoare puternică, să mă preschimbe-n pasăre: poate un vultur viteaz sau o bufniță voinică și iscusită.

O slujnică îmi zice:

— Ei bine, Canidia noastră poate scoate raze de soare din pepeni, poate preschimba pietrele în mistreți și culege stele de pe cer, dar nu poate face bufniță din tine.

Celelalte două chicotesc.

— Iar Meroë a noastră, îi dă înainte slujnica, poate opri râurile-n loc, poate face praf și pulbere munții, poate doborî zeii de pe tronurile lor, dar nici ea nu poate face vultur din tine.

Și toate trei se cutremură de râs.

Neabătut, mă duc la han. Pe înserat, slujnica hangiului, Palestra, mă cheamă la bucătărie. Îmi șoptește că nevasta hangiului are sus în casă o odaie plină cu tot felul de lucruri trebuincioase pentru meșteșugul magiei, gheare de păsări, inimi de pește, chiar și bucăți de hoit.

— La miezul nopții, de te vei uita prin gaura cheii colo în odaie, zice slujnica, poate că vei afla ceea ce cauți…

ARGOS

ANII 55–58 AI MISIUNII

Konstance

Are patru ani. În Compartimentul 17, la distanță de un braț, mama se plimbă cu Premergătorul, cu banda aurie a Vizierei acoperindu-i ochii.

— Mamă.

Konstance o bate ușor pe mama peste genunchi. O trage de materialul salopetei de lucru. Nici un răspuns.

O mică făptură neagră, nu mai mare decât degetul mic al lui Konstance, se urcă pe perete. Antenele îi freamătă, încheieturile picioarelor i se întind, se îndoaie, iar se întind; mandibulele zimțuite i s-ar părea înfricoșătoare dacă n-ar fi atât de micuțe. Konstance pune un deget în calea făpturii, care se urcă pe el. Îi traversează palma, înaintând spre dosul mâinii; complexitatea laborioasă a mișcărilor ei e fascinantă.

— Ia uite, mamă.

Premergătorul huruie și pivotează. Maică-sa, absorbită de altă lume, se răsucește, apoi întinde brațele de parcă ar pluti.

Konstance își lipește mâna de perete: animalul coboară și-și continuă drumul pe traiectoria inițială, urcând pe lângă cușeta tatei, până când dispare la îmbinarea dintre perete și tavan.

Konstance privește lung. În spatele ei, mama își flutură brațele.

O furnică. Pe *Argos*. Imposibil. Toți adulții sunt de acord. *Stai liniștită*, îi spune Sybil mamei. *Copiilor le ia ani întregi să învețe diferența dintre fantezie și realitate. Unora chiar mai mult.*

Are cinci ani. Copiii de până la zece ani stau în cerc în jurul Portalului clasei.

— Sybil, te rog să ne arăți Beta Oph2, spune doamna Chen, și în fața lor

se materializează o sferă negru cu verde, cu diametrul de trei metri. Petele astea maronii de aici, copii, sunt deşerturi ecuatoriale de cuarţ şi credem că aici, la latitudini mai înalte, sunt zone cu păduri de foioase. Oceanele de la poli, aici şi aici, ar trebui să îngheţe periodic…

Câţiva copii întind mâna ca să atingă imaginea care se roteşte pe lângă ei, dar Konstance îşi ţine mâinile bine înfipte sub coapse. Petele verzi sunt frumoase, dar cele negre – goale şi cu margini crestate – o sperie. Doamna Chen le-a explicat că sunt pur şi simplu regiuni de pe Beta Oph2 încă necartografiate, planeta fiind încă prea departe, iar pe măsură ce se apropie, Sybil va primi imagini mai detaliate, dar în ochii lui Konstance sunt ca nişte hăuri în care un om ar putea să cadă, fără să mai aibă scăpare.

— Masa planetei? întreabă doamna Chen.

— De unu-virgulă-douzeci-şi-şase de ori mai mare ca masa Pământului, recită copiii.

Jessi Ko o împunge pe Konstance în genunchi.

— Nitrogen în atmosferă?

— 76%.

Jessi Ko o împunge pe Konstance în coapsă.

— Oxigen?

— Konstance, şopteşte Jessi, ce e rotund, frige şi e acoperit de gunoaie?

— 20%, doamnă Chen.

— Foarte bine.

Jessi se împinge în Konstance.

— Pământul! îi şuieră la ureche.

Doamna Chen se încruntă în direcţia lor, Jessi revine la locul ei, iar Konstance simte cum i se încing obrajii. Imaginea cu Beta Oph2 se roteşte deasupra Portalului: negru, verde, negru, verde. Copiii cântă:

Poţi să ai un an,
sau chiar o sută doi,
numai împreună,
numai împreună.
ajungem pe Beta Oph2.

Argos e o navă generaţională interstelară, în formă de disc. N-are ferestre, nici scări, nici rampe, nici ascensoare. Înăuntru trăiesc optzeci şi şase de oameni. Dintre care şaizeci s-au născut la bord. Dintre ceilalţi, douăzeci şi trei sunt îndeajuns de în vârstă ca să-şi aducă aminte de Pământ, printre ei, şi tatăl lui Konstance. O dată la doi ani de misiune primesc şosete noi, iar o dată la patru ani, salopete noi. Pe data de întâi a fiecărei luni, din cala cu provizii sunt aduşi şase saci de făină a câte două kilograme.

Noi suntem norocoșii, spun oamenii mari. Avem apă curată, cultivăm hrană proaspătă, nu ne îmbolnăvim niciodată, o avem pe Sybil, avem speranță. Dacă suntem chibzuiți, vom avea mereu tot ce ne trebuie. Când ceva ne depășește, rezolvă Sybil în locul nostru.

Dar, în primul rând, spun oamenii mari, trebuie să avem grijă de pereți. Dincolo de pereți ne așteaptă nimicul: radiații cosmice, gravitație zero, 2,73 grade Kelvin. Trei secunde dac-am ieși în afara acestor pereți, mâinile și picioarele ni s-ar face de două ori mai mari. Tot ce e lichid pe limbă și în ochi ar da în fiert, iar moleculele de nitrogen din sânge s-ar aglutina. Ne-am sufoca. Apoi ne-am transforma în sloiuri de gheață.

Konstance are șase ani și jumătate când doamna Chen îi duce pe ea, pe Ramón și pe Jessi Ko s-o vadă pentru prima oară personal pe Sybil. Cotesc pe coridoare, pe lângă Laboratoarele de Biologie, pe lângă ușile Compartimentelor 24, 23 și 22, șerpuind spre interiorul navei, și intră pe o ușă pe care scrie *Seiful 1*.

— E foarte important să nu aducem cu noi nimic care ar putea s-o afecteze, spune doamna Chen, așa că vestibulul ne va igieniza. Vă rog să închideți ochii.

Închidere ușă exterioară, anunță Sybil. Începe decontaminarea.

De undeva din adâncurile pereților se aude un zgomot ca de ventilatoare care prind viteză. Aerul rece vâjâie prin salopeta lui Konstance, o lumină puternică pulsează de trei ori de cealaltă parte a pleoapelor ei, și o ușă interioară se deschide scrâșnind.

Pășesc într-un seif cilindric lung de mai mult de patru metri și înalt cam de cinci. În centru atârnă Sybil, suspendată în tubul ei.

— Ce sus e, șoptește Jessi Ko.

— Zici că-s o țâșpime de fire de păr aurii, șoptește Ramón.

— Seiful ăsta dispune de procese termice, mecanice și filtrante autonome, independente de restul *Argos*-ului, spune doamna Chen.

Bine ați venit, spune Sybil, iar filamentele ei se aprind de licăriri chihlimbarii.

— Arăți minunat azi, spune doamna Chen.

Îmi plac la nebunie vizitatorii, spune Sybil.

— Copii, acolo, înăuntru, e cunoașterea colectivă a speciei noastre. Toate hărțile pe care le-am desenat vreodată, toate recensămintele întocmite vreodată, toate cărțile publicate, toate meciurile de fotbal, toate simfoniile, toate edițiile tuturor ziarelor, hărțile genetice a peste un milion de specii – tot ceea ce ne-am putea imagina și tot ceea ce ne-ar putea fi vreodată de folos. Sybil e ocrotitoarea noastră, pilotul, îndrumătoarea noastră: ne menține pe calea cea dreaptă, ne ține sănătoși și protejează moștenirea întregii omeniri de uitare și distrugere.

Ramón suflă peste geam și scrie cu degetul un *R* pe suprafața aburită.

— Când o să cresc mare și o să mă pot duce la Bibliotecă, spune Jessi Ko, o să mă opresc direct la Secția Jocuri, ca să zbor în jurul Muntelui-cu-Flori-și-Fructe.

— Eu o să mă joc Săbiile lui Silverman, spune Ramón. Zeke spune că are douăzeci de mii de niveluri.

Konstance, tu ce vei face când vei ajunge la Bibliotecă? întreabă Sybil.

Konstance aruncă o privire peste umăr. Ușa pe care au intrat s-a închis atât de ermetic în urma lor, că s-a făcut una cu peretele.

— Ce înseamnă „uitare și distrugere“? întreabă ea.

Urmează spaimele nocturne. După ce se strânge A Treia Masă, după ce restul familiilor se retrag în compartimentele lor, după ce tata se întoarce la plantele lui de la Ferma 4, mama și Konstance revin în Compartimentul 17 și fac ordine printre salopetele care-și așteaptă rândul la mașina de cusut a mamei – într-un loc e coșul cu fermoare defecte, în altul, coșul cu petice, în altul, bucăți de ață, nimic nu se risipește, nimic nu se pierde. Își pudrează dinții, își perie părul, mama ia o Hipnopicătură, o sărută pe Konstance pe frunte și se urcă fiecare în cușeta ei, mama jos, Konstance sus.

Pereții se întunecă, trecând de la violet la gri, apoi la negru. Konstance încearcă să respire, să-și țină ochii deschiși.

Dar tot vin. Fiare cu dinți scânteietori, tăioși ca lama. Diavoli băloși, încornorați. Larve albe, fără ochi, colcăind în salteaua ei. Cei mai groaznici sunt căpcăunii cu membre scheletice care năvălesc pe coridor; sparg ușa compartimentului, se urcă pe pereți și rod tavanul. Konstance se agață de pat, în timp ce vidul o înghite pe maică-sa; încearcă să clipească, dar ochii îi fierb; încearcă să țipe, dar limba îi e sloi de gheață.

— De unde-i vine? o întreabă mama pe Sybil. Credeam că suntem selecționați pentru capacitatea superioară de judecată, nu? Credeam că avem facultățile imaginative inhibate.

Uneori, genetica ne ia prin surprindere, spune Sybil.

— Mai bine, slavă Domnului, spune tata.

Crește și o să-i treacă, spune Sybil.

Are șapte ani și trei sferturi. Lumina slăbește, mama își ia Hipnopicătura, iar Konstance urcă în cușeta ei. Își ține ochii deschiși cu buricele degetelor. Numără de la zero la o sută. Apoi înapoi la zero.

— Mamă?

Nici un răspuns.

Coboară pe furiș scara, trece pe lângă maică-sa, care doarme, și iese pe ușă, târând pătura în urma ei. La Cantină, doi adulți se deplasează în

Premergătoare, cu Vizierele pe ochi și orarul de a doua zi pâlpâind în aer în spatele lor – *Ora 11 de Lumină, Tai Chi în atriul Bibliotecii, Ora 13 de Lumină, Ședință de bioinginerie.* Păşeşte neauzită pe coridor cu şosetele ei, pe lângă Băile 2 și 3, pe lângă uşile închise de la vreo cinci, şase compartimente, şi se opreşte în faţa uşii pe care scrie Ferma 4, pe sub care iese lumină.

Înăuntru, aerul miroase a ierburi şi a clorofilă. Lumini de creştere dogoresc peste o sută de culturi supraetajate, la treizeci de niveluri diferite, iar încăperea e plină de plante până în tavan: aici orez, dincolo varză furajeră, varză chinezească lângă rucola, pătrunjel, dedesubt măcriș, apoi cartofi. Aşteaptă ca ochii să i se adapteze la lumina intensă, apoi îl vede pe tatăl ei cocoţat pe scară, la patru metri şi jumătate, într-o încâlceală de furtunuri, cu capul printre lăptuci.

Konstance e suficient de mare ca să înţeleagă că ferma tatei nu seamănă cu celelalte trei – acelea sunt spaţii îngrijite şi ordonate, în timp ce Ferma 4 e o harababură de cabluri şi senzori, culturi supraetajate aşezate-n fel şi chip, tăvi separate, ticsite de specii diferite, cimbru târâtor lângă brumărele şi morcovi. Din urechile tatei ies fire lungi şi albe; e cu cel puţin două decenii mai bătrân decât taţii celorlalţi copii; mereu cultivă flori necomestibile, doar ca să vadă cum arată, şi bălmăjeşte cu accentul lui caraghios despre ceai din compost. Pretinde că-şi poate da seama după gust dacă salata a dus o viaţă fericită; zice că e suficient să adulmece o dată un bob de mazăre bine copt, ca să se catapulteze la trei catralioane de kilometri, în câmpurile copilăriei sale din Scheria.

Ea îşi face loc până la el şi-l trage de picior. El îi zâmbeşte, ridicându-şi cozorocul.

— Bună, puişor.

Barba argintie îi e spuzită cu bucăţi de pământ, în păr are frunze. Coboară de pe scară, îi înveleşte umerii în pătură şi o conduce până la peretele din fund, de unde ies mânerele de oţel de la treizeci de sertare frigorifice.

— Ia zi, spune el, ce-i o sămânţă?

— O sămânţă e o plăntuţă adormită, un recipient care protejează plăntuţa adormită şi hrană pentru plăntuţa adormită când se va trezi.

— Foarte bine, Konstance. Pe cine vrei să trezeşti în noaptea asta?

Ea observă, cântăreşte răspunsul, fără se grăbească. În cele din urmă, alege al patrulea mâner din stânga şi trage. Din sertar răbufnesc aburi; înăuntru aşteaptă sute de plicuri de plastic, reci ca gheaţa. Alege unul de pe al treilea rând.

— Ah, spune el, citind de pe plic. *Pinus heldreichii*. Pin bosniac. Ai ales bine. Acuma ţine-ţi respiraţia.

Ea inspiră adânc şi ţine aerul în plămâni, iar el rupe plicul şi în palmă îi alunecă o mică sămânţă de jumătate de centimetru, prinsă într-o coajă maro deschis.

— La maturitate, șoptește el, pinul bosniac poate atinge treizeci de metri înălțime și face zeci de mii de conuri pe an. Rezistă la gheață și zăpadă, la vânt puternic, la poluare. În sămânța asta e cuibărit un întreg tărâm sălbatic.

Apropie sămânța de buzele ei și zâmbește.

— Încă nu.

Sămânța aproape că pare să tremure în așteptare.

— Acum.

Ea suflă; sămânța își ia zborul. Tatăl și fiica o privesc cum plutește deasupra etajerelor pline. Când ajunge aproape de intrare, fata o pierde din vedere, apoi o zărește poposind printre castraveți.

Konstance o apucă între două degete și desprinde sămânța de coajă. Tata o ajută să găurească membrana gelatinoasă a unei tăvi goale; ea împinge sămânța înăuntru.

— Zici că o culcăm, spune ea, dar de fapt o trezim.

Ochii tatei strălucesc sub sprâncenele mari și albe. Îi așterne un culcuș sub o masă aeroponică, se strecoară lângă ea și o roagă pe Sybil să reducă lumina (plantele mănâncă lumină, zice tata, dar până și plantele pot mânca prea mult). Ea își trage pătura sub bărbie, își lipește capul de pieptul tatei, în timp ce întunericul cuprinde camera și ascultă cum îi ticăie inima pe sub salopetă, cum susură țevile în pereți și picură apa din firele lungi și albe ale miilor de radicule în jos, prin straturile de plante până-n șanțurile de sub podea, unde e colectată pentru a fi iarăși pulverizată, iar *Argos* gonește încă zece mii de kilometri prin pustiu.

— Îmi spui povestea mai departe, tată?

— E târziu, Dovlecel.

— Numai partea când vrăjitoarea se transformă-n bufniță. Te rog!

— Bine. Dar doar atât.

— Și partea când se transformă Eton în măgar.

— Bine. Dar după asta dormi.

— După asta dorm.

— Și nu-i spui mamei.

— Și nu-i spun mamei. Pe cuvânt.

Tatăl și fiica zâmbesc, intrând în vechiul lor joc, Konstance se foiește sub pătură, cuprinsă de nerăbdare, apa picură din rădăcini și se simt ca și cum ar moțăi amândoi înăuntrul sistemului digestiv al unei lighioane uriașe și blânde.

— Eton tocmai a sosit în tesalia, tărâm fermecat, spune ea.

— Bun.

— Dar n-a văzut nici o statuie care să prindă viață și nici vreo vrăjitoare zburând peste acoperișuri.

— Dar slujnica de la hanul unde trage Eton, povestește tatăl, îi spune că taman în acea noapte, dacă va îngenunchea în fața odăii de la ultimul cat al

casei și se va uita prin gaura cheii, va vedea o vrajă. Așa că, după căderea nopții, Eton se duce pâș, pâș la ușă și o vede pe stăpâna casei aprinzând o lampă, aplecându-se deasupra unei lăzi pline cu sute de borcane minuscule de sticlă și alegând unul. Apoi, femeia se dezbracă de haine și se unge pe corp cu ce-o fi fost în borcan, din cap până-n picioare. Ia trei bulgări de tămâie, le dă drumul în lampă, rostește cuvintele magice…

— Care?

— Rostește „gogâltoc“, „dinatrosc“ și „jimjimsi“.

Konstance râde.

— Data trecută ai zis „fleoșcabum“ și „pârpoc“.

— Ah, și alea. Lampa luminează și mai puternic, apoi – fâs! – se stinge. Și chiar dacă nu se vede mai nimic, la lumina lunii care se revarsă pe fereastra deschisă, Eton observă cum stăpânei îi cresc pene pe spinare, pe ceafă și din vârfurile degetelor. Nasul i se întărește și se coroiază, picioarele i se arcuiesc sub forma unor gheare gălbui, brațele se preschimbă în aripi mari și frumoase, brune la culoare, iar ochii…

— I se fac de trei ori mai mari și capătă culoarea mierii lichide.

— Exact. Și apoi?

— Apoi, spune Konstance, își întinde aripile și țuști pe fereastră, zburând peste grădină și dispărând în noapte.

CINCI

MĂGARUL

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila E

Antichitatea occidentală abundă în povești ca Măgarul de aur, *celebrul roman picaresc al lui Apuleius, despre oameni preschimbați pe nesimțite în măgari. Din care Diogene se inspiră aici fără rușine; e discutabil dacă a reușit sau nu să le îmbunătățească. Traducere de Zeno Ninis.*

De îndată ce bufnița zboară pe geam, mă și reped pe ușă. Slujnica deschide caseta de valori și scotocește printre borcanele vrăjitoarei, în timp ce eu mă dezbrac la piele. Mă ung din cap până-n picioare cu alifia aleasă de ea, iau trei bucățele de tămâie și le dau drumul în lampă, exact așa cum văzusem că făcuse vrăjitoarea. Repet cuvintele magice, și lampa luminează puternic, exact ca mai înainte, apoi se stinge. Închid ochii și aștept. În curând o să mi schimbe norocul. În curând o să-mi simt brațele preschimbându-se în aripi! În curând o să mă desprind de la pământ, precum caii lui Helios, și o să mă avânt printre constelații spre orașul ceresc unde vinul curge în valuri pe străzi, iar broaștele țestoase poartă în spinare prăjituri cu miere! Unde nimeni nu duce lipsă de nimic, bate mereu vântul dinspre soare-apune, și toate făpturile au scaun la cap!

Și odată simt cum mă transform începând de la tălpi. Degetele de la mâini și de la picioare mi se strâng și se lipesc între ele. Îmi cresc urechile, iar nările mi se fac enorme. Simt cum mi se lungește fața și cum ceva ce sper să fie penaj îmi crește din…

BIBLIOTECA PUBLICĂ
DIN LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
17:08

Seymour

Primul glonț tras s-a înfundat undeva printre romanele de dragoste. Al doilea l-a nimerit pe bărbatul sprâncenat în umărul stâng, învârtindu-l în loc. Bărbatul s-a lăsat într-un genunchi, a pus rucsacul pe covor, ca pe un ou mare și fragil, și s-a îndepărtat de-a bușilea.

Mișcă, spune o voce în mintea lui Seymour. Fugi. Dar picioarele nu ascultă. Zăpada cade dincolo de fereastră. O cămașă de glonț zace lângă raftul cu dicționare. Cristale de panică scânteiază în aer. Jean-Jacques Rousseau spunea, într-o ediție cartonată cu cotor verde aflată chiar acolo, pe raftul următor, JC179.R: *Sunteți pierduți dacă uitați că roadele sunt ale tuturor și că pământul nu este al nimănui!*[6]

6. Jean-Jacques Rousseau, *Discurs asupra inegalității dintre oameni*, traducere de S. Antoniu, București, Editura Științifică, 1958, Partea a II-a, p. 118.

Fugi. Acum.

Și-a găurit canadiana în două locuri, nailonul s-a topit pe margini. Și-a distrus geaca; Bunny o să se supere. Bărbatul sprâncenat se târăște pe culoarul dintre Ficțiune și Nonficțiune, sprijinindu-se în degetele de la o mână. Rucsacul JanSport așteaptă pe covor, cu fermoarul compartimentului principal pe jumătate deschis.

Seymour așteaptă ca tunetul să-i pătrundă în căști. Se uită la apa care se infiltrează printre dalele plafonului pătat și picură în coșul de gunoi pe jumătate plin. Pic. Poc. Pic.

Împușcături? În Biblioteca Publică din Lakeport? Imposibil să afirmi așa ceva fără semne de întrebare. O fi scăpat Sharif un teanc de cărți, o fi cedat în sfârșit o scândură a podelei, veche de un secol, sau o fi dat vreun farsor cu o pocnitoare în baie. Poate o fi trântit Marian ușa cuptorului cu microunde. De două ori.

Nu, Marian s-a dus la Crusty's după pizza, *se întoarce într-o clipită*.

Să fi fost și alți clienți la parter când intraseră el și copiii? La masa de șah, sau în fotolii, sau la computere? Nu mai ține minte.

Parcarea era goală, în afară de Subarul lui Marian.

Sau nu era?

În dreapta lui Zeno, Christopher potrivește perfect reflectorul, ațintindu-l doar asupra lui Rachel-care-o-joacă-pe-slujnica-de-la-han, în timp ce Alex-care-l-joacă-pe-Eton își spune replicile în întuneric, cu vocea lui limpedă și veselă:

— Ce se petrece cu mine? Îmi crește păr pe picioare – măi să fie, astea nu-s pene! Gura mea – parcă nu-i cioc! Și astea nu-s aripi – ci copite! O, nu m-am prefăcut într-o bufniță ageră și puternică, ci într-un măgar mare și prost!

Când Christopher crește iar intensitatea luminii, Alex și-a pus deja capul de măgar din papier-mâché, Rachel încearcă să-și înăbușe râsul în timp ce Alex se împleticește de colo până colo, la boxa portabilă a lui Natalie se aud țipete de bufnițe, iar Olivia-banditul se pregătește în culise, cu masca ei de schi și sabia învelită staniol, așteptând să intre în scenă. Această piesă montată împreună cu copiii e cel mai bun lucru care i s-a întâmplat lui Zeno în viață, cel mai bun lucru pe care l-a făcut vreodată – și totuși ceva nu e în regulă, cele două semne de întrebare îi parazitează circuitele creierului, șerpuind peste toate baricadele pe care încearcă să le ridice în fața lor.

N-a căzut nici o carte. Nu s-a trântit nici o ușă a cuptorului cu microunde.

Zeno se uită peste umăr. Peretele pe care l-au construit la intrarea în secția de literatură pentru copii nu e vopsit pe partea dinspre el, e un simplu placaj prins în cuie de două scânduri, cu picături răzlețe de vopsea aurie uscată, care strălucesc în lumină. Ușița din mijloc e închisă.

— Vai mie, spune Rachel-slujnica, râzând în continuare, trebuie c-am încurcat borcanele vrăjitoarei! Dar nu te teme, Eton, știu toate leacurile vrăjitoarei. Du-te și așteaptă în grajd, că o să-ți aduc niște trandafiri proaspeți. Îi mănânci, și vraja se destramă numaidecât, te vei transforma din măgar la loc în om cât ai da din coadă.

Din boxa lui Natalie se aude țârâitul nocturn al greierilor care-și freacă aripioarele. Pe Zeno îl trece un fior.

— Ce coșmar! strigă Alex-măgarul. Încerc să vorbesc, dar nu scot pe gură decât răgete și behăieli! O să mi se schimbe vreodată norocul?

Christopher se alătură Oliviei în întunericul din culise, punându-și și el o mască de schi. Zeno își freacă mâinile. De ce-i e frig? Doar e o seară de vară, nu? Nu, nu, e februarie în Lakeport, poartă palton și două perechi de șosete de lână – e vară doar în piesa copiilor, vară în Tesalia, tărâm fermecat, iar bandiții sunt pe cale să jefuiască hanul, apoi vor pune în spinarea lui Eton-preschimbat-în-măgar desagi plini cu bunuri furate și-l vor mâna afară din oraș.

Cele două bubuituri de jos au o explicație benignă; bineînțeles că da. Dar ar trebui să coboare până acolo. Doar ca să se asigure.

— O, nu trebuia să-mi bag eu nasul în vrăji din astea, spune Alex. Numai de-ar veni odată servitoarea cu trandafirii ăia.

Seymour

Dincolo de ferestrele bibliotecii, dincolo de furtună, orizontul înghite soarele. Bărbatul rănit, cel cu sprâncene groase, s-a târât până la baza scării și s-a ghemuit acolo. Sângele îi pătează tricoul în partea de sus, acoperind MARI din ÎMI PLAC CĂRȚILE MARI, colorându-i gâtul și umărul într-un stacojiu aprins. Gândul că în corp există o asemenea culoare extravagantă îl înspăimântă pe Seymour.

Ar fi vrut doar să ciuntească puțin agenția imobiliară Eden’s Gate, aflată de partea cealaltă a zidului bibliotecii. Să transmită un mesaj. Să trezească lumea. Să fie un războinic. Dar ce făcuse?

Bărbatul rănit îndoaie mâna dreaptă, caloriferul din stânga lui Seymour șuieră și, băiatul se trezește în sfârșit din paralizie. Ridică rucsacul, dă fuga cu el în același colț de la Nonficțiune, îl ascunde pe un raft mai de sus decât prima oară, apoi aleargă până la intrare și se uită peste afișul lipit pe geam:

MÂINE
O SINGURĂ REPREZENTAȚIE
CETATEA CUCULUI-DIN-NORI

Prin perdeaua de ninsoare, pe lângă șirul de ienuperi, deslușește ca într-un glob decorativ cu zăpadă cutia pentru cărți, trotuarul pustiu și, ceva mai departe, forma unui Pontiac sub o movilă de zăpadă. La intersecție apare o siluetă într-o canadiană cireșie, care se apropie de bibliotecă ducând în brațe o stivă de cutii de pizza.

Marian.

Pune zăvorul, stinge lumina, o ia la fugă pe lângă secția referințelor, ocolindu-l pe bărbatul rănit, și se îndreaptă spre ieșirea de incendiu din spatele bibliotecii. Pe ușă scrie IEȘIRE DE URGENȚĂ. SE VA DECLANȘA ALARMA.

Ezită. Când își dă la o parte căștile, zgomotele năvălesc înăuntru. Bâzâitul boilerului, pic-poc-ul infiltrațiilor, un zgomot îndepărtat, disonant, care aduce

cu țârâitul greierilor și ceva ca o sirenă de poliție: la câteva străzi distanță, dar apropiindu-se repede.

Sirene?

Își trage căștile la loc și pune ambele mâini pe bara ușii. Alarma electronică începe să urle, iar Seymour scoate capul în ninsoare. Lumini albastre și roșii baleiază strada.

Băiatul își retrage capul, ușa se închide, și alarma amuțește. Când aleargă înapoi la intrarea principală, un vehicul al poliției, cu girofarul pornit, se urcă pe jumătate pe trotuar, aproape izbind cutia de retur pentru cărți. Portiera șoferului se deschide brusc, o siluetă iese valvârtej, iar Marian scapă pizzele din mână.

Un proiector se fixează asupra intrării în bibliotecă.

Seymour se lasă la podea. O să dea buzna înăuntru, o să-l împuște și o să se termine totul. Dă fuga la biroul de la recepție, îl împinge peste prețul de la intrare și baricadează cu el ușa din față. Ia apoi raftul cu cărți audio, împrăștiind în toate direcțiile casete și CD-uri, și-l împinge spre fereastra care dă în fața clădirii. Apoi se ghemuiește cu spatele la el și încearcă să-și tragă sufletul.

Cum de-au ajuns așa de repede? Cine chemase poliția? E posibil ca două focuri de armă să se audă la cinci cvartale depărtare, la secția de poliție?

A împușcat un om; n-a detonat bombele; Eden’s Gate e neatinsă. A făcut o mare varză. Ochii bărbatului rănit de la baza scării îi urmăresc fiecare mișcare. Chiar și în lumina crepusculară, voalată de ninsoare, Seymour își dă seama că pata de sânge de pe tricoul lui s-a mărit. În urechi are încă cele două căști verde-limetă fără fir – sigur sunt conectate la un telefon.

Zeno

Christopher și Olivia, cu măștile de schi pe față, îndeasă bogății în desagii de pe spinarea lui Eton-măgarul-care-li-s-a-nimerit-în-cale.

— Au, ce greu e, te rog să te oprești, e o neînțelegere la mijloc, eu nu-s dobitoc, ci om, un păstor simplu din Arcadia.

Iar Christopher-care-e-Banditul-Numărul-Unu spune:

— Ce-i cu măgarul ăsta de zbiară așa ca un apucat?

Și Olivia-care-e-Banditul-Numărul-Doi continuă:

— Dacă nu-și ține gura, o să ne prindă, și-l croiește pe Alex cu sabia ei îmbrăcată în staniol, moment în care izbucnește alarma de evacuare de la parter, apoi se oprește.

Toți cei cinci copii se uită spre Zeno, care stă în primul rând, apoi par să decidă că trebuie să fie tot un test, așa că bandiții mascați continuă să prăduiască hanul.

Zeno se ridică, simțind vechiul junghi de durere în șold. Le face actorilor săi un semn aprobator, șontâcăie spre fundul camerei și crapă puțin ușița arcuită. Lumina de pe scară e stinsă.

De la parter se aude o învălmășeală de hârșâieli, ca și cum cineva ar muta din loc un raft. Apoi din nou liniște.

În capul scării se vede doar lumina roșie a semnului de IEȘIRE, care transformă auriul peretelui din placaj într-un verde-otravă înspăimântător, din depărtare se aude urletul unei sirene, și o lumină roș-albastră-roș-albastră mătură marginile scării.

Amintirile năvălesc în întuneric: Coreea, un parbriz făcut țăndări, siluetele unor soldați colcăind pe un deal acoperit de zăpadă. Găsește balustrada, coboară încet două, trei trepte, apoi își dă seama că la baza scării stă chircită o formă.

Sharif ridică ochii la el, cu chipul supt. Pe umărul stâng al tricoului are o umbră, o pată sau ceva mai rău. Își duce arătătorul mâinii stângi la buze.

Zeno șovăie.

Du-te înapoi, îi face semn Sharif.

Se întoarce, încearcă să nu facă zgomot cu bocancii pe scări; deasupra lui se înalță amenințător peretele auriu.

῏Ω ξένε, ὅστις εἶ, ἄνοιξον, ἵνα μάθῃς ἃ θαυμάζεις

Inscripția în greaca veche i se pare brusc străină și sinistră în severitatea ei. Preț de-o clipă, la fel ca Antoniu Diogene cercetând scrisul pe o ladă veche de secole, Zeno se simte ca un venetic sosit din viitor, aflat în pragul unui trecut de nepătruns și cu desăvârșire străin. *Străine, oricine ai fi…* Ar fi absurd să pretindă că înțelege câtuși de semnificația acelor cuvinte.

Se furișează îndărăt prin ușa arcuită și o încuie în urma lui. Pe scenă, bandiții îl mână pe Eton-măgarul pe drumul pietruit departe de Tesalia.

— N-am mai văzut măgar bun de nimic ca ăsta, zău așa, spune Christopher.

Se văicărește la fiecare pas.

Olivia spune:

— Hai să-i tăiem gâtul și să-l aruncăm într-o prăpastie de îndată ce ajungem la tainița noastră și descărcăm prada.

Iar Alex își trage capul de măgar peste nas și se scarpină pe frunte.

— Domnule Ninis?

Lumina reflectorului e orbitoare. Zeno se sprijină de un scaun pliant, ca să nu-și piardă echilibrul.

— Îmi pare rău că m-am încurcat la replică adineauri, spune Christopher prin masca de schi.

— Nu, nu, spune Zeno, încercând să vorbească încet. Te descurci

minunat. Și voi, ceilalți. E foarte amuzant. Genial. O să faceți furori.

Din boxă se-aude țârâit de greieri și cicade. Norii de carton joacă pe firele lor. Toți cei cinci copii îl privesc. Ce-ar trebui să facă?

— Deci, ce facem, spune Olivia-banditul, rotindu-și sabia de plastic, îi dăm înainte cu povestea?

ȘASE

TAINIȚA BANDIȚILOR

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Z

…simțeam în nările mele mari parfumul trandafirilor care creșteau în ultimele grădini de la marginea orașului. O, ce mireasmă suavă, melancolică! Dar de fiecare dată când trăgeam într-acolo, ca să cercetez, bandiții cei cruzi mă băteau cu bețele și săbiile lor. Greutatea mă împungea în coaste prin desagi, mă dureau copitele nepotcovite, drumul șerpuia tot mai sus, spre munții stâncoși și pârjoliți din nordul Tesaliei, și iarăși mi-am blestemat norocul. De fiecare dată când deschideam gura ca să mă tângui, scoteam câte un răget zgomotos, jalnic, iar ticăloșii mă croiau și mai tare.

Stelele scăpătară, soarele se înălță alb și dogoritor, iar ei mă mânară tot mai sus în munți, acolo unde nu mai creșteau de nici unele. Mușchii mă sâcâiau, spinarea îmi luase foc și cât vedeam cu ochii se întindeau doar pietre și stânci. Când ne oprirăm, mă lăsară să rumeg urzici țepoase care-mi pișcau buzele moi, deși desagii mei dădeau pe dinafară de tot ce furaseră ei de la han, nu doar brățările și diademele împodobite ale nevestei hangiului, ci și pâini moi și albe, carne sărată și brânză de oaie.

Pe înnoptate, sus, într-o trecătoare stâncoasă, ajunserăm la gura unei peșteri. Alți tâlhari ieșiră să-i îmbrățișeze pe tâlharii care mă aduseseră acolo și mă împboldiră printr-un șir de încăperi care scânteiau de aur și argint furat, lăsându-mă într-o peșteră mizeră, neluminată. Nu-mi dădură de mâncare decât niște paie mucede, iar de băut n-aveam decât un firicel de apă ce răzbătea prin piatră, și toată noaptea, peștera răsună de râsetele nelegiuiților care se ospătau. Mi-am plâns…

CONSTANTINOPOL

TOAMNA ANULUI 1452

Ana

Împlinește doisprezece ani, deși n-o sărbătorește nimeni. Nu mai aleargă printre ruine, jucându-se de-a Ulise care intră pe furiș în palatul lui Alcinou cel viteaz; de parcă, atunci când Kalafates aruncase pergamentul lui Licinius în flăcări, s-ar fi făcut scrum și regatul feacilor.

Mariei i-a crescut la loc părul în locul unde i-l smulsese Kalafates, iar vânătăile de sub ochi au pălit de mult, dar rana mai adâncă pe care o poartă-n ea nu trece. Se strâmbă la lumina soarelui, uită denumirile lucrurilor, nu termină frazele. O doare capul atât de rău, încât caută cu disperare întunericul. Iar într-o dimineață senină, înainte să sune clopotul de prânz, Maria lasă acul și foarfeca și se freacă la ochi.

— Ana, nu văd.

Văduva Teodora se încruntă pe scăunelul ei; celelalte brodărese ridică ochii, apoi își văd de lucrul lor. Kalafates e chiar acolo, la parter, stă de vorbă cu o față bisericească. Maria flutură din brațe, dărâmând obiectele de pe masă. O papiotă i se rostogolește la picioare, desfăcându-se încet.

— E fum?

— Nu e fum, surioară. Haide.

Ana o conduce pe scările de piatră până în chilia lor și se roagă: Sfântă Coralia, ajută-mă să fiu mai bună, ajută-mă să învăț punctele, ajută-mă să dreg lucrurile. Dar abia peste un ceas Maria își poate vedea propria mână chiar în fața ochilor. La masa de seară, femeile încearcă diferite diagnostice. Strangurie? Criză de friguri? Evdochia scoate un talisman; Agata recomandă ceai de astragalus și creț ișor. Dar ceea ce brodăresele trec sub tăcere e bănuiala că vechiul manuscris al lui Licinius și-a făcut lucrarea de magie neagră – că, deși a fost distrus, le năpăstuiește în continuare pe surori.

Ce vrăjitorie mai e și asta?

Îți împui capul cu nimicuri.

După rugăciunile de seară, văduva Teodora intră în chilia lor cu un mangal în care fumegă niște ierburi, se așază lângă Maria și-și îndoaie sub ea picioarele lungi.

— Acum o veșnicie, spune ea, am cunoscut un om care lucra la cuptorul cu var și care acum vedea limpede, iar în ceasul următor nu mai vedea nimic. Cu vremea, lumea i s-a întunecat precum întunecimile iadului și nici un doctor, de-al nostru sau străin, nu l-a putut ajuta. Dar nevastă-sa și-a pus nădejdea în Dumnezeu, a pus ban pe ban, a ieșit cu el pe poarta din Silivri, ocrotită de Dumnezeu, și l-a dus la altarul Fecioarei de la Izvor, iar maicile i-au îngăduit să bea din puțul sfânt. Și când cuptorarul s-a întors…

Teodora desenează o cruce în aer când își aduce aminte, iar fumul plutește de la un perete la altul.

— Ce? șoptește Ana. Ce s-a întâmplat când s-a întors cuptorarul?

— A văzut pescărușii pe cer, corăbiile pe mare și albinele zburând din floare-n floare. Și cât i-a fost dat să mai trăiască, oamenii au pomenit de acea minune ori de câte ori le ieșea în cale.

Maria stă pe patul de scânduri, cu mâinile în poală ca niște vrăbii răpuse.

— Câți bani trebuie? întreabă Ana.

O lună mai târziu, pe înserat, Ana se oprește într-un gang de sub zidul mânăstirii Sfânta Teofana. Privește. Ascultă. Se cațără. Când ajunge sus, se strecoară printre gratiile de fier. De-acolo face doar un mic salt până pe acoperișul cămării, unde stă un timp ghemuită, cu urechile la pândă.

Dinspre bucătării vine fum; dinspre biserică răzbate slab un cântec. Se gândește la Maria, care stă acum pe patul de scânduri, strângând din ochi ca să desfacă și să recoasă o cunună simplă pe care Ana încercase s-o brodeze ceva mai devreme. În întunericul tot mai gros, îl vede pe Kalafates apucând-o pe Maria de păr. O târăște pe coridor, capul i se lovește de treaptă, iar Ana simte ea însăși lovitura, iar în fața ochilor îi explodează scântei.

Coboară de pe acoperiș, intră în cuibar și înhață o găină. Pasărea țipă o singură dată înainte ca Ana să-i rupă gâtul și s-o ascundă sub rochie. Apoi urcă înapoi pe acoperișul cămării, se strecoară iar printre drugii de fier, coboară pe iederă.

În ultimele săptămâni a vândut în târg patru găini furate, cu șase bănuți de aramă – care abia-i ajung pentru o binecuvântare pentru soră-sa la altarul Fecioarei de la Izvor. Imediat ce papucii ei ating pământul, o ia la goană prin gang, cu zidul mânăstirii în stânga, și iese în strada unde o mare de oameni și animale se revarsă în ambele direcții în lumina scăpătată. Cu capul în jos, cu găina sub braț, Ana intră în piață, nevăzută ca o umbră. Până când simte o mână pe spatele rochiei.

E un băiat cam de vârsta ei. Cu ochi bulbucați, mâini uriașe, desculț, atât de slăbănog, că-s numai ochii de el – îl știe, e nepot de pescar și-l cheamă Himerius, e genul de băiat despre care bucătăreasa Chryse ar spune că-i rău ca durerea de dinți și nefolositor ca psalmii pentru un cal mort. Pe frunte îi cade o șuviță groasă de păr, la brâu i se ițește mânerul unui cuțit și zâmbește ca omul care se știe în avantaj.

— Furi de la slujitoarele Domnului?

Inima îi bubuie atât de tare, că se și miră că trecătorii n-o aud. Poarta de la Sfânta Teofana nu-i departe, se și vede – ar putea s-o târască până acolo, s-o dea de gol, s-o pună să-și desfacă rochia. Mai văzuse ea hoți spânzurați: în toamna anului trecut, îmbrăcaseră trei din ăștia ca niște târfe, îi urcaseră invers pe măgari și-i duseseră la spânzurătoare în Amastrianum[7], iar cel mai tânăr dintre ei nu părea cu mult mai copt decât Ana.

7. Piață publică din Constantinopol, care a funcționat până la sfârșitul Imperiului Bizantin și unde aveau loc mutilări și execuții publice. (n. red.)

Ar fi în stare s-o spânzure pentru c-a furat păsări? Băiatul se uită îndărăt prin gang la zidul pe care coborâse fata, cumpănind.

— Știi mânăstirea de pe stâncă?

Ea încuviințează din cap cu teamă. E o ruină la marginea orașului, lângă portul Sofia, un loc înfricoșător, împrejmuit de apă din trei părți. Cu trei secole în urmă, se prea poate să fi fost o mânăstire primitoare, dar acum arată ca o relicvă sinistră și pustie. Băieții de pe cea de-a Patra Colină i-au spus că e bântuită de duhuri mâncătoare de suflete, care-și poartă șambelanul dintr-o odaie în alta pe un tron de oase.

Doi castilieni în veșminte de brocart și trăsnind a parfum trec pe lângă ei pe cai, iar Himerius se dă la o parte din calea lor, făcând o mică reverență.

— Am auzit, spune Himerius, că-n mânăstire se găsesc multe obiecte din vremuri străvechi: cupe de fildeș, mănuși cusute cu safire, piei de leu. Am auzit că patriarhul ținea în niște pocale de aur fărâme lucitoare din Duhul Sfânt.

Clopotele de la mai mult de zece biserici încep să bată domol, iar băiatul privește peste capul ei, clipind cu ochii lui imenși, de parc-ar vedea nestemate sclipind în noapte.

— În orașul ăsta sunt străini care plătesc gras pentru vechituri. Te duc eu cu barca până la mânăstire, tu te sui până acolo, umpli un sac și vindem ce găsești. Ne întâlnim sub turnul lui Belizarie în următoarea noapte când s-o isca fum din mare. Dacă nu, o să le spun măicuțelor sfinte de vulpea care le fură găinile.

Fum din mare – vrea să spună ceață. În fiecare după-amiază, Ana se uită pe fereastra atelierului, dar zilele de toamnă rămân frumoase, cu cerul de un

albastru limpede de te doare inima, o vreme atât de senină, că vezi în odaia lui Isus, cum spune Chryse. De pe străduțele înguste dintre case, Ana zărește uneori în depărtare mânăstirea: un turn prăbușit, ziduri ameţitoare, ferestre acoperite cu cărămizi. E o ruină. Mănuși cusute cu safire, piei de leu – Himerius e un prost, şi numai un prost ar crede în basmele lui. Şi totuşi, dincolo de frica ei se înfiripă o rază de speranță. Ca şi cum o parte din ea şi-ar dori să vină ceața.

Şi iată că într-o după-amiază vine: un torent alb învolburat se revarsă în amurg dinspre Propontis[8], gros, rece, tăcut, înecând oraşul. De la fereastra atelierului, Ana vede cum dispare bolta centrală a Bisericii Sfinților Apostoli, apoi zidurile Sfintei Teofana, apoi curtea de dedesubt.

8. Străveche denumire a Mării Marmara.

După rugăciune, când se lasă întunericul, se furişează de sub pătura pe care o împarte cu Maria şi dă fuga la uşă.

— Pleci?

— Doar până la toaletă. Odihneşte-te, surioară.

Pe coridor, pe la marginea curții, ca să nu dea peste paznic, apoi pe străzile întortocheate. Ceața dizolvă ziduri, reconfigurează sunete, transformă siluete în umbre. Ana merge iute, încercând să nu se gândească la spaimele nocturne de care fusese sfătuită să se ferească: vrăjitoare care umblă haihui, boli de care te molipseşti din aer, vagabonzi şi ticăloşi fără căpătâi, zăvozii nopții pândind în neguri. Trece nevăzută pe lângă case de fierari, blănari, cizmari – toți zăvorâți înăuntru, toți ascultând de zeii lor. Coboară treptele abrupte până la piciorul turnului, unde aşteaptă şi tremură. Lumina lunii se prelinge în ceață ca laptele.

Cu un amestec de uşurare şi dezamăgire, trage concluzia că Himerius trebuie să fi renunțat la plan, dar iată-l apărând din întuneric. Duce pe umărul drept o frânghie, în mâna stângă un sac şi o conduce fără un cuvânt pe o poartă pescărească, pe o plajă plină de pietre, pe lângă câteva bărci răsturnate, până la o luntre priponită pe pietriş.

Atât de peticită, cu scândurile atât de putrede, încât cu greu se poate numi barcă. Himerius lasă frânghia şi sacul la provă, trage barca în apă şi intră-n mare până la glezne.

— O să plutească?

Băiatul pare jignit. Ea urcă în luntre, el o împinge pe pietriş şi sare sprinten peste bord. Potriveşte vâslele în inele, aşteaptă un moment, palele clipocesc pic, pic, pic, un cormoran trece pe deasupra lor, iar băiatul şi fata se uită amândoi după el cum iese din ceață, apoi se face iar nevăzut.

Ea îşi înfige unghiile în banc în timp ce el vâsleşte spre port. O caracă

ancorată se înalță dintr-odată lângă ei, murdară, imensă și năpădită de scoici, cu parapete imposibil de înalte, apa neagră sorbindu-i carena și lanțurile ancorei înfășurate în alge. Corăbiile i se păruseră întotdeauna sprintene și maiestuoase; de aproape însă, îi fac părul măciucă.

La fiecare răsuflare se așteaptă să-i oprească cineva, dar nimeni nu-i oprește. Ajung la un dig din larg, Himerius lasă vâslele și atârnă la pupă două plase fără momeală în ele.

— Dacă întreabă cineva, am ieșit la pescuit, șoptește el, scuturând una din plase ca pe o dovadă.

Luntrea se leagănă; aerul duhnește a crustacee; în larg, dincolo de dig, valurile se sparg de stânci. Ana nu fusese niciodată atât de departe de casă.

Din când în când, băiatul se apleacă înainte și scoate apă dintre picioarele lui desculțe cu un vas larg la gură. În spatele lor, mărețele turnuri din Portus Palatii au pierit în ceață și nu mai există nimic altceva decât valurile izbindu-se de stânci în depărtare, vâslele lovindu-se de barcă și teroarea ei care se îmbină cu exaltarea.

Când ajung la o deschizătură în dig, băiatul arată cu bărbia spre bezna învolburată din larg.

— Dacă ne păcălim cu fluxul, curentul care trece pe-aici ne poate împinge direct în larg. Mai înaintează puțin, apoi priponește vâslele și-i întinde sacul și frânghia. Ceața e așa de groasă, încât la început ea nici nu vede zidul, iar când îl vede în sfârșit, i se pare cel mai vechi și mai obosit lucru din lume.

Luntrea se ridică și coboară, și de undeva din oraș se aud clopotele bătând o dată, ca de la capătul lumii. Din catacombele minții ei se revarsă orori: duhuri oarbe, demonul șambelan pe tronul lui de oase, cu buzele înnegrite de sângele pruncilor.

— Vezi găurile de scurgere acolo, în vârf? șoptește Himerius.

Ea vede doar un morman imens de cărămizi, încrustat cu midii acolo unde se iește din apă, striat cu alge, cu porțiuni decolorate, înălțându-se parcă la infinit în neguri.

— Dac-ajungi până acolo, o să te poți strecura înăuntru.

— Și apoi?

Ochii lui imenși par aproape strălucitori în întuneric.

— Umpli sacul și-l cobori pe frânghie până la mine.

Himerius se apropie cât poate cu prova de zid; Ana privește în sus și se înfioară.

— E frânghie zdravănă, spune el, ca și cum de calitatea frânghiei s-ar teme ea.

Un liliac solitar descrie un opt deasupra luntrei, apoi pleacă. Dacă n-ar fi fost ea, Maria ar fi avut ochi buni. Maria ar fi putut ajunge cea mai iscusită

brodăreasă a văduvei Teodora; Dumnezeu i-ar fi surâs. Ana e cea care nu poate sta locului, care nu poate învăța, care le-a făcut pe toate de-a-ndoaselea. Privește apa întunecată, sticloasă, și-și imaginează cum o va înghiți. Ce, n-ar merita?

Își atârnă de gât frânghia și sacul, apoi scrijelește litere pe oglinda propriei minți. A adică ἄλφα adică alfa; B adică βῆτα adică beta. Ἄστυ înseamnă orașe; νόον înseamnă minte; ἔγνω înseamnă învățat. Barca se clatină primejdios când Ana se ridică în picioare. Împingând mai întâi o vâslă, apoi pe cealaltă, Himerius aduce pupa chiar la baza peretelui, luntrea scârțâie când valul o împinge în jos, se zguduie când o împinge-n sus, iar Ana se agață cu mâna dreaptă de un smoc de alge crescute într-o scobitură, găsește un mic prag pentru mâna stângă, scoate un picior din barcă și-și lipește trupul de zid, simțind cum luntrea alunecă de sub ea.

Stă lipită de cărămizi în timp ce Himerius se îndepărtează cu barca. Sub ea nu se mai vede decât apa neagră, cât de adâncă, asta numai Sfânta Coralia știe, și numai Sfânta Coralia știe cât e de rece și ce orori o însuflețesc. Nu-i rămâne decât să urce.

Constructorii și trecerea vremii au lăsat cărămizi ieșite în afară din loc în loc, așa că-și găsește lesne puncte de sprijin și oricât i-ar fi de teamă, în scurt timp se lasă absorbită de ritmul cățărării. Sprijină o mână, apoi pe cealaltă, sprijină un picior, apoi pe celălalt; în curând, Himerius și apa de dedesubt dispar în ceață, iar ea urcă pe zid ca pe o scară spre nori. Dacă nu ți-e îndeajuns de frică, atenția îți slăbește; dacă ți-e prea frică, paralizezi. Întinzi mâna, te prinzi, împingi, urci, întinzi mâna. În minte nu mai e loc pentru nimic altceva.

Cu frânghia și sacul în jurul gâtului, Ana urcă printr-o stratigrafie de cărămizi putrede, toate epocile de la primul la ultimul împărat, și în curând găurile de care pomenise Himerius se ivesc deasupra ei: un șir de guri de scurgere ornamentale, în formă de capete de leu, cât ea de mari. Reușește să se ridice și să treacă prin gura deschisă a unuia dintre lei. Când simte ceva solid sub genunchi, își răsucește umerii și iese târâș prin jgheabul clisos.

Udă și murdară de noroi, coboară într-o încăpere care trebuie să fi fost pe vremuri un refectoriu. Undeva, în față, șobolani mișună în întuneric.

Oprește-te. Ascultă. Grinzile tavanului s-au prăbușit aproape toate, iar la lumina lunii filtrate de ceață vede o masă plină de gunoaie, lungă cât atelierul lui Kalafates, care ocupă mijlocul camerei, năpădită de o grădină de ferigi. Pe un perete atârnă o tapiserie distrusă de ploaie; când o atinge pe margine, vietăți ascunse în spatele ei se retrag fâlfâind și mai adânc în beznă. Degetele ei dau peste o scoabă de fier în perete, foarte ruginită, folosită poate pentru torțe. O avea vreo valoare? Himerius zugrăvise comori uitate – ea se gândise la palatul viteazului Alcinou –, dar locul ăsta nu seamănă deloc cu un tezaur; vremea și intemperiile au ros totul; e o împărăție a șobolanilor și orice

şambelan o fi vegheat asupra ei în vremuri de demult trebuie să fie mort de trei sute de ani.

În dreapta Anei se cască ceea ce ar putea fi un hău, dar se dovedeşte a fi o scară. Înaintează pe dibuite pe lângă zid, pas cu pas; scara se răsuceşte, se bifurcă, iar se bifurcă. Încearcă un al treilea coridor şi dă peste un fel de chilii monahale înşirate pe ambele laturi ale coridorului. În faţă, ceea ce pare a fi un morman de oase, foşnetul frunzelor uscate, o spărtură în podea gata s-o înghită.

Se întoarce, înaintează poticnit, iar în crâmpeiul de lumină spectrală, spaţiul şi timpul se confundă. Cât de departe să fie de camera cu masa cea lungă? De cât timp e acolo? Oare Maria doarme, sau e trează şi speriată, aşteptând-o încă pe Ana să se întoarcă de la toaletă? Oare Himerius o aşteaptă, frânghia lui o fi suficient de lungă, i-o fi înghiţit marea, pe el şi barca lui şubredă?

O cuprinde o sfârşeală. Riscase totul în zadar; în curând vor cânta cocoşii, vor începe rugăciunile de dimineaţă, iar văduva Teodora va deschide ochii. Se va întinde după rozariu, va îngenunchea pe piatra rece.

Ana găseşte pe dibuite drumul înapoi până la scară şi urcă până la o uşiţă de lemn. O deschide şi intră într-o încăpere rotundă, parţial neacoperită, care miroase a noroi, a muşchi şi a timp. Şi încă a ceva.

Pergament.

Tavanul, atât cât a rămas din el, e gol, neted şi neîmpodobit, de parcă Ana ar fi pătruns într-un imens craniu găurit, iar pereţii cămăruţei, abia vizibili prin ceaţa luminată de lună, sunt tapetaţi din podea şi până-n tavan cu dulapuri fără uşi. Unele sunt pline de gunoaie şi muşchi. Dar altele sunt pline de cărţi.

I se taie răsuflarea. Aici un teanc de hârtii putrede, colo un sul ferfeniţit, dincolo un vraf de codice legate şi udate de ploi. Îşi aminteşte de vocea lui Licinius: *Dar şi cărţile mor, la fel ca oamenii.*

Umple sacul cu vreo cinci, şase manuscrise, câte intră, şi-l cară îndărăt pe scări, apoi pe coridor, bâjbâind la cotituri. Când nimereşte în sala mare cu tapiseria, leagă gâtul sacului de un capăt al frânghiei, se suie pe un morman de dărâmături şi se strecoară prin gura de scurgere, împingând sacul în faţă.

Frânghia bine întinsă scoate un pârâit ascuţit, căznit, când o lasă în jos pe lângă zid. Tocmai când se gândeşte că băiatul plecase şi o lăsase acolo pradă morţii, Himerius şi luntrea lui îşi fac apariţia lângă zid, învăluiţi în ceaţă şi mult mai mărunţi decât se aşteptase ea să-i vadă. Frânghia slăbeşte, greutatea se desprinde, iar Ana dă drumul capătului ei.

Urmează coborârea. Dacă priveşte pe sub tălpi, simte cum i se face rău de la stomac, aşa că se uită doar la mâini, apoi la degetele de la picioare, alunecă în jos pe iederă, capere şi smocuri de cimbru sălbatic, iar după un minut simte bancul sub piciorul stâng, apoi sub dreptul, şi a ajuns în barcă.

Degetele îi sunt jupuite, rochia plină de noroi, nervii întinși.

— Ai stat prea mult, șuieră Himerius. E aur acolo? Ce-ai găsit?

Noaptea își ridică deja poalele când trec de dig și intră în port. Himerius smucește de vâsle cu atâta forță, încât Ana se teme să nu se rupă cozile și scoate din sac un prim manuscris. E mare și pătat de cerneală, iar când încearcă să întoarcă prima pagină, se rupe. Pagina e plină de un soi de liniuțe verticale. Și următoarea e la fel, coloane după coloane de semne folosite pentru a ține socoteala. Toată cartea pare la fel. Recipise? Să fie un soi de registru? Mai ia o carte, una mai mică, dar și aceasta pare plină de coloane cu semne de același fel, numai că e pătată de apă, poate și arsă.

Simte un gol în inimă.

Ceața e inundată de o lumină palidă, de culoarea lavandei, iar Himerius lasă vâslele o clipă, îi ia din mână cel de-al doilea manuscris, îl miroase și se încruntă la ea cu sprâncenele împreunate.

— Ce-i asta?

El se așteptase la piei de leopard. La cupe de vin făcute din fildeș și bătute cu nestemate. Ea-și scotocește memoria și-l găsește acolo pe Licinius, cu buzele ca niște viermi alburii încuibați în barbă.

— Chiar dacă nu-s valoroase pentru conținut, o să fie pentru pieile pe care sunt scrise. Pot fi curățate și refolosite…

Himerius pune manuscrisul înapoi în sac, îl împinge cu piciorul, iritat, apoi continuă să vâslească. Uriașa caracă ancorată pare să plutească pe suprafața unei oglinzi, iar Himerius trage luntrea la țărm, unde mareea n-o mai ajunge, o răstoarnă, își petrece cu grijă pe după umăr colacul de sfoară și o ia din loc, cu sacul pe celălalt umăr și Ana în urma lui, ca un căpcăun și roaba lui din poezioarele doicilor.

Trec prin cartierul genovez, cu case înalte și mândre, multe cu geamuri la ferestre, unele cu fațade din mozaic și balcoane ornamentale unde se stă la soare, cu vedere la digurile dinspre Cornul de Aur. La intrarea în cartierul venețian, câțiva străjeri stau și cască lângă o poartă și-i lasă pe copii să intre abia catadicsind să-i privească.

Trec pe lângă un șir de ateliere și se opresc în fața unei porți.

— Dacă vorbești, să-mi zici frate, spune Himerius. Dar mai bine nu vorbești.

O slujnică beteagă de-un picior îi duce într-o curte unde un smochin singuratic se luptă pentru lumină și așteaptă acolo rezemați de un zid, cocoșii cântă, câinii latră, și Ana își imaginează cum se cațără clopotarii chiar atunci prin ceață, întinzându-se după frânghii ca să trezească orașul, cum negustorii de lână ridică obloanele, hoții de buzunare se întorc tiptil acasă, călugării își croiesc prima lovitură de bici a zilei, crabii dormitează sub bărci, rândunicile-de-mare se afundă în apa de la mal pentru micul dejun, bucătăreasa Chryse scormonește focul din vatră, să-l învie. Văduva Teodora urcă scările de piatră

până în atelier.

Apără-ne, Doamne, de trândăvie, slăvit fie numele Tău.

Căci am păcătuit în neştire.

Cinci pietre cenuşii de la capătul opus al curţii se transformă în gâşte care se trezesc, bat din aripi, se întind şi gâgâie la ei. În curând, cerul capătă culoarea betonului, iar străzile se umplu de căruţe. Maria o să-i spună văduvei Teodora că Ana are guturai sau febră. Dar cât să ţină asemenea şiretlic?

Într-un sfârşit se deschide o uşă şi un italian adormit, într-o haină de catifea cu mâneci trei sferturi, îl măsoară din ochi pe Himerius suficient ca să tragă concluzia că e lipsit de importanţă, apoi închide iar uşa. Ana scormoneşte printre manuscrisele ude în lumina abia mijită. Primele pagini pe care le nimereşte sunt atât de pătate de mucegai, că nu poate desluşi nici măcar o singură literă.

Licinius era mort după vellum – un pergament făcut din piele de viţel scos din burta maică-sii înainte să-l fete. Zicea că să scrii pe vellum e ca şi cum ai asculta cea mai aleasă muzică, dar pielea din care sunt făcute cărţile astea pare grosolană, rugoasă şi miroase a supă râncedă. Himerius are dreptate: nu scoţi nici un ban pe aşa ceva.

O slujnică trece pe lângă ei cu un castron cu lapte, mergând cu paşi mici ca să nu-l verse, iar Ana e atât de lihnită de foame, încât îi joacă toată curtea în faţa ochilor. Iar a greşit-o. Văduva Teodora o s-o bată cu bastonul, Himerius o s-o dea în vileag că fură găini de la mânăstire, Maria n-o să aibă niciodată destui arginţi pentru o binecuvântare la altarul Fecioarei de la Izvor, iar când Ana o să atârne în ştreang, gloata o să spună bogdaproste.

Cum ajunge cineva să ducă o viaţă ca asta? Adică ea poartă lenjeria care-i rămâne de la soră-sa şi o rochie peticită în trei locuri în timp ce de-alde Kalafates umblă în mătăsuri şi catifele, cu servitorii tropăind după el? În timp ce venetici ca ăştia au castroane cu lapte, curţi pline de gâşte şi câte o haină pentru fiecare zi de sărbătoare? Simte că-i vine să urle, să ţipe până sparge geamurile, dar Himerius îi întinde un manuscris mic şi deteriorat, legat cu copci.

— Ăsta ce e?

Ea deschide o pagină de la mijloc. Greaca veche pe care o ştie de la Licinius acoperă pagina, rând ordonat cu rând ordonat. Scrie că în India…

> …vieţuiesc, pare-se, cai cu un singur corn, dar şi măgari cu un singur corn, iar din coarnele astea se fac pocale de băut, iar dacă cineva pune-n ele otravă mortală şi omul bea, uneltirea nu-l poate vătăma.
>
> Iar pe pagina următoare scrie:
>
> Se spune că foca vomită lapte covăsit în stomacul ei şi drept urmare,

epilepticii nu mai pot fi tămăduiți. Pe legea mea, foca e cu adevărat lighioana dracului.

— Asta, șoptește ea, cu pulsul accelerându-i-se. Arată-le asta.

Himerius îi ia manuscrisul.

— Ține-l invers. Așa.

Băiatul își freacă globii imenși ai ochilor. E un scris frumos și exersat. Ana citește în grabă: *Unii spun că, dintre toate păsările, porumbelul e cel mai cumpătat și mai cuminte în relațiile sale sexuale* – să fie oare un tratat despre animale? –, dar uite că slujnica beteagă de-un picior îl strigă pe Himerius, care ia cartea și sacul și intră după ea în casă.

Gâștele se uită la ea.

N-apucă să numere cincizeci de bătăi de inimă, că Himerius se și întoarce.

— Ce-i?

— Vor să stea de vorbă cu tine.

Urcă două trepte de piatră, trec pe lângă o cămară plină cu butoaie și intră într-o încăpere cu miros de cerneală. Pe trei mese mari sunt împrăștiate lumânări, pene de scris, călimări, vârfuri de peniță, sule de însemnat, cuțite, ceară de sigiliu, tocuri din trestie și săculeți cu nisip care fixează pergamentul. Un perete e acoperit cu hărți, pe celălalt perete se sprijină suluri de hârtie, iar pe dalele podelei sunt spârcuri răzlețe de găinaț de gâscă, unele întinse sub călcătura oamenilor. În jurul mesei din mijloc, trei străini bine bărbieriți studiază paginile codicelui găsit de ea și vorbesc în limba lor iute ca niște păsări stârnite. Cel mai mic și mai oacheș dintre ei o privește oarecum îndoit.

— Băiatul zice că poți desluși asta.

— Nu suntem atât de pricepuți la greaca veche pe cât ne-am dori, spune mijlociul.

Degetul Anei atinge pergamentul fără să tremure.

— *Natura*, citește ea…

…l-a făcut pe arici prevăzător și priceput în toate câte-i sunt de trebuință. Așadar, cum are nevoie de mâncare pentru tot anul și cum fiecare…

Cei trei bărbați se pun iar pe ciripit ca niște vrăbii. Cel mai mărunt dintre ei o imploră să continue, iar ea citește poticnit alte câteva rânduri, observații ciudate despre obiceiurile anșoaului, apoi ale unei vietăți numite pasărea-crocodil, după care cel mai înalt și mai bine îmbrăcat dintre bărbați o oprește, se strecoară printre suluri, omiliare și unelte de scris și rămâne contemplând un dulap ca pe un peisaj îndepărtat.

Sub o masă, o coajă de pepene colcăie de furnici. Ana are senzația că a pătruns într-un cotlon al cântului lui Homer despre Ulise, unde zeii șușotesc între ei sus pe Olimp, apoi se pogoară dintre nori ca să-i pecetluiască ei destinul. În greaca lui frântă, bărbatul înalt întreabă:

— Unde-ai găsit asta?

— Într-un loc ascuns unde-i foarte greu de ajuns, răspunde Himerius.

— O mânăstire? întreabă bărbatul înalt.

Himerius încuviințează șovăielnic din cap, cei trei italieni schimbă priviri între ei, Himerius dă iar din cap, imitat în curând și de ceilalți.

— Unde anume în mânăstire ai găsit-o? spune cel mai mic dintre ei, scoțând din sac și restul manuscriselor.

— Într-o odaie.

— O odaie mare?

— Mică spre mijlocie spre mare, spune Himerius.

Toți cei trei bărbați încep să vorbească deodată.

— Mai sunt și alte manuscrise ca ăsta?

— Cum sunt aranjate?

— Împrăștiate?

— Sau în teancuri?

— Câte sunt cu totul?

— Cum e decorată camera?

Himerius își reazămă bărbia în pumn, prefăcându-se că-și răscolește memoria, sub privirile celor trei italieni.

— Camera nu-i mare, spune Ana. N-am văzut deloc podoabe. E rotundă și a avut pe vremuri un tavan boltit. Dar acoperișul s-a surpat. Mai erau și alte cărți și suluri de hârtie așezate pe policioare, ca oalele de bucătărie.

Un val de entuziasm îi potopește pe cei trei bărbați. Cel mai înalt scotocește în haina lui căptușită cu blană, scoate o pungă cu bani și-și toarnă monede în palmă. Ana vede ducați de aur și stavratoni de argint, lumina dimineții lunecă peste mesele de scris și brusc o ia cu amețeală.

— Stăpânul nostru și-a băgat coada peste tot, știi expresia? spune italianul cel înalt. Marinărie, negoț, teologie, armată. Dar adevăratul lui interes, dragostea lui, ca să zic așa, e să descopere manuscrise din lumea antică. El crede că cei mai buni gânditori au trăit acum o mie de ani.

Omul ridică din umeri. Ana nu-și poate lua ochii de la bani.

— Pentru textul cu animale, spune el, întinzându-i o duzină de monede lui Himerius, care rămâne cu gura căscată, apoi bărbatul mijlociu ia o pană și-i ascute vârful cu un cuțit, iar mărunțelul spune:

— Dacă ne mai aduceți și altele, vă răsplătim.

Când ies din curte e o dimineață splendidă, cu cer trandafiriu, ceața se mistuie, iar Ana se ține după pașii mari ai lui Himerius pe lângă un șir de case

de lemn înalte și arătoase – care par acum și mai înalte și mai arătoase –, cu bucuria făcând tumbe în inima ei, iar în prima piață care le iese în cale, un vânzător coace deja turte umplute cu brânză, miere și foi de dafin, așa că-și cumpără patru și le înfulecă, simțind grăsimea fierbinte în gâtlej, Himerius îi socotește partea ei de bani, iar ea ascunde monedele grele și lucioase la brâu, apoi trece grăbită pe lângă biserica Sfânta Barbara și prin altă piață mai mare, ticsită de căruțe, stofe și vase largi la gură, umplute cu ulei, unde un tocilar își așază roata, o femeie ridică pânza de pe o colivie, un copil duce buchete cu trandafiri de octombrie, strada e năpădită de cai și măgari, genovezi și georgieni, evrei și pisani, diaconi și călugărițe, zarafi, muzicieni și mesageri, doi jucători care aruncă deja zaruri din coarne de bou, un notar ducând cu el acte, un nobil zăbovind la o tarabă în timp ce o slugă îi ține umbrela de soare sus deasupra capului, iar dacă Maria vrea să cumpere îngeri, de-acuma îi poate cumpăra; o să fâlfâie deasupra ei și o să-i vânture ochii cu aripile lor.

DRUMUL SPRE EDIRNE

ÎN ACEEAȘI TOAMNĂ

Omeir

La aproape cincisprezece kilometri de casă, trec pe lângă satul lui natal. Caravana se oprește în drum, în timp ce crainicii umblă călare printre case, chemând la oaste oameni și animale. Plouă neîncetat, iar Omeir tremură pe sub mantaua lui de piele de bou și privește râul care se prăvale vuind pe lângă ei, plin de gunoaie și de spumă, și-și aduce aminte de bunicul care ar spune că până și pârâul cel mai plăpând din vârf de munte, atât de mic, că-l poți stăvili cu mâna, întâlnește în cele din urmă râul, iar râul, așa iute și năvalnic cum e, nu e decât o picătură în ochiul Oceanului imens care înconjoară toate tărâmurile lumii și cuprinde toate visele visate vreodată.

Lumina din vale seacă. Cum o să treacă iarna maică-sa, Nida și bunicul? Aproape toate proviziile lor dispăruseră în gurile călăreților din jurul lui. Iar în căruța trasă de Copac și Clar-de-Lună e stivuită aproape toate rezerva de lemn uscat și de orz a familiei. Le-au rămas Frunză, Ac și capra. Câteva ultime borcane cu miere. Trag nădejde că Omeir se va întoarce cu pradă de război.

Clar-de-Lună și Copac așteaptă răbdători în jug, cu coarnele șiroind de apă și spinările aburinde, iar băiatul se uită să nu le fi intrat pietre în copite și să nu-și fi zgâriat umerii și-i invidiază pentru că par să trăiască doar în prezent, fără să se teamă de viitor.

În acea primă noapte, compania își așterne tabăra pe un câmp. Sus, deasupra lor, pe creste, se înalță megaliți carstici ca niște turnuri de veghe ale unor seminții dispărute de mult, iar deasupra taberei trec croncănind corbi în stoluri imense, zgomotoase. La căderea nopții, norii se risipesc și Calea Lactee își întinde pe cer flamura zdrențuită. Lângă focul cel mai apropiat de el, căruțașii vorbesc cu miriade de accente despre orașul pe care au pornit să-l

cucerească. Orașul-Rege, așa îi spun, puntea între răsărit și apus, răscrucea universului. Ba e un cuib al păcatului, unde păgânii mănâncă prunci și se împreunează cu mamele lor, ba e un loc al belșugului de neînchipuit, unde până și sărăntocii poartă cercei de aur, iar târfele au oale de noapte încrustate cu smaralde.

Un bătrân spune că știe din auzite că orașul e apărat de ziduri gigantice, de nepătruns, și toată lumea amuțește câteva clipe până când un tânăr căruțaș pe nume Maher adaugă:

— Dar ce femei! Acolo, până și un slut ca el își poate ferici mădularul.

Arată spre Omeir și se aud râsete.

Omeir o ia fără țintă prin întuneric și-i găsește pe Clar-de- Lună și Copac păscând la marginea câmpului. Îi mângâie pe coaste și le spune să nu se teamă, dar nu e limpede pe cine încearcă să aline, animalele sau pe sine.

De dimineață, drumul se prăvălește într-un defileu de calcar negru, iar căruțele se opresc toate în fața unui pod. Călăreții descalecă, harabagiii strigă și lovesc animalele cu bice și bețe, iar Copac și Clar-de-Lună se balegă amândoi de frică.

Un muget teribil însuflețește animalele. Încetul cu încetul, Omeir înduplecă boii să înainteze. Când ajung la pod, vede că n-are nici reazem, nici parapet, e doar o adunătură de bușteni șlefuiți, legați între ei cu lanțuri. Pereți verticali presărați ici și colo cu molizi crescuți pe praguri imposibil de abrupte aproape că se prăvălesc în hău și hăt în jos, sub puntea de bușteni, freamătă râul, se prăvălește alb și tunător.

În capăt, două căruțe trase de măgari reușesc să traverseze, iar Omeir se întoarce spre boii lui și pășește în spate peste hău. Buștenii sunt alunecoși de la bălegar, iar printre ei, pe sub tălpile cizmelor, vede apa albă scânteind peste pietre.

Copac și Clar-de-Lună înaintează greoi. Podul e doar cu puțin mai lat decât osia căruței. Reușesc o rotație, două, trei, patru; apoi, roata de pe partea lui Copac alunecă. Căruța se înclină, boii se opresc, și din spate cad o mulțime de bucăți de lemn.

Clar-de-Lună depărtează picioarele, luând asupra sa aproape toată greutatea, așteptându-și fratele, dar Copac e imobilizat de frică. Privește înnebunit și peste tot în jurul lor, stâncile poartă ecoul strigătelor și mugetelor.

Omeir înghite în sec. Dacă osia alunecă și mai mult, greutatea va trage căruța în prăpastie, cu tot cu boi.

— Trageți, băieți, trageți.

Juncanii nu se mișcă. Din vâltoarea de dedesubt se ridică ceață, păsările țopăie de pe o stâncă pe alta, iar Copac gâfâie ca și cum ar încerca să aspire pe nări întregul tablou. Omeir cuprinde în mâini botul lui Copac și-i mângâie chipul lung, cafeniu. Urechea animalului zvâcnește, iar picioarele din față,

zdravene cum sunt, îi tremură de efort, groază sau și una, și alta.

Băiatul simte gravitația trăgând de trupurile lor, de căruță, de pod și de apa de sub ei. Dacă nu s-ar fi născut el, taică-său ar fi fost încă în viață. Maică-sa și-ar duce zilele în sat. Ar sta de vorbă cu alte femei, ar face schimb de miere și de bârfe, ar avea cu cine să-și împartă viața. Poate că surorile lui mai mari n-ar fi murit.

Nu te uita în jos. Arată-le boilor că te poți îngriji de ei. Dacă-ți ții cumpătul, așa vor face și ei. Cu tălpile deasupra abisului, Omeir trece pe sub coarnele lui Clar-de-Lună, vine tremurând lângă el și-i vorbește direct la ureche:

— Hai, frățioare, trage. Trage pentru mine, că o să se ia și geamănul tău după tine.

Boul înclină coarnele într-o parte, ca și cum ar cântări rugămintea băiatului, în timp ce în pupila lui imensă și umedă se reflectă o versiune în miniatură a podului, a stâncilor și a cerului, și chiar în momentul în care Omeir își spune că totul e pierdut, Clar-de-Lună se apleacă în hamuri, cu venele umflându-i-se vizibil în piept, și trage roata căruței înapoi pe pod.

— Bravo, băiatu', ușurel acuma, așa.

Clar-de-Lună se opintește înainte, și Copac vine după el, punând o copită după alta pe bușteni alunecoși, Omeir împinge căruța din spate și în câteva clipe iată-i ajunși cu bine de partea cealaltă.

Acolo, defileul se deschide, munții se transformă în dealuri, dealurile, în câmpii întinse, iar potecile mocirloase, în drumuri adevărate. Clar-de-Lună și Copac se mișcă lesne pe drumul lat, cu șoldurile lor proeminente ridicându-se și coborând, fericiți că simt pământ ferm sub picioare. În fiecare sat prin care trec, crainicii recrutează și mai mulți oameni și dobitoace. Argumentele lor sunt mereu aceleași: sultanul (Dumnezeu să-l binecuvânteze) vă cheamă în capitală, unde-și adună oaste ca să cucerească Orașul-Rege. Acolo, străzile gem de nestemate, mătăsuri și fete; pe alese.

La treisprezece zile după plecarea de acasă, Omeir și boii lui ajung la Edirne. Peste tot lucesc munți de bușteni curățați de scoarță, aerul miroase a rumeguș umed, pe marginea drumului aleargă copii care vând pâine și caimac sau doar cască gura la caravana care trece tropotind, iar pe înserat, toboșari călare pe ponei ies în întâmpinarea solilor și separă animalele la lumina torțelor.

Omeir, Copac și Clar-de-Lună sunt îndrumați, împreună cu cele mai mari și mai voinice vite, spre un câmp întins și lipsit de copaci de la marginea capitalei. La un capăt strălucește un cort atât de înalt cum Omeir nici nu și-ar fi închipuit că poate exista – o pădure întreagă ar putea crește sub el. Înăuntru, la lumina torțelor, robotesc oameni descărcând căruțe, săpând șanțuri și construind o groapă de turnare ca un mormânt de uriaș. În groapă sunt forme

cilindrice identice de lut, înghesuite una într-alta, lungi cam de zece metri fiecare.

Cât e ziua de lungă, Omeir și boii merg mai bine de un kilometru până la cărbunărie și aduc căruțe pline cu cărbune înapoi la cortul gigantic. Pe măsură ce cărbunele se adună, interiorul cortului se încinge tot mai tare, animalele se codesc să se apropie din cauza căldurii, căruțașii descarcă, topitorii îndeasă cărbunele în cuptoare, grupuri de mullahi se roagă și alți bărbați lucrează câte trei la foalele imense, năduşiți până la os, pompând aer în cuptoare. Când incantațiile amuțesc, Omeir aude focurile arzând: un zgomot ca și cum ceva colosal ar rumega, ar rumega întruna în cort.

Noaptea intră-n vorbă cu căruțașii care-i rabdă fața și-i întreabă la ce anume au fost aduși să trudească. Unul spune că știe din auzite că sultanul toarnă o elice de fier, dar n-are habar ce înseamnă elice. Altul îi spune catapultă cu fulgere, altul, tortură, altul, Distrugătorul de Orașe.

— În cortul ăla, explică un bărbat cu barbă sură și toarte de aur în urechi, sultanul construiește o mașinărie care va schimba istoria pentru totdeauna.

— Ce face?

— Mașinăria, răspunde bărbatul, îngăduie unui lucru mic să distrugă un lucru mult mai mare.

Sosesc alte care cu boi ducând mormane de tablă, drugi de fier, până și clopote bisericești, șușotesc căruțașii, din orașe creștine prăduite, de la sute de kilometri depărtare. Lumea întreagă pare să fi trimis tribut: monede de aramă, capacele unor sicrie de bronz care aparţinuseră unor nobili uitați de veacuri; Omeir află că sultanul ar fi adus până și avutul unui întreg popor de la soare-răsare pe care-l cucerise, destul cât să se scalde-n bani cinci mii de oameni vreme de cinci mii de vieți, și toate ajung în același loc – aurul și argintul vor fi și ele parte din mașinărie.

În spate frig, în față dogoare, pânza cortului unduiește în căldura cețoasă, iar Omeir privește transfigurat. Topitorii, cu brațele și mâinile acoperite de mănuși din piele de vită, se apropie de infernul tulbure, tremurător, urcă pe schele și aruncă bronzul brut într-un cazan imens, îndepărtând scoria de la suprafață. Unii verifică mereu metalul topit, să nu pătrundă strop de umezeală, alții sunt atenți la cer, în timp ce alții înalță rugăciuni anume destinate vremii – o picătură de ploaie cât de mică, șoptește cineva lângă Omeir, și tot cazanul ar începe să șuiere și să clocotească precum focurile gheenei.

Când vine vremea să arunce tabla peste bronzul topit, soldați cu turbane îi dau pe toți afară. În acest moment delicat, spun ei, metalul nu poate fi privit de ochi spurcați, așa că nu pot intra decât cei binecuvântați. Ușile cortului sunt ferecate, iar Omeir se trezește noaptea și vede o vâlvătaie la capătul îndepărtat al câmpului, iar țărâna de sub cort pare și ea să strălucească, ca însuflețită de o putere formidabilă din centrul pământului.

Clar-de-Lună stă întins pe-o parte și-și lipește urechea de umărul lui Omeir, băiatul e ghemuit în iarba umedă, iar Copac se ține deoparte, cu spatele la corturi, păscând liniștit, ca și cum fanatismele ridicole ale oamenilor l-ar plictisi.

Bunicule, gândește Omeir, deja am văzut lucruri pe care nu m-ar fi dus mintea nici să le visez.

Uriașul cort luminează încă două zile, aruncând scântei prin hornuri, vremea rămâne senină, iar în a treia zi, topitorii scot din cazan aliajul topit, dirijându-l prin canale până se face nevăzut în formele de sub pământ. Oamenii umblă în sus și-n jos pe lângă râurile de bronz lichid, spărgând bulele cu bare de fier, în timp ce alții aruncă lopeți pline cu nisip ud în groapa de turnare, apoi cortul e strâns și grupuri de mullahi se roagă pe rând lângă mormanele care se răcesc.

În zori îndepărtează nisipul, sparg formele și trimit săpători de tuneluri pe sub mașinărie, ca s-o cuprindă toată în lanțuri. Lanțurile sunt prinse cu frânghii și șefii căruțașilor adună cinci atelaje a câte zece boi fiecare, ca să încerce să extragă din pământ Distrugătorul de Orașe.

Copac și Clar-de-Lună fac parte din al doilea atelaj. Se dă poruncă și animalele sunt îmboldite. Frânghiile pârâie, jugurile scârțâie și boii bat încetișor pasul pe loc, frământând pământul într-o mare de noroi.

— Trageți cu toată puterea, băieți, strigă Omeir.

Animalele își afundă și mai adânc copitele în tină. Căruțașii aduc un al șaselea lanț, o a șasea frânghie, un al șaselea atelaj cu zece boi. Între timp aproape că s-a înserat și animalele răsuflă greu în juguri. La un strigăt ascuțit, aerul răsună de „Ho!“ și „Hai!“, și șaizeci de boi încep să tragă.

Animalele se apleacă în față, sunt smucite îndărăt toate deodată de greutatea incredibilă, apoi se apleacă iar în față, câștigând un prim pas, încă unul, în timp ce căruțașii răcnesc și le biciuiesc, iar juncanii zbiară de groază și confuzie.

Imensa încărcătură e o balenă țâșnind din adâncurile pământului. O trag cale de vreo cincizeci de metri, apoi li se poruncește să se oprească. Boii scot aburi pe nări, Omeir controlează jugul și potcoavele lui Copac și Clar-de-Lună, iar fățuitorii și șlefuitorii se adună deja în jurul mașinăriei care fumegă în amurgul răcoros, cu corpul ei de bronz încă încins.

Maher își încrucișează brațele subțiri. Fără a se adresa cuiva anume, spune:

— O să trebuiască să inventeze cu totul alt fel de car.

Durează trei zile să parcurgă cei nici doi kilometri de la topitorie până la poligonul sultanului. De trei ori crapă spițele de la roțile carului și se pierd obezile; rotarii vin într-un suflet, muncind zi și noapte; încărcătura e atât de grea, încât de la o oră la alta, înfundă roțile cu încă un țol în pământ.

Pe un câmp de unde se zărește noul palat al sultanului, giganticul tub fretat al mașinăriei e urcat cu scripeți pe un postament de lemn. Un bazar improvizat răsare peste noapte: vânzători care oferă bulgur și unt, mierlă friptă și rață afumată, saci de curmale, coliere de argint și bonete de lână. E plin de blănuri de vulpe, de parcă toate vulpile lumii ar fi fost măcelărite și transformate în mantouri, și unii umblă îmbrăcați cu mantii de hermină albă ca zăpada, alții, cu pelerine de fetru fin pe care ploaia se adună în picături și se zvântă repede, iar Omeir nu-și poate lua ochii de la ei toți.

La ora prânzului, mulțimea se împarte în două pe câmp. El și Maher se suie într-un copac de la marginea poligonului, ca să poată vedea peste mulțimea de capete. O procesiune de oi tunse, vopsite în roșu și alb și gătite cu inele, sunt mânate spre postament, urmate de o sută de călăreți pe cai negri fără șa, urmați de sclavi care reconstituie episoade memorabile din viața sultanului. Maher șoptește că undeva în capătul convoiului trebuie să fie însuși suveranul, dar Omeir vede numai supuși, flamuri, muzicieni cu talgere și o tobă atât de mare, încât e nevoie de câte un băiat de fiecare parte ca să bată-n ea.

Fierăstrăul bunicului mușcând lemnul, rumegatul neîncetat al boilor, mehăitul caprei, gâfâitul câinilor, clipocitul pârâului, croncănitul corbilor și fojgăitul șoarecilor – în urmă cu o lună, ar fi spus că râpa de acasă abundă în zgomote. De fapt, era liniște deplină în comparație cu ce aude acum: ciocane, clopote, strigăte, trompete, tobe, scârțâit de frânghii, nechezat de cai – un asalt al zgomotului.

După-amiază, gorniștii slobozesc șase note clare și toată lumea privește către colosul lustruit care strălucește pe postamentul lui. Un bărbat cu fes roșu se strecoară înăuntru cu totul, urmat de un al doilea care duce cu el o bucată de piele de oaie, și cineva de la poalele copacului spune că probabil fac plinul de pulbere, deși pentru Omeir, asta n-are nici o noimă. Cei doi bărbați ies cu greu la lumină, după care își face apariția o minge imensă de granit, cioplită și șlefuită în formă de sferă; nouă oameni o rostogolesc până la țeavă și o împing înăuntru.

Scrâșnetul puternic, straniu pe care-l scoate în timp ce alunecă încetișor pe țeava înclinată ajunge până la Omeir pe deasupra adunăturii de capete. Un imam dă tonul unei rugăciuni, talgerele se izbesc între ele, trompetele răsună, iar primul bărbat, cel cu fes roșu, îndeasă ceva ce aduce a iarbă uscată într-o gaură de la capătul mașinăriei, apropie de ea o lumânare aprinsă, apoi sare de pe postament.

Mulțimea de gură-cască amuțește. Soarele scapătă imperceptibil și peste câmp se lasă frigul. Într-o zi, povestește Maher, în satul lui natal, pe culmea unui deal a apărut un străin care pretindea că poate zbura. Toată ziua s-a strâns lume, continuă el, și omul trâmbița din când în când „În curând o să zbor“ și arăta la orizont diverse locuri încotro avea să zboare și tot umbla de colo până

colo întinzând și scuturând brațele. Când s-a strâns lume multă, atât de multă, că unii nici n-ajungeau să vadă, iar soarele aproape asfințise, neștiind cum s-o scoată la capăt, omul și-a dat nădragii jos și le-a arătat tuturor curul.

Omeir zâmbește. Câțiva bărbați se agită iar pe postament în jurul mașinăriei, cerul cerne câteva cristale de zăpadă, mulțimea freamătă, la capătul răbdării, talgerele se aud pentru a treia oară, iar în față, pe câmp, unde poate că e și sultanul printre spectatori sau poate că nu e, o adiere vântură sutele de ciucuri ale steagurilor sale. Omeir se reazămă de trunchiul copacului, cei doi bărbați se cațără pe cilindrul de bronz, cel cu fes roșu privește pe gura țevii și chiar atunci uriașul tun trage.

E ca și cum degetul lui Dumnezeu s-ar fi ivit dintre nori și ar fi dat un bobârnac planetei, aruncând-o de pe orbită. Mingea de piatră de cinci sute de kilograme se mișcă prea iute pentru ca ochiul s-o vadă: se-aude doar un bubuit în timp ce ghiuleaua sfâșie aerul, mugind peste câmp – dar înainte ca Omeir să perceapă zgomotul, un copac din celălalt capăt al câmpului se face miș-fărâmiș.

Un al doilea copac aflat la patru sute de metri depărtare pare să se evapore și el în același timp, și preț de-o clipită Omeir se întreabă dacă ghiuleaua își va continua drumul la nesfârșit, dincolo de orizont, zdrobind copac după copac, zid după zid, pân-o zbura peste hotarul lumii.

În depărtare, la mai mult de un kilometru, o jerbă de pietre și noroi împroaște în toate direcțiile, ca și cum un plug invizibil ar săpa o imensă brazdă în pământ, și băiatul simte impactul detunăturii până-n măduva oaselor. Uralele care se aud dinspre mulțimea adunată sună mai mult a consternare decât a triumf.

De pe suportul său, mașinăria scoate fum pe gură. Unul dintre cei doi tunari își acoperă urechile cu amândouă mâinile în timp ce privește în jos la puținul rămas din omul cu fes roșu.

Vântul risipește fumul deasupra postamentului.

— Mai puternică va fi frica decât obiectul în sine, murmură Maher, mai mult pentru sine decât ca să-l audă Omeir.

Ana

Stă la rând cu Maria în fața bisericii Sfânta Maria de la Izvor împreună cu o duzină de penitenți ca și ele. Pe sub basmale, chipurile călugărițelor ordinului arată ca niște ciulini uscați, sfărâmicioase și lipsite de culoare: nici una nu pare mai tânără de un veac. Una dintre ele primește arginții Anei într-o strachină, alta ascunde strachina într-o cută a rasei, iar o a treia le face semn să coboare pe o scară.

Ici și colo, în relicvarii luminate de lumânări, stau oase de la mâinile și

picioarele sfinților. În capăt de tot, în subteranele bisericii, surorile se strecoară pe lângă un altar grosolan, acoperit cu un strat de ceară de lumânări gros de un picior, și intră pe dibuite într-o grotă.

Un puț bolborosește; papucii cu care sunt încălțate Ana și Maria alunecă pe pietrele ude. O stareță scufundă o cană de plumb într-un bazin, o scoate, toarnă peste ea o porție generoasă de argint viu și amestecă.

Ana îi ține cana surorii ei.

— Cum e la gust?

— Rece.

În aerul umed răsună rugăciuni.

— Ai băut tot?

— Da, surioară.

La suprafață, lumea e toată culoare și vânt. Pretutindeni zboară frunze, foșnind prin curte, iar lumina piezișă se reflectă în calcarul din zidurile orașului, dându-le strălucire.

— Vezi norii?

Maria își întoarce chipul spre cer.

— Așa cred. Lumea mi se pare mai luminoasă acum.

— Vezi steagurile fluturând deasupra porții?

— Da, le văd.

Ana înalță în vânt rugi de mulțumire. În sfârșit, își spune, am făcut și eu ceva cum trebuie.

Timp de două zile, Maria e limpede la cap și liniștită, își pune singură ața-n ac, coase din zori și până-n seară. Dar în a treia zi după ce băuse licoarea sfântă, începe iar s-o doară capul și simte iar că drăcușori nevăzuți îi rod vederea pe margini. Până după-amiază, fruntea îi lucește de sudoare și nu se poate ridica de la masa de lucru fără ajutor.

— Oi fi dat pe-alături, șoptește ea când Ana o ajută să coboare scările. Sau n-oi fi băut destul?

La masa de seară, toată lumea e preocupată.

— Am auzit, spune Evdochia, că sultanul a mai adus o mie de pietrari ca să termine fortăreața mai sus de oraș.

— Eu am auzit, spune Irena, că o să le taie capul dacă nu-i dau zor.

— Parcă n-am ști cum e, spune Elena, dar nimeni nu râde.

— Știți cum îi zice fortăreței? Pe limba necredincioșilor?

Bucătăreasa Chryse privește peste umăr. Ochii îi strălucesc, un amestec de încântare și teamă.

— Spintecătorul.

Văduva Teodora spune că vorbăria asta n-o să le facă pe nici una mai pricepute la cusut, că zidurile orașului sunt de nedoborât, că porțile au rămas neclintite în fața barbarilor negri călare pe elefanți, a persanilor cu catapulte

aduse din China și a armatelor bulgarului Krum, cel care bea vin din țeste omenești. Cu cinci sute de ani în urmă, povestește ea, o flotă barbară atât de mare, că acoperea tot orizontul a asediat orașul vreme de cinci ani și toți cetățenii au mâncat piele de pantofi până-ntr-o zi când împăratul a luat veșmântul Fecioarei din sfânta biserică din Vlaherne[9], a defilat cu el pe ziduri, apoi l-a înmuiat în mare, iar Maica Domnului a stârnit o furtună de-a izbit corăbiile de stânci, nelegiuiții de barbari s-au înecat până la ultimul, și zidurile tot în picioare au rămas.

9. Biserica Sfânta Maria din Blachernae a fost sanctuarul cel mai sfânt din Constantinopol. Fântâna sa rămâne un loc de pelerinaj atât pentru creștinii ortodocși, cât și pentru musulmani. (n. red.)

Credința ne va fi platoșă, iar crezul, sabie, spune văduva Teodora, și femeile amuțesc. Cele care au familie pleacă acasă, celelalte se risipesc în chiliile lor, iar Ana se duce să umple cănile la fântână. Măgarul lui Kalafates rumegă o grămăjoară subțire de fân. Pe sub streșini zburătăcesc porumbei; noaptea se răcește. Poate că Maria are dreptate; poate că nu băuse destul din licoarea sfântă. Ana se gândește la italienii cei nerăbdători, cu pieptarele lor de mătase, hainele de catifea și mâinile pătate de cerneală.

Mai sunt și alte manuscrise ca ăsta?

Cum sunt aranjate?

Împrăștiate? Sau în teancuri?

Un fir de ceață se prelinge de pe acoperiș, ca la chemarea ei.

Se furișează iar pe lângă paznic și coboară pe străzile șerpuite până în port. Îl găsește pe Himerius adormit lângă luntre, iar când îl trezește, el se încruntă de parc-ar încerca să unească mai multe fete într-una singură. Într-un târziu, își șterge fața cu mâna lui mare, dă din cap și urinează îndelung pe pietre înainte de a trage barca în apă.

Ea lasă sacul și frânghia la prova. Patru pescăruși trec pe cer, țipând slab, iar Himerius se uită în sus la ei, apoi vâslește până la mânăstirea de pe stâncă. De data asta, fata e mai hotărâtă. Frica i se risipește pe măsură ce se cațără pe zid, și în scurt timp nu mai știe decât de mișcarea corpului, de punctele de sprijin pe care le ținuse minte, de forța degetelor cu care se agață de piatra rece și de picioarele care o propulsează în sus. Ajunge la gaura de scurgere, se strecoară prin gura leului, se târăște prin noroi și aterizează în sala cea mare. Spirite, lăsați-mă să trec.

Prin ceață pătrunde mai multă lumină decât data trecută de la luna în ultimul pătrar. Ana găsește scările, urcă, traversează coridorul cel lung și intră pe ușa camerei circulare.

E un tărâm al fantomelor, îmbâcsit de praf, cu mici ferigi crescând ici și

colo din teancuri de hârtie udă, totul în descompunere. În câteva dulapuri sunt catastife mânăstireşti uriaşe, atât de mari, încât de-abia le poate ridica; în altele găseşte tomuri pe care umezeala şi mucegaiul le-au închegat într-o masă solidă. Umple sacul cât poate de mult, îl trage după ea pe scări, îl coboară în luntre, apoi îl urmează pe Himerius pe străduţele neguroase până la casa italienilor.

Slujnica beteagă de picior cască de-i trosnesc fălcile în timp ce le face semn să intre în curte. În atelier, cei doi copişti mai mărunţei zac prăbuşiţi pe scaune într-un colţ, dormind buştean, dar cel înalt îşi freacă mâinile ca şi cum i-ar fi aşteptat toată noaptea.

— Intraţi, intraţi, ia să vedem ce ne-au adus haimanalele. Răstoarnă sacul pe masă, printre lumânări aprinse.

Himerius îşi încălzeşte mâinile la foc, în timp ce Ana se uită cum străinul ia la rând manuscrisele. Hrisoave, testamente, discursuri transcrise, cereri de rechiziţie, ceva ce pare a fi o listă cu notabilităţi prezente la o adunare monahală de demult: comandantul de oşti, Excelenţa Sa vistiernicul de-al doilea, învăţatul venit în vizită din Salonic, marele şambelan însărcinat cu garderoba imperială.

Răsfoieşte unul câte unul textele pline de mucegai, înclinând sfeşnicul în fel şi chip, iar Ana observă amănunte care prima oară îi scăpaseră: ciorapii îi sunt rupţi într-un genunchi, haina îi e roasă la coate şi amândouă mânecile îi sunt stropite cu cerneală.

— Ăsta nu, spune el, ăsta nu, apoi bolboroseşte pe limba lui.

Încăperea miroase a cerneală din gale de stejar, pergament, fum de lemn şi vin roşu. Flacările lumânărilor se reflectă într-o oglindă din colţ; pe un panou de pânză, cineva a prins în ace mai mulţi fluturi mărunţi; la o masă dintr-un colţ, altcineva copiază ceea ce pare a fi o hartă de navigaţie – camera e plină ochi de curiozitate şi zel.

— Toate sunt bune de aruncat la gunoi, conchide italianul pe un ton mai degrabă vesel şi pune patru monede pe masă. Se uită la Ana. Copilă, ştii povestea lui Noe şi a fiilor lui? Cum au adunat de toate pe corabia lor, ca să ia lumea de la capăt? Vreme de o mie de ani, oraşul tău, capitala asta în ruine – flutură din mână spre fereastră – a fost asemeni arcei. Numai că ştii tu ce a adunat bunul Dumnezeu în corabia asta, în loc de perechi din toate vieţuitoarele pământului?

Dincolo de fereastra cu obloane, primii cocoşi încep să cânte. Ana îl simte pe Himerius foindu-se lângă foc, atent numai la arginţi.

— Cărţi. Copistul zâmbeşte. Şi bănui cumva care-i potopul, în povestea noastră despre Noe şi corabia cărţilor?

Ea clatină din cap.

— Timpul. Zi după zi, an după an, timpul șterge cărțile vechi din lume. Știi manuscrisul pe care ni l-ai adus prima oară? A fost scris de Elian, un om învățat care a trăit în vremea cezarilor. Ca să ajungă la noi, în camera asta, în clipa asta, a trebuit să dăinuie mai mult de zece secole. Să fie copiat o dată, apoi, după zeci de ani, un al doilea copist să recopieze acea copie, să facă din papirus codice, și cu mult după ce osemintele celui de-al doilea copist se vor fi făcut țărână, să vină și al treilea care să mai copieze o dată totul, numai că de această dată, cartea devenise proscrisă. Un stareț țâfnos, un călugăr neîndemânatic, un invadator barbar, o lumânare răsturnată, un vierme înfometat – și de toate secolele alea se alege praful.

Flăcările lumânărilor tremură; ochii lui par să atragă toată lumina din cameră.

— Lucrurile din lumea asta care par statornice, copilă – munți, titluri, imperii – permanența lor e doar o iluzie. Credem noi că-s trainice, dar asta numai pentru că viețile noastre sunt atât de scurte. Din perspectiva lui Dumnezeu, orașele ca ăsta apar și dispar precum mușuroaiele de furnici. Tânărul sultan își adună oaste și are noi mașinării de război care pot doborî ziduri de parc-ar fi din aer.

Stomacul Anei zvâcnește. Himerius face un pas spre monedele de pe masă.

— Arca s-a izbit de stânci, copilă. Și o înghite marea.

Viața ei se desparte în două. Pe de-o parte, orele petrecute în casa lui Kalafates, o monotonie de trudă și spaimă: mătură și făraș, ac și ață, du-te după apă, du-te după cărbune, du-te după vin, du-te după încă un balot de pânză. În fiecare zi, în atelier pare să răzbată o nouă poveste despre sultan. S-a obișnuit să nu doarmă; conduce echipe de prospectori în fața zidurilor orașului; soldații Spintecătorului au tras o ghiulea care a făcut țăndări o galeră venețiană venită pe Marea Neagră să aducă arme și alimente în oraș.

Ana o duce pentru a doua oară pe Maria la altarul Fecioarei de la Izvor, unde cumpără de la călugărițele veștede și aduse de spate o binecuvântare cu unsprezece stavratoni, iar Maria bea apa amestecată cu mercur și se simte mai bine o zi, apoi îi e și mai rău. Îi zvâcnesc mâinile, o chinuie crampele, în unele nopți are senzația că o înșfacă un drac de mâini și de picioare, s-o rupă în bucăți.

Dar Ana mai are o viață, atunci când ceața învăluie orașul și străbate iute străzile ce răsună de ecoul pașilor ei, iar Himerius o duce cu barca dincolo de dig, să urce pe zidul mânăstirii. Dac-ar fi întrebată, ar spune c-o face ca să strângă bani și să ușureze suferința soră-sii – dar nu cumva o parte din ea tânjește să se cațăre pe zid? Și să aducă încă un sac de cărți mucegăite copiștilor din atelierul plin de cerneală? Încă de două ori umple sacul cu cărți și de fiecare dată se dovedește că a adus doar documente și registre mucezi.

Dar italienii le cer ei și lui Himerius să aducă tot ce găsesc, căci în curând ar putea da peste ceva la fel de prețios precum textul lui Elian sau poate și mai și – o tragedie atenian pierdută, o serie de orații ale vreunui demnitar grec sau vreun *seismobrontologion* care să dezvăluie secretele vremii și ale vântului.

Află că italienii nu sunt din Veneția, pe care o numesc o vizuină de mercenari și lăcomie, și nici de la Roma, despre care spun că-i un cuib de paraziți și târfe. Sunt dintr-un oraș numit Urbino, unde se laudă că grânarele sunt veșnic pline, din prese curge-n valuri uleiul, iar străzile sclipesc de virtute. Între zidurile din Urbino, spun ei, chiar și cel mai sărman copil, fată sau băiat, studiază socotitul și literatura, și nu există un sezon al malariei ucigașe, ca la Roma, sau al cețurilor înghețate, ca-n orașul ăsta. Cel mai pirpiriu dintre ei îi arată o colecție de opt cutii pentru tutun, cu miniaturi pictate pe capace: un dom cu o cupolă impunătoare, o fântână din piața unui oraș, Dreptatea cu balanța ei, Curajul ținând în mână o coloană de marmură, Cumpătarea îndoind vinul cu apă.

— Stăpânul nostru, conte și drept cârmuitor în Urbino, nu pierde niciodată, spune el, nici în bătălie, nici altminteri.

Iar copistul mijlociu adaugă:

— E mărinimos în toate felurile și ascultă pe oricine dorește să-i vorbească, în oricare ceas al zilei.

Pe când cel înalt spune:

— Când Luminăția Sa se așază la masă, fie și pe câmpul de bătălie, cere să i se citească texte vechi.

— Visează să clădească o bibliotecă mai măreață decât a papei, spune primul copist, una care să adune toate textele scrise vreodată, care să dăinuie cât lumea, cu cărți pe care să le poată citi oricine poftește.

Ochii le scânteiază asemeni cărbunilor, au buzele pătate de vin; îi arată Anei comori pe care i le procuraseră deja stăpânului din expedițiile lor – un centaur de teracotă de pe vremea lui Isaac, o călimară cu cerneală despre care susțin că ar fi fost folosită de Marc Aureliu și o carte din China despre care povestesc c-ar fi fost scrisă nu de un copist cu pană și cerneală, ci de un tâmplar care folosise o roată cu piese de bambus mobile, pretinzând că mașinăria cu pricina poate copia un text de zece ori cât timp i-ar lua unui copist să-l scrie o singură dată.

Ana ascultă cu răsuflarea tăiată. Toată viața i se dăduse de înțeles că e o copilă născută la sfârșitul lucrurilor: al imperiului, al epocii, al domniei omului pe pământ. Dar în lumina entuziasmului copiștilor, simte că ar putea exista și alte posibilități la orizont, în orașe ca Urbino, și se visează cu ochii deschiși zburând peste Marea Egee, în timp ce corăbii, insule și furtuni se perindă dedesubt, la mare depărtare, cu vântul strecurându-i-se printre degetele răsfirate până când poposește într-un oraș curat și luminos plin de

Dreptate și Cumpătare, cu odăi tapetate cu cărți, pe care oricine le poate citi în voie.

În faţă-i strălucea ca o lumină, de soare ori de lună tot palatul.
Arca s-a izbit de stânci, copilă.
Îți împui capul cu nimicuri.

Într-o noapte, copiștii răsfoiesc un sac de manuscrise umflate, mucezi, și clatină din capete.

— Ce căutăm noi, spune cel mai mărunțel într-o greacă poticnită, nu seamănă deloc cu astea.

Printre pergamente și cuțitașe de ascuțit pene sunt împrăștiate farfurii cu calcani pe jumătate mâncați și struguri uscați.

— Stăpânul nostru e interesat în primul rând de compendii de minunății.

— Bănuim că anticii călătoreau în locuri îndepărtate…

— …în cele patru colțuri ale lumii…

— …tărâmuri pe care ei le cunoșteau, dar pe care noi azi încă nu le cunoaștem.

Ana stă cu spatele la foc și se gândește la Licinius scriind în praf Ὠκεανός. Aici sunt cele știute. Aici sunt cele neștiute. Îl vede cu colțul ochiului pe Himerius care șterpelește stafide.

— Stăpânul nostru, spune copistul cel înalt, crede că undeva, poate în acest oraș străvechi, dormitând sub o ruină, se găsește o istorisire ce cuprinde lumea-ntreagă.

Mijlociul încuviințează din cap, cu ochi strălucitori.

— Și misterele de dincolo de ea.

Himerius ridică privirea, cu gura plină.

— Și dacă o găsim noi?

— Stăpânul nostru s-ar bucura nespus.

Ana clipește. O carte ce cuprinde lumea-ntreagă și misterele de dincolo de ea? O asemenea carte ar fi gigantică. N-ar izbuti în veci s-o ducă.

ȘAPTE

MORARUL ȘI STÂNCA

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila H

…tâlharii mă îmboldiră până la marginea stâncii şi ziseră că nu fac nici două parale ca măgar. Unul îşi dădu cu părerea că ar trebui să m-arunce în hău, ca să mă zdrobesc de stânci şi să se ospăteze uliii din carnea mea, altul propuse să mă spintece cu sabia, iar un al treilea, cel mai rău dintre toţi, zise: „De ce nu şi una, şi alta?“ Să mă spintece cu sabia, apoi să mă arunce în prăpastie! Mă scăpai pe propriile-mi copite, cu ochii la cumplitul abis.

Mare belea îmi făcusem cu mâna mea! N-aveam ce căuta acolo, cocoţat pe un pisc, printre stânci şi spini; locul meu era sus pe cer, plutind printre nori, îndreptându-mă spre un oraş unde nu există soare dogoritor sau vânt îngheţat, unde zefirul hrăneşte fiecare floare, dealurile sunt mereu înveşmântate în verde şi nimeni nu duce lipsă de nimic. Mare neghiob mai fusesem. Ce fel de foame m-o fi împins să caut mai mult decât aveam deja?

Taman atunci se nimeri ca un morar pântecos şi fiul său la fel de pântecos să treacă pe potecă în drumul lor spre miazănoapte. „Ce-aveţi de gând să faceţi cu măgarul ăsta prăpădit?“ zise morarul. Tâlharii răspunseră: „E nevolnic, fricos şi se tânguie întruna, aşa c-o să-l aruncăm de pe stânca asta, dar mai întâi ne sfătuim dacă să-i înfigem o sabie în coaste.“ Morarul le zise: „Mă omoară picioarele, iar fiul meu abia mai răsuflă, aşa că vă dăm pe el doi bani de aramă şi om vedea dac-o mai duce câteva mile.“

Tâlharii se bucurară că scapă de mine şi capătă doi bani de aramă, iar eu eram vesel nevoie mare că nu m-aruncă de pe stâncă. Morarul şi fiul lui mă încălecară şi, chiar dacă mă durea spinarea, mintea îmi zbură la căsuţa cea drăguţă a morarului, la nevasta lui frumuşică şi la grădina plină ochi de trandafiri…

COREEA

1951

Zeno

Lustruiește asta, mătură colo, car-o pe asta, rânjește când te fac molâu, dormi dus ca pe lumea cealaltă. Pentru prima oară de când se știe, Zeno nu mai are pielea cea mai neagră din grup. După ce au străbătut jumătate din Pacificul de Sud, cineva îl poreclește Z, și lui îi place să fie Z, puștiul slăbănog din Idaho, furișându-se prin întunericul zăngănitor al punților inferioare, înconjurat de trupuri bărbătești oriunde s-ar uita, toți tineri și tunși milităreşte, piepturi înflorind deasupra curelelor înguste, fuioarele venelor pe antebrațe, bărbați cu trunchiuri ca niște triunghiuri răsturnate, bărbați cu bărbii ca boturile locomotivelor. Cu cât se îndepărtează de Lakeport, simte că se deschid tot mai multe posibilități.

În Phenian, o pojghiță de gheață acoperă râul. Intendentul îl echipează cu un veston căptușit, o căciulă tricotată și o pereche de șosete uşoare din amestec de bumbac, cu călcâi întărit; Zeno preferă să poarte două perechi de șosete Utah Woolen Mills. Un ofițer de la transporturi îi însărcinează, pe el și pe un soldat pistruiat din New Jersey pe nume Blewitt, să conducă un camion de aprovizionare Dodge M37 de la baza aeriană din oraș spre unitățile aflate mai departe. Drumurile sunt în general neasfaltate, cu o singură bandă și acoperite de zăpadă, cu greu se pot numi drumuri, iar la începutul lui martie 1951, la unsprezece zile după sosirea în Coreea, Zeno și Blewitt iau o curbă în ac de păr cu un transport de alimente și produse proaspete, urcând o pantă abruptă în urma unui jeep, cu Blewitt la volan, cântând amândoi:

Fac mereu balonașe,
Balonașe drăgălașe,
Zboară tot mai sus,

când jeepul din faţa lor se rupe-n două. Bucăţi din el se rostogolesc pe marginea drumului, în stânga lor, şi-n dreapta scapără ţevi de armă, şi în faţă se materializează o siluetă care flutură ceva care seamănă cu o grenadă veche, cu mâner de lemn. Blewitt smuceşte de volan. O explozie de lumină e urmată de un bubuit straniu, ca şi cum ai bate toba sub apă. Apoi, Zeno are senzaţia că părţile delicate din adâncurile urechilor îi sunt smulse deodată din cap.

Dodge-ul se dă de două ori peste cap şi se opreşte într-o rână pe un dâmb pe jumătate acoperit cu zăpadă. Zeno se lipeşte de parbriz, în timp ce din antebraţ îi picură ceva fierbinte şi ambele urechi îi sunt înfundate de un ţiuit strident.

Blewitt nu mai e pe locul şoferului. Zeno vede prin geamul spart soldaţi în uniformele de lână cenuşie ale chinezilor revărsându-se spre el peste grohotiş. Mai mulţi saci cu ouă deshidratate zburaseră din camion şi se găuriseră, aşa că în aer plutesc nori de praf de ouă, prin care soldaţii trec unul câte unul, cu trupurile şi feţele mânjite cu galben.

Ştiam eu, îşi spune Zeno. Am ajuns hăt, în celălalt capăt al globului, dar tot n-am scăpat. Acum o să vină o paradă a tuturor lipsurilor mele: Atena care mă trage de pe gheaţă, *Tritonii din Atlantis* făcându-se scrum. Odată, domnul McCormack, maistrul de la atelierul mecanic Ansley, îi făcuse observaţie că e descheiat la şliţ, iar când Zeno dăduse să şi-l încheie, roşind, domnul McCormack îi spusese că nu trebuie, că-i place aşa.

Popo, aşa îi spuneau cei mai bătrâni domnului McCormack. Fătălău. Fetiţă.

Zeno se îndeamnă să-şi găsească puşca M1, să iasă din maşină, să lupte, să facă aşa cum ar fi făcut tatăl său, dar până să-şi convingă picioarele să se mişte, un soldat între două vârste cu dinţi mici, bej, îl scoate pe uşa pasagerului în zăpadă. În următoarea clipă e înconjurat de douăzeci de soldaţi. Li se mişcă gurile, dar auzul lui nu percepe nimic. Unii au pistoale automate ruseşti, alţii au carabine care par vechi de patruzeci de ani, alţii au doar nişte saci de orez care le ţin loc de încălţări. Cei mai mulţi rup din raţiile pe care le-au scos din Dodge. Unul ţine în mână o conservă pe care scrie PRĂJITURĂ RĂSTURNATĂ CU ANANAS, în timp ce altul încearcă s-o deschidă cu o baionetă, altul îşi îndeasă biscuiţi în gură, un al patrulea muşcă dintr-o căpăţână de varză ca dintr-un măr uriaş.

Unde o fi restul convoiului, unde-i Blewitt, unde-i paza? În mod ciudat, în timp ce se lasă târât pe deal în sus, Zeno nu simte pic de panică, doar un fel de detaşare. Bucata de metal care-i iese din antebraţ şi din mâneca gecii are forma unei frunze de răchită, dar nu-l doare, nu încă, şi e conştient mai ales de bătăile inimii şi de ţiuitul nimicului din urechi, ca şi cum ar avea capul îngropat într-o pernă, ca şi cum ar fi iarăşi în pătuţul de alamă din casa

doamnei Boydstun, și toate astea n-ar fi decât un vis neplăcut.

E dus peste drum, pe câmpuri înghețate care par să aparțină unei ferme de legume, apoi împins într-un țarc pentru animale unde-l găsește pe Blewitt, căruia îi curge sânge din nas, scalp și ureche și care mimează întruna că vrea o țigară.

Stau înghesuiți unul în altul pe pământul înghețat. Toată noaptea așteaptă să fie împușcați. La un moment dat, Zeno își smulge frunza de metal din antebraț, își leagă rana cu mâneca și îmbracă la loc jacheta militară.

În zori sunt duși în marș forțat pe un teren accidentat, alăturându-se altor mici pâlcuri de prizonieri care se îndreaptă spre nord: francezi, turci, doi britanici. Pe zi ce trece, tot mai puține avioane zboară pe deasupra lor. Unul dintre bărbați tușește neîncetat, altul are ambele brațe rupte, altul își ține-n palmă un ochi care-i atârnă încă din orbită. Încetul cu încetul, Zeno își recapătă auzul în urechea stângă. Blewitt suferă atât de intens din cauza sevrajului de tutun, încât nu o dată sare după chiștoacele aruncate de soldații care-i păzesc, deși nu reușește să recupereze nici unul cât e încă aprins.

Apa care li se dă miroase a excremente. O dată pe zi, chinezii lasă în zăpadă o oală cu porumb fiert. Unii se feresc să mănânce crusta carbonizată de pe fundul oalei, dar Zeno își amintește de conservele de la Armour & Company pe care le încălzea taică-său pe plită, în căsuța de lângă lac, și înfulecă de zor.

De fiecare dată când se opresc, își desface șireturile, își scoate o pereche de șosete Utah Woolen Mills, le vâră la subraț, sub haină, și încalță perechea mai caldă, mai uscată, ceea ce până la urmă se dovedește a fi salvarea lui.

În aprilie ajung într-un lagăr permanent de pe malul sudic al unui râu de culoarea cafelei cu lapte. Prizonierii sunt împărțiți în două companii, iar Blewitt și Zeno ajung în grupul mai sănătos. La capătul unui șir de colibe țărănești de lemn se înalță o bucătărie de campanie și un depozit; mai departe se află o râpă, râul, Manciuria. Conifere fusiforme, strâmbate de vânt, se încovoaie ici și colo, cu crengile sculptate toate de vânt în aceeași direcție. Nu există câini de pază, alarmă, sârmă ghimpată sau turnuri de pază.

— Toată țara e o nenorocită de închisoare înghețată, șoptește Blewitt, unde să fugim?

Stau în colibe de stuf, câte douăzeci de bărbați chinuiți de păduchi, înșirați pe podea pe saltele de paie. Nu sunt ofițeri, doar soldați, toți mai în vârstă decât Zeno. Șușotesc pe întuneric despre soții, iubite, echipa Yankees, o excursie la New Orleans, mese de Crăciun; veteranii povestesc că în timpul iernii pierduseră zilnic o mulțime de oameni, că e ceva mai bine de când chinezii au preluat lagărele de la nord-coreeni, iar Zeno învață că cine capătă o fixație – vorbește fără încetare despre sendvișuri cu șuncă, despre o fată sau

despre cutare amintire de acasă – e, de regulă, următorul care moare.

Pentru că are picioare zdravene, Zeno primește misiunea să se ocupe de foc: își petrece cea mai mare parte a zilei adunând lemne ca să încălzească niște cazane înnegrite atârnate deasupra vetrelor în bucătăria prizonierilor. În acele prime săptămâni sunt hrăniți cu boabe de soia sau cu un fel de terci de porumb uscat. La cină capătă pește viermănos sau niște cartofi pricăjiți cât niște ghinde. Sunt zile în care, cu mâna lui rănită, Zeno abia reușește să adune un braț de lemne din care face o legătură, o târâie până-n bucătărie, apoi zace într-un colț.

Atacurile de panică îl apucă noaptea târziu: momente lungi și apăsătoare, intervale înspăimântătoare în care Zeno nu poate respira și de pe urma cărora se teme că n-are să-și revină nici-odată. De dimineață, ofițerii de informații țin discursuri într-o engleză șchioapă despre riscurile de a lupta în tabăra capitaliștilor ahtiați după războaie. Sunteți niște pioni imperialiști, spun ei, sistemul vostru e un eșec, nu știți că jumătate dintre cetățenii New Yorkului mor de foame?

Împart desene cu Unchiul Sam cu colți de vampir și dolari în loc de ochi. Vrea cineva dintre voi un duș fierbinte și o friptură? Nu trebuie decât să pozați pentru niște fotografii, să semnați o petiție, două, să stați cu un microfon în față și să citiți niște propoziții acuzatoare la adresa Americii. Când îl întreabă pe Zeno câte bombardiere B-29 are armata S.U.A. în Okinawa, el răspunde „Nouăzeci de mii“, probabil mai multe avioane decât au existat vreodată în istoria lumii. Când îi explică unui anchetator că locuiește pe malul unei ape, anchetatorul îl pune pe Zeno să deseneze micul port din Lakeport. După două zile îi spune lui Zeno că au pierdut harta și-l pune s-o mai deseneze o dată, să vadă dacă-i iese la fel și a doua oară.

Într-o zi, o santinelă îi cheamă pe Zeno și Blewitt din dormitor și-i duce în spatele lagărului, la marginea râpei pe care prizonierii o numesc Valea Stâncoasă. Arată cu țeava carabinei către una dintre cele patru celule de izolare aflate acolo, apoi pleacă. Celula arată ca un sicriu mai mare făcut din pământ, pietriș și știuleți de porumb, cu un capac de lemn fixat deasupra. E lungă de vreo doi metri și înaltă de nici un metru și jumătate, suficient de încăpătoare pentru ca un om să stea culcat înăuntru, poate și în genunchi, dar nu în picioare.

Scârbos, dezgustător, respingător: mirosul care se simte pe măsură ce se apropie întrece orice adjectiv. Zeno își ține respirația în timp ce desface încuietorile. Valuri de muște își iau zborul.

— Dumnezeule mare! exclamă Blewitt.

Înăuntru, lipit de peretele din fund, e cadavrul unui bărbat: mărunt, anemic, blond deschis. Uniforma lui, atât cât se mai cunoaște din ea, e tunica militară a britanicilor, cu două buzunare imense pe piept. Una din lentilele

ochelarilor i s-a spart, și când omul mișcă o mână, ca să și-i ridice pe nas, Zeno și Blewitt tresar.

— Uşurel, spune Blewitt, iar omul se uită la ei ca la nişte făpturi din altă galaxie.

Are unghiile de la mâini înnegrite și crăpate, iar fața și gâtul îi sunt mânjite cu murdărie sub colcăiala de muște. Abia când Zeno răstoarnă capacul și-l lasă jos observă că pe fiecare centimetru din interior sunt scrijelite cuvinte. Jumătate în engleză, jumătate în altă limbă.

Literele ciudate, înșirate strâmb, alcătuiesc versurile: ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι τηλεθόωντα.

Iară în ea cresc pomi înalţi şi rotaţi şi bogaţi şi în floare,

ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι.

Peri şi cu rodii şi merii cu rodul domnesc, mari cât pumnul.

Zeno simte o zvâcnire în piept. Versurile îi sunt cunoscute.

ἐν δὲ δύω κρῆναι ἡ μέν τ᾽ ἀνὰ κῆπον ἅπαντα.[10]

10. *Odysseia*, ed. cit., p. 107.

Două izvoare-nlăuntru-s: în deal este unul…

— Puștiule? Iar ai surzit?

Blewitt a intrat în cutie și încearcă să-l ridice pe bărbat de subsuori, ferindu-și fața de duhoare, în timp ce acesta clipește întruna prin ochelarii spărți.

— Z? Ce faci, stai toată ziua și te scobești în nas?

Se străduiește să afle cât mai multe. Soldatul e vicecaporalul Rex Browning, profesor la un liceu cu profil clasic din estul Londrei, care se înrolase voluntar în război și fusese condamnat la „reeducare“ pentru tentativă de evadare, așa că petrecuse două săptămâni în cutia aceea, de unde-i dădeau voie să iasă doar douăzeci de minute pe zi.

„Sculat din morți“, îl numește cineva. „Inapt din motive psihice“, spune altul pentru că, după cum știe toată lumea, evadarea din Lagărul Cinci e o fantezie. Prizonierii sunt nebărbieriți, slăbiți din cauza malnutriției și mai înalți decât coreenii – imediat recognoscibili ca occidentali. Cine ar reuși să treacă de santinele ar trebui să răzbată neobservat prin munți mai mult de o sută cincizeci de kilometri, să se furișeze pe lângă zeci de puncte de control, să-și croiască drum prin trecători și peste râuri, și orice coreean care s-ar înduioșa de soarta sa ar fi aproape sigur denunțat și împușcat.

Cu toate astea, Zeno află că Rex Browning, profesorul de la liceul clasic, încercase. Fusese găsit la câțiva kilometri sud de lagăr, cocoțat într-un pin la peste patru metri înălțime. Chinezii au retezat copacul și l-au adus înapoi târâș, legat în spatele jeepului.

După câteva săptămâni, Zeno adună lemne de foc pe coama unui deal, la câteva sute de metri de cel mai apropiat gardian, când îl vede pe Rex Browning păşind cu grijă pe poteca de dedesubt. Deşi trupul îi e scheletic, nu şchioapătă. Se mişcă eficient, oprindu-se din când în când să rupă frunzele unor plante şi să şi le îndese în buzunarele cămăşii.

Zeno îşi aruncă legătura de lemne pe umăr şi o ia la picior printre tufişuri.

— Hei?

Zece metri, cinci, trei.

— Hei?

Dar bărbatul nu se opreşte. Zeno ajunge pe potecă răsuflând greu şi, rugându-se să nu-l audă santinelele, strigă:

— *Astfel avea Alcinou ale zeilor daruri mărite.*

În acel moment Rex se întoarce, gata să cadă, şi rămâne clipind cu ochii lui mari în spatele lentilelor sparte.

— Sau ceva de genul ăsta, spune Zeno, roşind.

Celălalt bărbat râde, un râs cald, irezistibil. Şi-a curăţat murdăria din cutele gâtului, şi-a cârpit pantalonii cu grijă; trebuie să aibă cam treizeci de ani. Părul lui ca mătasea porumbului, sprâncenele blond deschis, mâinile fine – Zeno îşi dă seama că în alte împrejurări, într-o altă lume, Rex Browning ar fi chipeş.

— Zenodot, spune el.

— Cum?

— Primul bibliotecar, de la biblioteca din Alexandria. Îl chema Zenodot. Numit de regii ptolemeici.

Accentul acela: bibliotecă, *library*, devine *lie-brury.* Copacii vibrează în vânt, lemnele de foc îi zgârie umerii lui Zeno, aşa că le lasă jos.

— E doar un nume.

Rex priveşte cerul de parc-ar aştepta instrucţiuni. Are pielea gâtului atât de întinsă şi de subţire, încât Zeno aproape că vede sângele pulsându-i în artere. Pare prea eteric pentru asemenea loc, ca şi cum în orice clipă s-ar putea dezintegra.

Bărbatul se răsuceşte brusc şi-şi continuă drumul pe potecă. Lecţia s-a terminat. Zeno îşi ia legătura de lemne şi porneşte în urma lui.

— Cele două bibliotecare din oraşul meu mi-au citit-o. Mă refer la *Odysseia.* De două ori. O dată când m-am mutat acolo şi încă o dată după ce-a murit tata. Cine ştie de ce.

Mai fac câţiva paşi, apoi Rex se opreşte să culeagă iar frunze, iar Zeno se ghemuieşte, aşteptând să nu se mai învârtească pământul cu el.

— E aşa cum se spune, răspunde Rex. Antichitatea a fost inventată ca să aibă bibliotecarii şi profesorii o pâine de mâncat.

Sus, deasupra lor, vântul spulberă o imensă perdea de nori cirus albi.

Îl străfulgeră pe Zeno cu privirea, zâmbind, aşa că Zeno îi răspunde la

zâmbet, chiar dacă nu înțelege gluma, un gardian aflat sus, pe creastă, strigă ceva în chineză printre copaci, și cei doi bărbați își continuă drumul pe potecă.

— Deci, era greacă, nu? Ce ai scrijelit pe capacul ăla de lemn?

— Să știi că la școală nu puteam s-o sufăr. Mi se părea așa moartă și prăfuită. Profesorul de limbi clasice ne-a pus să alegem un cânt întreg de Homer, să-l memorăm și să-l traducem. Eu am ales Cântul VII. Un chin, așa mi s-a părut pe atunci. Pritoceam versurile în minte, cuvânt cu cuvânt. Când ieșeam pe ușă: *E greu de povestit de-a rândul ce-am pătimit, că prea-mi dădură multe să sufăr cei-de-sus.* Când coboram scările: *Dar mie dați-mi voie să cinez, deși mă doare*. La closet: *Căci nu-i nimica mai sfruntat pe lume ca pântecul grețos.* Dar când stai două săptămâni singur pe întuneric – își bate cu degetul în tâmplă – o să te miri ce ți s-a întipărit în bătrâna tărtăcuță.

Mai merg câteva minute în tăcere, Rex tot mai încet cu fiecare pas, și în scurt timp ajung la marginea Lagărului Cinci.

Lemne fumegând, huruitul unui generator, steagul chinez. Duhoarea latrinelor. Peste tot în jur, copacii pitici și cocârjați șușotesc. Zeno vede cum întunericul îl împresoară pe Rex, apoi se risipește încetul cu încetul.

— Știu de ce ți-au citit bibliotecarele tale poveștile alea vechi. Pentru că dacă o poveste e spusă suficient de bine, cât timp o asculți evadezi din capcană.

LAKEPORT, IDAHO

2014

Seymour

După ce panoul cu Eden’s Gate apare pe Arcady Lane, câteva luni nu se schimbă nimic. Egreta îşi părăseşte cuibul din vârful celui mai înalt copac din pădure şi ia drumul Mexicului, prima ninsoare viscoleşte dinspre munţi, plugul drumarilor o adună în movile, Lake Street se umple cu vizitatori de weekend care se îndreaptă cu maşinile spre pista de schi, iar Bunny le face curat în camere la Aspen Leaf Lodge.

În fiecare zi, după şcoală, Seymour, care are unsprezece ani, trece pe lângă panoul pe care scrie:

ÎN CURÂND
CĂSUŢE ŞI VILE PE COMANDĂ
TERENURI DE CALITATE DISPONIBILE

Îşi aruncă ghiozdanul pe divanul din living şi pleacă în prospecţie prin zăpadă până la uriaşul pin galben mort, iar o dată la câteva zile, Prietenă-de-Nădejde e şi ea acolo, ascultând chiţăitul şoarecilor-de-câmp, zgrepţănatul şoriceilor şi bătăile inimii în pieptul lui Seymour.

Dar în prima dimineaţă caldă de aprilie, două autobasculante şi un camion cu platformă care transportă un compresor opresc în faţa căsuţei mobile. Frânele pneumatice gem, staţiile de emisie-recepţie pârâie, camioanele bipăie, şi până la sfârşitul săptămânii, Arcady Lane e pavată.

Seymour stă ghemuit pe asfaltul nou-nouţ, spre sfârşitul unei ploi de primăvară. Totul miroase a smoală proaspătă. Culege cu două degete, ca într-o pensetă, o râmă rătăcită, un firicel roz îmbibat de apă. Râma asta nu se aşteptase ca ploaia s-o arunce din galeriile ei afară pe asfalt, nu-i aşa? Să se

pomenească pe această nouă suprafață stranie și impenetrabilă.

Doi nori se despart și lumina soarelui se revarsă în stradă, Seymour privește spre stânga, unde par să fie vreo cincizeci de mii de râme lucitoare. Își dă seama că râmele acoperă tot asfaltul. Cu miile. O pune pe prima lângă o tufă de afine, apoi salvează încă una, și încă una. Din pini picură apă; din asfalt ies aburi; râmele se zvârcolesc.

Salvează douăzeci și patru, douăzeci și cinci, douăzeci și șase. Norii zăvorăsc soarele. Un camion apare de pe Cross Road și se apropie, strivind cine știe câte? Mai repede. Dă-i viteză. Patruzeci și trei de râme, patruzeci și patru, patruzeci și cinci. Se așteaptă ca mașina să oprească, din ea să se dea jos un om mare, să-l cheme pe băiat, să-i ofere o explicație. Camionul nu se oprește.

Câțiva topografi își parchează camionetele albe la capătul drumului și urcă printre copacii din spatele casei. Își instalează trepiedele, leagă trunchiurile cu panglici. La sfârșitul lui aprilie, în pădure zumzăie drujbele.

Seymour se întoarce acasă de la școală cu frica zbârnâindu-i în urechi. Își închipuie pădurea privită de sus: căsuța mobilă, copacii tot mai rari, cu luminișul în mijloc. Iat-o și pe Prietenă-de-Nădejde, pe creanga ei, un oval cu doi ochi înconjurați de 27 027 de puncte în interiorul unor cercuri.

Bunny e la masa din bucătărie, nici nu se mai vede de după un vraf de facturi.

— Vai, Opusum, nu e proprietatea noastră. Pot să facă tot ce vor cu ea.

— De ce?

— Pentru că astea sunt regulile.

El își lipește fruntea de ușa glisantă. Ea rupe un cec, linge un plic.

— Știi ceva? S-ar putea ca mașinile alea să ne aducă vești bune. Îl mai știi pe Geoff-cu-G de la serviciu? Zice că terenurile de lângă Eden’s Gate se pot vinde și cu două sute de mii.

Se întunecă. Bunny repetă cifra a doua oară.

Camioanele trec huruind pe lângă căsuța mobilă, încărcate cu bușteni; buldozerele străpung capătul unde Arcady Lane se înfundă și taie în coama dealului o prelungire în formă de Z. În fiecare zi, imediat după plecarea ultimului camion, Seymour merge pe strada cea nouă cu căștile pe urechi.

Țevi de canalizare zac ca niște coloane căzute în fața unor mormane de moloz; colaci imenși de cabluri se zăresc ici și colo. Aerul miroase a așchii de lemn, a rumeguș și a benzină.

Oameni-Ac zac striviți în noroi. *Avem picioarele rupte*, murmură ei, cu vocile lor de xilofon. *Orașele noastre sunt în ruină.* La jumătatea dealului, luminișul Prietenei-de-Nădejde a devenit un talmeș-balmeș de rădăcini și crengi, răscolit de urme de roți. Deocamdată, uriașul pin galben uscat e încă în

picioare. Seymour cercetează cu privirea fiecare creangă, fiecare ramură, până când începe să-l doară gâtul.

Pustiu, pustiu, pustiu, pustiu.

— Hei!

Nimic.

— Mă auzi?

N-o mai vede pe Prietenă-de-Nădejde timp de patru săptămâni. Cinci. Cinci și jumătate. Pe zi ce trece, și mai multă lumină inundă ceea ce fusese cu doar câteva ceasuri în urmă o pădure.

Panouri imobiliare răsar în sus și-n jos pe strada proaspăt pavată, două deja cu eticheta VÂNDUT pe ele. Seymour ia un pliant. Pe el scrie *Stilul de viață pe care vi l-ați dorit întotdeauna în Lakeport.* E și o hartă a terenurilor pentru case, o fotografie făcută de o dronă, cu lacul în depărtare.

La bibliotecă, Marian îi spune că oamenii de la Eden's Gate au depășit în pas alergător toate obstacolele de urbanism și planificare, au organizat o dezbatere publică, au împărțit niște brioșe absolut delicioase, cu logoul lor inscripționat pe glazură. I-a spus că au cumpărat chiar și bătrâna dărăpănătură victoriană de lângă bibliotecă, ca s-o renoveze și s-o transforme în showroom.

— Dezvoltarea, spune ea, a făcut mereu parte din povestea acestui oraș.

Scoate dintr-o cartotecă de la Secția istorie locală câteva fotografii în alb-negru vechi de un secol. Șase tăietori de lemne stau umăr la umăr pe trunchiul unui cedru doborât. Niște pescari arată niște somoni lungi de un metru, ținându-i de branhii. Câteva sute de piei de castor atârnă pe peretele unei cabane.

Privind imaginile, Seymour simte vibrația tunetului pe șira spinării. Are o viziune cu o sută de mii de Oameni-Ac ridicându-se din ruinele pădurii și luând cu asalt camioanele constructorilor, o armată colosală care nu știe ce-i frica, deși nu are nici o șansă, găurind cauciucurile cu înțepături minuscule, străpungând bocancii muncitorilor. Camionetele instalatorilor sar în aer.

— Multă lume din Lakeport se bucură că a apărut Eden's Gate, spune Marian.

— De ce?

Ea îi zâmbește trist.

— Păi știi cum se spune.

El își molfăie gulerul cămășii. Nu știe cum se spune.

— Banii nu sunt totul. Sunt singurul lucru.

Ea îl privește ca și cum s-ar aștepta să râdă, dar el nu înțelege gluma, apoi o femeie cu ochelari de soare arată cu degetul mare spre capătul bibliotecii, spunând: „Cred că v-a refulat toaleta", iar Marian se grăbește într-acolo.

Nonficțiune 598.9:

În fiecare an, în Statele Unite mor între 365 de milioane și un miliard de păsări doar pentru că se lovesc de ferestre.

Compendiu de biologie aviară:

Mai mulți martori oculari au povestit că, după moartea ciorii, multe alte ciori (cu mult peste o sută, după unele relatări) au coborât din copaci și s-au plimbat în cercuri în jurul păsării moarte timp de cincisprezece minute.

Nonficțiune 598.27:

După ce perechea ei s-a lovit de cablu, cercetătorii au observat că bufnița s-a întors în cuib și a rămas acolo, cu fața spre copac, timp de mai multe zile, până când a murit.

Într-o zi, pe la jumătatea lunii iunie, Seymour ajunge acasă de la bibliotecă, se uită spre Eden's Gate și vede că au tăiat uriașul copac mort al Prietenei-de-Nădejde. În locul trunchiului care se înălța pe dealul din spatele casei e acum un gol.

Un bărbat desfășoară un furtun portocaliu dintr-un camion; un excavator sapă șanțuri pentru rigole; cineva strigă: „Mike! Mike!“ De pe bolovanul în formă de ou se vede acum până departe, pe o morenă golașă, despădurită până sus în vârf.

Băiatul aruncă manualele și o ia la fugă. Pe Arcady Lane, apoi pe Spring Street, spre sud, pe acostamentul acoperit de pietriș de pe Route 55, cu traficul vuind pe lângă el, cuprins nu atât de furie, cât de panică. Totul trebuie să redevină ca înainte.

E ora cinei, iar la Pig N' Pancake e plin ochi. Seymour se oprește gâfâind la intrarea în local și scrutează fețele. Managerul îl ia la ochi; cei care așteaptă să se elibereze o masă urmăresc scena. Bunny iese pe ușa bucătăriei, cu ambele brațe încărcate de farfurii.

— Seymour? Ai pățit ceva?

Reușind cumva să țină în echilibru cinci farfurii cu sendvișuri cu carne de vită și pui prăjit, Bunny se apleacă, iar el își ridică o cască.

Mirosuri: carne tocată de vită, sirop de arțar, cartofi prăjiți. Zgomote: pietre stivuite, lovituri de baros, alarmele autobasculantelor când dau înapoi. E la mai mult de doi kilometri de Eden's Gate, dar într-un fel sau altul tot aude, ca și cum în jurul lui s-ar construi o închisoare, ca și cum ar fi o muscă prinsă și înfășurată într-o pânză de păianjen.

Clienții privesc. Managerul privește.

— Oposum?

Cuvintele i se îngrămădesc în spatele dinților. Un picolo trece pe lângă ei,

împingând un scaun înalt pe rotile, iar rotilele fac tronczvâr pe dalele podelei. O femeie râde. Cineva strigă: „E gata comanda!“ Pădurea, copacul, bufnița – simte în tălpi drujba mușcând dintr-un trunchi, simte cum se trezește speriată Prietenă-de-Nădejde. Nu-i timp de stat pe gânduri: cazi ca umbra în lumina zilei și încă un refugiu e stârpit de pe lume.

— Seymour, bagă mâna în buzunarul meu. Simți cheile? Mașina e aici, afară. Du-te și stai acolo, unde e liniște, fă-ți exercițiile de respirație și vin și eu cât pot de repede.

Stă în Pontiac în timp ce umbrele se preling printre pini. Inspiri patru secunde, ții patru secunde, expiri patru secunde. Bunny iese cu șorțul pe ea, intră în mașină și-și freacă tâmplele cu podul palmei. Are într-o caserolă trei clătite cu frișcă și căpșuni.

— Ia-le cu mâna, scumpule, nu-i nici o problemă.

Lumina tot mai slabă păcălește, parcarea se alungește, copacii par dintr-un vis. Răsare o primă stea, care se ascunde iar. Prieteni buni, prieteni buni, nicicând nu ne vom despărți.

Bunny rupe o bucată de clătită și i-o dă.

— Îmi dai voie să-ți scot căștile?

El dă din cap.

— Și să te ating pe păr?

El încearcă să nu tresară în timp ce degetele ei i se încurcă în bucle. O familie iese din restaurant, se urcă într-o camionetă și pleacă.

— Știu, puștiule, schimbarea e nasoală. Viața e nasoală. Dar ne rămâne casa. Ne rămâne curtea noastră. Ne avem unul pe altul. Nu-i așa?

El închide ochii și o vede pe Prietenă-de-Nădejde plutind deasupra unui pustiu de parcări nesfârșite, fără să aibă unde să vâneze, unde să poposească, unde să doarmă.

— N-o să fie așa de groaznic să avem și noi vecini pe-aproape. Poate o să fie și copii de vârsta ta.

Un adolescent cu șorț iese valvârtej pe ușa din spate și aruncă la tomberon un sac negru dolofan.

— Ele au nevoie de terenuri de vânătoare întinse. Preferă în special punctele de observație înalte, ca să poată vâna șoareci-de-câmp.

— De care șoareci?

— De câmp.

Ea îi frământă căștile în mâini.

— În nord sunt pe puțin douăzeci de locuri din astea unde ar fi putut zbura bufnița ta. Păduri mai mari și mai bune. Pe alese.

— Chiar sunt?

— Sigur.

— Cu mulți șoareci-de-câmp?

— Cu tonele. Mai mulți decât ai tu fire de păr în cap.

Seymour mai mestecă o bucată de clătită, iar Bunny se privește în oglinda retrovizoare și oftează.

— Pe cuvântul tău, mami?

— Pe cuvântul meu.

ARGOS

AL 61-LEA AN AL MISIUNII

Konstance

E dimineața zilei în care împlinește zece ani. În Compartimentul 17, Lumina ia locul NeLuminii, și Konstance merge la toaletă, își perie părul, își pudrează dinții, iar când dă perdeaua la o parte, îi găsește acolo pe mama și tata.

— Închide ochii și întinde mâinile, spune mama, iar Konstance o ascultă.

Știe încă înainte de a deschide ochii ce i-a pus mama pe brațe: o salopetă de lucru nouă. E dintr-un material galben canar, e tivită la manșete cu mici cusături în formă de x, și mama i-a brodat pe guler un pin bosniac minuscul, ca puietul de doi ani și jumătate care crește la Ferma 4.

Konstance o duce la nas; miroase a ceva atât de rar – a nou.

— O să-ți vină mai bine când mai crești, spune mama, trăgându-i fermoarul până la gât.

Toată lumea e prezentă la cantină – Jessi Ko, Ramón, doamna Chen, Tayvon Lee și doctorul Pori, care predă matematica și are nouăzeci și nouă de ani – și toată lumea cântă cântecul de Ziua Bibliotecii, iar Sara Jane îi pune în față două clătite mari din făină adevărată, așezate una peste alta. Pe margini șiroiesc cascade de sirop.

Toată lumea privește, mai ales băieții adolescenți, pentru că nimeni nu mai mâncase o clătită din făină adevărată de la propria aniversare de zece ani. Konstance rulează prima clătită și o mănâncă din patru înghițituri; la a doua nu se grăbește. Când termină, ridică tava la gură și o linge, stârnind aplauze.

După asta, mama și tata o conduc înapoi în Compartimentul 17, ca să aștepte. A reușit cumva să se păteze cu sirop pe mânecă și se teme că mama o să se supere, dar mama e prea surescitată ca să observe, iar tata se mulțumește să-i facă cu ochiul, apoi își linge un deget și o ajută să se curețe.

— La început o să fie destul de copleșitor, spune mama, dar până la urmă o să vezi că o să-ți placă, e momentul să mai crești și tu un pic, și poate că asta o să te ajute la…

Dar n-apucă să termine fraza, că-și face apariția doamna Flowers.

Doamna Flowers are ochii încețoșați de cataractă, răsuflarea îi duhnește a concentrat de morcovi și pe zi ce trece pare tot mai împuținată. Tata o ajută să așeze Premergătorul pe care l-a adus cu ea pe podea, lângă masa de cusut a mamei.

Doamna Flowers scoate din buzunarul salopetei de lucru o Vizieră cu sclipiri aurii.

— E la mâna a doua, bineînțeles, a fost a doamnei Alegawa, odihnească-se în pace. Poate că n-arată perfect, dar a trecut de toate testele.

Konstance urcă pe Premergător, care-i zbârnâie sub tălpi. Tata o strânge de mână, cu o expresie tristă și în același timp veselă, doamna Flowers spune „Ne vedem acolo“, apoi o ia clătinându-se îndărăt spre ușă, îndreptându-se spre compartimentul ei, aflat la șase uși de al lor. Konstance simte cum mama îi potrivește la ceafă Viziera, care o strânge peste oasele occipitale, îi cuprinde urechile și-i acoperă ochii. Se teme că o să doară, dar e mai degrabă ca și cum cineva s-ar fi furișat în spatele ei și i-ar fi pus două mâini reci pe față.

— Suntem aici, cu tine, spune mama.

Tata adaugă:

— Vom fi mereu lângă tine, iar pereții Compartimentului 17 se dezintegrează.

Se pomenește într-un atriu mare. Trei rânduri de biblioteci, înalte de patru metri și jumătate, deservite de sute de scări, par să se întindă pe kilometri întregi de-o parte și de alta. Deasupra celei de-a treia, arcadele identice ale unor coloane de marmură susțin un tavan cu boltă cilindrică, în mijlocul căruia se deschide un dreptunghi prin care se văd plutind nori pufoși pe un cer de cobalt.

Vede ici și colo în fața ei forme care stau în picioare la mese sau așezate pe fotolii. Alții studiază cărțile, stau rezemați de balustrade, urcă sau coboară pe scări. Și cât vede cu ochii, aerul e plin de cărți – unele mici cât mâna ei, altele mari cât salteaua pe care doarme – care zboară, decolând de pe rafturi sau întorcându-se pe ele, unele fâlfâind ca păsările cântătoare, altele mișcându-se greoi ca niște berze mari și dizgrațioase.

O clipă rămâne pur și simplu acolo, mută, privind în jur. Nu fusese niciodată într-un spațiu nici măcar pe departe comparabil ca mărime. Profesorul de matematică, doctorul Pori – numai că acum părul îi e bogat și negru, nu argintiu, și pare ud și totuși uscat –, coboară de pe o scară în dreapta ei, sărind treptele din două în două ca un tânăr sportiv, și aterizează cu

precizie pe ambele picioare. Îi face cu ochiul; dinții îi sunt albi ca laptele.

Galbenul salopetei lui Konstance e chiar și mai viu decât părea în Compartimentul 17. Pata de sirop a dispărut.

Doamna Flowers vine spre ea de la mare distanță, cu un cățeluș alb alergând în urma ei. E o versiune mai curată, mai tânără și mai veselă a doamnei Flowers, cu ochi căprui limpezi și un păr într-o nuanță de mahon, cu o tunsoare scurtă de profesoară, poartă o fustă și o jachetă într-o nuanță verde intens ca spanacul proaspăt, iar pe un sân, cusute cu ață aurie, strălucesc cuvintele *Bibliotecară-șefă.*

Konstance se apleacă să mângâie cățelul; mustățile animalului freamătă; ochii negri îi strălucesc; blana chiar pare blană la pipăit. Mai că-i vine să râdă de încântare.

— Bine ai venit la Bibliotecă, spune doamna Flowers.

Înaintează împreună cu Konstance de-a lungul atriului. Mai mulți membri ai echipajului ridică ochii de la mese și zâmbesc la trecerea lor; câțiva înalță baloane pe care scrie E ZIUA DE BIBLIOTECĂ, iar Konstance se uită după ele cum se ridică spre cer prin deschizătura tavanului.

Cotoarele cărților din imediata lor apropiere sunt colorate în albastru-verzui, maro și purpuriu imperial, unele par subțiri și delicate, pe când altele par niște mese gigantice fără picioare, îngrămădite pe rafturi.

— Nu te sfii, spune doamna Flowers, nu poți să le strici, iar Konstance atinge cotorul unei cărți micuțe, care se înalță și se deschide în fața ei. Din paginile ei de hârtie subțire cresc trei margarete, iar pe mijlocul fiecărei pagini strălucesc aceleași trei litere, *MCV.*

— Unele sunt cam aiuritoare, spune doamna Flowers.

Bate ușor în carte, care se închide și zburătăcește la locul ei. Konstance privește șirul de cărți până departe, unde atriul se pierde la orizont.

— Cât se întinde…?

Doamna Flowers zâmbește.

— Doar Sybil știe cu adevărat.

Trei băieți adolescenți, frații Lee și Ramón – numai că Ramón într-o versiune mai suplă, mai îngrijită –, aleargă și sar pe o scară, doamna Flowers le strigă „Mai încet, vă rog“, iar Konstance încearcă să-și aducă aminte că e tot în Compartimentul 17, îmbrăcată cu salopeta ei cea nouă și cu Viziera de căpătat, deplasându-se cu un Premergător înghesuit între patul tatei și masa de cusut a mamei – că doamna Flowers, frații Lee și Ramón sunt și ei în compartimentele familiilor lor, tot pe Premergătoare, tot cu Viziere, că sunt cu toții închiși înăuntrul unui disc care gonește prin spațiul interstelar, că Biblioteca e doar un furnicar de date în candelabrul pâlpâitor care e Sybil.

— În dreapta e Istoria, spune doamna Flowers, în stânga e Arta Modernă,

apoi Limbile, băieții ăștia se duc la Secția Jocurilor, care e foarte populară, desigur.

Se oprește la o masă neocupată, cu scaune de-o parte și de alta, și-i face semn lui Konstance să se așeze. Pe masă sunt două cutii: una cu creioane, cealaltă cu coli de hârtie dreptunghiulare. Între ele e o mică fantă de alamă, pe marginea căreia sunt gravate cuvintele *Aici se răspunde la întrebări.*

— Când sosește Ziua Bibliotecii pentru copii, spune doamna Flowers, și-s atâtea de asimilat, încerc să simplific lucrurile. Patru întrebări, o mică vânătoare de comori. Prima întrebare. Cât de departe de Pământ e destinația noastră?

Konstance clipește, șovăind, iar expresia doamnei Flowers se îmblânzește.

— Nu e nevoie să memorezi, dragă. Ăsta-i rostul Bibliotecii. Arată spre cutii.

Konstance ia un creion: pare atât de real, că-i vine să-și înfigă dinții în el. Și hârtia! E atât de curată, de tare: în afara Bibliotecii, în tot *Argos*-ul nu găsești nici o bucățică de hârtie la fel de curată. Scrie: *Ce distanță e între Pământ și BetaOph2?*, apoi se uită la doamna Flowers, doamna Flowers încuviințează din cap, iar Konstance strecoară bilețelul în fantă.

Hârtia se face nevăzută. Doamna Flowers își drege glasul și arată cu degetul, iar sus, în spatele lui Konstance, în cel de-al treilea sector al bibliotecii, o carte groasă, maronie alunecă de pe un raft. Se rotește prin atriu, ocolește alte câteva cărți zburătoare, planează, apoi coboară și se deschide.

Înăuntru, pe două pagini se desfășoară un tabel cu titlul *Lista verificată a exoplanetelor din Zona Posibil Locuibilă, B-C.* În prima coloană se rotesc mici lumi multicolore: unele stâncoase, altele clocotind de gaze, altele înconjurate de inele, altele târând cozi de gheață în urma atmosferelor. Konstance urmărește rândurile cu degetul până găsește Beta Oph2.

4,2399 de ani-lumină.

— Bun. A doua întrebare. Cu ce viteză ne deplasăm?

Konstance scrie întrebarea, o strecoară în fantă și, în timp ce primul volum se îndepărtează în zbor, sosește un sul de grafice care se desfășoară pe masă. Din centrul acestora se ridică în aer un număr colorat într-o nuanță tare de albastru.

7 734 958 de kilometri pe oră.

— Bun. Doamna Flowers ridică trei degete. Care e speranța de viață a unei ființe umane optime din punct de vedere genetic, în condițiile misiunii?

Întrebarea intră în fantă; de pe rafturi zboară o jumătate de duzină de documente de mărimi diferite, care se apropie fâlfâind.

Pe unul scrie *114 ani.*

Pe al doilea scrie *116 ani.*

Pe al treilea scrie *119 ani*.

Doamna Flowers se apleacă să scarpine urechile cățelului care stă la picioarele ei. Dar ochii ei continuă s-o urmărească pe Konstance.

— Acum știi cu ce viteză merge *Argos*, ce distanță trebuie să parcurgă și care e speranța de viață a unui pasager în aceste condiții. Ultima întrebare. Cât va dura călătoria noastră?

Konstance privește fix masa.

— Folosește Biblioteca, dragă.

Doamna Flowers bate din nou în fantă cu o unghie. Konstance scrie întrebarea pe un bilețel, îl strecoară în fanta care-l înghite, moment în care o singură bucată de hârtie apare sus, pe bolta cilindrică, de unde plutește în jos, legănându-se ca o frunză și aterizând în fața ei.

— 216 078 de zile pământene.

Sub privirea doamnei Flowers, Konstance fixează imensitatea atriului până departe, unde rafturile și scările se unesc la orizont, o scânteie de înțelegere se aprinde, apoi se stinge iar.

— Câți ani înseamnă asta, Konstance?

Copila ridică ochii. Un stol de păsări digitale trece deasupra boltei cilindrice, dedesubt, la o sută de altitudini diferite, săgetează aerul o sută de cărți, suluri de hârtie și documente, iar Konstance se simte privită de toți cei aflați în Bibliotecă. Scrie *Câți ani înseamnă 216 078 de zile pământene*, pune întrebarea în fantă și o nouă hârtie planează până la ea.

592.

Textura lemnului de la suprafața biroului se învolburează sau așa pare, dalele de marmură ale podelei încep să se rotească și ele în vârtejuri, și fata simte o tulburare în stomac.

Numai împreună,
numai împreună…

Cinci sute nouăzeci și doi de ani.

— Niciodată n-o să…

— Întocmai, copilă. Știm că Beta Oph2 are o atmosferă ca cea a Pământului, că are apă în stare lichidă ca Pământul și că are, probabil, un fel de păduri. Dar nu le vom vedea niciodată. Nici unul dintre noi. Noi suntem generațiile-punte, mijlocitorii, cei care-și fac datoria pentru ca urmașii noștri să fie pregătiți.

Konstance își sprijină palmele de masă; parcă o ia cu leșin.

— Știu, adevărul e greu de acceptat. De-aia nu ducem imediat copiii la Bibliotecă. Așteptăm să vă maturizați suficient.

Doamna Flowers ia din cutie o bucată de hârtie și scrie ceva.

— Vino, vreau să-ți mai arăt ceva.

Potrivește hârtia în fantă și o carte ferfeniță, mare și înaltă cât ușa Compartimentului 17, sare de pe un raft de la al doilea nivel, fâlfâie de câteva ori fără pic de grație și aterizează deschisă în fața lor. Are paginile foarte negre, ca o ușă deschisă pe buza unui hău fără fund.

— Mă tem că Atlasul e cam depășit, spune doamna Flowers. Îl prezint tuturor copiilor de Ziua Bibliotecii, dar de obicei se orientează repede spre lucruri mai ingenioase, mai captivante. Încearcă.

Konstance apasă o pagină cu degetul, apoi și-l trage înapoi. Încearcă și cu piciorul. Doamna Flowers o ia de mână, Konstance închide ochii, se încordează și pășesc înăuntru împreună.

Nu cad, rămân suspendate în beznă. Din toate direcțiile, ace de lumină perforează întunericul. În spatele lui Konstance plutește cadrul Atlasului, un dreptunghi de lumină prin care întrezărește încă rafturile Bibliotecii.

— Sybil, du-ne la Istanbul, spune doamna Flowers.

Departe, în întunericul de dedesubt, un firicel crește până devine un punct, apoi o sferă albastru-verzuie care se mărește; o emisferă albastră, învăluită într-un turbion de vapori, se rotește în soare, pe când cealaltă traversează un întuneric ultramarin, tivit cu lumină electrică.

— Ăsta e…? întreabă Konstance, dar deja se prăvălesc spre sferă cu picioarele înainte, dacă nu cumva se ridică ea spre ele: pivotează, devine enormă, îi umple câmpul vizual.

Konstance își ține respirația în timp ce dedesubt se desfășoară o peninsulă – verde jad împestrițat cu bej și roșu, un preaplin de culoare pentru ochii ei; lucrul acela care se apropie cu viteză de ea e mai bogat, mai complex și mai complicat decât orice și-a imaginat sau a crezut vreodată că-și imaginează, un miliard de Ferme 4 la un loc, și iat-o plonjând împreună cu doamna Flowers printr-un văzduh transparent și cumva luminescent totodată, coborând deasupra unei rețele dense de drumuri și acoperișuri până când, în sfârșit, picioarele ei ating Pământul.

Au ajuns pe un câmp pustiu. Cerul e de un albastru ca de nestemată și nu se vede nici un nor. Printre ierburi zac pietre albe uriașe, ca niște măsele pierdute de uriași. În stânga, pe lângă o șosea aglomerată, în ambele direcții unduiește cât poate vedea cu ochii un zid de cărămidă uriaș, în ruină, presărat tot cu smocuri de iarbă și marcat cam din cincizeci în cincizeci de metri de turnuri late, roase de vreme.

Konstance are senzația că toți neuronii din cap i-au luat foc. Și mai spuneau că Pământul e o ruină.

— După cum știi, spune doamna Flowers, ne deplasăm prea repede ca să primim informații noi, așa că, în funcție de când datează aceste imagini, așa arăta Istanbulul în urmă cu șaizeci sau șaptezeci de ani, înainte ca *Argos* să

părăsească orbita terestră joasă.

Ierburi! Ierburi cu frunze ca lamele foarfecii de cusut a mamei, ierburi cu frunze de forma ochilor lui Jessi Ko, ierburi cu flori mov minuscule pe tulpini verzi minuscule – de câte ori nu-l auzise pe tatăl ei rememorând splendoarea ierburilor? O piatră de lângă piciorul ei e bălțată cu negru – să fie licheni? Tata vorbește tot timpul despre licheni! Întinde mâna s-o atingă, dar trece prin ea.

— Nu poți decât să te uiți, spune doamna Flowers. Singurul lucru solid din Atlas e pământul. Cum ziceam, odată ce copiii descoperă noutățile, rareori mai calcă pe-aici.

O conduce pe Konstance la poalele zidului. Totul e nemișcat.

— Mai devreme sau mai târziu, copilă, spune doamna Flowers, toate lucrurile vii mor. Tu, eu, mama ta, tatăl tău, toți și toate. Chiar și blocurile de calcar din care sunt construite zidurile astea sunt alcătuite în principal din scheletele unor făpturi moarte de mult, melci și corali. Vino!

La umbra celui mai apropiat turn se află imaginile câtorva oameni: unul privește în sus, altul e surprins în timp ce urcă treptele. Konstance vede o cămașă cu nasturi, pantaloni albaștri, niște sandale bărbătești, o haină de femeie, dar programul le-a estompat fețele.

— E pentru confidențialitate, explică doamna Flowers.

Arată spre o scară ce șerpuiește în jurul turnului.

— Urcăm.

— Parcă spuneați că pământul e singurul lucru solid.

Doamna Flowers zâmbește.

— Drăguță, dacă umbli pe-aici o vreme, înveți niște secrete.

Cu fiecare treaptă, Konstance vede tot mai mult din orașul modern care se răsfiră de-o parte și de alta a zidului: antene, automobile, prelate, o clădire imensă cu o mie de ferestre, totul încremenit în timp; aproape că nici nu mai respiră, dornică să cuprindă totul.

— De când există specia noastră, noi oamenii am încercat, fie prin medicină și tehnologie, fie prin acumulare de putere și bunuri, fie prin a spune povești, să învingem moartea. Nimeni n-a reușit vreodată.

Ajung în vârful turnului, iar Konstance privește de acolo, ametită: cărămida ruginie, calcarul făcut din trupurile unor ființe moarte, iedera verde care curge în valuri pe ziduri – e prea mult.

— Dar unele dintre lucrurile pe care le construim, continuă doamna Flowers, chiar sunt trainice. În jurul anului 410 al Erei Comune, împăratul acestui oraș, Teodosie al II-lea, a început să construiască aceste ziduri, peste șase kilometri, ca să facă legătura cu cei treisprezece kilometri de ziduri care existau deja pe chei. Fortificațiile lui Teodosie aveau un zid exterior, gros de doi metri și înalt de nouă metri, și unul interior, gros de cinci metri și înalt de doisprezece – cine poate ști câți și-au frânt spinările în timpul lucrărilor de

construcție?

O insectă micuță fusese surprinsă în timp ce străbătea parapetul chiar în fața lui Konstance. Are o carapace lucioasă, într-o nuanță de negru-albăstrui, și picioare cu articulații incredibile – un cărăbuș.

— Mai mult de o mie de ani, aceste ziduri au respins orice atac, spune doamna Flowers. Cărțile erau confiscate la porți și înapoiate abia după ce fuseseră copiate, totul de mână, bineînțeles, și unii sunt de părere că, într-o vreme, bibliotecile din oraș conțineau mai multe cărți decât toate celelalte biblioteci din lume laolaltă. Și în tot acest timp au fost cutremure, inundații și armate de invadatori, iar locuitorii orașului și-au dat mâna ca să întărească zidurile atunci când le năpădeau buruienile, iar ploaia pătrundea în crăpături, până când au și uitat că existase o vreme și fără ziduri.

Konstance întinde mâna spre cărăbuș, dar parapetul se destramă în pixeli și iar pipăie în gol.

— Noi două n-o să ajungem niciodată pe Beta Oph2, dragă, e un adevăr dureros. Dar cu vremea o să ajungi la concluzia că e ceva nobil în a lua parte la o inițiativă care-ți va supraviețui.

Zidurile nu se mișcă, oamenii de jos nu respiră, copacii nu se leagănă, mașinile stau pe loc, cărăbușul e încremenit în timp. Un gând sau o amintire care capătă un sens nou o străfulgeră pe Konstance: gândul la alte fete de zece ani înaintea ei, maică-sa, de pildă, care se născuseră pe *Argos*, se treziseră de Ziua Bibliotecii visând la clipa în care aveau să pășească pe Beta Oph2 și să ia o gură de aer în afara *Argos*-ului, la locuințele pe care aveau să le clădească, la munții pe care aveau să urce, la formele de viață pe care aveau să le descopere – un al doilea Pământ! –, iar după prima lor zi în Bibliotecă ieșiseră din compartimentele lor cu frunțile brăzdate de văi, cu umerii căzuți, cu luminițele din ochi stinse. Nu mai alergaseră pe coridoare, începuseră să ia Hipnopicături la ora de NeLumină; i se întâmplase să zărească alți copii care se uitau lung la pereți sau la propriile mâini sau care treceau pe lângă Cantină aduși de spate și istoviți de parc-ar fi cărat saci invizibili de piatră.

Tu, eu, mama ta, tatăl tău, toți și toate.

— Dar eu nu vreau să mor, spune ea.

Doamna Flowers zâmbește.

— Știu, dragă. Nici n-o să mori mult timp de-acum încolo. Vei contribui la o călătorie extraordinară. Hai, e momentul să mergem; aici timpul curge ciudat și începe A Treia Masă.

O ia de mână pe Konstance și se desprind împreună de turn, lăsând în urmă orașul, după care se ivește o strâmtoare, apoi mări, continente, iar Pământul se micșorează până se face iar cât o gămălie de ac și ies din Atlas în Bibliotecă.

În atriu, cățelușul dă din coadă și se urcă pe piciorul lui Konstance cu lăbuțele, iar doamna Flowers o privește cu blândețe în timp ce uriașul atlas

ferfenițit se închide, se înalță și plutește înapoi pe raftul său. Cerul de deasupra tavanului a căpătat între timp culoarea lavandei. Prin aer zboară mai puține cărți. Majoritatea membrilor echipajului au dispărut.

Are palmele umede și o dor picioarele. Când se gândește la copiii mai mici care gonesc acum pe coridoare spre A Treia Masă, o durere prelungă o săgetează ca o lamă. Doamna Flowers arată spre rafturile nesfârșite.

— Fiecare dintre cărțile astea, copilă, e o ușă, o poartă spre alte vremuri, alte locuri. Ai toată viața înainte și ale tale sunt cât vei trăi. Nu crezi că va fi de-ajuns?

OPT

IAR ȘI IAR

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Θ

…către miazănoapte şi tot către miazănoapte, vreme de câteva săptămâni, morarul şi fiul său mă călăriră spre miazănoapte. Mă rodeau cârceii şi mi se crăpaseră copitele, tare m-aş fi odihnit şi m-aş fi ospătat cu nişte pâine, poate şi cu o bucăţică, două de miel fript, o supă de peşte gustoasă şi o cupă cu vin, dar nici n-ajunserăm bine la ferma lor râpoasă şi îngheţată, că morarul mă şi duse la moară şi mă înhămă la roată.

Trăgeam în cercuri nesfârşite, învârtind de piatră, pare-se măcinând grâu şi orz pentru toţi fermierii din ţinutul ăla prăpădit şi geros, iar dacă începeam fie şi numai preţ de-un pas, fiul morarului lua numaidecât băţul din colţ şi mă trosnea peste picioarele din spate. Când în sfârşit îmi dădură drumul să pasc, din cer ploua cu gheaţă, vântul bătea cu o mânie glacială, iar caii n-aveau de gând să-mpartă cu dragă inimă sărăcia lor de iarbă. Ba mai rău, mă bănuiră că le seduc nevestele, deşi n-aveam nici o chemare! N-aveai să găseşti nici urmă de trandafir acolo cu lunile.

Mă uitam cum trec păsările în zbor pe cer, în drum spre tărâmuri mai verzi, şi dorul mi se aprindea în piept. De ce erau zeii atât de cruzi? Nu îndurasem destul pentru pornirile-mi curioase? În valea aia hâdă n-am făcut decât să învârt de roată, iar şi iar, iar şi iar, de mă lua cu rău şi ameţeală, aş fi putut să jur c-am scurmat până-n măruntaiele pământului şi că în curând aveam să intru până la brâu în apele clocotitoare ale Aheronului, râul durerii, şi să-l privesc în faţă pe Hades…

DRUMUL SPRE CONSTANTINOPOL

IANUARIE–APRILIE 1453

Omeir

De la poligonul din Edirne și până în Orașul-Rege sunt peste două sute de kilometri, și tunul parcurge acest drum mai lent decât s-ar mișca un om târâș. Caravana de boi care-l trage e alcătuită din treizeci de perechi, înhămați cu toții la o oiște comună din mijloc, o caravană atât de lungă și care se poate poticni în atâtea locuri, încât se oprește de zeci de ori pe zi. În spatele și în fața lor, alți boi trag culverine, catapulte și archebuze, vreo treizeci de piese de artilerie cu totul, și mai sunt unii înhămați la căruțe cu praf de pușcă sau ghiulele de piatră, unele atât de mari, încât Omeir nu le poate cuprinde în brațe.

Pe ambele laturi ale drumului, oameni și dobitoace trec iute pe lângă boi, ca un râu curgând pe lângă o stâncă: asini împovărați cu provizii, cămile ducând în spinare zeci de vase de lut, care cu merinde, scânduri, frânghie și pânzeturi. Cât de felurită e lumea! Omeir vede ghicitori, dervișii, astrologi, învățați, brutari, armurieri, fierari, magi în robe zdrențuite, cronicari, vindecători și stegari ducând flamuri de toate culorile. Unii poartă platoșe de piele, alții au pene la coifuri, unii sunt desculți, alții încălțați cu cizme de piele lucioasă de Damasc, înalte până la genunchi. Vede un grup de sclavi cu trei cicatrici orizontale pe frunte (câte una pentru fiecare stăpân mort, îl lămurește Maher); vede un bărbat cu un asemenea cucui în frunte de la cât s-a prosternat în rugăciune, încât pare să poarte pe cap o uriașă unghie de ceară.

Într-o după-amiază, un catârgiu îmbrăcat în piele de urs, cu o despicătură a buzei de sus care aduce binișor cu a lui Omeir, trece printre boi cu capul plecat. Când ajunge în dreptul lui, ochii li se întâlnesc, catârgiul își ferește privirea, iar Omeir nu-l mai vede niciodată.

Oscilează între uimire și descurajare. Când merge la culcare lângă foc și se trezește lângă tăciuni, cu hainele scânteind de chiciură, când stă lângă ceilalți căruțași în timp ce focul e reaprins și mănâncă toți orz uscat, ierburi și bucăți de carne de cal din aceeași oală de aramă, are un sentiment de apartenență pe care nu-l mai încercase până atunci nici pe departe, sentimentul că participă cu toții la o strădanie colosală și îndreptățită, o misiune atât de merituoasă, încât găsește loc chiar și unui băiat cu o mutră ca a lui – toată lumea mergând spre răsărit, spre mărețul oraș, ca la chemarea fluierașului vrăjit din poveștile bunicului. În fiecare dimineață, zorii se ivesc tot mai devreme, orele de lumină se înmulțesc, iar cerul e inundat de stoluri migratoare de cocori, apoi de rațe, apoi de păsări cântătoare, ca și cum întunericul ar pierde bătălia, iar victoria ar fi predestinată.

Dar, alteori, entuziasmul îl părăsește. Ditamai bulgării de noroi se lipesc de copitele lui Copac și Clar-de-Lună, lanțurile scrâșnesc, frânghiile pârâie, fluierele țiuie pe lângă caravană, iar aerul clocotește de țipetele animalelor chinuite. Mulți boi au juguri fixe, nu dintre cele care alunecă, așa cum meșterește bunicul, și puțini sunt deprinși cu greutăți atât de mari pe teren accidentat, așa că-n fiecare ceas sunt animale rănite.

Pentru Omeir, fiecare zi e o lecție despre cât de nepăsători pot fi oamenii. Unii nu se sinchisesc să-și potcovească juncanii cu potcoave duble, alții nu verifică jugurile să n-aibă crăpături care să zgârie spinările boilor, unii nu le lasă animalelor răgazul să se refacă, scoțându-i din jug imediat ce termină de tras, iar alții nu le acoperă coarnele, ca să nu se împungă între ei. Mereu se lasă cu sânge, gemete, suferință.

Echipe de drumari precedă caravanele, încropind treceri, întinzând scânduri peste noroaie, dar la opt zile după plecarea din Edirne, caravana ajunge la un pârâu fără pod, cu ape umflate și tulburi și un curent care în partea cea mai adâncă formează o uriașă vâltoare întunecată. Căruțașii din față avertizează că pe fundul apei sunt pietre alunecoase, dar conducătorul caravanei spune că trebuie să meargă mai departe.

Caravana a trecut de jumătate când animalul aflat chiar în fața lui Copac alunecă. Jugul de care e legat partenerul lui îl ține o clipă în echilibru, după care piciorul boului se rupe atât de zgomotos, încât Omeir simte trosnetul în piept. Boul rănit cade într-o rână, cu perechea lui mugind lângă el, trăgând toată caravana spre stânga, iar Omeir îi simte pe Copac și Clar-de-Lună încordându-se ca să preia surplusul de greutate de la boii care se zbat duși de curent. Un căruțaș se repede și înfige o suliță lungă în primul animal, apoi în al doilea care se zvârcolește, iar apa se umple de sângele lor în timp ce fierarii le retează lanțurile și căruțașii aleargă pe lângă caravană, îndemnându-și și liniștindu-și animalele. Imediat apar călăreți care leagă boii morți de cai, să-i scoată din apă ca să poată fi tăiați, fierarii își așază pe malul nămolos forja și

foalele ca să repare lanțul, iar Omeir îi duce pe Clar-de-Lună și Copac pe iarbă, întrebându-se dacă ei înțeleg ce văzuseră.

Pe înserat, îl țesală mai întâi pe Copac, apoi pe Clar-de-Lună în timp ce pasc și le curăță copitele, propunându-și să nu mănânce din animalele măcelărite, în semn de respect, dar mai târziu, pe înnoptate, când mirosul umple aerul rece și blidele cu carne trec din mână-n mână, nu se poate abține. Mestecă, simțind cerul ca pe o povară ce-i stârnește o tulburare neagră.

Cu fiecare înserare, boii lui Omeir își pierd din strălucire. Copac clipește arar cu ochii lui imenși și umezi la Omeir, ca și cum l-ar ierta, iar dimineața, înainte să fie pus la jug, Clar-de-Lună rămâne la fel de curios, privind la fluturi sau la iepuri sau fremătând din nări ca să adulmece diferite mirosuri în vânt. Dar de obicei, odată scoși din jug, stau cu capetele plecate și pasc, ca și cum ar fi prea sleiți pentru orice altceva.

Băiatul stă lângă ei, afundat în noroi până la glezne, cu fața ascunsă de capișon, și privește genele lui Clar-de-Lună fluturând în sus și-n jos în felul lui blând și răbdător. Blana lui, care în tinerețe putea să pară aproape argintie, plină de mici curcubeie iridescente în soare, e acum șoricie. Un nor de muște roiește deasupra unei răni supurânde din umăr – primele muște ale primăverii, se gândește Omeir.

CONSTANTINOPOL

ÎN ACELEAȘI LUNI

Ana

Cana de plumb se cufundă în întunericul susurător, apa e amestecată cu argint viu, și Maria o bea până la fund. Pe drumul spre casă, zăpada troienește zidurile, înghițind drumul. Maria se îndreaptă de umeri.

— Pot să merg și singură, spune ea, mă simt excelent, dar iese în calea unui căruțaș, mai să fie strivită.

Când se lasă întunericul, stă și tremură în chilia lor.

— Îi aud cum se biciuiesc în stradă.

Ana ascultă. Tot orașul e învăluit în tăcere. Nu se aude decât zăpada spulberată pe acoperișuri.

— Cine, surioară?

— Tare frumos țipă.

O apucă apoi frigurile. Ana o înfofolește în toate hainele lor: flanelă de corp de pânză, șorț de lână, manta, fular, pătură. Aduce mangaluri cu cărbune aprins, dar Maria tremură întruna. De când se știe, sora ei i-a fost alături. Dar cât o să mai fie?

Deasupra orașului, cerul se înnoiește ceas de ceas: violet, argintiu, auriu, negru. Mai întâi cade măzăriche, apoi lapoviță, apoi grindină. Văduva Teodora se uită printre obloane și murmură versete din Matei: *Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului și vor plânge toate neamurile pământului*[11]. În spălător, Chryse spune că, dacă tot vine sfârșitul lumii, de ce n-ar termina vinul.

11. Matei 24, 30–32. Toate citatele din Biblie sunt preluate din Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008.

Pe străzi se vorbește când despre vremea ciudată, când despre numere. Unii spun că sultanul mărșăluiește de zor din Edirne cu o oaste de douăzeci de mii de inși. Alții, că numărul ostașilor bate spre o sută de mii. Câți apărători poate strânge orașul muribund? Opt mii. Alții prezic că-s mai degrabă patru mii, dintre care doar trei sute se pricep să mânuiască o arbaletă cum se cuvine.

Treisprezece kilometri de ziduri pe mare, peste șase kilometri de ziduri pe uscat, o sută nouăzeci și două de turnuri în total, și o să le apere pe toate cu patru mii de oameni?

Garda imperială rechiziționează arme ca să le redistribuie, dar în curtea din fața Sfintei Teofana, Ana vede un soldat păzind un morman jalnic de săbii ruginite. Acum i se spune că tânărul sultan e un făcător de minuni care vorbește șapte limbi și recită poeme antice, că studiază sârguincios astronomia și geometria, că e un cârmuitor blând și milostiv, care îngăduie toate credințele. În clipa următoare, că e un zbir însetat de sânge, care a poruncit ca frate-su mai mic să fie înecat în baie, apoi a pus să i se taie capul omului trimis să-l înece.

În atelier, văduva Teodora le interzice brodăreselor să vorbească despre primejdia care le pândește: nu le e îngăduit să vorbească decât despre ace, brodat și mărirea lui Dumnezeu. Răsucești firul de ață colorată, aduni firele răsucite câte trei, împungi cu acul, întorci rama. Într-o dimineață, Teodora o răsplătește cu mare pompă pe Maria pentru sârguința cu care a brodat douăsprezece păsări, câte una pentru fiecare apostol, pe un capișon verde din mătase care urmează să fie prins de o sfită episcopală. Cu degete tremurătoare, Maria se reapucă numaidecât de lucru, murmurând o rugăciune în timp ce potrivește mătasea de un verde intens în cadrul ei și răsucește ața prin urechea acului. Ana privește și se minunează: la ce sărbători o să mai poarte episcopii sfite de brocart, dacă vremea omului pe pământ e pe sfârșite?

Zăpada cade, îngheață, se topește și o ceață glacială împresoară orașul. Ana străbate iute curtea și merge în port, unde-l găsește pe Himerius tremurând lângă luntre. Chiciura poleiește bordul și vâslele, sclipind în cutele mânecilor lui și pe lanțurile puținelor corăbii comerciale care sunt încă ancorate în port. Băiatul pune un mangal pe fundul bărcii, aprinde o bucată de cărbune și aruncă plasele, iar Ana privește cu o încântare melancolică scânteile care se înalță prin ceață și se topesc în spatele lor. Himerius scoate din haină un șir de smochine uscate, mangalul strălucește la picioarele lor ca un secret cald și fericit, un borcan de miere ascuns pentru o noapte specială. Din vâsle picură apă, mănâncă amândoi, Himerius cântă un cântec pescăresc despre o sirenă cu sâni mari cât mieii, apa clipocește în jurul carenei, iar tonul băiatului devine serios când povestește din auzite că sunt căpitani genovezi care duc pe furiș la Genova pe oricine îi plătește suficient de gras, înainte să atace sarazinii.

— Tu ai fugi?

— O să mă pună la vâsle. Toate ziua şi toată noaptea să dăm la vâsle sub punte, scufundaţi pân' la brâu în propriul nostru pişat? În timp ce douăzeci de corăbii de-ale sarazinilor încearcă să ne izbească sau să ne dea foc?

— Dar zidurile, răspunde ea. Au rezistat la atâtea asedii până acum.

Himerius se întoarce la vâslit în timp ce inelele ramelor scrâşnesc şi digul alunecă pe lângă ei.

— Unchiu-meu zice că vara trecută un topitor ungur l-a vizitat pe împăratul nostru. Un om vestit pentru c-ar meşteri maşinării de război care fac praf şi pulbere zidurile de piatră. Dar ungurul a cerut de zece ori mai mult bronz decât avem în tot oraşul. Iar din câte spune unchiul, împăratului nostru nu-i dă mâna nici să tocmească o sută de arcaşi din Tracia. Abia dacă-şi permite un acoperiş deasupra capului, să nu-l plouă.

Marea clipoceşte, lovindu-se de dig. Himerius ridică vâslele în aer, scoţând aburi pe gură.

— Şi?

— Împăratul n-a avut bani să-i dea. Aşa că ungurul şi-a căutat pe unul care are.

Ana se uită la Himerius: ochii lui mari, genunchii noduroşi, picioarele de raţă; pare un amalgam de şapte făpturi diferite. Aude vocea copistului înalt: *Sultanul are maşinării de război care pot doborî ziduri de parc-ar fi din aer.*

— Vrei să spui că ungurului nu-i pasă în ce scop sunt folosite maşinăriile lui?

— Sunt mulţi oameni pe lumea asta, răspunde Himerius, cărora nu le pasă în ce scop sunt folosite maşinăriile lor. Câtă vreme sunt plătiţi.

Ajung la zid; hopa sus, ca o dansatoare; lumea se subţiază şi Ana uită de toate, în afară de mişcarea corpului ei, de reperele punctelor de sprijin pentru mâini şi picioare. În sfârşit, ieşirea prin gura leului, uşurarea de a simţi ceva solid sub picioare.

Petrece mai mult timp ca de obicei în biblioteca în ruine, scotocind în dulapurile fără uşi din care deja a prăduit aproape tot ce părea promiţător. Adună câteva suluri de hârtie roase de viermi – acte de vânzare, din câte bănuieşte –, traversând întunericul fără chef şi fără speranţă. În spate, ascuns după câteva teancuri de pergamente îmbibate de apă, găseşte un mic manuscris maroniu pătat, legat în ceea ce pare a fi piele de capră, pe care-l ia şi-l vâră în sac.

Ceaţa se îngroaşă, şi lumina lunii pălеşte. Prin acoperişul spart se aude uguit de porumbei. Ana spune în şoaptă o rugăciune către Sfânta Coralia, leagă sacul, îl târâie în jos pe scări, se strecoară prin gaura de scurgere, coboară pe zid şi sare în barcă fără un cuvânt. Cu obrazul supt, dârdâind, Himerius vâsleşte înapoi în port, cărbunele din mangal se mistuie, iar ceaţa îngheţată pare să se strângă în jurul lor ca o capcană. La poarta cartierului

veneţian nu sunt străji, iar când ajung la casa italienilor, totul e cufundat în întuneric. Smochinul din curte e smălţuit de gheaţă, iar gâştele nu se zăresc nicăieri. Băiatul şi fata tremură la perete, iar Ana îşi doreşte să răsară soarele.

În cele din urmă, Himerius încearcă uşa şi o găseşte descuiată. În atelier, toate mesele sunt goale. Vatra e rece. Himerius deschide obloanele şi camera se umple de o lumină fadă, glacială. Oglinda a dispărut, ca şi centaurul de teracotă, panoul cu fluturi, sulurile de pergament, răzuitoarele, sulele şi cuţitaşele pentru peniţe. Slugile puse pe liber, gâştele fugite sau gătite. Câteva pene rupte sunt împrăştiate pe dale; podeaua e pătată de cerneală vărsată; camera e ca o criptă pustiită.

Himerius lasă jos sacul. Preţ de-o clipă, pare cocoşat şi cenuşiu în lumina zorilor, moşneagul care nu va apuca niciodată să fie. În altă parte a cartierului, cineva strigă „Ştii ce nu pot să sufăr?“, un cocoş se pune pe cântat şi o femeie pe bocit. Ultimele zile ale lumii. Ana îşi aminteşte ce spusese odată Chryse: „Casele bogaţilor ard la fel de iute ca toate celelalte.“

Oricât ar fi pretins ei că salvează glasurile antichităţii, că se folosesc de înţelepciunea străbunilor pentru a sădi sămânţa rodnică a unui viitor nou, să fi fost într-adevăr copiştii din Urbino mai breji decât jefuitorii de morminte? Veniseră şi aşteptaseră ca tot ce mai rămăsese din oraş să fie spintecat, ca să dea ei iama în acele ultime comori care ţâşniseră afară. Apoi fugiseră la adăpost.

Pe fundul unui dulap gol, ceva îi atrage atenţia: o cutiuţă pentru tutun smălţuită, o piesă din colecţia de opt a unuia dintre copişti. Pe capacul ei crăpat, un cer trandafiriu se aşterne deasupra faţadei unui palat flancat de turnuri gemene, cu trei rânduri de balcoane. Himerius se uită pe fereastră, adâncit în propria dezamăgire, iar Ana ascunde cutia în rochie. Soarele se iveşte undeva deasupra negurilor, palid şi distant. Fata se întoarce cu faţa spre el, dar nu simte pic de căldură.

Ana duce sacul plin de cărţi ude acasă la Kalafates, îl ascunde în chilia pe care o împarte cu Maria şi nimeni nu se sinchiseşte s-o întrebe pe unde a umblat sau ce a făcut. Cusătoresele muncesc toată ziua în tăcere, aplecate ca iarba pe timp de iarnă, suflându-şi în palme sau punându-şi mitene ca să le ţină de cald, în timp ce formele înalte, pe jumătate terminate ale sfinţilor asceţi capătă contur pe mătasea din faţa lor.

— Credinţa, spune văduva Teodora, plimbându-se printre mese, ne ajută să răzbim orice necaz.

Maria stă aplecată deasupra capişonului de mătase, mişcând acul în sus şi-n jos, cu vârful limbii între dinţi, plăsmuind o privighetoare din aţă şi răbdare. După-amiază, vântul urlă dinspre mare, troienind zidurile dinspre apă ale catedralei Hagia Sofia, brodăresele spun că e un semn, iar până la căderea nopţii, copacii degeră iar, gheaţa îmbracă ramurile, şi brodăresele iarăşi spun

că e un semn.

La masa de seară primesc supă și pâine neagră. Unele femei spun că popoarele creștine de la apus i-ar putea salva dacă ar vrea, că Veneția, Pisa sau Genova ar putea trimite o flotă cu arme și cavalerie ca să-l zdrobească pe sultan, dar altele spun că republicile italiene nu se sinchisesc decât de căile maritime și de rutele comerciale, că au încheiat deja înțelegeri cu sultanul, că mai bine să fii răpus de săgețile sarazinilor decât să vină acolo papa și să se împăuneze cu victoria.

Parusia, a Doua Venire, sfârșitul lumii. La mânăstirea Sfântul Gheorghe, spune Agata, bătrânii păstrează un război cu douăsprezece plăcuțe pe-o parte și douăsprezece pe cealaltă parte, și de fiecare dată când un împărat moare, numele său e gravat în locul cuvenit.

— Războjul nu mai are decât o plăcuță goală, spune ea, iar când va fi scris și numele împăratului nostru, războjul se va umple, iar cercul istoriei se va închide.

Ana vede în flăcările din vatră siluetele soldaților gonind. Pipăie cutia pentru tutun de sub rochie, o ajută pe Maria să ia cu lingura din castron, dar Maria varsă supa până s-o ducă la gură.

A doua zi de dimineață, toate cele douăzeci de cusătorese stau la mesele lor când servitorul stăpânului Kalafates urcă în fugă pe scări – răsuflând greu și roșu la față de precipitare –, se repede la dulapul cu ațe, îngrămădește firele de aur și argint, perlele și mătăsurile într-un cufăr de piele și coboară într-un suflet fără un cuvânt.

Văduva Teodora coboară după el. Brodăresele se duc la fereastră să se uite: jos, în curte, hamalul îngrămădește suluri de mătase în spinarea măgarul lui Kalafates, cu ghetele alunecându-i în noroi, în timp ce văduva Teodora poartă o discuție de nedeslușit cu servitorul. Într-un final, acesta pleacă grăbit, iar văduva Teodora reapare pe scări cu fața udă de ploaie și rochia mânjită de noroi și le spune tuturor să-și vadă de cusut, iar Anei să adune acele împrăștiate de servitor pe podea, dar le e limpede tuturor că stăpânul le lasă de izbeliște.

La amiază, pe străzi trec vestitori călări strigând că, la apusul soarelui, porțile orașului vor fi zăvorâte. Estacada, un lanț gros cât mijlocul unui om, de care atârnă greutăți plutitoare, menit să țină la depărtare corăbiile care ar putea ataca din nord, dinspre Cornul de Aur, împrejmuiește portul și e fixat pe zidurile Galatei, peste Bosfor. Ana și-l imaginează pe Kalafates ghemuit pe puntea unei corăbii genoveze, verificându-și frenetic cuferele de călătorie în timp ce orașul se face tot mai mic în urma lui. Și-l închipuie pe Himerius desculț printre pescari, în timp ce amiralii orașului îi măsoară din priviri. Tunsoarea, cuțitul cu plăsele de piele de la brâu – se străduiește din răsputeri

să pară experimentat și neînfricat, dar în realitate e doar un băiat, înalt și ochios, care stă în ploaie în haina lui peticită.

La jumătatea după-amiezii, cusătoresele care sunt măritate și au copii părăsesc mesele de lucru. Din stradă răsună tropotitul copitelor, pleoscăitul roților și strigătele căruțașilor. Ana se uită la Maria, care-și vede de capișonul ei de mătase, strângând din ochi. Aude vocea copistului înalt: *Arca s-a izbit de stânci, copilă. Și o înghite marea.*

Omeir

Cu toții cercetează cerul zbuciumat; cu toții sunt cuprinși de neliniște. Cu voce tare, căruțașii spun că sultanul e răbdător și mărinimos, că știe ce le cere, că are înțelepciunea să priceapă că bombarda va sosi pe câmpul de bătălie când va fi mai multă nevoie de ea. Dar, după atâta străduință, Omeir simte freamătul mut care-i însuflețește. Vremea o ține numai într-o furtună, bicele șfichiuie, resentimentele mocnesc. Simte uneori că ceilalți îi scrutează chipul cu suspiciune vădită și se obișnuiește să se ridice de la foc și să se retragă în beznă.

Un povârniș le poate lua o zi întreagă, dar coborârile le dau cele mai mari bătăi de cap. Frânele pocnesc, osiile se strâmbă, vitele zbiară, îngrozite și chinuite; nu o dată, o bucată de oiște crapă, îngenunchind un bou, și în fiecare zi câte un juncan e măcelărit. Omeir își spune că fac un lucru drept – atâta silință, atâtea vieți dedicate transportării tunului. O campanie necesară, vrerea Domnului. Dar, uneori, dorul de casă îl copleșește din senin: un miros înțepător de fum, nechezatul unui cal noaptea și toate îi revin – susurul copacilor, șopotul pârâului. Mama topind ceara de albine la vatră. Nida cântând printre ferigi. Bunicul cu durerile lui de oase și numai opt degete la picioare, șchiopătând prin ocol cu saboții lui de lemn.

— Dar cum o să-și găsească nevastă? întrebase Nida într-o zi. Cu mutra aia a lui?

— N-o să se împiedice ele de mutră, ci de putoarea picioarelor, răspunsese bunicul, apoi îl prinsese pe Omeir de un picior, îl dusese la nas și adulmecase puternic, stârnind râsul tuturor, după care îl strânsese tare pe băiat în brațe.

După optsprezece zile pe drum, câteva dintre chingile de fier care leagă monstruosul tun de car cedează și mașinăria o ia de-a rostogolul. Se aude un geamăt general. Arma de douăzeci de tone strălucește în tină ca o unealtă lepădată de zei.

Ca la un semnal, începe să plouă. Toată după-amiaza trudesc să ridice tunul înapoi în car și să tragă carul înapoi pe drum, iar în acea noapte, învățații într-ale celor sfinte trec printre focurile de tabără, încercând să-i îmbărbăteze

pe oameni. Locuitorii oraşului, spun ei, nu sunt în stare nici măcar să crească nişte cai cum se cuvine, trebuie să cumpere de la noi. Toată ziua stau tolăniţi pe divane luxoase; îşi dresează căţeluşii miniaturali să se fugărească şi să-şi lingă unii altora organele genitale. Asediul stă să înceapă, spun învăţaţii, iar arma pe care o duc ei va asigura victoria, va învârti roata destinului în favoarea lor. Datorită strădaniei lor, au să cucerească oraşul mai uşor decât le-ar fi să curețe un ou. Mai uşor decât să scoată un fir de păr dintr-o cană cu lapte.

Pe cer se ridică fum. În timp ce tabăra doarme, un firicel de nelinişte îi dă târcoale lui Omeir. Îl găseşte pe Clar-de-Lună unde lumina focului nu mai bate, târâind funia cu care e priponit.

— Ce e?

Clar-de-Lună îl duce la frate-său, care stă singur sub un copac, călcând doar pe unul din picioarele din spate.

Până la urmă, chiar de-i porunca sultanului, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, să duci un lucru atât de greu atâta cale frizează imposibilul. Pe ultimii kilometri, cu fiecare pas înainte, caravana pare să se afunde tot mai mult în pământ, de parcă n-ar fi în drum spre Oraşul-Rege, ci într-o lunecare spre lumea din adâncuri.

Cu toată grija lui Omeir, la sfârşitul călătoriei, Copac nu mai poate fi înduplecat să calce pe piciorul stâng, iar Clar-de-Lună abia dacă mai înalţă capul, amândoi părând să tragă în continuare doar ca să-i facă pe plac lui Omeir, ca şi cum pentru ei n-ar mai conta decât să îndeplinească această unică însărcinare, oricât ar fi de obscură, doar pentru că asta e dorinţa băiatului.

El merge pe lângă ei cu lacrimi în ochi.

În a doua săptămână din aprilie ajung pe câmpurile din faţa zidurilor Constantinopolului. Trompetele răsună, se aud urale şi oamenii se îmbulzesc să arunce o privire măreţului tun. Omeir îşi închipuise oraşul în nenumărate feluri în momentele sale de reverie: diavoli cu gheare la picioare străjuind turnuri la poalele cărora cerberii iadului îşi târăsc lanţurile, dar după ultimul cot al drumului, când i se arată pentru prima oară, rămâne fără suflare. În faţă se întinde un câmp nesfârşit ticsit de corturi, echipamente, animale, focuri şi ostaşi, îngrămădiţi în jurul unui şanţ cu apă lat cât un râu. În capătul îndepărtat al şanţului, dincolo de un mic dâmb, zidurile se desfăşoară pe kilometri întregi în ambele direcţii, ca un şir de stânci mute, de nebiruit.

În lumina ciudată, fumurie, sub un cer jos, cenuşiu, zidurile par nesfârşite şi palide, ca şi cum ar păzi un oraş făcut din oase. Chiar şi cu tunul lor, cum să răzbească printr-o barieră ca aceea? Vor fi ca nişte purici ţopăind s-ajungă la ochiul unui elefant. Ca nişte furnici la poalele muntelui.

Ana

Printre sute de copii, e şi ea chemată să ajute la întărirea părţilor deteriorate ale zidurilor. Aduc pavele, lespezi de piatră, chiar şi pietre de mormânt şi le dau constructorilor, să le fixeze cu mortar. Pare că oraşul întreg e dezmembrat şi reconstruit ca un zid infinit.

Toată ziua, Ana ridică pietre, duce găleţi; printre constructorii care lucrează sus, pe schele, recunoaşte un brutar şi doi pescari. Nimeni nu rosteşte numele sultanului cu voce tare, de parcă, odată rostit, armata lui s-ar putea întrupa înăuntrul cetăţii. Orele trec şi se stârneşte un vânt rece, soarele dispare sub fuiorul norilor, iar după-amiaza de primăvară aminteşte de o noapte de iarnă. Deasupra lor, pe zidurile de apărare, călugări desculţi plimbă un relicvariu în urma unui Crist răstignit, intonând un cântec grav şi sumbru. Oare cu ce-i ţii mai eficient la distanţă pe invadatori? se întreabă Ana. Cu mortar, sau cu o rugă?

În acea noapte, pe 2 aprilie, în timp ce copiii se împrăştie pe la casele lor, înfrigurați și lihniți, Ana se furişează printre livezile de lângă cea de-a Cincea Poartă Militară până la vechiul turn al arcaşilor.

Intrarea dosnică e încă acolo, plină de gunoaie. Şase cotituri până-n vârf. Ana smulge câţiva lujeri de iederă; oraşul pictat, cu luciri de argint şi bronz, pluteşte în continuare printre nori, scorojindu-se încetul cu încetul. Ridicându-se pe vârfuri, Ana întinde mâna spre măgar, rămas pentru vecie pe partea greşită a mării, apoi iese prin crenelul care dă spre apus.

Privelişte a de dincolo de zidul exterior şi de şanţul de apărare îi taie răsuflarea. Crângurile şi livezile ca acelea prin care trecuse cu Maria cu o lună în urmă, când se duseseră la Sfânta Maria de la Izvor, fuseseră hăcuite, şi în locul lor se întinde un câmp străjuit de ţăruşi de lemn ascuţiţi la vârfuri şi înfipţi în pământ ca dinţii unor piepteni gigantici. Dincolo de zidurile cu ţepuşe şi de palisade, care se desfăşoară în ambele direcţii cât vede cu ochii, în jurul oraşului a răsărit ca un nimb un al doilea oraş.

Mii de corturi ale sarazinilor flutură în vânt. Focuri, cămile, cai, căruţe, un imens vârtej învălmăşit de oameni, totul în cantităţi atât de mari, că nici n-ar şti să le numere pe toate. Cum descrisese bătrânul Licinius armatele grecilor adunate în faţa zidurilor Troiei?

Dară atâta oştire, şi-asemeni, eu n-am văzut încă!
Prea sunt ca frunza şi iarba şi ale nisipului fire
Şi s-au pornit prin câmpie să lupte, bătând spre cetate![12]

12. Homer, Iliada, traducere de Dan Sluşanschi, Humanitas, Bucureşti, 2019, p. 48.

Se stârneşte vânt, o mie de focuri de tabără izbucnesc în vâlvătăi vii, o

mie de flamuri flutură pe o mie de lănci, iar Ana își simte gura uscată. Chiar dacă un om ar izbuti să se furișeze pe poartă și s-o ia la fugă, cum să răzbată printre toate astea?

Dintr-un sertar al memoriei o aude pe văduva Teodora spunând, cu ceva timp în urmă: *L-am mâniat pe Dumnezeu, copilă, și o să ne-nghită pământul.* Se roagă în șoaptă la Sfânta Coralia să-i trimită un semn, dacă există o speranță cât de mică, apoi așteaptă înfrigurată, vântul bate, nu sunt stele și nu se arată nici un semn.

Stăpânul a fugit și paznicul de noapte a dispărut. Văduva Teodora s-a baricadat în cămăruța ei. Ana ia o lumânare din dulapul de la spălător – de-acum ale cui or fi? –, o aprinde de la focul din cămin și se duce în chilia lor, unde Maria zace la perete, subțire ca un ac. Toată viața fusese învățată să creadă, încercase să creadă, își dorise să creadă că, dacă un om suferă îndeajuns, trudește îndeajuns, în cele din urmă – asemeni lui Ulise care eșuează pe țărmul regatului condus de viteazul Alcinou – va ajunge într-un loc mai bun. Că suferința ne izbăvește. Că prin moarte renaștem. Și poate că, la urma urmei, e calea cea mai ușoară. Dar Ana e sătulă de suferință. Și nu e dispusă să moară.

Mica statuetă de lemn cu Sfânta Coralia o privește din nișa ei, cu două degete ridicate. Înfășurată în șal, Ana caută sub pat, la lumina sfârâitoare a lumânării, scoate de acolo sacul umplut împreună cu Himerius cu câteva zile în urmă și deșartă diferitele suluri de hârtie. Registre cu recolte sau biruri. Ultimul e micul manuscris pătat, legat în piele de capră.

Pielea e plină de pete de umezeală; marginile filelor sunt împestrițate cu negru. Dar inima ei tresaltă la vederea scrisului de pe file: îngrijit, înclinat spre stânga, de parcă l-ar fi plecat vântul. Ceva despre o nepoată bolnavă și cum umblă oamenii pe pământ în chip de dobitoace.

Pe următoarea filă:

> …palat cu turnuri aurii, cocoțat pe nori, împresurat de șoimi, fluierari-cu-picioare-roșii, prepelițe, găinușe-de-baltă și cuci, unde din butoaie curg râuri de supă și…

Răsfoiește mai departe:

> …îmi crește păr pe picioare – măi să fie, astea nu-s pene! Gura mea – parcă nu-i cioc! Și astea nu-s aripi – ci copite!

Peste vreo zece file:

> …am străbătut trecători de munte, am ocolit păduri înveșmântate-n

ambră, m-am poticnit pe munți înveliți în gheață până la hotarul înghețat al lumii, unde la solstițiu oamenii rămân fără soare vreme de patruzeci de zile și se jelesc până când vestitorii din vârf de munte întrezăresc întoarcerea luminii…

Maria geme în somn. Ana tremură, scuturată de șocul recunoașterii. Un oraș în nori. Un măgar la malul mării. O poveste ce cuprinde lumea toată. Și misterele de dincolo de ea.

NOUĂ

LA HOTARUL ÎNGHEȚAT AL LUMII

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila I

Cum s-au pierdut multe file, nu se știe exact cum reușește Eton să scape de munca la roata morii. În unele versiuni ale poveștii, măgarul e vândut unui cult religios itinerant. Traducere de Zeno Ninis.

…brutele mă mânară tot spre miazănoapte, până când pământul se făcu alb. Casele erau clădite din oase de grifoni sălbatici și era atât de frig, încât atunci când sălbaticii hirsuți care trăiau acolo rosteau ceva, cuvintele le înghețau, iar tovarășii lor erau nevoiți să aștepte primăvara ca să le audă vorbele.

Simțeam pișcătura gerului în copite, în țeastă, până și în măduva oaselor și mă gândeam adesea la căminul meu, care în amintire nu mi se mai părea o fundătură nămoloasă, ci un paradis unde albinele zumzăiau, vitele zburdau vesele pe câmpuri, iar eu beam vin în amurg cu fârtații mei păstori, vegheați de luceafărul de seară.

Într-o noapte – căci în locul acela, nopțile durau patruzeci de zile – oamenii aprinseră ditamai focul și dansară până-i învălui un soi de vrajă, iar eu putui să-mi rod frânghia și să scap. Am rătăcit apoi în bezna înstelată săptămâni de-a rândul până s-ajung în locul unde natura se sfârșea.

Cerul era negru precum talpa iadului, pe ocean pluteau încolo și încoace colosale arce albastre de gheață, și mi se păru că zăresc niște făpturi lunecoase, cu ochi imenși, înotând de colo până colo în apa vâscoasă. Mă rugai să fiu preschimbat în pasăre, un vultur curajos sau o bufniță ageră și puternică, dar zeii rămaseră muți. Măsuram cu pasul ținutul înghețat, copită cu copită, cu lumina rece a lunii pe spinare, nutrind încă speranța…

COREEA

1952–1953

Zeno

Iarna, stalagmite de urină înghețată atârnă din latrine. Râul îngheață, chinezii încălzesc mai puține dormitoare, iar americanii și britanicii sunt ținuți laolaltă. Blewitt mormăie că stau deja îngrămădiți ca sardinele, dar Zeno e încântat când deținuții britanici intră cu pas târșâit. Privirea lui întâlnește privirea lui Rex, în curând își așază saltelele de paie una lângă alta, la perete, iar Zeno se trezește în fiecare dimineață cu promisiunea că-l va găsi pe Rex pe podea, la o lungime de braț, și cu certitudinea că nici unul din ei n-are unde să plece în altă parte.

În fiecare zi, în timp ce urcă pe dealurile înghețate, ca să taie, să adune și să care tufe pentru foc, Rex îi oferă în dar o nouă lecție.

Γράφω, *gráphō*, a însemna, a desena, a scrijeli sau a scrie: rădăcina cuvintelor caligrafie, geografie, fotografie.

Φωνή, *phōnḗ*, sunet, voce, limbă: rădăcina cuvintelor simfonie, saxofon, a microfon, megafon, telefon.

Θεός, *theos*: zeu.

— Dacă despoi până la os cuvintele pe care le știi deja, spune Rex, de obicei o să-ți rămână pe fundul oalei anticii, care se uită și ei lung la tine.

Cine vorbește așa? Și totuși, Zeno aruncă priviri furișe: gura lui Rex, părul lui, mâinile lui; simte aceeași plăcere privindu-l pe bărbatul acela ca atunci când se uită la foc.

Dizenteria nu-l cruță pe Zeno, cum nu cruță pe nimeni. Imediat ce se întoarce de la privată, trebuie să se ceară iar. Blewitt spune că l-ar duce pe Zeno la spitalul lagărului, doar că spitalul lagărului e doar o baracă unde așa-zișii doctori îi taie pe deținuți și le pun ficați de pui între coaste, „ca să-i

trateze“, așa că mai bine moare acolo unde e, pentru ca Blewitt să-i moștenească șosetele.

În scurt timp e atât de slăbit, că nici măcar până la privată nu mai poate merge. În clipele lui cele mai negre stă încovrigat pe saltea, într-o paralizie indusă de deficitul de tiamină, și i se pare că e acasă, are din nou opt ani și tremură pe lacul înghețat în pantofii lui de înmormântare, înaintând pas cu pas în vâltoarea albă. În față se întrevede un oraș presărat cu turnuri: licăritor, unduitor. Un pas dacă mai face și va ajunge la porțile lui. Dar, la fiecare încercare, Atena îl trage înapoi.

Din când în când își recapătă cunoștința îndeajuns ca să-l vadă pe Blewitt lângă el, îndesându-i terci în gură cu de-a sila și spunându-i cuvinte ca „Nțț, nici să nu te gândești, puștiule, nu mori tu așa, fără mine“. Altă dată, Rex e cel care stă lângă Zeno și-l ține de mână, cu ochelarii lui reparați cu sârmă ruginită. Scrijelește cu unghia pe zidul înghețat un vers în greacă, de parcă ar desena hieroglife misterioase menite să sperie hoții.

Imediat ce se poate ține pe picioare, Zeno e nevoit să se întoarcă la adunat lemne de foc. Are zile când e prea slăbit ca să-și poarte jalnica legătură mai mult de câțiva pași și trebuie s-o lase jos. Rex se lasă pe vine lângă el și scrie cu o bucată de cărbune pe un trunchi de copac Αλφάβητος.

A e ἄλφα, alfa: un cap de bou inversat. B e βῆτα, beta: pornește de la schița unei case. Ω e ὦ μέγα, omega, un mega-O: o gură imensă de balenă, gata să înghită toate literele din fața ei.

— Alfabet, spune Zeno.

— Bun. Dar asta?

Rex scrie: ὁ νόστος.

Zeno își scotocește prin sertarele minții.

— *Nostos.*

— Da, *nostos*. Întoarcerea acasă, sosirea la liman. Bineînțeles, să suprapui un singur cuvânt englezesc peste unul grecesc e aproape întotdeauna înșelător. Un *nostos* poate însemna și un cântec despre o întoarcere acasă.

Zeno se ridică, ametit, și saltă legătura de lemne.

Rex își pune bucata de cărbune în buzunar și închide nasturele.

— În vremea când molimile, războiul și foametea bântuiau practic în fiecare ceas, spune el, când atât de mulți își găseau sfârșitul prea devreme, iar trupurile le erau înghițite de mare sau de pământ sau dispăreau pur și simplu la orizont, pentru a nu se mai întoarce niciodată, fără să se mai afle nimic de soarta lor… Aruncă o privire peste câmpurile înghețate, spre clădirile scunde, întunecoase ale Lagărului Cinci. Imaginează-ți cum era să asculte cântece vechi despre eroi care se întorc acasă. Să creadă că se poate.

Jos, la mare depărtare, pe gheața care acoperă Yalu, vântul spulberă zăpada în lungi coloane învolburate. Rex se ascunde mai adânc sub guler.

— Nu contează atât ce spune cântecul. Cât mai ales că încă îl cântau.

Singular şi plural, rădăcina substantivelor şi conjugarea verbelor: entuziasmul lui Rex faţă de greaca veche îi ajută să reziste în cele mai crunte clipe. Într-o noapte de februarie, după căderea întunericului, ghemuit la foc în bucătăria din şopron, Rex scrijeleşte cu bucata lui de cărbune două rânduri pe o scândură şi i-o întinde.

τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ᾽ ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή[13]

13. *Odysseia*, ed. cit, p. 132: „Căci dat-au zeii aceasta: urziră să vină pieirea/ oamenilor, ca să fie şi pentru urmaşi a cântare!“ (n. red.)

Prin crăpăturile din pereţii şopronului se văd stelele atârnate deasupra munţilor. Zeno simte frig la spate şi uşoara apăsare a umărului lui Rex pe umărul lui: sunt aproape nişte schelete.

θεοὶ înseamnă zei, nominativ plural.

ἐπεκλώσαντο înseamnă că torc, indicativ aorist.

ἀνθρώποις înseamnă oamenilor, dativ plural.

Zeno respiră, focul sfârâie, pereţii şopronului se îndepărtează, iar într-o cută a minţii, acolo unde nu-l pot ajunge gardienii, foamea sau durerea, înţelesul versului irupe prin veacuri.

— Asta fac zeii, spune el, torc fire de pustiire în urzeala vieţilor noastre, numai şi numai pentru a crea un cântec pentru generaţiile ce vor veni.

Rex se uită la scrisul de pe scândură, apoi la Zeno, apoi înapoi la scris. Clatină din cap.

— Ei, e de-a dreptul genial. Al naibii dacă nu e genial.

LAKEPORT, IDAHO

2014

Seymour

Seymour are unsprezece ani şi se întoarce acasă de la bibliotecă în ultima zi de luni a lui august când observă ceva brun lângă Cross Road, chiar înainte să intre pe Arcady Lane. Tot acolo găsise de două ori ratoni omorâți de maşini. Şi altă dată, un coiot strivit.

E o aripă. Aripa retezată a unei bufnițe cenuşii, acoperită de puf şi de pene principale lungi, brun-alburii. O bucată de claviculă atârnă încă în încheietură, cu câteva tendoane împrăştiate.

O Honda trece duduind. Băiatul scrutează strada, căutând restul păsării în buruienile de pe acostament. Găseşte în şanț o cutie goală de suc pe care scrie Übermonster Energy Brew. Nimic altceva.

Parcurge restul drumului până acasă şi rămâne pe alee cu rucsacul în spate, strângând aripa la piept. Pe terenurile care aparțin Eden's Gate, o casă de catalog e aproape gata şi încă patru sunt în curs de construcție. O grindă atârnă dintr-o macara, în timp ce doi dulgheri se mişcă încolo şi încoace pe sub ea. Vântul adună norii, fulgerul săgetează cerul, şi preț deo clipă, Seymour vede Pământul de la milioane de kilometri depărtare, o fărâmă prăvălindu-se într-un vid sterp, zdrobitor, apoi se pomeneşte iar pe alee şi nici urmă de nori sau de fulgere: e o zi perfect senină, dulgherii montează grinda la locul ei, cu pistoalele de împuşcat cuie făcând poc-poc-poc.

Bunny e la serviciu, dar a lăsat televizorul pornit. Pe ecran, un cuplu în vârstă urcă pe un vas de croazieră trăgând de nişte valize pe rotile. Ciocnesc pahare cu şampanie, joacă la jocuri mecanice. Fac *ha-ha-ha*. *Ha-ha-ha-ha-ha-ha*. Au zâmbete exagerat de albe.

Aripa miroase ca o pernă veche. Complexitatea jocului de dungi al penajului de zbor, în nuanțe de maro, cafeniu şi crem, e incredibilă. O bufniță

cenușie la 27 027 americani. La fiecare 27 027 de Seymouri, o Prietenă-de-Nădejde.

Trebuie să fi stat la pândă într-unul dintre brazii Douglas de pe Cross Road. Poate că o pradă, vreun șoarece, s-o fi furișat la marginea caldarâmului, adulmecând, tresărind, cu bătăile inimii licărind pentru auzul supraomenesc al Prietenei-de-Nădejde ca o geamandură luminoasă.

Șoarecele dăduse să traverseze râul de asfalt; bufnița își întinsese aripile și plonjase. În același timp, o mașină gonea pe șosea spre vest, cu farurile despicând noaptea, mișcânduse mai repede decât orice creație a naturii.

Prietenă-de-Nădeje: cea care asculta. Care avea un glas pur, limpede și frumos. Care se întorcea mereu.

Pe Magnavox, vasul de croazieră explodează.

S-a înnoptat de-a binelea când Seymour aude Grand Amul și cheile lui Bunny în ușă. Ea intră în camera lui mirosind a înălbitor și sirop de arțar în cantități egale. Ochii lui o urmăresc în timp ce ia aripa de pe jos.

— Vai, Oposum. Îmi pare rău.

— Cineva trebuie să plătească, spune el.

Ea încearcă să-i atingă fruntea, dar el se trage la perete.

— Cineva trebuie să-nfunde pușcăria.

Ea îi pune mâna pe spate și întregul lui corp se crispează. Prin fereastra închisă, prin pereți, aude mașini trecând pe Cross Road, toată acea mașinărie umană îngrozitoare vâjâind neîncetat.

— Vrei să stau mâine acasă? Pot să mă dau bolnavă. Și facem vafe?

El își ascunde fața în pernă. Cu cinci luni în urmă, pe dealul de dincolo de sârma ghimpată trăiau veverițe-roșii-cinteze-negre-chițcani-pitici-șerpi-de-grădină-ciocănitori-fluturi-coadă-de-rândunică-licheni-flori-maimuță-zece-mii-de-șoareci-de-câmp-cinci-milioane-de-furnici. Și acum?

— Seymour?

Ea îi spusese că-n nord sunt douăzeci de locuri unde ar putea zbura Prietenă-de-Nădejde. Păduri mai mari. Păduri mai bune. Cu tone de șoareci-de-câmp, așa spusese. Mai mulți decât firele de păr de pe capul lui Seymour. Dar fusese doar o scorneală. Fără să ridice capul, întinde mâna după căști, să și le pună.

De dimineață, Bunny pleacă la serviciu. Seymour îngroapă aripa în curte, lângă bolovanul în formă de ou, și decorează mormântul cu pietricele.

În magazia pentru unelte a lui Pawpaw, sub bancul de lucru, sub trei canistre cu ulei de motor și o bucată de placaj, e o nișă acoperită cu o prelată, pe care Seymour o descoperise cu câțiva ani în urmă. Înăuntru sunt treizeci de manifeste îngălbenite pe care scrie MILIȚIA LIBERTĂȚII DIN IDAHO, două cutii cu muniție, un pistol Beretta negru și o ladă legată cu sfoară, pe al

cărei capac scrie 25 GRENADE DE MÂNĂ FRAG CU ÎNTÂRZIERE M67.

Cu picioarele de-o parte și de alta a nișei, se apleacă, apucă de mâner și trage afară lada. Forțează încuietoarea cu vârful unei șurubelnițe. Înăuntru, în șiruri a câte cinci, fiecare în micul ei compartiment, stau frumos rânduite douăzeci și cinci de grenade de mână verde oliv, cu cozile în jos și cuiele puse.

Pe un computer de la bibliotecă, un veteran cărunt, cu un nas înspăimântător de inflamat, explică ABC-ul grenadei M67. O sută optzeci de grame de explozibil puternic. Un declanșator de patru-până-la-cinci-secunde. Rază letală de cinci metri. „Odată lansată“, spune tipul, „arcul intern pune în funcțiune clichetul care acționează percutorul, care amorsează focosul. Focosul va genera apoi explozia…“.

Marian trece pe lângă el și zâmbește; Seymour ascunde pagina până e sigur că a plecat.

Din spatele unei baricade, bărbatul deblochează cuiul, îl scoate, aruncă. În depărtare, pământul e spulberat spre cer.

Seymour apasă pe *replay*. Vede filmarea de la capăt.

Miercurea, Bunny lucrează tură dublă la Pig N’ Pancake și se întoarce acasă abia după unsprezece. Îi lasă la frigider o caserolă cu macaroane. Cu un bilet pe care scrie *Totul o să fie bine.* Seymour stă toată după-amiaza la masa din bucătărie cu o grenadă cu fragmentare veche de patruzeci de ani în poală.

Ultimul camion pleacă de la Eden’s Gate în jurul orei șapte. Seymour își pune căștile, traversează curtea, se strecoară printre țărușii gardului nou și se plimbă pe terenurile pustii cu grenada în buzunar. Gazonul proaspăt așezat în curtea casei de catalog strălucește într-un verde întunecat, dușmănos. Cele două construcții care o încadrează au deja ușă la intrare, dar acolo unde ar trebui să fie clanța și încuietoarea sunt doar niște găuri.

În fața fiecărei case e un panou al firmei de imobiliare și câte o cutie transparentă cu pliante. *Stilul de viață pe care vi l-ați dorit întotdeauna în Lakeport.* Seymour alege casa din stânga.

În viitoarea bucătărie se văd carcasele goale ale dulapurilor. De la o fereastră de la etaj, acoperită încă de autocolante și folii de plastic, vede printre crengile puținilor brazi rămași luminișul în care se înălța înainte copacul Prietenei-de-Nădejde.

Nici un camion nicăieri. Nici voci, nici muzică. Pe cerul tot mai întunecat, dâra lăsată de un avion solitar trece peste sfertul de lună.

Coboară iar la parter, deschide ușa cu capătul unei scânduri și stă pe trotuarul proaspăt turnat îmbrăcat cu pantaloni scurți și hanorac, cu căștile în jurul gâtului și grenada în mână.

Nu e proprietatea noastră. Pot să facă tot ce vor cu ea.

Păduri mai mari, mai bune. Pe alese.

Ține siguranța apăsată și, fără să respire, își strecoară degetul prin inelul grenadei. Nu trebuie decât să tragă. Se vede azvârlind grenada spre casă: fațada se dărâmă, ușa de la intrare zboară din balamale, ferestrele se fac țăndări, șocul străbate Lakeport și se propagă peste munți până ajunge la urechile Prietenei-de-Nădejde în scorbura vrăjită unde stau fantomele bufnițelor cu o singură aripă, contemplând veșnicia.

Scoate cuiul!

Genunchii îi tremură, inima urlă-n el, dar degetul nu se clintește. Își aduce aminte videoclipul: bubuitul, jerba de pământ în aer. Cinci, șase, șapte, opt. Scoate cuiul!

Nu poate. Abia dacă se ține în picioare. Scoate degetul din inelul de siguranță. Luna e în continuare pe cer, dar ar putea să cadă în orice moment.

ARGOS

AL 64-LEA AN AL MISIUNII

Konstance

Copiii de doisprezece și treisprezece ani țin prezentări. Ramón vorbește despre gazele cu biosemnătură identificate în atmosfera de pe Beta Oph2, Jessi Ko speculează despre microclimatele câmpiilor temperate de pe Beta Oph2, iar Konstance rămâne ultima. O carte din al doilea sector al Bibliotecii zboară spre ea, se deschide perfect pe podea, iar din paginile ei crește o tulpină înaltă de aproape doi metri, cu o floare orientată în jos.

Ceilalți copii oftează.

— Ăsta e un ghiocel, spune ea. Ghioceii sunt niște flori minuscule care înfloresc pe Pământ când e frig. Am găsit în Atlas două locuri unde cresc atât de mulți, încât îmbracă în alb un câmp întreg. Konstance dă din mâini ca și cum ar chema la ea din colțurile Bibliotecii covoare de ghiocei.

— Pe Pământ, fiecare ghiocel produce sute de mici semințe, și fiecare sămânță poartă cu ea un strop de grăsime care se numește elaiozom, iar furnicilor le plăcea…

— Konstance, intervine doamna Chen, ai de ținut o prezentare despre indicatori biogeografici de pe Beta Oph2.

— Nu despre flori moarte care-s la zece catraliarde de kilometri de noi, adaugă Ramón, provocând râsete generale.

— Furnicile, continuă Konstance, duceau semințele la ele în mușuroi și lingeau elaiozomul, lăsându-le curate. Așa că ghioceii le dădeau furnicilor bunătăți într-o perioadă din an în care mâncarea era pe sponci, iar furnicile plantau alți ghiocei, ceea ce se numește mutualism, un ciclu care…

Doamna Chen face un pas în față, bate din palme și floarea dispare, iar cartea se îndepărtează fâlfâind.

— E destul, Konstance, mulțumim.

La A Doua Masă primesc carne de vită imprimată, cu apargic de la Ferma 2. Fața mamei e schimonosită de îngrijorare.

— Nu numai că stai tot timpul cățărată în Atlasul ăla prăfuit, dar iar ai început cu furnicile? Nu-mi place, Konstance, datoria noastră e să privim înainte, ce, vrei s-ajungi ca….

Konstance oftează, pregătindu-se pentru marea pildă cu Elliot Fischenbacher Nebunul care, după Ziua Bibliotecii, nu mai coborâse din Premergător zi și noapte, neglijându-și studiile și încălcând toate protocoalele, ca să hoinărească singur prin Atlas până-și nenorocise tălpile, apoi și sănătatea psihică, după spusele mamei. Sybil îi restricționase accesul în Bibliotecă, iar adulții îi luaseră Viziera, dar Elliot Fischenbacher deșurubase un raft din bucătărie și timp de mai multe nopți încercase să găurească un zid exterior, chiar învelișul *Argos*-ului, punând deci în pericol totul și pe toată lumea. Din fericire, cum repetă întruna mama, Sybil realizase ce se întâmplă și Elliot Fischenbacher fusese neutralizat înainte să ajungă la ultimul strat și închis în compartimentul familiei sale, dar în izolare reușise să pună deoparte o doză fatală de Hipnopicături, iar după moarte, trupul îi fusese aruncat în spațiu fără măcar un cântec. Mama îi arătase în repetate rânduri lui Konstance peticul de titan de pe coridorul dintre Băile 2 și 3 unde Elliot Fischenbacher Nebunul încercase să-și taie o cale de ieșire și să omoare pe toată lumea de la bord.

Dar Konstance nu mai ascultă. La celălalt capăt al mesei, Ezekiel Lee, un adolescent de treabă nu cu mult mai mare decât ea, geme și-și scormonește orbitele cu încheieturile degetelor. Nu s-a atins de mâncare. Chipul lui are o paloare bolnăvicioasă.

Doctorul Pori, profesorul de matematică, așezat în stânga lui Ezekiel, îl atinge pe umăr.

— Zeke?

— E doar obosit de la învățat, spune mama lui Ezekiel, dar lui Konstance i se pare că Ezekiel arată prea rău ca să fie doar obosit.

Tata intră în Cantină cu bucăți de compost în sprâncene.

— Ai lipsit de la ședința cu doamna Chen, spune mama. Și ești murdar pe față.

— Scuze, spune tata. Își scoate o frunză din barbă, și-o vâră în gură și-i face cu ochiul lui Konstance.

— Ce mai face pinuțul nostru azi, tată? întreabă Konstance.

— E pe făgaș și o să iasă prin tavan înainte să împlinești tu douăzeci de ani.

Își mănâncă mușchiul de vită, iar mama deschide un subiect mai moralizator, Konstance, care ar trebui să se simtă mai mândră că ia parte la acea misiune, pentru că echipajul de pe *Argos* reprezintă viitorul speciei, sunt modele de speranță și explorare, curaj și rezistență, lărgesc granițele posibilului, păstorind cunoașterea cumulată a omenirii prin noaptea eternă

spre zori noi și până atunci, de ce n-ar petrece mai mult timp cu ea, la Jocuri? Ce-ar zice de *Fuga prin junglă*, la care ținteşti nişte monede plutitoare cu o baghetă luminoasă, sau *Paradoxul corbului*, care e excelent pentru reflexe – numai că Ezekiel Lee se loveşte acum cu fruntea de masă.

— Sybil, întreabă doamna Lee, ridicându-se de pe scaun, ce-a păţit Ezekiel?

Băiatul se trage în spate, geme şi cade de pe scaun.

Se aud exclamaţii uimite.

— Ce se întâmplă? întreabă cineva.

Mama o strigă iar pe Sybil, în timp ce doamna Lee ia capul lui Ezekiel în poală, şi tata strigă după doctorul Cha, moment în care Ezekiel o împroaşcă pe maică-sa cu vomă neagră.

Mama ţipă. Tata o ia pe Konstance pe sus de la masă. Voma a ajuns pe gâtul şi în părul doamnei Lee, ca şi pe salopeta de lucru a doctorului Pori; toată lumea de la Cantină îşi abandonează mâncarea, în stare de şoc, iar tata o zoreşte pe Konstance pe coridor în timp ce Sybil spune *Instalăm Primul Nivel de Carantină, tot personalul neesenţial să se retragă imediat în compartimentele personale.*

În Compartimentul 17, mama o pune pe Konstance să se dezinfecteze pe mâini până la subraţ. De patru ori îi cere lui Sybil să le verifice semnele vitale.

Pulsul şi respiraţia sunt stabile, spune Sybil. *Tensiunea e normală.*

Mama urcă în Premergătorul ei, îşi atinge Viziera şi în câteva clipe le şopteşte precipitat celor de la Bibliotecă: „…dar de unde ştim că nu e molipsitor“, şi „sper că Sara Jane a sterilizat tot“, şi „în afară de naşteri, ce experienţă are, de fapt, doctorul Cha? Câteva arsuri, un braţ rupt, nişte morţi de bătrâneţe?“

Tata o strânge pe Konstance de umăr.

— O să fie bine. Du-te la Bibliotecă şi termină-ţi ziua de şcoală.

Iese pe uşă, Konstance se aşază cu spatele la perete, mama se plimbă prin cameră, cu bărbia în afară şi fruntea încruntată, apoi Konstance se duce la uşă şi apasă pe ea.

— Sybil, de ce nu se deschide uşa?

Doar personalul esenţial are dreptul să circule în momentul ăsta, Konstance.

Îl vede pe Ezekiel ferindu-şi ochii de lumini, căzând de pe scaun. Oare tata e în siguranţă afară? Dar înăuntru sunt în siguranţă?

Se urcă şi ea în Premergător, lângă maică-sa, şi-şi atinge Viziera.

În Bibliotecă, oamenii mari gesticulează aşezaţi la mese, în timp ce deasupra lor vâjâie cicloane de documente. Doamna Chen îi îndrumă pe adolescenţi pe o scară până la o masă aflată în al doilea sector şi aşază în mijloc un volum portocaliu. Sub ochii lui Ramón, Jessi Ko, Omicron Philips

și Tayvon, fratele mai mic al lui Ezekiel, din carte se ivește o femeie de treizeci de centimetri, într-o salopetă albastru deschis cu inițialele ILIUM cusute pe piept. *Dacă la un moment dat în timpul lungii voastre călătorii se impune carantinarea în compartimentele voastre*, spune ea, *aveți grijă să vă respectați rutina. Să faceți zilnic mișcare, să căutați compania colegilor în Bibliotecă și.…*

— Am auzit că oamenii pot să vomite, dar *să vezi* pe bune așa ceva? spune Ramón, iar Jessi Ko adaugă:

— Am auzit că Nivelul 1 de Carantină durează șapte zile, orice-ar fi, la care Omicron spune:

— Eu am auzit că Nivelul 2 de Carantină durează două luni, iar Konstance comentează:

— Sper ca fratele tău să se facă bine curând, Tayvon, și Tayvon își împreunează sprâncenele așa cum face când se concentrează pe o problemă de matematică.

Dedesubt, doamna Chen traversează atriul și se alătură adulților la o masă pe lângă care se rotesc imagini cu celule, bacterii și virusuri.

— Hai să jucăm *Nouă straturi de întuneric*, spune Ramón, și patru dintre ei se reped în sus pe scară, spre Secțiunea Jocuri, în timp ce Konstance se mai uită o vreme la cărțile zburătoare, după care ia o bucată de hârtie din cutia de pe mijlocul mesei, scrie pe ea *Atlas* și o strecoară în fantă.

— Tesalia, spune ea, apoi plonjează prin atmosfera Pământului și planează deasupra peisajului muntos, în nuanțe de oliv și ruginiu, din centrul Greciei.

Dedesubt se văd șosele, poligoane delimitate de garduri, tufe și ziduri, apoi își face apariția un sat familiar – pereți despărțitori de beton, acoperișuri de ardezie sub stânci – și iat-o pășind pe asfaltul crăpat al unui drum de țară din Munții Pindului.

În stânga și-n dreapta se deschid străduțe secundare, din care se ramifică mici poteci neasfaltate care schițează sus, pe dealuri, o dantelărie complicată. Urcă pe lângă un șir de case construite chiar la drum, una cu o mașină dezmembrată în față, următoarea, cu un bărbat cu chipul neclar, șezând într-un scaun de plastic în curte. La o fereastră se veștejește o plantă moartă; un panou cu un craniu pe el a fost montat afară, pe un țăruș.

O ia la dreapta, urmând un drum pe care-l știe bine. Doamna Flowers avea dreptate: Altasul li se pare ridicol de învechit celorlalți copii. Nu-ți permite să sari sau să explorezi tuneluri ca în jocurile mai sofisticate de la secția dedicată: poți doar să mergi. Nu poți să zbori, să construiești, să te lupți sau să colaborezi; nu simți cum ți se lipește noroiul de ghete și nici înțepătura picăturilor de ploaie pe față; nu auzi explozii sau cascade; abia dacă poți ieși de pe drumuri. Iar în Atlas, tot ce e în afara drumurilor e la fel de imaterial ca

aerul: pereți, copaci, oameni. Singurul obiect solid e pământul.

Și totuși, pe Konstance o fascinează; nu se mai satură de el. Să aterizeze cu picioarele înainte la Taipei sau printre ruinele Bangladeshului, pe un drum de nisip de pe o insuliță din largul Cubei, să vadă oameni cu fețe neclare încremeniți ici și colo în hainele lor demodate, parada de sensuri giratorii, piațete, tabere de corturi, porumbei, stropi de ploaie, autobuze și soldați cu căști împietriți într-un anume gest; graffitiurile, instalațiile mătăhăloase de stocare a dioxidului de carbon, tancurile militare ruginite, cisternele cu apă – toate sunt acolo, o planetă întreagă pe un server. Cel mai mult îi plac grădinile: în Columbia, o arteră cu arbori de mango în mijloc, căutând spre soare; în Serbia, un maldăr de glicină pe o pergolă de cafenea; în Syracuse, iederă încolăcindu-se pe zidul unei livezi.

Chiar în față, o bătrână cu ciorapi negri și rochie gri fusese surprinsă de camere la jumătatea unui deal abrupt, adusă de spate în arșiță, cu o mască albă pe față și împingând un cărucior de copil plin cu ceea ce par a fi sticle. Konstance închide ochii când trece prin ea.

Un gard înalt, un zid scund și drumul se îngustează până devine o potecă ce șerpuiește printre plante felurite. Deasupra se desfășoară un cer argintiu. Cocoașe și umbre stranii pândesc după copaci, unde softul se pixelează, iar drumul se îngustează tot mai mult pe măsură ce urcă, peisajul devenind tot mai sterp și mai vântos, până când ajunge într-un loc unde camerele Atlasului se opriseră, iar poteca se pierde în dreptul unui pin bosniac gigantic, înalt de vreo douăzeci și cinci de metri, care urcă strâmb spre cer, ca un stră-străbunic al puietului de la Ferma 4.

Se oprește, răsuflând cu dificultate: de mai bine de zece ori vizitase acel copac, căutând ceva. Printre crengile bătrâne și noduroase, camerele au surprins o grandioasă cavalcadă a norilor, iar copacul stă agățat de culmea muntelui ca și cum ar crește acolo de când lumea.

Gâfâie, asudând pe banda Premergătorului ei din Compartimentul 17, și se apleacă în față cât poate de mult ca să-i atingă trunchiul uriaș, dar trece prin el cu degetele, în timp ce interfața se destramă într-o învălmășeală grunjoasă, o fată singură lângă un pin bătrân de secole în munții arși de soare ai Tesaliei, tărâm fermecat.

Înainte de NeLumină, tata vine la ușa Compartimentului 17 purtând o cască pentru oxigen cu vizieră transparentă și o lanternă încorporată, ca un ochi de ciclop.

— Doar ca măsură de precauție, spune el, cu vocea înăbușită.

Așază trei tăvi acoperite pe masa de cusut a mamei în timp ce ușa se închide ermetic în urma lui, își dezinfectează mâinile și-și scoate casca.

— Broccoli cacciatore. Sybil spune că o să folosim imprimantele din

fiecare compartiment, ca să descentralizăm mesele, așa că s-ar putea ca astea să fie ultimele produse proaspete de care o să avem parte o vreme.

Mama își molfăie buzele. E albă la față ca peretele.

— Ezekiel ce face?

Tata clatină din cap.

— E contagios?

— Încă nu se știe. Doctorul Cha e cu el.

— De ce n-a rezolvat-o Sybil?

La asta lucrez, spune Sybil.

— Lucrează mai repede, zice mama.

Konstance și tata mănâncă. Mama stă pe patul ei, fără să se atingă de mâncare. O roagă din nou pe Sybil să le verifice semnele vitale.

Pulsul și respirația normale. Tensiunea, superextra.

Konstance urcă în patul ei, tata stivuiește tăvile lângă ușă, apoi își reazemă bărbia de salteaua ei și-i dă la o parte cârlionții de pe ochi.

— Pe Pământ, când eram eu copil, aproape toată lumea se îmbolnăvea. Urticarie, mici episoade ciudate de febră. Toți oamenii nemodificați se îmbolnăvesc din când în când. Asta înseamnă să fii om. Noi considerăm că virusurile sunt rele, dar de fapt puține sunt așa. De obicei, viața caută cooperarea, nu conflictul.

Diodele din tavan se întunecă, tata îi pune o palmă pe frunte și, ca într-un potop amețitor, se simte proiectată înăuntrul Atlasului, pe zidurile lui Teodosie, tot acel calcar alb năruindu-se în soare. *De când există specia noastră, noi, oamenii, am încercat să învingem moartea,* spusese doamna Flowers. *Nimeni n-a reușit vreodată.*

A doua zi de dimineață, Konstance stă în fața celui de-al doilea sector al Bibliotecii cu Jessi Ko, Omicron și Ramón, așteptând să vină doctorul Pori ca să înceapă lecția de algebră din acea zi.

— Tayvon întârzie și el, spune Jessi, iar Omicron adaugă:

— N-o văd nici pe doamna Lee, că pe ea a umplut-o Zeke de borâtură, apoi toți cei patru copii tac.

În cele din urmă, Jessi Ko spune că a auzit că, dacă ți se face rău, ar trebui să spui „Sybil, nu mă simt bine“, iar dacă Sybil detectează vreo problemă la tine, îi trimite în compartimentul tău pe doctorul Cha și pe inginerul Goldberg, echipați din cap până-n picioare în costume de bioprotecție, după care Sybil deschide ușa ca să te izoleze la Spital.

— Sună groaznic, spune Ramón, iar Omicron șoptește:

— Fiți atenți!

Pentru că jos, în spațiul principal, doamna Chen îi conduce prin atriu pe toți cei șase membri ai echipajului care n-au împlinit încă zece ani.

Copiii par minusculi pe lângă rafturile gigantice. Câțiva adulți lansează

de complezență, sub cupolă, baloane cu E ZIUA BIBLIOTECII, iar Ramón comentează:

— Nici măcar nu le-au dat clătite.

— Oare cum e să fii bolnav? întreabă Jessi Ko, iar Omicron adaugă:

— Nu suport polinoamele, dar chiar aș vrea s-apară doctorul Pori.

Sub ei, copiii mai mici își dau mâini virtuale, iar vocile lor limpezi umplu atriul:

Uniți în orice-mprejurare
Toți ca unul suntem noi,
Că numai împreună,
numai împreună
ajungem pe…

…moment în care Sybil anunță: Întregul personal nemedical *să se retragă în compartimente, fără excepții, se instalează Nivelul 2 de Carantină.*

Zeno

Când vremea se încălzește, Rex capătă obiceiul să privească lung dealurile din jurul Lagărului Cinci și să-și molfăie buza de jos ca și cum ar contempla în depărtare o priveliște invizibilă pentru Zeno. Într-o după-amiază, Rex îl cheamă mai aproape și, deși nu se zărește nici un suflet în jur pe o rază de cincisprezece metri, îi șoptește:

— Ai observat un lucru vinerea, apropo de butoaiele cu benzină?

— Le transportă pe cele goale la Phenian.

— Și cine încarcă mașinile?

— Bristol și Fortier.

Privirea lui Rex mai întârzie o clipă asupra lui, de parcă ar estima câte își pot transmite fără să vorbească.

— Ai observat vreodată cele două butoaie din spatele șoproanelor cu bucătăria?

După apel, Zeno trece pe lângă butoaie și le studiază, cu groaza strecurându-i-se în măruntaie. Butoaiele, folosite la un moment dat pentru ulei de gătit, arată identic cu cele de benzină, doar că li se pot scoate capacele. Amândouă par suficient de mari pentru ca un om să se strecoare în ele. Dar, chiar dacă el și Rex s-ar contorsiona ca să încapă înăuntru, așa cum pare să sugereze Rex, chiar dacă i-ar convinge pe Bristol și Fortier să-i închidă acolo, să-i urce în camionul cu combustibil, printre butoaiele de benzină goale, ar trebui să stea acolo cine știe cât, în timp ce camionul ar străbate temutul drum

până la Phenian fără să aprindă farurile, ferindu-se de patrulele bombardierelor americane. După care – într-un fel sau altul – ar trebui să iasă amândoi din butoaie fără să fie văzuți și să străbată kilometri întregi prin munți și sate în hainele lor scârboase, cu bocancii ferfeniță, nerași și total nemâncați.

Mai târziu, când se întunecă, o nouă spaimă își ițește capul: și dacă, printr-o minune, o scot la capăt? Dacă n-o să-i omoare gardienii, sătenii sau un B-26 aliat? Dacă vor ajunge întregi până la liniile americane? Atunci Rex se va întoarce la Londra, la studenții și prietenii lui, poate chiar la alt bărbat, unul carel aşteptase atâtea luni, unul pe care Rex nu se îndurase să-l pomenească, cineva incomparabil mai sofisticat decât Zeno și care să merite mai mult dragostea lui Rex. Νόστος, *nostos*: întoarcerea acasă, sosirea la liman; cântecul intonat în jurul mesei festive pentru cârmaciul naufragiat care a găsit în sfârșit drumul spre casă.

Și Zeno unde s-ar duce? Lakeport. Înapoi la doamna Boydstun.

Evadările, încearcă el să-l convingă pe Rex, sunt poveşti din filme, dintr-un război mai vechi, mai manierat. În plus, calvarul lor se va sfârșit curând, nu-i așa? Numai că Rex pare să urzească planuri tot mai amănunțite pe zi ce trece, făcând exerciții pentru elasticitatea încheieturilor, calculând orele la care se schimbă paza, lustruind o bucată de tinichea ca să obțină ceea ce el numește „oglindă de semnalizare“, întrebându-se cum ar putea coase bucățele de mâncare în căptușeala pălăriilor, unde s-ar putea ascunde în timpul apelului de noapte, cum să urineze în butoi fără să se ude leoarcă, dacă să-i abordeze pe Bristol și Fortier în acel moment sau abia cu câteva ore înainte să treacă la fapte. Vor folosi nume de cod din *Păsările* lui Aristofan; Rex va fi Peisetairos, adică Prieten-de-Nădejde; Zeno va fi Euelpide, Bună-Speranță; când au undă verde, vor striga *Heracle*! Ca și cum ar fi o escapadă amuzantă, o ștrengărie de milioane.

Noaptea, cum stă lângă Rex, îi simte mintea la lucru, luminând ca un reflector – se teme că întregul lagăr o vede. Și de fiecare dată când Zeno își închipuie cum se va ghemui într-un butoi pentru benzină și va fi urcat într-un camion cu destinația Phenian, panica îl gâtuie și mai tare cu lațul ei.

Trec trei zile de vineri, stoluri de cocori albi migrează spre nord deasupra lagărului, urmați de presuri galbene, Rex urzește întruna planuri cu glas șoptit, iar Zeno respiră. Numai de-ar rămâne o repetiție, o repetiție care să nu se transforme niciodată în spectacol.

Dar într-o zi de joi din luna mai, când bucătăria deținuților e învăluită într-o lumină palidă, argintie, Rex lunecă pe lângă Zeno, în drum spre o ședință de reeducare și spune:

— Plecăm. În noaptea asta.

Zeno își pune nişte boabe de soia în castron și se așază. Ideea de mâncare

îi provoacă brusc greață; se teme că ceilalți îi vor auzi pulsul bubuindu-i în tâmple; i se pare că n-ar trebui să se miște, că prin acele trei cuvinte, Rex a transformat totul în sticlă.

Afară, vântul spulberă semințele. În mai puțin de-o oră, uriașul camion sovietic cu platformă, cu capota ciuruită de gloanțe și încărcat cu butoaie pentru benzină, intră huruind în lagăr.

Până seara începe să plouă. Zeno adună o ultimă legătură de lemne și reușește s-o ducă până-n bucătărie. Se ghemuiește pe salteaua lui de paie, ud cum e, în timp ce lumina zilei seacă.

Bărbații intră rând pe rând; ploaia răpăie pe acoperiș. Salteaua lui Rex rămâne goală. Chiar o fi afară, în spatele șoproanelor bucătăriei? Rex cel palid, hotărât, pistruiat, strecurându-și trupul emaciat într-un butoi ruginit?

Noaptea împresoară barăcile, iar Zeno se tot îndeamnă să se ridice. Bristol și Fortier ar putea începe oricând să încarce camionul. Camionul va pleca, gardienii vor veni să-i numere, iar șansa lui Zeno se va fi risipit. Creierul comandă picioarelor, dar picioarele refuză să se miște. Sau poate că picioarele trimit mesaje pe lanțul de comandă – *pune-mă în mișcare* – și creierul e cel care refuză.

Intră și ultimii bărbați, se întind pe saltele, unii vorbesc în șoaptă, alții gem, alții tușesc, iar Zeno se pomenește că se ridică și se furișează pe ușă. Momentul a sosit sau a trecut deja; Peisetairos așteaptă în butoiul lui, dar unde-i Euelpide?

Nu cumva se aude huruitul camionului?

Își spune că Rex o să se lase păgubaș până la urmă, o să-și dea seama că planul lui e smintit, chiar sinucigaș, dar când Bristol și Fortier se întorc, Rex nu e cu ei. Îi măsoară din priviri, căutând indicii, dar nu descifrează nimic. Ploaia se oprește, streșinile picură, și Zeno îi aude pe întuneric pe ceilalți strivind păduchi cu unghiile. Vede copiii de ceramică ai doamnei Boydstun, cu obrajii lor trandafirii, ochii ficși de cobalt, buzele roșii acuzatoare. Fute-oi, Broscar, Fetiță. Fătălău. Zero.

În miez de noapte, gardienii îi convoacă și le vâră tuturor în ochi lanterne cu baterie. Amenință cu interogatorii, tortură, moarte, dar fără prea multă convingere. Rex nu apare nici dimineața, nici după-amiaza și nici în dimineața zilei următoare, iar Zeno e interogat de cinci ori în decurs de câteva zile. „Sunteți intimi, umblați mereu împreună, am auzit că tot timpul scrijeliți coduri în țărână.“ Dar gardienii par aproape plictisiți, de parcă ar participa la un spectacol la care publicul n-a sosit. Zeno așteaptă vestea că Rex a fost prins la câțiva kilometri sau mutat în alt lagăr; așteaptă ca mica lui siluetă eficientă să se ivească de după un colț, să-și ridice ochelarii pe nas și să zâmbească.

Ceilalți deținuți nu spun nimic, cel puțin nu cât e Zeno de față; e ca și

cum Rex nici n-ar fi existat. Poate c-au aflat că Rex e mort și vor să-l menajeze, sau poate-și închipuie că Rex colaborează cu ofițerii de propagandă și le vinde minciuni, sau poate că sunt prea lihniți și epuizați ca să le pese.

În cele din urmă, chinezii renunță la întrebări și nu-și dă seama dacă asta înseamnă că Rex scăpase, spre rușinea lor, sau că-l împușcaseră și-l îngropaseră și nu mai au de ce să întrebe.

Blewitt stă lângă el în curte.

— Fruntea sus, puștiule. Fiecare ceas în care respirăm e unul câștigat.

Dar, de cele mai multe ori, Zeno nu mai simte că respiră. Brațele albe ale lui Rex, năpădite de pistrui. Încrengătura de tendoane de pe dosul mâinilor când scrijelea cuvinte în nisip. Și-l închipuie pe Rex întorcându-se teafăr la Londra, la opt mii de kilometri, îmbăindu-se, bărbierindu-se, îmbrăcând haine civile, luând un teanc de cărți la subraț și îndreptânduse spre o școală din cărămizi și acoperită cu iederă.

Îi e atât de dor, încât absența lui Rex se transformă într-un soi de prezență, un bisturiu uitat în măruntaiele lui. Lumina zorilor licărește pe suprafața râului Yalu și se cațără pe dealuri; rugii, cu spinii lor, le împrumută strălucirea; oamenii șușotesc: *Ai noștri sunt la cinșpe kilometri, la zece kilometri, uite colo, după deal. Până dimineață ajung aici.*

Dacă Rex fusese ucis, oare murise singur? Murmurase către Zeno în întuneric în timp ce camionul pornea huruind, presupunând că e și el în butoiul vecin? Sau se așteptase de la bun început ca Zeno să-l lase baltă?

În iunie, la trei săptămâni după dispariția lui Rex, gardienii îi scot în curte pe Zeno, Blewitt și încă optsprezece dintre deținuții mai tineri și îi anunță printr-un interpret că sunt liberi. La un punct de control, doi polițiști militari americani cu obraji lucioși verifică numele lui Zeno într-un tabel; unul dintre ei îi întinde un plic de hârtie pe care scrie OK CANTINĂ. O ambulanță îi duce dincolo de o linie de demarcație și e îndrumat spre un cort de despăduchere unde un sergent îl stropește cu DDT din cap până-n picioare.

Primește de la Crucea Roșie o lamă de ras, un tub de pastă de ras, un pahar cu lapte și un hamburger. Chifla e extraordinar de albă. Carnea are o strălucire care o face să pară ireală. Miroase autentic, dar Zeno e sigur că trebuie să fie o păcăleală.

Se întoarce în Statele Unite cu același vapor care-l adusese în Coreea în urmă cu doi ani și jumătate. Are nouăsprezece ani și cântărește cincizeci de kilograme. E interogat în fiecare dintre cele unsprezece zile petrecute la bord.

— Dă-ne șase exemple de moduri în care ai încercat să sabotezi eforturile chinezilor.

— Cine era mai bine tratat decât ceilalți?

— De ce primea cutărică țigări?

— Ai simțit vreodată vreo atracție față de ideologia comunistă?

Află că e și mai rău pentru soldații negri.

La un moment dat, un psihiatru militar îi dă o revistă *Life* deschisă la fotografia unei femei în sutien și chiloți.

— Cum te simți când te uiți la ea?

— Bine.

Înapoiază revista. Epuizarea îl răscolește.

Întreabă orice ofițer de informații care-i iese în cale despre un vicecaporal britanic pe nume Rex Browning, văzut ultima oară în mai în Lagărul Cinci, dar i se răspunde „noi nu suntem Marina Regală, suntem armata Statelor Unite, de-abia le ținem socoteala alor noștri“. În New York, la docuri, nu-i așteaptă fanfare, blițuri, familii înlăcrimate. Aproape de Buffalo, întrun autobuz, izbucnește în plâns. Orașele se perindă pe lângă el, urmate de lungi fâșii de întuneric. Șase panouri luminoase, la vreo zece metri unul de celălalt, lunecă pâlpâind:

LUPUL
S-A RAS
AȘA DE BINE
ÎNCÂT SCUFIȚA
DE COADA LUI SE ȚINE
SPUMĂ DE RAS BURMA

Seymour

Domnul Bates, profesorul de la clasa a șasea, are mustața vopsită, un temperament focos, de zeu, și nici nu vrea s-audă ca elevii lui să poarte căști la oră. În fiecare dimineață, începe programul pornind proiectorul ViewSonic, să-nu-cumva-să-puneți-mâna-pe-el-copii-la-cât-e-de-scump, și le arată imagini cu evenimente actuale pe un ecran alb. Copiii stau și cască ciufuliți, în timp ce în fața clasei, sate din Caşmir sunt strivite de alunecări de pământ.

În fiecare zi, Patti Goss-Simpson aduce la școală patru crochete de pește în caserola ei Titan Deep Freeze, și în fiecare zi la ora 11:52, cantina fiind în renovare, Patti pune crochetele ei oribile de pește în oribilul cuptor cu microunde din fundul clasei domnului Bates, apasă pe butoanele care bipăie oribil, iar duhoarea emanată îi dă lui Seymour senzația că e cufundat cu fața într-o mlaștină.

Se așază cât poate de departe de Patti, își astupă nasul și urechile și încearcă să readucă la viață pădurea Prietenei-de-Nădeje prin reverie: licheni atârnând pe crengi, zăpadă scuturându-se de pe o ramură pe alta, așezările-furnicar ale Oamenilor-Ac. Dar într-o dimineață de sfârșit de septembrie, Patti

Goss-Simpson îi spune domnului Bates că felul în care Seymour se poartă cu ea în pauza de prânz e jignitor, așa că domnul Bates hotărăște ca Seymour să mănânce lângă ea la masa din centru, chiar lângă proiector.

Se face ora 11:52. Crochetele de pește intră la cuptor. Bip-bop-bip.

Chiar și cu ochii închiși, Seymour aude crochetele învârtindu-se, o aude pe Patti deschizând sec ușa cuptorului cu microunde, aude carnea peștelui sfârâind pe farfurioară când fata se întoarce la locul ei. Domnul Bates stă la el la catedră, ronțăind morcovi tineri și uitându-se pe telefon la faze tari din meciuri de arte marțiale. Seymour se apleacă asupra propriei gustări de prânz, încercând să-și blocheze nările și să-și acopere urechile în același timp. Azi nu merită să mănânce.

Numără până la o sută în minte, cu ochii închiși, moment în care Patti Goss-Simpson se întinde și-l atinge cu o crochetă de pește pe urechea stângă. El sare înapoi, Patti rânjește, domnul Bates nu observă nimic. Patti închide ochiul stâng și îndreaptă spre el crocheta de pește ca pe o armă.

— Poc, face ea. Poc. Poc.

Undeva în interiorul lui Seymour se prăbușește și ultima barieră. Tunetul, care continuase să macine clipă de clipă la marginea conștiinței sale de când găsise aripa Prietenei-de-Nădejde, ia cu asalt școala. Coboară în trombă dâmbul de deasupra terenului de fotbal, zdrobind totul în cale.

Domnul Bates înmoaie un morcov în hummus. David Best râgâie, Wesley Ohman pufnește în râs, tunetul explodează în parcare. Lăcuste-viespi-drujbe-grenade-avioane-de-vânătoare-țipând-urlând-furie-turbare. Patti mușcă din țeava pistolului-crochetă, iar zidurile școlii se fac țăndări. Ușa clasei domnului Bates zboară. Seymour pune ambele mâini pe stativul proiectorului și împinge.

La un radio din sala de așteptare se aude *Nimic nu e mai gustos decât un măr de Idaho, proaspăt cules.* Foșnetul hârtiei de pe masa de examinare e aproape de nerăbdat.

Doctorița bate în taste. Bunny poartă uniforma ei de la Aspen Leaf, cu cele două buzunare în față. Șoptește în telefonul cu clapetă:

— Fac tură dublă sâmbătă, Suzette, îți promit.

Doctorița examinează ambii ochi ai lui Seymour cu o mică lanternă.

— Mama ta zice că ai vorbit cu o bufniță în pădure, spune ea.

Un afiș de pe perete spune *Cincisprezece minute pe zi ca să devii mai bun.*

— Ce fel de lucruri îi povestești bufniței, Seymour?

Nu răspunde. E o capcană.

— De ce-ai distrus proiectorul din clasă, Seymour?

Nici un cuvânt.

La recepție, brațul lui Bunny explorează peștera poșetei.

— Se poate cumva să-mi faceți factură? spune ea.

La ieșire, într-un coș, sunt cărți de colorat cu vapoare. Seymour ia șase. În camera lui, desenează spirale în jurul vapoarelor. Clotoide, spirale logaritmice, spirale Fibonacci: șaizeci de vârtejuri diferite înghit șaizeci de vapoare diferite.

Noapte. Se uită afară pe ușa glisantă, dincolo de curte, unde lumina lunii se revarsă peste terenurile goale aparținând Eden's Gate. O singură lampă de șantier e aprinsă într-o casă de catalog pe jumătate construită, luminând o fereastră de la etaj. În zbor trece năluca Prietenei-de-Nădejde.

Bunny pune pe masă o pungă de cincizeci de grame cu M&M's simple. Și o sticlă portocalie cu capac alb.

— Doctorița zice că nu te prostești de la ele. Dar o să-ți fie mai ușor. O să te calmeze.

Seymour se freacă la ochi cu podul palmei. Fantoma Prietenei-de-Nădeje țopăie până la ușa glisantă. Nu mai are pene în coadă, și-a pierdut o aripă, ochiul stâng îi e rănit. Ciocul e un strop de galben într-o antenă radar de pene fumurii. Seymour îi aude vocea în minte: *Credeam că facem asta împreună. Credeam că suntem o echipă.*

— Una de dimineață, spune Bunny, și una seara. Copilaș, să știi că toată lumea are uneori nevoie de puțintel ajutor când e în căcat.

Konstance

Merge pe o stradă din Lagos, Nigeria, străbătând o piață nu departe de chei, printre hoteluri albe, lucitoare, care se înalță de jur-împrejur – stropii unei fântâni încremeniți în aer, patruzeci de cocotieri în ghivece cu model în tablă de șah –, și la un moment dat se oprește. Privește în sus, simțind vagi pișcături în ceafă – ceva nu e tocmai în regulă.

La Ferma 4, tata are un singur cocotier la rece, într-un sertar. Toate semințele sunt călătoare, îi spusese el, dar cele de cocotier sunt cele mai îndrăznețe. Îi povestise cum se scutură pe plaje, de unde mareea le ia și le duce în larg, cum cocotierii au traversat mereu oceane, embrionul viitorului copac într-o coajă tare, fibroasă, găsind la bord îngrășăminte pentru douăsprezece luni. Îi întinsese sămânța, din a cărei coajă ieșeau aburi, și-i arătase cei trei pori de germinare de la bază: doi ochi și o gură, observase el, un mic marinar care face ocolul pământului fluierând.

În stânga e un panou pe care scrie *Bine ați venit la Noul Intercontinental.* Pășește la umbra palmierilor și continuă să privească în sus cu ochii mijiți, moment în care copacii se destramă în fâșii, Viziera i se ridică de pe ochi și-n

fața ei apare tata.

La coborârea din Premergător o scutură senzația familiară de rău de mișcare. E deja NeLumină. Mama stă pe marginea patului, frecându-și palmele cu pudră dezinfectantă.

— Îmi pare rău dac-am stat prea mult, spune Konstance.

Tata îi ia mâna. Sprâncenele lui albe se unesc.

— Nu, nu e vorba despre asta.

Singura sursă de lumină vine din baie. În întunericul din spatele lui, Konstance observă că teancul de salopete și petice al mamei, de obicei ordonat, e acum răvășit, iar punga cu nasturi s-a împrăștiat peste tot – nasturi sub pat, sub scaunul de cusut, pe șina perdelei din jurul comodei.

Când Konstance se uită iar la tatăl ei, o parte din ea știe deja ce are să-i spună și o încearcă senzația acută că planeta lor, steaua lor, rămăsese mult în urmă, că se deplasează cu viteze incredibile printr-un vid rece și mut, că nu există cale de întoarcere.

— Zeke Lee a murit, spune el.

A doua zi după moartea lui Ezekiel moare doctorul Pori și se află că mama lui Zeke și-a pierdut cunoștința. Alte douăzeci și una de persoane – un sfert dintre cei de la bord – au simptome. Doctorul Cha acordă îngrijiri membrilor echipajului fără o clipă de răgaz; inginerul Goldberg stă în laboratorul de biologie și pe NeLumină, căutând o soluție.

Cum să izbucnească o molimă într-un disc închis ermetic, care nu a mai avut contact cu nici o altă formă de viață de aproape șase decenii și jumătate? Se răspândește prin atingere, salivă, sau mâncare? Prin aer? Apă? Oare radiațiile din spațiul îndepărtat pătrund prin învelișul protector și afectează nucleul celulelor, sau poate că ceva care dormitase atâția ani în genele cuiva se deșteptase brusc? Și de ce nu găsește o soluție Sybil, care le știe pe toate?

Deși, de când se știe, Konstance nu-și amintește ca taică-său să fi folosit prea mult Premergătorul, de-acum își petrece aproape tot timpul cât e treaz cocoțat pe el, cu Viziera pe ochi, cercetând documente la o masă din Bibliotecă. Mama reconstituie minutele de dinainte de carantină. Oare trecuse pe lângă doamna Lee pe coridor, oare pe costumul ei aterizase un stropșor microscopic din voma lui Ezekiel, oare le intrase vreun pic în gură?

Până săptămâna trecută, totul păruse atât de sigur. De stabil. Toată lumea șușotind pe coridoare, cu salopetele și șosetele lor peticite. *Poți să ai un an sau chiar o sută doi…* Salată proaspătă marți, fasole de la Ferma 3 miercuri, vineri zi de tuns, dentistul în Compartimentul 6, croitoreasa în Compartimentul 17, algebră cu doctorul Pori trei dimineți pe săptămână, ochiul cald al lui Sybil veghind asupra tuturor. Și totuși nu cumva Konstance simțise chiar și-n acele momente, în adâncurile conștiinței, cumplita precaritate a întregii situații? Imensitatea înghețată trăgând, trăgând, trăgând

întruna de pereții exteriori?

Duce mâna la Vizieră și urcă pe scară în al doilea sector al Bibliotecii. Jessi Ko ridică ochii dintr-o carte în care o mie de ciute palide, cu nări mult prea mari, zac moarte în zăpadă.

— Citesc despre antilopa saiga. Au murit pe capete din cauza unor bacterii din corpurile lor.

Omicron stă întins pe spate, privind în sus.

— Unde-i Ramón? întreabă Konstance.

Dedesubt, imagini ale unor pandemii străvechi licăresc deasupra meselor unde stau adulții. Soldați în paturi, medici în combinezoane de protecție. În minte li se înfiripă, nechemată, imaginea corpului lui Zeke evacuat prin ecluza pneumatică, urmat după câteva sute de mii de kilometri de corpul doctorului Pori: o dâră de cadavre în vid, ca niște firimituri de pâine dintr-un basm sinistru.

— Zice aici că au murit două sute de mii în douăsprezece ore, spune Jessi, și nimeni n-a înțeles vreodată de ce. Jos, în atriu, unde ochii lor abia mai bat, Konstance îl vede pe tatăl ei așezat singur la o masă, cu schițe tehnice zburând în jurul lui.

— Am auzit că Nivelul 3 de Carantină durează un an, spune Omicron privind lung la bolta cilindrică.

— Eu am auzit că Nivelul 4 de Carantină durează la nesfârșit, șoptește Jessi.

Programul Bibliotecii e prelungit; mama și tata abia se mai dau jos din Premergătoare. Lucru și mai neobișnuit, în Compartimentul 17, tata a dat la o parte perdeaua-paravan din bioplastic din jurul comodei, a tăiat-o în bucăți și folosește mașina de cusut a mamei ca să facă ceva din ea – n-a avut curajul să-l întrebe ce. Izolată în Compartimentul 17, în miasma de pastă hrănitoare pe care o emană eructațiile imprimantei alimentare, Konstance aproape că simte mirosul fricii colective care se propagă prin navă: insidioasă, fetidă, infiltrându-se prin pereți.

Mai târziu, în Atlas, la ieșirea din Mumbai, merge pe o pistă de jogging care șerpuiește în jurul unor turnuri uriașe, într-o nuanță de crem, de patruzeci sau cincizeci de etaje. Trece iute pe lângă femei în sari și echipament de jogging, pe lângă bărbați în pantaloni scurți, toți încremeniți. În dreapta ei, un zid de manglieri verzi străjuiește pista pe aproape un kilometru și Konstance simte ceva în neregulă în timp ce se mișcă printre alergătorii împietriți, o denivelare îngrijorătoare în textura softului: în oameni, copaci sau atmosferă. Iuțește pasul, agitată, trecând prin siluete ca prin stafii: la fiecare pas, simte groaza cotropind *Argos*-ul, gata s-o înhațe de ceafă.

Când iese din Atlas, s-a întunecat. La picioarele coloanelor Bibliotecii strălucesc mici felinare și nori luminați de lună plutesc pe bolta cilindrică.

Câteva documente circulă încoace și încolo, câteva siluete stau aplecate deasupra meselor. Cățelușul alb al doamnei Flowers aleargă spre ea și se oprește dând din coadă, dar doamna Flowers nu se zărește nicăieri.

— Sybil, cât e ceasul?

Patru și zece NeLumină, Konstance.

Oprește Viziera și coboară din Premergător. Tata e tot la mașina de cusut a mamei, cu ochelarii pe nas, lucrând la lumina veiozei ei de birou. Își ține în poală casca de la costumul de protecție, ca un cap retezat de insectă gigantică. Îi e frică să n-o certe pentru că iar pierde nopțile, dar el mormăie de unul singur, absorbit de ceva, și atunci își dă seama că ar prefera să fie certată pentru că pierde nopțile.

Toaletă, dinți, perie-ți părul. Când să se urce în pat, la jumătatea scării, inima îi bubuie de groază. Mama nu e în patul ei. Și nici în al tatei. Sau pe comodă. Mama nu e nicăieri în Compartimentul 17.

— Tată?

Tata tresare. Pătura mamei e boțită. Mama își aranjează mereu pătura într-un dreptunghi perfect când se dă jos din pat.

— Unde-i mama?

— Hmm? S-a dus la cineva.

Mașina de cusut se trezește la viață țăcănind, mosorul se învârtește, iar ea așteaptă să se oprească.

— Dar cum a ieșit pe ușă?

Tata potrivește marginile perdelei una peste alta, le așază sub ac, iar mașina reîncepe să zumzăie.

Konstance repetă întrebarea. În loc să-i răspundă, el taie niște resturi de ață cu foarfeca mamei, apoi spune:

— Spune-mi unde-ai fost de data asta, Dovlecel. Trebuie să fi mers mulți kilometri.

— Sybil chiar a lăsat-o pe mama să iasă?

El se ridică și se apropie de patul ei.

— Ia astea.

Vorbește calm, dar îi joacă ochii în cap. Ține în palmă trei Hipnopicături de-ale mamei.

— De ce?

— O să te ajute să te odihnești.

— Nu-s multe trei?

— Ia-le, Konstance, nu pățești nimic. O să te învelesc în plapumă ca pe o nimfă în crisalida ei, mai știi? Cum făceam pe vremuri? Și de dimineață o să primești răspunsuri, promit.

Picăturile i se dizolvă pe limbă. Tata îi acoperă picioarele cu pătura, se așază din nou la mașina de cusut și acul pornește iar.

Ea privește peste tăblie patul mamei. Pătura ei boțită.

— Mi-e frică, tată.

— Vrei să-ți mai povestesc despre Eton? Mașina de cusut se oprește huruind. După ce Eton scapă de morar, merge până hăt, la capătul lumii, îți minte? Ținutul se întinde până la o mare înghețată, ninge viscolit, nu vede decât nisip negru și alge înghețate și nu se simte nici adiere de trandafir cale de o mie de mile.

Veioza pâlpâie. Konstance se reazămă cu spatele de perete și se luptă să-și țină ochii deschiși. Oamenii mor. Sybil n-ar fi lăsat-o pe mama să iasă din compartiment decât dacă…

— Dar Eton își păstrează speranța. Chiar așa, prizonier într-un corp de măgar, departe de casă, ajuns la hotarul de pe urmă al lumii știute. Se holbează la lună în timp ce măsoară malul cu pasul și i se năzare că vede o zeiță pogorându-se de pe cerul nopții, să-l ajute.

În aer, deasupra patului, Konstance vede lumina lunii scânteind pe sloiuri de gheață, îl vede pe măgarul Eton lăsând urme de copite în nisipul rece. Încearcă să stea dreaptă, dar brusc își simte gâtul prea slăbit ca să susțină greutatea capului. Ninge viscolit peste pătura ei. Întinde o mână spre zăpadă, dar degetele i se pierd în întuneric.

După două ore, tata se apleacă peste tăblia patului în NeLumină și o ajută să coboare din pat. E somnoroasă și zăpăcită de la Hipnopicături, iar el îi îndeasă brațele și picioarele în ceva ce seamănă cu un om dezumflat – un costum făcut de el din perdeaua de bioplastic. Îi e prea mare în talie și n-are mănuși, doar mâneci cusute la capete. Konstance e atât de somnoroasă, că abia-și poate ridica bărbia când tata îi trage fermoarul până la gât.

— Tată?

Îi potrivește apoi casca pentru oxigen pe cap, trăgându-io peste păr și fixând-o pe gulerul costumului cu aceeași bandă adezivă pe care o folosește la fermă ca să lipească furtunurile pentru irigații. Când tata pune costumul în funcțiune, ea îl simte umflându-se în jurul ei.

Nivelul oxigenului, treizeci la sută, îi spune în cască, direct în ureche, o voce înregistrată, iar lumina albă a lanternei frontale se aprinde și baleiază interiorul compartimentului.

— Poți să mergi?

— Fierb în ăsta.

— Știu, Dovlecel, te descurci grozav. Hai să te văd cum mergi.

Broboanele de sudoare de pe fruntea lui captează lumina lanternei, iar fața îi e la fel de albă ca barba. Deși e speriată și sleită, Konstance reușește să se miște câțiva pași, în foșnetul mânecilor ciudate, înfoiate. Tata se lasă pe vine, ia Premergătorul lui Konstance, ridicând cu cealaltă mână și scăunelul de aluminiu de la masa de cusut a mamei, și le duce la ușă.

— Sybil, avem pe cineva care nu se simte bine, spune el.

Konstance se sprijină de șoldul lui, încinsă și speriată, și așteaptă ca Sybil

să se opună, să-l contrazică, să spună orice altceva decât spune.

O să vină imediat cineva.

Konstance simte gravitația Hipnopicăturilor trăgându-i de pleoape, de sânge, de gânduri. Chipul palid al tatei. Pătura desfăcută a mamei. Jessi Ko spunând: *Și dacă Sybil detectează vreo problemă la tine…*

Nivelul oxigenului, douăzeci și nouă la sută, spune casca.

Ușa se deschide și două siluete îmbrăcate din cap până-n picioare în costume de bioprotecție vin tropăind pe coridor pe NeLumină. Au lanterne legate la încheieturile mâinilor, iar costumele le sunt umflate pe dinăuntru, astfel încât arată înspăimântător de masivi, iar chipurile nu li se văd în spatele vizierelor înalte, cu fațete de bronz. În spatele lor se desfășoară furtunuri lungi îmbrăcate în folie de aluminiu.

Tata se repede la ei strângând în continuare la piept Premergătorul lui Konstance, și ei se retrag, împleticindu-se.

— Nu vă apropiați. Vă rog. N-o ducem la spital.

O împboldește pe lângă ei pe coridorul neluminat, pe urma fasciculului tremurător al lanternei ei frontale, în timp ce picioarele ei alunecă în cizmulițele din bioplastic.

Lângă pereți sunt maldăre de obiecte: tăvi pentru mâncare, pături, ceva ce seamănă a bandaje. Konstance aruncă o privire spre Cantină când trec în fugă pe lângă ea, dar Cantina nu mai e cantină. În locul celor trei rânduri de mese și băncuțe care se aflaseră acolo în urmă cu două săptămâni se înalță acum în jur de douăzeci de corturi albe, din care ies tuburi și cabluri, iar luminile unor instrumente medicale pâlpâie ici și colo. Prin fermoarul desfăcut al unuia dintre ele întrezărește un picior desculț sub o pătură, apoi cotesc pe alt coridor.

Nivelul oxigenului, douăzeci și șase la sută, spune casca ei.

Ăia or fi fost membrii echipajului bolnavi? O fi fost și mama ei într-unul dintre acele corturi?

Trec de Băile 2 și 3, de ușa închisă ermetic a Fermei 4 – unde e puietul ei de pin, care are deja șase ani și e la fel de înalt ca ea –, cotind întruna pe coridoare spre centrul *Argos*-ului, tata începând să-și piardă suflul în timp ce o îndeamnă să continue, alunecând amândoi pe podea, cu lumina lanternei ei oscilând. Pe o ușă scrie *Hidro-Acces*; pe alta, *Compartimentul 8*, apoi *Compartimentul 7* – are senzația că urmează o spirală spre centrul unui vortex, ca și cum ar fi atrasă spre abisul din inima unei bulboane.

Într-un sfârșit, se opresc în fața ușii pe care scrie *Seiful 1*. Palid, gâfâind, cu fața lucindu-i de sudoare, tata privește îndărăt peste umăr, apoi apasă ușa cu palma. Niște roți se învârtesc și vestibulul se deschide.

Intrați în zona de decontaminare, spune Sybil.

Tata o împinge pe Konstance înăuntru, îi așază Premergătorul lângă ea și potrivește scăunelul în ușă, pe prag.

— Nu te mișca.

Ea rămâne în vestibul în costumul foșnitor, își cuprinde genunchii cu brațele, casca spune *Nivelul oxigenului, douăzeci și cinci la sută*, Sybil spune Începe procedura de decontaminare, Konstance strigă „Tată“ prin cască, iar ușa alunecă pe șina ei până când întâlnește scăunelul.

Picioarele scăunelului se îndoaie cu un scârțâit, iar ușa se oprește.

Vă rog să îndepărtați obstacolul din ușa exterioară, spune Sybil.

Tata se întoarce cu patru saci de Praf Alimentar, îi aruncă în vestibul peste scaunul pe jumătate strivit și dispare iar.

Urmează o toaletă cu reciclare, șervețele de hârtie, o imprimantă alimentară ambalată, un pat gonflabil, o pătură sigilată în folie izolatoare, alți saci de Praf Alimentar – tata aleargă întruna de colo până colo. *Vă rog să* îndepărtați obstacolul din ușa exterioară, repetă Sybil, iar scăunelul se mai îndoaie un centimetru sub presiune, în timp ce Konstance intră în hiperventilație.

Tata aruncă ultimii doi saci de Praf Alimentar în vestibul – de ce atât de mulți? –, se strecoară prin crăpătura ușii și se prăbușește la perete. *Pentru a începe decontaminarea, trebuie să îndepărtați obstacolul din ușa exterioară*, spune Sybil.

Nivelul oxigenului, douăzeci și trei la sută, spune casca în urechea lui Konstance.

Tata arată spre imprimantă.

— Știi s-o folosești? Mai știi unde se conectează cablul de joasă tensiune?

Își lasă mâinile pe genunchi, în timp ce pieptul i se ridică și coboară, din barbă îi picură sudoare și scăunelul scârțâie sub presiune. Ea reușește să-i facă semn din cap că da.

— Imediat ce ușa exterioară se încuie, închizi ochii, Sybil o să stropească și o să sterilizeze tot. Apoi o să deschidă ușa interioară. Ții minte? Când intri, iei totul cu tine. Absolut tot. După ce bagi totul înăuntru, iar ușa interioară se încuie, numeri până la o sută, după care ar trebui să-ți poți scoate casca fără probleme. Ai înțeles?

Frica îi zvâcnește în fiecare celulă din corp. Patul gol al mamei. Corturile de la Cantină.

— Nu, răspunde ea.

Nivelul oxigenului, douăzeci și doi la sută, spune casca. Încearcă să respiri mai rar.

— După ce se închide ușa interioară, repetă tata, numeri până la o sută. Apoi poți s-o scoți.

Se sprijină cu toată greutatea pe tocul ușii, Sybil spune: *Ușa exterioară e blocată, trebuie îndepărtat obstacolul*, iar tata aruncă o privire în întunericul de pe coridor.

— Aveam doisprezece ani când m-am înscris să plec, spune el. Când

eram copil, nu vedeam decât moarte în jur. Și aveam visul ăsta, viziunea asta despre cum ar putea fi viața. „De ce să stau aici, când aș putea fi acolo?“ Mai știi?

În beznă se furișează o mie de demoni, care dau înapoi când Konstance întoarce către ei lanterna, dar când lumina se retrage, dau iarăși năvală. Scăunelul scârțâie iar. Ușa exterioară se mai închide un centimetru.

— Am fost nebun.

Mâna pe care și-o trece peste frunte pare scheletică, pielea gâtului îi atârnă, argintiul părului se stinge într-un cenușiu tern. Pentru prima oară de când îl știe, tatăl ei pare de vârsta lui sau mai bătrân, de parcă ultimii ani de viață i se scurg, respirație cu respirație. Konstance îi spune prin cască:

— Ziceai că asta-i toată frumusețea cu nebunii, că nu știu niciodată când să se lase păgubași.

El înclină capul către ea, clipind des, ca și cum prin față i-ar alerga un gând, prea iute ca să-l prindă.

— Bunica ta spunea asta, șoptește el.

Nivelul oxigenului, douăzeci la sută, spune casca.

Un strop de sudoare atârnă pe vârful nasului tatei, tremură, apoi cade.

— Acasă, în Scheria, spune el, aveam un șanț de irigație în spatele casei. Chiar și în zilele cele mai dogoritoare, când seca, dacă stăteai acolo în genunchi îndeajuns de mult, mereu aveai parte de o surpriză. O sămânță adusă de vânt, o gărgăriță sau o bălușcă micuță și curajoasă, singură-singurică.

Val după val de moleșeală o învăluie pe Konstance. Ce face tata? Ce încearcă să-i spună? El se ridică, se împiedică de scăunelul strivit și iese din vestibul.

— Tată, te rog.

Dar fața lui dispare din vedere. Propteș te un picior în tocul ușii, smulge cu greutate scăunelul deformat, iar vestibulul se închide.

— Nu, să nu…

Ușa exterioară închisă, spune Sybil. Începem decontaminarea.

Zgomotul ventilatoarelor se aude tot mai puternic. Simte jeturile reci pe bioplasticul costumului, închide ochii în fața celor trei descărcări luminoase, după care ușa interioară se deschide. Îngrozită, epuizată, înghițindu-și panica, Konstance târăște înăuntru toaleta, sacii cu Praf Alimentar, patul, imprimanta alimentară ambalată.

Ușa interioară se închide ermetic. Singura lumină vine de la Sybil pâlpâind în turnul ei, când portocaliu, când roz, când galben.

Bună, Konstance.

Nivelul de oxigen, optsprezece la sută, spune casca.

Mă dau în vânt după vizitatori.

Unu, doi, trei, patru, cinci.

Cincizeci și șase, cincizeci și șapte, cincizeci și opt.

Nivelul oxigenului, șaptesprezece la sută.

Optzeci şi opt, optzeci şi nouă, nouăzeci. Pătura desfăcută a mamei. Părul tatei, năclăit de transpirație. Un picior gol ieșind dintr-un cort. Când ajunge la o sută, deconectează casca. Și-o scoate de pe cap. Se întinde pe podea, toropită de Hipnopicături.

ZECE

PESCĂRUȘUL

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila K

…zeița se scoborî din noapte. Avea trupul alb, aripi sure și o gură de un portocaliu viu, ca un cioc, și chiar dacă nu era atât de mare cum mă așteptam să fie o zeiță, m-am temut. Ateriză pe picioarele ei galbene, făcu doi, trei pași și începu să ciugulească dintr-o grămăjoară de alge.

— Preamărită fiică a lui Zeus, zic, rogu-te, spune vorbele magice care să mă scape de forma asta și să-mi dea alta, ca să zbor deasupra cetății din nori, unde nimeni nu duce lipsă de nimic și nu cunoaște suferință, și fiecare zi strălucește precum primele zile de la zămislirea lumii.

— Pe legea mea, ce tot ragi acolo? întrebă zeița, mai să mă doboare cu răsuflarea ei duhnind a pește. Eu m-am vânturat pretutindeni prin părțile astea și nu există asemenea loc, nici în nori, nici aiurea.

Era în mod vădit o zeitate nepăsătoare și se ținea de glume cu mine.

— Ei, dacă tot ești înzestrată cu aripi, n-ai putea măcar zbura într-un loc cald și senin, de unde să-mi aduci un trandafir ca să fiu iarăși cum am fost și să iau călătoria de la capăt? o-ntreb.

Zeița arătă cu o aripă spre altă grămăjoară de alge, una cu pietrișul înghețat, și zise:

— Ăsta-i trandafirul Mării Nordului și am auzit că, dacă mănânci o porție suficientă, o să te simți ciudat. Dar pot să-ți spun de pe-acuma, un măgar ca tine n-o să aibă în veci aripi.

Apoi strigă *ah, ah, ah*, ceea ce mie îmi sună mai degrabă a chicotit decât a formulă magică, dar am luat o gură din lăturile alea mâloase și am mestecat.

Deși aveau gust de napi putrezi, chiar am simțit că încep să mă transform. Picioarele mi se micșorară, ca și urechile, iar pe sub fălci îmi apărură despicături. Am simțit cum mi se acoperă spinarea de solzi, iar ochii îmi înoată în urdoare…

BIBLIOTECA PUBLICĂ
LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
17:27

Seymour

Ghemuit lângă raftul răsturnat cu cărți audio, privind pe fereastră, observă alte două mașini de poliție ocupându-și pozițiile, de parcă ar fi ridicat un zid în jurul bibliotecii. Siluete aplecate aleargă prin zăpadă pe Park Street, însoțite de puncte luminoase roșii. Scanere termice? Lumini de laser? Deasupra ienupărului plutește un trio de lumini albastre: ar putea fi un soi de dronă cu telecomandă. Astea-s creaturile pe care le-am ales să repopuleze pământul?

Seymour se întoarce târâș la raftul cu dicționare și încearcă să-și înghită vârtejul de panică din gâtlej, moment în care sună telefonul de la recepție. Băiatul își îndeasă căștile mai bine pe urechi. Șase, șapte, opt sonerii, apoi se oprește. O clipă mai târziu, începe să sune telefonul din biroul lui Marian – o cămăruță ceva mai mare decât o debara pentru mături, aflată sub scări. Șapte, opt sonerii, apoi se oprește.

— Ar trebui să răspunzi, spune bărbatul rănit de la baza scărilor. Prin căști, vocea lui se aude de departe. O să caute o soluție pașnică la chestia asta.

— Te rog să taci, spune Seymour.

Telefonul de la recepție sună iar. Bărbatul de la baza scărilor a încurcat și așa lucrurile destul de rău, ba chiar a făcut praf totul. Ar fi mult mai ușor dacă n-ar vorbi. Seymour l-a pus să-și scoată căștile verde-limetă din urechi și să le arunce la Ficțiune, dar omul continuă să sângereze pe mocheta ponosită a bibliotecii, încurcându-le pe toate.

Seymour se furișează de-a bușilea până la recepție și smulge cablul telefonului din priza de perete. Apoi se târăște până la biroul-debara al lui

Marian, unde telefonul sună pentru a doua oară, și smulge și acel fir.

— Asta a fost o greșeală, strigă rănitul.

Pe ușa lui Marion e lipit un autocolant pe care scrie: *Biblioteca. Unde nici musca nu bzzz.* Imagini cu fața ei pistruiată îi joacă în fața ochilor și încearcă să le alunge clipind.

Huhurezul bărbos, citește ea. *Cea mai mare specie de bufniță ca lungime.*

Se așază pe pragul biroului ei, cu pistolul în poală. Luminile poliției proiectează pete albastre și roșii pe cotoarele cărților pentru adolescenți. Simte tunetul fremătând afară, chiar în fața geamurilor. L-or fi luat lunetiștii în vizor? Au instrumente cu care văd prin pereți? Când o să intre peste el, să-l omoare?

Scoate din buzunarul stâng telefonul, cu cele trei numere scrise pe spate. Primul detonează prima bombă, al doilea, cea de-a doua bombă; la al treilea ar trebui să sune dacă are probleme.

Seymour formează al treilea număr și-și ridică una din căști. Telefonul sună de câteva ori, scoate un bip, apoi se întrerupe.

Asta înseamnă că au primit mesajul? Ar mai fi trebuit să spună ceva după ton?

— Am nevoie de îngrijiri medicale, spune omul de la baza scărilor.

Formează iar numărul. Sună, sună, sună, sună, sună, sună, sună, sună, sună, bip.

— Alo? spune Seymour.

Dar apelul s-a întrerupt. Probabil asta înseamnă că ajutorul e pe drum. Înseamnă că au primit mesajul, că o să activeze o rețea de sprijin. O să tragă de timp, o s-aștepte. O să tragă de timp, o s-aștepte, și oamenii Episcopului o să-l sune înapoi sau o să vină să-l ajute, și totul o să se rezolve.

— Mi-e sete, strigă rănitul, de undeva se aud voci de copii, șuieratul vântului și mugetul valurilor spărgându-se de țărm.

Mintea îi joacă feste. Seymour își pune căștile la loc, ia o cană decorată cu pisici desenate de pe biroul lui Marian, se duce până la dozatorul de apă, o umple și o așază astfel încât bărbatul să poată ajunge la ea.

Coșul de gunoi de lângă fotolii, în care se adună apa care picură din tavan, e plin pe trei sferturi. Boilerul aflat chiar sub el scoate câteva pârâituri obosite. *Cu toții va trebui să fim puternici*, zicea Episcopul. *Evenimentele care vor urma ne vor pune la încercare în feluri pe care* încă nici nu le putem bănui.

Zeno

Întrebările se aleargă unele pe altele în caruselul minții lui. Cine l-a împușcat pe Sharif și cât de grav e rănit? De ce-i făcuse Sharif semn să se

retragă? Dacă luminile din fața bibliotecii sunt ale poliției sau ale paramedicilor, de ce nu dau buzna peste ei? Oare pentru că atacatorul e încă aici? O fi unul singur? Oare părinții sunt anunțați? Ce-ar trebui să facă el?

Pe scenă, Eton-măgarul umblă de colo până colo la hotarul înghețat al lumii. Din boxa lui Natalie se aude zgomot de valuri care se sparg peste pietriș. Olivia, purtând ditamai capul de pescăruș dintr-un material moale și colanți galbeni, arată cu una dintre aripile ei improvizate spre un morman de șervețele verzi de pe scenă.

— Am auzit că, dacă mănânci o porție suficientă, o să te simți ciudat, spune ea. Dar pot să-ți spun de pe-acuma, un măgar ca tine n-o să aibă în veci aripi.

Alex-care-l-joacă-pe-Eton ia niște șervețele verzi, și le îndeasă în botul de măgar din papier-mâché și iese de pe scenă.

Olivia-pescărușul se întoarce spre scaune:

— N-are rost ca un dobitoc ca el să alerge după cetăți cereşti. Nu degeaba când ai judecată se spune că eşti „cu picioarele pe pământ“.

Alex strigă din culise:

— Ei bine, simt că se întâmplă *ceva*. Christopher schimbă lumina reflectorului din alb în albastru, pe fundal licăresc turnurile Cetății Cucului-din-Nori, Natalie înlocuiește vuietul valurilor cu clipocit, susur și picurat în surdină.

Alex intră pe scenă, ducând în mână capul de pește din papier-mâché. Transpirația i-a lipit bretonul de frunte.

— Putem face o pauză, domnule Ninis? Între reprize?

— Vrea să spună „antract“, spune Rachel.

Zeno ridică ochii de la mâinile care-i tremură.

— Da, da, desigur, un antract liniştit și plăcut. Ce idee bună! Sunteți minunați cu toții.

Olivia își ridică masca.

— Domnule Ninis, chiar credeți că ar trebui să zic „dobitoc“? O să vină și lume de la biserică mâine seară.

Christopher dă să aprindă lumina, dar Zeno spune:

— Nu, nu, e mai bine pe întuneric. Mâine o să lucrați în culise cu foarte puțină lumină. Haideți să stăm în culise, în spatele rafturilor pe care le-a aranjat Sharif, departe de public, exact ca mâine seară, și putem discuta, Olivia.

Îi duce după cele trei rafturi cu cărți, Rachel își adună paginile cu textul, se așază într-un scaun pliant, Olivia strânge șervețelele verzi boțite într-o pungă, iar Alex se strecoară sub cuierul pentru costume și oftează. Zeno stă în picioare în mijlocul lor, cu cravata și ghetele lui închise cu arici. Cutia-cuptorului-cu-microunde-devenită-sarcofag de la picioarele lui se transformă preț de-o clipă într-o celulă de izolare în spatele comandamentului Lagărului

Cinci – mai că se așteaptă să-l vadă pe Rex ieșind de-acolo, emaciat și murdar, potrivinduși ochelarii sparți –, după care redevine o cutie de carton.

— Are cineva telefon mobil? întreabă el în șoaptă.

Natalie și Rachel clatină din cap.

— Buni zice că-mi ia abia în clasa șasea, spune Alex.

— Are Olivia, zice Christopher.

— Mi l-a luat mami, spune Olivia.

Natalie ridică mâna. Pe scenă, de cealaltă parte a rafturilor cu cărți, din boxă gâlgâie încă susurul subacvatic, ceea ce-l dezorientează pe Zeno.

— Domnule Ninis, ce-i aia clipită?

— Cum?

— Domnișoara Marian a zis că vine cu pizza într-o clipită.

— Adică e ca atunci când te bați, spune Alex.

— Aia e o karată.

— Clipita e o clătită, zice Christopher.

— O clipită înseamnă repede, spune Zeno. În scurt timp.

Undeva în Lakeport, urletul sirenelor se înalță și se stinge.

— Dar n-a trecut mai mult de-o clipită, domnule Ninis?

— Ți-e foame, Natalie?

Ea încuviințează din cap.

— Mie mi-e sete, spune Christopher.

— Probabil că pizza întârzie din cauza zăpezii, spune Zeno. Marian o să se întoarcă repede.

Alex se ridică în capul oaselor.

— Ce-ar fi să bem niște bere de ghimbir de care am luat pentru *Cetatea Cucului-din-Nori*?

— Alea-s pentru mâine seară, spune Olivia.

— Presupun că nu se supără nimeni dacă beți fiecare câte o doză, spune Zeno. Le puteți aduce fără zgomot?

Alex sare în picioare, iar Zeno se ridică pe vârfuri ca să se uite peste rafturi cum băiatul dă ocol scenei și se strecoară în spațiul dintre perete și fundalul pictat.

— Dar de ce trebuie să le aducă fără zgomot? întreabă Christopher.

Rachel își citește textul urmărind cu arătătorul rândurile, iar Olivia spune:

— Deci cum facem cu dobitocul, domnule Ninis?

Oare Sharif sângerează mortal? Zeno ar trebui să se miște mai repede? Alex iese târâș la capătul decorului, în halat și pantaloni scurți, cărând o ladă cu douăzeci și patru de beri de ghimbir marca Mug.

— Ai grijă, Alex.

— Christopher, șoptește Alex, dând ocol avanscenei din placaj,

concentrându-se să extragă o doză din partea de sus a lăzii, ține una pentru… numai că-și prinde un deget în treapta intermediară, se împiedică, și o duzină de doze de bere zboară pe scenă.

Seymour

Se holbează la telefon, gândindu-se: sună. Sună acum. Dar telefonul e tot inert.

17:38.

Până la ora asta, Bunny trebuie să fi terminat cu menajul. Probabil că așteaptă în birou, cu dureri de picioare și de spate, să vină el s-o ia cu mașina și s-o ducă la Pig N' Pancake. Oare s-or perinda mașini de poliție prin fața ferestrei? Oare colegii ei vorbesc despre vreun incident la bibliotecă?

Încearcă să și-i imagineze pe războinicii Episcopului adunându-se undeva pe aproape, vorbind între ei prin stații, coordonându-și eforturile pentru a-l salva. Sau – o îndoială nouă se strecoară insidios – poate că poliția îi blochează cumva apelurile. Poate că apelul lui n-a ajuns la oamenii Episcopului. Se gândește la luminile roșii care se mișcă prin zăpadă, la drona care planează deasupra tufișurilor. O avea poliția din Lakeport asemenea dotări?

Bărbatul rănit zace pe scări, ținându-și strâns umărul însângerat cu brațul drept. Ochii i s-au închis, sângele scurs lângă el, pe mochetă, se usucă, trecând de la maroniu spre negru. Mai bine nu se uită. Seymour preferă să-și îndrepte privirea spre umbra lungă de pe culoarul din mijloc, dintre Ficțiune și Non-ficțiune. A făcut o mare varză.

E gata să moară pentru asta? Ca să dea glas nenumăratelor făpturi pe care oamenii le-au ras de pe fața pământului? Ca să apere cauza celor fără de glas? Nu asta face un erou? Un erou luptă pentru cei care nu pot lupta singuri.

Speriat și năuc, cu mâncărimi peste tot, cu subsuorile transpirate, picioarele reci, vezica dând pe dinafară, pistolul Beretta într-un buzunar și mobilul în celălalt, Seymour își scoate cupele căștilor, își șterge fața cu mâneca și aruncă o privire spre culoar, spre toaleta din fundul bibliotecii, moment în care de la etaj aude un șir de bufnituri răsunătoare.

UNSPREZECE

ÎN BURTA BALENEI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Λ

…m-am ținut după frații mei cu solzi în adâncurile fără fund, ferindu-mă de înspăimântătorii și sprintenii delfini. Din senin, ne răsări în cale un leviatan, o dihanie gigantică așa cum n-ai să mai vezi printre viețuitoare, cu o gură mare cât porțile Troiei, dinți lungi cât coloanele lui Hercule și ascuțiți la vârf precum sabia lui Perseu.

Deschise larg fălcile ca să ne înghită și mi-am zis că voi muri. N-aveam să ajung niciodată la cetatea din nori. N-aveam să văd niciodată broasca țestoasă sau să gust din prăjiturile cu miere pe care le poartă în spinare. Aveam să mor în marea rece, iar oasele-mi de pește aveau să se piardă în pântecul unei lighioane. Întregul nostru banc fu hăpăit de gura ca o peșteră a monstrului, dar portițele dintre colții săi enormi se dovediră a fi prea mari ca să fim străpunși, așa că ne strecurarăm teferi, alunecându-i în jos pe gâtlej.

Bălăcindu-ne în măruntaiele uriașului monstru, de parc-am fi fost captivi în altă mare, întrezăririm întreaga creație. De fiecare dată când monstrul deschidea gura, eu ieșeam la suprafață și dădeam cu ochii de ceva nou: crocodilii din Etiopia, palatele Cartaginei, peșterile troglodiților îngropate în zăpadă de-a lungul brâului lumii.

Într-un târziu, mă apucă o sfârșeală: bătusem atâta cale, și totuși eram la fel de departe de capătul călătoriei mele ca la început. Să fi alergat după o himeră? Eram un pește într-o mare dintr-un pește mai mare, dintr-o mare mai mare, și mă întrebam dacă nu cumva lumea însăși înota și ea în pântecul unui pește mult mai mare, cu toții fiind pești în pești în pești, până când, obosit de atâtea mirări și întrebări, am închis ochii solzoși și am adormit…

CONSTANTINOPOL

APRILIE–MAI 1453

Omeir

Oriîncotro ar privi, cale de o milă, ciocanele bubuie, toporiştile hăcuie, cămilele rag, mugesc, behăie. Trece pe lângă taberele unor meşteri de săgeţi, ale unor şelari, cizmari şi fierari; croitorii cos corturi înăuntrul unor corturi mai mari, băieţii aleargă încolo şi încoace purtând coşuri cu orez, cincizeci de dulgheri construiesc scări de asalt din buşteni descărcaţi de pe corăbii. S-au săpat şanţuri care să evacueze excrementele de om şi animale; apa de băut e depozitată în munţi de butoaie; în spate a fost construită o imensă topitorie mobilă.

Din fiecare ungher al taberei vin oameni care privesc cu drag la tunul care luceşte în carul său, imens, orbitor. Obosiţi de hărmălaie, boii se strâng unii într-alţii: Clar-de-Lună pare să doarmă de-a-n picioarelea în timp ce rumegă, incapabil să ţină capul sus, iar Copac îşi găseşte un loc lângă el şi se culcă într-o rână, cu o ureche zvâcnind. Omeir îi freacă piciorul stâng cu un amestec de salivă şi frunze de gălbenele, cum ar fi făcut bunicul, şi se frământă.

Pe înserat, oamenii care au adus tunul din Edirne se adună în jurul cazanelor aburinde. Un căpitan urcă pe o estradă să anunţe că recunoştinţa sultanului e nemărginită. „De îndată ce oraşul cade“, spune el, „fiecare-şi va putea alege câte o casă cu grădină şi o femeie de soţie“.

Toată noaptea, Omeir e trezit din somn de zgomotul pe care-l fac dulgherii în timp ce construiesc un postament pentru tun şi o palisadă care să-l ascundă, iar a doua zi, căruţaşii şi boii trudesc neîntrerupt să le transporte. Câte o săgeată răzleaţă de arbaletă şuieră la răstimpuri dinspre parapetul crenelat al fortificaţiilor exterioare, înfigându-se într-o scândură sau în glod. Maher agită pumnul spre ziduri.

— Noi putem zvârli în voi cu ceva oleacă mai mare decât astea, strigă el,

și toată lumea care-l aude râde.

Seara, pe păşunea unde-şi hrănesc boii, Maher îl găseşte pe Omeir cocoţat pe un bloc de calcar şi se aşază lângă el pe vine, pigulindu-şi o zgaibă de pe genunchi. Privesc dincolo de tabără spre şanţul de apărare şi turnurile albe ca de cretă, cu dungi de cărămidă roşie. În lumina amurgului, talmeş-balmeşul de acoperişuri de dincolo de ziduri pare în flăcări.

— Crezi că mâine, pe vremea asta, toate astea vor fi ale noastre?

Omeir nu răspunde. Îi e ruşine să spună că mărimea oraşului îl îngrozeşte. Cum să fie construit de mâna omului?

Maher vorbeşte cu înflăcărare despre casa pe care are de gând să şi-o aleagă, cu două etaje şi o grădină cu peri şi iasomie străbătută de şanţuri cu apă, şi cum o să-şi ia o soţie cu ochi negri şi o să aibă cinci fii şi pe puţin o duzină de scăunele cu trei picioare – Maher vorbeşte mereu despre scăunele cu trei picioare. Omeir se gândeşte la căsuţa de piatră din râpă, la maică-sa care face brânză, la bunicul şchiopătând până-n ocol, şi-l podideşte dorul de casă.

În stânga lor, în vârful unui deluşor, corturile sultanului se înfoaie în vânt, înconjurate de scuturi, de un şir de şanţuri şi de un zid de pânză. Sunt corturi pentru gărzile lui de corp, corturi pentru sfetnicii şi vistiernicii săi, pentru sfintele relicve şi şoimi, pentru astrologi, învăţaţi şi cei care-i gustă mâncarea, corturi pentru bucătărie, pentru toaletă, pentru contemplare. Lângă un turn de observaţie freamătă cortul personal al sultanului – roşu cu auriu, mare cât un pâlc de copaci. Omeir a auzit că e pictat pe dinăuntru în culorile paradisului şi-i arde buza să-l vadă.

— Prinţul nostru, în neţărmurita-i înţelepciune, spune Maher, observând încotro priveşte Omeir, a descoperit o slăbiciune. O hibă. Vezi pe unde intră râul în oraş? Lângă poartă, unde zidurile sunt scobite? Acolo curge apă de pe vremea Profetului, pace Lui, se adună, se infiltrează, macină. Fundaţiile sunt slabe acolo şi pietrele au început să se desprindă la îmbinări. Pe-acolo o să străpungem.

Pe toate zidurile oraşului sunt aprinse focuri de veghe. Omeir încearcă să-şi închipuie că înoată prin şanţul cu apă, escaladează povârnişul din capăt, se caţără cumva pe zidul exterior, luptă pe parapet, apoi aterizează într-un teritoriu al nimănui, în faţa colosalului bastion al zidului interior, cu turnuri înalte cât doisprezece bărbaţi. Îţi trebuie aripi; trebuie să fii zeu.

— Mâine noapte, spune Maher. Mâine noapte, două dintre casele alea vor fi ale noastre.

A doua zi dimineaţă se fac abluţiuni şi se rostesc rugăciuni. Apoi, purtătorii flamurilor se strecoară printre corturi până-n faţa liniilor şi înalţă steaguri viu colorate în lumina zorilor. Toată oastea răsună de tobe, tamburine

și castaniete, o hărmălaie menită atât să sperie, cât și să inspire. Omeir și Maher îi privesc pe fabricanții de pudră – mulți cu degete lipsă, mulți cu arsuri pe gât și pe față – care pregătesc uriașul tun. Au expresii încordate de frica permanentă de a lucra cu explozibile instabile, duhnesc a sulf și șușotesc între ei în dialectul lor straniu ca niște necromanți, iar Omeir se roagă ca ochii lor să nu-i întâlnească pe ai lui, ca să nu dea vina pe fața lui hâdă dacă se întâmplă ceva rău.

Pe cei șase kilometri cât se întinde zidul pe uscat, tunurile au fost organizate în paisprezece baterii, dar nici una nu întrece în mărime bombarda la transportul căreia au trudit Omeir și Maher. Sunt încărcate și arme de asediu mai obișnuite – aruncătoare de pietre, lansatoare, catapulte –, dar toate par primitive prin comparație cu armele lustruite, caii murgi, carele și tunicile pătate de praf de pușcă ale artileriștilor. Nori albi de primăvară plutesc deasupra lor ca niște corăbii navigând spre un război paralel, soarele înaintează deasupra acoperișurilor orașului, orbind pentru moment armatele din fața zidurilor, și într-un sfârșit, la un semnal dat de sultan din vârful turnului său ascuns de falduri sclipitoare, tobele și talgerele amuțesc, iar stegarii coboară flamurile.

În dreptul a peste șaizeci de tunuri, tunarii dau foc pulberii de amorsare. Întreaga oaste – de la păstorii desculți din avangardă, înarmați cu bâte și coase, până la imami și viziri, de la slugi, grăjdari, bucătari și cioplitori de săgeți la trupele de elită ale ienicerilor, cu turbanele lor de un alb imaculat – privește. Privesc și oamenii din oraș, înșirați sporadic de-a lungul zidurilor exterioare și interioare: arcași, călăreți, pionieri, călugări, cei curioși și imprudenți. Omeir închide ochii, își acoperă urechile cu antebrațele și simte cum crește presiunea, simte tunul colosal adunându-și teribila energie, și preț de-o clipă se roagă să doarmă, iar când va deschide ochii să se pomenească acasă, rezemat de trunchiul tisei pe jumătate uscate, deșteptându-se dintr-un vis nesfârșit.

Bombardele trag una după alta, din țevile lor iese un fum alb în timp ce reculul le smucește înapoi, zguduind pământul, și peste șaizeci de ghiulele de piatră zboară spre oraș atât de iute, că nu le poți urmări cu privirea.

Nori de praf și piatră pulverizată se înalță din loc în loc pe ziduri. O ploaie de fragmente de cărămidă și calcar se abate asupra oamenilor la aproape cinci sute de metri depărtare și un vuiet străbate oștile adunate.

Când fumul se risipește, Omeir vede că o bucată a turnului de pe zidul exterior e aproape prăbușită; altfel, zidurile par neatinse. Tunarii toarnă ulei de măsline peste uriașul tun ca să-l răcească, un ofițer își pregătește oamenii ca să încarce a doua ghiulea de cinci sute de kilograme, Maher clipește a mirare și abia într-un târziu uralele se domolesc îndeajuns pentru ca Omeir să audă urletele.

Ana

E în curte, taie nişte lemne găsite când se aud iar tunurile, o duzină de focuri înlănţuite, urmate de huruitul îndepărtat de piatră sfărâmată. În urmă cu câteva zile, jumătate dintre femeile din atelier izbucneau în plâns auzind cum bubuie maşinăriile de război ale sultanului. În această dimineaţă se mulţumesc să facă semnul crucii în aer, deasupra ouălor fierte. Un urcior tremură pe o poliţă, iar Chryse întinde mâna, să-l oprească.

Ana aduce lemnele în spălător, face focul, şi cele opt brodărese rămase mănâncă şi se întorc în atelier fără tragere de inimă. E frig şi nimeni nu dă zor la cusut. Kalafates a fugit cu aurul, argintul şi perlele de cultură, n-a rămas prea multă mătase şi, oricum, or mai fi feţe bisericeşti care să cumpere veşminte de brocart? Toată lumea pare să împărtăşească ideea că lumea se va sfârşi curând şi singura misiune esenţială e să-ţi speli întinăciunea sufletului înainte de ziua cu pricina.

Văduva Teodora stă la fereastra atelierului, rezemându-se în baston. Maria ţine ghergheful la câţiva centimetri de ochi în timp ce împunge cu acul gluga de mătase.

Seara, după ce o duce pe Maria la adăpost în chilia lor, Ana străbate pe jos peste un kilometru ca să se alăture celorlalte fete şi femei pe terasa dintre zidurile interioare şi cele exterioare. Muncesc în echipe, umplând butoaie cu iarbă, pământ şi bucăţi de zidărie. Vede călugăriţe în veşmintele lor obişnuite ajutând la prinderea butoaielor în scripeţi, vede mame îngrijind pe rând de nou-născuţi pentru ca celelalte să dea o mână de ajutor.

Butoaiele sunt ridicate cu ajutorul unor scripeţi traşi de măgari până pe creasta zidurilor exterioare. După căderea întunericului, câţiva soldaţi de un curaj nebun se târăsc peste baraje construite în grabă, chiar pe sub nasul trupelor sarazine, coboară butoaiele şi umplu spaţiile goale din jurul lor cu crengi şi paie. Ana vede barajele întărindu-se cu tufe întregi şi puieţi – ba chiar şi cu tapiserii şi covoare. Orice, numai să amortizeze impactul cumplitelor ghiulele de piatră.

Acolo, sus, pe zidul exterior, de fiecare dată când tunurile sultanului bubuie, Ana simte detunăturile pătrunzându-i în oase şi zguduindu-i inima în cuşca ei. Uneori, câte o ghiulea trece pe lângă ţintă şi se abate vuind peste oraş, unde o aude cum se îngroapă într-o livadă, o ruină sau o casă. Alteori, ghiulelele lovesc barajele care nu se sfărâmă, ci înghit proiectilul cu totul, iar apărătorii de pe ziduri chiuie.

Momentele de acalmie o sperie şi mai tare: când munca încetează şi aude dincolo de ziduri cântecele sarazinilor, scârţâitul maşinăriilor lor de asalt, nechezatul cailor şi behăitul cămilelor. Când vântul e prielnic, simte mirosul mâncării lor. Să fie atât de aproape de nişte oameni care-i vor moartea. Să ştie că doar o bucată de zid îi împiedică să-şi facă mendrele.

Muncește până când nu-și mai vede mâinile în fața ochilor, apoi se târăște spre casă, casa lui Kalafates, ia o lumânare din spălător, se urcă în pat lângă Maria, cu unghiile rupte și mâinile încrustate de mizerie, trage pătura peste ele amândouă și deschide micul manuscris maro, legat în piele de capră.

Citește cu greu. Unele file sunt parțial acoperite de mucegai, copistul care transcrisese povestea nu separase cuvintele prin spații, lumânările de seu împroașcă o lumină slabă și de multe ori se simte atât de obosită, încât rândurile par să unduiască și să-i joace în fața ochilor.

Păstorul din poveste se transformă fără să vrea în măgar, apoi în pește, și ajunge să înoate prin măruntaiele unui leviatan gigantic, luând la rând continentele în timp ce se ferește de lighioane care încearcă să-l mănânce: e stupid, absurd; n-are cum să fie unul dintre acele compendii de minunății la care râvneau copiștii, nu-i așa?

Și totuși. Când șuvoiul de greacă veche devine curgător și ea se cațără în poveste ca pe zidul mânăstirii de pe stâncă – sprijinindu-și mâna aici, piciorul dincolo –, frigul umed din chilie se risipește și-n locul său se înfiripă lumea vie și caraghioasă a lui Eton.

> Monstrul nostru marin se luptă cu altul, chiar și mai mare și mai monstruos decât el, apele din jurul nostru prinseră a tremura și corăbii cu câte o sută de marinari la bord se scufundară în fața mea, în timp ce insule întregi erau smulse și duse departe. Îngrozit, am închis ochii și mi-am ațintit gândurile asupra orașului aurit din nori…

Întorci o pagină, iei la rând propozițiile: rapsodul își face apariția și suflă o lume de culoare și zgomot în spațiul din capul tău.

Sultanul nu numai că și-a pus Spintecătorul să gătuie orașul dinspre răsărit, anunță Chryse într-o noapte, nu numai că și-a poziționat flota astfel încât să blocheze marea dinspre apus, nu numai că a adunat ostași fără număr, cu mașinării de artilerie înspăimântătoare –, ci a adus acum echipe din minele de argint sârbești, cei mai buni mineri din lume, care să sape tuneluri pe sub ziduri.

Când vestea ajunge la urechile Mariei, săpătorii de tuneluri ajung s-o terorizeze. Umple odăița cu vase pline de apă și stă aplecată deasupra lor, scrutând suprafața după cel mai neînsemnat semn de activitate subterană. Noaptea o trezește pe Ana ca să asculte cum zgreapță lopețile și târnăcoapele sub podea.

— Se aude tot mai tare.

— Eu n-aud nimic, Maria.

— Nu cumva se mișcă podeaua?

Ana o ia în brațe.

— Încearcă să dormi, surioară.

— Le aud vocile. Vorbesc chiar sub noi.

— E doar vântul pe horn.

Dar, cu toată logica, Ana simte frica strecurându-i-se în suflet. Își imaginează un pluton de omuleți în caftane ghemuiți într-o groapă chiar sub patul lor, cu fețele înnegrite de pământ și ochii imenși în întuneric. Își ține respirația; îi aude zgâriind cu vârfurile cuțitelor pe dedesubtul dalelor de piatră.

Într-o seară de la sfârșitul lunii, scormonind după mâncare în partea răsăriteană a orașului, Ana dă să ocolească forma mătăhăloasă și roasă de vreme a Hagiei Sofia, dar se oprește. Ascunsă în port, printre case, mânăstirea de pe stâncă se profilează pe fundalul mării. A luat foc. Flăcările joacă la ferestrele năruite și o coloană de fum negru se încolăcește pe cerul vinețiu.

Răsună clopotele – nu-și dă seama dacă pentru a îndemna lumea să lupte cu focul sau pentru altceva. Poate că bat pur și simplu pentru a-i îmbărbăta pe oameni să nu se lase. Un stareț lipăie pe lângă ea cu o icoană în mână, cu ochii închiși, urmat de doi călugări care poartă fiecare câte o cădelniță fumegândă, iar fumul care iese din mânăstire stăruie în amurg. Ana se gândește la coridoarele reci și putrede, la biblioteca mucezind sub arcadele ei sfărâmate. La manuscrisul din chilia ei.

Zi după zi, spusese italianul cel înalt, *an după an, timpul șterge cărțile vechi din lume*.

O servitoare cu fața brăzdată de cicatrice se oprește în fața ei.

— Du-te acasă, copilă! Clopotele îi cheamă pe călugări să îngroape morții, astea nu-s vremuri de umblat creanga.

Când se întoarce acasă, o găsește pe Maria șezând țeapănă în chilia lor, în beznă deplină.

— Ăsta-i fum? Îmi miroase a fum.

— E doar o lumânare.

— Mă simt slăbită.

— Trebuie să fie de la foame, surioară.

Ana se așază, înfășoară pătura în jurul lor și ia gluga de mătase din poala surorii ei, cu cinci dintre cele douăsprezece păsări deja gata – porumbelul Sfântului Duh, păunul Învierii, cinteza care a încercat să smulgă cuiele cu care a fost răstignit Isus pe cruce. O face sul, cu degetarul și foarfeca Mariei înăuntru, aduce din colț bătrânul manuscris ponosit și dă la prima filă: PENTRU NEPOATA MEA DRAGĂ, ÎN SPERANȚA CĂȚI VA ADUCE SĂNĂTATE ȘI LUMINĂ.

— Ascultă, Maria, spune ea și o ia de la capăt.

Bețivanul și nerodul de Eton ia un oraș dintr-o piesă de teatru drept un loc

adevărat. Porneşte către Tesalia, tărâm fermecat, şi se transformă din greşeală în măgar. De această dată, povestea curge mai iute şi, cum citeşte ea cu voce tare, se întâmplă un lucru curios: câtă vreme menţine constant fluxul cuvintelor care scaldă urechile Mariei, sora ei nu pare să sufere atât de mult. Muşchii i se relaxează; capul îi cade pe umărul Anei. Măgarul Eton e răpit de bandiţi, fiul morarului îl leagă la roată, copitele lui obosite şi crăpate îl poartă într-un loc unde natura se sfârşeşte. Maria nu geme de durere şi nici nu şuşoteşte despre mineri nevăzuţi din adâncurile pământului, care scormonesc pe sub podea. Stă lângă ea clipind la lumina lumânării, cu chipul înveselit.

— Chiar crezi că e adevărat, Ana? Un peşte aşa de mare, că poate înghiţi corăbii cu totul?

Un şoarece străbate-n fugă podeaua de piatră, se ridică pe picioarele dindărăt şi stă în faţa ei cu nasul fremătând şi capul într-o parte, de parc-ar aştepta un răspuns. Sfânta Coralia stă nemişcată în nişa ei, cu o mână ascunsă în robă, cealaltă cu două degete ridicate. Ana se gândeşte la ultima ei întâlnire cu Licinius. Μῦθος, aşa scrisese, *mýthos*, o conversaţie, un basm, o legendă din zilele de întuneric de dinainte de venirea lui Cristos.

— Unele poveşti, răspunde ea, pot fi deopotrivă adevărate şi neadevărate.

La capătul coridorului, văduva Teodora pipăie mărgelele tocite ale rozariului ei la lumina lunii. În chilia vecină, bucătăreasa Chryse, pe jumătate ştirbă, bea dintr-o carafă cu vin, îşi pune mâinile crăpate pe genunchi şi visează o zi de vară în afara zidurilor, când se plimbă pe sub cireşi, sub un cer plin de ciori. La un kilometru şi jumătate spre răsărit, în pântecul unei carace ancorate, tânărul Himerius, recrutat în trupele care improvizează apărarea navală, stă printre alţi treizeci de vâslaşi, rezemat de coada unei vâsle uriaşe, cu spatele zvâcnindu-i, cu palmele însângerate – ultimele opt zile din viaţa lui. În bazinele subterane de sub biserica Hagia Sofia, trei bărcuţe plutesc pe oglinda neagră a apei, pline cu trandafiri de primăvară, în timp ce un preot cântă un imn în bezna care-i întoarce ecoul.

Omeir

Prima oară când se apropie de zidurile oraşului dinspre nord şi vede estuarul Cornului de Aur – o întindere de apă argintie, lată de jumătate de milă, vălurind uşor spre mare – i se pare cel mai uluitor lucru din lume. Pe cer se rotesc pescăruşi, păsări de baltă mari cât nişte zei se înalţă din stufăriş, două dintre barjele sultanului plutesc pe lângă el ca într-o vrajă. Bunicul spunea că oceanul e atât de mare, cât să încapă-n el toate visele visate vreodată de toată lumea, dar până-n acel moment nu-şi reprezentase deloc ce poate însemna asta.

De-a lungului malului vestic al estuarului, debarcaderele otomane roiesc

de activitate. Pe măsură ce caravana coboară spre chei, Omeir deslușește scripeți și troliuri, hamali care descarcă butoaie și muniție, animale așteptând lângă carele lor și e convins că niciodată nu-i va mai fi dat să vadă ceva la fel de măreț.

Dar zilele se transformă în săptămâni, și mirarea de la început pălește. Împreună cu juncanii lui e arondat unui grup de opt căruțe care transportă sfere de granit extrase din carierele de pe malul nordic al Mării Negre de la un debarcader al Cornului până la o topitorie improvizată în fața zidurilor, unde pietrarii le cioplesc și le șlefuiesc pe potriva calibrului bombardelor. E un drum de peste șase kilometri, mai mult pieptiș, iar apetitul tunurilor pentru proiectile noi e de nepotolit. Carele trase de boi muncesc din zori și până-n seară, doar câteva animale și-au revenit după lunga călătorie până acolo și toate par suferinde.

Clar-de-Lună preia pe zi ce trece tot mai mult din povara fratelui său șchiop, iar seara, imediat ce sunt dejugați, Copac face câțiva pași, după care se culcă la pământ. Omeir își petrece aproape toată noaptea aducându-i hrană și apă. Cu bărbia în pământ, gâtul aplecat și coastele ridicându-se și coborând, ridicându-se și coborând: un juncan sănătos n-ar zace niciodată așa. Oamenii l-au luat la ochi, simt că e rost de mâncare.

Ploaie, apoi ceață, apoi un soare atât de fierbinte, că stârnește nori groși de muște. În șuierul proiectilelor, infanteriștii sultanului acoperă bucăți din șanțul cu apă de pe râul Lykos cu trunchiuri de copaci, mașinării de asalt răsturnate, pânză de cort, orice le pică în mână, iar o dată la câteva zile, comandanții își biciuie oamenii frenetic, apoi mai trimit un val pe malul celălalt.

Mor cu sutele. Mulți riscă tot ca să-și recupereze morții și sunt uciși în timp ce adună leșurile, îngroșându-le rândurile. Aproape în fiecare dimineață, în timp ce Omeir își înjugă boii, fumul rugurilor funerare se înalță spre cer.

Drumul spre debarcaderele Cornului taie-n două un cimitir creștin, care a fost transformat în spital de campanie în aer liber. Oamenii zac răniți și muribunzi printre morminte vechi: macedoneni, albanezi, valahi, sârbi, unii pradă unei agonii atât de crunte, încât par reduși la ceva subuman, ca și cum durerea ar fi un val nivelator, un strat de mortar întins peste tot ceea a fost vreodată acea persoană. Tămăduitorii umblă printre răniți cu legături de salcie fumegândă, iar vracii mână măgari încărcați cu vase de lut, din care scot pumni de larve care să curețe rănile, iar răniții se zvârcolesc, urlă sau leșină, și Omeir și-i închipuie pe morții îngropați la câțiva metri sub muribunzi, cu carnea putrezindu-le verzuie, cu dinții de schelet clămpănind, și-l apucă jalea.

Căruțe trase de măgari trec în ambele direcții pe lângă carele cu boi, căruțașii cu chipuri schimonosite de nerăbdare, frică, furie sau toate trei. Ura e contagioasă, observă Omeir, se împrăştie printre oameni ca o molimă. După

trei săptămâni de asalt, sunt deja oameni care nu mai luptă pentru Dumnezeu, pentru sultan sau pentru prada de război, ci dintr-o furie îngrozită. Să-i omoare pe toți. Să se termine mai repede. Uneori, și Omeir simte o scânteie de mânie și nu-și mai dorește decât ca Dumnezeu să-și abată pumnul de foc din ceruri și să zdrobească la rând toate clădirile până când grecii vor muri cu toții și va putea pleca și el acasă.

Pe 1 mai, o încâlceală de nori acoperă cerul. Cornul de Aur devine domol și negru, ciuruit de o sută de milioane de picături. Căruțașii așteaptă în timp ce hamalii rostogolesc în jos pe rampă uriașele sfere de granit cu striații albe de cuarț și le stivuiesc în căruță.

În depărtare, o catapultă aruncă pietre care zboară peste zidurile orașului în arcuri fantastice, apoi dispar. Când caravana mai are doar câteva sute de metri până la topitorie, cu boii gâfâind și bălind cu limbile de-un cot, afundați în brazde, Copac se clatină. Reușește să se redreseze, dar după câțiva pași se clatină iar. Întreaga caravană se oprește, iar bărbații se reped să țină carul în loc în timp ce pe lângă ei se circulă în viteză.

Omeir se strecoară printre animale. Când atinge piciorul lui Copac, juncanul se cutremură. Din nări îi atârnă șuvoaie egale de muci, își tot linge cerul gurii cu limba lui imensă, iar ochii îi vibrează ușurel în orbite, dintr-o parte în alta. Par obosiți și încețoșați și au expresia vag visătoare dată de cataractă. Ca și cum ar fi îmbătrânit cu zece ani în ultimele cinci luni.

Cu bățul în mână, cu încălțările lui jalnice, Omeir o ia pe lângă șirul boilor care se opintesc și se oprește sub șeful căruțașilor care stă încruntat în căruță, pe maldărul de pietre.

— Animalele trebuie să se odihnească.

Șeful cască gura la el, pe jumătate uimit, pe jumătate scârbit, și se întinde după biciușcă. Omeir își simte inima balansându-se deasupra unui hău negru. I se deșteaptă o amintire: odată, cu ani în urmă, bunicul îl luase sus, pe munte, ca să vadă cum tăietorii de lemne doboară un brad alb, gigantic, străvechi, înalt cât douăzeci și cinci de oameni, o împărăție în sine. Bărbații cântau un cântec grav și hotărât, implântându-și topoarele în trunchiul lui la unison de parc-ar fi bătut cuie în glezna unui uriaș, iar bunicul îi explicase cum se numeau uneltele lor, calafat, lemn uscat, scripeți și stinghii, dar ceea ce-și amintește Omeir acum, în timp ce șeful căruțașilor își ia avânt cu biciușca, e că în clipa când bradul se prăbușise, trunchiul îi explodase, oamenii strigaseră *hei-rup*, iar aerul se încărcase brusc cu mirosul pătrunzător și intens de lemn rupt, el nu simțise bucurie, ci tristețe. Toți tăietorii de lemne păreau încântați de forța lor colectivă, privind cum se prăvăleau peste tufele de la poale crengi care generații de-a rândul nu cunoscuseră decât lumina stelelor, zăpada și corbii. Omeir însă simțise un soi de disperare și intuise că nici măcar la vârsta lui nu se cădea să-și exprime emoțiile, era mai bine să le ascundă chiar și de bunicul. De ce să jelești după un lucru ce stă în puterea omului? ar fi spus

bunicul. E ceva strâmb la un copil care se simte mai legat de alte viețuitoare decât de oameni.

Șeful căruțaşilor pocnește din bici chiar lângă urechea lui Omeir.

Un căruțaș cu barbă albă, care venise cu ei din Edirne, strigă:

— Lasă băiatul în pace. Și ce dacă-i milostiv cu animalele lui? Profetul Însuși, pace Lui, și-a tăiat odată o bucată din veşmânt ca să nu trezească o pisicuță care-i dormea în brațe.

Șeful căruțaşilor clipește la el.

— Dacă nu ducem marfa la destinație, spune el, o să fim cu toții biciuiți, inclusiv eu. Și am eu grijă eu ca tu și mutra aia a ta s-o încasați cel mai rău. Mișcă-ți dobitoacele, altfel ajungem toți hrană pentru corbi!

Oamenii se întorc la animale, Omeir urcă pe drumul brăzdat și distrus, se lasă pe vine lângă Copac, îl cheamă pe nume, și juncanul se ridică în picioare. Îl atinge pe Clar-de-Lună cu bățul pe greabăn, iar animalul se opintește-n lanțuri și încep iarăși să tragă.

DOISPREZECE

VRĂJITORUL DIN BALENĂ

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila M

…apele dinăuntrul monstrului se liniştiră şi mi se făcu foame. Cum priveam eu în sus, o bucăţică delicioasă, un anşoa mic şi lucios, ateriză la suprafaţă, pluti, apoi începu să dănţuiască din cale-afară de ispititor. Cu o smucitură a cozii, am înotat drept spre el, am deschis gura cât am putut de larg şi…

— Au, au, buza mea! am ţipat.

Pescarii aveau ochi ca nişte felinare, mâini ca nişte înotătoare şi mădulare ca nişte copaci şi trăiau pe o insulă înăuntrul balenei, care avea în mijloc un munte de oase.

— Daţi-mi drumul din cârlig, zic. Sunteţi aşa vânjoşi, că nu v-ajung nici pe-o măsea. În plus, nici măcar nu-s peşte!

Pescarii se uitară unul la altul, şi unul dintre ei spuse:

— Care vorbeşte acolo, voi, sau peştele?

Mă duseră într-o peşteră sus, pe munte, unde trăia de patru sute de ani un vrăjitor naufragiat, murdar şi răpciugos, care învăţase singur să vorbească pe limba peştilor.

— Mărite vrăjitor, am zis cu răsuflarea tăiată; de la o clipă la alta, mi-era tot mai greu să vorbesc. Preschimbă-mă, rogu-te, într-o pasăre, un vultur curajos sau o bufniţă ageră şi puternică, să scap de monstrul înăuntrul căruia trăim şi să zbor în oraşul din nori, unde suferinţa nu calcă niciodată şi bate mereu vântul dinspre soare-apune.

Vrăjitorul râse.

— Peşte neghiob, chiar dacă ţi-ar creşte aripi, tot n-ai putea zbura într-un loc care nu există.

— Ba te înşeli, zic, există. Chiar dacă dumneata nu crezi în el, eu cred. Altminteri la ce bun totul?

— Prea bine, zise el. Arată-le acestor pescari unde trăiesc peştii cei mari şi o să-ţi dau aripi.

Am fluturat din branhii în semn de încuviinţare, iar el a mormăit nişte cuvinte magice şi m-a azvârlit în aer, sus deasupra muntelui, unde începeau gingiile leviatanului, iar stâlpii sângeroşi ai colţilor săi retezau luna…

ARGOS

AL 64-LEA AN AL MISIUNII
ZILELE 1–20 ÎN SEIFUL 1

Konstance

Se trezește pe podea îmbrăcată tot în costumul de bioplastic făcut de tatăl ei. Mașinăria pâlpâie în turnul ei.

Bună ziua, Konstance.

În jurul ei sunt împrăștiate obiectele azvârlite de tatăl ei în vestibul: Premergătorul, patul gonflabil, toaleta cu reciclare, șervețelele, sacii cu Praf Alimentar, imprimanta alimentară în ambalajul ei. Lângă ea e casca de oxigen, cu lanterna stinsă.

Picătură cu picătură, oroarea îi pătrunde în conștiință. Cele două siluete în costume de bioprotecție, cu viziere în ale căror oglinzi de bronz se reflecta, deformată, ușa deschisă a Compartimentului 17. Corturile de la Cantină. Chipul descompus al tatei, cu ochii înroșiți pe margini. Felul cum tresărea de fiecare dată când lumina lanternei trecea pe deasupra lui.

Mama nu era în patul ei.

Se simte expusă când folosește mica toaletă cu reciclare. Jumătatea de jos a salopetei îi e leoarcă de sudoare.

— Sybil, cât am dormit?

Ai dormit optsprezece ore, Konstance.

Optsprezece ore? Numără sacii de Praf Alimentar: treisprezece.

— Semnele vitale?

Temperatura ideală. Pulsul și respirația sunt perfecte.

Konstance face turul camerei, căutând ușa.

— Sybil, te rog să mă lași să ies.

Nu pot.

— Cum adică nu poți?

Nu pot deschide seiful.

— Ba sigur că poți.

Principala mea directivă e să veghez la bunăstarea echipajului și cred că ești mai în siguranță aici.

— Roagă-l pe tata să vină să mă ia.

Da, Konstance.

— Spune-i că vreau să-l văd imediat.

Patul, casca de oxigen, rezervele de hrană. O groază neagră îi ticăie pe dinăuntru.

— Sybil, câte mese poate imprima o persoană cu treisprezece saci de Praf Alimentar?

Ținând cont de valoarea calorică medie a produsului, Reproducătorul poate fabrica 6 526 de mese complete. Ți-e foame după somnul ăsta lung? Să te ajut să pregătești o masă hrănitoare?

Tata, absorbit de schițe tehnice în Bibliotecă. Scăunelul de cusut scrâșnind sub presiunea ușii exterioare. *Avem pe cineva care nu se simte bine.* Jessi Ko spusese că nu puteai ieși din compartiment decât dacă-i spuneai lui Sybil că nu te simți bine. Dacă Sybil detecta vreo problemă la tine, îi trimitea pe doctorul Cha și pe inginerul Goldberg să te ducă la Spital.

Tata nu se simțea bine. Când anunțase lucrul ăsta, Sybil deschisese ușa Compartimentului 17, ca să fie dus acolo unde-i izolau pe membrii echipajului care se îmbolnăveau, dar el o dusese mai întâi pe Konstance în seiful lui Sybil. Cu provizii cât pentru șase mii cinci sute de mese.

Cu mâinile tremurătoare, Konstance își atinge Viziera la ceafă, iar Premergătorul de pe podea se trezește zumzăind la viață.

Te duci la bibliotecă? întreabă Sybil. *Sigur, Konstance. Poți mânca mai târ…*

Nimeni la mese, nimeni pe scări. Prin aer nu zboară nici o carte. Nu se zărește nici măcar o singură persoană. Deasupra deschizăturii din tavanul cu boltă, cerul radiază într-un albastru plăcut.

— Hei! strigă Konstance, iar de sub o masă iese în fugă câinele doamnei Flowers, cu ochii strălucitori și coada în sus.

Nici un profesor nu predă. Nici un adolescent nu mișună pe scări spre Secțiunea Jocurilor.

— Sybil, unde-s ceilalți?

Ceilalți sunt în altă parte, Konstance.

Infinitatea de cărți așteaptă la locurile lor. Dreptunghiurile imaculate de hârtie stau în cutiile lor, alături de creioane. Cu câteva zile în urmă, la una dintre aceste mese, mama citise cu voce tare: *Cele mai durabile virusuri pot rezista luni întregi pe suprafețe: mese, clanțe, instalații sanitare.*

Simte cum o apasă o greutate rece. Ia o bucată de hârtie și scrie: În câți ani mănâncă o persoană 6 *526 de mese?*

Răspunsul coboară plutind: *5,9598.*

Șase ani?

— Sybil, te rog să-i spui tatei să vină până la Bibliotecă.

Da, Konstance.

Se așază pe podeaua de marmură, și cățelușul i se urcă în poală. Blana lui pare reală. Pernuțele rozalii de pe tălpi sunt calde la atingere. Sus, deasupra ei, un nor argintiu singuratic traversează cerul, ca în desenul unui copil.

— Ce-a zis?

Încă n-a răspuns.

— Cât e ceasul?

Treisprezece și șase minute pe Lumină, Konstance.

— Toți ceilalți sunt la A Treia Masă?

Nu, nu sunt la A Treia Masă. Vrei să joci un joc, Konstance? Un puzzle? Nu uita de Atlas, știu că-ți place acolo.

Câinele digital clipește cu ochii lui digitali. Norul digital se învârtește fără zgomot prin amurgul digital.

Când coboară din Premergător, pereții Seifului 1 sunt cufundați în penumbră. Începe NeLumina. Cu fruntea lipită de perete, Konstance strigă:

— Hei!

Apoi mai tare:

— Hei!

Greu de auzit prin pereții *Argos*-ului, dar nu imposibil: din cușeta ei din Compartimentul 17 auzise apa picurând în țevi, uneori și câte o ceartă între domnul și doamna Marri din Compartimentul 16.

Lovește în pereți cu podul palmei, apoi ia patul gonflabil, încă legat și împachetat, și-l aruncă. Scoate un zgomot infernal. Așteaptă. Îl aruncă iar. Cu fiecare bătaie a inimii, un nou junghi de teroare o săgetează. Îl vede iar pe tata la Bibliotecă, absorbit de schițe. Aude ce spusese doamna Chen cu ani în urmă: *Seiful are funcționare termică, mecanică și filtrantă autonomă, care nu depinde de restul…* Probabil că tata se asigurase de acest lucru. O dusese acolo ca s-o protejeze. Dar de ce nu rămăsese și el? De ce nu-i adusese și pe alții cu ea?

Pentru că era bolnav. Pentru că era posibil să sufere cu toții de o boală infecțioasă mortală.

În cameră se face întuneric.

— Sybil, ce temperatură am?

Ideală.

— Nu-i prea mare?

Toate valorile sunt excelente.

— Acum îmi deschizi ușa, te rog?

Seiful va rămâne închis, Konstance. E cel mai sigur loc pentru tine. Cel mai bine ar fi să pregătești o masă sănătoasă. După care poți asambla patul. Vrei puțină lumină?

— Întreabă-l pe tata dacă nu se răzgândește. O să-mi fac patul, o să fac orice-mi ceri.

Desface patul, înșurubează picioarele de aluminiu, deschide valva. În cameră e liniște deplină. Sybil licărește din adâncurile ei vălurite.

Or fi și alții la adăpost în alte seifuri, acolo unde se depozitează făina, salopetele noi și piesele de schimb. Poate că și acele încăperi au propriile lor sisteme termice și de filtrare a apei. Dar atunci de ce nu sunt la Bibliotecă? N-or avea Premergătoare? Or dormi? Se urcă în pat, scoate pătura din ambalaj și și-o trage peste ochi. Numără până la treizeci.

— L-ai întrebat? S-a răzgândit?

Tatăl tău nu s-a răzgândit.

În următoarele ore își pipăie fruntea de douăzeci de ori, să verifice dacă are febră. Nu cumva se simte o umbră de migrenă? Sau un puseu de greață? *Temperatura e bună*, spune Sybil. *Respirația și ritmul cardiac sunt excelente.*

Își face de lucru prin Bibliotecă, o strigă pe Jessi Ko pe coridoare, joacă *Săbiile lui Silverman*, stă ghemuită sub masă și plânge cu sughițuri, în timp ce cățelușul o linge pe față. Nu vede pe nimeni.

În seif, firele licăritoare ale lui Sybil se înalță deasupra patului. *Ești gata să-ți reiei lecțiile, Konstance? Călătoria noastră continuă și neapărat trebuie să menținem o rutină…*

Oare oamenii mor la zece metri de ea, în compartimentele lor? Oare cadavrele tuturor celor pe care i-a cunoscut vreodată așteaptă să fie evacuate prin ecluza pneumatică?

— Lasă-mă să ies, Sybil.

Mă tem că ușa rămâne încuiată.

— Dar o poți deschide. Tu o controlezi.

Pentru că nu pot aprecia dacă ești în siguranță în afara seifului, nu pot descuia ușa. Principala mea misiune e să am grijă de bunăstarea…

— Dar n-ai avut. N-ai avut grijă de bunăstarea echipajului, Sybil.

De la o oră la alta, sunt tot mai convinsă că ești în siguranță aici.

— Dar dacă nu mai vreau să fiu în siguranță? șoptește Konstance.

Urmează furia. Deșurubează unul dintre picioarele de aluminiu ale patului și dă cu el de pereți, zgâriind și deformând metalul. Cum asta n-o mulțumește, se concentrează asupra tubului transparent din jurul lui Sybil, lovindu-l până când aluminiul se frânge și-și simte mâinile zdrobite.

Unde s-au dus toți ceilalți, de ce să fie ea singura supraviețuitoare și ce motiv ar fi putut avea tata în universul ăsta să plece de-acasă și s-o condamne la soarta asta nenorocită? Diodele din tavan luminează foarte intens. O picătură de sânge se scurge din vârful unui deget pe podea. Tubul care o protejează pe Sybil n-are nici o zgârietură.

Te simți mai bine? întreabă Sybil. *E firesc să-ți exprimi furia din când* în când.

De ce nu te poți vindeca la fel de repede cum te rănești? Îți sucești o încheietură, îți rupi un os – te rănești cât ai clipi. Ceas de ceas, săptămână de săptămână, an de an, celulele din corpul tău trudesc ca să se refacă așa cum erau în clipa de dinainte să te accidentezi. Dar chiar și așa, nu mai ești la fel.

Opt zile singură, zece, unsprezece, treisprezece – pierde șirul. Ușa nu se deschide. Nu bate nimeni în pereți de partea cealaltă. Nimeni nu vine la Bibliotecă. Singura sursă de apă a Seifului 1 e un furtun care de-abia picură, pe care-l branșează când la imprimanta alimentară, când la toaleta cu reciclare. Durează zece minute să-și umple cana de băut; îi e în permanență sete. Are momente când apasă pereții cu mâinile și se simte prinsă ca un embrion în învelișul unei semințe, picotind, o mică plantă adormită în cutiuța ei, așteptând să se trezească. Alteori visează că *Argos* aterizează în delta unui râu de pe Beta Oph2, pereții se dau la o parte și toată lumea iese sub o ploaie curată, limpede, care cade ca o perdea din cerul străin, o ploaie cu un parfum vag de flori. O adiere de vânt le mângâie chipurile, stoluri de păsări stranii, fără pene, se înalță și zboară în cercuri, tata își mânjește obrajii cu noroi și o privește vesel în timp ce mama se uită fix în sus, cu gura deschisă, sorbind cerul – nu există singurătate mai cumplită decât să te trezești dintr-un vis ca ăsta.

Lumină, NeLumină, Lumină, NeLumină: colindă Atlasul prin deșerturi, pe autostrăzi, drumuri de țară, la Praga, Cairo, Muscat, Tokyo, căutând ceva ce nu poate numi. În Kenya, camerele au surprins un bărbat cu o armă pe umăr și un aparat de ras în mână. În Bangkok găsește un magazin deschis, cu o fată aplecată deasupra unui birou; pe peretele din spatele ei atârnă pe puțin o mie de ceasuri, ceasuri cu fețe de pisică, ceasuri cu urși panda pe post de cifre, ceasuri de lemn cu limbi de alamă, toate cu mecanismele oprite. E mereu atrasă de copaci, un ficus de cauciuc în India, tise acoperite de mușchi în Anglia, un stejar în Alberta, și totuși nici o imagine din Atlas – nici măcar străvechiul pin bosniac din Tesalia – nu are incredibila complexitate meticuloasă a unei singure frunze de salată din ferma tatei sau a puietului ei de pin din mica lui jardinieră, cu texturile și surprizele lui; verdele viu, intens al acelor lungi, cu margini galbene, vinețiul conurilor sale; xilemul trăgând din greu minerale și apă din rădăcini, floemul canalizând zahărul departe de ace, ca să fie depozitat, dar atât de încet, încât nu se vede cu ochiul liber.

Într-un sfârșit, Konstance se așază epuizată pe pat și tremură, în timp de diodele din tavan pălesc. Doamna Chen spunea că Sybil e o carte ce cuprinde lumea întreagă: o mie de rețete de macaroane cu brânză, valorile temperaturii din Marea Arctică timp de patru mii de ani, scrierile lui Confucius, simfoniile lui Beethoven și genomurile trilobiților – moștenirea întregii umanități, citadela, arca, pântecul, tot ce ne putem imagina și tot ce ne-ar putea fi de folos vreodată. Doamna Flowers spunea că e suficient.

O dată la câteva ore, întrebările i se adună pe buze: Sybil, doar eu am mai rămas? Pilotezi un cimitir zburător, cu un singur suflet rămas la bord? Dar n-o lasă inima să întrebe.

Tatăl ei așteaptă, atâta tot. Așteaptă ca pericolul să treacă. După care va deschide ușa.

LAKEPORT, IDAHO

1953–1970

Zeno

Autobuzul îl lasă la Texaco. Doamna Boydstun așteaptă afară, sprijinită de Buickul ei, fumând o țigară.

— Cât ești de sfrijit! Ai primit scrisorile de la mine?

— Mi-ai trimis scrisori?

— Pe întâi ale fiecărei luni, fie ploaie, fie soare.

— Și ce-mi scriai?

Ea ridică din umeri.

— Un semafor nou. S-a închis mina de antimonit.

Are părul îngrijit și ochii strălucitori, dar când merge spre restaurant, Zeno observă ceva în neregulă: un picior e cu o jumătate de secundă mai lent decât ar trebui.

— O nimica toată. Și tata a avut chestia asta. Uite ce-i, ția murit cățeaua. I-am dat-o lui Charlie Goss din New Meadows. El zice că n-a suferit.

Atena moțăind la focul din bibliotecă. E prea epuizat ca să plângă.

— Era bătrână.

— Era.

Se așază la o masă, comandă ouă, și doamna Boydstun își aprinde o nouă țigară. Chelnerița poartă un medalion cu semilună la gât. Are un șort de un alb frapant.

— Vă spală pe creier? întreabă ea. Umblă vorba că niște băieți din ăștia de-ai voștri au ajuns dezertori.

Doamna Boydstun scutură țigara în scrumieră.

— Tu adu cafeaua și lasă, Helen.

Dinspre lac scapără cuțite de soare. Bărci huruie încolo și încoace,

despicând apa ca un fermoar. La benzinărie, un bărbat fără cămașă, foarte bronzat, se uită cum angajatul îi pompează benzină în Cadillac. E imposibil ca în toate aceste luni să se fi întâmplat astfel de lucruri.

Doamna Boydstun îl observă. Zeno înțelege că oamenii vor aștepta ca el să le spună ceva, dar nu adevărul; vor aștepta o poveste despre perseverență și îndrăzneală, despre cum binele învinge răul, un cântec al întoarcerii acasă, cu un erou care a dus lumină în locuri întunecoase. Lângă el, o chelneriță debarasează o masă: trei dintre farfurii au încă resturi de mâncare.

— Ai omorât pe careva pe-acolo? întreabă doamna Boydstun.

— Nu.

— Nici măcar unul?

Li se aduc ouă ochiuri. Înfige dinții furculiței într-unul, iar gălbenușul se revarsă, lucind obscen.

— Asta-i bine, spune ea. Mai bine așa.

Casa e la fel: copiii de ceramică, câte un Crist pătimind pe fiecare perete. Aceleași perdele de culoarea dudelor, aceiași ienuperi sub care se furișa Atena în nopțile cele mai reci. Doamna Boydstun își pune de băut.

— Joci cribbage, scumpule?

— Cred că mă întind puțin.

— Sigur. Ia-o ușurel.

În sertarul măsuței de toaletă, soldățeii de plastic Playwood dorm în cutia lor de tablă. Soldatul 401 urcă o pantă cu pușca lui. Soldatul 410 îngenunchează cu arma antitanc pregătită. Se urcă în același pat de alamă în care dormise în copilărie, dar patul e prea moale, și ziua e tot mai luminoasă. Într-un sfârșit, o aude pe doamna Boydstun ieșind din casă, apoi coboară pe furiș și descuie toate ușile din casă. Simte nevoia să le știe măcar descuiate, deși ideal ar fi să stea deschise. Apoi merge în vârful picioarelor la bucătărie, găsește o pâine, o frânge pe din două, pune o jumătate sub pernă și pe cealaltă o rupe în bucăți și și-o îndeasă în buzunare. Pentru orice eventualitate.

Doarme lângă pat, pe podea. Nici n-a împlinit douăzeci de ani.

Pastorul White îi face rost de o slujbă la Departamentul Drumuri din district. În zilele aurii de toamnă, în timp ce lariții se aprind în galben pe coamele munților, Zeno muncește împreună cu o echipă de bărbați mai în vârstă, trag un greder cu un tractor cu șenile RD6, astupă gropi sau toarnă pietriș peste porțiunile uzate, îmbunătățind drumurile spre orașele chiar și mai mici aflate și mai adânc în munți. La venirea iernii, cere cea mai solitară muncă de care poate avea parte: să conducă un bătrân plug de zăpadă militar Autocar. Cele trei cuțite spiralate imense aruncă zăpada peste parbriz într-un soi de avalanșă inversată – o trombă zburând spre cer care, pe timp de noapte, în lumina farurilor, poate avea asupra lui un efect hipnotic. E o muncă ciudată, singuratică: de obicei, ștergătoarele nu fac decât să întindă pojghița de gheață

pe geam, încălzirea merge cam douăzeci la sută din timp, dejivrorul e un ventilator într-o cuşcă, montat pe bord, şi trebuie să şofeze cu o mână pe volan, pentru ca-n cealaltă să ţină o cârpă îmbibată în alcool şi să şteargă parbrizul pe dinăuntru, ca să vadă prin el.

În fiecare duminică trimite o scrisoare către organizaţia veteranilor britanici, interesându-se de un vicecaporal pe nume Rex Browning.

Timpul trece. Zăpada se topeşte, ninge iar, arde un joagăr, e reconstruit, echipa drumarilor acoperă cu pietriş porţiunile uzate, consolidează poduri, ploaia şi pietrele le surpă şi iar le construiesc. Apoi se face iarnă, şi plugul rotativ azvârle perdeaua lui hipnotică de zăpadă peste cabina utilajului. Maşinile îngheaţă sau ies în decor tot timpul, derapând în zloată sau mocirlă, şi el le ridică mereu: lanţ, scripete, marşarier.

Uneori, lucrurile o iau razna cu doamna Boydstun. Are schimbări bruşte de dispoziţie. Uită după ce se duce la magazin. Se împiedică din nimic; încearcă să se dea cu ruj, dar şi-l întinde pe un obraz. În vara anului 1955, Zeno o duce la Boise, şi un doctor îi pune diagnosticul de coreea lui Huntington. Medicul îi spune să fie atent la derapaje verbale şi la mişcări spasmodice involuntare. Doamna Boydstun îşi aprinde o ţigară şi spune:

— Ba dumneata să ai grijă cum vorbeşti.

Scrie armatei Commonwealth-ului britanic care luptase în Coreea. Scrie unei unităţi de salvare a Forţelor de Ocupaţie ale Commonwealth-ului britanic. Le scrie tuturor persoanelor cu numele de Rex Browning din Anglia. Primeşte câteva răspunsuri scrupuloase, dar neconcludente. Prizonier de război, statut necunoscut, spre regretul nostru, nu vă putem oferi alte informaţii pentru moment. Unitatea lui Rex? Nu ştie. Ofiţerul său superior? Nu ştie. Ştie un nume. Ştie de estul Londrei. Îi vine să scrie: flutura din mână ca să-şi acopere gura când căsca. Avea o claviculă în care mi-aş fi înfipt dinţii. Mi-a spus că arheologii au găsit inscripţia ΚΑΛΟΣΟΠΑΙΣ gravată pe mii de vase antice greceşti, daruri de la bărbaţi mai în vârstă pentru băieţi de care erau atraşi. ΚΑΛΟΣΟΠΑΙΣ, καλός ὅ παῖς, „băiatul e frumos“.

Cum să dispară de pe faţa pământului un om cu mintea atât de plină, cu atâta energie şi lumină?

În următoarele ierni, pe când stă aplecat deasupra unui motor îngheţat pe Long Valley Road sau desface un lanţ, i se întâmplă de vreo cinci, şase ori ca un bărbat să-i atingă uşor cotul sau să-şi strecoare mâna între ultima coastă de jos şi creasta pelvină, apoi să intre amândoi într-un garaj sau în cabina plugului, în întunericul ceţos, şi să sară unul pe altul. Un băiat angajat la o fermă are grijă ca situaţia să se repete de câteva ori, parc-ar intra dinadins cu maşina într-un troian de zăpadă. Dar în primăvară, omul dispare fără un cuvânt, iar Zeno nu-l mai vede niciodată.

Amanda Corddry, de la dispeceratul drumarilor, îl întreabă de mai multe fete din oraș – ce zice de Jessica de la benzinăria Shell? Dar de Lizzie de la restaurant? – și nu poate evita să le dea întâlnire. Poartă cravată; femeile sunt întotdeauna drăguțe; unele au fost avertizate, știu de așa-zisa perfidie a prizonierilor de război îndoctrinați în Coreea; nici una nu-i înțelege tăcerile lungi. Zeno încearcă să mânuiască bărbătește furculița și cuțitul, își încrucișează bărbătește picioarele, vorbește despre baseball și motoare de barcă, și totuși bănuiește că toate îi ies pe dos.

Într-o noapte, copleșit de valuri de confuzie, aproape că-i spune doamnei Boydstun. Ea e într-una dintre zilele bune, are părul pieptănat și ochii limpezi, în cuptor se coc două pâini cu stafide, la televizor e o pauză pentru reclame, terci de ovăz instant Quaker, apoi medicamentul Vanquish contra durerii de cap, iar Zeno își drege glasul.

— Știi, după ce-a murit tata, când am…

Ea se ridică și dă sonorul mai încet. Tăcerea răsună în cameră, strălucitoare ca soarele.

— Nu sunt… încearcă el din nou, iar ea închide ochii, ca și cum s-ar pregăti să încaseze o lovitură.

În fața lui, un jeep se rupe-n două. Țevile armelor scot scântei. Blewitt omoară muște și le adună într-o gamelă. Oamenii râcâie porumb carbonizat de pe fundul unei oale.

— Zi ce-ai de zis, Zeno.

— Nimic. Ți-a reînceput serialul.

Doctorul recomandă jocuri de puzzle pentru menținerea abilităților motrice fine ale doamnei Boydstun, așa că el îi comandă săptămânal câte unul nou de la Lakeport Drug și se obișnuiește să găsească piesele mărunte împrăștiate prin toată casa: în chiuvete, lipite pe tălpile pantofilor, în făraș, când mătură prin bucătărie. O fărâmă de nor, o porțiune din coșul de fum al *Titanicului*, o bucată din baticul unui cowboy. Groaza i se strecoară în suflet: că lucrurile vor rămâne așa pentru totdeauna, că asta va fi tot. Micul dejun, muncă, cină, spălatul vaselor, un puzzle cu inscripția Hollywood pe jumătate gata pe masa din bucătărie și patruzeci de piese împrăștiate pe podea. Viața. Apoi bezna rece.

Traficul e tot mai aglomerat pe șoseaua dinspre Boise, și curățatul drumurilor locale se face acum mai mult noaptea. Merge pe urma propriilor faruri prin întuneric, luptând cu zăpada, iar în unele dimineți, când iese din tură, nu se duce direct acasă, ci parchează în fața bibliotecii și zăbovește dinaintea rafturilor.

Au o bibliotecară nouă, doamna Raney, care în general îl lasă în pace. La început, Zeno se mulțumește cu reviste *National Geographic*: papagali ara, inuiți, caravane de cămile, fotografii ce-i stârnesc în cuget un fel de

neastâmpăr vag. Încetul cu încetul, parcurge Secția istorie: fenicienii, sumerienii, perioada Jōmon din Japonia. Trece pe lângă micuța colecție de greci și romani – *Iliada*, câteva piese de Sofocle, nici urmă de vreun exemplar din *Odysseia* cu copertă galbenă-lămâie –, dar se codește să ia vreo carte de pe raft.

Din când în când își ia inima în dinți și-i împărtășește doamnei Boydstun frânturi din ce a citit: vânători de struți în străvechea Libie, morminte pictate în Tarquinia.

— Micenienii venerau spiralele, spune el într-o seară. Le pictau pe cupe de vin, ziduri și morminte, pe armurile regilor lor. Dar nimeni nu știe de ce.

Două coloane de fum identice izbucnesc din nările doamnei Boydstun. Lasă jos paharul cu Old Forester și scormonește printre piesele jocului ei de puzzle.

— Pe cine să intereseze chestiile astea? spune ea.

Dincolo de fereastra bucătăriei, vântul spulberă perdele de zăpadă în amurg.

21 decembrie 1970

Dragă Zeno,

E un adevărat miracol că am primit trei scrisori de la tine în același timp. Probabil că oficiul le-a înregistrat greșit de ani de zile. N-am cuvinte să-ți spun cât sunt de bucuros că ai scăpat. Am căutat relatări despre eliberările din lagăr, dar cum știi și tu, foarte multe au fost îngropate, iar eu eram ocupat să mă readaptez la viață. Sunt încântat că m-ai găsit.

Eu îmi fac de lucru în continuare cu texte antice – scotocesc printre osemintele colbuite ale limbilor moarte fix ca un clasicist bătrân cum nu voiam să devin. E chiar și mai rău acum, dacă-ți vine să crezi. Studiez cărți pierdute, cărți care nu mai există, cercetez papirusuri pescuite din mormane de gunoaie la Oxyrynkhos[14]*. Ai fost vreodată în Egipt? Te arde soarele înfiorător.*

14. Oraș din Egipt devenit unul dintre cele mai importante situri arheologice descoperite vreodată. Încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea, zona din jurul orașului Oxyrynkhos a fost supusă excavărilor continue, scoțând la lumină nenumărate papirusuri. (n. red.)

De la o vreme, anii zboară cât ai clipi. În mai, Hillary și cu mine o să organizăm ceva festiv de ziua mea. Știu că e îngrozitor de departe, dar crezi că ne-ai putea face o vizită? Ca un fel de vacanță. Ca să mâzgălim în greacă pe hârtie cu pixul, și nu în noroi cu bățul. Orice vei hotărî, rămân al tău prieten de nădejde,

Rex.

LAKEPORT, IDAHO

2016–2018

Seymour

Istoria lumii, clasa a opta:

Scrieți trei lucruri pe care le-ați reținut despre azteci.

De la bibliotecă am aflat că preoții azteci trebuiau să împiedice sfârșitul lumii o dată la cincizeci și doi de ani. Stingeau toate făcliile din oraș, închideau toate femeile gravide în hambare de piatră, pentru ca nou-născuții lor să nu se transforme în demoni, și țineau copiii treji, ca să nu se transforme în șoareci. Apoi alegeau o victimă (trebuia să fie o victimă cu zero păcate) pe care o duceau în vârful unui munte sacru care se numea Locul Copacului cu Spini, iar când pe cer se iveau anumite stele (într-o carte de la Nonficțiune F1219.73 se zice că ar fi Vega, a cincea dintre cele mai luminoase stele de pe cer), un preot despica pieptul prizonierei și-i smulgea inima fierbinte și udă în timp ce altul aprindea un foc în locul rămas gol în pieptul ei. Apoi se întorceau în oraș ducând într-un vas inima arzând, aprindeau făclii de la ea și oamenii căutau să se ardă cu făcliile, pentru că purta noroc să te ardă focul inimii. În scurt timp, mii de făclii se aprindeau de la acel unic foc, orașul strălucea iar, și lumea era salvată încă cincizeci și doi de ani.

Istoria S.U.A. de clasa a noua:

Fără supărare, dar capitolul ăla de ni l-ați dat? O ține numai într-un „Ce grozav e Columb“, „Indienii erau morți după Ziua Recunoștinței“, „Hai să spălăm pe creier pe toată lumea“. Am găsit chestii mult mai tari la

bibliotecă, de exemplu, știați că înainte să plece din Anglia ca să ia tutunul cultivat de sclavi, englejii își umpleau corăbiile goale cu pământ, ca să nu se răstoarne pe vreme de furtună? Când ajungeau în Lumea Nouă (care nu era nouă, și nici nu se numea America, numele de America provine de la un negustor de murături care a devenit celebru pentru c-a mințit că face sex cu băștinașii), englejii răsturnau pământul la țărm și făceau loc pentru tutun. Ghiciți ce era în pământul ăla? Râme. Dar râmele dispăruseră în America încă din erele glaciare, gen de zece mii de ani pe puțin, așa că râmele engleze au ajuns PESTE TOT, transformând pământul, iar englejii au mai adus și alte lucruri care nu se pomeniseră NICIODATĂ în acel loc, cum ar fi: viermi-de-mătase-porci-păpădii-viță-de-vie-capre-șobolani-pojar-variolă și convingerea că toate animalele și plantele au fost puse acolo pentru ca oamenii să le omoare și să le mănânce. Nici albine nu erau în așa-zisa Americă, deci albinele cele noi n-au avut concurență și s-au înmulțit repede. Am citit într-o carte că atunci când familiile din regatele locale vedeau albine, începeau să plângă, știind că le paște moartea.

Engleză de clasa a zecea:

Ați zis să scriem ceva „simpatic“ despre ce am făcut vara asta, ca să ne punem în „mușcare“ „greumatica“, deci bine, doamnă Tweedy, vara asta, oamenii de știință au anunțat că, în ultimii patruzeci de ani, oamenii au omorât 60% din toate mamiferele, peștii și păsările pământului. E simpatic? Tot în ultimii treizeci de ani, am topit 95% din gheața cea mai veche și mai groasă din Arctica. Când o să topim toată gheața din Groenlanda, doar gheața din Groenlanda, nu de la Polul Nord, nu din Alaska, doar din Groenlanda, știți ce-o să se întâmple, doamnă Tweedy? Nivelul oceanului va crește cu aproape șapte metri. Asta înseamnă că Miami, New York, Londra și Shanghai vor fi sub ape, asta înseamnă că vă suiți pe vapor cu nepoții dumneavoastră, doamnă Tweedy, și le ziceți vreți o gustărică, iar ei de colo ia uite sub apă, mamaie, Statuia Libertății, Big Ben, lumea moartă. E simpatic, am făcut destulă mușcare la greumatică?

Pe catedra doamnei Tweedy e lipit un autocolant pe care scrie: *Trecutul, prezentul și viitorul au intrat* într-un bar. A fost imperfect. Părul ei pare atât de moale, că ai putea dormi pe el. Seymour se așteaptă să-l certe; dar ea îi spune că Lakeport High nu mai are un Club de Sensibilizare Ecologistă de vreo doi, trei ani, și poate că lui Seymour i-ar surâde să-l repună pe picioare?

Pe ferestre, lumina de septembrie se răsfrânge asupra terenului de fotbal.

La cincisprezece ani e destul de mare ca să înțeleagă că problema nu e doar condiția lui de copil fără tată, nici blugii ieftini sau cele șaizeci de miligrame pe buspironă pe care trebuie să le înghită în fiecare dimineață, ca să-l ferească de tunet: diferențele sunt mai profunde. Alți băieți din clasa a zecea merg la vânătoare de elani, fură Red Bull de la Jacksons, fumează iarbă pe pârtia de schi sau sunt camarazi de bătălii online. Seymour studiază cantitățile de metan captive în permafrostul siberian care se topește. Citind despre numărul tot mai mic de bufnițe, ajunge la despăduriri, de-acolo la eroziunea solului, de-acolo la poluarea oceanelor, de-acolo la distrugerea coralilor, totul încălzindu-se, topindu-se și murind mai repede decât prevăzuseră oamenii de știință, toate sistemele de pe planetă fiind conectate între ele prin nenumărate fire invizibile: jucători de crichet din Delhi vomitând din cauza poluării aerului în China, focul din tubăriile indoneziene eliberând miliarde de tone de carbon în atmosfera de deasupra Californiei, incendii de pădure întinse pe milioane de pogoane în Australia colorând în roz ce-a mai rămas din gheţarii Noii Zeelande. O planetă mai caldă = mai mulți vapori de apă în atmosferă = o planetă încă și mai caldă = și mai mulți vapori de apă = o planetă tot mai caldă = topirea permafrostului = cantități mai mari de carbon și metan captive în permafrost sunt eliberate în atmosferă = tot mai cald = mai puțin permafrost = mai puțină gheață polară care să reflecte energia solară, și toate aceste dovezi, toate aceste studii stau acolo, la bibliotecă, la îndemâna oricui, dar din câte-și poate da seama Seymour, numai pe el îl interesează.

În unele nopți, în timp ce Eden’s Gate strălucește în spatele draperiei lui din dormitor, aproape că aude zeci de reacții în buclă colosale răscolind întreaga planetă, scrâșnind și măcinând ca niște gigantice roți de moară invizibile pe cer.

Doamna Tweedy lovește în catedră cu guma creionului.

— Alo? Seymour, aici Pământul, ne auzi?

Desenează un tsunami abătându-se asupra unui oraș. Oameni reprezentați schematic fug pe uși, se aruncă de la ferestre. Scrie sus CLUBUL DE SENSIBILIZARE ECOLOGISTĂ, MARȚI, RECREAȚIE, SALA 114, iar jos, NU-I PREA TÂRZIU SĂ VĂ TREZIȚI, DOBITOCILOR?, dar doamna Tweedy îl pune să șteargă DOBITOCILOR înainte să copieze anunțul la copiatorul din cancelarie.

În următoarea zi de marți se adună opt copii. Seymour stă în picioare în fața băncilor și citește de pe o foaie de caiet mototolită.

— Filmele ne dau impresia că sfârșitul civilizației o să fie rapid, gen cu extratereștri și explozii, dar de fapt o să fie lent. A noastră se sfârșește deja, doar că prea lent ca lumea să observe. Am omorât deja majoritatea animalelor, am încălzit oceanele și am crescut nivelul de carbon din atmosferă la cea mai înaltă valoare de opt sute de mii de ani încoace. Chiar dacă am opri totul în

clipa asta, dacă am muri cu toții azi la prânz – gata cu mașinile, gata cu armatele, gata cu burgerii, gata cu aerul condiționat – tot o să se încălzească întruna câteva secole. Când o să avem noi douăzeci și cinci de ani? Cantitatea de carbon din aer se va fi dublat iar, ceea ce înseamnă incendii mai dogoritoare, furtuni mai mari, inundații mai groaznice. De exemplu, porumbul n-o să se mai facă la fel de bine peste zece ani. Ia ghiciți ce mănâncă nouăzeci și cinci la sută dintre vaci și găini? Porumb. Deci carnea o să fie mai scumpă. Și știți ce se mai întâmplă când e mai mult carbon în aer? Oamenii nu mai gândesc la fel de limpede. Deci când o să avem noi douăzeci și cinci de ani, o să fie mult mai mulți oameni lihniți, speriați, derutați, care o să stea blocați în trafic în timp ce fug din orașe inundate sau în flăcări. Credeți că atunci o să stăm în mașini și o să rezolvăm probleme de climă? Sau o să ne batem cu pumnii, o să ne violăm și o să ne mâncăm între noi?

O fată din clasa a noua spune:

— Ai zis cumva că o să ne violăm și o să ne mâncăm între noi?

Un băiat de-a douăsprezecea ridică o foaie de hârtie pe care scrie *Sey-Muie*. Ha-ha, ilaritate generală.

Din spatele clasei, doamna Tweedy spune:

— Sunt predicții cam alarmante, Seymour, dar poate că ar fi bine să discutăm despre câteva măsuri pe care le-am putea lua ca să trăim mai ecologic. Câteva lucruri fezabile, accesibile unui club de liceeni?

Janet, o fată din clasa a zecea, se întreabă dacă nu s-ar putea interzice paiele de plastic la cantină și împărți sticle de apă reutilizabile, cu emblema liceului pe ele. Ar mai putea pune și niște afișe mai clare pe tomberoanele pentru reciclare sau ceva de genul ăsta? Janet are o geacă de blugi cu broaște brodate, ochi negri strălucitori, ca de corb, și o umbră de mustață pe buza de sus, Seymour stă în fața tablei cu hârtia lui mototolită, sună clopoțelul, doamna Tweedy spune „Data viitoare ne punem mințile la contribuție cu toții și mai facem propuneri“, iar Seymour se îndreaptă spre ora de biologie.

Mai târziu, în aceeași zi, se întoarce acasă de la școală pe jos când un Audi verde oprește în dreptul lui, și Janet lasă geamul în jos. Are aparat dentar roz, ochii într-o nuanță amestecată de albastru și negru și a fost la Seattle, Sacramento și Park City, Utah, o nebunie, au făcut rafting și escaladă și au văzut un porc spinos care s-a urcat într-un copac, Seymour a văzut vreodată un porc spinos?

Se oferă să-l ducă acasă cu mașina. Eden’s Gate numără acum treizeci și trei de case, înșirate de-o parte și de alta a Arcady Lane, urcând pe deal în zigzag în spatele casei lor mobile. Majoritatea sunt case de vacanță pentru persoane din Boise, Portland și din estul Oregonului: parchează remorcile pentru bărci pe străzile înfundate, conduc ATV-uri de douăzeci de mii de dolari prin oraș, își atârnă la balcoane steaguri ale unor echipe de fotbal

studențești, iar în serile de weekend se adună în curte, la foc, râzând și urinând peste tufele de afine în timp ce copiii lor trimit artificii spre stele.

— Oau, ce de buruieni ai în curte! spune Janet.

— Vecinii ne fac observație din cauza asta.

— Mie-mi place, spune Janet. Natural.

Stau pe trepte, beau suc Shasta Twist și se uită cum se rotesc bondarii printre scaieți. Janet miroase a balsam de rufe și tacos de la cantină, și la fiecare cuvânt al lui Seymour, ea spune cincizeci, vorbește despre Key Club[15], despre tabăra de vară, cum că ar vrea să plece la facultate undeva departe de părinți, dar totuși nu prea departe, te-ai prins – ca și cum viitorul ei ar fi o curbă exponențială dinainte calculată, în continuă ascensiune –, și un pensionar cărunt care locuiește în casa vecină își împinge tomberonul de gunoi de două sute de litri pânăn capătul aleii proaspăt pavate, se uită la ei, iar Janet ridică mâna în semn de salut, și bărbatul intră în casă.

15. Organizație pentru elevi de liceu, orientată spre activism comunitar.

— Ne urăște. Toată lumea speră ca mama să vândă, ca să facă ei case noi.

— Mie mi s-a părut cât de cât simpatic, spune Janet și răspunde trilului scos de smartphone.

Seymour își privește pantofii.

— Știi că datele stocate pe internet emit în fiecare zi la fel de mult carbon ca toate avioanele lumii la un loc?

— Ești ciudat, spune ea, dar o spune zâmbind.

Chiar înainte să se întunece, un urs brun se ivește în lumina crepusculului, iar Janet îl apucă de braț pe Seymour și filmează animalul care țopăie printre petele de lumină stradală. Înaintează printre cele cinci, șase tomberoane pe rotile de la capătul aleilor din Eden’s Gate, adulmecând iar și iar. Într-un final găsește un tomberon pe placul lui, ridică o labă și-l răstoarnă la pământ. Cu grijă, cu o singură gheară, ursul extrage de la suprafață un sac alb, umflat, și-i împrăștie conținutul pe asfalt.

ARGOS

Al 64-lea an al misiunii
Zilele 21–45 în Seiful 1

Konstance

Își duce mâna la Vizieră, se urcă în Premergător. Nimic.

— Sybil. S-a întâmplat ceva cu Biblioteca.

Nu s-a întâmplat nimic, Konstance. Ți-am restricționat accesul. E momentul să-ți reiei lecțiile zilnice. Trebuie să te speli, să mănânci cum trebuie, iar peste treizeci de minute să te prezinți în atriu gata pregătită. Găsești săpun fără clătire în trusa de toaletă adusă de tatăl tău.

Konstance stă pe marginea patului, cu capul în mâini. Dacă ține ochii închiși, poate că va putea transforma Seiful 1 în Compartimentul 17. Chiar acolo, dedesubt, e cușeta mamei, cu pătura frumos aranjată. La doi pași e cușeta tatei. Uite masa de cusut, scăunelul, săculețul cu nasturi al mamei. Timpul e întotdeauna relativ, îi spusese la un moment dat tata: din cauza vitezei cu care se deplasează *Argos*, ceasul navei, de care se îngrijește Sybil, merge mai repede decât ceasurile de pe Pământ. Cronometrele care funcționează în fiecare celulă din corpul omului, cele care ne spun când să ne fie somn, când să facem copii, când să îmbătrânim – toate ceasurile astea, zicea tata, pot fi afectate de viteză, de software sau de circumstanțe. Și mai spunea că unele semințe adormite, ca acelea din sertarele Fermei 4, pot ține-n loc timpul secole întregi, încetinindu-și metabolismul până aproape de zero, hibernând anotimp după anotimp până când se creează combinația potrivită de umiditate și temperatură, iar lumina soarelui pătrunde în sol la lungimea de undă potrivită. Apoi, ca printr-o formulă magică, se deschid.

Gogâltoc, dinatrosc, jimjimsi.

— Bine, spune Konstance. Mă spăl și mănânc. O să-mi văd de învățat.

Dar după asta mă lași în Atlas.

Pune praf în imprimantă, înfulecă un castron plin cu o pastă în culorile curcubeului, se șterge pe față, își perie părul încâlcit, se așază la o masă din Bibliotecă și face lecțiile impuse de Sybil. *Ce e constanta cosmologică? Explică etimologia cuvântului* trivial. *Simplifică următoarea expresie folosind formule trigonometrice:*

$$\frac{1}{2}[\sin(A+B)+\sin(A-B)]$$

Apoi cheamă Atlasul de pe raftul său, simțind cum i se încolăcesc în piept durerea și furia ca două arcuri identice, și cutreieră Pământul. Lasă în urmă turnuri de birouri în lumina de sfârșit de iarnă; un vehicul de colectare a gunoiului, brăzdat de murdărie, stă la un semafor; la aproape doi kilometri, Konstance urcă un dâmb pe lângă o instituție împrejmuită de un gard strălucitor, dincolo de care camerele Atlasului nu pătrund. O rupe la fugă ca și cum ar alerga după notele unui cântec care se aude de undeva în depărtare și pe care nu-l va prinde niciodată.

Într-o noapte, după aproape șase săptămâni singură în Seiful 1, Konstance visează că e din nou la Cantină. Mesele și scaunele au dispărut, și pe podea sunt vârtejuri de nisip ruginiu adunate în mormane în care se afundă până la coapse. Se împleticește afară, pe coridor, trecând pe lângă ușile închise de la vreo cinci compartimente, până când ajunge la intrarea în Ferma 4.

Înăuntru, în locul pereților a apărut un orizont de dealuri brune, pârjolite de soare. Nisipul e spulberat în toate direcțiile. Tavanul e o pâclă învolburată, roșie, și mii de culturi etajate se înșiră pe kilometri întregi, pe jumătate îngropate în dune. Îl găsește pe tata îngenuncheat la baza unei etajere, cu spatele la ea și nisipul curgându-i printre degete. Când să-l atingă pe umăr, bărbatul se întoarce spre ea. Are dâre de sare pe față; genele-i sunt pline de pământ.

Acasă, în Scheria, spune el, aveam un șanț de irigație în spatele casei. Chiar și când seca…

Se trezește gâfâind. Scheria, *scary-ah*[16]: un simplu cuvânt pe care-l auzise la el când povestea despre casă. *La Scheria, pe Backline Road.* Dedusese că era numele fermei unde crescuse el, dar el susținuse întotdeauna că viața de pe navă era mai bună decât viața acolo, așa că până-n acel moment nu-i venise niciodată ideea s-o caute cu ajutorul Atlasului.

16. Joc de cuvinte de la „scary“ (engl.), care înseamnă „înfiorător“, „sinistru“.

Mănâncă, își piaptănă părul ca un nor, asistă politicoasă la toate lecțiile,

spune „Te rog, Sybil. Imediat, Sybil“.

Azi te-ai purtat minunat, Konstance.

— Mulțumesc, Sybil. Acum am voie să merg la Bibliotecă?

Bineînțeles.

Direct la o cutie cu bilețele. Și scrie: *Unde-i Scheria?*

Scheria, Σχερία*: țara feacilor, o fabuloasă insulă a belșugului din Odysseia lui Homer.*

Derutant.

Ia un bilet nou, pe care scrie *Arată-mi toate materialele din Bibliotecă legate de tatăl meu.* Un teanc subțire de hârtii legate zboară spre ea de pe un raft din al treilea sector. Un certificat de naștere, o fișă de la liceu, recomandarea unui profesor, adresa unei cutii poștale din sud-vestul Australiei. Când ajunge la a cincea pagină, un băiat tridimensional înalt de treizeci de centimetri – ceva mai mic ca vârstă decât Konstance – apare țopăind pe masă. *Sal'tare!* Pe cap are o cască de cârlionți roșcați; e îmbrăcat într-un costum de blugi făcut în casă. *Mă cheamă Ethan, sunt din Nannup, Australia, și-mi place botanica. Haida să-ți arăt sera mea.*

Lângă el apare o construcție de lemn, învelită în ceea ce par a fi sute de sticle de plastic multicolore care au fost întinse, aplatizate, apoi lipite între ele. Înăuntru, pe rafturi aeroponice, care seamănă cu cele de la Ferma 4, cresc legume.

Aici, la Cucurigu, cum spune bunica, am avut probleme cu duiumul; din ultimii treișpe ani, unul singur a fost verde. Toată recolta s-a uscat și a murit acum trei veri, după care a fost invazie de căpușe la vite, cum probabil ați auzit, iar anul trecut n-a plouat nici măcar o zi. Am crescut toate plantele pe care le vedeți aici cu mai puțin de patru sute de mililitri de apă pe zi de raft, adică mai puțin decât transpiră o persoană în…

Când zâmbește, i se văd incisivii. Konstance recunoaște mersul, fața, sprâncenele.

…căutați voluntari de toate vârstele de peste tot, așa că de ce eu? Păi bunica zice că marea mea calitate e că țin mereu capul sus. Îmi plac locurile și lucrurile noi și cel mai mult îmi place să explorez misterele plantelor și ale semințelor. Ar fi supertare să iau parte la o astfel de misiune. O lume nouă! Dați-mi o șansă și n-o să vă dezamăgesc.

Konstance ia o bucată de hârtie, cheamă Atlasul și intră în el, simțind înțepătura acului lung al singurătății. Când tata se entuziasma, băiețelul care

fusese ieșea din nou la iveală. Era îndrăgostit de fotosinteză. Putea vorbi o oră despre mușchi. Spunea că plantele poartă în ele o înțelepciune pe care oamenii nu vor supraviețui suficient ca s-o înțeleagă.

— Nannup, spune ea în vid. Australia.

Pământul se apropie văzând cu ochii, se răstoarnă, cu emisfera sudică pivotând iute spre ea, iar Konstance aterizează din cer pe un drum mărginit de eucalipți. Dealuri de bronz dogoresc în depărtare; de-o parte și de alta a drumului sunt garduri albe. În aer atârnă trei panouri decolorate, pe care scrie:

FĂ-ȚI DATORIA
ÎNVINGE ZIUA ZERO
TE DESCURCI CU 10 LITRI PE ZI

Șoproane de tablă ondulată împestrițate de rugină. Câteva case fără ferestre. Copaci casuarina morți și înnegriți de soare. Când se apropie de ceea ce pare a fi centrul orașului, îi iese în cale o clădire publică ciudată, cu acoperiș alb și pereți roșii, umbrită de palmieri-varză, și iarba devine foarte verde, cu trei nuanțe mai verde decât toate plantele întâlnite până atunci. Begonii vesele se revarsă din jardiniere așezate pe rafturi; totul pare proaspăt vopsit. Zece copaci stranii, splendizi, cu flori de un portocaliu-auriu foarte aprins, umbresc o peluză în mijlocul căreia licărește o piscină circulară.

Un curent de neliniște o străbate iarăși pe Konstance, senzația că ceva nu e tocmai în regulă. Unde sunt oamenii?

— Sybil, du-mă la o fermă din apropiere care se numește Scheria.

Nu am date despre nici o proprietate agricolă sau fermă de vite din zonă cu acest nume.

— Atunci pe Backline Road, te rog.

Drumul urcă mulți kilometri pe dealuri pe lângă ferme. Nu se văd mașini, nici biciclete, nici tractoare. Trece pe lângă câmpuri total lipsite de umbră, cultivate cu ceea ce pe vremuri trebuie să fi fost năut, dar mistuite de mult de arșiță. De pe stâlpii electrici atârnă cabluri rupte. Garduri vii uscate iască; bucăți de pădure carbonizate; porți cu lacăt. Drumul e plin de praf, iar păsunile, cafenii. Apare un panou cu *De vânzare*, apoi încă unul. Apoi un al treilea.

În orele pe care le petrece căutând Backline Road, singura prezență pe care o întâlnește e un bărbat solitar care poartă un palton și un soi de mască filtrantă și care-și ferește ochii cu antebrațul de praf, lumină orbitoare sau amândouă. Se ghemuiește în fața lui.

— Hei!

Vorbește cu reproduceri, cu pixeli.

— Îl știi pe tata?

Bărbatul e aplecat în față, ca și cum ar lupta cu vântul ca să-și țină echilibrul. Dă să-l susțină, dar mâinile ei îi străpung pieptul.

După trei zile de căutări pe dealurile pârjolite de lângă Nannup, bătând în sus și-n jos Backline Road, într-o pădurice de eucalipți uscați pe lângă care trecuse deja de trei sau patru ori, Konstance o găsește în sfârșit: o plăcuță scrisă de mână, agățată de o poartă.

Σχερία

Dincolo de poartă se înșiră două rânduri de eucalipți veștezi, cu trunchiurile atât de jupuite, că s-au albit. Smocuri de buruieni se înalță pe ambele laturi ale unui unic drum de pământ care duce la un ranch galben, cu veranda și zidurile laterale îmbrăcate în caprifoi – totul mort.

Ferestrele sunt încadrate de obloane negre. Un panou solar de pe acoperiș s-a strâmbat. Într-o parte a casei, la umbra eucalipților uscați, se înalță sera din filmul tatei, construită doar pe jumătate, cu o parte din scheletul de lemn acoperit cu folii de plastic opace. Lângă ea e un morman de peturi soioase.

Lumina prăfoasă, câmpul pârjolit, panoul solar rupt, o pojghiță de praf care acoperă totul ca un strat de zăpadă bej, totul tăcut și încremenit ca un mormânt.

Am avut probleme cu duiumul.

Din ultimii treișpe ani, unul singur a fost verde.

Tatăl ei se înscrisese pentru misiune când avea doisprezece ani și timp de un an trecuse prin etapele procesului de selecție. La treisprezece ani – vârsta lui Konstance din prezent – trebuie să fi primit convocarea. Trebuie să fi înțeles că nu va apuca sosirea pe Beta Oph2, nu? Că avea să-și petreacă tot restul vieții într-o mașină? Și totuși plecase.

Flutură din mâini ca să mărească reprezentarea digitală care se umflă și se arcuiește în fața ei, iar casa degenerează într-o învălmășeală de pixeli grosolani. Forțând limitele rezoluției Atlasului, observă că în partea dreaptă a casei, datorită unghiului și luminii soarelui, prin geamul dublu se vede o mică porțiune din interiorul unei camere.

Deslușește o bucată dintr-o draperie albită de soare, cu un imprimeu cu avioane. Din tavan atârnă două planete făcute în casă, una înconjurată de inele. Tăblia spartă a unui pat de o persoană, o noptieră, o veioză. O cameră de băiat.

Ar fi supertare să iau parte la o astfel de misiune.

O lume nouă!

Să fi fost în camera lui când aparatul de filmat trecuse în trombă? Oare fantoma băiatului care fusese pe vremuri tatăl ei se afla acolo, ascunsă vederii?

La fereastră, lângă noptieră, o carte albastră, cu cotorul tocit, stă cu fața în sus. Pe copertă sunt păsări care se rotesc în jurul turnurilor înghesuite ale unui oraș. Orașul pare să se înalțe pe un pat de nori.

Konstance se îndoaie de mijloc, se întinde cât mai aproape de imagine, mijește ochii la pixelii care deformează. În partea de jos a copertei, sub oraș, scrie Antoniu Diogene. Iar sus scrie *Cetatea Cucului-din-Nori.*

TREISPREZECE

DIN PÂNTECUL BALENEI AFARĂ, ÎN FURTUNĂ

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila N

…eram pasăre, aveam aripi, zburam! Un vas de război se înfipsese cu totul în colții leviatanului, iar marinarii strigară la mine cum treceam în zbor pe lângă ei, și iată-mă afară! Vreme de o zi și-o noapte am fluturat din aripi deasupra nemărginirii oceanului, cu un cer mereu albastru deasupra mea, la fel ca valurile de sub mine, și n-am văzut nici continente și nici corăbii, n-aveam unde poposi ca să-mi odihnesc aripile. A doua zi, obosit cum eram, m-am pomenit deodată că marea se întunecă la chip și vântul prinde a cânta un cântec înfricoșător, fantomatic. Flăcări argintii zburau încolo și încoace, trăsnetele despicau cerul, iar penele mele se împestrițau cu alb.

Nu îndurasem destul? Din mare se ridică ditamai tromba de apă, învolburându-se și vuind, ducând cu ea insule, vaci, bărci și case, iar când întâlni bietele mele aripi de cioară, îmi frânse zborul, trimițându-mă de-a dura în înalturi, până când strălucirea albă a lunii îmi fripse ciocul cum mă rostogoleam pe lângă ea, atât de aproape, încât vedeam dihăniile lunii alergând pe câmpiile lor spectrale și bând lapte din uriașe lacuri lunare albe, la fel de înfricoșate, văzând cum cat în jos la ele, pe cât eram eu, văzându-le cum cată în sus la mine, și iar am visat la serile de vară din Arcadia, unde trifoiul creștea bogat pe dealuri, văzduhul răsuna de clopotele vesele ale mioarelor mele, iar păstorii ședeau și trăgeau din pipe, și mi-am dorit să nu fi pornit din capul locului în această…

CONSTANTINOPOL

MAI 1453

Ana

E a cincea săptămână de asediu, poate a șasea, zilele topindu-se una într-alta. Ana stă cu capul Mariei în poală și spatele rezemat de perete, cu o lumânare nouă înfiptă în podea printre cioturi mistuite. Afară, în stradă, ceva bufnește, un cal nechează, un bărbat afurisește, și larma se stinge cu greu.

— Ana?

— Aici sunt.

Între timp, lumea Mariei s-a întunecat de tot. Limba n-o ajută când încearcă să vorbească și, o dată la câteva ore, mușchii de pe spate și gât îi zvâcnesc. Cele opt brodărese care dorm în continuare în casa lui Kalafates alternează rugăciunile cu momentele de transă în care se holbează în gol, cu nervii la pământ. Ana o ajută pe bucătăreasa Chryse în grădina pipernicită de la ger sau scormonește prin pietele încă deschise după făină, fructe sau fasole. Restul timpului și-l petrece cu Maria.

A ajuns să descifreze mai rapid scrisul ordonat, înclinat spre stânga din vechiul manuscris și poate desprinde lesne rândurile de pe pagină. Ori de câte ori dă peste un cuvânt necunoscut sau peste goluri în text, șterse de mucegai, inventează ea ceva în loc.

În sfârșit, Eton a reușit să se transforme în pasăre: nu bufnița splendidă la care visase, ci o cioară plouată. Flutură din aripi peste o mare nesfârșită, căutând hotarul pământului, până când o trombă de apă îl ia pe sus. Maria pare liniștită câtă vreme Ana citește, cu o expresie de tihnă pe față, ca și cum nu s-ar afla într-o cămăruță rece și umedă dintr-un oraș sub asediu, ascultând un basm stupid, ci într-o grădină din lumea de apoi, ascultând imnurile îngerilor, și Ana își amintește cei spusese Licinius: că povestea are darul de a lungi timpul.

Pe vremea când barzii pribegeau din oraș în oraș, povestea el, ducând în mintea lor cântecele străvechi pe care le cântau oricui stătea s-asculte, amânau cât puteau de mult deznodământul basmelor, improvizând un ultim vers, un ultim obstacol în calea eroilor, pentru că, spunea Licinius, dacă rapsozii izbuteau să țină atenția publicului încă un ceas, puteau căpăta o cupă de vin în plus, o bucată de pâine în plus, o noapte în plus la adăpost de ploaie. Ana și-l imaginează pe Antoniu Diogene, oricine ar fi fost el, ascuțindu-și pana, înmuind-o în cerneală, apropiind-o de pergament, așternând o nouă baricadă în drumul lui Eton, trăgând de timp în alt scop: acela de a-și ține nepoata încă o vreme printre cei vii.

— Îndură atâtea, murmură Maria. Dar merge mai departe.

Poate că o nimerise Kalafates: poate că în cărțile vechi chiar găsești magie neagră. Poate că atâta vreme cât va avea rânduri pe care să i le citească surorii ei, câtă vreme Eton își va continua călătoria smintită, zburând prin nori spre visul său, porțile orașului vor rezista; poate că moartea va rămâne în fața ușii lor încă o zi.

Într-o dimineață senină și înmiresmată de mai, când frigul nepotrivit anotimpului pare în sfârșit să se fi ostoit, Hodegetria, cea mai venerată icoană din oraș – o pictură cu Fecioara și pruncul Isus pe-o parte, și crucificarea pe cealaltă parte, despre care se povestește că ar fi fost zugrăvită de apostolul Luca pe o placă de ardezie de peste o sută de kilograme și adusă în oraș din Țara Sfântă de o împărătească cu o mie de ani înainte ca Ana să se nască – e scoasă din biserica înălțată pentru a-i fi lăcaș.

E singura salvare a orașului: un obiect cu o putere imensă, icoana icoanelor, care pare-se că ar fi apărat orașul asediat în repetate rânduri. Chryse o ia pe Maria în spinare și brodăresele ies în piață ca să ia parte la procesiune, iar când icoana e scoasă pe ușa bisericii în soare, strălucește atât de orbitor, încât Ana vede forme aurii jucându-i în fața ochilor.

Șase călugări ridică icoana și o pun pe umerii unei matahale de călugăr într-o rasă de catifea purpurie, cu o cingătoare groasă, brodată, petrecută peste piept. Clătinându-se sub povară, purtătorul icoanei străbate desculț orașul de la o biserică la alta, ducându-se încotro îl poartă Hodegetria. Doi diaconi îl urmează pas cu pas, ținând un acoperământ auriu deasupra icoanei, urmați de prelați cu alaiul lor, novici, călugărițe, cetățeni, sclavi și soldați, mulți cu lumânări și intonând un imn straniu și frumos. Copiii aleargă pe lângă ei cu ghirlande de trandafiri sau bucățele de bumbac pe care speră să le atingă de efigia Fecioarei.

Ana și Chryse, care o poartă în spate pe Maria, merg în urma procesiunii în timp ce Hodegetria șerpuiește spre cea de-a Treia Colină. Orașul strălucește toată dimineața. Flori de câmp acoperă ruinele ca un covor, un vânticel împrăștie mici petale albe peste caldarâm, în castani unduiesc lumânările

ivorii ale florilor. Dar în timp ce alaiul urcă spre uriașa fântână în ruine a nymphaionului, ziua se întunecă. Aerul se răcește, nori negri par să se iveasscă de nicăieri, porumbeii se opresc din gângurit, câinii se pun pe lătrat, și Ana ridică ochii.

Nici măcar o singură pasăre nu trece pe cer. Tunetul se abate peste case. O rafală stinge jumătate din lumânările procesiunii, iar incantațiile șovăie. În încremenirea care urmează, Ana aude un toboșar bătând toba în tabăra sarazinilor.

— Surioară? întreabă Maria, cu obrazul lipit de șira spinării lui Chryse. Ce se întâmplă?

— E furtună.

Furcile fulgerelor biciuie cupolele Sfintei Sofia. Copacii se îndoaie, obloanele se trântesc, o perdea de grindină se abate asupra acoperișurilor, iar procesiunea se împrăștie. În fruntea ei, vântul smulge de pe suport acoperământul care apără icoana și-l poartă printre case.

Chryse fuge la adăpost, dar Ana mai zăbovește un moment, privind la călugărul din fruntea alaiului cum se căznește să urce totuși dealul cu Hodegetria. Vântul îl împinge îndărăt, spulberându-i dărâmături peste picioare. Și totuși își continuă urcușul. Aproape c-a ajuns în vârful dealului. Apoi însă se clatină, alunecă, și icoana veche de o mie trei sute de ani cade pe partea cu Isus răstignit în strada șiroind de ploaie.

Agata stă la masă și se leagănă, cu capul în mâini, văduva Teodora bolborosește deasupra vetrei reci, Chryse blesteamă în grădina ei de zarzavat distrusă. Sfânta Hodegetria a dat greș, Maica Domnului i-a părăsit, fiara apocalipsei se ridică din mare, Anticristul zgreapță la ușă. Timpul e un cerc, așa spunea Licinius, și până la urmă, toate cercurile se închid.

La căderea întunericului, Ana se furișează pe salteaua ei din păr de cal și stă acolo cu capul Mariei în poală, cu vechiul manuscris deschis în față. Furtuna îl azvârle pe Eton-cioara dincolo de lună, rostogolindu-l prin bezna dintre stele. Nu mai e mult din poveste.

Omeir

În aceeași după-amiază, caravana trasă de boi se îndreaptă huruind spre Cornul de Aur ca să mai aducă un transport de ghiulele, iar când mai sunt cam o sută de metri până la debarcader, în aerul curat după furtuna dimineții, cu estuarul albastru-verzui scânteind în soare, Clar-de-Lună – și nu Copac – se oprește în loc, cu picioarele frângându-i-se sub corp, se culcă la pământ și moare.

E târât înainte cât e de lung, iar caravana se oprește.

Copac așteaptă în ham, cu cele trei picioare zdravene depărtate și jugul sprijinit de greutatea fratelui său. Din nările lui Clar-de-Lună se scurge o spumă roșie; o mică petală albă, adusă de vânt, i se lipește de ochiul deschis. Omeir trage de ham, încercând să-i dea din dramul lui de putere mult mai puternicului juncan, dar inima animalului nu mai bate.

Ceilalți căruțași, obișnuiți să vadă animale prăbușindu-se în jug, stau pe vine sau așezați pe marginea drumului. Șeful lor strigă spre chei, și patru hamali o pornesc dinspre docuri.

Copac se apleacă, pentru ca Omeir să-i scoată jugul mai ușor. Hamalii și patru căruțași îl târăsc pe Clar-de-Lună la marginea drumului, câte doi de fiecare picior, iar cel mai bătrân dintre ei îi mulțumește lui Dumnezeu, scoate cuțitul și taie gâtul animalului.

Cu funia și căpăstrul într-o mână, Omeir îl duce pe Copac pe un drum de vite până în păpurișul de la marginea Bosforului. Prin soarele orbitor îi revin amintiri cu Clar-de-Lună pe când era un viteluș. Îi plăcea să-și scarpine coastele de un anume pin de lângă ocol. Îi plăcea să se bălăcească în pârâu până la burtă și-și striga încântat fratele. Nu era priceput la de-a v-ați ascunselea. Îi era frică de albine.

Pielea de pe spinarea lui Copac tremură și un nor de muște își ia zborul, apoi se așază la loc. De acolo, orașul, cu brâul său de ziduri, pare mic, o piatră spălăcită sub cer.

La câteva sute de pași, doi hamali fac focul, iar ceilalți doi îl dezmembrează pe Clar-de-Lună, tăindu-i capul, limba, scoțând inima, ficatul și rinichii pe rând. Învelesc în grăsime mușchii pulpei și-i înfig în țepușe, pe care le țin în foc, iar barcagiii, docherii și căruțașii vin în grupuri pe drum și se așază pe vine, așteptând să se frigă carnea. La picioarele lui Omeir, sute de mici fluturi albaștri sorb minerale dintr-o baltă de mâl lăsată în urmă de mare.

Clar-de-Lună: coada lui ca o frânghie, copitele despicate, aspre. Dumnezeu îl plăsmuiește în pântecul Frumoasei, alături de frate-su, apucă trei ierni, moare la sute de kilometri de casă, și pentru ce? Copac se întinde printre trestii, împuțind aerul din jur, iar Omeir se întreabă ce înțelege animalul și ce se va întâmpla cu frumoasele coarne ale lui Clar-de-Lună, și cu fiecare răsuflare inima i se frânge încă puțin.

În acea seară, tunurile par să tragă fără încetare, sfărâmând turnuri și ziduri, iar oamenii primesc ordinul să aprindă cât mai multe torțe, lumânări și focuri pentru gătit. Omeir ajută doi căruțași să taie măslini și să-i târască până la un foc gigantic. Ulemalele[17] sultanului se plimbă printre focuri, împărțind încurajări.

17. Membri ai clerului musulman cu atribuții de conducere.

„Creștinii sunt vicleni și trufași“, spun ei. „Se închină la oase și-și dau

viața pentru niște mumii. Nu pot dormi decât în puf și nu pot răbda nici un ceas fără vin. Cred că orașul le aparține, dar deja e în stăpânirea noastră.“

Noaptea devine ca ziua. Carnea lui Clar-de-Lună trece prin măruntaiele a cincizeci de bărbați. Bunicul ar fi știut ce să facă, se gândește Omeir. Ar fi observat că începe să șchiopăteze, sar fi îngrijit mai bine de copitele lui Clar-de-Lună, ar fi găsit un leac din ierburi, alifie și ceară de albine. Bunicul, care simțea vânatul acolo unde Omeir nu vedea nimic, care-i putea mâna pe Frunză și Ac doar plescăind din limbă.

Închide ochii ca să nu intre fumul și-și aduce aminte povestea spusă de un căruțaș pe câmpurile de lângă Edirne despre un om ajuns în iad. Diavolii, povestea căruțașul, îl tăiau pe omul acela în fiecare dimineață de multe mii de ori, dar tăieturile erau mărunte, atât cât să nu-l omoare. Toată ziua, rănile se uscau și prindeau crustă, iar a doua zi de dimineață, taman când începeau să se vindece, îi erau redeschise.

După rugăciunea de dimineață se duce la Copac, pe pășunea unde-l priponise, dar juncanul nu se poate ridica. Zace într-o rână, cu un corn îndreptat spre cer. Lumea l-a înghițit pe fratele său, și Copac e gata să se ducă după el. Omeir îngenunchează, mângâie animalul pe coaste și se uită cum tremură cerul oglindit în ochiul lui.

Oare bunicul s-o uita în dimineața asta la același nor, poate și Nida, și mama lor, și el, și Copac, oare s-or uita toți cinci în sus la aceeași formă albă, plutitoare, trecând pe deasupra lor?

Ana

Clopotele bisericii nu mai țin socoteala orelor. Ana rătăcește prin spălător, cu foamea descolăcindu-i-se în stomac ca un șarpe, apoi iese în prag și privește cerul de deasupra curții. Himerius spunea că atâta vreme cât luna crește, lumea nu se poate sfârși. Dar iat-o scăpătând.

— Mai întâi, urgia războaielor se abate asupra neamurilor pământului, șoptește văduva Teodora deasupra vetrei. Apoi se arată falșii profeți. În curând, planetele vor cădea de pe cer, urmate de soare, și toată lumea se va face scrum.

Picioarele Mariei și-au pierdut culoarea și trebuie dusă pe brațe la toaletă. Au ajuns la ultimele părți ale manuscrisului, și unele pagini sunt atât de deteriorate, încât Ana nu reușește să descifreze decât un rând din trei. Dar continuă călătoria lui Eton, de dragul surorii ei. Cioara zboară în pustiu, gonind prin Zodiac.

De la acele înălțimi icariene, cu penele pudrate cu praf stelar, am văzut

pământul hăt, dedesubt, așa cum este cu adevărat, o grămăjoară de țărână într-o imensă nemărginire, împărățiile sale, biete pânze de păianjen, armatele sale, biete firimituri. Răvășit de furtună și pârlit, sleit și jumulit de vânt, rămas fără jumătate din pene, pluteam printre constelații la capătul speranței când am întrezărit o lucire îndepărtată, filigranul aurit al turnurilor, vălătucii norilor…

Textul se întrerupe, rândurile fiind dizolvate de o pată de apă, dar Ana îl invocă pentru sora ei: un oraș făcut din turnuri de argint și bronz, cu ferestre strălucitoare, cu flamuri fluturând pe acoperișuri și păsări de toate mărimile și culorile dându-i roată. Sleită, cioara coboară în spirală dintre stele.

În depărtare se aud tunuri bubuind. Flacăra lumânării se încovoaie.

— El nu-și pierde speranța niciodată, șoptește Maria. Oricât ar fi de obosit.

Ana suflă în lumânare și închide manuscrisul. Se gândește la Ulise, eșuat pe insula feacilor.

— Simte miros de iasomie printre stele, spune ea, de violete, dafin și trandafiri, struguri și pere, mere peste mere, smochine peste smochine.

— Simt și eu mirosul, Ana.

Lângă icoana Sfintei Coralia e cutiuța pentru tutun pe care o luase din atelierul părăsit de italieni, pe al cărei capac crăpat e pictat un palat miniatural, cu turnuri. În Urbino sunt oameni care meșteresc niște lentile prin care vezi la cincizeci de kilometri, spuseseră copiștii. Oameni care pot desena un leu atât de precis, de zici că sare din pagină și te mănâncă.

Stăpânul nostru visează să construiască o bibliotecă mai măreață decât a papei, una care să cuprindă toate textele scrise vreodată. Și care să dăinuie cât lumea.

Maria moare pe douăzeci și șapte mai, cu femeile din casă rugându-se în jurul ei. Ana își pune palma pe fruntea soră-sii și simte cum căldura o părăsește.

— Data viitoare când ai s-o vezi, spune văduva Teodora, va fi înveșmântată în lumină.

Chryse ridică trupul Mariei cu ușurință, ca pe o rufă care sa întărit la soare, și o duce prin curte până la porțile Sfintei Teofana.

Ana strânge gluga de mătase – cinci păsări isprăvite, printre care se împletesc cârcei îmbelșugați de viță. Poate că în alt univers, o adunare mare și luminată jelește: mama și tatăl lor, mătușii și veri, o bisericuță ticsită de trandafiri de primăvară, o mie de tuburi de orgă răsunând de cântec, iar sufletul Mariei plutește printre heruvimi, lujeri de viță-de-vie și păuni – ca într-unul dintre modelele pe care le brodase.

În *katholikon*-ul[18] de la Sfânta Teofana, călugărițele țin un priveghi

neîntrerupt, înălțând rugăciuni către tronul ceresc. Una dintre ele îi arată lui Chryse unde să lase trupul neînsufleţit şi o acoperă pe Maria cu un giulgiu, iar Ana se aşază lângă ea pe pietre până când e chemat preotul.

18. Termen grecesc care înseamnă „sobor“ şi care desemnează biserica principală a mânăstirii.

Omeir

După moartea boilor, timpul se dezintegrează. E trimis la curăţat de latrine împreună cu recruţii creştini şi sclavii indieni, să ardă fecalele armatei. Aruncă scârna în gropi, apoi toarnă gudron fierbinte pe deasupra şi, împreună cu câţiva dintre băieţii mai mari, amestecă murdăria scârboasă, fumegândă, cu nişte prăjini care se tot mistuie la vârfuri, scurtându-se tot mai mult. Mirosul îi pătrunde în haine, în păr, în piele, şi în scurt timp cei din jur nu mai strâmbă din nas doar văzându-i chipul.

Pe cer se rotesc păsări de pradă; îi năpădesc muşte mari, nemiloase; când mai se preschimbă în iunie, nu mai există umbră. În cele din urmă, uriaşul tun pe care se căzniseră atât să-l transporte se strică, apărătorii oraşului renunţă să mai peticească palisadele greu încercate şi toată lumea simte că e un moment hotărâtor pentru soarta conflictului. Ori va capitula oraşul înfometat, ori se vor retrage otomanii înainte ca bolile şi disperarea să facă prăpăd în tabăra lor.

Băieţii din compania lui Omeir spun că sultanul, Dumnezeu să-l ocrotească pe el şi împărăţia lui, crede că sosise momentul decisiv. Zidurile sunt slăbite în mai multe locuri, apărătorii sunt istoviţi; un ultim atac va înclina balanţa. Ei spun că cei mai buni luptători vor rămâne în spate, în timp ce oştenii mai puţin echipaţi şi antrenaţi vor fi trimişi înainte peste şanţ, ca să înmoaie apărarea oraşului. „O să fim prinşi între vijelia de pietre şi smoală clocotindă de pe ziduri“, şopteşte un băiat, „şi cuţitele şi biciurile ceauşilor sultanului“. Dar alt băiat spune că Dumnezeu o să-i ajute s-o scoată la capăt, iar dacă vor muri, vor avea parte de răsplată fără număr în viaţa de apoi.

Omeir închide ochii. Ce minunat părea totul când curioşii se opreau şi se mirau de statura lui Copac şi Clar-de-Lună; când oamenii veneau cu miile, în speranţa să atingă maşinăria lucitoare măcar cu un deget. Îngăduie unui *lucru mic să distrugă un lucru mult mai mare.* Dar ce anume distruseseră?

Maher se aşază lângă el, scoate cuţitul din teacă şi îi curăţă tăişul de rugină cu o unghie.

— Am auzit că o să ne trimită mâine seară. La apus.

Şi lui Maher i-au murit amândoi boii de mult şi are ochii duşi în fundul capului.

— O să fie minunat, spune el, deşi nu pare convins. O să le băgăm

groaza-n suflet.

În jurul lor stau fii de țărani cu scuturi, bâte, sulițe, topoare, securi – chiar și pietre. Omeir e atât de obosit. Ar fi o ușurare să moară. Se gândește la creștinii care stau cocoțați pe ziduri, la oamenii care se roagă în casele și bisericile orașului, și se minunează în fața misterului unui Dumnezeu unic, care să se îngrijească de gândurile și spaimele atâtor suflete.

Ana

Noaptea, se alătură grupurilor de fete și femei pe terasa dintre zidurile interioare și cele exterioare și cară pietre până la parapet, ca să fie aruncate în capetele sarazinilor când vor veni. Toată lumea e lihnită și nedormită; nimeni nu mai cântă imnuri, nu mai șoptește vorbe de încurajare. Chiar înainte de miezul nopții, călugării ridică pe zidurile exterioare o orgă hidraulică care scoate un scheunat sinistru, strident, ca gemetele unei uriașe fiare agonizând în noapte.

Cum de ajung oamenii să creadă că ceilalți trebuie să moară ca să trăiască ei? Se gândește la Maria, care a avut atât de puțin și a plecat cu atâta discreție, la Licinius care-i povestea cum adăstaseră grecii în fața zidurilor Troiei timp de zece ani, despre femeile troiene captive înăuntru, țesând îngrijorate, întrebându-se dacă se vor mai plimba vreodată pe câmpuri, dacă vor mai înota vreodată în mare sau dacă porțile vor cădea și-și vor vedea pruncii aruncați peste metereze, să moară.

Muncește până în zori, iar când se întoarce, Chryse îi spune să aștepte în curte, după care revine din spălător cu un scaun de lemn într-o mână și cu foarfeca văduvei Teodora, cea cu mâner de os, în cealaltă mână. Ana se așază, Chryse îi trage părul pe spate, deschide foarfeca și preț de-o clipă Ana se teme că bătrâna bucătăreasă îi va tăia gâtul.

— În noaptea asta sau mâine, zidurile vor cădea, spune Chryse.

Ana aude hârșâitul tăișului, simte părul căzându-i la picioare.

— Ești sigură?

— Mi s-a arătat în vis, copilă. Și când se va întâmpla, soldații vor lua tot ce le pică-n mână. Mâncare, argint, mătase. Dar lucrul cel mai de preț sunt fetele.

Ana are o viziune cu tânărul sultan undeva printre corturile oamenilor săi, șezând pe un covor cu o machetă a orașului în poală, cercetând-o cu un deget, căutând o cale de acces în fiecare turn, în fiecare crenel, în fiecare porțiune de zid greu încercată.

— O să te dezbrace la pielea goală și ori te vor ține pentru ei, ori te vor duce la piață, să te vândă. Că-s ai noștri sau ai lor, în război e mereu la fel. Știi de unde știu?

Lama scapără atât de aproape de ochii ei, încât Ana se teme să clatine din cap.

— Pentru că eu am pățit-o.

Proaspăt tunsă, Ana mănâncă șase caise verzi, o apucă durerea de burtă, se întinde și o fură somnul. Are un coșmar în care merge printr-un atriu mare, cu un tavan cu boltă atât de înalt, că pare să cuprindă cerul. De-o parte și de alta se înalță rafturi pe care sunt stivuite sute și sute de cărți, ca într-o bibliotecă a zeilor, dar de fiecare dată când deschide o carte, descoperă că e plină de cuvinte în limbi pe care nu le cunoaște, numai cuvinte de nepătruns în toate cărțile de pe toate rafturile. Merge, merge întruna, și peste tot e la fel, biblioteca indescifrabilă și infinită, zgomotul pașilor răsunând firav în toată imensitatea aceea.

Se lasă înserarea peste cea de-a cincizeci și cincea zi de asediu. În palatul imperial din Vlaherne, pitit după Cornul de Aur, împăratul își adună căpitanii în jur pentru o rugăciune. Pe toată lungimea zidurilor exterioare, străjerii numără săgeți și ațâță focuri sub cazane enorme cu smoală. De partea cealaltă a șanțului, în cortul sultanului, un servitor aprinde șapte lumânări, câte una pentru fiecare cer, apoi se retrage și tânărul suveran îngenunchează la rugăciune.

Pe cea de-a Patra Colină din oraș, deasupra atelierului de broderie al lui Kalafates, cândva renumit, un stol de pescărușisi se rotește sus, deasupra acoperișului, în ultimele luciri ale soarelui. Ana se ridică de pe patul ei de scânduri, descoperind cu uluire că dormise până la scăpătat.

Brodăresele rămase, toate trecute de cincizeci de ani, sunt în spălător și se țin departe de cămin, lăsând-o pe Chryse să arunce în foc o masă de cusut făcută bucăți.

Văduva Teodora intră în odaie cu un braț de ceva care Anei i se pare a fi mătrăgună. Curăță frunzele, aruncă într-un lighean fructele negre lucioase și pune rădăcinile într-un mojar. În timp ce zdrobește rădăcinile, văduva Teodora le spune că trupurile lor nu sunt decât țărână, că sufletele lor tânjesc de-o viață la un loc mai îndepărtat. Acum, că se apropie clipa, mai spune ea, sufletele lor vibrează de bucurie, așteptând să se desprindă de învelișul trupului pentru a urca la Domnul.

Noaptea înghite ultima rază de lumină albastră a zilei. La lumina focului, chipurile femeilor capătă o expresie de suferință străveche aproape sublimă: ca și cum ar fi bănuit de la bun început că lucrurile aveau să se sfârșească în acest fel și s-ar fi împăcat cu gândul. Chryse o cheamă pe Ana în cămară și aprinde o lumânare. Îi dă câteva bucăți de sturion sărat și o pâine neagră învelită în pânză.

— Dacă s-a născut vreodată copila care să-i întrecă în istețime, în dârzenie sau în fugă pe dușmani, tu ești aceea, spune Chryse. Viața nu se

oprește aici. Pleacă în noaptea asta, și te voi pomeni în rugăciunile mele.

Din spălător aude glasul văduvei Teodora:

— Lăsăm trupurile în urmă în această lume, ca să ne luăm zborul în cea de apoi.

Omeir

La căderea nopții, peste tot în jurul lui, băieți încă străini de propriile corpuri se roagă, se frământă, ascut cuțite, dorm. Băieți mânați de furie, curiozitate, mituri, credință, lăcomie sau aduși cu de-a sila, unii visând la glorie în această viață sau în cele ce va să vie, alții pur și simplu dornici să facă prăpăd, să se răzbune pe cei pe care-i cred vinovați de suferința lor. Și bărbații visează: să se arate vrednici de cinstire în ochii lui Dumnezeu, să merite dragostea camarazilor de arme, să se întoarcă acasă la un câmp drag. O baie, o iubită, o gură de apă curată, răcoroasă.

Cum stă în fața corturilor tunarilor, Omeir abia zărește luna cernându-și lumina peste cascada de cupole de la Hagia Sofia: niciodată nu-i va fi dat s-o vadă mai de-aproape. În turnuri ard focuri de veghe; un fuior alb se înalță la marginea răsăriteană a orașului. În spatele lui, luceafărul de seară strălucește tot mai tare. Își amintește de bunicul vorbind domol despre meritele animalelor, despre vreme, despre calitățile ierbii, cu o răbdare de copac. A trecut abia jumătate de an, poate ceva mai mult, și totuși acele seri par infinit de departe de aceasta.

Cum stă așa, maică-sa se strecoară printre corturi, îi pune o mână pe obraz și o lasă acolo. *Ce-mi pasă mie de orașe, prinți și cronici?* șoptește ea.

E doar un băiat, le spusese bunicul pelerinului și slugii lui.

Așa zici acum, dar își va da arama pe față cu vremea.

Poate că sluga avusese dreptate; poate că Omeir chiar poartă un demon în el. Sau un strigoi sau un vrăjitor. Ceva înspăimântător. Îl simte cum freamătă și se trezește. Se întinde, se freacă la ochi, cască.

Scoală! îi spune. *Du-te acasă!*

Își înfășoară pe umăr frânghia și căpăstrul lui Clar-de-Lună și se ridică. Sare peste Maher, care doarme direct pe pământ. Pășește cu băgare de seamă printre șirurile de tineri speriați.

Întoarce-te la noi, șoptește maică-sa, cu un nor de albine roind în jurul capului ei.

Ocolește o companie de toboșari purtând cu ei romburi din piele de bou[19], care înaintează printre trupe spre linia întâi. Trece pe lângă tabăra fierarilor, cu nicovalele și șorțurile lor. Pe lângă meșterii de săgeți și arcuri. Omeir se simte de parcă ar fi înhămat și înjugat la o căruță plină cu ghiulele de piatră și cu

fiecare pas care-l duce departe de oraș, ghiulele s-ar rostogoli în urma lui.

19. Vechi instrument muzical datând din Paleolitic, făcut dintr-o placă de lemn și o coardă.

În beznă se înfiripă forme de cai, căruțe și mașinării de asalt stricate. Nu te uita la nimeni. Te pricepi să-ți ascunzi chipul.

Se împiedică de funia cu care e legat un cort, se ridică iar în picioare și ocolește lumina focului. Acuș apare unul și mântreabă ce caut aici, care mi-e unitatea, de ce merg în direcția greșită, își spune el. Acuș mă oprește una dintre gărzile sultanului, ăia cu săbii lungi și curbate, și mă face dezertor. Dar oamenii dorm, se roagă, bolborosesc sau clocesc gânduri despre atacul care se pregătește, și nimeni nu pare să-l observe. Poate-și închipuie că se duce la țarcuri, să vadă de un animal. Poate că-s deja mort, își spune el.

O ține tot înainte, cu drumul spre Edirne în dreapta. La marginea taberei, iarba de primăvară a crescut până la piept, grozamele se înalță galbene, și-i vine ușor să se ascundă sub ciorchinii lor în timp ce înaintează. În spatele lui, toboșarii ajung în prima linie, rotesc bețele cu măciulii duble deasupra capetelor, închipuind opturi, și încep să bubuie în tobe cu asemenea iuțeală, încât parcă n-ar mai fi tobe, ci un tunet prelung.

Întreaga tabără a otomanilor răsună de zăngănitul armelor izbind scuturi. Omeir așteaptă de la Dumnezeu o rază de lumină care să despice norii și să-l dea în vileag așa cum este: trădător, laș, apostat. Băiatul cu chip de strigoi și inimă de drac. Băiatul care și-a ucis propriul tată. Și care, în noaptea în care ar fi trebuit să fie lăsat pe munte pradă morții, și-a vrăjit propriul bunic ca să-l aducă înapoi. Toate bănuielile sătenilor în privința lui adeverindu-se.

Trece neobservat pe întuneric. Hărmălaia de tobe, talgere și voci crește în spatele lui. Din clipă-n clipă, primul val va fi trimis peste șanțul cu apă.

Ana

Zgomotul tobelor pătrunde chiar și de la o milă depărtare până-n casa lui Kalafates: o armă în sine, arătătorul sultanului explorând străzile, căutând, căutând întruna. Ana privește îndărăt spre spălător, unde văduva Teodora ține în mână mojarul cu mătrăguna zdrobită. În întuneric, îl vede pe Kalafates târându pe Maria de păr pe coridor la picioarele ei, vede pergamentele pătate ale lui Licinius mistuite de flăcări. *Un stareț* ţâfnos, spusese copistul cel înalt, *un călugăr neîndemânatic, un invadator barbar, o lumânare răsturnată, un vierme înfometat – și de toate secolele alea se alege praful.* Poți să te agăți de lumea asta o mie de ani, și într-o clipită ești văduvit de ea.

Învelește vechiul manuscris din piele de capră și cutia pentru tutun în

gluga de mătase a Mariei și le îndeasă pe fundul sacului lui Himerius. Deasupra pune pâinea și peștele sărat și leagă strâns sacul la gură. Asta-i toată averea ei.

Afară, în stradă, bubuitul tobelor e întrepătruns de strigăte îndepărtate: a început atacul. Fata iuțește pasul spre port. În multe case nu se vede nici un semn de viață, iar în altele ard mai multe lămpi, ca și cum locatarii ar fi hotărât să folosească absolut tot ce au, ca să nu le lase nimic invadatorilor. Îi sar în ochi detalii clare și vii: brazdele săpate cu secole în urmă de roțile carelor în caldarâmul din fața pieței Philadelphion. Vopsea verde scorojită pe ușa unui atelier de dulgherie. Briza desprinzând petalele unui cireș în floare și risipindu-le la lumina lunii. Toate sunt imagini pe care poate că le vede pentru ultima oară.

O săgeată răzleață spoită cu gudron ricoșează dintr-un acoperiș și zăngăne fumegând pe pietre. Un copil nu mai mare de șase ani apare pe o ușă, culege săgeata și o ține în mână de parcă ar avea de gând s-o mănânce.

Tunurile sultanului trag, trei, cinci, șapte salve, și în depărtare se stârnește larmă. Oare venise momentul? Or sparge porțile? Turnul lui Belizarie, la poalele căruia se întâlnea cu Himerius, e cufundat în întuneric, la mica poartă pescărească nu stă nimeni, toate străjile fiind trimise să întărească punctele slabe ale fortificațiilor.

Ține strâns sacul. Spre vest, își spune în sinea ei, mai mult de-atât nu știe, spre soare-apune, spre vest peste Propontis, iar cu ochii minții vede binecuvântata insulă Scheria, uleiul limpede și pâinea moale din Urbino, cetatea din nori a lui Eton, fiecare paradis topindu-se în celălalt. *Ba există*, îi spune Eton-peștele vrăjitorului din balenă. *Altminteri la ce bun totul?*

Găsește luntrea lui Himerius la locul ei obișnuit, pe plaja acoperită de pietriș unde apa n-o ajunge, ultima epavă cu care să pornești pe mare. O clipă de groază: dacă vâslele nu sunt acolo? Dar iată-le sub barcă, acolo unde le lăsa el mereu.

Pietrele zgârie carena în drum spre apă, făcând periculos de mult zgomot. La mal plutesc forme de mărimea unor leșuri: nu te uita. Ana împinge barca în apă, urcă în ea, se așază în genunchi pe banc, cu sacul în fața ei, și trage de vâsla de la tribord, apoi de cea de la babord, lăsând în urmă mici zigzaguri în drumul ei spre dig. Din fericire, noaptea rămâne întunecoasă.

Trei pescărușI care plutesc pe apa neagră se uită după ea cum trece. Chryse îi spunea mereu că trei e un număr norocos: Tatăl, Fiul, Sfântul Duh. Naștere, viață, moarte. Trecut, prezent, viitor.

Nu poate cârmi barca în linie dreaptă, iar vâslele joacă prea zgomotos în inele; pentru prima oară, apreciază dibăcia lui Himerius. Dar, cu fiecare bătaie a inimii, malul pare să se îndepărteze, așa că Ana vâslește în continuare, cu marea în spate și zidurile orașului înainte, cu fața la drumul parcurs deja.

Când digul e aproape, se oprește să scoată apă din luntre cu vasul de lut,

așa cum făcea Himerius. Undeva înăuntrul zidurilor orașului se ivește o lumină: un răsărit pentru care nui nici locul și nici momentul potrivit. Ciudat cât de frumoasă poate părea suferința dacă te afli suficient de departe de ea.

Se agață de cuvintele lui Himerius: *Dacă ne păcălim cu fluxul, curentul care trece pe-aici ne poate împinge direct în larg.* I-ar trebui acum exact fluxul care s-o păcălească.

La proră, printre valurile de dincolo de dig, zărește o formă lungă și întunecată. O corabie. Să fie a sarazinilor, sau a grecilor? Oare căpitanul strigă către vâslași, iar tunarii pregătesc tunurile? Se face cât de mică poate, una cu carena, cu sacul pe piept și apa rece șiroindu-i pe spate, iar în acel moment, curajul o părăsește în sfârșit pe Ana. Frica se infiltrează printr-o mie de fisuri: din bezna care împresoară barca se ivesc tentacule, iar ochiul de vultur al lui Kalafates o privește clipind din cerul fără stele.

Fetele nu-și iau îndrumători.

Tu ai fost? De la bun început?

Curentul înșfacă bărcuța și o poartă cu el. Se gândește la Eton, cum trebuie să se fi simțit el, captiv fiind în atâtea trupuri diferite, neputând vorbi pe limba lui, chinuit, batjocorit – avusese o soartă cumplită, și ea fusese crudă că se amuzase.

Nimeni nu strigă, nici o săgeată nu șuieră pe lângă ea. Barca se răsucește, se leagănă și trece de dig, în beznă.

PAISPREZECE

PORȚILE CETĂȚII CUCULUI-DIN-NORI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Ξ

Filele din a doua jumătate a manuscrisului lui Diogene sunt cu mult mai deteriorate decât cele din prima jumătate, iar golurile din text ridică dificultăți importante atât pentru traducător, cât și pentru cititor. Fila Ξ a fost ștearsă în proporție de cel puțin 60%. Am marcat porțiunile ilizibile prin elipse, oferind în paranteză interpretări conjuncturale. Traducere de Zeno Ninis.

…printre Pleiade am văzut un popor de lebede care mâncau fructe lucioase, iar pe malurile îndepărtate ale Soarelui am băut dintr-un [râu de vin clocotit], chiar dacă mi-a ars ciocul. Am vizitat o mie de tărâmuri ciudate, dar niciodată n-am găsit unul unde broaște țestoase să poarte în spinare prăjituri cu miere și nimeni să nu fi știut ce-i războiul și suferința.

…de la acele înălțimi icariene, cu penele pudrate cu praf stelar, am văzut pământul hăt, dedesubt, așa cum este cu adevărat, o grămăjoară de țărână într-o imensă nemărginire, împărățiile sale, biete pânze de păianjen, armatele sale, biete firimituri.

…am [întrezărit] o lucire îndepărtată, filigranul aurit al turnurilor, vălătucii norilor, așa cum mi se arătase în închipuire atunci, în piața din Arcadia…

…doar că mai măreț, mai fermecător, mai divin…

…împresurat de șoimi, fluierari-cu-picioare-roșii, prepelițe, găinușe-de-baltă și cuci…

…zambile și dafin, brumărele și flori de măr, gardenii, și alyssum parfumat…

…nebun de fericire, sleit de parc-aș fi purtat toate greutățile lumii, am coborât…

ARGOS

AL 64-LEA AN AL MISIUNII
ZILELE 45–46 ÎN SEIFUL 1

Konstance

Stă singură în Bibliotecă. Ia de pe cel mai apropiat birou o bucată de hârtie, pe care scrie *Cetatea Cucului-din-Nori* de Antoniu Diogene, și îi dă drumul în fantă. Documentele se revarsă spre ea din mai multe secțiuni, așezându-se în zece, douăsprezece teancuri. Multe sunt lucrări academice în germană, chineză, franceză, japoneză. Aproape toate par să fi fost scrise în al doilea deceniu al secolului douăzeci și unu. Deschide prima carte în engleză care-i pică în mână: *O colecție de proză grecească antică.*

> În anul 2019, când într-un manuscris foarte deteriorat din Biblioteca Vaticanului a fost descoperit un basm grecesc pierdut, *Cetatea Cucului-din-Nori*, domeniul cercetărilor greco-romane a cunoscut o scurtă perioadă de efervescență. Din păcate, puținele fragmente recuperate de arhiviști lasă mult de dorit: douăzeci și patru de file încâlcite, în diverse grade de uzură. Cronologia derutează, iar lacunele sunt numeroase.

Din următorul volum ies două holograme înalte de treizeci de centimetri, doi bărbați care se îndreaptă spre podiumuri opuse. *Acest text*, spune primul, un bărbat cu barbă argintie și papion, *a fost scris pentru o singură cititoare, o fetiță muribundă, așa că e o poveste despre frica de moarte…*

Greșit, spune celălalt vorbitor, și el cu barbă argintie și papion. În mod evident, *intenția lui Diogene a fost să se joace cu ideea de pseudodocumentare, plasând de-o parte ficțiunea, și de cealaltă parte nonficțiunea, pretinzând că avem de-a face cu o transcriere autentică, descoperită într-un mormânt, și-n același timp construind alături de cititor*

convenția că e, desigur, o poveste inventată.

Când închide cartea, bărbații dispar. Următoarea lucrare pare să dedice trei sute de pagini originii și nuanței de cerneală din manuscris. Alta speculează în jurul sevei de copac care apare pe câteva pagini. Alta e o trecere în revistă anostă a diferitelor tentative de a aranja filele recuperate în ordinea inițială.

Konstance își sprijină fruntea în mâini. Traducerile în engleză ale textului, disponibile în maldărul de documente, mai mult derutează: ba sunt plicticoase și presărate cu note de subsol, ba sunt prea fragmentate ca să aibă noimă. Ghicește în ele, în linii mari, poveștile tatei – Eton în genunchi la ușa vrăjitoarei, Eton se transformă în măgar, măgarul e furat de bandiții care jefuiesc hanul –, dar unde sunt formulele magice caraghioase, dihăniile care beau laptele lunar și râul de vin clocotit de pe Soare? Unde-i cârâitul tatei, când Eton confundă un pescăruș cu o zeiță, și felul în care mormăia ca vrăjitorul din balenă?

Optimismul care o însuflețise cu câteva minute în urmă pălește. Atâtea cărți, atâta cunoaștere, și ce folos? Nimic din toate astea n-o va ajuta să înțeleagă de ce plecase tatăl ei de acasă. Nimic din toate astea n-o va ajuta să înțeleagă de ce fusese condamnată la acea soartă.

Ia o hârtie din cutie și scrie: *Arată-mi exemplarul albastru, care are pe copertă un desen cu orașul din nori.*

Un petic de hârtie plutește spre ea. *Un astfel de volum nu e menționat nicăieri în Bibliotecă.*

Konstance privește în jos la șirurile nesfârșite de rafturi.

— Păi, parcă era vorba că le cuprinzi pe toate.

Iar NeLumină, iar Prima Masă la imprimantă, iar lecții cu Sybil. Apoi se întoarce în Atlas, aterizează pe dealurile pârjolite de soare de lângă Nannup și o ia pe Backline Road până acasă la tatăl ei. Pe plăcuță scrie de mână Σχερία.

Se lasă pe vine, se contorsionează, se apropie de casă cât poate de mult, până când pe fereastra dormitorului nu se mai vede decât o întindere colorată, tremurătoare. Cartea de pe noptieră e într-o nuanță de albastru regal. Orașul ceresc din mijlocul copertei pare decolorat de soare. Se ridică pe vârfurile picioarelor și mijește ochii. Sub numele lui Diogene sunt patru cuvinte scrise cu litere mai mărunte, care-i scăpaseră prima oară.

Traducere de Zeno Ninis.

Își ia zborul, iese din Atlas, se întoarce. Ia o foaie de pe cel mai apropiat birou. Pe care scrie: *Cine a fost Zeno Ninis?*

LONDRA

1971

Zeno

Londra! Mai! Rex! Trăiește! Cercetează de o sută de ori hârtia de scris a lui Rex, îi inhalează mirosul. Cunoaşte scrisul acela de mână, cu literele turtite la vârfuri de parcă cineva ar fi călcat peste rânduri; de câte ori nu-l văzuse scrijelit în pământul îngheţat şi-n praful Coreei?

E un adevărat miracol că am primit trei scrisori de la tine în acelaşi timp.

Crezi că ne-ai putea face o vizită?

O dată la câteva minute, Zeno simte cum îl inundă valuri de uşurare. E un nume acolo, Hillary, dar ce contează? Dacă Rex şi-a găsit o Hillary, să fie sănătos. A scăpat. Trăieşte. L-a invitat pe Zeno la „ceva festiv“.

Şi-l imaginează pe Rex într-un costum de lână într-o grădină tihnită, aşezându-se să scrie scrisoarea. Gângurit de porumbei, foşnet de tufişuri, turnuri cu ceas înălţându-se deasupra stejarilor pe un cer ploios şi cenuşiu. Hillary, elegantă şi respectabilă, aduce un serviciu de ceai din porţelan.

Nu, e mai bine fără Hillary.

N-am cuvinte să-ţi spun cât sunt de bucuros că ai scăpat.

Un fel de vacanţă.

Aşteaptă să plece doamna Boydstun la cumpărături, apoi sună la o agenţie de voiaj din Boise, punând întrebări cu glas şoptit de parc-ar comite ilegalităţi. Când îi spune Amandei Corddry de la departamentul drumuri că vrea să-şi ia concediu în mai, ochii ei se fac de două ori mai mari.

— Ei, Zeno Ninis, m-ai dat gata. Dacă n-aş cunoaşte marfa, aş zice că te-ai îndrăgostit.

E ceva mai delicat cu doamna Boydstun. O dată la câteva zile strecoară câte o aluzie în conversaţie, ca şi cum i-ar pune zahăr în cafea cu linguriţa. Londra, mai, un prieten din război. Şi o dată la câteva zile, doamna Boydstun

face ce face și varsă mâncarea pe podea, sau o apucă durerea de cap, sau iar are un spasm în piciorul stâng, și cu asta a încheiat discuția.

Ce bucurie, îi răspunde Rex. *Se pare că o să sosești cât sunt eu la școală, o să te aștepte Hillary*, iar lunile trec, martie, apoi aprilie. Zeno își pregătește unicul costum, cravata cu dungi verzi. Doamna Boydstun tremură la baza scării, în halatul ei.

— Doar n-o să lași singură o femeie bolnavă, nu? Te mai numești bărbat?

Pe fereastra camerei lui, deasupra pinilor, se zărește cerul ca o cască albastră. Zeno închide ochii. *De la o vreme, anii zboară cât ai clipi*, scrisese Rex. Oare câte i-o mai fi scris printre rânduri? Pleacă acum sau taci pe vecie.

— Sunt opt zile cu totul. Zeno închide valiza. Am umplut dulapurile. Ai și provizii de țigări. Trish a promis că vine să te vadă în fiecare zi.

Arde asemenea cantități de adrenalină în timpul zborurilor, încât ajunge în Heathrow aproape halucinând. După controlul pașapoartelor, se uită după o englezoaică; dar cel care-l ia de braț e un bărbat înalt de un metru nouăzeci și cinci, încărunțit înainte de vreme, îmbrăcat cu pantaloni evazați, într-o nuanță piersicie.

— Vai, ești o ciocolățică, spune uriașul, prefăcându-se că-l sărută pe Zeno pe obraji. Eu sunt Hillary.

Zeno ține strâns de valiză, încercând să înțeleagă.

— De unde ai știut că eu sunt?

Hillary își arată caninii.

— Am ghicit.

Îi smulge valiza lui Zeno și-l zorește prin mulțime. Pe sub sacoul albastru, Hillary poartă un fel de cămașă țărănească, decorată cu paiete aplicate în dezordine pe mâneci. Are unghiile făcute cu ojă verde, sau i se pare? Așa o fi acolo, bărbații au voie să umble îmbrăcați așa? Și totuși, în timp ce ghetele lui Hillary fac țac-țac prin terminal și înaintează amândoi cu greu printr-o îmbulzeală de autobuze și taxiuri, nu atrag mai deloc atenția. Urcă într-o mașină de buzunar cu două uși, de culoarea vinului, ceva care se numește Austin 1100, iar Hillary insistă să-i deschidă ușa lui Zeno, apoi dă ocol mașinii și-și contorsionează corpul lung ca să se așeze în dreapta, la volan, aproape lovindu-se cu genunchii în gură când acționează pedalele, în timp ce Zeno încearcă să-și controleze respirația.

Londra e fumurie și nesfârșită. Hillary turuie:

— În dreapta, Brentford, unde stătea un fost iubit cap-pătrat, un băiețaș tare neascultător. Rex termină cu școala într-o oră, așa că o să-i facem o surpriză acasă. Ăla-i Gunnersbury Park, vezi?

Parcmetre, trafic care abia se târăște, fațade pătate de funingine. Wrigley's Spearmint, „Gold Leaf, țigări de soi", „Bere, vin și tărie".

Parchează în fața unei case de cărămidă din Camden, care nu prea are parte de soare. Nici urmă de grădini, tufișuri, triluri de cinteze sau soție respectabilă care să aducă ceaiul. Pe un fluturaș pe care ploaia l-a lipit de trotuar scrie „Plătești ușor“.

— Mergem sus, spune Hillary și se apleacă să intre pe ușă ca un copac umblător.

Îi cară valiza lui Zeno patru etaje, urcând câte două trepte deodată cu pașii lui mari.

Interiorul apartamentului pare împărțit în două. Într-o parte sunt mai multe biblioteci ordonate, pe când cealaltă parte e plină de tapiserii, cadre de bicicletă, lumânări, scrumiere, elefanți de bronz, tablouri abstracte cu straturi groase de culoare și ghivece cu flori moarte, care par îngrămădite acolo de un ciclon.

— Tu fă-te comod, eu pun de-un ceai, spune Hillary.

Își aprinde o țigară de la ochiul aragazului și scoate un oftat colosal. Fruntea îi e netedă, obrajii, proaspăt rași; Hillary trebuie să fi avut cel mult cinci ani când Zeno și Rex fuseseră trimiși în Coreea.

La pick-up, voci exuberante cântă „Love Grows Where My Rosemary Goes“, iar Zeno înțelege brusc: Rex și Hillary trăiesc împreună. Într-un apartament cu un singur dormitor.

— Ia loc, ia loc.

Zeno se așază la masă în timp ce discul cântă, pradă unor rafale de confuzie și epuizare. Hillary schimbă discul cu capul aplecat, ca să nu se lovească de lampă, apoi scutură scrumul într-un ghiveci.

— Ce drăguț că ne vizitează unul dintre prietenii lui Rex. Rex nu-și invită niciodată prietenii în vizită. Uneori am senzația că nici n-a avut așa ceva înainte să-l cunosc.

Se aude zornăit de chei în ușă, Hillary ridică din sprâncene către Zeno, și în apartament intră un bărbat în impermeabil și galoși, cu fața de culoarea cheagului pentru brânză, cu o burtică revărsată peste curea și pieptul concav, cu ochelarii aburiți și pistruii mai palizi, dar tot puzderie – e Rex.

Zeno întinde mâna, dar Rex îl îmbrățișează.

Emoția irupe nechemată în ochii lui Zeno.

— Oboseala drumului, spune el, ștergându-și obrajii.

— Bineînțeles.

La o milă deasupra capetelor lor, Hillary își duce și el la ochi o unghie verde, cu oja crăpată, și alungă o lacrimă. Umple două căni cu ceai negru, aduce o farfurie cu biscuiți, oprește pick-upul, se înfășoară într-un impermeabil mare, violet, și spune:

— Bun, atunci eu vă las între voi, boșorogii.

Zeno îl aude coborând scările cu pas iute, ca un uriaș păianjen multicolor.

Rex își scoate impermeabilul și pantofii.

— Deci, cureți zăpada cu un plug? Apartamentul pare să se clatine pe marginea unei prăpăstii. Eu unul citesc în continuare poezii din Epoca Bronzului unor băieți care nu vor să le asculte.

Zeno ronțăie un biscuit. Vrea să-l întrebe pe Rex dacă-și dorește vreodată să se întoarcă în Lagărul Cinci, dacă i se face vreodată dor de orele când stăteau amândoi la umbra șopronului în care era bucătăria, cu razele soarelui căzând pieziș, și desenau litere în praf – un dor de casă pervers. Dar e curată sminteală să-ți dorești să te întorci într-un lagăr de război, iar Rex vorbește despre călătoriile lui în nordul Egiptului, unde scormonește prin gropile de gunoi ale anticilor. Atâția ani, atâta drum, atâta speranță și teamă, și degeaba a rămas singur cu Rex, că s-a rătăcit din primele cinci minute.

— Scrii o carte?

— Am scris deja una. Rex ia de pe un raft o carte cu copertă cartonată cafenie, simplă, doar cu un titlu scris cu litere mari, albastre. *Un compendiu al cărților pierdute.* Cred că am vândut cam patruzeci și două de exemplare, dintre care șaisprezece lui Hillary. Râde. Se pare că nimeni nu vrea să citească o carte despre cărți care nu mai există.

Zeno urmărește cu degetul numele lui Rex tipărit pe copertă. Pentru el, cărțile fuseseră întotdeauna la fel ca norii sau copacii, niște lucruri care existau pur și simplu acolo, pe rafturile Bibliotecii Publice Lakeport. Dar să cunoască pe cineva care scrisese o carte?

— Numai dacă luăm tragediile, spune Rex. Știm că în secolul cinci înainte de Cristos au fost scrise cel puțin o mie, care s-au jucat în teatre grecești. Știi câte ne-au mai rămas? Treizeci și două. Șapte din optzeci și una, câte a scris Eschil. Șapte dintre cele o sută douăzeci și trei ale lui Sofocle. Aristofan a scris patruzeci de comedii, după știința noastră – dintre care ne-au rămas unsprezece, nu toate complete.

Răsfoind cartea, Zeno vede articole despre Agaton, Aristarh, Calimah, Menandru, Diogene, Chairemon din Alexandria.

— Când n-ai decât o fărâmă de papirus pe care apar câteva cuvinte, spune Rex, sau doar un rând citat în textul altcuiva, te obsedează potențialul pierdut. Ca la băieții care au murit în Coreea. După ei plângem cel mai amar, pentru că n-am apucat să-i vedem bărbați.

Zeno se gândește la tatăl lui: e mult mai ușor să fii erou când ai dispărut de pe fața pământului.

Dar începe să simtă oboseala ca pe o forță gravitațională în plus, mai să-l doboare de pe scaun. Rex pune cartea la loc pe raft și zâmbește.

— Ești frânt de oboseală. Haide, Hillary ți-a pregătit patul.

Se trezește în toiul nopții pe canapeaua-pat, cu sentimentul acut că doi

bărbați dorm în același pat la doi metri de el, dincolo de ușa închisă. Când se trezește iar cu dureri de coloană de la oboseala zborului sau de la vreun chin sufletesc mai obscur, e după-amiază, iar Rex a plecat la școală de câteva ore bune. Hillary stă în fața unei planșe de călcat, îmbrăcat întrun soi de chimonou de mătase, aplecat deasupra unei cărți care pare scrisă în chineză. Fără să ridice nasul din carte, îi întinde o cană de ceai. Zeno o ia și, îmbrăcat tot cu hainele șifonate cu care călătorise, se uită pe fereastră la un labirint de ziduri și ieșiri de incendiu.

Face un duș cu apă călduță, stând în picioare în cadă, cu dușul deasupra capului, iar când iese din baie, îl găsește pe Rex în jumătatea ordonată a apartamentului examinându-și părul rărit cu o oglindă de mână. Îi zâmbește lui Zeno și cască.

— Moșul a obosit de-atâta futai cu băieți frumoși, șoptește Hillary și-i face cu ochiul, iar Zeno e oripilat până când își dă seama că Hillary glumește.

Văd un schelet de dinozaur, merg cu un autobuz cu etaj, Hillary dă o raită prin raionul cu produse de machiaj al unui magazin universal și se întoarce cu niște cercuri de fard albastru în jurul ochilor, Rex îi prezintă lui Zeno mai multe mărci de gin, și Hillary e tot timpul cu ei, rulând niște țigări mici și îndesate, purtând pantofi înalți, blazere sau o rochie de bal memorabilă, monstruoasă. Ajung pe nesimțite în a patra seară a sejurului, e trecut de miezul nopții și mănâncă plăcintă cu carne într-un subsol, iar Hillary îl întreabă pe Zeno unde a rămas cu cartea lui Rex, dacă a citit pasajul în care spune că fiecare carte pierdută e redusă, înainte să dispară pentru totdeauna, la un singur exemplar rătăcit pe undeva, ceea ce lui Hillary îi amintește de rinocerul alb pe care-l văzuse la un moment dat la o grădină zoologică din Cehoslovacia, și scria acolo că era unul dintre ultimii douăzeci de rinoceri albi din lume, singurul rămas în Europa, iar animalul stătea pur și simplu și privea lung printre zăbrelele cuștii, scoțând un fel de geamăt, cu mușchii colcăindu-i în ochi. Apoi Hillary se uită la Rex, se șterge la ochi și spune că de fiecare dată când citește acel pasaj, își amintește de rinocer și plânge, iar Rex îl bate ușor pe braț.

Sâmbătă, Hillary pleacă la „galerie“, ceea ce Zeno nu știe să interpreteze – galerie de artă? galerie de tir? –, iar el și Rex se așază la o masă dintr-o cafenea, înconjurați de femei cu cărucioare, Rex într-un sacou negru de tweed, plin de praf de cretă de la orele din ziua precedentă, care-i dă palpitații lui Zeno. Un chelner mărunțel, cu mișcări silențioase, le aduce un ceainic decorat cu zmeură.

Zeno speră ca discuția să ajungă la noaptea aceea din Lagărul Cinci când Bristol și Fortier îl urcaseră pe Rex în camion, ascuns într-un butoi pentru combustibil, ca să afle cum evadase Rex și dacă-l iertase pentru că nu venise

cu el, dar Rex vorbește cu înflăcărare despre o călătorie la Biblioteca Vaticanului din Roma, unde scormonise prin grămezi de papirusuri antice ferfeniţite, recuperate de la gropile de gunoi din Oxyrynkhos, mici fragmente de texte grecești îngropate în nisip timp de două mii de ani.

— Nouăzeci și nouă la sută dintre ele sunt neinteresante, bineînțeles, certificate, recipise de la ferme, încasări de biruri, dar să găsești o singură propoziție, Zeno – chiar și câteva cuvinte –, dintr-o operă literară până acum necunoscută? Să salvezi o frază de la uitare? Nu știu cum să-ți explic, e de-a dreptul fantastic: e ca și cum ai găsi un fir îngropat și ți-ai da seama căți face legătura cu cineva care a murit cu optsprezece secole în urmă. Ai sentimentul de *nostos*, mai ții minte?

Dă din mâinile lui vioaie și clipește, cu chipul animat de aceeași blândețe ca în Coreea, în urmă cu atâția ani, iar lui Zeno îi vine să sară peste masă și să-și lipească gura de gâtul lui Rex.

— Într-o bună zi o să reconstituim ceva cu adevărat important, o tragedie de Euripide, un capitol pierdut de istorie politică sau, și mai bine, o comedie veche, călătoria imposibilă a vreunui nebun până la capătul pământului și îndărăt. Astea sunt preferatele mele, știi?

Ridică ochii, iar Zeno ia foc pe dinăuntru. Preț de-o clipă urzește un viitor posibil, o ceartă între Rex și Hillary, izbucnită într-o după-amiază: Hillary se îmbufnează, Rex îi cere să plece, Zeno ajută la ștergerea oricărei urme a lui Hillary, cară cutii, își desface propria valiză în dormitorul lui Rex, se așază pe marginea patului lui Rex, fac plimbări, călătoresc la Roma, în Egipt, citesc în tăcere, despărțiți de un ceainic. Preț de-o clipă, Zeno simte că toate astea s-ar putea adeveri dacă vorbește: dacă exact în acel moment va rosti exact cuvintele potrivite, lucrurile se vor întâmpla ca prin magie. Mă gândesc mereu la tine, la venele de pe gâtul tău, la puful de pe brațe, la ochii tăi, la gura ta, te-am iubit atunci, te iubesc acum.

— Te plictisesc, spune Rex.

— Nu, nu. Totul se înclină. Dimpotrivă. Doar că… Vede drumul din vale, lama plugului, vârtejurile fantomatice de zăpadă. O mie de copaci întunecați gonind pe lângă el. Vezi tu, toate astea sunt noi pentru mine, culcatul târziu, ginul tonic, metroul, Hillary ăsta… al tău. El citește în chineză, tu descoperi manuscrise grecești pierdute. E intimidant.

— Ah. Rex flutură din mână. Hillary are o mulțime de proiecte care nu duc nicăieri. Nu termină nimic niciodată. Iar eu sunt profesor la o școală de băieți mediocră. La Roma mă arde soarele doar cât merg de la hotel la taxi.

În cafenea e larmă, un copil mic se agită, chelnerul umblă fără zgomot încoace și încolo. Ploaia picură prin tendă. Zeno simte că-i scapă momentul.

— Dar nu-i asta dragostea? spune Rex.

Își masează tâmpla, își bea ceaiul și se uită la ceasul de mână, iar Zeno are senzația că a ajuns până-n mijlocul lacului înghețat și a căzut în apă.

Petrecerea aniversară se ține în ultima zi a sejurului lui Zeno. Se duc cu taxiul la un club care se numește The Crash. Rex se lasă pe brațul lui Hillary, îi spune „Încercăm să nu sărim calul în seara asta, bine?“, Hillary flutură din gene și coboară împreună într-o serie de săli interconectate care devin treptat tot mai ciudate, amintind tot mai mult de niște temnițe, toate ticsite de băieți și bărbați cu cizme argintii, colanți în dungi sau jobene. Mulți dintre ei par să-l cunoască pe Rex, îl strâng de braț, îl sărută pe obraji sau suflă în fluiere de petrecere, și câțiva încearcă să intre-n vorbă cu Zeno, dar muzica e prea tare, așa că mai mult dă din cap și asudă în costumul lui de poliester.

În ultima sală din capătul clubului, Hillary apare cu trei pahare de gin, legănându-se deasupra îmbulzelii cu cizmele lui înalte și jobenul verde smarald ca un zeu-copac umblător, iar Zeno își simte întreg corpul potopit de căldura ginului. Încearcă să-i atragă atenția lui Rex, dar muzica răsună de două ori mai tare și, ca la un semn, toți bărbații din sală încep să incanteze „Hei hei hei hei hei“, în pereți se aprind lumini stroboscopice, transformând încăperea într-un album cu imagini schimbătoare, membre care se rotesc ici și colo, guri lacome, străfulgerări de genunchi și coate, iar Hillary își aruncă în aer băutura și-l cuprinde pe Rex în brațele lui ca niște crengi, toată lumea prinsă în același dans, întinzând spre tavan întâi un braț, apoi pe celălalt, de parcă și-ar face semn, aerul încins de zgomot, dar în loc să-și dea drumul, în loc să participe, Zeno se simte atât de nefericit, atât de defect, atât de copleșit de propria naivitate – cu valiza lui de carton, costumul total nepotrivit, ghetele de mocofan, manierele de Idaho, speranța lui iluzorie că Rex îl invitase cu intenții romantice – *Ca să mâzgălim în greacă pe hârtie cu pixul, și nu în noroi cu bățul*. La cât e de necioplit, e de-a dreptul un barbar. Printre pulsațiile muzicii și trupurile licăritoare, descoperă uluit că tânjește după predictibilitatea monocromă din Lakeport: whiskyul de dupăamiază al doamnei Boydstun, copiii de porțelan cu privirile lor fixe, aerul vărgat de fumul lemnelor, lacul cufundat în tăcere.

Își croiește cu greu drum îndărăt prin șirul de încăperi până în stradă și rătăcește timp de două ore prin Vauxhall, speriat și rușinat, fără să aibă cea mai vagă idee unde se află. Când în sfârșit își face curaj să oprească un taxi și-l întreabă pe șofer dacă-l poate duce la o casă de cărămidă din Camden, lângă un panou publicitar pentru țigările Gold Leaf, șoferul încuviințează din cap și-l duce direct la clădirea lui Rex. Zeno urcă cele patru etaje și găsește ușa descuiată. Pe masă așteaptă o cană cu ceai. După câteva ore, când Hillary îl trezește cu blândețe, să nu piardă avionul, îi atinge fruntea cu un gest atât de tandru, încât Zeno simte nevoia să-i întoarcă spatele.

Rex parchează Austinul în fața terminalului Plecări, ia o cutie ambalată de pe bancheta din spate și i-o pune lui Zeno în poală.

În cutie stau un exemplar din *Compendiul* lui Rex și un volum mai mare

și mai gros.

— Dicționarul grec-englez, Liddell și Scott. Indispensabil. În caz că te bate gândul să-ți încerci iar mâna cu traducerile.

Un val de pasageri se revarsă pe lângă mașină, iar pe moment Zeno are senzația că pământul de sub scaun se deschide și-l înghite, după care se pomenește la loc pe scaun.

— Să știi că ai ceva talent pentru asta. Ceva mai mult.

Zeno clatină din cap.

Se aud claxoane, iar Rex se uită în spate.

— Nu fi așa dur cu tine, spune el. Uneori, lucrurile pe care le credem pierdute sunt doar ascunse, așteptând să fie redescoperite.

Zeno iese din mașină, cu valiza în mâna dreaptă și cărțile sub brațul stâng, simțind ceva (regretul) străpungându-l peste tot ca un sulițaș, pulverizând oase, distrugând țesuturi vitale. Rex se apleacă și-i întinde mâna dreaptă, iar Zeno i-o strânge cu stânga, un gest cât se poate de penibil. După care mașinuța e înghițită de trafic.

LAKEPORT, IDAHO

FEBRUARIE–MAI 2019

Seymour

În februarie, el și Janet stau aplecați umăr la umăr deasupra smartphone-ului ei, într-un colț al cantinei.

— Tre’ să te previn că tipul te cam bagă-n sperieți, spune ea. Pe ecran, un omuleț în jeanși negri, cu o mască de țap, se plimbă de colo până colo pe scena unei săli de spectacol. I se spune Episcopul; pe spate îi atârnă o pușcă de asalt.

Începeți cu Facerea, spune el. *„Creșteți și vă înmulțiți“, așa ne spune, „și umpleți pământul și-l supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ și peste tot pământul“.*

Montajul video sare la un furnicar de chipuri.

Timp de două mii șase sute de ani, continuă bărbatul, *noi, cei din tradiția occidentală, am fost încredințați că rolul omenirii este să supună pământul. Că toată creația a apărut ca să culegem noi roadele. Și timp de două mii șase sute de ani, ne-am cam făcut mendrele. Temperaturile au rămas constante, anotimpurile au rămas previzibile, iar noi am tăiat pădurile, am golit oceanele de pește și am venerat un zeu mai presus de toți ceilalți: Dezvoltarea. Extinde-ți proprietatea, sporește-ți averea, mărește-ți zidurile. Și ce faci văzând că noile comori pe care ți le aduci între patru pereți nu-ți alină suferința? Te duci și aduci altele. Dar cum? Și iată că omenirea începe să culeagă ce a…*

Sună clopoțelul, Janet bate în ecran, și Episcopul încremenește la jumătatea frazei, cu brațele întinse. Jos, pe ecran, strălucește un link: *Veniți cu noi.*

— Dă-mi telefonul, Seymour. Trebuie s-ajung la spaniolă.

La noul computer Ilium din bibliotecă, Seymour își pune căștile și scormonește după alte filmări. Episcopul poartă măști, una cu rățoiul Donald, alta de raton, alta de castor, ca a indigenilor Kwakiutl; e prezent când într-un luminiș din Oregon, când într-un sat din Mozambic.

Flora avea paisprezece ani când s-a măritat. Acum are trei copii, fântânile din sat au secat, și cea mai apropiată sursă sigură de apă se află la două ore de mers de locuința ei. Aici, în districtul Funhalouro, mamele adolescente ca Flora petrec în jur de șase ore pe zi pentru a căuta și a transporta apă. Ieri, tânăra a mers trei ore ca să culeagă nuferi dintr-un lac, să aibă ce să le dea copiilor de mâncare. Și ce propun liderii noștri cei mai luminați? Să optăm pentru factura electronică. Să cumpărăm trei LED-uri și să primim în schimb o sacoșă de pânză gratis. Pământul are opt miliarde de guri de hrănit, iar ritmul de extincție s-a accelerat de o mie de ori de la apariția omului. Așa ceva nu se rezolvă cu sacoșe de pânză.

Episcopul spune că recrutează războinici care să demanteleze economia industrială globală cât mai e timp. Vor reconstrui societăți, spune el, în jurul unor sisteme de gândire noi, în care resursele vor fi împărțite, în care înțelepciunea străveche va fi repusă în drepturi, se vor găsi răspunsuri la întrebările la care comerțul nu poate răspunde, se vor acoperi nevoile pe care banii nu le pot acoperi.

Chipurile pe care Seymour le deslușește printre cei veniți să-l vadă pe Episcop strălucesc de sentimentul unei misiuni; ține minte cum se simțise el când scosese pentru prima oară capacul lăzii cu grenade vechi a lui Pawpaw, tot corpul i se încordase. Atâta forță latentă. Era prima oară când cineva exprima astfel propria furie și confuzie.

Cică să așteptăm. Cică să avem răbdare. Cică tehnologia va rezolva criza carbonului. La Kyoto, Copenhaga, Doha, Paris au spus: vom reduce emisiile, vom tăia porția de hidrocarburi, apoi s-au întors la aeroport în limuzine blindate și au zburat spre casă în avioane cu reacție și au mâncat friptură și sushi la zece mii de metri deasupra pământului, în timp ce sărăcimea se sufocă în propriile cartiere. Gata cu așteptarea. Gata cu răbdarea. Trebuie să ne răsculăm acum, înainte ca lumea întreagă să ia foc. Trebuie…

Când Marian îi flutură mâna în faţa ochilor, preţ de câteva clipe, Seymour nu mai ştie unde se află.

— E cineva acasă?

Veniţi cu noi, Veniţi cu noi, Veniţi cu noi, licăreşte linkul. Seymour îşi scoate căştile.

Marian îşi roteşte cheile maşinii pe un deget.

— E ora închiderii, băieţaş. Întorci tu plăcuţa cu DESCHIS, te rog? Şi încă o chestie, Seymour, eşti liber sâmbătă? La prânz?

El dă din cap şi-şi ia geanta cu cărţi. Afară plouă peste zăpada veche, şi străzile sunt pline de zloată.

— Sâmbătă, strigă Marian în urma lui. La prânz. Să nu uiţi. Am o surpriză pentru tine.

Acasă, Bunny stă la masa din bucătărie, încruntându-se la carnetul de cecuri. Ridică privirea, iar atenţia îi revine ca de la mare depărtare.

— Cum a fost azi? Ai venit pe jos acasă, prin ploaie? Ai stat cu Janet la prânz?

El deschide frigiderul. Muştar. Cutii de Shasta Twist. Jumătate de sticlă de sos pentru salată. Nimic.

— Seymour? Poţi să te uiţi la mine, te rog?

La lumina becului din bucătărie, obrajii ei par de cretă. Pielea gâtului îi atârnă, i se văd rădăcinile părului, coloana a început să i se deformeze în partea de sus. Câte toalete de hotel o fi frecat în acea zi? Câte paturi o fi schimbat? Văzând cum anii trec, luând cu ei tinereţea lui Bunny, Seymour se simte ca şi cum ar asista iar la distrugerea pădurii din spatele casei.

— Auzi, scumpule, Aspen Leaf se închide. Geoff a zis că nu mai pot concura cu marile lanţuri. Mă pune pe liber.

Masa e plină de plicuri. Propan V-1, benzinăria Intermountain, Banca Blue River, servicii publice din Lakeport. E conştient că numai medicamentul lui costă 119 dolari pe săptămână.

— Nu vreau să te frământi, scumpule. Găsim noi o soluţie. Ca de obicei.

Chiuleşte de la matematică şi stă ghemuit în parcare, cu telefonul lui Janet.

Într-o lume mai caldă cu două grade Celsius, numai poluarea aerului ar face încă 150 de milioane de victime – majoritatea oameni săraci. Nu vorbim despre violenţe sau inundaţii, doar despre aerul de proastă calitate. Asta înseamnă de 150 de ori mai multe victime decât în Războiul Civil American. Cincisprezece Holocausturi. De două ori cel de-Al Doilea Război Mondial. Sperăm că acţiunile noastre, încercările noastre de a pune câteva beţe în roatele economiei de piaţă, nu vor omorî pe nimeni. Dar chiar şi dacă vor fi câţiva morţi, nu merită oare? Ca să

oprim cincisprezece Holocausturi?

Cineva îl bate pe umăr. Janet tremură pe trotuar.

— Deja e enervant, Seymour. Trebuie să-ți cer telefonul înapoi de cinci ori pe zi.

Vineri, când se întoarce de la școală, o găsește pe Bunny pe divan, bând vin dintr-un pahar de plastic. Ea îi zâmbește radioasă, îi dă jos ghiozdanul de pe umăr și face o reverență. Îi spune că făcuse un împrumut pentru situații de urgență ca să se descurce până-și găsește iar de lucru. Iar în drum spre casă, cu atâta bănet arzându-i în buzunarele blugilor, trecuse pe lângă depozitul de lemne, unde e Computer Shack, și simțise nevoia să se oprească.

Scoate de sub pernă o tabletă Ilium nou-nouță, încă ambalată.

— *Voilà!*

Rânjește. Dinții i s-au colorat de la vinul roșu de parc-ar fi băut cerneală.

— Și-l mai știi pe Dodds Hayden? De la magazin? Mi-a dat și asta pe gratis! De sub pernă apare apoi o boxă inteligentă Ilium. Zice cum e vremea, îți dă tot felul de informații și ține minte liste de cumpărături. Poți comanda pizza doar vorbind cu ea!

— Mamă.

— Mă bucur că te simți așa de bine, Oposum, că stai mult cu Janet, și știu că-i greu să fii puștiul care n-are tehnologie ultimul răcnet, așa că na, mi-am zis că meriți. Amândoi meritățm. Nu-i așa?

— Mamă.

Dincolo de ușile glisante, luminile de la Eden's Gate licăresc ca purtate de un curent subacvatic.

— Mamă, îți trebuie Wi Fi ca să folosești chestiile astea.

— Ha? Soarbe din vin. Umerii i se lasă în jos. Wi Fi?

Sâmbătă merge pe jos până la patinoar, se așază pe o bancă sus, deasupra patinatorilor care se rotesc, pornește tableta cea nouă și se conectează la rețeaua gratuită. Durează jumătate de oră să descarce toate actualizările. Apoi se uită la vreo zece filmări cu Episcopul, tot ce găsește, și abia după ora trei după-amiaza își amintește de invitația lui Marian. O ia la fugă pe stradă. La colțul Lake cu Park, fixată în beton, e o cutie pentru returnarea cărților nou-nouță, pictată ca să semene cu o bufniță.

E un cilindru gros vopsit în gri, maro și alb, care pare să aibă aripi de-o parte și de alta și gheare la picioare. În mijlocul feței strălucesc niște ochi mari și galbeni, iar la gât are un mic papion: o bufniță cenușie.

Pe ușă scrie: VĂ RUGĂM SĂ RETURNAȚI CĂRȚILE AICI. Iar pe pieptul păsării:

BIBLIOTECA PUBLICĂ LAKEPORT
BUHUHURAȚI-VĂ DE CĂRȚI!

Ușa de la intrarea în bibliotecă se deschide, iar Marian iese grăbită, cu geanta și cheile în mână, îmbrăcată într-o geacă cireșie, cu nasturii închiși anapoda și cu o expresie jignită, furioasă, suferindă sau toate trei la un loc.

— Ai ratat ceremonia. I-am rugat pe toți să aștepte.

— Am…

— Ți-am amintit de două ori, Seymour.

Bufnița pictată pare să-l fixeze cu ochi acuzatori în timp ce Marian își înalță gulerul.

— Să știi că nu ești doar tu pe lumea asta, spune ea, apoi urcă în Subaru și pleacă.

Luna aprilie e mai caldă decât ar fi normal. Seymour nu se mai duce la bibliotecă, nici la întrunirile Clubului de Sensibilizare Ecologistă, o evită pe doamna Tweedy pe coridoare. După școală, stă pe un zid scund în spatele patinoarului, unde bate semnalul Wi Fi, și scormonește în cotloane tot mai dubioase ale internetului după videoclipurile Episcopului. *Oamenii sunt descriși cel mai bine ca exterminatori*, spune el. *Decimăm orice habitat în care pătrundem, iar acum am invadat Pământul. Nu ne mai rămâne decât să ne autoexterminăm.*

Una în veceu, cealaltă în chiuvetă – Seymour nu mai ia buspirona. Timp de câteva zile, corpul îi e la pământ. Apoi se trezește. Senzațiile năvălesc înapoi; își simte mintea ca o imensă oglindă curbată a unui telescop cu radar, captând lumina din cele mai îndepărtate colțuri ale universului. De fiecare dată când pășește afară, aude norii scrâșnind pe cer.

— De ce nu vrei niciodată să-i cunoști pe ai mei? îl întreabă Janet într-o zi, când îl duce acasă cu mașina.

O autobasculantă trece huruind pe lângă ei. Undeva în lume, războinicii Episcopului se adună. Seymour are senzația că se pregătește de o metamorfoză; aproape că simte cum se descompune la nivel molecular și se reconstruiește în ceva cu totul nou.

Janet oprește în fața casei mobile.

— Îmi răcesc gura aici, și tu n-auzi nimic, spune ea. Ceai pățit?

— Nimic. N-am pățit nimic.

— Hai, dă-te jos, Seymour.

Spun că suntem militanți și teroriști. Susțin că schimbarea cere timp. Dar nu e timp. Nu mai putem trăi într-o cultură mondială în care bogaților li se permite să-și închipuie că stilul lor de viață nu are consecințe, că pot folosi orice doresc și arunca orice doresc, că ei sunt imuni la catastrofă.

Știu că nu-i ușor să ți se deschidă ochii. Nu-i plăcut. Va trebui să ne ținem tari cu toții. Evenimentele care vor urma ne vor pune la încercare în moduri pe care încă nici nu le bănuim.

Veniți cu noi, Veniți cu noi, Veniți cu noi, licărește linkul.

Seymour cercetează locuințele din Eden's Gate cele mai apropiate de căsuța lor mobilă, atent la cele unde nu se zăresc semne de viață, proprietarii fiind în mod evident plecați, iar pe 15 mai, când Bunny lucrează în tura de seară la Pig N' Pancake, traversează curtea din spate pe lângă bolovanul în formă de ou, sare peste gardul de lemn și se furișează în întuneric, încercând mai multe ferestre. Când găsește una deschisă, intră pe sub jaluzele și se pomenește într-un interior întunecos.

În bucătărie, ceasul aragazului emană o lumină slabă, verde.

Modemul e în dulapul de pe hol. Numele rețelei și parola sunt lipite pe perete. Preț de câteva respirații, iată-l în viața altcuiva: un magnet de pe frigider pe care scrie *Berea, motivul pentru care mă trezesc în fiecare după-amiază*; o fotografie de familie înrămată pe bufet, mirosurile persistente de cafea și de mâncare gătită la oala sub presiune din weekendul trecut, un bol pentru mâncarea câinelui, gol, lângă cămară.

Patru căști de schi agățate în cârlige lângă ușa de la intrare.

În magazin, oamenii împing cărucioare pline cu mâncare în ambalaje viu colorate și nimeni nu-și dă seama că stă sub un baraj colosal, aflat pe punctul de a se nărui. Un tort ambalat, decorat cu stele din glazură albastre și galbene, pe care scrie „Felicitări, Sue", se vinde cu o reducere de șaptezeci și cinci la sută. Seymour nu-și scoate căștile nici cât așteaptă la casa de marcat.

Bunny ajunge acasă, se descalță și întreabă:

— Ce-i asta?

Seymour pune două felii de tort pe farfurii și aduce boxa albastră Ilium. Bunny îl privește.

— Credeam…

— Încearcă.

Ea se apleacă deasupra capsulei.

— Alo?

Un cerculeț de lumină verde se aprinde pe margine. *Bună.* Are un vag accent britanic. *Eu sunt Maxwell. Cum te numești?*

Bunny își cuprinde obrajii în palme.

— Sunt Bunny.

Încântat de cunoștință, *Bunny. La mulți ani. Cu ce te pot ajuta în această seară?*

Ea îl privește pe Seymour, cu gura deschisă.

— Maxwell, aș vrea să comand o pizza.

Sigur, Bunny. Ce dimensiuni?

— Mare. Cu ciuperci. Și cârnăciori.

Un moment, spune capsula, punctul verde tresaltă, ea zâmbește cu zâmbetul ei frumos, obidit, iar Seymour simte cum lumea din jurul său se mai năruie puțin.

După o săptămână, Janet parchează Audiul în centru, își cumpără amândoi înghețată, Janet îi spune fetei de la tejghea că ar trebui să ofere linguri reciclabile în locul celor de plastic, iar fata răspunde:

— Vreți și topping, sau nu?

Stau pe stânci, pe malul lacului, își mănâncă înghețata, iar Janet scoate telefonul. În stânga lor, în parcarea din port, e oprită o rulotă de zece metri, cu extensii pe ambele laturi și două condensatoare de aer condiționat pe capotă. Din ea coboară un bărbat care-i salută din cap, lasă jos un mic pudel în lesă și-l plimbă pe șosea.

— Când totul o să se ducă de râpă, spune Seymour, știa ca el o să fie primii mătrășiți.

Janet bate în ecranul telefonului. Seymour se foiește. Astăzi, tunetul e aproape; îl aude trosnind ca un incendiu devastator. Din locul unde stau, poate vedea până-n centrul orașului, inclusiv sediul proaspăt renovat al agenției imobiliare Eden's Gate de lângă bibliotecă.

Rulota are număr de Montana. Cricuri hidraulice. O antenă satelit.

— S-a dus să-și plimbe câinele, dar a lăsat motorul pornit, spune Seymour.

Lângă el, Janet își face o fotografie, apoi o șterge. Deasupra lacului, Prietenă-de-Nădejde deschide ochii, două luni galbene.

În iarba de la marginea parcării, Seymour zărește o bucată rotundă de granit, mare cât un cap de bebeluș. Se apropie de ea. E mai grea decât pare.

Janet se uită în continuare la telefon. *Un războinic cu adevărat implicat*, spune Episcopul, *nu știe ce înseamnă vinovăția, frica sau remușcarea. Un războinic cu adevărat implicat devine suprauman.*

Seymour își amintește cum îi atârna grenada în buzunar în timp ce o purta pe terenurile goale ale Eden's Gate. Își amintește cum își strecurase degetul în inelul de siguranță. Scoate cuiul! Scoate-l scoate-l scoate-l!

Târăște piatra până la rulotă. Prin vuietul tunetului din minte, o aude pe Janet strigând:

— Seymour?

Fără vinovăție, fără frică, fără regrete. Diferența dintre noi și ei e acțiunea.

— Ce faci?

El ridică piatra deasupra capului.
— Seymour, dacă faci chestia asta, niciodată…
Se uită la ea. Apoi din nou la rulotă. *Gata cu răbdarea*, spune Episcopul.

ARGOS

AL 64-LEA AN AL MISIUNII
ZILELE 46–276 ÎN SEIFUL 1

Konstance

Mai multe documente zboară fluturând de pe rafturi și se aranjează pe birou în ordine cronologică. Un certificat de naștere din Oregon. O hârtie decolorată care se numește „telegramă Western Union“.

WUX Washington AP 20 551 PM
ALMA BOYDSTUN
FOREST ST LAKEPORT 431

VĂ INFORMĂM CU PROFUND REGRET CĂ PUPILUL DV ZENO NINIS SOLDAT AL ARMATEI SUA A DISPĂRUT ÎN MISIUNE ÎNCEPÂND CU 1 APRILIE 1951 ÎN ZONA COREEANĂ ÎN TIMP CE SE AFLA LA DATORIE NU SE CUNOSC DETALII

Urmează transcrieri ale unor interviuri cu prizonieri de război eliberați, datate iulie și august 1953. Un pașaport cu o singură ștampilă vamală: Londra. Un titlu de proprietate pentru o casă din Idaho. Un elogiu pentru patru decenii de muncă la Departamentul Drumuri din Valley County. Grosul teancului e format din anunțuri mortuare și articole care relatează în detaliu cum pe 20 februarie 2020, pe când avea optzeci și șase de ani, Zeno Ninis murise apărând cinci copii pe care un terorist îi ținea captivi într-o bibliotecă rurală.

Un titlu spune: *UN BRAV VETERAN DIN COREEA SALVEAZĂ COPIII ȘI BIBLIOTECA. IDAHO ÎȘI PLÂNGE EROUL*, spune altul.

Nu găsește nici o referire la fragmentele din comedia antică intitulată *Cetatea Cucului-din-Nori*. Nici o listă de publicații, nici un indiciu că Zeno

Ninis ar fi tradus, adaptat sau publicat ceva.

Prizonier de război, funcționar public în Idaho, un bărbat în vârstă care se împotrivise unui atentat cu bombă asupra unei biblioteci de provincie. Ce căuta o carte pe care apărea numele acestui bărbat pe noptiera tatălui ei din Nannup, Australia? *A mai existat vreun Zeno Ninis?* scrie ea și dă drumul întrebării în fantă. După câteva clipe aterizează răspunsul: *Biblioteca nu consemnează existența altor persoane cu același nume.*

Pe NeLumină, se întinde în pat și o privește pe Sybil licărind în turnul ei. De câte ori nu primise asigurări, în copilărie, că Sybil cuprinde tot ce și-ar putea închipui ea vreodată, tot ce i-ar putea trebui vreodată? Memoriile regilor, zece mii de simfonii, zece milioane de emisiuni de televiziune, sezoane întregi de baseball, reproduceri 3-D ale peșterilor din Lascaux, o arhivă completă a Marii Colaborări care crease *Argos*: propulsie, hidrogenare, gravitație, oxigenare – toate erau acolo, toată producția culturală și științifică a civilizației omenești, concentrată în filamentele stranii ale lui Sybil, în inima navei. Încununarea supremă a istoriei omenești, așa li se spusese, triumful memoriei asupra forțelor nimicitoare ale distrugerii și uitării. Iar când păși prima oară în atriu, în Ziua Bibliotecii, și contemplase șirurile aparent nesfârșite de rafturi, doar crezuse și ea în asta, nu-i așa?

Dar nu era adevărat. Sybil nu reușise să oprească răspândirea unei epidemii în tot echipajul. Se pare că nu-i putuse salva pe Zeke, pe doctorul Pori, pe doamna Lee sau pe ceilalți. Sybil încă nu știe cât de sigur e pentru Konstance să iasă din Seiful 1.

Sunt lucruri pe care Sybil nu le știe. Sybil nu știe cum e să te țină tata în brațe în amurgul înfrunzit și verde de la Ferma 4 sau cum e să scotocești prin sacul cu nasturi al mamei și să te întrebi de unde provine fiecare nasture. În Bibliotecă nu există nici o referință la vreun exemplar cu copertă albastru regal din *Cetatea Cucului-din-Nori* în traducerea lui Zeno Ninis, și totuși Konstance văzuse un astfel de exemplar în Atlas, pe noptiera tatei, cu fața în sus.

Konstance se ridică. Vede cu ochii minții o altă bibliotecă, una mai puțin trufașă, ascunsă între pereții țestei ei, o bibliotecă a secretelor care are doar câteva zeci de rafturi: biblioteca lucrurilor pe care Konstance le știe, dar Sybil nu.

Mănâncă, își freacă părul cu săpunul fără clătire, face abdomenele, săriturile și exercițiile de algebră impuse de Sybil. Apoi trece la treabă. Sfâșie unul dintre sacii cu Praf Alimentar deja goliți și rupe fâșiile în bucăți dreptunghiulare: hârtie. Ia un tub de nailon de rezervă din trusa de reparație a imprimantei alimentare și-l mestecă până-l ascute la vârf: peniță.

Primele ei tentative de a obține cerneală – sos sintetic, suc de struguri

sintetic, pastă de cafea sintetică – sunt jalnice: prea lichidă, prea spălăcită, prea se usucă greu.

Ce faci, Konstance?

— Mă joc, Sybil. Lasă-mă în pace.

Dar, după câteva zeci de experimente, reuşeşte să-şi scrie numele fără mâzgăleli. Cât stă la Bibliotecă, se tot îndeamnă: citeşte, reciteşte, fotografiază în minte. Apoi îşi atinge Viziera, urcă în Premergător şi începe să scrie.

Un brav veteran din Coreea salvează copiii şi biblioteca.

Îi ia zece minute să scrie cele nouă cuvinte cu peniţa improvizată. Dar, după ce exersează câteva zile, devine mai rapidă, memorând fraze întregi din textele Bibliotecii, coborând din Premergător şi mâzgălindu-le pe un petic de hârtie. Pe unul a scris:

> În urma analizei proteomice a manuscrisului lui Diogene, s-au descoperit urme de sevă de copac, plumb, cărbune şi gumă tracantă, un agent de îngroşare folosit în mod curent la fabricarea cernelii în Constantinopolul medieval.

Iar pe altul:

> Dar, deşi e probabil ca manuscrisul să fi supravieţuit Evului Mediu, ca multe documente greceşti străvechi, într-o bibliotecă monastică din Constantinopol, felul în care a ieşit din oraş şi a ajuns la Urbino rămâne un mister ce ne aprinde imaginaţia.

Un curent de lumină roşie o străbate pe Sybil. *Joci un joc, Konstance?*

— Îmi iau şi eu notiţe, Sybil.

De ce nu-ţi iei notiţele în Bibliotecă? E mult mai eficient şi poţi folosi orice culoare vrei.

Konstance îşi şterge faţa cu dosul mâinii, mânjindu-se cu cerneală pe un obraz.

— Stau foarte bine aici, mersi.

Trec mai multe săptămâni. *La mulţi ani, Konstance*, spune Sybil într-o dimineaţă. *Azi împlineşti paisprezece ani. Vrei să te ajut să imprimi un tort?*

Konstance priveşte peste marginea patului. Pe podea, în jurul ei, fâlfâie aproape optzeci de petice de saci. Pe unul scrie: *Cine a fost Zeno Ninis?* Pe altul: Σχερία.

— Nu, mulţumesc. M-ai putea lăsa să ies. Ce-ar fi să mă laşi să ies de

ziua mea?

Nu pot.

— De câte zile sunt aici, Sybil?

Ești în siguranță în Seiful 1 de două sute șaptezeci și șase de zile.

Ia de pe jos un petic pe care a scris:

Aici, la Cucurigu, cum spune bunica, am avut probleme cu duiumul.

Clipește și-l vede pe tatăl ei ducând-o la Ferma 4 și deschizând un sertar cu semințe. Dinăuntru se revarsă aburi pe podea; ea caută printre rânduri și alege un plic de plastic.

Am putea încerca mai multe rețete de tort aniversar, spune Sybil.

— Sybil, știi ce-aș vrea de ziua mea?

Spune-mi, Konstance.

— Aș vrea să mă lași în pace.

Ajunsă în Atlas, plutește mulți kilometri deasupra Pământului rotitor, în timp ce din beznă se-aude murmurul întrebărilor. Ce căuta un exemplar din povestea lui Eton, în traducerea lui Zeno Ninis, pe noptiera tatălui ei la el acasă, în Nannup? Ce înseamnă asta?

Ș*i aveam visul ăsta, viziunea asta despre cum ar putea fi viața*, spusese tatăl ei în ultimul minut petrecut alături de el. *De ce să stau aici, când aș putea fi acolo?* Aceleași cuvinte pe care le spusese Eton înainte să plece de acasă.

— Du-mă în Lakeport, Idaho, spune ea.

Plonjează printre nori către un oraș de munte înghesuit la capătul sudic al unui lac glaciar. Trece pe lângă un port, două hoteluri, o rampă pentru bărci. Un tramvai electric turistic ajunge până-n vârful unui deal din apropiere. Drumul principal e blocat de trafic: camionete elegante tractează bărci; siluete fără chip pedalează pe biciclete.

Biblioteca publică e un cub din oțel și sticlă aflat la mai puțin de doi kilometri sud de centrul comercial al orașului, pe un câmp năpădit de buruieni. O mulțime de pompe de căldură strălucesc într-o parte a clădirii. Nu se vede nici o plăcuță, nici o grădină memorială, nici o referire la vreun Zeno Ninis.

Se întoarce în Seiful 1 și se suceşte prin încăpere în șosetele ei zdrențuite, în timp ce peticele de la picioarele ei freamătă ușor. Culege patru dintre ele, le înșiră și se apleacă deasupra lor.

Un brav veteran din Coreea salvează copiii și biblioteca.

Traducere de Zeno Ninis.

Un astfel de volum nu e menționat nicăieri în Bibliotecă.

20 februarie 2020.

Ce anume îi scapă? Își amintește de doamna Flowers, care stătea sub ruinele fortificațiilor lui Teodosie din Istanbul: În funcție de *când datează aceste imagini, așa arăta Istanbulul* în urmă cu șaizeci sau șaptezeci de ani, înainte ca Argos *să părăsească Pământul.*

Își atinge iar Viziera, se urcă în Premergător, ia o bucată de hârtie de pe o masă din Bibliotecă. Scrie pe ea: *Arată-mi Biblioteca Publică din Lakeport, așa cum era pe 20 februarie 2020.*

Pe masă coboară fotografii de tip vechi, bidimensionale. În aceste imagini, biblioteca arată cu totul altfel decât cubul de oțel și sticlă din Atlas: e o casă cu fronton înalt, zugrăvită în albastru deschis, parțial ascunsă după niște tufișuri neîngrijite, la intersecția Lake cu Park. Îi lipsesc câteva țigle, hornul e strâmb, pe aleea din față, în crăpăturile asfaltului, cresc păpădii. La colț e o cutie vopsită ca să semene cu o bufniță.

Atlas, scrie Konstance, iar cartea voluminoasă coboară greoaie de pe raftul ei.

Ajunge la intersecția Lake și Park, unde se oprește. În colțul din sud-est, unde se afla odinioară biblioteca dărăpănată din fotografii, se înalță acum un hotel cu trei etaje și o mulțime de balcoane. Patru adolescenți fără chip, în maiouri și slipuri, stau la colț, încremeniți în mișcare.

O marchiză, o gelaterie, o pizzerie, o parcare. Lacul e presărat cu bărci și caiace. Traficul e oprit într-un șir pe toată strada. Nimic nu trădează că acolo, într-o casă albastră veche și dărăpănată, existase vreodată o bibliotecă publică.

Se întoarce în semicerc și se oprește lângă adolescenți, un val de disperare prinzând-o din urmă. Notițele ei de pe podeaua seifului, drumurile pe Backline Road, descoperirea Scheriei, cartea de pe noptiera tatei – ar fi trebuit să ajungă undeva după atâtea investigații. Dar e tot o fundătură. Părea un joc de puzzle care se cerea rezolvat. Dar e tot atât de departe de a-și înțelege tatăl ca în ziua când el o încuiase în seif.

Când să plece, observă în colțul dinspre sud-vest al intersecției o cutie cilindrică turtită, pictată ca să semene cu o bufniță cu aripile pe lângă corp. Pe ușă scrie: VĂ RUGĂM SĂ RETURNAȚI CĂRȚILE AICI. Iar pe pieptul păsării:

BIBLIOTECA PUBLICĂ LAKEPORT
BUHUHURAȚI-VĂ DE CĂRȚI!

Ochii ei mari, chihlimbarii, aproape că par s-o urmărească pe măsură ce se apropie. Au demolat vechea bibliotecă, au construit una nouă la marginea orașului, dar au lăsat în urmă o cutie în care oamenii pot returna cărți? Timp de zeci de ani?

Dintr-un anumit unghi, unul dintre puștii de la colț pare să meargă drept

spre cutie, de parcă obiectul n-ar fi existat în momentul când copiii fuseseră filmați. Ciudat.

Penele bufniței sunt pictate cu o atenție extraordinară pentru detalii. Ochii ei par umezi și vii.

…ochii s-au făcut de trei ori mai mari și au căpătat culoarea mierii lichide.

Cutia pentru cărți, își spune ea, asemeni cocotierilor care o făcuseră să se oprească în Nigeria sau a gazonului smărăldiu și a copacilor în floare din fața instituției publice din Nannup, pare mai vibrantă decât clădirea din spate – mai vie decât gelateria, decât pizzeria sau cei patru puști surprinși de camerele Atlasului. Penele bufniței aproape că tremură când Konstance întinde mâna spre ele. Degetele ei întâlnesc ceva solid, iar inima îi tresaltă.

Clanța ușii pare metalică – rece, tare. Adevărată. O prinde și trage. Începe să ningă.

CINCISPREZECE

PAZNICII DE LA PORȚI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila O

...zăream printre stâlpii porții licărul nestematelor din caldarâm și ceea ce părea a fi un râu aburind de supă. Sus, în jurul turnurilor, păsările zburau în stoluri de culoarea curcubeului, verde intens, violet, stacojiu. Visam cumva? Să fi ajuns aievea? După atâta cale, atâta [nădejde?], inima parcă se îndoia de ceea ce vedeau ochii.

— Stai, cioară pirpirie, spuse o bufniță.

Se înălța deasupra mea, de cinci ori mai mare decât mine, cu câte o suliță aurită în fiecare gheară.

— Ca să poți intra pe poartă, trebuie să ne încredințăm că ești cu adevărat pasăre, o nobilă făptură a văzduhului, mai bătrână decât Cronos, decât Timpul însuși.

— Și nu o ființă umană spurcată și vicleană, plămădită din colb și țărână, ascunsă de o mască, spuse al doilea paznic, chiar mai voinic decât primul.

În spatele lor, chiar la intrare, sub prunii grei de rod, atât de aproape, încât mai c-o puteai atinge, o broască țestoasă trecea agale cu un maldăr de prăjituri cu miere în spinare. Mă aplecai în față, dar bufnițele își zburliră penele. După ce străbătusem jumătate din Calea Lactee, oare chiar aveam să sfârșesc rupt în bucăți de asemenea dihănii grozave?

…am încercat să mă țin drept și mi-am zburlit penele.

— Sunt doar o biată cioară, mă jur, zic, și viu de departe.

— Dezleagă ghicitoarea noastră, cioară pirpirie, spuse primul paznic. Și vei putea intra pe dată.

— Deși s-ar putea ca la început să ți se pară ușor, spuse al doilea paznic, în fapt…

BIBLIOTECA PUBLICĂ
DIN LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
17:41

Seymour

Cu căștile la gât, ascultă. Undeva dinspre Nonficțiune se aude zăngănitul unui calorifer; bărbatul rănit răsuflă la baza scărilor; o stație radio a poliției cârâie în zăpadă. Sângele îi ticăie în urechi. Altceva nimic.

Dar auzise niște bufnituri de sus, nu-i așa? Își amintește de SUV-ul poliției oprind pe stradă, de Marian scăpând cutiile de pizza în zăpadă. De ce aducea un maldăr de pizze la bibliotecă înainte de ora închiderii?

Mai e cineva aici.

Cu Beretta în mâna dreaptă, Seymour se furișează spre scara unde bărbatul rănit zace într-o rână, cu ochii închiși, dormind sau mai rău. Sclipiciul din părul de pe brațele lui licărește. Lui Seymour îi trece prin cap că poate-și postase trupul acolo ca pe o baricadă.

Își ține răsuflarea, sare peste laguna tot mai groasă de sânge și peste bărbat, apoi urcă. Cincisprezece trepte, cu bandă adezivă antialunecare pe margini. Ceva neașteptat blochează intrarea către secțiunea de Literatură pentru copii: un perete de placaj vopsit în auriu, o nuanță care pare aproape verde la lumina semnului de IEȘIRE. În centru e o ușiță arcuită, deasupra căreia se vede un singur șir de cuvinte într-un alfabet pe care nu-l recunoaște.

῏Ω ξένε, ὅστις εἶ, ἄνοιξον, ἵνα μάθῃς ἃ θαυμάζεις

Seymour pune palma pe ușiță și împinge.

Zeno

Se ghemuiește după bariera de rafturi în formă de L, printre copii, și îi privește pe rând: Rachel, Alex, Olivia, Christopher, Natalie. Sst sst sst. În semiîntuneric, chipurile lor devin cele ale câtorva mici ciute coreene peste care dăduseră, el și Rex, într-o zi când adunau lemne în zăpadă, lângă Lagărul Cinci: cu coarnele și boturile ivindu-se pe fundalul alb, ochii negri clipind, urechile lungi zvâcnind.

Aud cu toții scrâșnetul ușiței care se deschide în peretele de placaj. Zgomot de pași înaintând printre scaunele pliante. Zeno stă cu arătătorul lipit de buze.

O scândură a podelei scârțâie; din boxa portabilă a lui Natalie clipocesc bule subacvatice. E o singură persoană? Așa pare.

Fii polițist! Fii Marian! Fii Sharif!

Alex își ține doza de bere de ghimbir cu amândouă mâinile, de parc-ar fi plină de nitroglicerină. Rachel se strânge ghem cu textul în brațe. Natalie închide ochii. Olivia îi caută privirea lui Zeno. Christopher deschide gura – o clipă, Zeno are impresia că băiatul o să strige, că o să fie dați de gol și uciși pe loc.

Pașii se opresc. Christopher închide gura fără un sunet. Zeno încearcă să-și amintească ce lăsaseră el și copiii printre scaune, la vedere. Lada cu bere de ghimbir răsturnată, mai multe doze împrăștiate pe sub scaune. Ghiozdane. Pagini de text. Laptopul lui Natalie. Aripile de pescăruș ale Oliviei. Enciclopedia aurită pe pupitrul ei. Din fericire, reflectorul e stins.

Pașii răsună acum pe scenă. Foșnetul unei haine de nailon. Zeno își simte pieptul prins în chingi înghețate, iar apăsarea îl face să închidă ochii. θεοὶ e cuvântul pentru zei, ἐπεκλώσαντο înseamnă torc, ὄλεθρον înseamnă moarte, molimă, distrugere. Pustiire.

Asta fac zeii, torc fire de pustiire în urzeala vieților noastre, numai și numai pentru a crea un cântec pentru generațiile ce vor veni. Nu acum, zeilor. Nu în seara asta. Mai lăsați-i pe copiii ăștia să rămână copii încă o noapte.

Seymour

Mica scenă miroase puternic a vopsea proaspătă; simte mirosul până-n fundul gâtlejului. Rafturile acoperă ferestrele, luminile sunt stinse, iar efectele sonore subacvatice – de unde or veni? – îl descumpănesc. Uite o canadiană de copil, o pereche de cizme de zăpadă, o doză de suc. Nori de carton atârnă deasupra lui. Pe fundal se vede o carte groasă care stă deschisă pe un pupitru. Ce-i asta?

La picioarele lui zac împrăștiate mai multe pagini fotocopiate, acoperite de scris de mână. Ia o hârtie și o apropie de ochi:

AL DOILEA PAZNIC: Deși la început va părea simplu, de fapt e destul

de complicat.

PRIMUL PAZNIC: Nu, nu, la început va părea complicat, dar de fapt e destul de simplu.

AL DOILEA PAZNIC: Gata, cioară pirpirie? Iată ghicitoarea noastră: „Cel ce știe tot ce-au scris vreodat’ învățații atâta știe.“

Cu pistolul într-o mână și pagina în cealaltă mână, Seymour stă pe scenă și privește lung fundalul pictat. Turnurile plutind pe nori, copacii unduind în mijloc – pare o amintire sau o imagine dintr-un vis pe care-l avusese demult. Își amintește de afișul scris de mână de pe ușa bibliotecii:

MÂINE
O SINGURĂ REPREZENTAȚIE
CETATEA CUCUILUI-DIN-NORI

Lumea: tot ce iubise vreodată. Pădurea de lângă Arcady Lane, forfota harnică a furnicilor, țiuit de libelule-n zbor, foșnetul plopilor tremurători, dulceața acidă a primelor afine de iulie, pinii galbeni stând de strajă, mai bătrâni și mai răbdători decât orice altă ființă îi fusese dat să cunoască, și bufnița Prietenă-de-Nădejde pe creanga ei, veghindu-le pe toate.

Oare în alte orașe, în alte țări explodează bombe în acel moment? Războinicii Episcopului se mobilizează? Iar Seymour e singurul care a dat greș?

Coboară de pe scenă și se îndreaptă spre colțul camerei, unde trei rafturi cu cărți au fost aranjate astfel încât să creeze un fel de alcov, moment în care bărbatul rănit strigă de la baza scării.

— Hei, băiatu’! Ghiozdanul tău e la mine. Dacă nu cobori imediat, îl duc afară și-l dau poliției.

ȘAISPREZECE

GHICITOAREA BUFNIȚELOR

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila ∏

Deși a dat naștere multor speculații, ghicitoarea bufnițelor care păzesc porțile s-a pierdut în timp. Soluția din această versiune e contribuția traducătorului, nu se regăsește în textul original. Traducere de Zeno Ninis.

…Simplu, dar de fapt complicat, mi-am zis. Sau să fi fost complicat, dar de fapt simplu? [Cel ce știe tot ce-au scris vreodat' învățații. Care să fie răspunsul, apa? Un ou? Un cal?]

…deși broasca țestoasă, cu zaharicalele ei, nu se mai zărea, simțeam încă mirosul. Mă [învârteam?] cu picioarele mele de cioară, cu ghearele afundându-se în perna moale a norilor. Mirosurile grele de scorțișoară și friptură de porc se revărsau asupră-mi de la capătul porților și-n zadar am zburătăcit prin peșterile pustii ale minții mele, străbătându-le de la un capăt la altul, că n-am aflat nimic acolo.

Ceilalți păstori mă numiseră pe bună dreptate nătărău, nătâng, cap sec, încet la minte. Nu știam nimic. M-am întors spre cele două bufnițe gigantice, cu sulițele lor aurite, și am zis:

— Nu știu [nimic].

Cele două bufnițe [se îndreptară numaidecât de spate și primul paznic spuse „Ai nimerit-o, cioară pirpirie. Răspunsul e nimic", al doilea paznic adăugă „Cel ce știe tot ce-au scris vreodat' învățații atâta știe – că încă nu știe nimic".]

…se dădură la o parte și [ca și cum aș fi rostit formula magică], porțile aurite se deschiseră larg…

LA ȘASE KILOMETRI VEST DE CONSTANTINOPOL

MAI 1453

Ana

Din când în când, de pe creasta unui val, întrezărește forma deja îndepărtată a orașului strălucind slab spre nord-est. În rest, doar beznă mișcătoare. Udă, epuizată, suferind de rău de mare, cu sacul strâns la piept, Ana lasă vâslele în barcă și renunță să mai scoată apa. Marea e prea mare, iar barca e prea mică. Maria, tu ai fost mereu sora mai bună, mai înțeleaptă, te-ai dus pe lumea cealaltă tocmai când lumea asta s-a rupt în două. *O copilă cu fire de înger,* spunea văduva Teodora, *cealaltă, cu fire de lup.*

Într-un fel de vis mai profund, se vede iar păşind iute pe dalele unui atriu vast, încadrat de-o parte și de alta de rafturi cu cărți. O ia la goană, dar oricât de repede s-ar mișca, sala nu se termină, lumina pălește, și cu fiecare pas se afundă tot mai tare în spaimă și deznădejde. Într-un final, se apropie de o lumină, o fată singură, ghemuită lângă o lumânare, la o masă pe care e o singură carte. Fata ridică volumul pe care-l ține în mână, iar Ana încearcă să descifreze titlul, dar chiar atunci luntrea lui Himerius se izbește de o stâncă și se răstoarnă în valuri.

Abia are timp să strângă sacul la piept înainte să cadă peste bord.

Se zbate, înghite apă de mare. Un val o smulge, o azvârle înainte, iar genunchiul ei se lovește de o piatră scufundată: apa îi ajunge doar până la brâu. Fata se ridică la suprafață, scuipând, și se târăște spre mal, cu sacul ud leoarcă, dar încă lipit de pieptul ei.

Ana se târăște pe o plajă plină de pietre, își strânge la piept genunchiul care-i zvâcnește și desface sacul la gură. Mătasea, cartea, pâinea: toate îmbibate de apă. În larg, în bezna clocotitoare a valurilor, luntrea lui Himerius nu se zărește nicăieri.

Plaja închipuie un arc în lumina de dinainte de ivirea zorilor: n-are unde să se adăpostească. Sare peste o barieră de lemne aduse de furtună, ajungând pe un pământ pustiit: case arse, un crâng de măslini hăcuit până la ultimul copac, pământul răscolit de parcă Dumnezeu însuși ar fi scurmat în el cu mâinile.

Când începe să se lumineze, urcă pe un deluşor cultivat cu viță-de-vie. Murmurul valurilor se aude tot mai slab. Își scoate rochia, o stoarce, o îmbracă iar, mestecă o bucată de sturion, își trece o mână prin părul tuns în timp ce zorii desenează o linie trandafirie la orizont.

Sperase ca peste noapte să fi plutit până într-o țară nouă, Genova, Veneția sau Scheria, regatul lui Alcinou cel viteaz, unde poate că o zeiță avea s-o ascundă într-o ceață magică și s-o însoțească la un palat. Dar probabil că marea o purtase doar câțiva kilometri mai departe, pe coastă. Orașul se vede încă în depărtare, acoperișurile ca zimții unui fierăstrău peste care se înalță pâlcul de cupole de la Hagia Sofia. Câteva rotocoale de fum se ridică pe cer. Oare soldați înarmați năvălesc în cartiere, intrând cu forța în case, mânând lumea în stradă? Brusc, în cuget îi încolțește nepoftită o imagine cu văduva Teodora, cu Agata, Tecla și Evdochia moarte în spălător, cu ceaiul de mătrăgună în mijlocul mesei, și se străduiește s-o alunge.

Din vie răsună cântec de păsări. Zărește un grup de soldați călare îndreptându-se spre oraș, cam la jumătate de milă, conturându-se pe fundalul cerului, și încearcă să se facă una cu pământul, cu sacul ud lângă ea și un nor de musculițe roindu-i în jurul capului.

Când soldații dispar din vedere, Ana se târăște până în fundul viei, trece un pârâu și urcă iute un al doilea deluşor, departe de mare. În vârful următorului deal, un pâlc de aluni stau înghesuiți în jurul unui puț de parc-ar fi înspăimântați. Se vede urma unei singure căruțe care venise și plecase. Ana se apleacă pe sub ramurile atârnătoare și așteaptă în frunziș în timp ce liniștea dimineții învăluie câmpurile.

E atât de liniște, încât aproape că aude clopotele de la Sfânta Teofana, larma străzilor, mătura și fărașul, acul și ața. Văduva Teodora urcând scările spre atelier, deschizând obloanele, descuind dulapul cuațe. Apără-ne, Doamne, de trândăvie, slăvit fie numele Tău. Căci am păcătuit în neștire.

Pune cartea și gluga de mătase la uscat în soarele începutului de zi și înghite lacom restul de pește sărat, în timp ce cicadele cântă pe crengile de deasupra ei. Paginile manuscrisului sunt îmbibate, dar cerneala nu s-a întins. Cât e soarele pe cer, stă cu genunchii la piept, dormind, trezindu-se, apoi dormind iar.

Umbrele bălțesc în crâng, și pe Ana o chinuie setea. N-a văzut pe nimeni venind la puț și se întreabă dacă nu cumva o fi fost otrăvit în calea invadatorilor, așa că nu riscă să bea. Pe înserat pune totul la loc în sac, iese

dintre crengi și o ia spre tufele de pe coastă, cu marea în stânga. Sare peste un zid de hotar, apoi peste încă unul, urmărită de o lună în declin, iar Ana tânjește după nopți mai întunecoase.

La fiecare câteva sute de metri, drumul îi e blocat de apă: mici golfuri pe care trebuie să le ocolească, un pârâu rostogolindu-se printre muri, din care bea înainte să-l treacă. De două ori ocolește sate care par abandonate: nici o mișcare, nici un fuior de fum. Poate că mai sunt câteva familii ascunse acolo, îngrămădite în pivnițe, dar n-o strigă nimeni.

În urmă a lăsat sclavie, teroare, grozăvii și mai mari. Dar înainte ce-o așteaptă? Sarazini, culmi muntoase, profitori care cer bani ca să te treacă râul cu bacul. Luna se scufundă, iar fâșia groasă de stele pe care Chryse o numește Calea Păsărilor se întinde pe cer mare și aurie. Un pas, și încă unul, și încă unul: la un moment dat, presiunea fricii permanente străpunge rațiunea, iar trupul se mișcă separat de minte. E ca atunci când se cățăra pe zidul mânăstirii: sprijină piciorul, sprijină mâna, hopa sus.

Înainte să se crape de ziuă, înaintează cu greu printr-o pădure încâlcită, ocolind ceea ce pare a fi o mare întindere de apă, când vede un foc licărind printre trunchiuri. E gata s-o ia la sănătoasa când simte în aer mirosul de carne friptă.

Mirosul e ca un cârlig în măruntaiele ei. Se mai apropie câțiva pași – doar cât să vadă.

Un foc plăpând în pădure, cu flăcări care abia-i ajung la fluierul piciorului. Se strecoară printre copaci, cu frunzele foșnindu-i sub tălpi. La marginea focului deslușește ceea ce pare a fi o pasăre fără cap, perpelindu-se într-o țepușă.

Încearcă să nu respire. Nici o formă nu se mișcă; nici un cal nu nechează. Preț de o sută de bătăi de inimă, privește cum se mistuie flăcările. Nici o mișcare, nici o umbră: nimeni nu veghează mâncarea. E doar pasărea – o potârniche, probabil. Să fie o nălucire?

Aude grăsimea sfârâind. Dacă mai stă mult la foc fără să fie întoarsă, o să se ardă pe partea dinspre tăciuni. O fi a cuiva care s-a speriat și a fugit. Poate că cine făcuse focul auzise că orașul fusese cucerit, se urcase pe cal și lăsase mâncarea.

Preț de-o clipită se transformă în Eton-cioara, trudit și răvășit până la os, privind prin porțile aurite cum trece alene o broască țestoasă, ducând în spinare un turn de prăjituri.

Deși la început va părea simplu, de fapt e destul de complicat.

Nu, nu, la început va părea complicat, dar de fapt e destul de simplu.

Logica o părăsește. Numai de-ar putea lua pasărea de pe cărbuni. În mintea ei o gustă deja, simte carnea între dinți, zeama țâșnindu-i în gură. Ascunde sacul după un trunchi de copac, se repede și smulge țepușa. Cu

pasărea în mâna stângă, înregistrează într-un cotlon al minții un pripon, o frânghie și o pelerină de piele de bou la marginea luminii focului, în timp ce restul atenției e cu totul acaparată de mâncare, când deodată aude în spate o răsuflare.

Îi e atât de foame, încât brațul continuă să ducă pasărea la gură în timp ce un fulger o trăsnește dinspre ceafă spre frunte, o linie albă lungă, frântă, bifurcată, care pare să despice bolta cerească, iar lumea se întunecă.

ŞAPTESPREZECE

MINUNILE CETĂȚII CUCULUI-DIN-NORI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila P

…blând, parfumat…

…un râu de smântână…

…vâlcele povârnite și [livezi?]…

…îmi ieși în întâmpinare un pupăzoi vesel, care-și înclină creasta de pene și spuse: „Eu sunt vice-subsecretarul viceregelui de la Aprovizionare și Încartiruire“, apoi îmi agăță de gât o ghirlandă de iederă. Toate păsările se roteau deasupra mea în semn de bun venit, cântând cele mai melodioase…

…statornic, veșnic, fără luni, fără ani, fiecare ceas ca în dimineţile cele mai senine, mai zglobii, mai verzi-aurii, roua ca [diamantele?], turnurile ca niște faguri, singura adiere fiind zefirul dinspre soare-apune…

…struguri dintre cei mai dolofani, cele mai alese budinci, somon și sardine…

…apărură broasca țestoasă, prăjiturile cu miere, mac și ceapă de mare, iar [următorul?]…

…am mâncat până era să [crăp?], apoi iar am mâncat…

LAKEPORT, IDAHO

1972–1995

Zeno

La cină au rasol de vită. Chipul doamnei Boydstun plutește deasupra mesei, încadrat de un nimb de fum. Lângă ea, pe ecranul televizorului, o perie trece peste genele de sus ale unui ochi gigantic.

— În cămară e caca de șoarece.

— O să pun mâine niște capcane.

— Dar să iei Victor. Nu din alea de doi bani de care ai cumpărat data trecută.

— Bine.

Urmează un actor la costum, care vorbește despre sunetul miraculos al televizorului său color Sylvania. Doamna Boydstun scapă furculița încercând s-o ducă la gură, iar Zeno o culege de sub masă.

— Am terminat, anunță ea.

El o împinge cu scaunul până-n dormitor, o culcă în pat, îi dozează medicamentele și-i aduce în cameră cărucul cu televizorul și cablul de alimentare. Afară, spre lac, ultimele raze de lumină părăsesc cerul. Uneori, în astfel de momente, în timp ce curăță farfuriile, retrăiește senzațiile zborului cu care se întorsese de la Londra: cum i se păruse că planeta se va desfășura la infinit dedesubt – apă, apoi câmpuri, apoi munți, apoi orașe luminate ca niște rețele neuronale –, cum i se păruse că după Coreea și Londra va fi sătul de aventuri pe viață.

Luni de-a rândul stă la biroul lui, lângă pătucul de alamă, cu primele versuri din *Iliada* lui Homer în stânga și dicționarul Liddell și Scott primit de la Rex în dreapta. Sperase ca vestigii din greaca învățată în Lagărul Cinci să-i

fi rămas întipărite în memorie, dar nu-i e deloc ușor.

Μῆνιν, începe poemul, ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος[20], cinci cuvinte, ultimul fiind numele lui Ahile, penultimul identificându-l pe tatăl lui Ahile, Peleu (și sugerând în același timp natura divină a lui Ahile), și chiar dacă sunt doar trei cuvinte în joc, *mênin*, *aeide* și *theá*, versul e un teren minat.

20 „Cântă, Zeiţă, mânia ce-aprinse pe-Ahil' Peleianul", versul cu care se deschide *Iliada*, ed. cit., p. 6.

Pope: *Mânia lui Ahile, izvor de patimi pentru greci.*
Chapman: *Dă glas, zeiță, turbării lui Ahile.*
Bateman[21]: *Cântă, zeiță, mânia nimicitoare a lui Ahile Peleianul.*

21. Alexander Pope, George Chapman și C.W. Bateman sunt trei dintre traducătorii în engleză ai *Iliadei*, de la începutul secolului al XVIII-lea (Pope), respectiv final de secol XVI – început de secol XVII (Chapman) și finele secolului al XIX-lea (Bateman). (N. red.)

Dar *aeide* sugerează cu adevărat „a cânta", fiind și cuvântul pentru „poet"? Și cum s-ar traduce cel mai bine *mênin*? Furie? Indignare? Revoltă? Să alegi un singur cuvânt înseamnă să te angajezi pe un singur drum din miile de posibilități ale labirintului.

Spune-ne, zeiță, cum se înflăcără Ahile, fiul lui Peleu.

Prea slab.

Povestește-ne, Calliope, despre indignarea băiatului lui Peleu.

Și mai rău.

Muzelor, ia spuneți voi lumii de ce dracu' a dat damblaua în Ahile, puștiul lui Peleu.

În primul an după întoarcerea sa, Zeno îi trimite mai mult de zece scrisori lui Rex, limitându-se strict la întrebări despre traducere – imperativ sau infinitiv? acuzativ sau genitiv? –, cedându-i în întregime teritoriul amoros lui Hillary. Ascunde scrisorile în cămașă ca să le scoată din casă și le pune la poștă înainte să plece la serviciu, cu obrajii dogorindu-i în timp ce le dă drumul în cutie. Apoi așteaptă cu săptămânile, dar Rex nu răspunde prompt sau regulat, iar Zeno își pierde și bruma de curaj de la început. Zeii din Olimp stau și sorb din pocalele lor de corn, privind prin acoperișul casei cum se chinuie el la masa de lucru, cu expresii batjocoritoare pe chipuri.

Câtă vanitate, să presupună că Rex l-ar fi putut dori în felul acela. Un orfan, un laș, un șofer de plug de zăpadă cu o valiză de carton și un costum de poliester: cine era Zeno ca să emită pretenții?

Află de moartea lui Rex de la Hillary, care-i trimite par avion o scrisoare cu litere cursive, violet. Pe când se afla în Egipt, lucrând la papirusul lui drag,

căznindu-se să smulgă uitării încă o frază, povestește Hillary, Rex făcuse un atac de cord.

I-ai fost foarte drag, scrie Hillary. Semnătura lui cu litere imense, buclate, ocupă jumătate de pagină.

Anotimpurile ticăie unul după altul. Zeno se trezește după-amiaza, se îmbracă în camera înghesuită de la etaj, coboară pe scara scârțâitoare, o trezește pe doamna Boydstun din moțăială. O așază în scaun, îi perie părul, îi aduce masa de seară, o duce în fața jocului de puzzle, îi toarnă cele două degete de Old Forester. Aprinde televizorul. Ia biletul de pe bufet: *carne de vită, ceapă, ruj, dar de data asta să cumperi nuanța aia bună de roșu.* Înainte să plece la serviciu, o duce pe brațe până în pat.

Crize de nervi, programări la medic, tratamente, mai mult de zece drumuri dus-întors la cabinetul specialistului din Boise – îi e alături mereu. Doarme în continuare la etaj, în micul pat de alamă, cu *Compendiul cărților pierdute* și dicționarul Liddell și Scott primite de la Rex îngropate sub birou, într-o cutie de carton. În unele dimineți, când se întoarce acasă de la muncă, trage plugul la marginea drumului și privește lumina care se prelinge în vale și abia se urnește să conducă ultima bucată de drum. În ultimele săptămâni de viață, tusea doamnei Boydstun devine subacvatică, de parcă pieptul i-ar fi plin de apă din lac. Se întreabă dacă-i va împărtăși câteva ultime cuvinte, amintiri cu tatăl lui, vreo dezvăluire despre relația lor, dacă i se va adresa cu „fiule“ sau își va exprima recunoștința pentru anii în care o îngrijise, pentru că-l luase sub tutelă, dacă va da vreun semn că-i înțelege dificultățile, dar spre sfârșit ea nu mai e aproape deloc prezentă: doar morfină, ochi sticloși și un miros care-l readuce în Coreea.

În ziua morții ei, Zeno iese afară, în timp ce asistenta de la centrul de îngrijire dă telefoanele necesare, și aude un susur și un țârâit: apa curgând pe acoperiș, copacii deșteptându-se, rândunelele rotindu-se, munții stârniți, bolborosind, zumzăind, foindu-se. O lume care se topește, plină de zgomot.

Scoate toate draperiile din casă. Dezbracă scaunele de huse, aruncă amestecul parfumat de petale, golește sticlele de bourbon. Ia de pe rafturi toți copilașii de porțelan cu obraji trandafirii, îi îngroapă în cutii, pe care le duce la magazinul de vechituri.

Îl adoptă pe Luther, un câine tărcat, cu bot argintiu, care cântărește treizeci de kilograme, îl aduce până-n fața casei, răstoarnă o conservă de vită și orz într-un castron și se uită la Luther cum o hăpăie. Apoi, câinele își adulmecă noul mediu de parcă nu i-ar veni să creadă ce noroc a dat brusc peste el.

Într-un final, dă la o parte mileul decolorat de pe masa din sufragerie, aduce cutia de carton de la etaj și-și aranjează cărțile pe bătrâna tăblie de nuc,

cu pete circulare.

Își umple o cană cu cafea, desface un bloc nou de hârtie luat de la Lakeport Drug, iar Luther i se încovrigă la picioare și dă drumul unui oftat care durează zece secunde.

Dintre toate nebuniile pe care le facem noi, oamenii, îi spusese la un moment dat Rex, poate că nimic nu e mai umil sau mai nobil decât încercarea de a traduce limbile moarte. Nu știm cum suna limba vechilor greci; abia cartografiem cuvintele lor peste ale noastre; suntem condamnați la eșec de la bun început. Dar încercarea asta, spunea el, strădania de a transporta un lucru peste râu din mâlul istoriei în epoca noastră, în limba noastră – asta e cea mai frumoasă luptă cu morile de vânt.

Zeno își ascute creionul și încearcă iar.

ARGOS

AL 64-LEA AN AL MISIUNII
ZIUA 276 ÎN SEIFUL 1

Konstance

În spatele ei, şirul de maşini rămâne veşnic blocat de-a lungul lacului. Puştii fără chip, în maieuri, rămân la colţ, încremeniţi în mişcare. Dar în faţa ei, câteva obiecte din Atlas se mişcă: cerul de deasupra cutiei în formă de bufniţă, folosită pentru returnarea cărţilor, devine un covor de argint clocotitor, învolburat, din care se rostogolesc fulgi de zăpadă.

Face un pas înainte. Tufişuri de ienupăr crescute alandala se înalţă de-o parte şi de alta a unei alei acoperite de zăpadă, la al cărei capăt îndepărtat licăreşte o casă victoriană ornamentată, delabrată, cu două etaje, zugrăvită într-un albastru deschis. Veranda e într-o rână, hornul pare strâmb; un semn albastru cu DESCHIS licăreşte viu într-o fereastră dinspre stradă.

— Sybil, ce-i asta?

Sybil nu răspunde. Pe un panou parţial îngropat în zăpadă scrie:

Bibliotecă publică

În spatele ei, totul în Lakeport rămâne la fel: static, văratic, încremenit, aşa cum e mereu Atlasul. Dar aici, la colţul dintre Lake şi Park, lângă cutia pentru returnarea cărţilor, e iarnă.

Zăpada se adună pe ienuperi, fulgii îi intră în ochi, vântul aduce un gust de oţel. Înaintând pe alee, îşi aude paşii scârţâind în zăpadă; tălpile ei lasă urme.

Urcă cinci trepte de granit până pe verandă. Pe geamul din partea de sus a uşii e un afiş scris de mâna unui copil:

MÂINE
O SINGURĂ REPREZENTAȚIE
CETATEA CUCULUI-DIN-NORI

Ușa se deschide cu un scârțâit. Chiar în față e un birou pe care sunt lipite inimioare de hârtie roz. Un calendar e fixat la 20 februarie 2020. Pe perete e înrămat un goblen cu mesajul: *Aici se răspunde la întrebări*. O săgeată arată în stânga spre Ficțiune, alta în dreapta spre Nonficțiune.

— Sybil, e cumva un joc?

Nici un răspuns.

Pe monitoare de computer antediluviene, spirale albastru-verzui scormonesc tot mai adânc. Apa care se scurge printr-o dală pătată de pe tavan picură într-o găleată de plastic pe jumătate plină. Pic. Poc. Pic.

— Sybil?

Nimic. Pe *Argos*, Sybil e peste tot, te aude în orice compartiment, la orice oră; de când se știe, lui Konstance nu i s-a întâmplat niciodată s-o strige pe Sybil și să nu primească răspuns. E posibil ca Sybil să nu știe de ea? Să nu știe de existența acelui loc din Atlas?

Cotoarele cărților de pe rafturi emană un miros de hârtie îngălbenită. Deschide palma sub infiltrația din tavan și simte picăturile pe piele.

La jumătatea culoarului central, un semn anunță LITERATURĂ PENTRU COPII, cu o săgeată îndreptată în sus. Cu picioarele tremurându-i, Konstance urcă scările. Sus, palierul e blocat de un perete auriu, pe care sunt scrise următoarele cuvinte, în ceea ce Konstance bănuiește că e greacă veche:

῾Ω ξένε, ὅστις εἶ, ἄνοιξον, ἵνα μάθῃς ἃ θαυμάζεις

Sub inscripție e o ușiță cu boltă. Aerul miroase a liliac, mentă și trandafiri: așa cum mirosea Ferma 4 în cea mai bună și mai înmiresmată zi.

Intră. În față sunt treizeci de scaune pliante deasupra cărora scânteiază nori, iar peretele din capăt e acoperit în întregime de o pictură cu un oraș printre nori, cu păsări rotindu-se în jurul turnurilor sale. Din toate direcțiile se aude susur de apă curgătoare, trosnet de copaci, ciripit de păsări. În mijlocul unei mici scene, în bătaia unei coloane de lumină ce străpunge norii, stă o carte pe un soclu.

Fascinată, Konstance plutește printre scaunele pliante și urcă pe scenă. Cartea e o copie aurie a volumului albastru de pe noptiera tatălui ei din Scheria: orașul din nori, turnurile cu numeroase ferestre, păsările care dau roată. Deasupra orașului scrie *Cucului-din-Nori*. Iar dedesubt: *De Antoniu Diogene. Traducere de Zeno Ninis.*

LAKEPORT, IDAHO

1995–2019

Zeno

Traduce un cânt din *Iliada*, două din *Odysseia*, plus o bucată admirabilă din *Republica* lui Platon. Câte cinci rânduri într-o zi obişnuită, zece într-o zi bună, mâzgălite cu creionul pe coli galbene, cu scrisul lui înflorit, îndesate în cutii sub masa din sufragerie. Uneori consideră că traducerile lui sunt mulţumitoare. De obicei i se par groaznice. Nu le arată nimănui.

Statul îi dă o plăcuţă şi o pensie, Luther, dulăul cu blană tărcată, moare împăcat, iar Zeno adoptă un terier şi-l botează Nestor, regele din Pylos. În fiecare dimineaţă se trezeşte în pătuţul de alamă de la etaj, face cincizeci de flotări, îşi trage în picioare două perechi de şosete Utah Woolen Mills, se încheie la nasturii uneia din cele două cămăşi elegante pe care le are, îşi face nod la una dintre cele patru cravate. Azi cea verde, mâine cea albastră, miercurea cea cu raţe, joi cea cu pinguini. Cafea neagră, terci de ovăz simplu. Apoi pleacă la bibliotecă.

Marian, directoarea bibliotecii, găseşte pe internet filmări cu un profesor de la o universitate din Midwest, înalt de peste doi metri, care predă greacă veche pentru nivel semiavansat, aşa că, aproape în fiecare dimineaţă, Zeno începe lucrul la o masă de lângă cărţile siropoase, tipărite cu litere mari – secţia Dosuri şi Balcoane, cum îi spune Marian – cu nişte căşti mari pe urechi şi volumul tare.

Trecutul îi provoacă dureri de spate la propriu, cu verbele lui care zboară prin întuneric. Mai e şi timpul aorist, care nu e legat de nici un plan temporal şi din cauza căruia s-ar piti într-o debara, pe întuneric. Dar în momentele cele mai bune, în timp ce lucrează la textele străvechi, preţ de un ceas sau două cuvintele pălesc şi prin veacuri răzbat până la el imagini – corăbii care gem de războinici în armură, lumina soarelui împodobind marea, glasurile zeilor

purtate de vânt – și aproape că se simte din nou ca la șase ani, când stătea la foc cu gemenele Cunningham și în același timp plutea cu Ulise în apele Scheriei, auzind vuietul valurilor spărgându-se de stânci.

Într-o dimineață senină de mai a anului 2019, Zeno stă aplecat deasupra foilor lui când noul angajat al lui Marian, Sharif, un bibliotecar care se ocupă de cărțile pentru copii, îl cheamă la recepție. Pe ecranul lui Sharif plutește un titlu: *Străvechi basm antic descoperit cu ajutorul noilor tehnologii într-o carte până acum ilizibilă.*

Articolul vorbește despre o ladă plină cu manuscrise medievale grav deteriorate, depozitate timp de secole la biblioteca ducală din Urbino, apoi mutate la Biblioteca Vaticanului și considerate multă vreme ilizibile. Mai ales un mic codice de piele de capră, vechi de nouă sute de ani, atrăsese în repetate rânduri atenția cercetătorilor, numai că umezeala, mucegaiul și trecerea timpului avuseseră ca efect lipirea paginilor într-o masă solidă, indescifrabilă.

Sharif mărește fotografia care însoțește articolul: un pergament ca o cărămidă neagră, boțită, care nici măcar nu și-a păstrat forma dreptunghiulară.

— Zici că-i o ediție ieftină care a stat o mie de ani într-un veceu, spune el.

— Apoi a zăcut în stradă încă o mie de ani, adaugă Zeno.

În ultimul an, continuă articolul, o echipă de restauratori reușise să reconstituie fragmente din textul original cu ajutorul tehnologiei de scanare multispectrale. Inițial, speculațiile oamenilor de știință explodaseră. Ce-ar fi dacă manuscrisul ar conține o piesă pierdută a lui Eschil, o broșură științifică a lui Arhimede sau o primă evanghelie creștină?

Sau dac-ar fi comedia pierdută *Margites,* atribuită lui Homer?

Numai că echipa revenea cu anunțul că fusese recuperat destul text pentru a conchide că era vorba despre o ficțiune în proză din secolul întâi, intitulată Νεφελοκοκκυγία, scrisă de un autor mai degrabă obscur, Antoniu Diogene.

Νεφέλη, nor; κόκκῡξ, cuc; Zeno recunoaște acel titlu. Dă fuga înapoi la masă, dă la o parte hârtiile împrăștiate, scoate la lumină exemplarul său din *Compendiul* lui Rex. Pagina 29. Articolul 51.

Cetatea Cucului-din-Nori, un basm grecesc pierdut al scriitorului Antoniu Diogene, care relatează călătoria unui păstor către un oraș ceresc, a fost probabil scris la sfârșitul secolului întâi era noastră. Știm dintr-un rezumat bizantin de secol nouă că povestea se deschide cu un scurt prolog în care Diogene se adresează unei nepoate suferinde și declară că n-ar fi inventat acea poveste comică, ci ar fi descoperit-o într-un mormânt din străvechiul oraș Tir, scrisă pe douăzeci și patru de tăblițe de lemn de chiparos. Îmbinând elemente de basm, aventură nebunească, science-fiction și satiră utopică, e prezentat în epitoma lui Fotie ca unul dintre cele mai fascinante romane antice.

Zeno își recapătă suflul. O vede pe Atena alergând prin zăpadă; îl vede pe

Rex, ascuțit și adus de spate din cauza subnutriției, scrijelind versuri cu un cărbune pe o tăbliță. θεοὶ adică zeii, ἐπεκλώσαντο înseamnă torc, ὄλεθρον înseamnă ruină. *Sau și mai bine*, spusese Rex în ziua aceea, în cafenea, *o comedie veche, călătoria vreunui nesăbuit până la capătul pământului și îndărăt. Astea sunt preferatele mele, m-ai înțeles?*

Marian stă în pragul biroului ei, ținând în mână o cană decorată cu pisici desenate.

— O fi pățit ceva? spune Sharif.

— Cred că e fericit, răspunde Marian.

Îl roagă pe Sharif să-i imprime toate articolele despre manuscris pe care le găsește. S-a stabilit că cerneala manuscrisului provine din Constantinopolul secolului zece; Biblioteca Vaticanului a promis că toate filele care conțin text lizibil vor fi digitalizate și accesibile liber. Un profesor din Stuttgart speculează că Diogene ar fi putut fi un Borges al lumii antice, preocupat de chestiuni ca adevăr și intertextualitate, iar scanerele vor scoate la iveală o nouă capodoperă, precursoare a lui *Don Quijote* și a *Călătoriilor lui Gulliver.* Dar o clasicistă din Japonia spune că e posibil ca textul să fie lipsit de însemnătate, că nici unul dintre romanele grecești care s-au păstrat, dacă se pot numi romane, nu se apropie ca valoare literară de poezia și teatrul clasic. Doar pentru că ceva e vechi, scrie ea, asta nu garantează calitatea.

Prima secțiune scanată, numită Fila A, e încărcată în prima zi de vineri a lunii iunie. Sharif o imprimă pe noua imprimantă Ilium donată Bibliotecii, după ce o mărește la douăzeci și opt pe patruzeci și trei de centimetri, și i-o duce lui Zeno la masa lui de la Nonficțiune.

— O să faci tu lumină în așa *ceva*?

Textul e murdar și mâncat de viermi, năpădit de mucegai, iar hifele fungice, timpul și apa au creat împreună un poem plin de lacune. Dar pentru Zeno e magic, literele grecești par să licărească undeva în adâncurile paginii, alb pe negru, un scris de mână mai degrabă spectral. Își amintește când sosise scrisoarea lui Rex, cum la început nu-și îngăduise să creadă că Rex supraviețuise. Uneori, lucrurile pe care le credem pierdute sunt doar ascunse, așteptând să fie redescoperite.

În primele săptămâni ale verii, în timp ce filele scanate curg pe internet, apoi din imprimanta mare a lui Sharif, Zeno e cuprins de euforie. Lumina intensă de iunie se revarsă prin ferestrele bibliotecii peste paginile imprimate; pasajele de început ale poveștii lui Eton i se par drăguțe, caraghioase și traductibile; simte că și-a găsit misiunea, lucrul pe care trebuie neapărat să-l facă înainte să moară. Visează cu ochii deschiși că publică o traducere, o dedică memoriei lui Rex, dă o petrecere; Hillary vine de la Londra cu un alai sofisticat; toată lumea din Lakeport înțelege că e mai mult decât Zeno-cu-

Încetinitorul, fost șofer de plug de zăpadă, actualmente la pensie, tipul cu câinele guraliv și cravatele jerpelite.

Dar de la o zi la alta, entuziasmul îi sleiește. Multe file rămân atât de deteriorate, încât propozițiile se dizolvă în ilizibil înainte să-și dezvăluie înțelesul. În plus, restauratorii declară că la un moment dat în lunga sa istorie, manuscrisul fusese probabil dezmembrat și legat la loc în ordinea greșită, astfel încât succesiunea inițială a evenimentelor din povestea lui Eton nu mai e clară. În iulie începe să i se pară că trudește la unul dintre jocurile de puzzle ale doamnei Boydstun, cu o treime din piese împrăștiate sub aragaz și încă o treime lipsind cu desăvârșire. E prea neexperimentat, prea needucat, prea bătrân; nu-l duce mintea.

Fute-oi, Fetiță, Fătălău, Zero. De ce-i atât de greu să depășim identitățile care ne sunt atribuite în copilărie?

În august, aerul condiționat al bibliotecii se strică. Zeno stă o după-amiază întreagă, cu cămașa leoarcă de sudoare, agonizând în fața unei file deosebit de dificile, cu cel puțin șaizeci la sută dintre cuvinte șterse. Ceva despre o pupăză care-l conduce pe Eton-cioara până la un râu de smântână. Ceva cu un ghimpe de încordare – frământare? neliniște? – pe sub aripi.

Mai mult de-atât nu avansează.

La ora închiderii, își adună cărțile și colile de scris în timp ce Sharif aranjează scaunele, iar Marian stinge luminile. Afară, aerul miroase a fum de incendiu.

— Există profesioniști care lucrează la chestia asta, spune Zeno în timp ce Sharif încuie ușa. Traducători adevărați. Oameni cu diplome șmechere, care chiar au habar de ceea ce fac.

— E posibil, spune Marian. Dar nici unul nu e ca tine.

O barcă de surfing trece huruind pe lac, cu bașii zvâcnind în boxe. O încordare fierbinte, argintie plutește în aer. Se opresc toți trei lângă Isuzu lui Sharif, iar Zeno simte o nălucă furișându-se nevăzută prin căldură. În capătul îndepărtat al lacului, pe muntele unde se schiază, un nor de furtună se aprinde în albastru.

— La spital, înainte să moară, spune Sharif, aprinzându-și o țigară, mamei îi plăcea să spună că speranța e temelia lumii.

— Cine a zis asta?

Sharif dă din umeri.

— Ba zicea că Aristotel, ba că John Wayne. O fi inventat-o ea.

OPTSPREZECE

TOTUL ERA SPLENDID, ŞI TOTUŞI…

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Σ

…penele îmi crescură bogate şi lucioase şi fâlfâiam de colo până colo mâncând tot ce pofteam, zaharicale, friptură, peşte – chiar şi carne de pasăre! Nu simţeam durere, nici foame, [aripile?] nu-mi palpitau niciodată, ghearele nu mă [usturau?].

…privighetorile dădeau concerte [de seară?], păsările cântătoare ciripeau melodii de dragoste în grădini [şi] nimeni nu-mi spunea că-s încet la minte, nătărău sau cap sec şi nimeni nu rostea vorbe crude…

Zburasem atâta cale, le arătasem tuturor că se înşelaseră. Şi totuşi, cum stăteam cocoţat pe balcon şi priveam dincolo de stolurile vesele de păsări, de porţi, de marginile creţe ale norilor, hăt departe, la pământul ca un ghiveci pestriţ, cu oraşe-furnicar şi turme sălbatice şi domestice împrăştiate pe câmpii precum colbul, m-am gândit la prietenii mei, la pătuţul meu, la mioarele pe care le lăsasem de izbelişte. Bătusem atâta cale, totul era splendid, şi totuşi…

…totuşi, un ghimpe de îndoială mă sfredelea sub aripă. Un neastâmpăr de rău prevestitor pâlpâia în…

ARGOS

AL 65-LEA AN AL MISIUNII
ZIUA 325 ÎN SEIFUL 1

Konstance

Au trecut câteva săptămâni de când Konstance a descoperit mica bibliotecă delabrată ascunsă în Atlas. A copiat cu multă migală pe bucăți de sac trei sferturi dintre traducerile lui Zeno Ninis – filele de la Alfa la Sigma – din cartea aurie găsită pe soclu în secția de Literatură pentru Copii. Peste o sută douăzeci de petice acoperite cu scrisul ei tapetează acum podeaua în jurul turnului lui Sybil, toate însuflețite de amintirile nopților petrecute la Ferma 4, ascultând vocea tatălui ei.

> …m-am uns din cap până-n picioare cu alifia aleasă de Palaestra, am luat trei gâturi de tămâie…
>
> …Pește neghiob, chiar dacă ți-ar crește aripi, tot n-ai putea zbura într-un loc care nu există...
>
> …cel ce știe tot ce-au scris vreodat' învățații, atâta știe – că încă nu știe nimic.

E seară și stă pe marginea patului, murdară de cerneală și epuizată, în luminile care devin plumburii. Sunt orele cele mai dificile, când Lumina se pierde în NeLumină. De fiecare dată o frapează liniștea care domnește în afara seifului, unde se teme că de luni întregi nu mai există nici o urmă de viață, și liniștea care se așterne mai departe, dincolo de pereții *Argos*-ului, în depărtări de necuprins pentru om. Se ghemuiește pe-o parte și-și trage pătura sub bărbie.

Deja te culci, Konstance? Dar n-ai mai mâncat de dimineață.

— Mănânc, dacă deschizi ușa.

După cum știi, încă n-am reușit să stabilesc dacă mai există contagiune în afara seifului. Cum am conchis că aici ești în siguranță, trebuie să țin ușa încuiată.

— Pare destul de periculos și aici. Dacă deschizi ușa, mănânc. Dacă nu, o să mor de foame.

Mă doare când vorbești așa.

— Nu poate să te doară, Sybil. Ești doar o mână de fire într-un tub.

Corpul tău are nevoie de hrană, Konstance. Gândește-te ce-ți place mai mult să…

Konstance își astupă urechile. Avem de toate la bord, spuneau oamenii mari, pentru orice nevoie. Și ce ne depășește pe noi o să rezolve Sybil. Dar era doar o poveste pe care o spuneau ca să se îmbărbăteze. Sybil știe tot, și totuși nu știe nimic. Konstance ia desenul ei cu orașul din nori și atinge cu degetul cerneala uscată. De ce și-o fi închipuit că dacă reconstituie acea carte veche, o ușă i se va deschide? Cine s-o citească? După moartea ei, n-o să stea acolo, necitită, o infinitate de veacuri?

Mă destram, își spune ea, mă dezlipesc. Sunt o nebună înaintând pe o bandă de alergare, rătăcind prin năluca unei planete aflate la zece trilioane de kilometri în urma mea, căutând răspunsuri care nu există.

De sub piatra de moară a minții ei se ivește taică-său, careși culege din păr o frunză moartă și zâmbește. *Dar asta-i toată frumusețea cu nebunii*, spune el, *că nu știu niciodată când să se lase păgubași. Bunica ta spunea asta*.

Se cațără iar în Premergător, atinge Viziera, se duce glonț la o masă din Bibliotecă. Scrie pe o bucată de hârtie: *Care au fost cei cinci copii salvați de Zeno Ninis la Biblioteca Publică din Lakeport pe 20 februarie 2020?*

LAKEPORT, IDAHO

AUGUST 2019

Zeno

La sfârșit de august, două incendii de pădure izbucnite în Oregon mistuie un milion de pogoane fiecare, iar fumul ia cu asalt Lakeport. Cerul capătă culoarea masticului, și oricine se încumetă afară se întoarce mirosind ca un foc de tabără. Restaurantele își închid terasele, nunțile se mută înăuntru, sunt anulate activitățile sportive pentru copii – aerul e considerat prea periculos pentru ca cei mici să se joace afară.

Imediat după orele de școală, biblioteca se umple de copii care n-au unde să se ducă în altă parte. Zeno stă la masa lui, printre mormane de foi și bilețele cu notițe, chinuindu-se cu traducerea. Lângă el, pe podea, o fetiță roșcată, cu pantaloni scurți și cizme de cauciuc, face baloane de gumă în timp ce răsfoiește cărți de grădinărit. La câțiva pași, un puști cu pieptul lat și o coamă leonină de păr blond apasă cu genunchiul pe robinetul automatului de apă și se udă pe cap cu amândouă mâinile.

Zeno închide ochii: o durere de cap îi dă târcoale. Când îi deschide, în fața lui stă Marian.

— Unu, spune ea, incendiile astea mi-au transformat locul de muncă într-un bâlci de plozi. Doi, aerul condiționat de la etaj scoate un zgomot de zici că i-a îndesat careva pe gât un sendviș metalic. Trei, Sharif s-a dus la Bergesen să cumpere altul, așa că sus mă așteaptă vreo douăzeci de drăcușori turbați de la excesul de zahăr.

Ca la un semnal, un băiețel coboară scara din spatele ei ca pe un derdeluș într-un fotoliu puf ponosit, aterizând pe genunchi, apoi ridică ochii la ea și rânjește.

— Patru, din câte-mi dau seama, de-o săptămână îți bați capul cum să-i spui păstorului tău bețivan – „analfabet“, „umil“ sau „ignorant“. Vreo câteva

ore o s-avem aici niște copii de clasa a cincea, Zeno. Cinci, mai exact. Mă ajuți?

— Să știi că „umil“ și „ignorant“ sunt foarte diferite…

— Arată-le cu ce te ocupi. Sau fă un truc de magie, ceva. Te rog.

Până să ticluiască o scuză, Marian ia pe sus copilul ud leoarcă de la automatul de apă și-l aduce la masa lui.

— Alex Hess, dânsul e domnul Zeno Ninis. Domnul Ninis o să-ți arate ceva mișto.

Băiatul ia unul dintre facsimilele de pe masă, și vreo zece coli cu notițele lui Zeno cad pe mochetă ca niște păsări rănite.

— Ce-i ăsta? Scris de extratereștri?

— Zici că-i pe rusește, spune roșcata cu cizmele, venind și ea la masă.

— E greacă, spune Marian, îmboldind alt băiat și încă două fete spre masa lui Zeno. O poveste foarte veche. E cu vrăjitori în burta unor balene, cu niște bufnițe-străjeri care cer răspuns la ghicitori și cu un oraș în nori unde se îndeplinesc toate dorințele, ba chiar și cu niște pescari – Marian coboară tonul, privind dramatic peste umăr – cu penisuri cât copacii.

Două dintre fetițe chicotesc. Alex Hess rânjește superior. Picături de apă i se scurg din păr pe pagină.

După douăzeci de minute, cinci copii stau în cerc în jurul mesei lui Zeno, studiind fiecare câte un facsimil. O fetiță care pare să fi fost tunsă cu foarfeca de grădină ridică mâna, apoi începe imediat să vorbească.

— Deci ziceți că băiatu’ ăsta, Ethan, are aventurile astea demente…

— Eton.

— Mai bine Ethan, spune Alex Hess. Mai ușor.

— Și povestea lui a fost scrisă acum un catralion de ani, pe douăzeci și patru de tăblițe de lemn, care sunt îngropate odată cu el când moare, da? Și după mai multe secole, Dio-Gigi ăsta le descoperă într-un cimitir, da? Și copiază toată treaba pe, gen, sute de bucăți de hârtie…

— Papirus.

— Și le trimite cu poșta lu’ nepoata lui care moare, cum ar veni?

— Exact, spune Zeno, uluit, încântat și în același timp iritat. Deși ar trebui să ținem cont că pe atunci nu exista, practic, poștă, ca acum. Admițând că a existat o nepoată, atunci probabil că Diogene a încredințat pergamentele unui prieten de nădejde, care…

— Dup-aia s-a mai făcut o copie după copie în Constan-cum-îi-zice, care copie s-a pierdut alte catralioane de ani, numai că tocmai ce-a fost regăsită în Italia, dar e tot o mare varză, că lipsesc o grămadă de cuvinte, nu?

— Ai înțeles perfect.

Un băiat plăpând pe nume Christopher se foiește pe scaun.

— Deci, e supergreu să scrieți în engleză textul ăsta vechi, că n-aveți

decât niște bucăți de poveste și nici măcar nu știți în ce ordine trebuie aranjate?

Roșcata Rachel întoarce copia ei pe toate fețele.

— Și bucățile pe care le aveți arată de zici că le-a mânjit un idiot cu Nutella.

— Exact.

— Da', gen, de ce? întreabă Christopher.

Toți copiii îl privesc: Alex, Rachel, micul Christopher, Olivia, fetița tunsă cu foarfeca de grădină, și o fată tăcută, cu ochi căprui, ten cafeniu, haine maro și păr negru tăciune, pe care o cheamă Natalie.

— Ați văzut vreodată filme cu supereroi? spune Zeno. În care eroul o tot încasează și mereu ai senzația că…

— Sau eroina, spune Olivia.

— …sau eroina, și ai senzația că n-o s-o scoată la capăt? Și fragmentele astea sunt tot niște supereroi. Încercați să vă imaginați bătăliile fabuloase cărora le-au supraviețuit în ultimii două mii de ani: inundații, incendii, cutremure, guverne răsturnate, hoți, barbari, fanatici și cine știe câte și mai câte? Știm că o copie a acestui text a reușit cumva să ajungă la un copist din Constantinopol cu nouă sau zece secole după ce a fost scris, dar nu știm despre el decât că…

— Sau despre ea, spune Olivia.

— …are un scris ordonat, ușor înclinat spre stânga. Dar acum, puținii oameni care pot descifra scrierea asta veche au ocazia de a-i readuce la viață pe acești supereroi, ca să se mai războiască, poate, încă niște zeci de ani. Uitarea ne pândește mereu, să știți. Deci faptul că țineți în mână ceva care i-a supraviețuit atâta vreme…

Zeno se șterge la ochi, jenat.

Rachel atinge cu degetele rândurile șterse din fața ei.

— Ca Ethan.

— Eton, spune Olivia.

— Nebunul de care ne ziceați. Din poveste. Chiar dacă greșește mereu drumul, se tot transformă aiurea, nu abandonează niciodată.

Zeno o privește, în minte deschizându-i-se sensuri noi.

— Mai spuneți-ne de pescarii cu penisurile cât copacii, spune Alex.

În seara acelei zile, la cină, cu Nestor, regele din Pylos încovrigat la picioare, Zeno își desfășoară fișele. Stângăciile primelor încercări îi sar în ochi la fiecare rând. Fusese prea preocupat să recunoască aluziile inteligente, să ocolească recifele sintactice, să redea perfect fiecare cuvânt. Dar comedia asta veche, oricare i-ar fi fost natura, nu era nici cuviincioasă, nici elevată, nici nu se sinchisea de perfecțiune. Era o poveste scrisă pentru a alina o fată muribundă. Toate acele comentarii academice pe care singur și le băgase pe

gât – *Diogene scrisese o comedie fără pretenții, sau o metaficțiune sofisticată?* –, toate acele dezbateri erau bune de aruncat pe geam când aveai de-a face cu cinci puști de clasa a cincea care miroseau a gumă de mestecat, șosete transpirate și fum de la incendiile de pădure. Diogene, oricine o fi fost, încercase în primul rând să creeze un angrenaj captivant, o evadare din capcană.

Se simte eliberat de o grea povară. Își face cafea, desface un bloc nou de coli de scris și-și pune Fila B în față. *Cuvânt, lipsă, cuvântcuvântcuvânt, lipsă, lipsă, cuvânt* – sunt doar niște însemne pe pielea unei capre moarte de mult. Dar sub ele se cristalizează ceva.

> Sunt Eton, un păstor modest din Arcadia, și am să vă spun o poveste atât de gogonată, atât de incredibilă, că nu veți crede nici o iotă – și totuși, e adevărată. Căci eu, minte de găină, netot, cum îmi spuneau – da, eu, Eton cel încet la minte, nătărău, cap sec – am călătorit la vremea mea până la capătul pământului și mai departe…

ARGOS

AL 65-LEA AN AL MISIUNII
ZILELE 325–340 ÎN SEIFUL 1

Konstance

Peticul de hârtie aterizează pe masă.

Christopher Dee
Olivia Ott
Alex Hess
Natalie Hernandez
Rachel Wilson

Unul dintre copiii luați ostatici la Biblioteca Publică din Lakeport pe 20 februarie 2020 fusese Rachel Wilson. Străbunica ei. Iată ce căuta cartea tradusă de Zeno pe noptiera tatălui ei. Bunica lui jucase în piesă.

Dacă Zeno Ninis n-ar fi salvat-o pe Rachel Wilson pe 20 februarie 2020, atunci tatăl ei nu s-ar mai fi născut. Nu s-ar mai fi înrolat pe *Argos*. Konstance n-ar mai fi existat.

Bătusem atâta cale, totul era splendid, și totuși…

Cine era Rachel Wilson, câți ani trăise și ce simțea de fiecare dată când privea cartea aceea tradusă de Zeno Ninis? Stătea vreodată în serile vântoase din Nannup împreună cu tatăl lui Konstance, citindu-i din povestea lui Eton? Konstance se ridică și dă ocol de câteva ori mesei din atriu, convinsă acum că-i mai scapă ceva. Ceva ascuns chiar sub nasul ei. Încă ceva ce Sybil nu știe. Cheamă Atlasul de pe raftul lui. Merge mai întâi în Lagos, în piațeta centrală de lângă golf, unde hoteluri albe, strălucitoare, se înalță deasupra ei pe trei laturi și patruzeci de cocotieri cresc în ghivece cu model tablă de șah. *Bine ați venit la Noul Intercontinental*, spune panoul.

Konstance se tot învârtește prin soarele nigerian neclintit. Vechea senzație îi dă târcoale, măcinând undeva în dosul minții: ceva nu e în regulă. Urmele de pe trunchiurile palmierilor, tecile uscate ale frunzelor încă agățate de ramuri, cocotierii care se înalță sus, deasupra ei, și cei răsturnați în ghivece: își dă seama că nici o nucă de cocos nu are cei trei pori de germinație, așa cum îi arătase tatăl ei. Doi ochi și o gură, fața unui mic marinar care face ocolul pământului fluierând – nimic din toate astea.

Copacii sunt creați pe computer. Nu sunt reali.

Își amintește de doamna Flowers, la poalele zidului lui Teodosie din Constantinopol. De vorbele ei: *Drăguță, dacă umbli pe-aici o vreme, înveți niște secrete.*

La douăzeci de pași, bicicleta unui vânzător ambulant, cu un cărucior alb în fața ghidonului, stă sprijinită de un ghiveci. Pe cărucior sunt desenate bufnițe care țin cornete de înghețată. În lada deschisă, vreo zece doze de suc lucesc pe un pat de gheață. Gheața licărește; ai zice că bufnițele desenate fac cu ochiul. Așa era și doza de la biblioteca din Lakeport, mai vie decât tot restul din jur.

Întinde mâna după un suc și, în loc de aer, atinge cu vârfurile degetelor ceva solid, rece și ud. Când scoate băutura din gheață, o mie de ferestre ale hotelurilor din jur se fac țăndări în liniște. Dalele piațetei dispar una câte una, falșii palmieri se evaporă.

În jurul ei apar siluete, oameni care stau jos sau în picioare, dar nu într-o piațetă umbroasă dintr-un oraș, ci pe un trotuar crăpat și mizerabil: unii fără cămăși, și mai mulți desculți, niște schelete vii, unii mai mult ascunși în corturi improvizate din prelate albastre, așa că nu li se văd decât gambele și tălpile încrustate cu pământ.

Cauciucuri vechi. Gunoi. Mâzgă. Câțiva bărbați stau pe niște bidoane de plastic care conținuseră pe vremuri o băutură numită SunShineSix, o femeie flutură un sac de orez gol, vreo zece copii emaciați stau ghemuiți pe un petic de pământ prăfos. Nimic nu se mișcă așa cum se mișcaseră lucrurile după ce pusese mâna pe cutia pentru cărți din fața vechii librării din Lakeport; oamenii sunt doar niște imagini statice și trece cu mâinile prin ei ca prin umbre.

Se apleacă, încearcă să descifreze petele neclare de pe chipurile copiilor. Ce se întâmplă cu ei? De ce s-au ascuns?

Se întoarce apoi pe pista de jogging de la periferia Mumbaiului, pe care o descoperise în urmă cu un an, unde verdele închis al manglierilor se desfășoară pe lângă ea ca un zid sinistru. Se tot perindă pe lângă parapet, opt sute de metri în sus, opt sute de metri în jos, până când o găsește: o mică bufniță pictată pe trotuar. Atinge bufnița, manglierii se fac nevăzuți și un zid de apă brun-roșiatică, plină de moloz și de gunoaie, țâșnește peste tot. Spulberă oamenii, inundă aleea, se înalță pe laturile blocurilor de locuințe. La balcoanele de la etajul al doilea sunt legate bărci; o femeie a încremenit pe

capota unei maşini scufundate, cerând ajutor cu mâinile ridicate, cu ţipătul de pe chip înceţoşat.

Cu o senzaţie de greaţă, dârdâind, Konstance şopteşte:

— Nannup.

Se desprinde de sol; Pământul pivotează, se răstoarnă, iar ea cade. Un orăşel australian de crescători de vite, odinioară pitoresc. Pe panourile şterse, suspendate deasupra şoselei, se poate citi:

FĂ-ŢI DATORIA
ÎNVINGE ZIUA ZERO
TE DESCURCI CU 10 LITRI PE ZI

În faţa instituţiei publice, la umbra palmierilor-varză, begoniile se înalţă vioaie în ghivecele lor. Iarba e la fel de verde cum o ştie: un verde mai intens cu cinci tonuri decât orice altceva de pe o rază de cincizeci de kilometri. Fântâna sclipeşte; copacii cu flori viu colorate se înalţă mândri. Dar, la fel ca în piaţeta din Lagos sau pe aleea de jogging de lângă Mumbai, ceva nu e în regulă.

Konstance face de trei ori turul zonei până când o vede, pe o uşă laterală a clădirii: o bufniţă-graffiti, cu un lanţ de aur la gât şi o coroană strâmbă pe cap.

O atinge. Iarba se pârleşte, copacii sunt spulberaţi, vopseaua de pe clădirea publică se scorojeşte, iar apa din fântână se evaporă. O remorcă de tractor cu un rezervor de douăzeci de mii de litri se materializează licărind, cu un brâu de bărbaţi înarmaţi în jur, iar ceva mai departe, la orizont, se desfăşoară un şir de vehicule prăfuite.

Sute de oameni cu bidoane şi sticle goale în mâini forţează o baricadă zăbrelită. Camerele Atlasului au surprins un bărbat cu o macetă sărind peste barieră, cu gura deschisă; un soldat tocmai a deschis focul; mai multe persoane s-au aruncat la pământ.

Lângă robinetul camionului cu apă, doi bărbaţi trag de acelaşi bidon cu plastic, cu fiecare tendon al braţului reliefându-se. În masa de oameni care se înghesuie la baricadă, Konstance vede mame şi bunici cu bebeluşi în braţe.

Iată. Iată de ce plecase tatăl ei.

Când coboară din Premergător, în seif s-a făcut Lumină. Konstance se târăşte fără vlagă printre peticele de sac, debranşează furtunul cu apă de la imprimanta alimentară şi şi-l bagă în gură. Îi tremură mâinile. Şosetele i s-au dezintegrat până la urmă, găurile unindu-se într-una singură, şi două degete de la picioare îi sângerează.

Ai mers unsprezece kilometri, Konstance, spune Sybil. *Dacă nu dormi şi*

nu mănânci o masă ca lumea, îți restricționez accesul la Bibliotecă.

— Așa o să fac, o să mănânc, o să mă odihnesc. Promit.

Își amintește de o zi în care tatăl ei muncea printre plantele lui, ajustând sistemul de irigare, apoi lăsând apa să-i împroaște dosul mâinii.

— De foame, spusese el, iar ei i se păruse că nu vorbea cu ea, ci cu plantele, de foame mai uiți după o vreme. Dar setea? Cu cât ți-e mai sete, cu atât mai mult te gândești la ea.

Konstance se așază pe podea, își examinează un deget însângerat de la picior și-și amintește de poveștile maică-sii despre Elliot Fischenbacher Nebunul, băiatul care rătăcise prin Atlas până când îl lăsaseră picioarele, dar și mintea. Care încercase să spintece învelișul *Argos*-ului, primejduind totul și pe toată lumea. Care pusese deoparte suficiente Hipnopicături ca să și curme viața.

Mănâncă, se spală pe față, își descâlcește părul cu peria, își face lecțiile de gramatică și fizică, nu-i iese din cuvânt lui Sybil. Atriul Bibliotecii pare luminos și senin. Podeaua de marmură lucește ca și cum ar fi fost șlefuită în absența ei.

După ce-și termină lecțiile, se așază la o masă, iar cățelușul doamnei Flowers i se ghemuiește la picioare. Cu degete tremurătoare, Konstance scrie: *Cum a fost construit Argos?*

Din teancurile de cărți, registre și grafice care se rotesc în jurul mesei, alege toate documentele sponsorizate de Corporația Ilium: broșuri lucioase despre tehnologia de propulsie nucleară, analize de materiale, gravitație artificială, schițe ale compartimentelor, tabele cu capacitatea de transport, planuri pentru sistemele de tratare a apei, diagrame cu imprimantele alimentare, imagini cu modulele navei pregătite pentru asamblare pe orbita joasă a Pământului, sute de manuale în care se explică în detaliu cum echipajul va fi ales pe sprânceană, transportat, carantinat, antrenat timp de șase luni, apoi sedat pentru lansare.

De la un ceas la altul, mormanul de documente scade. Konstance nu găsește nici un raport independent care să evalueze fezabilitatea construirii unei arce interstelare în spațiu și deplasarea ei cu o viteză suficient de mare pentru a ajunge pe Beta Oph2 în 592 de ani. De fiecare dată când un autor începe să se întrebe dacă tehnologiile sunt puse la punct, dacă sistemele termice vor fi adecvate, cum va fi protejat un echipaj uman de expunerea prelungită la radiații în spațiul îndepărtat, cum va fi simulată gravitația, dacă por fi acoperite costurile sau dacă legile fizicii îngăduie o astfel de misiune, documentele tac. Lucrări academice întrerupte la jumătatea unei fraze. Numere de capitole care sar de la doi la șase sau de la patru la nouă, fără nimic între ele.

Pentru prima oară de la Ziua Bibliotecii, Konstance comandă catalogul

exoplanetelor cunoscute de pe raftul lui. Pagini peste pagini și rânduri peste rânduri de lumi cunoscute în afara Pământului, versiunile lor miniaturale rotindu-se pe pagini: roz, cafenii, maro, albastre. Urmărește în jos cu degetul până ajunge la Beta Oph2, care se rotește încetișor pe loc. Verde. Negru. Verde. Negru.

$4{,}0113 \times 10^{13}$ kilometri. 4,24 de ani-lumină.

Konstance privește în jur în atriul cu ecou, cu senzația că e străbătut de milioane de fisuri subțirele, invizibile. Ia o bucată de hârtie. Scrie: *Unde s-a adunat echipajul de pe* Argos înainte de lansare?

O singură bucată de hârtie coboară din cer:

Qaanaaq

În Atlas, coboară încetișor pe coasta de nord a Groenlandei: trei mii de metri, două mii. Qaanaaq e un sat-port fără copaci, prins între mare și sute de kilometri de morene sedimentate. Căsuțe pitorești – multe surpate, fiind construite pe permafrost – au fost zugrăvite în verde, albastru intens, galben mușchi, cu rame albe la ferestre. Pe țărm, printre stânci, se află un port, câteva docuri, câteva bărci și o harababură de echipamente de construcție.

Îi ia câteva zile să-i dea de cap. Doarme, mănâncă, își face docilă lecțiile cu Sybil, apoi se pune pe căutat și tot caută, cutreierând în cerc împrejurimile Qaanaaq-ului, până la mare. În sfârșit, undeva în Baffin Bay, la treisprezece kilometri de oraș, pe o insulă stearpă, toată numai stânci și licheni, un loc care probabil că în urmă cu un deceniu sau două era încă sub ghețuri, o găsește: o casă roșie solitară, care arată ca o magazie desenată de un copil, cu un steag alb în față. La piciorul steagului e o mică bufniță de lemn care abia dacă-i ajunge până la coapsă, cu o expresie adormită.

Konstance se apropie, o atinge, iar ochii i se deschid.

Stâlpi lungi de beton se înșiră până în mare. Un gard înalt de patru metri și jumătate, cu sârmă ghimpată în vârf, crește din pământ în spatele căsuței roșii, acoperind întreaga circumferință a insulei.

Intrarea interzisă, scrie pe panou în patru limbi. *Proprietatea Corporației Ilium. Nu intrați.*

Dincolo de gard se întinde un vast complex industrial: macarale, remorci, camioane, munți de materiale de construcție printre stânci. Merge pe lângă gard cât îi permite softul, apoi se ridică și sare peste el. Vede camioane cu ciment, siluete cu măști de protecție, un drum cu pietriș: în centrul complexului e o structură albă gigantică, circulară, pe jumătate construită, fără geamuri.

Echipajul ales pe sprânceană, transportat, carantinat, antrenat timp de șase luni, sedat pentru lansare.

Construiesc ceea ce va deveni *Argos*. Dar nu există rachete, nici rampă de lansare. Nava n-a fost asamblată în module în spațiu: nici n-a plecat vreodată

în spațiu. E pe Pământ.

Privește trecutul, imagini surprinse în urmă cu șapte decenii, apoi șterse din Altas de Corporația Ilium. Dar se privește și pe sine. Casa ei. Atâția ani. Duce mâna la Vizieră, coboară din Premergător, cuprinsă de o vâltoare lăuntrică.

A fost plăcut la plimbare, Konstance? întreabă Sybil.

NOUĂSPREZECE

ETON ÎNSEAMNĂ FLACĂRĂ

Cetatea Cucului-din-Nori de Anonius Diogene, Fila T

…zis-am: „De ce-or [părea?] ceilalți mulțumiți să zboare de colo până colo, să cânte și să mănânce zi de zi, scăldați de zefirul cald, avântându-se pe lângă turnuri, și eu port în mine această [boală?]…“

…pupăzoiul, vice-subsecretarul viceregelui de la Aprovizionare și Încartiruire, înghiți un plisc doldora de sardine și-și sumeți creasta de pene.

— În clipa asta vorbești exact ca un om, spuse el.

— Nu sunt om, domnule, vai de capul meu, nu mă luați în râs. Sunt doar o biată cioară, păi nu vă uitați la mine.

— Ei, îți dau eu o idee, zise el, ca să te lepezi de această [molimă fatală a neastâmpărului?], mergi dumneata la palatul din [centru?]…

…acolo e o grădină cum nu e alta mai strălucitoare și mai verde, iar în ea, zeița păstrează o carte ce cuprinde [toată cunoașterea zeilor]. Acolo ai putea găsi taman ceea ce…

LAKEPORT, IDAHO

AUGUST 2019–FEBRUARIE 2020

Seymour

Conform instrucțiunilor, trebuie să folosească browserul Tor ca să descarce o platformă sigură de comunicare, numită Pryva-C. Trebuie să-i facă mai multe actualizări ca să funcționeze. Abia după câteva zile primește un răspuns.

MATHILDA: ms de contact scz de întârziere da tb
SEEMORE6: eşti cu episcopul? în tabăra lui?

MATHILDA: să verific
MATHILDA: k nu eşti cu autorităţile
SEEMORE6: nu jur
SEEMORE6: vreau s v ajut la luptă
MATHILDA: eu mă ocup de tn
SEEMORE6: vreau să distrug sistemul

La sfârşitul verii, un uragan spulberă două insule din Caraibe, seceta sleiește Somalia, temperatura medie lunară la nivel global înregistrează un nou record. Un raport interguvernamental anunță că temperatura în oceane a crescut de patru ori mai repede decât se preconiza, iar fumul de la două megaincendii diferite din Oregon e purtat de curenții estici până în Lakeport, unde se adună în forme care lui Seymour, care le vede pe tabletă, îi amintesc mult de niște vârtejuri.

N-o mai văzuse pe Janet de când spărsese parbrizul rulotei din port și fugise. Din câte-și putea da seama, ea nu chemase poliția; dacă poliția o contactase, probabil că nu le dăduse numele lui. Toată vara evită biblioteca,

evită zona comercială, lucrează la patinoar, făcând curat în vestiare și cărând sucuri, cu gluga hanoracului bine trasă pe cap. În rest, nu iese din camera lui.

MATHILDA: cică sunt 80 de morți la inundații da nu socotesc și câți sunt deprimați, câți au șoc posttraumatic, câți n-au $ să se mute, câți o să moară de la mucegai, câți
SEEMORE6: stai care inundații
MATHILDA: o să moară de inimă rea
SEEMORE6: e f nasol azi cu fumul la noi
MATHILDA: în viitor o să privească în urmă și o să se mire cum trăiam noi
SEEMORE6: da nu noi? tu și cu mn?
MATHILDA: că suntem lasă-mă să te las
SEEMORE6: nu și războinicii?

În septembrie, recuperatorii o sună pe Bunny de trei ori pe zi. Turiștii care ar fi venit de Ziua Muncii renunță din cauza aerului toxic; portul e practic pustiu, restaurantele, goale, la Pig N' Pancake, nimeni nu mai lasă bacșiș, iar Bunny nu găsește alt loc de muncă după ce Aspen Leaf se închide.

O rotiță din mintea lui Seymour s-a blocat: nu mai poate vedea planeta altfel decât pe moarte, și pe toți cei din jur, complici la crimă. Oamenii din locuințele Eden's Gate își umplu tomberoanele, conduc SUV-uri între cele două case pe care le dețin, ascultă muzică la boxe Bluetooth și se consideră oameni de ispravă, care duc vieți onorabile, decente, trăind așa-zisul vis – de parcă America ar fi un eden unde fiecare suflet se bucură în mod egal de grația binevoitoare a Domnului. Când de fapt participă la o schemă piramidală care-i devorează pe toți cei de pe treapta de jos, cei ca mama lui. Și pentru asta se felicită între ei cu toții.

MATHILDA: scz de întârziere folosim computerele doar noaptea după ce ne terminăm treburile
SEEMORE6: ce treburi
MATHILDA: semănăm curățăm tăiem cărăm culegem pregătim murături
SEEMORE6: legume?
MATHILDA: da superproaspete
SEEMORE6: nu prea le am cu legumele

MATHILDA: în seara asta toți copacii sunt drepți și mândri în tabără ce frumos
MATHILDA: cerul violet ca vânăta
SEEMORE6: tot legumă
MATHILDA: ha ce haios ești

SEEMORE6: unde dormiți? corturi
MATHILDA: corturi da și cabane barăci
MATHILDA: …
SEEMORE6: mai ești
MATHILDA: cică mai am voie 10 min în plus
MATHILDA: pentru că ești special ești important ai potențial

SEEMORE6: eu?
MATHILDA: da nu doar pentru ei pentru mine
MATHILDA: pentru noi toți
SEEMORE6: …
MATHILDA: noapte păsări zburând peste seră pârâul susură burtica plină ce bn e
SEEMORE6: aș vrea să fiu acolo
MATHILDA: o să-ți placă până și legumele ha ha
MATHILDA: avem dușuri cameră de relax depozit de arme plus că paturile sunt confortabile
SEEMORE6: paturi adevărate sau saci de dormit
MATHILDA: și și
SEEMORE6: băieții într-o parte și fetele în altă parte?
MATHILDA: cum vrem noi nu suntem de modă veche
MATHILDA: o să vezi
MATHILDA: după ce-ți termini misiunea

În timpul orelor, imagini din tabăra Episcopului îi joacă în fața ochilor. Corturi albe sub copaci negri, mitraliere postate în vârful unor baricade, grădini și sere, panouri solare, bărbați și femei în salopete de lucru intonând cântece, spunând povești, fabricanți de licori misterioase pregătind elixiruri sănătoase din plante de pădure. Imaginația i se întoarce mereu la Mathilda: încheieturile ei, părul, îmbinarea coapselor. Apare pe o alee, cu două coșuri cu fructe de pădure; e blondă, e japoneză, sârboaică, e o scufundătoare din Fiji cu cartușiere încrucișate peste sâni.

MATHILDA: o să t simți mult mai bine când o să iei atitudine
SEEMORE6: toate fetele de-aici sunt pe dinafară
SEEMORE6: nici una nu mă înțelege
MATHILDA: să vezi ce puternic te simți
SEEMORE6: nici una nu e ca tn

Se documentează: *Maht* înseamnă forță, *Hild* înseamnă bătălie, *Mathilda* înseamnă forță în bătălie, iar din acel moment, Mathilda devine un vânător înalt de doi metri și jumătate, străbătând neauzit o pădure. Stă întins în pat, cu

marginea tabletei caldă în poală; Mathilda se apleacă și intră în camera lui, își reazămă arcul de ușă. Cu o centură de bougainvillea, cu trandafiri în păr, acoperă lumina lămpii și-i strecoară o mână frunzoasă între picioare.

Zeno

Până la jumătatea lui septembrie, Alex, Rachel, Olivia, Natalie și Christopher hotărăsc să transforme fragmentele din *Cetatea Cucului-din-Nori* într-o piesă, pe care s-o joace îmbrăcați în costume. Plouă, fumul se risipește, calitatea aerului se îmbunătățește, dar copiii vin în continuare la bibliotecă marți și joi, după școală, și se adună în jurul mesei lui. Își dă seama că acești copii nu joacă volei la club, nu fac meditații la matematică și nici nu-i așteaptă vreo barcă în port. Părinții Oliviei administrează o biserică; tatăl lui Alex își caută de lucru în Boise, părinții lui Natalie lucrează zi și noapte într-un restaurant, Christopher mai are cinci frați, iar Rachel e în vizită în SUA pentru un an, în timp ce tatăl ei australian se ocupă de ceva legat de combaterea incendiilor la administrația din Idaho.

Zeno are de învăţat în fiecare minut petrecut cu ei. La începutul verii, nu se putea gândi decât la tot ceea ce nu știa, la cât din textul lui Diogene se pierduse. Între timp însă și-a dat seama că nu trebuie să studieze fiecare detaliu cunoscut despre păstoritul în Grecia Antică sau să stăpânească toate expresiile idiomatice ale celei de-a Doua Mișcări Sofiste. Îi sunt de-ajuns sugestiile de poveste oferite de ceea ce s-a păstrat în file, iar de restul se ocupă imaginația copiilor.

Pentru prima oară de zeci de ani, poate din perioada petrecută cu Rex în Lagărul Cinci, când stăteau genunchi lângă genunchi la foc, în bucătăria din șopron, se simte cu adevărat treaz, ca și cum și-ar fi smuls draperiile de la ferestrele minții: ceea ce vrea să facă e chiar acolo, în fața lui.

Într-o zi de marți din octombrie, toți cei cinci copii de clasa a cincea stau așezați la măsuța lui din bibliotecă. Christopher și Alex înfulecă gogoși dintr-o cutie scoasă de Marian de cine știe unde; Rachel, slabă ca un țâr în blugii și cizmele ei, stă aplecată deasupra unei coli de hârtie, scriind în grabă, ștergând, apoi scriind iar. Natalie, căreia în primele trei săptămâni abia i se auzise vocea, vorbește acum fără oprire.

— Deci, după toată călătoria asta, spune ea, Eton răspunde la ghicitoare, intră pe poartă, bea din râurile de vin și smântână, mănâncă mere și piersici, ba chiar și prăjituri cu miere, ce-or mai fi și alea, și vremea e mereu frumoasă, nimeni nu se poartă răutăcios cu el, dar el tot nefericit e?

Alex morfolește încă o gogoașă.

— Da, zici că-i nebun.

— Știți care-i chestia? spune Christopher. Dac-ar fi a mea Cetatea Cucului-din-Nori? În loc de râuri de vin, ar fi de bere de ghimbir. Și aș avea bomboane în loc de fructe.

— O grămadă de bomboane, spune Alex.

— Un infinit de Starburst, spune Christopher.

— Un infinit de Kit Kat.

— Dac-ar fi a mea Cetatea Cucului-din-Nori? zice Natalie. Animalele ar fi tratate la fel ca oamenii.

— Și n-ar exista teme, spune Alex. Și nici amigdalită.

— Dar știți *Cartea Vrăjită Super-Extra-Tare cu De Toate*, aia din mijlocul grădinii? Pe ea aș păstra-o la mine în Cetatea Cucului-din-Nori. Ca să citești, gen, cinci minute dintr-o carte și să știi tot.

Zeno se apleacă peste maldărul de hârtii de pe biroul lui.

— Copii, v-am zis ce înseamnă „Eton“?

Cu toții clatină din cap; Zeno scrie mare αἴθος pe o foaie întreagă.

— Flacără, spune el. Arzător, dogoritor. Unii zic că poate însemna și înfometat.

Olivia se așază pe scaun. Alex își îndeasă în gură o nouă gogoașă.

— Poate că de-aia, spune Natalie. De-aia nu renunță nici-odată. Și nu se potolește. Mereu arde pe dinăuntru.

Rachel privește undeva departe, pe deasupra mesei.

— Dac-ar fi a mea Cetatea Cucului-din-Nori? spune ea. N-ar mai exista secetă. Ar ploua în fiecare noapte. Cât vezi cu ochii ar fi numai copaci verzi. Și pâraie mari și reci.

Într-o zi de marți din decembrie scotocesc după costume într-un magazin cu vechituri, iar într-o zi de joi fac din papier-mâché un cap de măgar, unul de pește, unul de pescăruș și unul de pupăză. Marian comandă pene negre și cenușii, să facă din ele aripi; toată lumea decupează nori din carton. Natalie adună efecte sonore pe laptop; Zeno angajează un tâmplar care să construiască o scenă și un perete de placaj, în altă parte și pe bucăți, ca să le facă o surpriză. În scurt timp le rămân doar două zile de joi și mai au atâtea de făcut, să scrie un sfârșit, să imprime texte, să închirieze scaune pliante; își amintește cum trepida de entuziasm cățeluța Atena când simțea că se pregătesc să plece spre lac – parcă o străfulgerare îi cutremura corpul. Așa se simte și el în fiecare noapte când încearcă să doarmă, cu mintea zburându-i peste munți și oceane, șerpuindu-i printre stele, cu creierul ca un felinar aprins, dogorindu-i înăuntrul țestei.

Pe 20 februarie, la 6 dimineața, Zeno își face flotările, își trage în picioare două perechi de șosete Utah Woolen Mills, își pune cravata cu pinguini, bea o cană de cafea și se duce până la Lakeport Drug, unde copiază ultima versiune

a textului în cinci exemplare și cumpără o ladă de bere de ghimbir. Traversează Lake Street cu textele într-o mână și băutura în cealaltă mână. Un cer albastru argintiu se arcuiește deasupra lacului înveșmântat în zăpadă, iar crestele înalte se pierd în nori – se pregătește de furtună.

Subarul lui Marian e deja în parcarea bibliotecii și o singură fereastră de la etaj e luminată. Zeno urcă cele cinci trepte de granit până pe verandă și se oprește să-și tragă sufletul. Preț de-o fracțiune de secundă, are din nou șase ani, e singur și înfrigurat, și două bibliotecare îi deschid ușa.

Măi să fie, ai degerat de tot.

Mama ta unde-i?

Ușa de la intrare e descuiată. Urcă treptele până la etajul al doilea și se oprește în fața peretelui din placaj aurit. Străine, oricine ai fi, deschide asta, ca să te minunezi de ceea ce vei afla.

Când deschide ușița, lumina se revarsă prin mica arcadă. Marian e pe scenă, cocoțată pe un scăunel, retușând cu pensula turnurile aurii și argintii de pe fundal. O vede coborând de pe scăunel ca să-și examineze opera, apoi urcându-se iar, înmuind pensula în vopsea și adăugând încă trei păsări care se rotesc în jurul unui turn. Miroase puternic a vopsea proaspătă. E liniște deplină.

Să ai optzeci și șase de ani și să simți toate astea!

Seymour

Pe când prima zăpadă se așterne pe crestele de deasupra orașului, Idaho Power le taie lumina în casă. Rezervorul cu propan din curte e încă plin cam o treime, așa că Bunny încălzește camerele dând drumul la cuptor și lăsând ușa deschisă. Seymour își încarcă tableta la patinoar și-i dă maică-sii mai toți banii pe care-i câștigă.

MATHILDA: seară geroasă m-am gândit la tn
SEEMORE6: frig și la noi
MATHILDA: când e așa întuneric m-aș dezbrăca aș alerga afară să simt frigul pe piele
MATHILDA: și m-aș băga la loc în pat la căldurică
SEEMORE6: p bune?
MATHILDA: tb să vii mai repede încoace nu mai rezist
MATHILDA: tb să t ocupi d misiune

În dimineața de Crăciun, Bunny îi spune să se așeze la masa din bucătărie.

— Renunț, Oposum. O să vând. O să caut ceva cu chirie. Tu mai ai un an

și pleci, și eu n-am ce face cu un pogon întreg doar pentru mine.

În spatele ei, în cuptorul deschis, gazul fâsâie albăstriu.

— Știu că locul ăsta a fost important pentru tine, poate eu nici nu realizez cât a fost de important. Dar a venit momentul. Sachse Inn caută femeie de serviciu, știu că e mai departe, dar e o slujbă. Dacă am noroc, cu slujba și vânzarea casei, pot plăti toate datoriile și o să-mi rămână și să-mi fac dinții. Poate să te ajut și pe tine la facultate.

Dincolo de ușa glisantă, luminile caselor din complex licăresc printr-o ceață înghețată. O sensibilitate cumplită s-a acumulat în mintea lui Seymour: o sută de glasuri vorbind toate deodată în subteranele minții lui. Mănâncă asta, îmbracă-te așa, ești deplasat, nu te integrezi, n-o să mai suferi dacă vei cumpăra pe loc acest lucru. Sey-Muie, ha, ha. Afară, îngropate sub magazia de unelte, așteaptă vechiul pistol Beretta al lui Pawpaw și lada cu grenade de mână, în compartimentele lor. Dacă-și ține răsuflarea, aude grenadele zăngănind ușor la locurile lor.

Bunny își pune mâinile pe masă.

— Tu o să faci ceva deosebit în viață, Seymour. Sunt sigură.

E noapte, și Seymour e la intersecția dintre Lake și Park, înfofolit în canadiană. Beculețe de Crăciun împodobesc burlanele showroomului de la Eden’s Gate la intervale perfect egale. Sub streșini au fost montate camere de filmat negre, în colțurile de jos ale ferestrelor strălucesc niște embleme autocolante, iar porțile din față și din spate sunt protejate cu lacăte care par sofisticate.

Sisteme de securitate. Alarme. E imposibil să pătrundă acolo și să lase ceva fără a fi văzut. Dar observă că latura vestică a agenției imobiliare e la mai puțin de un metru și jumătate de latura estică a bibliotecii. Între ele abia dacă e loc pentru un contor de gaze și o fâșie de zăpadă înghețată. Poate că e imposibil să strecori neobservat explozibil în agenția imobiliară. Dar în bibliotecă?

SEEMORE6: Am găsit un loc
MATHILDA: o țintă?
SEEMORE6: o misiune, k să sabotez mașinăria în felul meu și să trezesc lumea k să înceapă cu adevărat schimbarea
MATHILDA: la ce
SEEMORE6: k să-mi merit locul în tabără
MATHILDA: te-ai gândit?
SEEMORE6: lângă tn

Documentul PDF pe care Mathilda i-l trimite prin PryvaC e plin de greșeli de scriere și de scheme grosolane. Dar ideea de bază e limpede: fitiluri, oale sub presiune, cartele preplătite, totul în dublu exemplar, în caz că prima

bombă dă rateu. Cumpără o oală sub presiune de la Lakeport Drug, pe a doua de la Ridley's, două lacăte de la Bergesen Hardware, unul pentru ușa camerei lui, celălalt, pentru ușa magaziei de unelte.

Grenadele se deșurubează mai ușor decât se așteptase. Explozibilul dinăuntru pare inofensiv, ca niște fulgi blonzii de cuarț. Folosește un cântar vechi rămas de la Pawpaw: 560 de grame în fiecare oală.

Merge în continuare la școală. Spală în continuare podelele la patinoar. Până acum trăise doar un prolog, de-abia de-acum încolo avea să înceapă viața.

La începutul lui februarie, în timp ce încarcă trei cartele preplătite Alcatel la ghișeul de închiriat patine, ridică ochii, și în fața lui stă Janet, în geaca ei de blugi.

— Bună.

Pe mâneci are noi broscuțe brodate. Căciula ei e dintr-o lână care pare atât de moale, încât ai sta mereu cu ea pe cap, așa cum el n-a avut niciodată. Are pometi bronzați de schioare și, privind-o, Seymour are senzația că s-a maturizat cu zece ani față de clasa a zecea, că Îndrăgosteala de Janet era o eră pe care omenirea o traversase cu o mie de ani în urmă.

— Nu te-am mai văzut de mult, spune ea.

Poartă-te normal. Totul e normal.

— N-am spus nimănui ce-ai făcut. Dacă erai curios.

El aruncă o privire spre distribuitorul de băuturi, spre patinele care stau pe etajerele lor. Mai bine nu spune nimic.

— Săptămâna trecută, la clubul ecologist au venit optsprezece copii, Seymour. M-am gândit că te interesează. I-am convins pe cei de la cantină se reducă deșeurile alimentare și mai nou folosesc numai șervete din bambus, care bambus e regenerabil, sau cum îi zice?

— Sustenabil.

Pe gheață, adolescenți în hanorace lunecă râzând pe lângă geamul de protecție. Distracție: numai la asta le stă capul tuturor.

— Da, sustenabil. Pe cinșpe mergem la Boise pentru o manifestație. Poți să vii și tu, Seymour. Oamenii încep să ne bage în seamă.

Zâmbește strâmb și-l fixează cu ochii ei negri-albăstrii, dar nu mai are nici o putere asupra lui.

SEEMORE6: am făcut 2 după instrucțiunile tale
MATHILDA: 2 plăcinte

SEEMORE6: ha ha da 2 plăcinte
MATHILDA: cum se coc plăcintele astea
SEEMORE6: cartele preplătite, plăcinta se coace la al cincilea apel ca în

PDF
MATHILDA: 2 numere diferite? câte unul pentru fiecare?
SEEMORE6: 2 plăcinte 2 telefoane 2 numere diferite ca în instrucțiuni
SEEMORE6: dar când se coace prima plăcintă se coace și cealaltă
MATHILDA: când?
SEEMORE6: curând
SEEMORE6: poate joi, se anunță viscol, mă gândeam că o să fie mai puțină lume afară
MATHILDA: …
SEEMORE6: mai ești?
MATHILDA: scrie-mi cele 2 numere

Miercuri, când se întoarce de la școală, o găsește pe Bunny împachetând cutii în living, la lumina unei lanterne. Ridică ochii la el, abțiguită, stresată.

— S-a vândut. Am vândut-o.

Seymour se gândește la oalele sub presiune umplute cu Compusul B, ascunse sub bancul de lucru din magazie, și simte țipari lunecându-i prin măruntaie.

— Au…

— Cumpărat-o după ce-au văzut-o pe internet. Cu banii jos, adică. O să demoleze casa. Probabil că vor doar terenul. Gândește-te cum e să ai atâția bani încât să-ți iei o casă din fața computerului.

Lui Bunny îi scapă lanterna, el i-o culege de jos și i-o dă, întrebându-se care sunt adevărurile nespuse pe care o mamă și fiul ei le împărtășesc și care sunt cele pe care nu le împărtășesc.

— Pot să iau mâine mașina, mami? Te duc eu la serviciu de dimineață.

— Sigur, Seymour, nici o problemă. Îndreaptă lanterna asupra unei cutii. 2020, spune ea, îndepărtându-se spre culoar. O să fie anul nostru.

SEEMORE6: după c se coc plăcintele încotro s-o iau
MATHILDA: spre nord
MATHILDA: suni la numărul nostru
SEEMORE6: nord
MATHILDA: da
SEEMORE6: canada?
MATHILDA: tu mergi spre nord și te mai îndrumăm noi
SEEMORE6: dar granița?
MATHILDA: o să fii fantastic ce curaj un războinic
SEEMORE6: dak am probleme
MATHILDA: n-o să ai
SEEMORE6: da totuși
MATHILDA: suni acolo

SEEMORE6: și o să vină cineva
MATHILDA: noi toți
SEEMORE6: stresat
MATHILDA: o să fim mândri
MATHILDA: în extz

DOUĂZECI

GRĂDINA ZEIȚEI

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Y

…am sorbit din râul de vin, o gură pentru dârzenie, încă una pentru bărbăție, apoi am luat-o în zbor înapoi spre palatul din centrul orașului. Turnurile sale străpungeau zodiacul, iar [înăuntru?] prin livezi înmiresmate curgeau pâraie limpezi [lucitoare?].

…iat-o pe zeiță, înaltă de o mie de picioare, îngrijind grădina în [rochia ei ca un caleidoscop], culegând pâlcuri întregi de copaci, apoi punându-i la loc. Stoluri de bufnițe i se roteau în jurul capului, pe brațe și umeri i se aciuaseră alte bufnițe, care-și cercetau chipurile în scutul sclipitor pe care zeița îl purta în spinare.

…în față, la picioarele ei, înconjurată de [fluturi?] albi, pe un piedestal atât de bogat ornamentat, încât trebuie să fi fost făurit de însuși zeul-fierar, am văzut-o: cartea în care, după spusele pupăzoiului, aveam să găsesc [soluția?] la greaua încercare ce mă rodea. Am fâlfâit deasupra ei [cu gândul să citesc din carte, când zeița se aplecă. Pupilele ei enorme se ițiră deasupra mea, mari cât niște case. Cu un simplu bobârnac, m-ar fi putut spulbera din cer].

— Văd ce ești, biată cioară, spuse ea, purtând câte cincisprezece copaci în fiecare mână. Ești un prefăcut, o făptură de lut, nicidecum o pasăre. În inima ta ai rămas un om nevolnic, făurit din țărână, cu [foamea dogorind pe dinăuntru]…

…voiam doar să [arunc o privire]…

— Citește din carte cât poftești, grăi ea, dar, dacă vei citi până la sfârșit, vei deveni asemeni nouă, eliberat de dorințe.

…niciodată nu-ți vei regăsi forma de la început. Hai, copile, spuse zeița scânteietoare. Hotărăște-te…

LA TREISPREZECE KILOMETRI VEST DE CONSTANTINOPOL

MAI–IUNIE 1453

Omeir

O fată. O grecoaică. Un lucru atât de aiuritor, de neașteptat, încât aproape că nu-și poate reveni în simțiri. El, care plânsese când Clar-de-Lună și Copac fuseseră castrați, care tresărea când se tăiau păstrăvi și găini, rupsese o cracă în capul unei fete creștine, cu pielea albă și părul tuns scurt, mai tânără decât sora lui.

Fata zace nemișcată pe patul de frunze, ținând în continuare în mână potârnichea la frigare. Are rochia murdară, iar papucii ei nici nu mai sunt demni de acest nume. La lumina lunii, sângele scurs pe obrajii ei pare negru.

Cărbunii fumegă, broaștele fojgăie în întuneric, în inima nopții, un ceasornic înaintează o gradație, iar fata geme. Omeir îi leagă mâinile cu priponul lui Clar-de-Lună. Ea geme iar, apoi se zbate. Sângele i se scurge în ochiul drept; se chinuie să se ridice în genunchi, își duce la gură mâinile legate; când îl vede, urlă.

Omeir privește îndărăt printre copaci, înspăimântat.

— Taci! Te rog.

O striga pe cineva din apropiere? Fusese o prostie din partea lui să facă foc – prea riscant. În timp ce înăbușă tăciunii, fata răcnește un torent de vorbe de neînțeles pentru el. Încearcă să-i acopere gura cu palma, dar se alege cu o mușcătură.

Fata se ridică în picioare, se împleticește ametită câțiva pași în întuneric, apoi cade. Poate că e beată: grecii sunt mereu beți, nu așa spune toată lumea? Pe jumătate fiare, mereu îmbătați de plăcerile simțurilor.

Dar e așa de tânără.

Probabil e un vicleșug, masca unei vrăjitoare.

Încearcă să tragă cu urechea, ca nu cumva să se apropie cineva, și-n același timp să-și cerceteze rana de la mână. Muşcă apoi din potârniche, din pielea arsă și carnea rămasă crudă, fata zace gâfâind în frunziș, cu sângele șiroindu-i pe față, și în mintea lui Omeir mai încolțește un gând: Oare ea bănuiește de ce e singur? Își dă seama de fapta lui? Știe de ce nu dă și el iama în oraș, împreună cu ceilalți cuceritori, ca să-și ceară răsplata în viața asta sau în cea de apoi?

Ea se trage cât mai departe de el. Poate și ea e o făptură singură. Poate și ea a fugit dintr-un post. Văzând-o că se târăște spre un obiect de la poalele unui copac, îi ține calea, îi ia sacul, iar ea se opune. Înăuntru e o cutiuță ornamentală și un sul învelit în ceva ce pare a fi mătase – imposibil de spus în întuneric. Fata se ridică iar în genunchi, blestemând pe limba ei, apoi scoate un răcnet atât de ascuțit și de jalnic, încât sună mai mult ca un miel decât ca un om.

Groaza îl străfulgeră pe șina spinării.

— Te rog să taci.

Mimează că-și acoperă gura, închipuindu-și cum urletul ei se propagă printre copaci în toate direcțiile: peste întinderea neagră de apă din față, de-a lungul drumurilor spre oraș, drept în urechea sultanului.

Îi împinge sacul mai aproape, iar ea îl ia cu mâinile legate, apoi iar se împleticește. E slăbită. Foamea i-o scosese în cale.

Omeir pune resturile de pasăre, calde încă, pe patul de frunze de lângă ea, ea le înhață cu dinții, înfulecând ca un câine, iar în liniștea care se lasă, el încearcă să-și adune gândurile. Sunt mult prea aproape de oraș. În orice moment, soldați călări ar putea trece pe-acolo, învinși sau învingători. Ea va fi luată în robie, iar el va fi spânzurat ca dezertor. Dar dacă-i găsesc împreună, chibzuiește el, poate că fata îi va servi drept pavăză: un trofeu câștigat. Poate că va da mult mai puțin de bănuit dacă va călători alături de ea decât singur.

Ea suge oasele păsării și îl privește fix, se stârnește o adiere, iar frunzele încă proaspete tremură în întuneric. O amintire îl ia prin surprindere în timp ce-și rupe o fâșie din cămașa de pânză: cum stătea cu bunicul în lumina dimineții, cu pantalonii uzi de rouă până la genunchi, înjugându-i pentru prima oară pe Clar-de-Lună și Copac.

Fata rămâne nemișcată și nu țipă cât îi pansează el rana de la cap cu fâșia de pânză. Apoi, Omeir prinde căpăstrul lui Clar-de-Lună de priponul cu care i-a legat mâinile.

— Haide, îi șoptește. Trebuie să plecăm.

Ia sacul fetei în spinare și o mână de căpăstru ca pe un măgar îndărătnic. Înaintează pe lângă stufărișul ce mărginește o mlaștină întinsă, iar fata merge poticnit în timp ce soarele răsare în urma lor. În lumina dimineții găsește niște ciuperci de câmp brune și se lasă pe vine printre ele, muşcând din pălării.

Îi întinde și ei câteva, iar ea îl observă mai întâi, apoi mănâncă. Bandajul pare să fi oprit sângerarea, iar sângele de pe ceafă și gât s-a uscat și a căpătat culoarea fierului ruginit. La lumina amiezii, ocolesc pe departe un sat ars. O haită de cinci, șase câini scheletici se repede la ei, apropiindu-se periculos, dar Omeir îi alungă cu pietre.

Pe înserat traversează un peisaj presărat cu ruine – livezi jefuite, porumbare golite, vii pârjolite. Când el îngenunchează să bea din pâraie, face și ea la fel. Chiar înainte de căderea nopții găsesc mazăre într-o grădină pe jumătate răscolită și mănâncă, iar noaptea târziu, Omeir descoperă o mică scobitură într-un tufiș de lângă un câmp necultivat și leagă căpăstrul de trunchiul unui chiparos. Ea îl privește, cu pleoapele tot mai grele, iar somnul învinge groaza sub ochii lui.

La lumina lunii, el îi ia sacul și scoate cutiuța. E goală și miroase a tutun. Pe capac e pictată o scenă pe care Omeir n-o deslușește prea bine. O casă înaltă sub cer. O fi casa ei?

Sulul e învelit în mătase de culoare închisă, brodată cu flori și păsări, iar înăuntru sunt niște piei de animal curățate de păr, bătute bine, tăiate în formă dreptunghiulară și legate între ele la o margine. O carte. Filele sunt ude, miros a mucegai și sunt acoperite pe toată suprafața cu șiruri ordonate de litere, care-l sperie.

Își amintește o poveste pe care i-o spusese bunicul demult, despre o carte lăsată în urmă de zeii din vechime, când își luaseră tălpășița de pe pământ. După spusele bunicului, cartea era zăvorâtă într-o cutie aurită, zăvorâtă la rândul ei într-una de bronz și încă într-una de fier, apoi într-o ladă de lemn, pe care zeii o așezaseră pe fundul unui lac, păzită de balauri de apă lungi de o sută de picioare, pe care nici un om, oricât ar fi fost de curajos, nu i-ar fi putut răpune. Dar, dacă izbuteai să pui mâna pe carte și s-o citești, zicea bunicul, atunci aveai să pricepi limba păsărilor cerului și a târâtoarelor de sub pământ, iar dacă erai spirit, aveai să-ți recapeți trupul de dinainte.

Omeir învelește la loc pachetul, cu mâinile tremurând, îl pune înapoi în sac și o cercetează în penumbra lunii pe fata adormită. Mușcătura de pe mână îi zvâcnește. Să fie oare o fantomă întrupată? Oare cartea pe care o duce cu ea conține magia zeilor din vechime? Dar, dacă ar fi o vrăjitoare atât de puternică, atunci ce să caute singură și atât de disperată, încât să-i fure potârnichea din frigare? N-ar fi putut să-l transforme pur și simplu în mâncare și să-l înghită? Sau să-i preschimbe de-a dreptul pe toți ostașii sultanului în gângănii și să-i strivească sub tălpi?

Unde mai pui, încearcă el să se îmbărbăteze, că basmele bunicului sunt simple basme.

Noaptea se sfârșește și-i e tare dor de casă. Peste încă un ceas, soarele va urca deasupra muntelui, iar maică-sa va păși cu grijă printre bolovanii

acoperiți de mușchi ca să umple urciorul la pârâu. Bunicul va aţâţa iar focul, soarele va umple râpa de umbre tremurătoare, iar Nida va ofta sub pătură, cufundată într-un ultim vis. Omeir se vede culcuşindu-se la căldură lângă sora lui şi împletindu-şi picioarele cu ale ei, aşa cum făceau când erau mici, iar când se trezeşte, dimineaţa e pe trecute, fata s-a dezlegat şi stă deasupra lui cu sacul în mână, cercetându-i buza despicată.

După asta, nu se mai obosește să-i lege mâinile. O iau spre nord-vest pe câmpii vălurite, zorind pe teren deschis de la un crâng la altul, cu drumul spre Edirne zărindu-se la răstimpuri departe, spre nord-est. Rana de la capul fetei nu mai supurează, iar ea pare să nu obosească niciodată, în timp ce Omeir simte nevoia să se odihnească aproape ceas de ceas, epuizat până-n măduva oaselor, iar uneori i se năzare că aude scrâşnetul căruţelor şi răgetele animalelor şi-i simte lângă el pe Clar-de-Lună şi pe Copac, uriaşi şi supuşi sub jugul de lemn.

În a patra dimineaţă de când sunt împreună, foamea începe să devină periculoasă. Până şi fata se poticneşte la fiecare câţiva paşi, iar Omeir îşi dă seama că nu vor mai rezista prea mult fără mâncare. La amiază observă un nor de praf în urma lor, aşa că se ghemuiesc pe marginea drumului într-un mic mărăciniş, la pândă.

Mai întâi apar doi stegari, cu săbiile lovindu-se de şei, întruchiparea cuceritorilor care se întorc victorioşi. Urmează cămilarii şi cămilele încărcate cu pradă de război: suluri de covoare, saci umflaţi, un drapel grecesc rupt. În urma cămilelor, în două şiruri dezordonate, mărşăluiesc prin colb douăzeci de femei şi fete în lanţuri. Una dintre ele urlă, iar celelalte înaintează în tăcere, cu părul descoperit şi o asemenea suferinţă zugrăvită pe chipuri, încât Omeir nu le poate privi.

În urma femeilor, un bou costeliv trage o căruţă ticsită cu statui de marmură: trunchiuri de îngeri, un filosof cu păr cârlionţat, în robă, cu nasul ciobit, un singur picior imens, alb ca un os în lumina de iunie. În sfârşit, după ei călăreşte un arcaş cu un scut atârnându-i pe spate şi arcul legat la şa, fredonând un cântec pentru el sau calul său, scrutând câmpurile pe lângă care trec. Pe crupa calului e legată o căpriţă tăiată, la vederea căreia Omeir simte foamea răscolindu-l pe dinăuntru. Se ridică şi e gata să iasă din hăţiş ca să strige la ei, când simte mâna fetei pe braţ.

Fata stă acolo cu sacul ei, cu braţele zgâriate, părul ciuntit şi disperarea întipărită în fiecare cută a feţei. În spinii de deasupra capului lui Omeir fojgăie păsările cafenii. Ea se bate în piept cu două degete şi-l priveşte cu privirea, el se aşază la loc, cu inima bubuind, iar după un minut, căruţele nu se mai văd.

După-amiaza plouă. Fata merge ţinându-şi strâns bocceluţa, cu o expresie suferindă pe chip. Străbat un câmp noroios, găsesc o casă părăsită, înnegrită

de foc, și stau sub acoperișul de paie lihniți de foame, Omeir pradă unei epuizări oceanice. Închide ochii și-l aude pe bunicul jumulind și pregătind doi fazani, împănându-i cu praz și coriandru și punându-i la frigare. Simte mirosul cărnii care se frige, aude apa sfârâind și scuipând peste cărbuni, dar când deschide ochii nu vede nici foc, și nici fazani, doar pe fată dârdâind lângă el în întuneric, chircită peste sacul ei, și ploaia răpăind pe câmpuri.

De dimineață intră într-o pădure întinsă. Din copaci atârnă ciorchini uriași de mâțișori ca niște pendule, printre care trec ca prin mii de draperii. Fata tușește, corbii țipă; sus, printre crengile înalte, se aude un vuiet, apoi tăcere și imensitatea lumii.

Oriunde se oprește, copacii se scurg în dâre prelungi și abia după câteva clipite se îndreaptă. Arde de nerăbdare să vadă la orizont forma muntelui, dar n-o zărește. Din când în când, fata bolborosește ceva, rugăciuni sau blesteme, nu poate ști. Numai de-ar fi Clar-de-Lună cu ei, își spune Omeir. Clar-de-Lună ar fi știut drumul. Auzise și el că Dumnezeu îl făcuse pe om stăpân peste dobitoace, dar de câte ori nu pierduseră câte un câine sus pe munte, doar ca să-l găsească acasă, plin de scaieți? Să-i fi călăuzit mirosul, poziția soarelui pe cer sau un simț mai profund, abscons, propriu animalelor, dar pe care oamenii îl pierduseră?

Stă pe pământ, în pădure, în apusul lung de iunie, prea slăbit ca să mai meargă, și curăță scoarța de pe crengile unei tufe de dârmoz. O mestecă până se transformă într-o pastă și, cu ultima fărâmă de energie, întinde maglavaisul lipicios pe cât mai multe crengi, așa cum făcea bunicul lui.

Fata îl ajută să adune lemne de foc, soarele scapătă, și Omeir se ridică de trei ori să verifice capcanele și de fiecare dată le găsește goale. Noaptea doarme pe apucate. Când se trezește, o vede pe fată îngrijind micul foc, cu fața palidă și murdară, cu tivul rochiei rupt, cu ochii mari cât pumnii. Vede o umbră desprinzându-i-se de trup și zburând în pădure, pe deasupra râului, pe deasupra casei familiei sale, vede turme de cerbi alergând printre copaci, sus pe munte, și lupi furișându-se pe urmele lor în beznă, până când ajunge departe, în nord, acolo unde balaurii de mare lunecă printre munți de gheață și un neam de uriași albaștri țin în mâini stelele. Când se întoarce în corp, printre frunze se strecoară raze de lună, închegânduse pe pământ în petice luminoase, jucăușe. Fata stă lângă el cu sacul în poală, mângâie cu degetele rândurile cărții și murmură cuvinte în limba ei stranie. El o ascultă, iar când se oprește din citit, printre tufișuri apare în zbor un stol de păsări-de-ogor, fâlfâind și ciripind – de parcă ea le-ar fi invocat, cu cartea ei vrăjită – , apoi Omeir aude zbaterea îngrozită a uneia dintre ele care se prinsese în capcană, urmată imediat și de altele, noaptea se umple de țipetele lor, iar fata se uită la el, și el se uită la carte.

Măgurile se transformă în dealuri, iar dealurile, în munți. Omeir simte că se apropie de casă: soiurile de copaci, textura aerului, mirosul de mentă sălbatică pe o costișă, pietrele rotunde și curate din albia unui pârâu, toate sunt amintiri sau se desfășoară în paralel cu amintirile. Poate că, asemeni boilor care se opintesc prin negura ploioasă, și înăuntrul lui există ceva, un magnet care-l trage spre casă.

Până urcă ei o creastă și coboară pe o potecă până pe malul râului, vestea că orașul s-a predat a ajuns și în sate. O ține pe fată legată de mâini cu frânghia și spune aceeași poveste oricui îi iese în cale: victoria a fost măreață, cinste sultanului, Dumnezeu să-l aibă în pază, m-a trimis acasă cu răsplata. Nimeni nu pare să-l dușmănească, așa slut cum e, și deși mulți iau la ochi bocceaua murdară și sacul pe care le duce cu el, nimeni nu caută să afle ce e înăuntru. Câțiva căruțași îl felicită chiar și-i fac urări de bine, unul îi dă niște brânză, altul, un coș plin cu castraveți.

În curând se apropie de acel defileu înalt și întunecat unde drumul se gâtuie și peste strâmtoare se întinde podețul de bușteni. Câteva căruțe traversează; două femei mână un cârd de gâște pe pod, în drum spre piață. Omeir ascultă râul săpând tot mai adânc în defileu, apoi traversează și ei.

Pe înserat, trec pe lângă satul lui natal. La jumătate de milă de casă, el o îndeamnă să iasă de pe drum, îndreptându-se spre un perete stâncos de deasupra râului și se opresc sub coroana tisei pe jumătate uscate.

— Copiii spuneau că acest copac e aici de când s-au pomenit oamenii, iar în nopțile cele mai întunecoase, stafiile lor dănțuiesc la umbra lui.

Copacul își unduiește cele o mie de crengi la lumina lunii. Ochii ei vioi îl fixează. El arată spre ramuri, apoi spre sacul pe care fata îl ține strâns la piept.

Își scoate mantaua de piele de bou și o întinde pe jos.

— Bunurile tale vor fi la adăpost aici. Vremea nu le poate atinge și nimeni n-o să se apropie.

Ea îl privește, cu umbra lunii jucându-i pe față, și tocmai când ajunge la concluzia că fata nu pricepe o iotă din ce-i spune, ea îi întinde sacul. El îl învelește în manta, se cațără pe crengi, se strecoară în scorbura copacului și îndeasă pachetul adânc înăuntru.

— O să fie la adăpost.

Ea se uită în sus.

El desenează un cerc în aer.

— O să ne întoarcem.

Când ies din nou la drum, ea îi oferă încheieturile mâinilor, s-o lege. Râul se aude tare, iar acele pinilor par să strălucească la lumina stelelor. De-acolo, el știe drumul pas cu pas, cunoaște timbrul și tonul apei. Când ajung pe poteca spre râpă, Omeir aruncă o privire îndărăt spre fată: pirpirie, murdară, zgâriată, abia târându-se în rochia ei ruptă. De când mă știu, își spune el, tovarășii mei

cei mai credincioși nu vorbesc pe limba mea.

DOUĂZECI ȘI UNU

CARTEA VRĂJITĂ SUPER-EXTRA-TARE
CU DE TOATE

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Φ

…Uitându-mă în [carte], parcă aș fi privit peste marginea unei fântâni vrăjite. Pe oglinda ei se așterneau cerul și pământul, cu toate tărâmurile împrăștiate în patru zări, toate jivinele, iar în [mijloc?]…

…am văzut orașe pline de făclii și grădini, am auzit zvon de muzică și cânt. Într-un oraș am văzut o nuntă cu fete în rochii strălucitoare și flăcăi cu săbii aurite…

…dănțuind…

…și mi-a [tresăltat inima de bucurie?]. Dar când am întors [pagina?], am văzut orașe sumbre, în flăcări, cu oameni arși de vii pe câmpuri și înrobiți în lanțuri, câini mâncând hoituri și prunci trași în țepușe înfipte pe ziduri, și aplecându-mi urechea, am auzit bocet. Și uitându-mă eu așa, sucind și răsucind fila…

…frumusețe și urâțenie…

…dans și moarte…

…[să fi fost prea mult?]…

…m-am speriat…

BIBLIOTECA PUBLICĂ
DIN LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
18:39

Zeno

Copiii stau ascunşi după rafturi, cu textele în poală: Christopher Dee cu ochii lui albaştri pe care-i tot mijeşte şi felul lui fermecător de a vorbi în colţul gurii; Alex Hess, băiatul cu coamă de leu şi pieptul lat, care poartă şort indiferent cât e de frig afară, pe care nici un disconfort nu pare să-l atingă, în afară de foame, şi care are o voce surprinzător de subţire şi de mătăsoasă; Natalie, cu căştile ei roz în jurul gâtului, care are o adevărată înclinaţie pentru greaca veche; Olivia Ott cu tunsoarea ei scurtă, intimidant de deşteaptă, îmbrăcată în rochia-caleidoscop la care trudise atât; şi Rachel, roşcată şi slabă ca un ţâr, întinsă pe burtă pe mochetă, înconjurată de obiecte de recuzită, urmărind replicile cu vârful creionului, în timp ce actorii le rostesc în şoaptă.

— De-o parte dans, de partea cealaltă, moarte, şopteşte Alex, prefăcându-se că dă pagini în aer – pagină după pagină după pagină.

Copiii ştiu. Ştiu că jos e cineva, ştiu că sunt în pericol. Sunt curajoşi, incredibil de curajoşi, trec printr-o repetiţie-şnur în şoaptă, ascunşi după rafturi, încercând să evadeze din capcană cu ajutorul poveştii. Dar ar fi trebuit să plece de mult acasă. Pare să fi trecut o veşnicie de când îl auziseră pe Sharif ameninţând de jos că va da rucsacul poliţiei. De atunci nu-l mai auziseră; Marian nu venise sus să aducă pizza, nimeni nu-i anunţase printr-o portavoce că totul se rezolvase.

Zeno se ridică în picioare, cu o durere săgetându-i şoldul.

— Tu citeşte cartea până la capăt, biată cioară, şopteşte zeiţa Olivia, şi vei afla secretele zeilor, te vei preschimba într-un vultur sau într-o bufniţă ageră şi puternică şi nu vei şti ce-i nevoia sau necazul.

Ar fi trebuit să-i spună lui Rex că-l iubește. Ar fi trebuit să-i spună în Lagărul Cinci, ar fi trebuit să-i spună la Londra, ar fi trebuit să le spună lui Hillary, doamnei Boydstun și tuturor femeilor din Valley County cu care se chinuise la întâlniri. Ar fi trebuit să rișt mai mult. Îi luase o viață întreagă să se accepte și descoperă cu mirare că, deși reușise, nu mai tânjește după încă un an, după încă o lună: optzeci și șase de ani sunt de-ajuns. Într-o viață acumulezi atâtea amintiri pe care creierul le vântură întruna, cântărind consecințele, îngropând durerea, dar într-un fel sau altul, până la vârsta asta tot ajungi să cari după tine un sac colosal de amintiri, o povară grea cât un continent, și până la urmă vine momentul să le iei cu tine și să părăsești această lume.

— Stați, șoptește Rachel, fluturând din mână și răsfirând paginile textului. Domnule Ninis? Filele alea două total varză, cele în care zice de ceapa sălbatică și de dans? Cred că le-am pus aiurea. Asta nu se întâmplă în Cetatea Cucului-din-Nori – ci în Arcadia.

— Ce zici acolo? spune Alex.

— Mai încet, șoptește Zeno. Vă rog.

— E vorba de nepoată, șoptește Rachel. Am uitat de nepoată. Dacă cel mai important e ca povestea să fie transmisă, cum zicea domnul Ninis – fiind trimisă pe bucăți undeva departe, unei fete muribunde –, atunci de ce-ar fi ales Eton să rămână printre stele și să trăiască veșnic?

Zeița Olivia se lasă pe vine lângă Rachel, îmbrăcată în rochia ei cu paiete.

— Eton nu citește cartea până la capăt?

— Așa ajunge să-și scrie povestea pe tăblițe, spune Rachel. Care sunt îngropate cu el în mormânt. Pentru că nu rămâne în Cetatea Cucului-din-Nori. Alege… Cum îi zice, domnule Ninis?

Bătăile inimilor, ochii clipind. Zeno se vede mergând pe lacul înghețat. Îl vede pe Rex în lumina umedă a ceainăriei, cu o mână tremurând deasupra farfuriei. Copiii își privesc textele.

— Deci vrei să zici că Eton se întoarce acasă, spune Alex.

Seymour

Stă cu spatele rezemat de dicționare și cu pistolul Beretta în poală. O lumină albă supărătoare se strecoară pe ferestrele dinspre stradă, proiectând umbre stranii pe tavan: poliția a adus proiectoare.

Telefonul lui refuză să sune. Îl privește pe bărbatul rănit care răsuflă la baza scării. Nu găsise rucsacul; nu se mișcase. E ora cinei, iar Bunny aleargă cu farfurii între mesele de la Pig N’ Pancake, a unsprezecea oră de muncă. Va trebui să se roage de cineva de la Sachse Inn care are mașină s-o conducă,

pentru că el nu se dusese s-o ia. Probabil că aflase deja că se întâmplă ceva la biblioteca publică. Vreo zece maşini de poliţie trebuie să se fi perindat pe lângă ea; probabil că la toate mesele la care serveşte se discută despre asta, ca şi la bucătărie. Cineva se baricadase în bibliotecă, cineva cu o bombă.

Mâine va fi departe, în nord, în tabăra Episcopului, îşi spune Seymour în sinea lui, acolo unde războinicii trăiesc cu scop şi sens, unde se va plimba cu Mathilda în pădure prin straturi de soare şi umbră. Dar mai crede cu adevărat că aşa va fi?

Zgomot de paşi pe scară. Seymour îşi ridică una din căşti. Îl recunoaşte pe Zeno-cu-Încetinitorul care coboară ultimele trepte: un bătrân plăpând care poartă mereu cravată şi stă la aceeaşi masă de lângă romanele de dragoste tipărite cu litere mari, îngropat sub un maldăr de hârtii pe care le atinge uşurel, una câte una, ca un sacerdot aşezat în faţa unui morman de artefacte care au noimă doar pentru el.

Zeno

Tricoul stă ciudat pe trupul lui Sharif şi arată de parcă l-ar fi stropit cineva cu o găleată cu cerneală, dar Zeno văzuse şi lucruri mai rele. Sharif îi face semn din cap să plece, numai că Zeno se apleacă, îi atinge fruntea, apoi sare peste prietenul său, intrând pe culoarul dintre Nonficţiune şi Ficţiune.

Băiatul stă atât de nemişcat, încât pare mort, cu arma în mâna dreaptă, sprijinită pe genunchi. Lângă el, pe mochetă, mai sunt un rucsac verde şi un telefon mobil. Poartă pe cap ceea ce par a fi nişte căşti de protecţie pentru tir, una pe o ureche, cealaltă pe lângă.

Cuvintele lui Diogene răzbat prin veacuri: *Bătusem atâta cale, totul era splendid, şi totuşi…*

— Atât de tânăr, spune Zeno.

…totuşi, un ghimpe de îndoială mă sfredelea sub aripă. Un neastâmpăr de rău prevestitor pâlpâia…

Băiatul nu se mişcă.

— Ce-ai în geantă?

— Bombe.

— Câte?

— Două.

— Cum sunt declanşate?

— Telefoane mobile lipite deasupra.

— Cum explodează bombele?

— Dacă sun de pe oricare din telefoane. La al cincilea apel.

— Dar n-o să suni. Nu-i aşa?

Băiatul își duce mâna stângă la căști, ca și cum ar spera să înăbușe orice altă întrebare. Zeno își amintește cum zăcea pe salteaua de paie în Lagărul Cinci, știind că Rex se chircește într-unul dintre butoaiele goale. Așteptând să-l audă pe Zeno urcându-se în celălalt butoi. Iar Bristol și Fortier să-i salte în camion.

Înaintează greoi, ridică rucsacul și-l strânge delicat la piept, peste cravată, în timp ce băiatul ațintește pistolul spre el. Zeno respiră surprinzător de calm.

— Mai are cineva numerele în afară de tine?

Băiatul clatină din cap. Apoi fruntea i se încruntă, ca și cum ar fi înțeles ceva.

— Da. Le mai are cineva.

— Cine?

Băiatul dă din umeri.

— Adică mai e cineva în afară de tine care poate detona bombele?

O încuviințare vagă.

Sharif îi privește de la baza scării, cu tot corpul încordat. Zeno își strecoară brațele pe sub bretelele rucsacului.

— Prietenul meu, bibliotecarul de la copii… Îl cheamă Sharif. Are nevoie urgentă de ajutor medical. O să sun chiar acum la salvare. Oricum, probabil că e una chiar în față.

Băiatul se strâmbă de parcă cineva ar fi început să cânte o muzică tare, stridentă, pe care doar el o poate auzi.

— Aștept ajutoare, răspunde el, dar fără convingere.

Zeno merge cu spatele până la recepție și ridică receptorul. N-are ton.

— Am nevoie de telefonul tău, spune el. Doar pentru salvare. Altceva nu fac, promit, și ți-l dau imediat înapoi. Și apoi așteptăm să vină ajutoarele tale.

Arma e în continuare îndreptată spre pieptul lui Zeno. Degetul băiatului e în continuare pe trăgaci. Telefonul mobil rămâne pe podea.

— O să trăim vieți limpezi și pline de sens, spune băiatul, frecându-se la ochi. O să trăim cu totul în afara mașinăriei, în timp ce facem eforturi s-o distrugem.

Zeno scoate mâna stângă din rucsac.

— O să întind o mână să iau telefonul. Bine?

Sharif a înțepenit la baza scării. Copiii stau tăcuți la etaj. Zeno se apleacă. Țeava armei e la câțiva centimetri de capul lui. Mâna lui aproape că a apucat mobilul, moment în care din rucsacul pe care-l ține în brațe se aude țârâitul unuia din telefoanele cuplate la bombe.

ARGOS

AL 65-LEA AN AL MISIUNII
ZILELE 341–370 ÎN SEIFUL 1

Konstance

— Sybil, unde suntem?

Suntem pe drum spre Beta Oph2.

— Cu ce viteză ne deplasăm?

7 734 958 kilometri pe oră. Ar trebui să-ți amintești viteza noastră din Ziua Bibliotecii.

— Ești sigură, Sybil?

E o certitudine.

Konstance fixează o clipă miliardele de ramificații strălucitoare ale mașinăriei.

Konstance, te simți bine? Ai pulsul cam mare.

— Mă simt bine, mulțumesc. Mă mai duc puțin la Bibliotecă.

Studiază aceleași schițe pe care le studiase tatăl ei în Bibliotecă în timpul Nivelului 2 de carantină. Aspecte tehnice, depozitare, reciclarea lichidelor, tratarea deșeurilor, producția de oxigen. Fermele, Cantina, bucătăriile. Cinci băi cu dușuri, patruzeci și două de compartimente de locuit, cu Sybil în centru. Fără ferestre, fără scări, nu se intră, nu se iese, o întreagă structură ca un mormânt în întregime autonom. În urmă cu șaizeci și șase de ani, primilor optzeci și cinci de voluntari li se spusese că se vor îmbarca pentru o călătorie interstelară care se va încheia la secole după moartea lor. Se deplasaseră în Qaanaaq, se antrenaseră timp de șase luni, urcaseră la bordul unui vas, fuseseră sedați și închiși în *Argos*, în timp ce Sybil pregătea lansarea.

Doar că nu existase nici o lansare. Fusese doar un exercițiu. Un studiu-

pilot, o încercare, un experiment intergenerațional de fezabilitate, care poate că se încheiase cu mult timp în urmă sau era încă în desfășurare.

Konstance stă în picioare în atriul Bibliotecii, pipăindu-și salopeta pe care mama îi brodase un puiet de pin cu patru ani în urmă. Cățelușul doamnei Flowers o privește, dând din coadă. Nu e real. Biroul de sub mâinile ei pare a fi de lemn, sună a lemn, miroase a lemn; biletelele din cutie par a fi de hârtie, se simt la pipăit ca hârtia, miros a hârtie.

Nimic din toate astea nu e real. Se află pe un Premergător circular, într-o cameră circulară, din mijlocul unei structuri albe circulare, de pe o insuliță aproape circulară din golful Baffin, la treisprezece kilometri de un sat izolat numit Qaanaaq. Cum să izbucnească brusc o epidemie pe o navă care traversează spațiul interstelar? De ce nu reușise Sybil să rezolve problema? Pentru că nici unul dintre ei, nici măcar Sybil, nu avea habar unde se aflau, de fapt.

Scrie mai multe întrebări pe bucăți de hârtie și le introduce una câte una în fantă. Deasupra atriului, norii plutesc pe un cer galben. Cățelușul își linge buza de sus. Mai multe cărți zboară de pe rafturi.

În Seiful 1, Konstance deșurubează toate cele patru picioare ale patului și bate într-unul dintre ele cu cadrul patului până-l aplatizează.

Konstance, de ce-ți dezmembrezi patul? întreabă Sybil.

Nu răspunde. Discret, Konstance ascute piciorul patului ore întregi. Înfige piciorul ascuțit în altul, care-i va servi drept mâner, îl fixează cu un șurub, face o funie din căptușeala păturii și rotește în aer piciorul de pat ascuțit – un topor improvizat. Apoi ia câteva linguri de Praf Alimentar și le trece prin imprimantă, umplând castronul până dă pe dinafară.

Mă bucur că pregătești o masă, Konstance, spune Sybil. *Și încă una copioasă.*

— După asta, o să mai vreau să mănânc ceva, Sybil. Îmi recomanzi vreo rețetă anume?

Ce zici de orez prăjit cu ananas? Nu sună bine?

Konstance înghite, apoi mai ia o îmbucătură.

— Ba da, Sybil, cum să nu. Sună minunat.

După ce mănâncă pe săturate, se târăște pe podea, adunând transcrierile traducerilor lui Zeno Ninis. „Eton are o viziune“. „Tainița bandiților“. „Grădina zeiței“. Culege toate peticele într-un teanc, de la Fila A la Fila Ω, pune deasupra desenul ei cu un oraș în nori, apoi, cu ajutorul unuia dintre șuruburile de aluminiu cu care fuseseră fixate picioarele patului, perforează peticele pe margine, în partea stângă. Apoi deșiră și mai mult din căptușeala păturii, împletește firele într-o sfoară, aliniază perforațiile și coase între ele peticele de sac.

Cu o oră înainte de NeLumină, își curăță castronul pentru mâncare și-l

umple cu apă. Trecându-și degetele prin păr, adună un mănunchi de fire și le lipește pe fundul căniii de apă goale.

Apoi se așază pe podea și așteaptă, uitându-se cum licărește Sybil în turnul ei. Aproape că-l simte pe tatăl ei acoperind-o cu pătura, stând lângă ea, rezemat de peretele Fermei 4, în spațiul plin până la refuz de straturi de salată, năsturel și pătrunjel, în timp ce semințele dormitează în sertarele lor.

Îmi spui povestea mai departe, tati?

Când se face NeLumină, ia costumul de bioplastic pe care i-l cususe taică-său cu douăsprezece luni în urmă și-l îmbracă. Își trage fermoarul până la piept, lăsând brațele libere, simțindul mai strâmt acum, că mai crescuse, și ascunde cartea improvizată adânc sub salopetă. Apoi urcă un capăt al patului șchiop pe imprimanta alimentară, și celălalt pe toaletă, cu salteaua încă umflată între ele, închipuind un fel de adăpost.

Konstance, ce tot faci cu patul? spune Sybil.

Se strecoară sub patul suspendat. Scoate cablul de alimentare de joasă tensiune din imprimantă, dă la o parte învelișul izolator de plastic și leagă firele cablului de cele două picioare ale patului rămase. Cel pozitiv de un picior, cel negativ de celălalt. Apoi le pune în apa din castronul pentru mâncare.

Ține cana răsturnată, cu firele de păr înăuntru, deasupra electrodului pozitiv, așteptând ca oxigenul să se ridice din apă și să se adune în cană.

Konstance, ce faci acolo, ascunsă?

Numără până la zece, dezleagă firele de picioarele patului și le freacă unul de celălalt. La întâlnirea cu oxigenul pur, scânteia rezultată aprinde părul.

Insist să-mi răspunzi, Konstace. Ce cauți sub pat?

Când întoarce cana, fumul se împrăștie în aer, cu tot cu un iz de păr ars. Konstance pune deasupra o bucată mototolită de șervețel, apoi încă una. Conform planurilor, toate sălile din *Argos* au stingătoare încastrate în tavan. Dacă asta nu e valabil și pentru Seiful 1 – dacă planurile sunt greșite și stingătoarele sunt în pereți sau în podea, n-o să-i iasă. Dar, dacă sunt doar în tavan, are o șansă.

Konstance, simt căldură. Te rog să-mi răspunzi, ce faci acolo, dedesubt?

Din tavan coboară mici duze de stropire care încep să împrăștie aburi chimici peste patul de deasupra ei; simte cum o împroașcă peste picioarele protejate de costum, în timp ce ea întețește flăcările de sub pat.

Focul slăbește, aproape înăbușit de șervețele, apoi reînvie în forță. Rotocoale negre se încolăcesc la marginile patului ei răsturnat și printre aburii care se revarsă din tavan. Konstance suflă peste flăcări, îngrămădește șervețele deasupra, apoi toarnă linguri de Praf Alimentar. Dacă dă greș, n-o să mai aibă materie primă pentru încă un foc.

În curând, salteaua se aprinde pe dedesubt, și Konstance trebuie să iasă de sub pat. Aruncă peste flăcări și ultimele șervețele rămase. Vâlvătăi verzi se

înalță pe marginea saltelei și un miros înțepător de chimicale arse umple încăperea. Konstance traversează iute camera sub jetul stingătoarelor, își vâră brațele în mânecile costumului și-și pune casca de oxigen, fixând-o ermetic pe gulerul costumului.

Simte cum s-a fixat, iar costumul începe să se umfle.

Nivelul oxigenului, zece la sută, spune casca.

Konstance, te porți revoltător de iresponsabil. Pui totul în pericol.

Lumina de sub pat devine tot mai intensă pe măsură ce salteaua arde. Fasciculul lanternei frontale licărește prin fum.

— Sybil, obiectivul tău principal e să protejezi echipajul, nu? În primul și-n primul rând?

Sybil aprinde la intensitate maximă luminile din tavan, făcând-o pe Konstance să strângă din ochi. Mâinile îi înoată în mâneci, picioarele îi alunecă pe podea.

— Mutualism, nu? spune Konstance. Echipajul are nevoie de tine, și tu ai nevoie de un echipaj.

Te rog să dai la o parte cadrul patului, ca să poată fi stins focul de sub el.

— Dar fără echipaj – fără mine – nu mai ai nici un rost, Sybil. Camera s-a umplut deja de fum atât de rău, că nici nu mai pot respira. Peste câteva minute, casca pe care o port o să rămână fără oxigen. Și o să mă asfixiez.

Vocea lui Sybil devine gravă. *Dă imediat patul la o parte.*

Picăturile căzute îi aburesc geamul căștii, și de fiecare dată când încearcă s-o curețe, nu face decât s-o mânjească și mai rău. Mută cartea ascunsă sub salopetă și ia toporul.

Nivelul oxigenului, nouă la sută, spune casca.

Flăcări verzi și portocalii joacă deja pe deasupra patului, iar Sybil de-abia se mai vede de fum.

Te rog, Konstance. Tonul i se schimbă, se înmoaie, imitând vocea maicăsii. *Nu face asta.*

Konstance se retrage lângă perete. Tonul i se modifică iar, schimbând pe nesimțite sexul.

Auzi, Dovlecel, poți să răstorni patul?

Konstance simte cum i se face părul măciucă.

Trebuie să stingem focul imediat. Totul e în pericol.

Aude un șuierat, ceva topindu-se sau clocotind înăuntrul saltelei, prin vârtejurile de fum abia dacă o zărește pe Sybil înaltă de peste patru metri, ca un turn, fremătând de licăriri stacojii, iar în memorie o aude pe doamna Chen șoptind: *Toate hărțile pe care le-am desenat vreodată, toate recensămintele întocmite vreodată, toate cărțile publicate…*

Preț de-o clipă, stă în cumpănă. Imaginile din Atlas sunt vechi de câteva zeci de ani. Ce-o fi acum afară, dincolo de pereții *Argos*-ului? Și dacă Sybil e singura formă de inteligență rămasă, în afară de ea? Ce riscă?

Nivelul oxigenului, opt la sută, spune casca. Încearcă să respiri mai rar.

Îi întoarce spatele lui Sybil și-și ține respirația. În fața ei, acolo unde până-n urmă cu câteva clipe fusese doar peretele, ușa Seifului 1 se deschide.

DOUĂZECI ȘI DOI

CEEA CE AI DEJA E MAI BUN DECÂT CEEA CE CAUȚI CU ATÂTA DISPERARE

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila X

Fila X e într-o stare avansată de degradare. Continuarea poveştii lui Eton a făcut obiectul unor dezbateri aprinse, asupra cărora nu e cazul să insistăm aici. Mulți susțin că locul acestei secțiuni ar fi la începutul poveştii, ceea ce ar duce la cu totul altă concluzie, dar astfel de speculații nu intră în atribuțiile traducătorului. Traducere de Zeno Ninis.

…mioarele fată, se așterne ploaia, dealurile se-nverzesc, mieii-s înțărcați, mioarele îmbătrânesc și devin ursuze, numai în mine se încred. De ce [oi fi plecat?]? Ce-o fi cu obsesia asta să fiu [în altă parte?], să caut mereu noutatea? Să fie speranța un blestem [ultimul rău din cutia Pandorei]?

Zbori până hăt, la capătul stelelor, și nu vrei decât [să te întorci acasă]…

…cu genunchii trosnind…

…unde-s numai noroaie…

Turma mea, un vin ieftin, o baie, [asta-i] toată magia de care are trebuință un păstor neghiob. Am deschis [pliscul și am croncănit. „Că mare-i suferința înțeleptului și mare-i înțelepciunea neștiutorului.“].

Zeița se îndreptă de spate, [dădu cu capul de o stea, întinse o mână colosală, iar în mijlocul palmei ei de mărimea unui lac plutea un singur trandafir alb].

PENITENCIARUL IDAHO

2021–2030

Seymour

E o închisoare de siguranță medie, un campus format din clădiri joase, bej, împrejmuit de un gard dublu de zăbrele, care ar putea trece drept o facultate de stat în paragină. Au un atelier de tâmplărie, o sală de sport, o biserică și o bibliotecă în care se găsesc mai ales manuale juridice, dicționare și romane *fantasy*. Mâncarea e jalnică.

Seymour își petrece câte ore i se îngăduie în laboratorul de informatică. A învățat Excel, AutoCAD, Java, C++ și Python, găsind alinare în logica limpede a programării, intrare și ieșire, instrucțiuni și comenzi. Un clopoțel electronic sună de patru ori pe zi, și atunci iese pentru „mișcare“ în curte, unde poate privi prin gard o câmpie năpădită de obsigă, iarba-iepurelui și răsfug. La orizont scânteiază Munții Owyhee. Nu vede alți copaci în afară de șaisprezece glădițe însetate, înghesuite în parcarea vizitatorilor, care abia depășesc trei metri și jumătate în înălțime.

Poartă haine de blugi; nu există decât celule de o singură persoană. Pe peretele din fața ferestruicii lui e un panou dreptunghiular vopsit, pe care deținuții pot lipi fotografii de familie, ilustrate sau desene. Al lui Seymour e gol.

În primii ani, înainte să se îmbolnăvească, Bunny îl vizitează de câte ori poate, un drum de trei ore cu un autobuz Greyhound din Lakeport, apoi cu taxiul până la închisoare, cu o mască medicală pe față, clipind la el peste masă în lumina fluorescentă.

Oposum, ești atent la mine?

Te uiți la mine?

O dată pe săptămână, Bunny depune câte cinci dolari în contul lui de la

închisoare, din care el își cumpără de la automat punguțe de M&M's simple de cincizeci de grame.

Uneori, când închide ochii, Seymour se pomenește iar în sala tribunalului, în timp ce familiile copiilor îl țintuiesc cu niște priviri pe care le simte în ceafă ca pe niște lămpi de sudură cu propan. Nu suportase să se uite la Marian. Cine a făcut PDF-ul pe care l-am găsit pe tableta ta? De ce ai presupus că tabăra Episcopului există cu adevărat? De ce ai presupus că recrutorul cu care ai schimbat mesaje e femeie, de ce ai presupus că e de vârsta ta sau că e om? Fiecare întrebare, un ac în inima lui ciuruită de ace.

Răpire, folosirea unei arme de distrugere în masă, tentativă de crimă – la toate pledase vinovat. Sharif, bibliotecarul de la copii, supraviețuise rănii, ceea ce fusese în avantajul lui Seymour. Un procuror tuns periuță, cu voce ascuțită, ceruse pedeapsa cu moartea; Seymour primise în schimb o condamnare pe viață, fără posibilitatea de a fi eliberat mai devreme de patruzeci de ani.

Într-o dimineață, pe când Seymour are douăzeci și doi de ani, clopoțelul anunță pauza de mișcare de la 10:31, dar supraveghetorul din sala computerelor le spune lui Seymour și altor doi băieți care se remarcaseră prin bune purtări să stea pe loc. Gardienii aduc în încăpere trei computere separate, cu mouse-uri în față, iar directorul adjunct intră însoțit de o femeie cu trăsături severe, îmbrăcată cu o bluză decoltată și sacou.

— După cum probabil știți, spune femeia pe un ton perfect egal, Ilium scanează de ani întregi suprafața pământului cu tot mai multă precizie, alcătuind cea mai cuprinzătoare hartă creată vreodată, patruzeci de petabiți[22] de date, și ăsta-i doar începutul.

22. Unitate de măsură echivalând cu 2^{50} biți. (n. red.)

Supraveghetorul pune în priză aparatele care se aprind, iar pe ecrane începe să se rotească logoul Ilium.

— Ați fost selectați pentru un program-pilot în care veți verifica dacă există obiecte potențial nedorite în seturile de imagini brute. Algoritmii noștri marchează cu steaguri sute de mii de imagini pe zi și n-avem atâta mână de lucru ca să le luăm pe toate la rând. Treaba voastră va fi să verificați dacă aceste imagini sunt sau nu supărătoare, și cu ocazia asta, programul își va spori capacitatea de învățare. Ori lăsați steagul acolo, ori îl scoateți și treceți mai departe.

— Practic, spune directorul adjunct, un restaurant de lux nu vrea ca cineva să caute pe Ilium Earth și să găsească un vagabond care se pișă pe ușa lor. Dacă vedeți pe-acolo ceva ce n-ați vrea să vadă bunicile voastre, lăsați pe loc steagul, îl încercuiți, iar softul va elimina obiectul. V-ați prins?

— Asta necesită niște abilități, spune supraveghetorul. E o muncă.

Seymour și ceilalți doi deținuți încuviințează din cap. În fața lui, pe ecran, Pământul se rotește. Printre nori digitali, camera baleiază o fâșie din America de Sud – poate Brazilia –, coborând pe un drum de țară drept ca o riglă. De-o parte și de alta se vede pământ roșu, iar mai departe crește ceea ce pare a fi trestie-de-zahăr. Mișcă mai departe cursorul: steagul din față se face tot mai mare.

Dedesubt, o mică berlină a intrat în coliziune frontală cu o vacă, mașina s-a făcut armonică, drumul e plin de sânge, iar un bărbat în blugi stă lângă animal cu mâinile la ceafă, privindu-l cum moare sau încercând să-și dea seama dacă va muri.

Seymour confirmă marcajul, încercuiește imaginea, iar vaca, mașina și bărbatul dispar într-o clipă, acoperiți de o bucată de șosea creată pe computer. Până să proceseze ce se întâmplă, softul îl duce la următorul steag.

În fața unei *churrascaria*[23] de la marginea unei șosele, un băiețel fără chip arată camerei degetul mijlociu. Cineva a desenat un penis pe firma unei reprezentanțe Honda. Verifică patruzeci de marcaje în zona Sorriso, Brazilia; computerul îl ridică iar în troposferă, planeta se rotește, iar Seymour aterizează în nordul Michiganului.

23. Restaurant – specific Americii Latine – în care mânacare servită este pregătită în stil *churrasco*, adică la grătar. (N. red.)

Uneori trebuie să scormonească puțin ca să-și dea seama ce caută steagul acolo. O femeie care ar putea fi prostituată se apleacă spre geamul unei mașini. Sub marchiza unei biserici pe care scrie DUMNEZEU ASCULTĂ, cineva a scris cu spray SLAYER. Se mai întâmplă ca softul să vadă ceva obscen întro încrengătură de iederă sau să pună steagul în dreptul unui copil care merge la școală, din motive obscure pentru Seymour. Respinge sau confirmă steagul, încercuind cu ajutorul cursorului imaginea supărătoare, care dispare instantaneu, ascunsă de un tufiș cu rezoluție bună sau de o bucată de trotuar fals.

Sună clopoțelul pentru mișcare, ceilalți doi deținuți o șterg la masă, Seymour rămâne pe loc. Când se face apelul, nu se mai mișcase de nouă ore; supraveghetorul a plecat, un bătrân mătură pe sub echipamentele experimentale, ferestrele sunt întunecate.

Îl plătesc cu șaizeci și unu de cenți pe oră, cu opt cenți mai mult decât câștigă băieții la atelierul de tâmplărie. E competent. Pixel cu pixel, bulevard cu bulevard, oraș cu oraș, ajută Ilium să igienizeze planeta. Șterge baze militare, tabere de oameni fără adăpost, cozi în fața unor clinici, greve, manifestanți și disidenți, pichete și hoți de buzunare. Din când în când îi ies în cale scene care-l emoționează la culme: o mamă și un fiu, înfofoliți în geci, ținându-se de mână lângă o ambulanță în Lituania. O femeie cu o mască

chirurgicală îngenunchind pe o autostradă din Tokyo, în plin trafic. În Houston, câteva sute de protestatari cu pancarte în faţa unei rafinării de petrol; aproape că se aşteaptă s-o recunoască printre ei pe Janet, cu încă douăzeci de broaşte cusute pe geaca de blugi. Dar feţele sunt estompate, el confirmă marcajul, iar softul îi înlocuieşte pe protestatari cu treizeci de arbori de gumă.

Seymour Stuhlman dă dovadă de o rezistenţă ieşită din comun, notează supervizorii de la Ilium. Aproape în fiecare zi îşi depăşeşte norma de trei ori. La douăzeci şi patru de ani e deja o legendă în birourile Ilium Earth, cel mai eficient epurator din programul desfăşurat în penitenciare. Îi trimit un computer mai performant, îi amenajează un colţ doar pentru el în sala computerelor de la penitenciar şi-i măresc salariul la şaptezeci de cenţi pe oră. O vreme, reuşeşte să se convingă că face un lucru bun, eliminând ceea ce e toxic şi urât din lume, curăţând pământul de ticăloşia omenească şi înlocuind-o cu vegetaţie. Uneori, nu poţi merge înainte decât dacă faci curăţenie în trecut, îşi spune în sinea lui.

Dar pe măsură ce lunile trec, mai ales după căderea nopţii, izolat în celula lui, îl vede pe bătrân în biblioteca întunecoasă, clătinându-se cu cravata lui cu pinguini, cu rucsacul verde la piept, şi îndoiala i se cuibăreşte în cuget.

Are douăzeci şi şase de ani când Ilium lansează primul prototip cu bandă. În loc să stea la un computer şi să se deplaseze între spaţii cu ajutorul cursorului, merge pe picioarele lui, ajutând inteligenţa artificială să cureţe harta de tot ceea ce e urât şi indezirabil. Parcurge aproape douăzeci şi cinci de kilometri pe zi.

Într-o zi, pe când Seymour are douăzeci şi şapte de ani, îşi pune căştile wireless, îmbibate de mirosul transpiraţiei lui, urcă pe bandă, pluteşte deasupra Pământului şi vede cum se apropie în zbor un lac albastru închis, care aminteşte vag de forma literei G.

Lakeport.

În ultimii zece ani, oraşul a metastazat, blocurile crescând ca nişte buboaie pe malul sudic al lacului, urmate de complexe rezidenţiale. Softul îl lasă în faţa unui magazin de băuturi alcoolice, căruia cineva i-a spart vitrina; o repară. Apoi în dreptul unei camionete care merge pe Wilson Road, cu o mulţime de adolescenţi înghesuiţi în spate. În urma lor flutură un banner pe care scrie: *Voi veţi muri de bătrâneţe, noi vom muri din cauza schimbărilor climatice.* Seymour îi încadrează într-un oval şi camioneta dispare.

Simbolul pe care trebuie să apese ca să ajungă la următorul steag licăreşte, dar Seymour se îndreaptă spre casă. La patru sute de metri, pe Cross Road, plopii tremurători se colorează în auriu. O voce robotică îi pârâie în căşti: *Moderator 45, ai greşit direcţia de deplasare. Eşti rugat să te îndrepţi spre următorul steag.*

Panoul cu Eden’s Gate e tot acolo, la colţul Arcady Lane. Casa mobilă

dublă a dispărut, pe pogonul năpădit de buruieni înălțându-se acum trei case standard, cu gazoane udate în exces, atât de bine integrate printre celelalte clădiri din Arcady Lane, încât par așezate acolo de un program de computer, și nu de constructori.

Moderator 45, te-ai abătut de la traseu. În șaizeci de secunde vei fi redirecționat spre următorul steag.

Seymour o ia la fugă, cotind spre est pe Spring Street, cu banda săltându-i sub tălpi. În centru, la intersecția dintre Lake și Park, biblioteca nu mai e. În locul ei se înalță un hotel nou, cu trei etaje și ceea ce pare a fi un bar pe terasă. În față sunt doi portari adolescenți, cu papioane la gât.

Ienuperii nu mai sunt, nici cutia pentru returul cărților, nici treptele din față, nici biblioteca. În minte i se înfiripă imaginea bătrânului Zeno Ninis, așezat la o măsuță la secția Ficțiune, aplecat în spatele teancurilor de cărți și fișe, cu ochii umezi și încețoșați, clipind ca și cum ar privi cuvintele curgând în jurul lui în râuri invizibile.

Moderator 45, ai cinci secunde…

Seymour se oprește la colț, cu răsuflarea tăiată, cu senzația că ar putea trăi încă o mie de ani și lumea tot n-ar avea nici o noimă pentru el.

Ești redirecționat chiar în acest moment.

E luat pe sus brusc, Lakeport se restrânge până la un punct, munții dispar într-un vârtej, iar dedesubt se desfășoară sudul Canadei, dar ceva în el nu mai funcționează; totul se învârtește; Seymour cade de pe bandă și-și rupe mâna.

31 mai 2030

Dragă Marian,

Știu că niciodată nu voi înțelege toate consecințele faptelor mele și nu voi putea cuprinde toată suferința pe care am provocat-o. Mă gândesc la câte lucruri ai făcut pentru mine când eram mic și nu e cazul să-ți mai cer ceva. Dar am o curiozitate. Am aflat la proces că domnul Ninis făcea traduceri și că, înainte să moară, ar fi lucrat la o piesă de teatru împreună cu copiii. Știi cumva ce s-a întâmplat cu notițele lui?

Cu drag,
Seymour

După nouă săptămâni, Seymour e chemat în biblioteca penitenciarului. Un deținut aduce un căruț pe care se află trei cutii de carton cu numele lui, pe care sunt lipite etichete cu *Verificat*.

— Ce-s astea?

— Habar n-am. Mi-au zis doar să le aduc încoace.

În prima cutie e o scrisoare.

22 iulie 2030

Dragă Seymour,

M-am bucurat să primesc veşti de la tine. Îţi trimit tot ce am putut recupera de la proces, de la domiciliul domnului Ninis şi de la bibliotecă. Poate că poliţia are mai multe, nu ştiu sigur. Nimeni n-a făcut nimic până acum cu toate astea, aşa că ţi le încredinţez ţie. La urma urmei, accesul la informaţie e parte din crezul unui bibliotecar.

Dacă reuşeşti să te descurci cu ele, cred că unul dintre copiii cu care a lucrat Zeno ar fi interesat: Natalie Hernandez. Ultima oară când am vorbit cu ea studia latină şi greacă la Universitatea Idaho.

Pe vremuri erai un băiat profund şi sensibil şi sper că ai devenit un bărbat profund şi sensibil.

Marian

Cutiile sunt ticsite cu fişe pline de un scris rotund, în creion. Una din două pagini e acoperită cu post-ituri. În fiecare cutie, cineva a îndesat folii de plastic în care se află copii de douăzeci şi opt pe patruzeci şi trei de centimetri ale manuscrisului ros de vreme, din care jumătate de text lipseşte. Sunt şi nişte cărţi, un dicţionar grec-englez de peste două kilograme şi un compendiu de texte pierdute, întocmit de cineva pe nume Rex Browning. Seymour închide ochii, vede zidul auriu din capul scării, inscripţia ciudată în greacă, norii de carton răsucinduse deasupra scaunelor goale.

Bibliotecarul închisorii îl lasă să păstreze cutiile într-un colţ şi în fiecare seară, obosit de cât a colindat pământul, Seymour se aşază pe podea şi le răsfoieşte. Pe fundul uneia dintre ele, într-un dosar care poartă ştampila PROBE, găseşte cinci texte fotocopiate recuperate de poliţie în noaptea arestării lui, cea în care copiii avuseseră repetiţia cu costume. Pe ultimele pagini ale unuia dintre texte sunt o mulţime de modificări, dar nu cu scrisul lui Zeno, ci cu litere cursive, clare.

În timp ce el era jos cu bombele lui, la etaj, copiii rescriau sfârşitul piesei.

Mormântul, măgarul, bibanul-de-mare, o cioară fâlfâind prin cosmos: e o poveste caraghioasă. Dar în intrepretarea lui Zeno şi a copiilor, e totuşi frumoasă. Uneori, în timp ce lucrează, cuvinte greceşti îi apar ca nişte licăriri din adâncurile facsimilelor – ὄρνῑξ, *ornis*, care are dublul sens de pasăre şi prevestire neagră –, iar Seymour se simte la fel ca pe vremea când era subjugat de privirea Prietenei-de-Nădejde, ca şi cum i s-ar îngădui să zărească o lume mai veche, nediluată, în care orice rândunică de casă, orice apus de soare, orice furtună vibrează de sens. Până la vârsta de şaptesprezece ani ajunsese să creadă că fiecare om care-i ieşea în cale era un parazit înrobit consumului. Dar, reconstruind traducerea lui Zeno, îşi dă seama că adevărul e infinit mai complicat, că suntem cu toţii frumoşi, chiar dacă facem parte din problemă, că a face parte din problemă înseamnă a fi om.

La sfârșit plânge. Eton intră pe furiș în grădina din centrul orașului din nori, vorbește cu zeița gigantică și deschide *Cartea Vrăjită Super-Extra-Tare cu De Toate*. Articolele academice găsite printre documentele lui Zeno sugerează că traducătorii ar trebui să aranjeze filele astfel încât Eton să rămână la final în grădină, inițiat în secretele zeilor, eliberat în sfârșit de dorințele sale de muritor. Dar era evident că, în ultima clipă, copiii hotărâseră ca bătrânul păstor îşi va feri ochii şi nu va termina de citit cartea. Mănâncă trandafirul oferit de zeiță și se întoarce acasă, în glodul și iarba dealurilor Arcadiei.

Sub rândurile tăiate, o mână de copil notase cursiv noua replică a lui Eton: „Lumea așa cum este e de-ajuns.“

DOUĂZECI ȘI TREI

FRUMUSEȚEA VERDE
A LUMII DISTRUSE

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Ψ

Poziția inițială a Filei Ψ în povestea *lui Diogene e în continuare obiect de speculație. Când a fost digitalizată, fila era atât de deteriorată, încât peste optzeci şi cinci la sută din text a fost afectat.*
Traducere de Zeno Ninis.

…m-am trezit…
…[m-am pomenit]…
…prăbuşit din acele înalturi…
… târându-mă în iarbă, printre copaci…
…degete la mâini, la picioare, o limbă de grăit!
…mirosul de ceapă sălbatică…
…rouă, [conturul?] dealurilor…
…lumina suavă, luna pe cer…
…frumusețea verde a lumii [distruse?].
…ar fi vrut să fie asemeni lor… un zeu…
…[înfometat?]
…un biet şoarece dârdâind în iarbă, în [ceață?]
…soarele blând…
…căzând.

LA PAISPREZECE KILOMETRI DE SATUL UNOR TĂIETORI DE LEMNE

DIN MUNȚII RODOPI DIN BULGARIA
1453–1494

Ana

Locuiesc în căsuța construită de bunicul băiatului: pereții sunt de piatră, la fel și vatra, grinda tavanului e un trunchi de copac curățat, iar prin acoperișul de paie mișună șoarecii. În paisprezece ani, bălegarul, paiele și resturile de mâncare bătătorite au transformat podeaua în ceva tare ca betonul. Nu există nici un desen înăuntru, iar mama și sora poartă doar podoabe dintre cele mai simple: un inel de fier, o agată atârnată pe o ață. Mănâncă din străchini simple și grosolane, folosesc piele netăbăcită. Toate, de la oale la oameni, par menite să reziste cât mai multă vreme, și valoarea unui lucru e dată de trăinicia sa.

La câteva zile după ce sosesc Ana și Omeir, mama băiatului dezgroapă o pungă cu bani de pe malul pârâului, iar băiatul pleacă singur pe râu în jos și se întoarce după patru zile cu un taur castrat și cu un măgar ca vai de el. Ajutat de bou, ară câteva câmpuri în pantă de deasupra căsuței, năpădite de buruieni, și seamănă orz de august.

Mama și sora băiatului o privesc cu un interes demn de un urcior spart. Și într-adevăr, cu ce să le fie de folos în primele luni? Nu înțelege nici măcar cele mai simple indicații, nu reușește să țină capra pe loc pentru muls, nu știe să se îngrijească de păsări, nici să covăsească laptele, să adune mierea, să adune fânul în căpițe sau să stropească răsadurile de lângă bordei. Se simte mai mereu ca un prunc în trupul unei fete de treisprezece ani, care nu e în stare decât de treburile cele mai simple.

Dar băiatul! Mănâncă împreună cu ea, îi șușotește pe limba lui ciudată; cum ar fi spus bucătăreasa Chryse, pare răbdător ca Iov și blând ca o ciută. O

învață cum să caute orzul de afide, cum să curețe păstrăvul pentru afumare, cum să umple urciorul la pârâu fără să adune și sedimente. Uneori îl găsește singur în ocolul de lemn, umblând la capcane vechi pentru păsări și plase de pescuit, sau pe câmp, deasupra râului, cu trei pietre mari și albe la picioare și o expresie îndurerată pe chip.

Nu se comportă cu Ana de parc-ar fi proprietatea lui, deși poate că asta este. O învățâ cum se spune lapte, apă, foc, câine; noaptea doarme lângă ea, dar n-o atinge. Fata încalță o pereche de saboți de lemn mult prea mari, care fuseseră ai bunicului băiatului, mama lui o ajută să-și facă o rochie nouă de lână toarsă în casă, frunzele se îngălbenesc, iar luna crește și descrește iar.

Într-o dimineață cu chiciură licărind în copaci, sora și mama băiatului încarcă măgarul cu oale de miere, se înfofolesc în mantale și o iau în sus pe lângă râu. Imediat ce dispar după cotul drumului, băiatul o cheamă pe Ana în ocol. Învelește bucăți de fagure într-un tifon pentru brânză și le pune la fiert. Când ceara se topește, amestecă totul într-o pastă. Apoi așterne o fâșie de piele de bou pe o masă grosolană și peste ea întind amândoi ceara caldă încă. Când termină de întins ceara, băiatul face sul bucata de piele, o ia sub braț și-i face fetei semn să-l urmeze pe o potecă de la marginea râpei, care abia se mai zărește, până la tisa pe jumătate uscată de pe stâncă.

La lumina zilei, copacul arată straşnic: trunchiul se răsucește în zeci de mii de noduri încâlcite; zeci de crengi joase, împodobite cu fructe de un roșu aprins, se încolăcesc spre pământ ca niște șerpi. Băiatul se caţără printre crengi, se strecoară în scobitura trunchiului și scoate de acolo sacul cel vechi al lui Himerius.

Cercetează împreună gluga de mătase, cutiuța pentru tutun și cartea, ca să se asigure că au rămas uscate. Apoi, băiatul întinde pielea de bou proaspăt ceruită pe pământ, învelește în ea cutia, cartea și bucata de mătase, apoi leagă totul. Ascunde pachetul la loc în scorbură, iar Ana înţelege că acela va rămâne secretul lor, că manuscrisul va fi temut și va inspira neîncredere, asemeni chipului băiatului, și-și amintește de abisurile de foc din ochii lui Kalafates, de groaza și exaltarea cu care apropiase de flăcări chipul Mariei, care zăcea fără cunoștință, și făcuse scrum manuscrisele lui Licinius.

Ana învață cum se spune acasă, frig, pin, urcior, blid și mână. Cârtiță, șoarece, vidră, cal, iepure, foame. Când încep însămânțările de primăvară, deja înțelege nuanțele. A te lăuda se spune „să te umfli cât doi“. A da de bucluc e „să dai iama-n ceapă“. Băiatul are o mulțime de expresii pentru diferitele senzații pe care le stârnește ploaia: majoritatea de jale, dar câteva nu. Una sună la fel ca bucuria.

La începutul primăverii, Ana se întoarce de la pârâu cu apă și trece pe lângă băiat, care-i face semn spre piatra pe care stă. Ea lasă jos prăjina pe care

atârnă cele două găleți și se așază lângă el.

— Uneori, când îmi vine cheful de lucru, pur și simplu stau și aștept să-mi treacă, spune el, ochii lui îi întâlnesc pe ai Anei, care-și dă seama că a înțeles gluma, și râd amândoi.

Zăpada dă înapoi, înflorește socul, oile fată, în acoperișul de paie își fac cuib doi porumbei guleraţi, Nida și maică-sa vând miere, pepeni și semințe de pin la piață, în sat, iar la sfârșitul verii adună suficienți bani ca să cumpere încă un juncan, să aibă pereche. În curând, Omeir pleacă în pădurile de pe munte cu o căruță veche, ca să ia copaci tăiați și să-i vândă joagărelor din aval, iar în toamnă, Nida se mărită cu un tăietor de lemne dintr-un sat de la vreo treizeci de kilometri. În cea de-a doua iarnă pe care Ana o petrece în râpă, mama băiatului începe să-i vorbească, împinsă de singurătate, mai întâi rar, apoi în cascadă, despre tainele apiculturii, despre tatăl și bunicul lui Omeir, apoi și despre viața pe care o dusese înainte să-l nască pe Omeir în micul sat cu căsuțe de piatră, aflat la paisprezece kilometri în aval.

Când vremea se mai încălzește, stau amândouă la pârâu și se uită la Omeir cum își muncește juncanii costelivi, îndărătnici, vorbindu-le pe tonul grijuliu pe care-l folosește doar cu vitele, maică-sa spune că bunătatea lui e ca o flacără care-i pâlpâie pe dinăuntru, iar când e vreme bună, Ana și Omeir se plimbă împreună pe sub copaci, și el îi spune povești amuzante pe care le știe de la bunicul: că răsuflarea cerbilor poate ucide șerpii sau că dacă amesteci fiere de vultur cu miere poți să redai orbului vederea, iar Ana își dă seama că mica râpă stâncoasă de sub creasta lată de munte nu e atât de înfricoșătoare, de abruptă și de sălbatică precum păruse la început – ba chiar că în orice anotimp irupe deodată într-o frumusețe care-i umple ochii de lacrimi și-i face inima să bubuie în piept, așa că începe să creadă că poate chiar ajunsese în acel loc mai bun pe care și-l imaginase mereu dincolo de zidurile orașului ei.

Cu timpul, nu mai observă defectul de pe fața lui Omeir: devine parte din lumea ei, la fel ca noroiul primăvara, țânțarii vara sau zăpezile iarna. Naște șase băieți și-i mor trei, iar Omeir îi îngroapă pe cei morți în luminișul de deasupra râului și marchează fiecare mormânt cu o piatră albă pe care o aduce de sus, dintr-un loc știut doar de el. Căsuța devine neîncăpătoare, Ana reușește să încropească haine pentru băieți, brodând uneori cu stângăcie câte o frunză de viță sau câte o floare strâmbă, zâmbind la gândul că Mariei i s-ar părea tare grosolane cusăturile ei, apoi Omeir o urcă pe maică-sa pe măgar și o duce în sat, să stea cu Nida, și rămân doar ei cinci în râpă, la gura peșterii.

Uneori visează că e iar în atelierul de broderie, unde Maria și celelalte stau în continuare aplecate la mesele lor, împungând cu acele, eterice, spectrale, iar când întinde mâna să le atingă, trece cu degetele prin ele. Uneori are junghiuri dureroase în ceafă, și Ana se întreabă dacă boala Mariei îi va veni și ei de hac. Dar alteori, astfel de gânduri sunt departe, nu-și mai

amintește chipurile femeilor care o crescuseră și i se pare că viața ei cu Omeir e singura pe care o trăise vreodată.

Într-o dimineață, în cea de-a douăzeci și cincea iarnă a Anei, într-o noapte atât de geroasă, că apa din urcior prinde o pojghiță de gheață, mezinul cade la pat cu febră. Ochii îi ard mocnit în orbite, și hainele îi sunt îmbibate de sudoare. Ana se așază pe mormanul de țoluri pe care doarme, ia capul băiatului bolnav în poală și-l mângâie, în timp ce Omeir se învârtește prin odaie, încleștând și descleștând pumnii. Într-un sfârșit umple lampa, o aprinde, iese din casă și se întoarce plin de zăpadă. Scoate din haină pachetul învelit în piele de bou, i-l întinde Anei deosebit de solemn, iar ea înțelege că, în mintea lui, manuscrisul îl poate salva pe fiul lor, așa cum îi salvase și pe ei în călătoria lor din urmă cu mai bine de zece ani.

Pinii vuiesc afară. Vântul aduce zăpadă pe horn, împrăștiind cenușă prin încăpere, iar cei doi băieți mai mari se strâng lângă ea pe țoluri, uimiți de strălucirea lămpii și de acel obiect nou și ciudat pe care tatăl lor pare să-l fi scos de nicăieri. Măgarul și capra se țin și ei pe-aproape, iar dincolo de ușa casei lor, lumea întreagă pare să zbiere și să clocotească.

Pielea de bou își făcuse datoria: totul e uscat înăuntru. Unul dintre băieți cercetează cutiuța pentru tutun, iar celălalt pipăie gluga din mătase, urmărind cu degetul păsările, atât pe cele terminate, cât și pe cele neterminate, iar Omeir îi ține lampa Anei, care deschide cartea.

Nu mai încercase să citească în greaca veche de ani de zile. Dar memoria e lucru ciudat și, ori de frică pentru viața unui fiu, ori purtată de entuziasmul celorlalți doi fii, când se uită la literele egale, ordonate, înclinate spre stânga, semnificațiile lor îi revin.

A, adică alfa, scris ἄλφα. B, adică beta, scris βῆτα. Ω adică omega, scris ὦ μέγα. Ἄστυ înseamnă oraşe; νόον înseamnă minte; ἔγνω înseamnă învățat. Încet, cuvânt cu cuvânt, începe să traducă în limba noii ei vieți.

> …eu, minte de găină, netot, cum îmi spuneau – da, eu, Eton cel încet la minte, nătărău, cap sec – am călătorit la vremea mea până la capătul pământului și mai departe…

Descifrează atât din memorie, cât și după manuscris, și ceva se întâmplă în căsuța de piatră: copilul bolnav din poala ei, cu fruntea lucind de sudoare, deschide ochii. Când Eton se transformă din greșeală în măgar, și ceilalți băieți pufnesc în râs, zâmbește și el. Când Eton ajunge la hotarul înghețat al lumii, își roade unghiile. Iar când Eton sosește în sfârșit la porțile orașului din nori, din ochi îi țâșnesc lacrimi.

Lampa împroașcă, rămasă fără ulei, și toți cei trei băieți se roagă de ea să povestească mai departe.

— Te rugăm, spun ei, cu ochii licărind în noapte. Spune-ne ce vede Eton în cartea vrăjită a zeiței.

— Când Eton privi în carte, spuse ea, văzu cerul și pământul cu toate tărâmurile sale așternându-se până la ocean, cu toate jivinele și păsările sale. Orașele erau pline de făclii și grădini, auzi zvon de muzică și cânt, iar într-un oraș văzu o nuntă cu fete în rochii de pânză viu colorate și flăcăi cu săbii aurite, înfipte la cingători de argint, care săreau prin cercuri, făceau tumbe, țopăiau și dănțuiau în ritmul muzicii. Dar, întorcând pagina, văzu orașe sumbre, în flăcări, cu oameni sfârtecați pe câmpuri, în timp ce nevestele le erau luate în robie în lanțuri, iar pruncii le erau trași în țepușe pe ziduri. Văzu câini devorând hoituri, iar când își plecă urechea către pagini, auzi bocet. Și privind astfel, tot dând pagina înainte și înapoi, Eton băgă de seamă că orașele de pe amândouă părțile, cele întunecate și cele luminoase, erau de fapt totuna, că nu există pace fără război, nu există viață fără moarte, și se temu.

Lampa scuipă și se stinge, hornul geme, copiii se strâng mai aproape în jurul ei. Omeir învelește la loc cartea, Ana își strânge mezinul la piept și visează la zidurile palide ale orașului scăldate într-o lumină limpede și veselă, iar când se trezesc, dimineața târziu, băiatului i-a scăzut febra.

Mulți ani după aceea, când copiii fac guturai sau pur și simplu nu mai contenesc cu rugămințile – întotdeauna la căderea nopții, când în jurul lor nu-i nici țipenie cale de multe mile –, Omeir o privește, și un fel de complicitate se stabilește între ei. El aprinde lampa cu ulei, dispare afară și se întoarce cu pachetul. Ea deschide cartea și băieții se adună în jurul ei pe covoare.

— Mamă, mai spune-ne despre vrăjitorul care trăiește în balenă, zic ei.

— Și despre neamul lebedelor care trăiește printre stele.

— Și despre zeița lungă de-o leghe și despre cartea care le cuprinde pe toate.

Interpretează povestea pe roluri, se roagă să li se spună ce anume sunt broaștele țestoase și prăjiturile cu miere și par să simtă instinctiv că manuscrisul învelit în mătase, și apoi în piele de bou ceruită e un obiect ciudat de prețios, o taină care-i îmbogățește, dar în același timp îi pune în pericol. De fiecare dată când deschide cartea, tot mai mult text devine ilizibil, iar Ana își aduce aminte de copistul cel înalt stând în picioare în atelier, la lumina lumânărilor.

Timpul: cea mai brutală mașinărie de război dintre toate.

Boul cel bătrân moare, Omeir aduce acasă alt vițel, iar fiii Anei cresc mai înalți decât ea și pleacă la muncă pe munte, aducând în căruțe bușteni din pădurile de pe creste, ca să-i vândă în aval, la joagărele de lângă Edirne. Ea pierde socoteala iernilor, își pierde memoria. Din când în când, pe neașteptate, în timp ce aduce apă, îi coase lui Omeir o rană de la picior sau îi curăță părul de păduchi, timpul se repliază și vede mâinile lui Himerius pe vâsle sau simte

forța vertiginoasă a gravitației în timp ce coboară pe zidul mânăstirii. Spre sfârșitul vieții, amintirile încep să i se amestece cu frânturi din poveștile ei dragi: Ulise, ros de dorul de casă, abandonând pluta pe furtună și naufragiind pe insula feacilor, Eton ajuns măgar, mușcând cu buzele lui moi dintr-o urzică, toate timpurile și toate poveștile contopindu-se la final într-una singură.

Moare în luna mai, într-una dintre cele mai frumoase zile ale anului, la vârsta de cincizeci și patru de ani, în curte, rezemată de o buturugă, cu cei trei fii în jur, cu un cer de un albastru atât de intens deasupra crestei muntelui, încât o dor dinții privindu-l. Soțul ei o îngroapă în luminișul de deasupra râului, între bunicul lui și fiii lor morți, cu gluga de mătase a surorii ei pe piept și o piatră albă care să însemne locul.

ACEEAŞI RÂPĂ

1505

Omeir

Doarme sub aceeaşi grindă afumată sub care dormea în copilărie. Cotul stâng îi înţepeneşte uneori, urechile îi zvâcnesc pe dinăuntru când se pregăteşte de furtună şi e silit să-şi scoată cu mâna lui două măsele. Îi ţin tovărăşie trei găini, un câine mare şi negru care sperie oamenii, dar care-n sufletul lui n-ar face rău nici unei muşte, şi Trifoi, o măgăriţă bătrână de douăzeci de ani cu răsuflarea duhnind a cimitir şi suferind cronic de gaze, dar prietenoasă din fire.

Doi dintre băieţii lui au plecat în păduri din nordul mai îndepărtat, iar cel de-al treilea trăieşte cu o femeie în satul aflat la paisprezece kilometri. Când Omeir vine în vizită împreună cu Trifoi, copiii tot se mai sperie de faţa lui, ba unii chiar izbucnesc în lacrimi, dar nu şi nepoţica lui cea mică, iar dacă stă nemişcat, ea i se suie în poală şi-i pipăie buza de sus.

Îl cam lasă memoria. Flamuri şi bombarde, vaietele răniţilor, duhoarea de sulf, moartea lui Clar-de-Lună şi a lui Copac –, uneori, reminiscenţele despre asediu îi par simple ecouri ale unor coşmaruri ridicându-se la suprafaţa conştiinţei pentru ca o clipă mai târziu să se risipească. Descoperă că uitarea e felul lumii de a se lecui.

Aude că sultanul cel nou (Domnul să-l ocrotească şi să-i dea viaţă fără de moarte) trimite după copaci în păduri tot mai îndepărtate, iar corăbiile creştinilor au ajuns pe pământuri noi la hotarul cel de pe urmă al oceanului, acolo unde sunt oraşe cu totul şi cu totul de aur, dar asemenea basme nu-l mai mişcă. Uneori, în timp ce stă privind ţintă focul, povestea spusă de Ana îi revine, cea cu omul care se preschimbă în măgar, apoi în peşte, apoi în cioară, şi străbate pământul, oceanul şi stelele în căutarea unui tărâm ce nu cunoaşte durerea, pentru ca într-un final să se întoarcă acasă şi să-şi ducă ultimii ani

printre animalele lui.

Într-o zi de început de primăvară, cu mult după ce pierduse şirul anilor, asupra muntelui se abat mai multe furtuni. Râul se face pământiu, drumul e blocat de viitură, iar defileurile răsună de bubuitul stâncilor căzute. În noaptea cea mai cruntă, Omeir se caţără pe masă alături de câinele său, ascultând năvala apei în căsuţă: nu picuratul şi susurul obişnuit, ci un potop.

Apa intră pe sub uşă în valuri, pereţii şiroiesc, iar Trifoi stă şi clipeşte în apa până la genunchi. În zori, Omeir înaintează cu greu prin bălegar, scoarţă de copac şi dărâmături ca să vadă de păsări, apoi o duce pe Trifoi pe câmpul cel mai înalt, să pască ce iarbă s-o mai găsi, iar când în sfârşit ridică ochii la peretele de calcar de deasupra râpei, îl potopeşte groaza.

Bătrâna tisă pe jumătate uscată căzuse în timpul nopţii. Omeir urcă târâş pe potecă, alunecând în noroi. Peste tot zac împrăştiate crengi îmbrăcate în muşchi şi o reţea imensă de rădăcini zace dezgropată asemeni unui al doilea copac smuls lumii din adâncuri. Miroase a sevă de copac, a lemn făcut ţăndări şi a lucruri demult îngropate aduse la lumină.

Cu greu găseşte pachetul Anei în acel dezastru. Pielea de bou s-a udat. Duce pachetul îmbibat de apă în căsuţă, scuturat de mici semnale de alarmă. Curăţă vatra de noroi, reuşeşte să facă un foc care fumegă întruna, îşi atârnă rogojinile pe care doarme în ocol, la uscat, apoi despachetează cartea.

Curge apa din ea. Foile se desprind când le dezlipeşte, iar şirurile compacte de semne înscrise pe ele – toate acele urme fumurii înghesuite unele în altele, lăsate parcă de nişte păsări – par mai şterse decât în amintirile lui.

În urechi îi răsună încă ţipătul Anei când se atinsese prima oară de sac. N-a uitat cum îi ocrotise cartea când fugiseră din oraş, că datorită ei prinsese în capcane un stol de păsări-de-ogor, că ea îl smulsese pe fiul lor din ghearele febrei. Cât de însufleţiţi erau ochii Anei în timp ce stătea aplecată deasupra rândurilor, traducând pe măsură ce citea.

Întreţeşte focul, întinde sfori prin căsuţă şi atârnă filele la uscat ca şi cum ar afuma vânat, cu inima bubuindu-i întruna, de parcă manuscrisul ar fi o făptură vie care-i fusese lăsată în grijă, iar el o primejduise – de parcă i-ar fi fost încredinţată o singură responsabilitate simplă, să ţină în viaţă acel obiect, iar el eşuase.

Când paginile se usucă, reasamblează cartea, nefiind sigur că pune filele la loc în ordinea corectă, şi le învelește într-o nouă bucată de piele ceruită. Aşteaptă ca berzele călătoare să se întoarcă în râpă, urmându-şi reperele străvechi într-un zigzag strâmb, părăsind depărtările sudice unde-şi petrecuseră iarna pentru a se îndrepta spre depărtările nordice unde aveau să-şi petreacă vara. Apoi îşi ia cu el pătura cea mai bună, două ploşti cu apă, câteva zeci de borcane cu miere şi cutia pentru tutun a Anei şi iese pe uşa

căsuței. O strigă pe Trifoi, care vine la trap, cu urechile ciulite, iar câinele care moțăia lângă ocol, într-o baltă de soare, se ridică și el.

Se oprește întâi la fiul lui, îi dă nurorii cele trei găini și jumătate din bani și încearcă să lase și câinele, dar el nici nu vrea s-audă. Nepoata lui atârnă o cunună de trandafiri de primăvară la gâtul lui Trifoi și o pornesc spre nord-vest pe lângă munte, Omeir pe jos, Trifoi urcând cătinel pe lângă el, pe jumătate oarbă, și câinele ținându-se după ei.

Se ferește de hanuri, târguri, omenet. Când trece printr-un cătun, caută să țină câinele aproape și să-și ascundă fața sub borul lăsat al pălăriei. Doarme sub cerul liber, molfăie florile albastre de limba-mielului pe care le mesteca și bunicul lui ca să-și aline durerile de spate, iar pasul egal al lui Trifoi îl îmbărbătează. Cei câțiva trecători pe care-i întâlnesc sunt încântați și-l întreabă unde găsise așa un măgăruș vesel și drăguț, și se simte norocos.

Din când în când prinde suficient curaj ca să le arate trecătorilor mica imagine smălțuită de pe capacul tabacherei. Câțiva își dau cu părerea că ar putea fi o fortăreață din Kosovo, alții, că ar fi un *palazzo* din Republica Florența. Dar într-o zi, aproape de râul Sava, îl opresc doi negustori călare, împreună cu cele două slugi ale lor. Unul îl întreabă pe limba Anei cu ce treburi e venit, iar celălalt spune:

— E un mahomedan fără căpătâi, cu un picior în groapă, nu pricepe o boabă din ce-i spui, dar Omeir își scoate pălăria și răspunde:

— Ziua bună, domnilor, vă înțeleg binișor.

Cei doi râd și-l omenesc cu apă și curmale, iar când le arată cutiuța, unul din ei o ține în soare, răsucind-o pe toate fețele, și spune: „Aha, Urbino“, apoi i-o dă tovarășului său de drum.

— Urbino cel frumos, spune cel de-al doilea negustor, în munții din Marche.

— E drum lung până acolo, spune primul, arătând vag spre soare-apune. Îi măsoară pe Omeir și Trifoi. Mai ales pentru cineva cu barbă sură așa ca dumneata. Și nici măgărița nu-i chiar o iepșoară.

— Sunt sigur că trebuie să ai ceva glagore ca să trăiești amar de ani cu o mutră ca asta, adaugă al doilea.

Omeir se trezește țeapăn și trosnind din toate încheieturile, o caută pe Trifoi la copite, să nu fie crăpate, și are zile când de-abia spre amiază încep să i se dezmorțească degetele. Când o iau spre miazăzi prin Veneto, regiunea devine iarăși deluroasă, cu drumuri mai abrupte, castelașe cocoțate pe colțuri de stâncă, țărani pe ogor, crânguri de măslini cu bisericuțe în mijloc, câmpuri de floarea-soarelui vălurind pe lângă pâraie întortocheate. Când rămâne fără bani, vinde ultimul borcan cu miere. Noaptea, visele și amintirile se amestecă: vede în depărtare scânteierile unui oraș și aude glasurile băieților lui pe când erau copii.

Mamă, mai povestește-ne despre păstorul cu nume care înseamnă *flacără.*

Și *despre lacurile de lapte de pe Lună.*

Ochii mezinului clipesc. *Spune-ne ce se mai* întâmplă cu nebunul.

Se apropie de Urbino sub un cer de toamnă, cu lumina cernându-se printre nori în mănunchiuri argintii pe drumul ce șerpuiește la orizont. Orașul se ivește pe coama unui deal, clădit din piatră și împodobit cu clopotnițe, cu zidăria părând crescută direct din stâncă.

Pe măsură ce drumul urcă, pe cer se conturează fațada unui *palazzo* cu două turle și rânduri-rânduri de balcoane, imaginea de pe cutiuța pentru tutun arătându-se aievea: e ca o construcție dintr-un vis, dacă nu al lui, atunci poate al Anei, de parcă de la o vreme, ajuns în amurgul vieții, ar cutreiera mai degrabă pe cărările viselor ei decât pe ale lui.

Trifoi rage, pe deasupra trec în zbor vrăbii. Lumina, dealurile vineții de la orizont, ciclamele mărunțele scânteind ca tăciunii de cealaltă parte a drumului, un iz de mare în vântul dinspre răsărit – Omeir se simte precum Eton-cioara la sfârșitul călătoriei, când coboară șerpuind din stele, istovit și jumulit de vânt, rămas fără jumătate din pene. Câte obstacole îl mai despart oare de bunicul, de maică-sa, de Ana și de odihna deplină ce va să vină?

Se teme că paznicii de la poartă îl vor alunga văzându-i chipul, dar porțile orașului sunt deschise, lumea circulă liber, și în timp ce străbate străduțele întortocheate spre *palazzo* împreună cu măgarul și câinele său, nimeni nu prea se sinchisește de el – e plin de oameni, cu fețe în multe culori, și mai degrabă Trifoi e cea care atrage atenția, cu genele ei lungi și mersul ei drăgălaș.

În curtea din fața palatului, îi spune unui arbaletist că are un dar pentru învățații locului. Fără să priceapă, omul îi face semn să aștepte, iar Omeir se oprește împreună cu Trifoi, cuprinzându-i grumazul cu brațul, iar câinele se culcușește și adoarme numaidecât. Omeir așteaptă cam un ceas, moțăind de-a-n picioarelea și visând-o pe Ana lângă un foc, cu mâinile în șolduri, râzând de ceva ce spusese unul dintre băieții ei, iar când se trezește, se uită dacă mai are bocceaua de piele, cu cartea înăuntru, privește în sus la zidurile înalte ale palatului și vede pe ferestre slugi care se perindă dintr-o odaie în alta, aprinzând lumânări.

În cele din urmă își face apariția un tălmaci, care-l întreabă ce vânt îl aduce. Omeir desface bocceaua, iar omul aruncă o privire cărții, își molfăie buzele și dispare iar. Cu el coboară într-un suflet un al doilea bărbat, îmbrăcat în catifea neagră, care lasă jos un felinar, își suflă nasul într-o batistă, apoi ia manuscrisul și-l frunzărește.

— Am auzit că ăsta-i un loc unde cărțile sunt ocrotite, spune Omeir.

Bărbatul ridică ochii, apoi se uită iar la carte și-i spune ceva tălmaciului.

— Vrea să știe cum de-a ajuns asta la dumneata.

— A fost un dar, răspunde Omeir și se gândește la Ana înconjurată de fiii ei, cu focul aprins în vatră, fulgerele despicând cerul afară, plăsmuind povestea cu mâinile ei.

Cel de-al doilea bărbat e preocupat să cerceteze cusăturile și legăturile la lumina felinarului.

— Bănui că aștepți răsplată? întreabă tălmaciul. E în stare foarte proastă.

— Mă mulțumesc cu o masă. Și niște ovăz pentru măgarul meu.

Bărbatul se încruntă, de parcă niciodată nu va conteni să se mire de prostia omenească și nici măcar nu-i nevoie de traducere, pentru că bărbatul îmbrăcat în catifea dă din cap aprobator, închide cartea delicat, cu amândouă mâinile, se înclină, ia cartea și dispare înăuntru fără alte vorbe. Omeir e îndrumat spre un grajd de sub palat, unde un îngrijitor cu mustață ferchezuită o duce pe Trifoi într-o boxă la lumina unei lumânări.

Omeir stă rezemat de perete pe un scăunel de muls în timp ce noaptea împresoară Apeninii, cu sentimentul că s-a achitat de o ultimă misiune, și se roagă să existe o viață de apoi unde să-l aștepte Ana, sub aripa Domnului. Visează că se duce la o fântână și se uită în ea, cu Copac și Clar-de-Lună lângă el, că privesc toți trei la apa răcoroasă, smărăldie, Clar-de-Lună tresărind când o păsăruică zboară afară din fântână și se înalță pe cer, iar când Omeir se trezește, un servitor într-o manta maronie îi aduce o farfurie cu lipie umplută cu brânză de oaie. Lângă care un al doilea servitor așază o bucată de iepure fript, aromat cu salvie și semințe de fenicul prăjite, și o carafă cu vin, mâncare și băutură cât să sature patru inși, apoi unul din ei înfige o făclie aprinsă într-o furcă din perete, celălalt pune dedesubt o oală mare de lut plină cu ovăz, apoi se retrag amândoi.

Mănâncă pe săturate toți trei, câine, măgar și om. Iar la sfârșit, câinele se încolăcește într-un cotlon, Trifoi scoate un oftat din rărunchi, iar Omeir se reazemă cu spatele de peretele boxei, cu picioarele întinse pe paiele bune, curate, și adorm cu toții, în timp ce afară, în întuneric, începe să plouă.

DOUĂZECI ȘI PATRU

NOSTOS

Cetatea Cucului-din-Nori de Antoniu Diogene, Fila Ω

Calitatea Filei Ω se deteriorează progresiv. Ultimele cinci rânduri au mari lacune, putând fi recuperate doar cuvinte izolate. Traducere de Zeno Ninis.

…aduseră urcioarele, iar cântăreții se adunară…
…[flăcăii] dansau, păstorii [ziceau din fluier?]…
…se împărțeau [blide] cu pâine tare…
…șorici de porc. M-am bucurat să văd [bietul] ospăț…
…patru miei care zbierau după mamele lor…
…[ploaie?] și noroaie…
…femeile veniră…
…[baborniță] cocârjată mă luă [de mână?]…
…lămpile…
…dănțuind întruna, [învârtindu-se]…
…[suflând greu]…
…dănțuind cu toții…
…dănțuind…

BOISE, IDAHO

2057–2064

Seymour

Apartamentul pe care are dreptul să-l folosească pentru serviciu are două ferestre și o chicinetă cu vedere spre un deal scăldat de soare și năpădit de iarba-iepurelui și obsigă. E august, cerul e bej de la fum și totul tremură în valurile de arșiță.

Șase dimineți pe săptămână ia un autobuz fără șofer până la o clădire de birouri, unde traversează un pogon de asfalt dogoritor până la o clădire a companiei Ilium nu prea înaltă, dar lăbărțată, tencuită cu stuc. În hol, un glob pământesc de poliuretan, în relief, cu diametrul de peste trei metri și jumătate, se rotește pe un piedestal, iar în despicăturile dintre munți s-a adunat praful. Pe perete e un poster șters pe care scrie *Să imortalizăm Pământul*. Lucrează câte douăsprezece ore pe zi cu echipe de ingineri, testând noua generație de benzi și căști folosite pentru Atlas. A devenit un bărbat ațos și palid, care preferă să mănânce sendvișuri ambalate la biroul lui și-și găsește liniștea doar în muncă, acumulând kilometri după kilometri pe banda lui, ca un pelerin din întunecimea Evului Mediu ce-și ispășește păcate grele mergând pe jos.

Din când în când își comandă o pereche nouă de pantofi, identici cu cei pe care i-a tocit mergând. În afară de mâncare, nu-și cumpără prea multe. O dată pe săptămână, sâmbăta, îi trimite un mesaj lui Natalie Hernandez, care de cele mai multe ori îi răspunde. Femeia predă latină și greacă unor liceeni reticenți, are doi băieți, o dubiță autonomă și un teckel pe nume Dash.

Câteodată, Seymour își scoate căștile, se dă jos de pe bandă, clipește deasupra capetelor celorlalți ingineri și pe neașteptate îi revin crâmpeie din traducerea lui Zeno: …În oglinda ei se *așterneau cerul* și *pământul, cu toate tărâmurile împrăștiate în patru zări, toate jivinele, iar în mijloc…*

Împlinește cincizeci și șapte, apoi cincizeci și opt de ani; rebelul din el e

încă viu. În fiecare seară, când ajunge acasă, dă drumul computerului, îl deconectează de la rețea și se apucă de treabă. Recolta de imagini brutale din Atlas s-a păstrat, mocnind pe servere din toată lumea: scene de suferință și violență, secetă și foamete, coloane de refugiați care fug din Chennai, familii înghesuite în bărcuțe lângă Rangoon, un tanc în flăcări în Bangladesh, polițiști cu scuturi din plexiglas în Cairo, un oraș din Louisiana acoperit de mâl – calamitățile din Atlas la care a muncit cu anii ca să le ascundă sunt în continuare acolo.

Lună de lună, concepe mici secvențe de cod atât de inteligente și de subtile, încât atunci când le integrează în programul Atlasului, sistemul nu le poate detecta. Le disimulează în interiorul Atlasului, în toată lumea, sub forma unor mici bufnițe: o bufniță-graffiti, o cișmea în formă de bufniță, un biciclist în smoching, cu o bufniță desenată pe mască. Dacă găsești una dintre ele și o atingi, imaginea igienizată, lustruită face loc realității disimulate dedesubt.

În Miami, în fața unui restaurant sunt șase ghivece cu ferigi, pe al treilea fiind lipit un mic autocolant cu o bufniță. Când atingi bufnița, ferigile se evaporă, o mașină fumegândă își face apariția, patru femei zac zdrobite pe caldarâm.

Nu riscă să urmărească dacă utilizatorii descoperă sau nu micile lui bufnițe. Oricum, Atlasul nu mai e pe lista de priorități a companiei; regiuni întregi ale complexului din Boise sunt dedicate perfecționării și miniaturizării benzii și căștilor pentru alte proiecte ale Ilium, care țin de alte departamente. Dar Seymour continuă să creeze bufnițele, noapte de noapte, strecurându-le în cod, destrămând urzeala de minciuni pe care o țesuse în timpul zilei, și pentru prima oară de când găsise aripa retezată a Prietenei-de-Nădejde zăcând pe marginea drumului, se simte mai bine. Mai calm. Mai puțin speriat. Mai puțin presat să fugă de ceva.

Trei zile într-o stațiune nouă de pe malul lacului, în Lakeport. Biletele de avion plătite, toate mesele incluse, sporturi acvatice la discreție – totul pe cheltuiala lui, cât îl țin economiile. Familiile sunt binevenite. Se bazează pe Natalie pentru partea de comunicare. La început, ea îi spune că nu crede că vor veni toți cinci, dar vin: Alex Hess vine din Cleveland cu cei doi băieți ai lui, Olivia Ott, vine cu avionul din San Francisco, Christopher Dee vine cu mașina din Caldwell, Rachel Wilson vine tocmai din sud-vestul Australiei, cu nepoțelul ei de patru ani.

Seymour nu face drumul cu mașina prin canion de la Boise decât în ultima lor noapte: n-are rost să-i tulbure făcându-și apariția prea devreme. În zori ia o picătură anxiolitică și iese pe balcon, îmbrăcat la costum și cravată. Dincolo de docurile hotelului, lacul scânteiază în soare. Așteaptă să vadă dacă apare vreun vultur pescar, dar nu vede nici unul.

În buzunarul stâng notițele, în buzunarul drept cheia de la cameră. Amintește-ți ceea ce știi. Bufnițele au trei pleoape. Oamenii sunt complicați. Pentru multe dintre lucrurile care-ți sunt dragi e prea târziu. Dar nu pentru toate.

Într-o sală hexagonală cu vedere spre lac, folosită mai ales pentru nunți, se întâlnește cu cei doi tehnicieni care aduc sub supravegherea lui cinci benzi multidirecționale Ilium nou-nouțe, ultimul răcnet, pe care le-au numit Premergătoare. Tehnicienii aduc și cele cinci seturi de căști corespunzătoare și se retrag.

Natalie vine mai devreme să-l vadă. Copiii ei sunt încă la masă, îi spune. E un act de curaj din partea lui, mai spune.

— Voi sunteți mai curajoși, zice Seymour.

De fiecare dată când inspiră, se teme să nu i se desfacă pielea și să i se reverse oasele.

La ora 13 sosesc familiile. Olivia Ott are o tunsoare bob până la bărbie, poartă pantaloni de in și pare să aibă ochii plânși. Alex Hess e încadrat de doi adolescenți uriași și îmbufnați, toți trei cu părul de un blond strălucitor. Christopher Dee e însoțit de o femeie minionă – se așază amândoi într-un colț, la distanță de ceilalți, ținându-se de mână. Rachel intră ultima, purtând blugi și cizme; are un chip brăzdat de riduri adânci, de om care muncește mult în soare. Un nepoțel vesel, cu părul roșu ca focul, tropăie în urma ei și se așază pe un scaun, bâțâind din picioare.

— Nu arată a criminal, spune unul dintre băieții lui Alex.

— Fii politicos, zice Alex.

— Arată a moș, atâta tot. E bogat?

Seymour evită să le privească fețele – fețele vor compromite totul. Uită-te în pământ. Citește notițele.

— În ziua aceea, începe el, cu mulți ani în urmă, v-am răpit tuturor ceva prețios. Știu că niciodată nu-mi voi putea ispăși fapta până la capăt. Dar pentru că și eu știu ce înseamnă să pierzi un loc la care ai ținut pe când erai mic – cum e să-ți fie răpit –, m-am gândit că poate o să conteze dacă încerc să vi-l dau înapoi pe al vostru.

Scoate din geantă cinci cărți cartonate, cu coperte albastru regal, și le împarte tuturor. Pe copertă sunt păsări care se rotesc în jurul turnurilor unui oraș din nori. Olivia rămâne cu gura căscată.

— Le-am făcut după traducerile domnului Ninis. Cu mult ajutor din partea lui Natalie, trebuie spus. Ea a scris toate notele traducătorului.

Împarte apoi căștile.

— Aș zice să mergeți voi cinci primii. Apoi și ceilalți, dacă vor. Mai țineți minte cutia de retur pentru cărți?

Toată lumea dă din cap aprobator.

— „Buhuhurați-vă de cărți“, spune Christopher.

— Trageți de mânerul cutiei. Apoi vă prindeți voi ce să faceți.

Adulții se ridică în picioare. Seymour îi ajută să-și pună căștile, iar cele cinci Premergătoare se trezesc zumzăind la viață.

După ce urcă toți pe benzi, Seymour se duce la fereastră și privește lacul. În nord sunt pe puțin douăzeci de locuri din astea unde ar fi putut zbura bufnița ta, așa-i spusese ea. *Păduri mai mari și mai bune.* Încercase să-l salveze.

Premergătoarele vâjâie și se învârt, copiii deveniți adulți merg.

— Dumnezeule! exclamă Natalie.

— E exact cum îmi amintesc, spune Alex.

Seymour își aduce aminte de liniștea copacilor din spatele căsuței mobile atunci când se acopereau cu zăpadă. De Prietenă-de-Nădejde pe creanga ei, la trei metri de pământ, în copacul mare și uscat: care tresărea auzind scrâșnet de roți pe pietriș la patru sute de metri depărtare. Și auzea inima unui șoarece-de-câmp bătând sub doi metri de zăpadă.

Boturile Premergătoarelor se ridică, acționate de motoare pneumatice. Cu toții urcă treptele de granit ale verandei.

— Ia uitați, spune Christopher. Afișul făcut de mine.

Așezat pe scaunul de lângă cel pe care stătuse Rachel, nepotul ei se întinde, ia în poală cartea albastră și o răsfoiește.

Olivia Ott întinde mâna dreaptă în gol și deschide ușa. Unul câte unul, copiii intră în bibliotecă.

ARGOS

AL 65-LEA AN AL MISIUNII

Konstance

Nivelul oxigenului, șapte la sută, spune vocea din cască.

Ia-o la stânga și ieși din vestibul. Treci pe lângă Compartimentele 8, 9, 10, toate ușile fiind încuiate. Oare chiar în acea clipă boala inundă aerul de pe coridor, trezită din somnul ei prelungit? Oare în întuneric putrezesc hoiturile celor morți de aproape patru sute de zile? Sau poate că membrii echipajului mișună peste tot în jurul ei, prin șuier de extinctoare: prieteni, copii, părinți, doamna Chen, doamna Flowers, mama, tata?

Micile duze din tavanul de pe coridor o învăluie în perdeaua lor de stropi. Cu cartea improvizată ascunsă sub salopetă, cu toporul improvizat în mâna stângă, se îndepărtează de centrul *Argos*-ului pe coridorul în spirală, cu cizmele alunecându-i pe podeaua acoperită de chimicale.

Pe coridor sunt împrăștiate pături mototolite, măști aruncate, o pernă, o tavă cu mâncare făcută bucăți.

O șosetă.

O formă gheboasă îmbrăcată în mucegai cenușiu.

Privirea sus. Nu te opri. Întâi ușa întunecoasă a sălii de clasă, apoi alte compartimente cu uși încuiate, ceva ce pare a fi o mănușă dintr-un costum de bioprotecție, așa cum purtau doctorul Cha și inginerul Goldberg. În față e un Premergător răsturnat în mijlocul holului.

Nivelul oxigenului, șase la sută, spune casca.

În dreapta ei e intrarea Fermei 4. Konstance se oprește în prag și-și curăță casca de chimicale: plantele de pe suporturile supraetajate sunt moarte. Micul ei pin bosniac e încă în picioare, înalt de peste un metru: la poalele lui se vede un halou de ace uscate.

Pornește alarma. Lanterna frontală pâlpâie în timp ce Konstance o ia la goană spre zidul din capăt: n-are timp să stea pe gânduri. Alege al patrulea mâner din stânga și trage un sertar cu semințe. Aburi reci i se revarsă pe picioare: în sertar sunt sute de folii de plastic înghețate, pe mai multe rânduri. Ia câte poate duce în mănuși, scăpând câteva, strângându-le la piept împreună cu toporul.

Undeva pe-aproape e fantoma tatei sau cadavrul lui sau amândouă. Nu te opri. N-ai timp.

Nu departe, pe coridor, între Băile 2 și 3, e porțiunea din titan unde Elliot Fischenbacher încercase nopți în șir să spargă zidul, cum îi povestise mama ei. Peticul era fixat cu vreo trei sute de nituri, mult mai multe decât își amintea. O cuprinde disperarea.

Nivelul oxigenului, cinci la sută.

Lasă pachetele cu semințe și ridică toporul cu amândouă mâinile. În memorie îi susură avertismentele pe care le tot auzise de nici nu mai știe când. Radiații cosmice, gravitație zero, 2,73 de grade Kelvin.

Când lovește, tăișul lasă o urmă în metal, dar ricoșează. Își ia și mai mult elan. De data asta, tăișul pătrunde în metal și trebuie să-și încordeze toate puterile ca să-l scoată.

Lovește a treia oară. A patra oară. N-o să poată ieși la timp. Transpirația i se adună în costum și-i aburește casca. Volumul alarmei crește, extinctoarele o împroașcă de peste tot. La douăzeci de pași în dreapta ei e intrarea Cantinei, plină de corturi.

Mobilizare generală, spune Sybil. *Integritatea navei e în pericol.*

Nivelul oxigenului, patru la sută, spune casca.

La fiecare lovitură, fisura din metal se mărește.

Dacă treci de pereții ăștia, în trei secunde mâinile și picioarele ți se fac de două ori mai mari. Te sufoci. Îngheți bocnă.

Gaura se lărgește, iar Konstance vede prin casca aburită locul unde Elliot dăduse la o parte cablurile îmbrăcate în aluminiu și pătrunsese prin mai multe straturi izolatoare. În margine mai e un strat de metal – speră să fie peretele exterior.

Scoate toporul, trage aer în piept, se opintește și lovește iar.

Copilă! tună Sybil cu o voce înfricoșătoare. *Termină în clipa asta!*

Konstance e copleșită de o frică atavică. Își ia avânt și lovește, cu forța acumulată în multe luni de furie, izolare și suferință, iar tăișul retează mai multe cabluri, mușcând din stratul exterior. Scutură mânerul toporului înainte și înapoi.

Când reușește să-l smulgă, peretele exterior e perforat, lăsând la vedere o fâșie de întuneric.

Konstance! tună Sybil. *Faci o mare greșeală.*

S-a înșelat. E nimicul, vidul din spațiul interstelar – se află la o sută de trilioane de kilometri de Pământ; o să se asfixieze și gata. Scapă toporul din mână, spațiul se strânge în jurul ei, timpul se contractă. Taică-său rupe un plic și-n palmă îi alunecă o mică sămânță, prinsă într-o coajă maro deschis.

Ț*ine-ți respirația.*

— Încă nu.

Sămânța tremură.

— Acum.

Dincolo de breșa din învelișul exterior, bezna rămâne neclintită. Nu e aspirată în vid, nu-i îngheață ochii bocnă, e doar noapte.

Nivelul oxigenului, trei la sută.

Noapte! Ia toporul de pe jos, lovește iar și iar; fragmente de metal țâșnesc în beznă. Afară, de partea cealaltă a găurii care se lărgește, la lumina pierită a lanternei, mii și mii de puncticele argintii minuscule cad prin întuneric. Scoate un braț afară și-l trage înapoi ud.

Plouă. Afară plouă.

Nivelul oxigenului, doi la sută.

Konstance lovește până-i iau foc umerii și-și simte oasele mâinii zob. Gaura se lărgește, căpătând o formă tot mai zimțată; își poate strecura afară capul și un umăr. Casca îi e atât de aburită, că a devenit inutilă, iar bioplasticul costumului se sfâșie, dar merită să rișt*e*, și după încă o lovitură, gaura s-a lărgit aproape suficient încât să-și strecoare trunchiul afară.

Mirosul de ceapă sălbatică.

Roua, forma dealurilor.

Lumina dulce, luna pe cer.

Nivelul oxigenului, unu la sută.

Picăturile de ploaie cad mult mai departe de breșă decât se așteptase, dar nu mai are timp. Aruncă în beznă pumni de plicuri cu semințe, apoi toporul, apoi se opintește cu tot corpul prin deschizătură în urma lor.

Domnișoară Konstan… tună Sybil, dar capul și umerii lui Konstance sunt acum în afara *Argos*-ului. Se zbate, își zgârie coapsa într-o margine tăioasă de metal.

Oxigenul la zero, spune casca.

Cu picioarele prinse încă în tunelul peretelui, blocată de la brâu în jos, Konstance trage aer în piept pentru ultima oară, apoi își smulge casca, rupând banda adezivă, și îi dă drumul. Casca ricoșează, se rostogolește și se oprește la mai mult de patru metri dedesubt, printre ceea ce par a fi niște pietre ude și ierburi de tundră înalte, cu lanterna luminând drept în sus, în ploaie.

N-are altă soluție decât să-și dea drumul. Ținându-și în continuare răsuflarea, se agață cu brațele de carcasa navei, închide ochii și cade.

Își sucește o gleznă, se lovește cu cotul de o piatră, dar reușește să se ridice în capul oaselor și să respire – n-a murit, nu s-a sufocat, nu s-a transformat într-un sloi de gheață.

Aerul! Tare, umed, sărat, viu: dacă aerul ăsta colcăie de virusuri revărsate din gaura pe care o făcuse în *Argos*-ul care se înalță deasupra ei, dacă acestea se înmulțesc chiar în acel moment în nările ei, dacă atmosfera de pe Pământ e toată otrăvită, n-are decât. Măcar să mai trăiască cinci minute, s-o respire, s-o miroasă.

Ploaia îi biciuie părul năclăit de sudoare, obrajii, fruntea. Îngenunchează în iarbă și ascultă cum i se lovește de costum, o simte pe pleoape. Pare o risipă incredibilă, periculoasă, promiscuă: apă care să cadă din cer în asemenea cantități.

Lanterna de pe cască se stinge, iar prin breșa pe care o tăiase în *Argos* se zărește doar un licăr. Dar întunericul din locul ăsta nu seamănă deloc cu NeLumina. Cerul, cu urzeala lui de nori, pare să strălucească, iar firele ude ale ierbii captează lumina și o răsfrâng, zeci de mii de picături scânteietoare, iar Konstance își dă jos până la brâu costumul făcut de tatăl ei, se lasă în genunchi în iarba de tundră și-și aduce aminte vorbele lui Eton: *O baie, asta-i toată magia de care are trebuință un păstor neghiob.*

Găsește toporul, se dezbracă de restul costumului, adună toate plicurile cu semințe pe care le găsește și le strecoară pe sub salopetă, lângă cartea făcută de ea. Apoi înaintează șchiopătând printre tufe și pietre până la gardul care împrejmuiește locul. *Argos*-ul se profilează gigantic și palid în spate ei.

Gardul are sârmă ghimpată în partea de sus și e mult prea înalt ca să-l escaladeze, dar cu ajutorul securii, concentrându-se asupra unui stâlp, reușește să reteze vreo zece zăbrele, să le împingă la o parte și să se strecoare afară.

De partea cealaltă sunt aceleași pietre ude și lucitoare, cu miile. Toate îmbrăcate în cruste, straturi de licheni – ar sta și un an să le studieze pe oricare dintre ele. Dincolo de pietre se înalță un vuiet, un vuiet scos de ceva în continuă mișcare, forfotitor, schimbător, mișcător – marea.

Răsăritul durează o oră, și Konstance se străduiește să nu clipească până la sfârșit. Începe cu un evantai lent în nuanțe vinețiii, apoi albăstrii, o diversitate de tonuri incomparabil mai complexe și mai bogate decât orice simulare din Bibliotecă. Stă desculță în apă până la glezne, în timp ce valurile mici și plate se mișcă neîncetat într-o mie de vectori diferiți și, pentru prima oară în viața ei, huruitul de pe *Argos*, cu picurat de țevi, zumzet de conducte, tentaculele cățărătoare ale lui Sybil – mașinăria care zbârnâise toată viața peste tot în jurul ei încă de când ea nici nu exista – nu mai există.

— Sybil?

Nimic.

Departe, în dreapta, se conturează vag clădirea cenușie pe care o

descoperise în Atlas, garajul pentru bărci, un dig stâncos. Când privește în urmă, *Argos* pare mai mic: un bulgăre alb sub cer.

În fața ei, la orizont, marginea albastră a zorilor devine trandafirie, o mână ce dă la o parte noaptea.

EPILOG

BIBLIOTECA PUBLICĂ
DIN LAKEPORT

20 FEBRUARIE 2020
19:02

Zeno

Băiatul lasă jos pistolul. Telefonul din rucsac sună a doua oară. Undeva dincolo de recepție, dincolo de verandă, așteaptă lumea de apoi. Oare va găsi puterea?

Se duce spre intrare și se propteşte în biroul din fața ușii; forța îi inundă picioarele ca un dar de la Atena însăși. Biroul lunecă la o parte, Zeno înșfacă rucsacul, deschide ușa și se repede în strălucirea orbitoare a luminilor poliției.

Telefonul sună a treia oară.

Coboară cele cinci trepte de granit, o ia pe alee, prin zăpada neatinsă, într-o încâlceală de sirene, în cătarea a mai mult de zece puști, în timp ce o voce strigă „Nu trageți! Nu trageți!“, iar alta – poate a lui – strigă ceva dincolo de granițele limbii.

Cade atâta zăpadă din cer, încât aerul pare făcut mai mult din zăpadă decât din aer. Zeno aleargă prin tunelul de ienuperi, mișcându-se cât de iute se poate mișca un bărbat de optzeci și șase de ani încălțat în bocanci cu arici, cu două perechi de șosete de lână, cu rucsacul lipit de cravata lui cu pinguini. Fuge cu bomba pe lângă ochii galbeni ai bufniței de pe cutia de retur pentru cărți, pe lângă o camionetă pe care scrie *Dezamor*sare bombe, pe lângă oameni în costume de protecție; e Eton care întoarce spatele nemuririi, bucuros să fie iar un neghiob, în timp ce păstorii dansează în ploaie, cântând la fluiere și ciupindu-și lirele, mieii behăie, iar lumea e udă, noroioasă și verde.

Din rucsac se aude a patra sonerie. Mai are o sonerie de trăit. Preț de-o clipită o zărește pe Marian, ghemuită după o mașină de poliție, draga de

Marian cu geaca ei cireșie, cu ochii migdalați și blugii stropiți cu vopsea; ea îl privește cu mâna la gură, Marian Bibliotecara, pe al cărei chip se iscă în fiecare vară o furtună de pistrui.

Pe Park Street, departe de mașinile de poliție, cu biblioteca în spate. *Imaginează-ți*, spune Rex, *cum era să asculte cântece vechi despre eroi care se întorc acasă.* La patru sute de metri e fosta casă a doamnei Boydstun, fără perdele la ferestre, cu masa din sufragerie plină de traduceri, cinci soldăței de plastic Playwood într-o cutie de tablă la etaj, sub pătuțul de alamă, și micul Nestor, regele din Pylos, moțăind pe covorașul de la bucătărie. Cineva va trebui să-i dea drumul afară.

În față e lacul, înghețat și alb.

— Măi să fie, spune o bibliotecară, ai degerat de tot.

— Mama ta unde-i? spune cealaltă.

Aleargă prin zăpadă, iar telefonul sună a cincea oa

QAANAAQ

2146

Konstance

În sat sunt patruzeci și nouă cu toții. Ea locuiește într-o căsuță pastel, cu un singur etaj, construită din lemn și metal reciclat, cu o seră anexată. Are un fiu: are trei ani, e vioi, neastâmpărat, dornic să le încerce pe toate, să le învețe pe toate, să le bage pe toate în gură. În ea mai crește un copil, deocamdată doar un licăr, o mică inteligență abia răsărită.

E luna august, soarele n-a mai apus de la jumătatea lui aprilie, iar în această seară, aproape toată lumea a ieșit să culeagă corn canadian. În depărtare, la marginea orașului, dincolo de docuri, scânteiază oceanul. În zilele cele mai senine, la hotarul cel mai îndepărtat al orizontului, întrezărește ca un mic dâmb insula stâncoasă, aflată la treisprezece kilometri, unde *Argos*-ul ruginește sub cerul liber.

Ea muncește în sera din spatele casei, în timp ce băiețelul stă printre stânci. Ține în poală o carte diformă, făcută din bucăți de saci de Praf Alimentar. O răsfoiește de la coadă la cap, trece de „Eton înseamnă flacără“, de „Vrăjitorul din balenă“, mișcând din buze fără să scoată un sunet.

Amurgul de vară e cald, frunzele de salată flutură în lăzile lor, iar cerul capătă culoarea lavandei – mai întuneric de atât nu se face –, în timp ce ea umblă de colo până colo cu o stropitoare. Broccoli. Varză furajeră. Dovlecei. Un pin bosniac care-i ajunge până la coapsă.

Παράδεισος, parádeisos, paradis: înseamnă grădină.

Când termină de lucru, se așază pe un scaun de nailon decolorat de vreme, iar băiatul îi aduce cartea și o trage de pantaloni. Are pleoapele grele și se luptă să țină ochii deschiși.

— Îmi spui povestea? întreabă el.

Ea se uită la el, la obrajii lui rotunzi, la genele lui, la părul lui ud. Oare

băiatul simte deja cât de precar este totul?

Îl ia în poală.

— Dă la prima pagină, să facem o treabă ca lumea.

Îl așteaptă să întoarcă volumul pe partea corectă. Băiatul își molfăie buza de jos, apoi dă la o parte coperta. Ea urmărește rândurile cu degetul.

— Eu sunt Eton, spune ea, un păstor modest din Arcadia, și…

— Nu, nu, spune băiatul. Lovește pagina cu mâna. Fă vocea, fă vocea.

Ea clipește, planeta se mai rotește un grad; dincolo de mica ei grădină, sub oraș, vântul tulbură crestele valurilor. Băiatul ridică degetul arătător și împunge pagina. Konstance își drege glasul.

— Și am să vă spun o poveste atât de gogonată, atât de incredibilă, că nu veți crede o iotă și totuși – spune ea, punându-i un deget pe vârful nasului – e adevărată.

Nota autorului

Această carte, gândită ca un imn închinat cărților, are la bază multe alte cărți.

Lista e prea lungă ca să le enumăr pe toate, dar iată câteva dintre cele mai strălucite. *Măgarul de aur* de Apuleius și „Măgarul Lucius“ (un rezumat care i-ar putea aparține lui Lucian din Samosata) relatează povestea prostănaculuicare-se-transformă-în-măgar cu mult mai mult farmec și măiestrie decât mine. Metafora Constantinopolului ca arcă a lui Noe pentru texte străvechi mi-a fost inspirată de *The Archimedes Codex* de Reviel Netz și William Noel. Am descoperit soluția lui Zeno la ghicitoarea lui Eton în *Voyages to the Moon* de Marjorie Hope Nicolson. Am găsit multe dintre detaliile experiențelor lui Zeno din Coreea în *Remembered Prisoners of a Forgotten War* de Lewis H. Carlson, iar *Clinamen* de Stephen Greenblatt mi-a oferit o inițiere în cultura literară a Renașterii timpurii.

Romanul de față își datorează existența în primul rând unei cărți vechi de peste o mie opt sute de ani, care s-a pierdut: *Minunile de dincolo de Thule* de Antoniu Diogene. Din acel text s-au păstrat doar câteva fragmente de papirus, dar un rezumat scris în secolul al nouălea de către patriarhul bizantin Fotie sugerează că *Minunile* a fost o ditamai epopeea care se petrece în toată lumea, plină de fire narative ce se împletesc și împărțită în douăzeci și patru de cărți. Se pare că a fost inspirată atât de surse academice, cât și fanteziste, nesocotind genurile existente, jucându-se cu ideea de ficțiune și propunând, poate, prima călătorie literară în spațiul cosmic.

Știm de la Fotie că Diogene ar fi pretins într-o prefață că *Minunile* ar fi fost în realitate copia copiei unui text descoperit cu multe secole în urmă de un soldat din armata lui Alexandru cel Mare. Pe când soldatul explora catacombele de sub orașul Tir, povestește Diogene, i-ar fi ieșit în cale un mic cufăr de lemn de chiparos. Pe cufăr scria *Străine, oricine ai fi, deschide asta, ca să te minunezi de ceea ce vei afla,* iar când l-a deschis, a găsit douăzeci și patru de tăblițe de lemn de chiparos, pe care era gravată povestea unei călătorii în jurul lumii.

Mulţumiri

Ţin să le mulţumesc în mod deosebit acestor trei femei extraordinare: Binky Urban, al cărei entuziasm pentru primele versiuni m-a ajutat să rezist multor luni de îndoieli, Nan Graham, care a redactat şi a îmbunătăţit atâtea variante ale acestui manuscris, că amândoi le-am pierdut şirul, şi mai ales Shaunei Doerr, care şi-a petrecut mare parte din anul nostru de pandemie aplecată asupra acestei cărţi, care m-a împiedicat de cinci ori s-o arunc şi care-mi umple sufletul de cântec, şi inima de speranţă.

Multe mulţumiri şi băieţilor noştri Owen şi Henry, care m-au ajutat să născocesc Corporaţia Ilium şi berile de ghimbir scăpate pe jos de Alex Hess şi care mă fac să râd zi de zi. Vă iubesc, băieţi.

Îi mulţumesc fratelui meu Mark pentru optimismul lui neabătut; fratelui meu Chris, care mi-a dat ideea cu electroliza prin care Konstance îşi dă foc la păr; tatălui meu, Dick, pentru că mă înveseleşte şi mă susţine, şi mamei mele, Marilyn, pentru că a cultivat bibliotecile şi grădinile copilăriei mele.

Îi mulţumesc lui Catherine „Premergător“ Knepper, ale cărei încurajări m-au ajutat să trec printr-un şir laborios de corecturi, lui Umair Kazi pentru că a crezut în Omeir, Academiei Americane din Roma – şi în special lui John Ochsendorf – pentru că mi-a oferit încă o dată acces la minunata lor comunitate şi profesorului Denis Robichaud pentru că mi-a dres greaca de neofit.

Le mulţumesc lui Jacque şi Hal Eastman pentru că m-au încurajat, lui Jess Walter pentru că m-a înţeles şi lui Shirley O’Neil şi Suzette Lamb pentru că m-au ascultat. Le mulţumesc tuturor bibliotecarilor care m-au ajutat să găsesc texte de care aveam nevoie sau de care nici nu ştiam iniţial că am nevoie. Îi mulţumesc lui Cort Conley pentru lucrurile interesante pe care mi le-a trimis. Îi mulţumesc lui Betsy Burtin pentru că e o campioană. Îi mulţumesc lui Katy Sewall pentru că m-a ajutat să mă documentez pentru perioada de detenţie a lui Seymour.

Mulţumesc tuturor oamenilor minunaţi de la Scribner, mai ales lui Roz Lippel, Kara Watson, Brianna Yamashita, Brian Belfiglio, Jaya Miceli, Erich Hobbing, Amanda Mulholland, Zoey Cole, Ash Gilliam şi Sabrina Pyun. Le

mulțumesc Laurei Wise și lui Stephanie Evans pentru că mi-au îmbunătățit frazele. Le mulțumesc lui Jon Karp și Chris Lynch pentru sprijinul lor extraordinar.

Le mulțumesc lui Karen Kenyon, Sam Fox și Rory Walsh de la ICM și Karolinei Sutton, lui Charlie Tooke, Daisy Meyrick și Andrea Joyce de la Curtis Brown.

Mega-extra mulțumiri lui Kate Lloyd, care înțelege.

Un roman e un document omenesc, creat de un singur om (cât se poate de imperfect), așa că, în ciuda eforturilor mele și ale nemaipomenitei Meg Storey, sunt convins că s-au mai strecurat greșeli. Toate inexactitățile, neglijențele și licențele istorice exagerate sunt din vina mea.

Mulțumiri eterne doctorului Wendell Mayo, despre care-mi place să cred că ar fi gustat această carte, și lui Carolyn Reidy, care a murit chiar în ajunul zilei când urma să-i trimitem manuscrisul.

Le mulțumesc tuturor prietenilor mei.

Și în sfârșit, dragă cititorule, ție îți mulțumesc mai mult și mai mult. Fără tine aș pluti de unul singur pe o mare întunecoasă, și n-aș avea o casă la care să mă întorc.

În colecţia **Raftul Denisei** au apărut

Lev Tolstoi, *Anna Karenina*
Kate Morton, *Grădina uitată*
Laura Imai Messina, *Ce încredinţăm vântului*
Kate Morton, *Casa de lângă lac*
Maria Stepanova, În amintirea memoriei
Christian Escribà, Sílvia Tarragó, *Cofetăria cu miracole*
Ludmila Uliţkaia, *A fost doar ciumă*
J.M. Coetzee, *Moartea lui Isus*
Norris von Schirach, *Cei mai frumoşi ani din viaţa lui Anton*
Evgheni Vodolazkin, *Istoria Insulei*
Cho Nam-joo, *Kim Jiyeong, născută în 1982*
Simona Lo Iacono, *Albatrosul*
Anaïs Nin, *Delta lui Venus*
Nikos Kazantzakis, *Ascensiunea*
Heather Morris, *Poveşti despre speranţă*
Nick Bradley, *Pisica şi oraşul*
Anthony Doerr, *Despre Grace*
Kate Morton, *Casa de la Riverton*
Julie Orringer, *Portofoliul fugii*
Susana Fortes, *Iubirea nu e un vers liber*
Paula McLain, *Când stelele se întunecă*
Narine Abgarian, *Din cer au căzut trei mere*
Susan Choi, *Exerciţiu de încredere*
Akira Mizubayashi, *Inimă frântă*
Laura Lindstedt, *Prietena mea Natalia*
Romain Gary, *Marele vestiar*
Yōko Ogawa, *Poliţia Memoriei*
Etgar Keret, *Haide, zboară odată*
Care Santos, *Voi merge pe urmele paşilor tăi*
Guzel Iahina, *Trenul spre Samarkand*
Avni Doshi, *Zahăr ars*
Chris Cander, *Greutatea unui pian*
Lorenzo Marone, *Un băiat ca toţi ceilalţi*

Zülfü Livaneli, *Serenadă pentru Nadia*
Thomas Mann, *Moartea la Veneţia*
Clarice Lispector, *Cea mai mică femeie din lume. Proză scurtă 1940–1964*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei măști*
Nikolai Leskov, *Lady Macbeth din Mţensk*
Francesc Miralles, Ángeles Doñate, *Un ceai la capătul lumii*
Yukio Mishima, *Zăpada de primăvară*
James Salter, *Un joc şi o desfătare*
Ismail Kadare, *Înfruntare la nivel înalt: Misterul convorbirii telefonice Stalin–Pasternak*
Anna Hope, *Aşteptări*
J.M. Coetzee, *Așteptându-i pe barbari*
Melanie Benjamin, *Viscolul copiilor*
Maja Lunde, *Ultimii cai din stepă*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
Heather Morris, *Trei surori*
David Foenkinos, *Familia Martin*
Alex Schulman, *Supravieţuitorii*
Teru Miyamoto, *Vis de primăvară*
Ingeborg Bachmann, *Malina*
Quentin Tarantino, *A fost odată la Hollywood*
Aleksandr Soljeniţîn, *O zi din viața lui Ivan Denisovici*
Polly Samson, *Un teatru pentru visători*
Rose Tremain, *Insulele iertării*
Fiona Davis, *Leii de pe Fifth Avenue*
Yaniv Iczkovits, *Fiica măcelarului*
Natsuko Imamura, *Femeia cu fustă violet*
Anaïs Nin, *Spioană în casa dragostei*
Janice Y.K. Lee, *Profesoara de pian*
Jay Parini, *Ultima gară*
Jane Smiley, *Perestroika la Paris*
Alan Hlad, *Mesagerul secret al lui Churchill*
Cormac McCarthy, *Drumul*
Eshkol Nevo, *Ultimul interviu*
Romain Gary, *Rădăcinile cerului*

Nicole Krauss, *Să fii bărbat*
Colson Whitehead, *Trişorii din Harlem*
Matteo Strukul, *Dante. Enigma*
Michel Houellebecq, *Anihilare*
Andrea Bajani, *Cartea caselor*
Anthony Doerr, *Cetatea cucului din nori*